สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

โครงการเสนอแนะปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายใน พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช

INTERIOR ARCHITECTURE RENOVATION DESIGN PROJECT FOR NAKHONSITHAMMARAT NATIONAL MUSEUM

T095564

นาย สวพล สิทธิผล

รหัส 45035122

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 95564
วัน,เดือน,ปี 26 พ.ค. 2552

.b.....
.i.....

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2547

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปริญญานิพนธ์เรื่อง	โครงการเสนอแนะปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช
ชื่อนักศึกษา	นาย สวพล สิทธิผล
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ปิยะ ตันศิริ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ กรรมการตรวจปริญญานิพนธ์ได้ตรวจพิจารณาและเห็นชอบแล้ว จึงอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิตประจำปีการศึกษา 2547

(รองศาสตราจารย์ ดร.รวีวรรณ ชินะตระกูล)
คณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย)	โครงการเสนอแนะปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช
ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ)	INTERIOR ARCHITECTURE RENOVATION DESIGN PROJECT FOR NAKHONSITHAMMARAT NATIONAL MUSEUM
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ปิยะ ตันศิริ
ชื่อนักศึกษา	นาย สวพล สิทธิผล
สาขาวิชา	สถาปัตยกรรมภายใน
ภาควิชา	ครุศาสตร์สถาปัตยกรรม
คณะวิชา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรม

.....

บทคัดย่อ

ความมุ่งหมาย

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อออกแบบปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในอาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช เพื่อให้มีประโยชน์ใช้สอยที่สามารถตอบสนองความต้องการ ในการใช้งาน ภายในโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ ใช้ประโยชน์จากพื้นที่ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

วัตถุประสงค์ของปริญญานิพนธ์

1. เพื่อเป็นผลงานประกอบการศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. เพื่อศึกษาถึงระบบการทำงานภายในโครงการแต่ละส่วนโดยนำข้อมูลจากการศึกษามาวิเคราะห์ และ แก้ปัญหาในแต่ละส่วน ประกอบกับการออกแบบสถาปัตยกรรมภายใน ให้เหมาะสม และ ครบถ้วนตามกระบวนการออกแบบ

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการรวมไปถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดเชียงใหม่ ในด้านประวัติศาสตร์ศิลปะ และ ด้านต่างๆ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบปรับปรุง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ศึกษาข้อมูล และ วิเคราะห์ปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับโครงการ เพื่อหาข้อดีข้อเสียรวมถึงเทคนิคต่างๆ เพื่อนำมาประยุกต์ปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับโครงการ
3. สรุปผลการวิเคราะห์ เพื่อจัดทำรายละเอียด และ สรุปแนวทางในการออกแบบ
4. จัดทำแบบร่าง และ แบบสมบูรณ์ รวมถึงข้อมูลเอกสารต่างๆ เพื่อสรุปผลงานการออกแบบทั้งหมดในขอบเขตของโครงการที่ทำการศึกษา

สรุปผลการวิจัย

1. สามารถจัดวางผังพื้นที่ใช้สอยแต่ละกลุ่มให้มีความสัมพันธ์ตามพฤติกรรมของผู้ใช้และ ผู้ให้บริการ สอดคล้องกับลักษณะทางสถาปัตยกรรมภายใน
2. รูปแบบโดยรวมของงานออกแบบมีลักษณะที่สอดคล้อง และ กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมของจังหวัดเชียงใหม่ โดยเสริมเทคโนโลยีเข้าไปประกอบกับการจัดแสดงทำให้การจัดแสดงมีความน่าสนใจมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ และ ความช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่านด้วยกัน หากมิได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลเหล่านี้งานก็อาจจะไม่เสร็จสมบูรณ์ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

- ขอขอบพระคุณ คุณพ่อบัญญัติ สิทธิผล และคุณแม่ยุพา สิทธิผล และครอบครัว รวมทั้งญาติพี่น้อง ของกระผมเองผู้คอยให้กำลังใจ และ สนับสนุนให้กระผมทำงานจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
- ขอขอบพระคุณอาจารย์ ปิยะ ตันศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ สำหรับคำแนะนำปรึกษา และ ทางออกของปัญหาด้วยดีตลอดมา
- ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ และเจ้าหน้าที่ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาตินครศรีธรรมราช ทุกท่าน และอีกหลายแห่งที่ให้คำปรึกษา เอื้อเฟื้อข้อมูลตลอดจนอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการทำงาน
- ขอขอบคุณ เพื่อนๆ ที่รักทุกคน โดยเฉพาะ จ๋า ปิยะนุช เจดีย์ยอด, ขลอง มงคลรัตน์ ตันติสิทธิกร, เอี่ยว, แว่น ซึ่งยินดีให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา
- ขอขอบคุณ เพื่อนๆ ที่ร้านเจ้าคุณคาเฟ่ ซอยทิพย์วารี สำหรับโกโก้ปั่น และฟุตบอลสนุกๆ
- สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้โอกาส และ ให้ประสบการณ์ที่ดีตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาซึ่งทำให้ข้าพเจ้าได้ค้นพบอะไรหลายอย่างจากการทำงาน และหวังว่าส่วนหนึ่งของผลงานปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นอยู่บ้างไม่มากก็น้อย

ผู้จัดทำปริญญานิพนธ์

สวพล สิทธิผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญชื่อเรื่อง	ง
สารบัญตารางประกอบ	ฌ
สารบัญภาพประกอบ	ฎ
สารบัญแผนภูมิประกอบ	ฟ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาของโครงการ	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	2
1.3 เหตุผลในการปรับปรุงโครงการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช	3
1.4 การวิเคราะห์โครงการปรับปรุงพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช	4
1.5 เหตุผลในการเสนอปริญญานิพนธ์	15
1.6 วัตถุประสงค์ในการทำปริญญานิพนธ์	16
1.7 วิธีการดำเนินการวิจัย	16
1.8 ขอบเขตการศึกษาข้อมูล	17
1.9 ขอบเขตของโครงการ	18
1.10 ขอบเขตปริญญานิพนธ์	19
1.11 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการทำปริญญานิพนธ์	20
บทที่ 2 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน	
2.1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์	21
2.1.1 ความหมายและวัตถุประสงค์ของพิพิธภัณฑ์	21
2.1.2 ประวัติความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์	21
2.1.3 ประวัติความเป็นมาของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	22
2.1.4 ความเป็นมาของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติในประเทศไทย	22
2.2 ประเภทและหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์	24
2.2.1 ประเภทของพิพิธภัณฑสถาน	24

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.2.2 หน้าที่ของพิพิธภัณฑสถาน	30
2.2.3 ฐานะและบทบาทของพิพิธภัณฑสถาน	32
2.2.4 ความมั่นคงปลอดภัยของพิพิธภัณฑสถาน	33
2.3 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนิทรรศการ	35
2.3.1 ความหมายของนิทรรศการ	35
2.3.2 การจัดนิทรรศการในพิพิธภัณฑสถาน	36
2.3.3 ประเภทของนิทรรศการ	37
2.3.4 วัตถุประสงค์ของการจัดนิทรรศการ	40
2.3.5 หลักในการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์	40
2.4 การวางแผนงานการจัดนิทรรศการ	45
2.4.1 การเตรียมการออกแบบนิทรรศการ	45
2.4.2 องค์ประกอบหลักของการจัดนิทรรศการ	48
2.4.3 การจำแนกส่วนการจัดแสดงนิทรรศการ	50
2.4.4 เทคนิคการพิพิธภัณฑ์	51
2.4.5 การวางแผนงานการจัดนิทรรศการ	56
2.5 วัสดุและครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ	66
2.5.1 โต๊ะ	67
2.5.2 ตู้จัดแสดง	67
2.6 ระบบการสัญจรและการมองเห็นในพิพิธภัณฑสถาน	80
2.6.1 การติดต่อสัญจรภายในห้องจัดแสดง	80
2.6.2 การกำหนดเส้นทางนำไปสู่สิ่งแสดง	80
2.6.3 เทคนิคในการจัดทางสัญจร	83
2.6.4 ขอบเขตการมองเห็น	85
2.7 การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบตกแต่งส่วนต่าง ๆ ของโครงการ	88
2.7.1 การจัดโถงพักคอย	88
2.7.2 การออกแบบสำนักงาน	89
2.7.3 การออกแบบห้องประชุมสัมมนา	95

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.7.4 การจัดห้องสมุดเฉพาะ	103
2.8 ข้อมูลเชิงเทคนิค และวัสดุในการตกแต่งที่มีอิทธิพลต่อการออกแบบ	105
2.8.1 ระบบแสงสว่าง	105
2.8.2 ระบบเสียงและการควบคุม	124
2.8.3 ระบบปรับอากาศ	130
2.8.4 ระบบรักษาความปลอดภัย	133
2.8.5 ระบบป้องกันอัคคีภัย	138
2.8.6 การใช้สีในการตกแต่ง	143
2.8.7 การศึกษาวัสดุที่ใช้ในการตกแต่ง	147
2.9 การศึกษาโครงการเปรียบเทียบ	155
2.9.1 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สุพรรณบุรี	156
2.9.2 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ รามคำแหง	173
2.9.3 หอศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่	183
บทที่ 3 การศึกษารายละเอียดของโครงการ	
3.1 การศึกษารายละเอียดส่วนสภาพแวดล้อมและที่ตั้งโครงการ	198
3.1.1 การศึกษาสภาพแวดล้อมทั่วไปของจังหวัดนครศรีธรรมราช	198
3.1.2 การเข้าสู่โครงการ	202
3.2 การศึกษาสภาพแวดล้อมของโครงการ	203
3.2.1 สถานที่ตั้งและอาณาเขต	203
3.3 การศึกษาลักษณะทางสถาปัตยกรรม	207
3.3.1 ลักษณะของอาคาร	207
3.3.2 ลักษณะของโครงสร้าง	207
3.4 การศึกษาลักษณะทางสถาปัตยกรรมภายใน	211
3.4.1 การแบ่งพื้นที่การใช้งาน	211
3.5 การศึกษาการดำเนินงานของโครงการ	231
3.5.1 สายงานการบริหารงานภายในโครงการ	231

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3.5.2 หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน 231
3.5.3 อัตรากำลังและหน้าที่การรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ 233
3.6 องค์ประกอบของโครงการ 238
3.6.1 องค์ประกอบหลักของโครงการ 238
3.6.2 องค์ประกอบเสริมของโครงการ 239
3.6.3 รายละเอียดประกอบของโครงการ 240
3.7 การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้โครงการ 241
3.7.1 ประเภทผู้ใช้โครงการ 241
3.7.2 พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ 242
3.7.3 เวลาการทำงานของพิพิธภัณฑ์ 246

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการออกแบบ

4.1 การวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ 247
4.1.1 อาณาเขตและที่ตั้งของโครงการ 247
4.1.2 การคมนาคมและการเข้าถึงโครงการ 248
4.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโครงการ 249
4.2.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อตัวอาคารของโครงการ 251
4.3 การวิเคราะห์พื้นที่ภายในโครงการ 256
4.3.1 ส่วนพื้นที่ด้านหน้าโถงเข้าสู่อาคารชั้นล่าง 256
4.3.2 ส่วนพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรทางด้านทิศใต้ 258
4.3.3 ส่วนพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรทางด้านทิศตะวันออก 260
4.3.4 ส่วนพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรทางด้านทิศเหนือ 261
4.3.5 ส่วนพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรปีกอาคารด้านทิศเหนือ 262
4.3.6 ส่วนพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรชั้นบนด้านทิศเหนือ 263
4.3.7 ส่วนพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรชั้นบนด้านทิศใต้ 264
4.3.8 ส่วนพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรชั้นบนด้านทิศตะวันตก 265
4.3.9 ส่วนพื้นที่ห้องประชุมสัมมนา 266

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.3.10 ส่วนพื้นที่สำนักงานเดิม	267
4.4 วิเคราะห์พฤติกรรมผู้ใช้โครงการและเวลาในการเข้าชม	268
4.4.1 วิเคราะห์พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ	268
4.4.2 การวิเคราะห์เวลาเข้าชม	270
4.5 การวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโครงการ	294
4.6 วิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยในส่วนต่างๆของโครงการ	304
4.7 การวิเคราะห์การจัดแสดงของโครงการ	315
4.7.1 วิเคราะห์สภาพปัญหาด้านการจัดแสดงภายในโครงการเดิม	315
4.7.2 รายละเอียดหัวข้อจัดแสดงที่ทำการปรับปรุงใหม่	320
4.8 สรุปการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยส่วนต่างๆ ของโครงการ	404
4.9 การจัดแบ่งพื้นที่ภายในโครงการ	406
บทที่ 5 สรุปผลการออกแบบ	
5.1 สรุปผลเพื่อหาแนวคิดในการออกแบบ	409
5.2 แนวความคิดในการออกแบบ	410
5.3 สรุปแนวทางการออกแบบในส่วนต่างๆ	414
5.3.1 การออกแบบส่วนโถงต้อนรับ	420
5.3.2 การออกแบบส่วนห้องบรรยายสัมมนา	421
5.3.3 การออกแบบส่วนสำนักงาน	423
5.3.4 การออกแบบส่วนจัดแสดงนิทรรศการชั่วคราว	425
5.3.5 การออกแบบส่วนจัดแสดงนิทรรศการถาวร	427
บรรณานุกรม	450
ประวัติผู้จัดทำ	451

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตารางประกอบ

	หน้า
ตารางที่ 1.1 แสดงข้อดีข้อเสียและแนวทางแก้ไขปัญหาของโถงกลาง	5
ตารางที่ 1.2 แสดงข้อดีข้อเสียและแนวทางแก้ไขปัญหาของห้องจัดแสดงที่ 1	6
ตารางที่ 1.3 แสดงข้อดีข้อเสียและแนวทางแก้ไขปัญหาของห้องจัดแสดงที่ 2	7
ตารางที่ 1.4 แสดงข้อดีข้อเสียและแนวทางแก้ไขปัญหาของห้องจัดแสดงที่ 3	8
ตารางที่ 1.5 แสดงข้อดีข้อเสียและแนวทางแก้ไขปัญหาของห้องจัดแสดงที่ 4	9
ตารางที่ 1.6 แสดงข้อดีข้อเสียและแนวทางแก้ไขปัญหาของห้องจัดแสดงที่ 5	10
ตารางที่ 1.7 แสดงข้อดีข้อเสียและแนวทางแก้ไขปัญหาของห้องจัดแสดงที่ 6	11
ตารางที่ 1.8 แสดงข้อดีข้อเสียและแนวทางแก้ไขปัญหาของห้องจัดแสดงที่ 7	12
ตารางที่ 1.9 แสดงข้อดีข้อเสียและแนวทางแก้ไขปัญหาของส่วนสำนักงาน	14
ตารางที่ 2.1 แสดงสถานะและข้อแตกต่างระหว่างพิพิธภัณฑสถานต่างๆ	33
ตารางที่ 2.2 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการจัดวางแปลนแบบเฉพาะ	92
ตารางที่ 2.3 แสดงระบบการให้แสงสว่างแบบต่างๆ และชนิดการใช้หลอดไฟ	106
ตารางที่ 2.4 การเปรียบเทียบคุณสมบัติของแสงธรรมชาติและแสงประดิษฐ์	110
ตารางที่ 2.5 แสดงชนิดของอุปกรณ์และความส่องสว่าง	111
ตารางที่ 2.6 เปรียบเทียบความแตกต่างของชนิดของหลอดไฟ	112
ตารางที่ 2.7 จำนวนลักซ์ ชม. สูงสุดต่อปีสำหรับวัตถุในพิพิธภัณฑ์และหอศิลป์	113
ตารางที่ 2.8 ใช้ไฟสีเหลือง	122
ตารางที่ 2.9 ใช้ไฟสีแดง	123
ตารางที่ 2.10 ใช้ไฟสีเหลืองอมน้ำตาล	123
ตารางที 2.11 แสดงสัมประสิทธิการดูดเสียงของวัตถุ	130
ตารางที่ 2.12 แสดงข้อเปรียบเทียบระบบปรับอากาศสำหรับอาคารขนาดใหญ่	132
ตารางที่ 2.13 เปรียบเทียบคุณสมบัติของสีร้อนกับสีเย็น	143
ตารางที่ 2.14 แสดงอิทธิพลความรู้สึกของสีร้อน	144
ตารางที่ 2.15 แสดงอิทธิพลความรู้สึกของสีเย็น	145
ตารางที่ 2.16 แสดงคุณสมบัติของวัสดุที่ใช้ในงานตกแต่ง	148

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตารางประกอบ (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 2.17 แสดงคุณสมบัติของสีชนิดทาและพ่น 154
ตารางที่ 2.18 แสดงการศึกษาส่วนติดต่อสอบถาม พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สุพรรณบุรี 159
ตารางที่ 2.19 แสดงการศึกษาโครงการเปรียบเทียบ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สุพรรณบุรี 171
ตารางที่ 2.20 แสดงการศึกษาส่วนติดต่อสอบถาม พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ รามคำแหง 175
ตารางที่ 2.21 ตารางแสดงการศึกษาลักษณะสถาปัตยกรรมภายในส่วนจัดแสดงที่ 1 177
ตารางที่ 2.22 ตารางแสดงการศึกษาลักษณะสถาปัตยกรรมภายในอาคารจัดแสดงส่วนที่ 2 182
ตารางที่ 2.23 แสดงการศึกษาโครงการเปรียบเทียบ หอศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่ 194
ตารางที่ 2.24 ตารางเปรียบเทียบลักษณะโดยรวมของกรณีศึกษา 195
ตารางที่ 3.1 แสดงตำแหน่งการทำงาน อัตรากำลังและหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ 233
ตารางที่ 3.2 แสดงพฤติกรรมผู้เข้าใช้บริการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาตินครศรีธรรมราช 243
ตารางที่ 3.3 สรุปกำหนดเวลาการเข้าใช้โครงการ 244
ตารางที่ 3.4 แสดงเวลาผู้ใช้อาคาร 245
ตารางที่ 3.5 แสดงสถิติการเข้าชม 246
ตารางที่ 4.1 แสดงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมอาคารพิพิธภัณฑ์ 254
ตารางที่ 4.2 แสดงพฤติกรรมผู้ใช้โครงการ 269
ตารางที่ 4.3 แสดงปริมาณของผู้เข้ามาใช้บริการ เริ่มจากเวลาทำการถึงเวลาปิดทำการ 271
ตารางที่ 4.4 แสดงค่าความสัมพันธ์องค์ประกอบของโครงการ 296
ตารางที่ 4.5 แสดงค่าความสัมพันธ์ส่วนโถงบริการสาธารณะ 298
ตารางที่ 4.6 แสดงค่าความสัมพันธ์ส่วนห้องบรรยาย 300
ตารางที่ 4.7 แสดงค่าความสัมพันธ์ส่วนสำนักงาน 302
ตารางที่ 4.8 แสดงค่าความสัมพันธ์ส่วนสำนักงาน 304
ตารางที่ 4.9 วิเคราะห์พื้นที่ส่วนโถงต้อนรับ 308
ตารางที่ 4.10 วิเคราะห์พื้นที่ส่วนสำนักงาน 309
ตารางที่ 4.11 วิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยส่วนห้องบรรยายสัมมนา 310
ตารางที่ 4.12 วิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยส่วนขายของที่ระลึก 312

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตารางประกอบ (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.13 แสดงรายละเอียดหัวข้อการจัดแสดงและความต้องการใช้พื้นที่ 312
ตารางที่ 4.14 แสดงการวิเคราะห์สรุปพื้นที่ส่วนสำนักงาน 313
ตารางที่ 4.15 แสดงการวิเคราะห์เพื่อแบ่งพื้นที่ตามสัดส่วนในสำนักงาน 314
ตารางที่ 4.16 ตารางวิเคราะห์เพื่อพื้นที่ที่เฉลี่ยคืนในส่วนห้องประชุมบรรยาย 314
ตารางที่ 4.17 แสดงการวิเคราะห์สรุปพื้นที่ส่วนโถงต้อนรับ 315
ตารางที่ 4.18 แสดงการวิเคราะห์เพื่อแบ่งพื้นที่ตามสัดส่วนโถงต้อนรับ 316
ตารางที่ 4.19 แสดงการวิเคราะห์สรุปพื้นที่ส่วนห้องประชุมบรรยาย 316
ตารางที่ 4.20 แสดงการวิเคราะห์เพื่อแบ่งพื้นที่ตามสัดส่วนในส่วนห้องประชุมบรรยาย 317
ตารางที่ 4.21 แสดงการวิเคราะห์สรุปพื้นที่ส่วนห้องสมุดเฉพาะ 317
ตารางที่ 4.22 แสดงการวิเคราะห์เพื่อแบ่งพื้นที่ตามสัดส่วนในส่วนห้องสมุดเฉพาะ 318
ตารางที่ 4.23 แสดงการวิเคราะห์สรุปพื้นที่ส่วนจัดแสดง 318
ตารางที่ 4.24 แสดงการวิเคราะห์เพื่อแบ่งพื้นที่ตามสัดส่วนในส่วนจัดแสดง 319
ตารางที่ 4.25 ตารางแสดงรายละเอียดหัวข้อการจัดแสดงและความต้องการใช้พื้นที่ 377
ตารางที่ 4.26 ตารางวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยส่วนจัดแสดง ชั้น 1 399
ตารางที่ 4.27 ตารางวิเคราะห์พื้นที่เฉลี่ยคืนส่วนจัดแสดงชั้น 1 400
ตารางที่ 4.28 ตารางวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยส่วนจัดแสดง ชั้น 2 401
ตารางที่ 4.29 ตารางวิเคราะห์พื้นที่เฉลี่ยคืนส่วนจัดแสดงชั้น 2 402
ตารางที่ 4.30 สรุปการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยชั้นที่ 1 405
ตารางที่ 4.31 สรุปการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยชั้นที่ 2 405
ตารางที่ 5.1 แสดงลักษณะความต้องการของการใช้งานและแนวความคิดในการออกแบบ 411
ตารางที่ 5.2 แสดงแนวความคิดส่วนจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์ 412

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ

หน้า

ภาพที่ 1.1 แสดงภาพอาคารทางทิศเหนือ 3
ภาพที่ 1.2 แสดงภาพอาคารทางทิศตะวันออก 3
ภาพที่ 1.3 แสดงภาพอาคารทางทิศใต้ 4
ภาพที่ 1.4 แสดงภาพอาคารทางทิศตะวันตก 4
ภาพที่ 1.5 แสดงทางเข้าพิพิธภัณฑ์ 4
ภาพที่ 1.6 แสดงทางเข้าอาคารพิพิธภัณฑ์ 4
ภาพที่ 1.7 แสดงส่วนจำหน่ายบัตรและรับฝากของ 5
ภาพที่ 1.8 แสดงข้อมูลประวัติพิพิธภัณฑ์ 5
ภาพที่ 1.9 แสดงส่วนพักคอย 5
ภาพที่ 1.10 แสดงส่วนบริการขายของที่ระลึก และเครื่องดื่ม 5
ภาพที่ 1.11 แสดงโถงบันไดทางขึ้นส่วนชั้น 2 5
ภาพที่ 1.12 แสดงผังส่วนโถงกลาง 5
ภาพที่ 1.13 แสดงเครื่องดินเผา สมัยก่อนประวัติศาสตร์ 6
ภาพที่ 1.14 แสดงเครื่องดินเผา ภาชนะดินเผาต่างๆ 6
ภาพที่ 1.15 แสดงตู้จัดแสดงสมัยก่อนประวัติศาสตร์ 6
ภาพที่ 1.16 แสดงห้องจัดแสดงส่วนห้องสมัยก่อนประวัติศาสตร์ 6
ภาพที่ 1.17 แสดงผังส่วนจัดแสดงที่ 1 6
ภาพที่ 1.18 แสดงไม้แกะสลักหน้าบันไม้ 7
ภาพที่ 1.19 แสดงพระพุทธรูป ต่างๆ 7
ภาพที่ 1.20 แสดง ตู้จัดแสดงพระพุทธรูปศิลปะในประเทศไทย 7
ภาพที่ 1.21 แสดงผังส่วนจัดแสดงที่ 2 7
ภาพที่ 1.22 แสดงผังส่วนจัดแสดงที่ 3 8
ภาพที่ 1.23 แสดงห้องจัดแสดงศิลปะที่พบในภาคใต้ 8
ภาพที่ 1.24 แสดงตู้จัดแสดงศิลปะต่างๆ 8
ภาพที่ 1.25 แสดงศิวลึงค์ลัทธิไศวะนิกาย 8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 1.26 แสดงเครื่องปั้นดินเผา	8
ภาพที่ 1.27 แสดงจอแสดงหนังตะลุงจำลอง	9
ภาพที่ 1.28 แสดงตัวละครหนังตะลุงและความเป็นมา	9
ภาพที่ 1.29 แสดงประวัติ และ เรื่องราวของหนังตะลุงของชาวใต้	9
ภาพที่ 1.30 แสดงผังส่วนจัดแสดงที่ 4	9
ภาพที่ 1.31 แสดงจอแสดงหนังตะลุงและเสียงประกอบ	9
ภาพที่ 1.32 แสดงห้องจัดแสดงของใช้พื้นเมืองภาคใต้	10
ภาพที่ 1.33 แสดงเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำนา	10
ภาพที่ 1.34 แสดงส่วนจัดแสดงที่ 5	10
ภาพที่ 1.35 แสดงเครื่องใช้	10
ภาพที่ 1.36 แสดงโต๊ะไม้และ ภาพแกะสลักไม้	10
ภาพที่ 1.37 แสดงเครื่องมือในการสีข้าว	10
ภาพที่ 1.38 แสดงห้องจัดแสดงเครื่องถ้วย	11
ภาพที่ 1.39 แสดงพนักกันยาเรือพระที่นั่ง สมัยรัตนโกสินทร์	11
ภาพที่ 1.40 แสดงตู้วางเครื่องปั้นดินเผา	11
ภาพที่ 1.41 แสดงผังส่วนจัดแสดงที่ 6	11
ภาพที่ 1.42 แสดงส่วนของพระรัตนธัชมุนีศรีธรรมราช	12
ภาพที่ 1.43 แสดงผังส่วนจัดแสดงที่ 7	12
ภาพที่ 1.44 แสดงตู้จัดแสดงของใช้สอยต่างๆ	12
ภาพที่ 1.45 แสดงตาลปัตร พัดยศ เครื่องอัฐบริขาร	12
ภาพที่ 1.46 แสดงเตียงไม้แกะสลัก	12
ภาพที่ 1.47 แสดงผังส่วนสำนักงาน	13
ภาพที่ 1.48 แสดงส่วนติดต่อสอบถาม	13
ภาพที่ 1.49 แสดงส่วนสำนักงาน	13
ภาพที่ 1.50 แสดงส่วนพักคอย	13

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่ 1.51 แสดงส่วนสำนักงานภัณฑารักษ์ 13
ภาพที่ 1.52 แสดงห้องพนักงานเสมียน 14
ภาพที่ 1.53 แสดงห้องผู้อำนวยการ 14
ภาพที่ 2.1 แสดงตัวอย่างการจัด " ดิสเพลย์ " เกี่ยวกับวิถีชีวิตไทย 36
ภาพที่ 2.2 แสดงมุมหนึ่งของการจัดแสดงนิทรรศการถาวรศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา 38
ภาพที่ 2.3 แสดงนิทรรศการชั่วคราว ณ สยามสมาคม 39
ภาพที่ 2.4 แสดงการจัดภาพศิลปะให้สองข้างสมดุล 41
ภาพที่ 2.5 แสดงการจัดวางวัตถุให้มีความสมดุลทางสายตา 41
ภาพที่ 2.6 แสดงการจัดวางที่เน้นความกลมกลืนในงานประติมากรรม 42
ภาพที่ 2.7 แสดงการจัดแสดงที่เน้นด้วยเส้น 43
ภาพที่ 2.8 แสดงการจัดแสดงที่เน้นด้วยสี 43
ภาพที่ 2.9 แสดงตัวอย่างแผงจัดแสดงชั่วคราวที่ใช้เป็นฉากแบ่งตอนไปในตัว 44
ภาพที่ 2.10 แสดงแนวความคิดในการจัดนิทรรศการที่ถูกต้อง 48
ภาพที่ 2.11 แสดงองค์ประกอบการจัดนิทรรศการระดับที่ 1 48
ภาพที่ 2.12 แสดงองค์ประกอบการจัดนิทรรศการระดับที่ 2 49
ภาพที่ 2.13 แสดงองค์ประกอบการจัดนิทรรศการระดับที่ 3 49
ภาพที่ 2.14 แสดงองค์ประกอบการจัดนิทรรศการระดับที่ 4 49
ภาพที่ 2.15 แสดงการออกแบบห้องสี่เหลี่ยมจัตุรัส 54
ภาพที่ 2.16 แสดงการแบ่งห้องจัดแสดง 54
ภาพที่ 2.17 แสดงการแบ่งห้องด้วยทางเข้าแบบต่างๆ 54
ภาพที่ 2.18 แสดงประตูทางเข้าออกห้องแสดง 55
ภาพที่ 2.19 แสดงการวางผังแบบต่างๆ 55
ภาพที่ 2.20 แสดงการเยื้ององค์ประกอบของห้องแสดง 56
ภาพที่ 2.21 แสดงนิทรรศการที่ใช้หุ่นจำลองจัดแสดงร่วมกับวัตถุจริง 58
ภาพที่ 2.22 แสดงนิทรรศการโบราณคดี ที่ใช้วัตถุจริงดึงดูดความสนใจของผู้ชม 58

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่ 2.23 แสดงนิทรรศการเพื่อให้ความรู้แก่เยาวชนที่มีการลำดับเรื่อง 58
ภาพที่ 2.24 แสดงนิทรรศการที่มีการวางแผนด้านสถานที่ที่ดี 60
ภาพที่ 2.25 แสดงการให้แสงอย่างเหมาะสมพอดีกับวัตถุ 60
ภาพที่ 2.26 แสดงการจัดแสดงที่เฉลียงหรือระเบียงทางเดิน 60
ภาพที่ 2.27 แสดงการจำลองภูเขาไฟ PEPEU ของประเทศญี่ปุ่น 62
ภาพที่ 2.28 แสดงมุมจัดแสดงที่ใช้แผนที่ช่วย 62
ภาพที่ 2.29 แสดงแผงจัดแสดงที่ออกแบบให้เป็นทั้งที่ติดตั้งงานแสดงและวางแผ่นพับ 62
ภาพที่ 2.30 แสดงเทคนิคการจัดเพื่อความงาม หวังผลเชิงพาณิชย์ 63
ภาพที่ 2.31 แสดงเทคนิคการจัดแสดงให้ความรู้สึก 64
ภาพที่ 2.32 แสดงเทคนิคการจัดแสดงตามสภาพธรรมชาติ เห็นสภาพความเป็นจริง 64
ภาพที่ 2.33 แสดงเทคนิคการจัดแสดงตามสภาพจริง 65
ภาพที่ 2.34 แสดงตู้จัดแสดงระบบการดำรงชีวิตของปลาชนิดต่างๆด้วยเทคนิคกดปุ่ม 65
ภาพที่ 2.35 แสดงตู้แสดงแบบ TABLE SHOWCASE 67
ภาพที่ 2.36 แสดงการออกแบบตู้จัดแสดง แบบ Equipped showcase 68
ภาพที่ 2.37 แสดง Free standing showcase 69
ภาพที่ 2.38 แสดง Wall showcase 69
ภาพที่ 2.39 แสดงตู้จัดแสดงแบบ Wall showcase 69
ภาพที่ 2.40 แสดงตู้จัดแสดงแบบ Wall showcase จัดแสดงเครื่องปั้นดินเผา 69
ภาพที่ 2.41 แสดงตู้จัดแสดงแบบ Inset showcase ออกแบบให้มีรูปทรงต่างกัน 69
ภาพที่ 2.42 แสดงตู้จัดแสดงแบบ Inset showcase สำหรับจัดแสดงวัตถุเฉพาะอย่าง 69
ภาพที่ 2.43 แสดงการตั้งตู้กระจกตรงข้ามหน้าต่างให้เอียงผิวกระจกทำมุมแหลมกับพื้นห้อง 70
ภาพที่ 2.44 แสดงตู้อยู่เบื้องหน้าหน้าต่างให้เอียงกระจกออกจากหน้าต่างเข้าหาผู้ดู 70
ภาพที่ 2.45 แสดงตู้ที่หันหน้าเข้าหากันให้เอียงกระจกทำมุมซึ่งกันและกัน อย่าวางขนานกัน 70
ภาพที่ 2.46 แสดงแสงเข้าทางด้านบนและอยู่เบื้องหลังผู้ดูไม่ต้องเอียงกระจก 70
ภาพที่ 2.47 แสดงตู้โชว์แสดงจุดเปิด – ปิด 71

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่ 2.48 แสดงตู้แบบเคลื่อนปิด – เปิด 71
ภาพที่ 2.49 แสดงตู้โชว์แสดงการปิด – เปิด 71
ภาพที่ 2.50 แสดงการให้แสงสว่างในตู้แบบต่างๆ 72
ภาพที่ 2.51 แสดงการให้แสงกับวัตถุจัดแสดง 73
ภาพที่ 2.52 แสดงตู้จัดแสดงที่ติดตั้งถาวรภายในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ขอนแก่น 74
ภาพที่ 2.53 แสดงตู้จัดแสดงที่เคลื่อนย้ายได้ในห้องสมุดใต้ดิน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 74
ภาพที่ 2.54 แสดงแปลนการมอง 75
ภาพที่ 2.55 แสดงรูปแบบของการจัดแท่นโชว์ STAND แบบต่าง ๆ 76
ภาพที่ 2.56 แสดงลักษณะชุดแผงแสดงงานสำเร็จรูปสามารถเปลี่ยนรูปแบบได้ 77
ภาพที่ 2.57 แสดงลักษณะแผงแสดงงานแบบถอดประกอบมีตัวยึด 78
ภาพที่ 2.58 แสดงแผงแสดงงานแบบที่ขึงจากบนเพดาน 78
ภาพที่ 2.59 แสดงแผงแสดงงานแบบสี่แผ่นตรึงติดกัน 79
ภาพที่ 2.60 แสดงแผงแสดงงานแบบติดตั้งบนตะแกรงเหล็ก 79
ภาพที่ 2.61 แสดงแผงแสดงงานแบบยื่นออกมาจากผนังที่ออกแบบสำหรับห้องนิทรรศการ 79
ภาพที่ 2.62 แสดงเส้นทางที่ถูกกำหนดแน่นอนแบ่งทางเข้าออกแยกจากกันอย่างชัดเจน 80
ภาพที่ 2.63 แสดงการกำหนดเส้นทางแน่นอนมีทางเข้าออกทางเดียวกัน 81
ภาพที่ 2.64 แสดงการกำหนดเส้นทางที่ถูกกำหนดแน่นอนมีทางเข้าออกชิดกัน 81
ภาพที่ 2.65 แสดงการพิจารณาลักษณะการจัดกลุ่มห้องแสดง 82
ภาพที่ 2.66 แสดงการแบ่งส่วนเพื่อผู้ชมส่วนใหญ่และผู้ชมส่วนน้อย 83
ภาพที่ 2.67 การจัดทางเดินที่ไม่ดี ทำให้เดินไม่ทั่วถึง 84
ภาพที่ 2.68 การจัดทางเดิน ให้ผู้ชมดูได้ ทั่วถึง 84
ภาพที่ 2.69 การจัดทางเดินที่มีระเบียบน่าดู 84
ภาพที่ 2.70 การปรับปรุงเส้นทางการเดินให้ดีขึนทำให้ผู้ชมดูเกือบทัวห้อง 84
ภาพที่ 2.71 แสดงทางออกอยู่ห่างจากทางเข้า 84
ภาพที่ 2.72 แสดงทางออกชัดเจนทำให้ส่วนที่เหลือของห้องเป็นส่วนไม่สำคัญ 84

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่ 2.73 แสดงทางออกที่ดีทำให้ผู้ชมดูได้เกือบหมดห้อง 85

ภาพที่ 2.74 การจัดทางเข้าออกที่เหมาะสมสำหรับห้องอยู่ 3 ห้อง 85

ภาพที่ 2.75 แสดงภาพเปรียบเทียบระหว่างการหันศีรษะและการกลอกตา 85

ภาพที่ 2.76 แสดงขอบเขตของการมองเห็นของคนสายตาปกติ 86

ภาพที่ 2.77 แสดงมุมมองทางด้านตั้งของมนุษย์ 86

ภาพที่ 2.78 แสดงขอบเขตการมองเห็นวัตถุในระดับสายตาคนปกติที่ไม่ต้องก้มศีรษะ 87

ภาพที่ 2.79 แสดงระดับสายตามนุษย์ตามขนาดของอายุในแนวตั้ง 87

ภาพที่ 2.80 แสดงระบบของการมองวัตถุในแนวนอนและแนวตั้ง 87

ภาพที่ 2.81 แสดงระบบการมองภาพที่สัมพันธ์กับสายตา 88

ภาพที่ 2.82 แสดงการจัดระยะห่างของทางเดินร่วมลักษณะต่าง ๆ 94

ภาพที่ 2.83 แสดงการจัดห้องประชุมแบบโรงภาพยนตร์ 96

ภาพที่ 2.84 แสดงการจัดห้องประชุมแบบห้องเรียน 96

ภาพที่ 2.85 แสดงการจัดห้องประชุมแบบโต๊ะประชุม 96

ภาพที่ 2.86 แสดงการจัดห้องประชุมแบบห้องเรียนอยู่กลาง ลักษณะรูปโค้ง 96

ภาพที่ 2.87 แสดงการจัดห้องประชุมแบบกลุ่ม 97

ภาพที่ 2.88 แสดงการจัดห้องประชุมแบบสี่เหลี่ยมและกลุ่มลาดเอียงตั้งได้ฉาก 97

ภาพที่ 2.89 แสดงระยะการจัดวางเครื่องฉายตั้งพื้น 99

ภาพที่ 2.90 แสดงระยะของเครื่องฉายกับจอภาพรุ่นติดตั้งกับเพดาน 99

ภาพที่ 2.91 แสดงการติดตั้งเครื่องฉายตั้งพื้นฉายด้านหลังภาพ 99

ภาพที่ 2.92 แสดงการติดตั้งเครื่องฉายบนเพดานด้านหลังจอภาพ 100

ภาพที่ 2.93 แสดงรูปแบบของจอภาพดึงขึน – ลง 100

ภาพที่ 2.94 แสดงรูปแบบของจอภาพแบบต่าง ๆ 101

ภาพที่ 2.95 แสดงการติดตั้งจอภาพในห้องประชุมสัมมนาลักษณะต่าง ๆ 102

ภาพที่ 2.96 แสดงอุปกรณ์เครื่องฉายในห้องประชุมสัมมนา 102

ภาพที่ 2.97 แสดงลักษณะการติดตั้งหลอด Incandescent 107

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่ 2.98 แสดงลักษณะการติดตั้งหลอด Fluorescent 108
ภาพที่ 2.99 แสดงการให้แสงแบบต่างๆ ในพิพิธภัณฑ์ 115
ภาพที่ 2.100 แสดงการให้แสงแบบต่างๆ ในพิพิธภัณฑ์ 116
ภาพที่ 2.101 แสดงการดัดแปลงแสงธรรมชาติมาใช้ 117
ภาพที่ 2.102 แสดงการให้แสงสว่างภายในห้องนิทรรศการ 118
ภาพที่ 2.103 แสดงการให้แสงสว่างภายในห้องนิทรรศการ 118
ภาพที่ 2.104 แสดงการให้แสงสว่างภายในห้องนิทรรศการ 119
ภาพที่ 2.105 แสดงลักษณะของหลอดไฟแบบต่างๆ 120
ภาพที่ 2.106 แสดงการกระจายแสงของหลอดไส้ 120
ภาพที่ 2.107 แสดงชนิดของ DIFFUSER แบบติดตั้งบนเพดาน 133
ภาพที่ 2.108 แสดงลักษณะสปริงเกลอร์ในแบบต่าง ๆ 140
ภาพที่ 2.109 แสดงการเดินท่อน้ำแบบ SPRINKLER ไว้เหนือเพดาน 141
ภาพที่ 2.110 แสดงการฉีดน้ำของระบบป้องกันเพลิงระบบสปริงเกลอร์ 141
ภาพที่ 2.111 แสดงภาพพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สุพรรณบุรี 156
ภาพที่ 2.112 ลักษณะแปลนชั้นที่ 1 157
ภาพที่ 2.113 แสดงส่วนประชาสัมพันธ์ ติดต่อ – สอบถาม 158
ภาพที่ 2.114 ส่วนขายของที่ระลึก 158
ภาพที่ 2.115 แสดงคอมพิวเตอร์ระบบสัมผัส 158
ภาพที่ 2.116 แสดงบทนำส่วนจัดแสดงห้องที่ 1 160
ภาพที่ 2.117 แสดงส่วนจัดแสดงแคว้นสุพรรณภูมิ 160
ภาพที่ 2.118 แสดงส่วนจัดแสดงชุมชนโบราณ 161
ภาพที่ 2.119 แสดงการจัดแสดงเมืองลูกหลวง 161
ภาพที่ 2.120 แสดงส่วนแนะนำคนสุพรรณบุรี 162
ภาพที่ 2.121 แสดงลักษณะกลุ่มชนแรกเริ่ม 162
ภาพที่ 2.122 แสดงบรรยากาศของกลุ่มชน 162

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่ 2.123 แสดงอนุสรณ์ดอนเจดีย์ 163
ภาพที่ 2.124 แสดงการจัดแสดงเมืองยุทธหัตถี 163
ภาพที่ 2.125 แสดงเรื่องแฟ้มบุคคลสำคัญ 163
ภาพที่ 2.126 แสดงลักษณะแปลนชั้นที่ 2 164
ภาพที่ 2.127 แสดงเรื่องศาสนศิลป์สุพรรณ 165
ภาพที่ 2.128 แสดงการจัดแสดงพระพิมพ์ 165
ภาพที่ 2.129 แสดงตู้จัดแสดงโบราณวัตถุ 165
ภาพที่ 2.130 การจัดแสดงเครื่องปั้นดินเผา 166
ภาพที่ 2.131 แสดงหุ่นจำลองเตาเผา 166
ภาพที่ 2.132 แสดงเรื่องราววรรณกรรม 167
ภาพที่ 2.133 แสดงตู้จัดแสดงและกราฟฟิก 167
ภาพที่ 2.134 แสดงส่วนของเพลงพื้นบ้าน 168
ภาพที่ 2.135 แสดงส่วนของเพลงลูกทุ่ง 168
ภาพที่ 2.136 แสดงส่วนจัดแสดงสุพรรณวันนี้ 169
ภาพที่ 2.137 แสดงการจัดแสดงข้อมูลต่างๆ 169
ภาพที่ 2.138 แสดงการตกแต่งภายในห้องประชุมสัมมนา 170
ภาพที่ 2.139 แสดงประตูทางเข้าห้องประชุมสัมมนา 170
ภาพที่ 2.140 แสดงภาพผังอาคารที่ 1 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง 174
ภาพที่ 2.141 แสดงภาพส่วนต้อนรับพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง 174
ภาพที่ 2.142 แสดงภาพส่วนนิทรรศการย่อย พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง 174
ภาพที่ 2.143 แสดงภาพส่วนการจัดแสดงแบบแท่นผังข้อมูล 175
ภาพที่ 2.144 แสดงภาพการจัดแสดงแผ่นข้อมูลภาพซ่อนไฟ ในส่วนสุโขทัยในปัจจุบัน 176
ภาพที่ 2.145 แสดงภาพการจัดแสดงแผ่นข้อมูลในส่วนสุโขทัยในอดีต 176
ภาพที่ 2.146 แสดงภาพการจัดแสดงแผ่นข้อมูลภาพหมุนได้ 176
ภาพที่ 2.147 แสดงภาพส่วนห้องบรรยาย 177

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่ 2.148 แสดงภาพผังอาคารที่ 2 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง 178
ภาพที่ 2.149 ส่วนทางเข้าอาคารที่ 2 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง 178
ภาพที่ 2.150 ส่วนจัดแสดงประติมากรรมปูนปั้นที่ได้จากวัดพระพายหลวงและวัดมหาธาตุ 179
ภาพที่ 2.151 ส่วนจัดแสดงกลุ่มประติมากรรมก่อนศิลปสุโขทัย 179
ภาพที่ 2.152 ส่วนจัดแสดงกลุ่มศิลปะสุโขทัยพุทธศตวรรษที่19–20 ศิลปะอู่ทองและอยุธยา 180
ภาพที่ 2.153 ส่วนจัดแสดงชั้นที่ 2 ของอาคารที่ 2 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง 181
ภาพที่ 2.154 แสดงภาพหอศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่ 183
ภาพที่ 2.155 แสดงส่วนอาคารชั้น 1 184
ภาพที่ 2.156 แสดงทางเข้าอาคาร 184
ภาพที่ 2.157 แสดงติดต่อสอบถาม 184
ภาพที่ 2.158 แสดงพื้นที่พักคอย ด้านหน้าเคาน์เตอร์บริการ 185
ภาพที่ 2.159 แสดงห้องบรรยาย มีการจัดเก้าอี้สำหรับนั่งฟังบรรยาย 185
ภาพที่ 2.160 แสดงหัวข้อก่อนจะเป็นเมืองเชียงใหม่ 185
ภาพที่ 2.161 แสดงอารยธรรมสองลุ่มน้ำ 186
ภาพที่ 2.162 แสดงการตกแต่งผนังภายในห้อง 186
ภาพที่ 2.163 แสดงการใช้ซุ้มประตูเข้าสู่การแสดง 186
ภาพที่ 2.164 แสดงเรื่องราวของอารยธรรม 186
ภาพที่ 2.165 แสดงการจำลองการวางผังเมืองเชียงใหม่ 187
ภาพที่ 2.166 ปูนปั้นแกะสลัก ภายในเป็นหุ่นจำลอง 187
ภาพที่ 2.167 แสดงแท่นจัดศิลาจารึก 187
ภาพที่ 2.168 แสดงการจำลองวัดแสดงแผนที่จังหวัด 187
ภาพที่ 2.169 แสดงการจัดแสดงโดยใช้คอมพิวเตอร์ระบบทัชสกรีน 188
ภาพที่ 2.170 แสดงการจัดสิ่งของภายในตู้ พร้อมหูฟังบรรยายด้านข้าง 188
ภาพที่ 2.171 แสดงห้องความสัมพันธ์กับภูมิภาค 188
ภาพที่ 2.172 แสดงการใช้ภาพ ผสมหุ่นจำลองพร้อมคำอธิบาย 188

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่ 2.173 แสดงบอร์ดจัดแสดงแบบ การทำผนังให้มีการพับซ้อนกัน 188
ภาพที่ 2.174 แสดงห้องสำหรับพักฟังคำบรรยาย จอมอนิเตอร์ 188
ภาพที่ 2.175 แสดงการจำลองหัวรถไฟ 189
ภาพที่ 2.176 แสดงห้องสิ่งดีงามของเชียงใหม่ 189
ภาพที่ 2.177 แสดงภาพถ่ายที่สำคัญของเมืองเชียงใหม่ 189
ภาพที่ 2.178 แสดงส่วนของชั้น 2 190
ภาพที่ 2.179 แสดงห้องจัดแสดงประวัติอาคาร 190
ภาพที่ 2.180 แสดงเรื่องเจ้าหลวงเชียงใหม่ 190
ภาพที่ 2.181 แสดงผนังโค้งติดภาพพร้อมทั้งใช้จอฉายภาพ 191
ภาพที่ 2.182 แสดงการจำลองชีวิตริมฝั่งแม่น้ำ 191
ภาพที่ 2.183 แสดงหุ่นจำลองร้านขายผ้า และบ้านเรือนในสมัยนั้น 191
ภาพที่ 2.184 แสดงการจำลองร้านขายของ 191
ภาพที่ 2.185 แสดงการทอผ้าของชาวบ้าน 191
ภาพที่ 2.186 แสดงการจำลองห้องนอน 191
ภาพที่ 2.187 แสดงการกาดมั่ว 192
ภาพที่ 2.188 แสดงการจำลองบรรยากาศในการรับรองแขก 192
ภาพที่ 2.189 แสดงการจำลองวัดในหัวข้อพุทธศาสนากับคนเมือง 192
ภาพที่ 2.190 แสดงการจำลองพื้นที่ทำเกษตรกรรม 192
ภาพที่ 2.191 แสดงการหัวข้อ คนบนดอย 192
ภาพที่ 2.192 แสดงการภาพคนของชนเผ่าต่างๆ 193
ภาพที่ 2.193 แสดงห้องนิทรรศการชั่วคราว 193
ภาพที่ 2.194 แสดงส่วนลานตรงกลางอาคาร 193

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่ 3.1 แผนที่จังหวัดนครศรีธรรมราช 198
ภาพที่ 3.2 แสดงตราประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช 199
ภาพที่ 3.3 ภาพแสดงถนนที่ตัดผ่านหน้าโครงการ 202
ภาพที่ 3.4 ภาพแสดงถนนทางเข้าโครงการ 202
ภาพที่ 3.5 แสดงที่ตั้งพิพิธภัณฑสถานแห่งชาตินครศรีธรรมราช 203
ภาพที่ 3.6 แสดงแผนผังตำแหน่งอาคารต่าง ๆ ภายในโครงการ 204
ภาพที่ 3.7 แสดงภาพบริเวณทิศเหนือของโครงการ 205
ภาพที่ 3.8 แสดงภาพบริเวณทิศใต้ของโครงการ 205
ภาพที่ 3.9 แสดงภาพด้านทิศตะวันออกของโครงการ 206
ภาพที่ 3.10 แสดงภาพด้านทิศตะวันตกของโครงการ 206
ภาพที่ 3.11 แสดงภาพอาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาตินครศรีธรรมราช 207
ภาพที่ 3.12 แสดงลักษณะแผนผังอาคารชั้นที่ 1 208
ภาพที่ 3.13 แสดงลักษณะแผนผังอาคารชั้นที่ 2 208
ภาพที่ 3.14 แสดงรูปด้านทางทิศเหนือ 209
ภาพที่ 3.15 แสดงรูปด้านทางทิศใต้ 209
ภาพที่ 3.16 แสดงรูปด้านทางทิศตะวันออก 210
ภาพที่ 3.17 แสดงรูปด้านทางทิศตะวันตก 210
ภาพที่ 3.18 แสดงผังจัดแสดงเดิม ชั้นที่ 1 211
ภาพที่ 3.19 แสดงส่วนติดต่อสอบถาม และของที่ระลึก 212
ภาพที่ 3.20 แสดงส่วนพักคอย 212
ภาพที่ 3.21 แสดงโบราณวัตถุสมัยก่อนประวัติศาสตร์ 213
ภาพที่ 3.22 แสดงภาชนะดินเผาที่ขุดค้นพบก่อนประวัติศาสตร์ 213
ภาพที่ 3.23 แสดงห้องศิลปะในประเทศไทย 215
ภาพที่ 3.24 แสดงพระพุทธรูปปางมารวิชัยสำริดลงรักปิดทอง 215
ภาพที่ 3.25 แสดงห้องศิลปะในประเทศไทย 215

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่ 3.26 แสดงห้องศิลปวัตถุในภาคใต้ 217
ภาพที่ 3.27 แสดงพระพุทธรูปสำริด และศิลา 217
ภาพที่ 3.28 แสดงพระวิษณุ ศิลา 217
ภาพที 3.29 แสดงเครื่องปั้นดินเผา และ ศิวลึงค์หินทราย 218
ภาพที่ 3.30 แสดงห้องหนังตะลุง 219
ภาพที่ 3.31 แสดงจอแสดงหนังตะลุงของภาคใต้ 219
ภาพที่ 3.32 แสดงข้อมูลของตัวละครหนังตะลุง 219
ภาพที่ 3.33 แสดงห้องประชุมและกิจกรรมอเนกประสงค์ 221
ภาพที่ 3.34 แสดงทัศนียภาพภายในห้อง 221
ภาพที่ 3.35 แสดงส่วนนั่งพักคอย VIP 221
ภาพที่ 3.36 แสดงการจัดนิทรรศการชั่วคราว 221
ภาพที่ 3.37 แสดงตู้แสดง MODEL งานฝีมือ 221
ภาพที่ 3.38 แสดงส่วนติดต่อสอบถาม 222
ภาพที่ 3.39 แสดงทัศนียภาพในห้องทำงาน 222
ภาพที่ 3.40 แสดงส่วนพักคอย 222
ภาพที่ 3.41 แสดงส่วนห้องผู้อำนวยการ 222
ภาพที่ 3.42 แสดงส่วนภัณฑารักษ์ 223
ภาพที่ 3.43 แสดงส่วนประชุมขนาดเล็ก 223
ภาพที่ 3.44 แสดงผังจัดแสดงเดิม ชั้นที่ 2 224
ภาพที่ 3.45 แสดงส่วนจัดแสดงของใช้พื้นเมืองภาคใต้ 225
ภาพที่ 3.46 แสดงเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน 225
ภาพที่ 3.47 แสดงเครื่องมือในการทำนา 225
ภาพที่ 3.48 แสดงเครื่องมือทอผ้า 226
ภาพที่ 3.49 แสดงห้องเครื่องถ้วย 227
ภาพที่ 3.50 แสดงตู้วางเครื่องถ้วย 227

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่ 3.51 แสดงพนักกันยาเรือพระที่นั่งเครื่องถมทอง 227
ภาพที่ 3.52 แสดงภาพพระรัตนธัชมุนีศรีธรรมราช 229
ภาพที่ 3.53 แสดงเตียงไม้แกะสลักซึ่งเป็นฝีมือช่างอิทธิพลศิลปะจีน 229
ภาพที่ 3.54 แสดงเครื่องใช้ของพระรัตนธัชมุนีศรีธรรมราช 229
ภาพที่ 3.55 แสดงตาลปัตร พัดยศ เครื่องอัฐบริขาร 229
ภาพที่ 4.1 แผนผังแสดงสถานที่ตั้ง และ สภาพแวดล้อมของโครงการ 247
ภาพที่ 4.2 แสดงที่ตั้งโครงการและผลกระทบจากสภาพแวดล้อม 249
ภาพที่ 4.3 แสดงผลกระทบต่อตัวอาคารทางทิศตะวันออก และ ทิศตะวันตก 251
ภาพที่ 4.4 แสดงผลกระทบต่อตัวอาคารทางทิศตะวันตก และ ทิศตะวันออก 251
ภาพที่ 4.5 แสดงผลกระทบต่อตัวอาคารทางทิศใต้ และ ทิศเหนือ 252
ภาพที่ 4.6 แสดงแนวแสงแดดทางทิศใต้ 252
ภาพที่ 4.7 แสดงผลกระทบต่อตัวอาคารทางทิศเหนือ และ ทิศใต้ 253
ภาพที่ 4.8 แสดงแนวแสงแดดทางทิศเหนือ 253
ภาพที่ 4.9 แสดงให้เห็นถึง SPACE ภายในส่วนโถงทางเข้า 256
ภาพที่ 4.10 แสดง SPACE ภายในพื้นที่ด้านหน้าโถงเข้าสู่อาคารชั้นล่าง 257
ภาพที่ 4.11 แสดง SPACE พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรทางด้านทิศใต้ 258
ภาพที่ 4.12 แสดง SPACE พื้นที่จัดแสดงทางด้านทิศใต้ 259
ภาพที่ 4.13 แสดง SPACE พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรทางด้านทิศตะวันออก 260
ภาพที่ 4.14 แสดง SPACE พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรทางด้านทิศเหนือ 261
ภาพที่ 4.15 แสดง SPACE พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรปีกอาคารด้านทิศเหนือ 262
ภาพที่ 4.16 แสดง SPACE พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรชั้นบน ด้านทิศเหนือ 263
ภาพที่ 4.17 แสดง SPACE พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรชั้นบนด้านทิศใต้ 264
ภาพที่ 4.18 แสดง SPACE พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรชั้นบนด้านทิศตะวันตก 265
ภาพที่ 4.19 แสดง SPACE ส่วนพื้นที่ห้องประชุมสัมมนา 266
ภาพที่ 4.20 แสดง SPACE ส่วนพื้นที่สำนักงานเดิม 267

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 4.21 แสดงภาพเนื้อเรื่องจัดแสดงหัวข้อที่ 1	320
ภาพที่ 4.22 แสดงภาพเนื้อเรื่องจัดแสดงหัวข้อที่ 2	321
ภาพที่ 4.23 แสดงภาพเนื้อเรื่องจัดแสดงหัวข้อที่ 3	322
ภาพที่ 4.24 แสดงภาพเนื้อเรื่องจัดแสดงหัวข้อที่ 4	323
ภาพที่ 4.25 แสดงภาพเนื้อเรื่องจัดแสดงหัวข้อที่ 5	324
ภาพที่ 4.26 แสดงภาพเนื้อเรื่องจัดแสดงหัวข้อที่ 6	325
ภาพที่ 4.27 แสดงภาพเนื้อเรื่องจัดแสดงหัวข้อที่ 7	326
ภาพที่ 5.1 แสดงภาพศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดนครศรีธรรมราช	410
ภาพที่ 5.2 แสดงการจัดวางผังภายในโครงการชั้นที่ 1	414
ภาพที่ 5.3 แสดงการจัดวางผังภายในโครงการชั้นที่ 2	414
ภาพที่ 5.4 แสดงการจัดวางผังไฟฟ้าและฝ้าเพดานภายในโครงการชั้นที่ 1	415
ภาพที่ 5.5 แสดงการจัดวางผังไฟฟ้าและฝ้าเพดานภายในโครงการชั้นที่ 2	415
ภาพที่ 5.6 แสดงภาพตัดโดยรวมของโครงการด้าน A-A	416
ภาพที่ 5.7 แสดงภาพตัดโดยรวมของโครงการด้าน B-B	416
ภาพที่ 5.8 แสดงภาพตัดโดยรวมของโครงการส่วนห้องบรรยายสัมมนา	416
ภาพที่ 5.9 แสดงแนวความคิดในการออกแบบโดยรวมของโครงการ	417
ภาพที่ 5.10 แสดงแนวความคิดในการออกแบบส่วนพิพิธภัณฑ์	418
ภาพที่ 5.11 แสดงแนวความคิดในการออกแบบห้องที่ 1 – 4	418
ภาพที่ 5.12 แสดงแนวความคิดในการออกแบบห้องที่ 5 – 7	419
ภาพที่ 5.13 แสดง แนวทางการออกแบบส่วนโถงต้อนรับ	420
ภาพที่ 5.14 แสดงทัศนียภาพส่วนโถงต้อนรับ	421
ภาพที่ 5.15 แสดง แนวทางการออกแบบส่วนห้องบรรยายสัมมนา	422
ภาพที่ 5.16 แสดงทัศนียภาพส่วนห้องบรรยายสัมมนา	422
ภาพที่ 5.17 แสดง แนวทางการออกแบบส่วนสำนักงาน	423
ภาพที่ 5.18 แสดงทัศนียภาพส่วนสำนักงานโดยรวม	424

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่ 5.19 แสดงทัศนียภาพส่วนห้องผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์ 424
ภาพที่ 5.20 แสดงทัศนียภาพส่วนห้องประชุมสำนักงาน 425
ภาพที่ 5.21 แสดงส่วนจัดแสดงนิทรรศการชั่วคราว 426
ภาพที่ 5.22 แสดง แนวทางการออกแบบส่วนนิทรรศการชั่วคราว 426
ภาพที่ 5.23 แสดงทัศนียภาพส่วนห้องนิทรรศการชั่วคราว 427
ภาพที่ 5.24 แสดงหัวข้อจัดแสดงที่ 1 428
ภาพที่ 5.25 แสดง แนวทางการออกแบบห้องจัดแสดงที่ 1 428
ภาพที่ 5.26 แสดงทัศนียภาพส่วนห้องจัดแสดงที่ 1 429
ภาพที่ 5.27 แสดงทัศนียภาพทางเดินในส่วนของห้องจัดแสดงที่ 1 429
ภาพที่ 5.28 แสดงหัวข้อจัดแสดงที่ 2 430
ภาพที่ 5.29 แสดง แนวทางการออกแบบห้องจัดแสดงที่ 2 431
ภาพที่ 5.30 แสดง ทัศนียภาพบทนำห้องจัดแสดงที่ 2 431
ภาพที่ 5.31 แสดง ทัศนียภาพภายในห้องจัดแสดงที่ 2 432
ภาพที่ 5.32 แสดงหัวข้อจัดแสดงที่ 3 433
ภาพที่ 5.33 แสดง แนวทางการออกแบบห้องจัดแสดงที่ 3 434
ภาพที่ 5.34 แสดง ทัศนียภาพห้องจัดแสดงที่ 3 แสดงศิลปะทวารวดี 434
ภาพที่ 5.35 แสดง ทัศนียภาพห้องจัดแสดงที่ 3 แสดงศิลปะศรีวิชัยและสุโขทัย 435
ภาพที่ 5.36 แสดง ทัศนียภาพห้องจัดแสดงที่ 3 แสดงศิลปะอยุธยา 435
ภาพที่ 5.37 แสดง ทัศนียภาพห้องจัดแสดงที่ 3 แสดงศิลปะรัตนโกสินทร์ 436
ภาพที่ 5.38 แสดงหัวข้อจัดแสดงที่ 4 437
ภาพที่ 5.39 แสดง แนวทางการออกแบบห้องจัดแสดงที่ 4 437
ภาพที่ 5.40 แสดง ทัศนียภาพห้องจัดแสดงที่ 4 แสดงเครื่องถ้วย 438
ภาพที่ 5.41 แสดง ทัศนียภาพห้องจัดแสดงที่ 4 แสดงหัตถกรรมผ้าทอพื้นถิ่น 438
ภาพที่ 5.42 แสดง ทัศนียภาพห้องจัดแสดงที่ 4 แสดงเครื่องถ้วยที่ขุดพบ 439
ภาพที่ 5.43 แสดงหัวข้อจัดแสดงที่ 5 440

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 5.44 แสดง แนวทางการออกแบบห้องจัดแสดงที่ 5	440
ภาพที่ 5.45 แสดง ทัศนียภาพห้องจัดแสดงที่ 5 แสดงวัฒนธรรมประเพณี	441
ภาพที่ 5.46 แสดงหัวข้อจัดแสดงที่ 6	442
ภาพที่ 5.47 แสดง แนวทางการออกแบบห้องจัดแสดงที่ 6	442
ภาพที่ 5.48 แสดง ทัศนียภาพห้องจัดแสดงที่ 6 แสดงบุคคลสำคัญ	443
ภาพที่ 5.49 แสดงหัวข้อจัดแสดงที่ 7	444
ภาพที่ 5.50 แสดง แนวทางการออกแบบห้องจัดแสดงที่ 7	444
ภาพที่ 5.51 แสดง ทัศนียภาพห้องจัดแสดงที่ 7 แสดงสภาพภูมิศาสตร์	445
ภาพที่ 5.52 แสดง ทัศนียภาพห้องจัดแสดงที่ 7 แสดงแหล่งชุมชนและเมืองคอนวันนี้	445
ภาพที่ 5.53 แสดงวัสดุในการตกแต่ง ส่วนโถงต้อนรับ และส่วนจัดแสดง	446
ภาพที่ 5.54 แสดงวัสดุในการตกแต่ง ส่วนห้องจัดแสดง	446
ภาพที่ 5.55 แสดงวัสดุในการตกแต่ง ส่วนห้องจัดแสดงที่ 6 – 7	447
ภาพที่ 5.56 แสดงวัสดุในการตกแต่ง ส่วนสำนักงาน และส่วนบรรยายสัมมนา	447
ภาพที่ 5.57 แสดง MASS MODEL อาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช	448
ภาพที่ 5.58 แสดง MASS MODEL อาคารชั้น 1	449
ภาพที่ 5.59 แสดง MASS MODEL อาคารชั้น 2	449

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญแผนภูมิประกอบ

	หน้า
แผนภูมิที่ 2.1 แสดงกระบวนการจัดนิทรรศการที่บรรลุตามวัตถุประสงค์	47
แผนภูมิที่ 2.2 แผนภูมิการจำแนกส่วนการจัดนิทรรศการ	50
แผนภูมิที่ 2.3 แผนภูมิวัฏจักรของการจัดนิทรรศการ	51
แผนภูมิที่ 2.4 แสดงผลสรุปการวางแผนงานจัดนิทรรศการ	66
แผนภูมิที่ 3.1 แผนภูมิแบ่งส่วนราชการของกรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ	236
แผนภูมิที่ 3.2 แผนภูมิการบริหารงานภายในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาตินครศรีธรรมราช	237
แผนภูมิที่ 4.1 แสดงพฤติกรรมหัวหน้าพิพิธภัณฑ์	274
แผนภูมิที่ 4.2 แสดงพฤติกรรมผู้ช่วยผู้อำนวยการ	275
แผนภูมิที่ 4.3 แสดงพฤติกรรมการทำงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ	276
แผนภูมิที่ 4.4 แสดงพฤติกรรมการทำงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน/บัญชี	277
แผนภูมิที่ 4.5 แสดงพฤติกรรมการทำงานของเจ้าหน้าที่งานทะเบียน	278
แผนภูมิที่ 4.6 แสดงพฤติกรรมการทำงานของเจ้าหน้าที่งานวิชาการ	279
แผนภูมิที่ 4.7 แสดงพฤติกรรมการทำงานของเจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์ 5	280
แผนภูมิที่ 4.8 แสดงพฤติกรรมการทำงานของเจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์ 4	281
แผนภูมิที่ 4.9 แสดงพฤติกรรมการทำงานของพนักงานประจำห้องจัดแสดง	282
แผนภูมิที่ 4.10 แสดงพฤติกรรมการทำงานของเจ้าหน้าที่ควบคุมห้องประชุมบรรยาย	283
แผนภูมิที่ 4.11 แสดงพฤติกรรมการทำงานของเจ้าหน้าที่ขายบัตร / ฝากของ	384
แผนภูมิที่ 4.12 แสดงพฤติกรรมการทำของยามรักษาการณ์	385
แผนภูมิที่ 4.13 แสดงพฤติกรรมการทำงานของพนักงานจ้างเหมาบริการ	386
แผนภูมิที่ 4.14 แสดงพฤติกรรมการทำงานของภารโรง	387
แผนภูมิที่ 4.15 แสดงพฤติกรรมของผู้รับบริการแบบรายบุคคล	388
แผนภูมิที่ 4.16 แสดงพฤติกรรมผู้รับบริการแบบหมู่คณะ	389
แผนภูมิที่ 4.17 แสดงพฤติกรรมผู้ใช้บริการห้องประชุม – บรรยาย	390
แผนภูมิที่ 4.18 แสดงพฤติกรรมผู้มาติดต่อ	391
แผนภูมิที่ 4.19 แสดงพฤติกรรมของวัตถุเข้าคลัง	392

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญแผนภูมิประกอบ (ต่อ)

หน้า

แผนภูมิที่ 4.20 แสดงพฤติกรรมของการนำวัตถุออกนอกคลัง 393

แผนภูมิที 4.23 แสดงค่าความสัมพันธ์แบบโครงตาข่าย 313
แผนภูมิที่ 4.24 แสดงค่าความสัมพันธ์แบบฟองอากาศองค์ประกอบของโครงการ 314
แผนภูมิที่ 4.25 แสดงความสัมพันธ์องค์ประกอบของโครงการ 314
แผนภูมิที่ 4.26 แสดงค่าความสัมพันธ์แบบโครงตาข่ายส่วนบริการสาธารณะ 315
แผนภูมิที่ 4.27 แสดงค่าความสัมพันธ์แบบฟองอากาศส่วนโถงบริการสาธารณะ 316
แผนภูมิที่ 4.28 แสดงค่าความสัมพันธ์องค์ประกอบส่วนโถงบริการสาธารณะ 316
แผนภูมิที่ 4.29 แสดงค่าความสัมพันธ์แบบฟองอากาศ 317
แผนภูมิที่ 4.30 แสดงค่าความสัมพันธ์แบบฟองอากาศส่วนห้องบรรยาย 318
แผนภูมิที่ 4.31 แสดงค่าความสัมพันธ์องค์ประกอบส่วนห้องบรรยาย 318
แผนภูมิที่ 4.32 แสดงค่าความสัมพันธ์แบบฟองอากาศ 319
แผนภูมิที่ 4.33 แสดงค่าความสัมพันธ์แบบฟองอากาศส่วนสำนักงาน 320
แผนภูมิที่ 4.34 แสดงค่าความสัมพันธ์องค์ประกอบส่วนสำนักงาน 320
แผนภูมิที่ 4.35 แสดงค่าความสัมพันธ์แบบฟองอากาศ 321
แผนภูมิที่ 4.36 แสดงแผนผังเนื้อเรื่องจัดแสดง 344
แผนภูมิที่ 4.37 แสดงเนื้อเรื่องจัดแสดง 345

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

การจัดตั้งพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช เริ่มต้นจากการที่หน่วยศิลปากรที่ 8 กรมศิลปากร (ปัจจุบันคือสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 11 นครศรีธรรมราช) ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลรักษาโบราณสถานในเขตภาคใต้ตอนบน ในปี พ.ศ. 2507 ดำเนินการขุดแต่งบูรณะเจดีย์ยักษ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ. 2509 – พ.ศ. 2510 ได้โบราณวัตถุที่ได้จากการสำรวจขุดค้นในท้องที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ชุมพร สุราษฎร์ธานี ระนอง พังงา กระบี่ ภูเก็ต รวม 7 จังหวัด

รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของการเก็บรวบรวม โบราณวัตถุ และศิลปวัตถุต่างๆ อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติไว้ในที่แห่งเดียวกัน และจัดตั้งตามหลักวิชาการสากล เพื่ออำนวยความสะดวกแก่การศึกษา ค้นคว้าของนักเรียน นักศึกษา และบรรดาผู้สนใจ จึงอนุมัติงบประมาณให้กรมศิลปากรจัดสร้างอาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช เมื่อปี พ.ศ 2513 โดยมีบริษัทพาณิชย์การไม้ เป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช สร้างขึ้น ณ.ที่ดินของวัดสวนหลวงตะวันออก (ร้าง) เนื้อที่ 11 ไร่ 2 งาน 14 ตารางวา อาคารพิพิธภัณฑ์เป็นแบบทรงไทยประยุกต์สองชั้น สร้างเสร็จเมื่อ พ.ศ.2517 โดยใช้งบประมาณเป็นเงิน 2,100,000 บาท ค่าจัดทำรั้วถนนเป็นเงิน 500,000 บาท รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเป็นเงิน 2,600,000 บาท สถาปนิกผู้ก่อสร้างคือ นายเมธี คันธโร หัวหน้าแผนกก่อสร้าง กองสถาปัตยกรรม วิศวกรผู้คำนวณแบบ คือ นายไพรัช ชุติกุล นายช่างพิเศษ กองสถาปัตยกรรม ผู้จัดแสดงโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ คือ นางจิรา จงกล ภัณฑารักษ์เอก นางสาวณัฏฐภัทร นาวิกชีวิน ภัณฑารักษ์ตรี นายเอก จารีพลกร ช่างตรี และนายอิทธิศาสตร์ วิเศษวงษา ช่างศิลปตรี กองโบราณคดี กรมศิลปากร

เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2517 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนราชสุดา กิติวัฒนาดุลยโสภาคย์ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณ์วลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ทรงประกอบพิธีเปิดพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช นับเป็นพิพิธภัณฑสถาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แห่งชาติในภูมิภาคแห่งที่ 6 ที่ทรงประกอบพิธีเปิด พิพิธภัณฑสถานแห่งชาตินี้ เป็นพิพิธภัณฑสถานประเภทศิลปะโบราณคดี

ปีพ.ศ. 2539 กรมศิลปากรได้รับงบประมาณจัดสร้างอาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาตินครศรีธรรมราช ต่อเติมในส่วนที่ 2 ใช้งบประมาณทั้งสิ้น 11,800,000 บาท ก่อสร้างโดยบริษัทดำรงก่อสร้างวิศว จำกัด แล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2540 ใช้เป็นอาคารสำนักงาน อาคารอเนกประสงค์ จัดแสดงนิทรรศการพิเศษ และจัดกิจกรรมต่างๆ

ปัจจุบันพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช ได้รับการซ่อมแซมและต่อเติมอาคารจัดแสดงให้เต็มรูปแบบปรับปรุงการจัดแสดงทั้งหมดด้วยวิธีที่ทันสมัยมีสาระเรื่องราวทางด้านวิชาการที่สนองความต้องการของวงการการศึกษาของเมืองนครศรีธรรมราช และภาคใต้ตอนบน โดยเฉพาะเรื่องราวทางประวัติศาสตร์และศิลปะโบราณคดี ของท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์สืบสานมรดก ต่อไปในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. สำรวจและเก็บรวบรวมวัตถุที่มีคุณค่าทางโบราณคดี, ประวัติศาสตร์และศิลปวัฒธรรมมาเก็บรักษาไว้ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

2. ดูแลรักษาความปลอดภัยของวัตถุ อันเป็นสมบัติของชาติมิให้เกิดการสูญหาย ชำรุดหรือเสื่อมสภาพ และดำเนินการซ่อมสงวนรักษา หรือแก้ไขสภาพที่ชำรุดนั้น แล้วป้องกันมิให้เกิดการชำรุดเสื่อมสภาพอีกต่อไป

3. ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์วิจัย เกี่ยวกับวัตถุ ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ และ เรื่องราวด้านประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณี ที่เกี่ยวกับวัตถุและท้องถิ่น ตลอดจนชุมชนในเขตรับผิดชอบ ทั้ง 4 จังหวัด

4. จัดทำทะเบียน บัญชีรายการวัตถุในความรับผิดชอบ จด บัญชีวัตถุที่จัดอยู่ในห้องแสดง จัดระบบข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุและให้บริการข้อมูลกับนักเรียน, นักวิชาการและผู้ที่สนใจ

5. จัดแสดงวัตถุพิพิธภัณฑ์เพื่อให้ผู้ชมได้ทราบเรื่องราวด้านประวัติศาสตร์ ศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ รวมถึงทางอ้อมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรมของจังหวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 เหตุผลในการปรับปรุงโครงการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช

1. พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช เป็นพิพิธภัณฑสถาน ระดับภาคที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อเป็นศูนย์ศึกษาอนุรักษ์ และเผยบริการข้อมูลทางศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดนครศรีธรรมราช และภาคใต้ตอนบน ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่น่าสนใจที่จะทำการศึกษา และทำการออกแบบปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในให้เหมาะสมกับโครงการ

2. เพื่อปรับปรุงองค์ประกอบและคุณภาพการบริการ การนำเสนอในเชิงวิชาการให้สามารถตอบสนองผู้เข้าชมทุกระดับชั้น

3. เป็นโครงการที่มีการขยายและปรับปรุงอาคาร และ ส่วนจัดแสดงนิทรรศการถาวรให้มีเนื้อหาวิชาการและเทคนิคจัดแสดงหลากหลายและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อให้สาสารถอำนวยความสะดวกได้อย่างกว้างขวาง

4. เพื่อให้พิพิธภัณฑ์เป็นศูนย์รวมวิชาการ สามารถบริการด้านการศึกษาแก่ นักเรียน นักศึกษา และผู้เข้าชมทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

5. เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการท่องเที่ยวให้จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ให้หันเข้ามาชมพิพิธภัณฑ์มากขึ้น

1.4 การวิเคราะห์โครงการออกแบบปรับปรุงพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช เป็นอาคารจัดแสดงนิทรรศการถาวร เป็นอาคารทรงไทยประยุกต์ สองชั้น ก่ออิฐถือปูนทาสีขาว หลังคาจั่วซ้อนชั้น สีแดงอิฐ ผังอาคารเป็นอาคารโถงเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส และมีอาคารที่ต่อเติมทางด้านทิศตะวันตก เชื่อมต่อจากอาคารเดิมทางด้านทิศใต้

ภาพที่ 1.1 แสดงอาคารทางทิศเหนือ

ภาพที่ 1.2 แสดงอาคารทางทิศตะวันออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 1.3 แสดงอาคารทางทิศใต้

ภาพที่ 1.4 แสดงอาคารทางทิศตะวันตก

ภาพที่ 1.5 แสดงทางเข้าพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 1.6 แสดงทางเข้าอาคารพิพิธภัณฑ์

สภาพอาคาร

1. เป็นอาคารทรงไทยประยุกต์ สองชั้น หลังคาจั่วซ้อนชั้น ผังอาคารเป็นอาคารโถงเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส และมีอาคารต่อเติมทางด้านทิศตะวันตกยื่นออกมา ผนังก่ออิฐฉาบปูน บริเวณด้านบนเจาะช่องแสง ฝ้าเพดานโชว์คาน และกรุฝ้าเพดานเรียบทำสีขาวบางส่วน

2. ตัวอาคารรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส และมีอาคารเชื่อมต่อกัน โดยแบ่งเป็นส่วนในการจัดแสดงเชื่อมต่อถึงกัน บริเวณโดยรอบตัวอาคารตั้งอยู่ในพื้นที่มีสวนหย่อมและต้นไม้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภายในอาคารประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

ส่วนจัดแสดงชั้นที่ 1 ส่วนของโถงกลาง

ภาพที่ 1.7 แสดงส่วนจำหน่ายบัตรและรับฝากของ

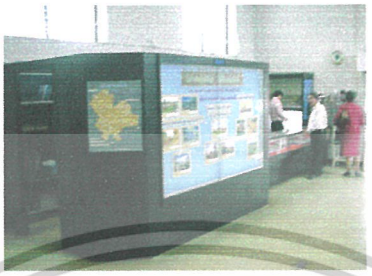

ภาพที่ 1.8 แสดงข้อมูลประวัติพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 1.9 แสดงส่วนพักคอย

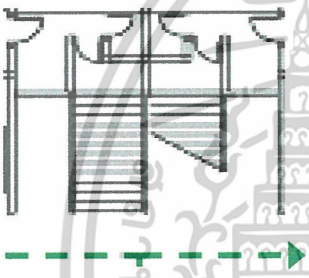

ภาพที่ 1.10 แสดงส่วนบริการขายของที่ระลึก และเครื่องดื่ม

ภาพที่ 1.11 แสดงโถงบันไดทางขึ้นส่วนชั้น 2

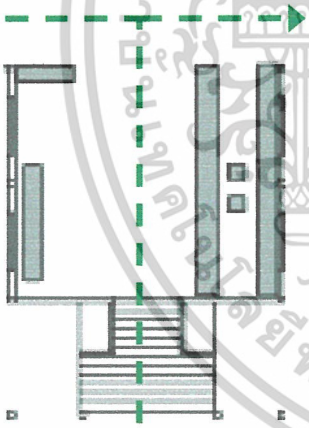

โถงกลางประกอบไปด้วย

- ที่จำหน่ายบัตร, รับฝากของ
- พักคอย
- ขายของที่ระลึก และ เครื่องดื่ม
- ข้อมูล, ผังประวัติพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 1.12 แสดงผังส่วนโถงกลาง

ตารางที่ 1.1 แสดงข้อดีข้อเสียและแนวทางแก้ไขปัญหาของโถงกลาง

ข้อดี	ทางสัญจรสะดวกเชื่อมต่อกันและเชื่อมไปยังส่วนต่างๆได้ ต่อเนื่องกัน
ข้อเสีย	ขาดการใช้จัดวางที่ถูกต้องและเฟอร์นิเจอร์ที่ทันสมัย , ยังขาดการตกแต่งภายในที่น่าสนใจ การจัดวางบางจุดยังไม่ดีเท่าที่ควร
แนวทางการแก้ปัญหา	ศึกษาเกี่ยวกับการวางพื้นที่การใช้งาน ,การใช้เฟอร์นิเจอร์ที่ทันสมัยน่าสนใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนจัดแสดงที่ 1 สมัยก่อนประวัติศาสตร์

ภาพที่ 1.13 แสดงเครื่องดินเผา สมัยก่อนประวัติศาสตร์

ภาพที่ 1.14 แสดงเครื่องดินเผาภาชนะดินเผาต่างๆ

ภาพที่ 1.15 แสดงตู้จัดแสดงสมัยก่อนประวัติศาสตร์

ภาพที่ 1.16 แสดงห้องจัดแสดงส่วนห้องสมัยก่อนประวัติศาสตร์

ส่วนจัดแสดงที่ 1 ประกอบด้วย

- เครื่องมือหินกะเทาะ - ภาชนะดินเผา
- กลองมโหระทึก - ลูกปัดแก้ว ลูกปัดหิน
- คันฉ่องสำริด

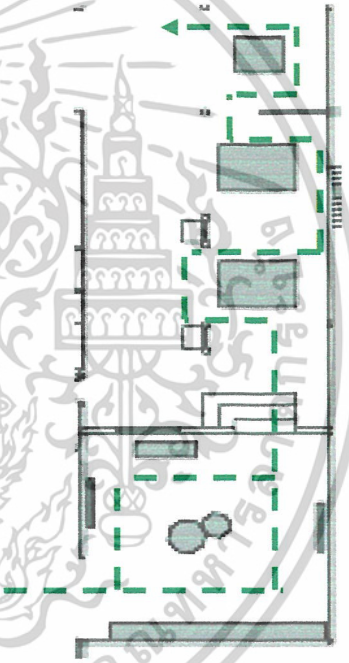

ภาพที่ 1.17 แสดงผังส่วนจัดแสดงที่ 1

ตารางที่ 1.2 แสดงข้อดีข้อเสียและแนวทางแก้ไขปัญหาของส่วนจัดแสดงที่ 1

ข้อดี	จัดหัวข้อแสดงเหมาะสมกับ INTRO ก่อนเข้าชมส่วนต่อไป, วางทางสัญจรเชื่อมต่อกันดี
ข้อเสีย	ขาดการตกแต่งภายในที่น่าสนใจ , วางส่วนจัดแสดงติดกันมากไปส่วนจัดแสดงใช้แสงไม่เน้นจุดสำคัญ ,ขาดสื่อที่ทันสมัยในการนำเสนอ
แนวทางการแก้ปัญหา	ศึกษาการการจัดวางพื้นที่จัดแสดง , ศึกษาระบบแสงที่เหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนจัดแสดงที่ 2 ศิลปะในประเทศไทย

ภาพที่ 1.18 แสดงไม้แกะสลักหน้าบันไม้

ภาพที่ 1.19 แสดงพระพุทธรูป ต่างๆ

ภาพที่ 1.20 แสดง ตู้จัดแสดง
พระพุทธรูปศิลปะในประเทศไทย

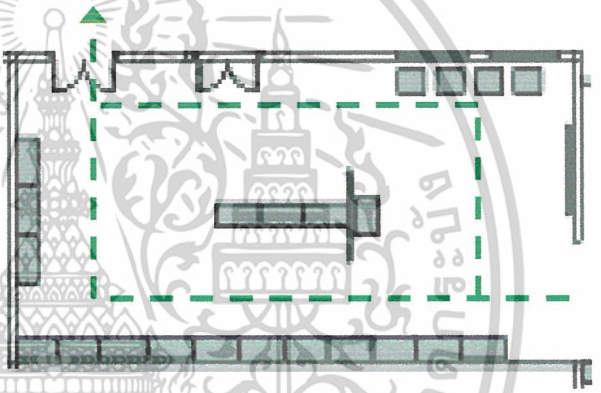

ภาพที่ 1.21 แสดงผังส่วนจัดแสดงที่ 2

ส่วนจัดแสดงที่ 2 ประกอบด้วย

- พระพุทธรูปศิลปะในประเทศไทย
- ไม้แกะจำหลักหน้าบัน
- เศียรพระพุทธรูป ศิลา

ตารางที่ 1.3 แสดงข้อดีข้อเสียและแนวทางแก้ไขปัญหาของส่วนจัดแสดงที่ 2

ข้อดี	ได้รับแสงจากธรรมชาติมาก , ทางสัญจรต่อเนื่องกัน
ข้อเสีย	ขาดการตกแต่งภายใน , วางวัตถุจัดแสดงยังไม่เป็นระเบียบ , พื้นที่เหลือเป็นซอกหลืบ , การนำเสนอขาดความน่าสนใจ
แนวทางการแก้ปัญหา	ศึกษาการตกแต่งภายในและการวางวัตถุจัดแสดง , พื้นที่ในการจัดแสดงที่เหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนจัดแสดงที่ 3 ศิลปะที่พบในภาคใต้

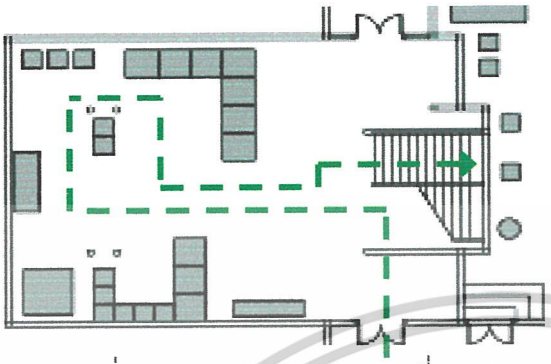

ส่วนจัดแสดงที่ 3 ประกอบด้วย

- พระพุทธรูปแบบพระพุทธสิหิงค์
- ชิ้นส่วนของธรรมจักรดินเผา พระพิมพ์
- พระพุทธรูปสำริด ปูนปั้น ไม้ ดินเผา
- ลัทธิและศาสนาที่มีอิทธิพล
- ศิลาจารึก

ภาพที่ 1.22 แสดงผังส่วนจัดแสดงที่ 3

ภาพที่ 1.23 แสดงห้องจัดแสดงศิลปะที่พบในภาคใต้

ภาพที่ 1.24 แสดงตู้จัดแสดงศิลปะต่างๆ

ภาพที่ 1.25 แสดงศิวลึงค์ลัทธิไศวะนิกาย

ภาพที่ 1.26 แสดงเครื่องปั้นดินเผา

ตารางที่ 1.4 แสดงข้อดีข้อเสียและแนวทางแก้ไขปัญหาของส่วนจัดแสดงที่ 3

ข้อดี	มีการเน้นดูภาพแทนการจัดแสดง , มีแสงธรรมชาติมาก
ข้อเสีย	ขาดการตกแต่งภายในที่น่าสนใจ , ไม่มีสื่อการนำเสนอที่น่าสนใจทำให้ยากแก่การเข้าใจ
แนวทางการแก้ปัญหา	ศึกษาเกี่ยวกับการจัดรูปภาพที่แสดง , ศึกษาเกี่ยวกับการตกแต่งภายในและสื่อการนำเสนอที่ทันสมัยและน่าสนใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนจัดแสดงที่ 4 หนังตะลุง

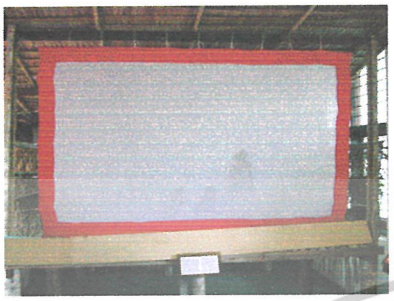

ภาพที่ 1.27 แสดงจอแสดงหนังตะลุงจำลอง

ภาพที่ 1.28 แสดงตัวละครหนังตะลุงและความเป็นมา

ภาพที่ 1.29 แสดงประวัติ และเรื่องราวของหนังตะลุงของชาวใต้

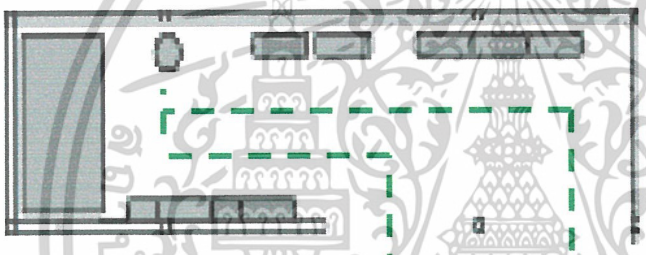

ภาพที่ 1.30 แสดงผังส่วนจัดแสดงที่ 4

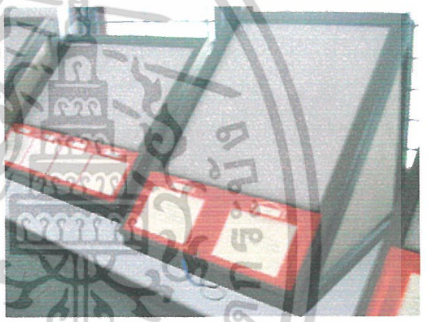

ภาพที่ 1.31 แสดงจอแสดงหนังตะลุงและเสียงประกอบ

ส่วนจัดแสดงที่ 4 ประกอบด้วย

- ภาพจำลองการแสดงหนังตะลุง
- การจำลองรูปตัวละครหนังตะลุง
- ส่วนแสดงหนังตะลุง

ตารางที่ 1.5 แสดงข้อดีข้อเสียและแนวทางแก้ไขปัญหาของส่วนจัดแสดงที่ 4

ข้อดี	การจัดทางสัญจรต่อเนื่องกันดี, มีแสงจากธรรมชาติเข้ามามาก
ข้อเสีย	วางตู้จัดแสดงไม่ค่อยเป็นระเบียบ ทำให้ดูแคบ, ขาดการตกแต่งภายในที่น่าสนใจ
แนวทางการแก้ปัญหา	ศึกษาเรื่องพื้นที่จัดวางวัตถุจัดแสดง , ศึกษาเกี่ยวกับการตกแต่งภายในที่น่าสนใจและสื่อการนำเสนอที่ทันสมัย, การจัดแสดงหุ่นจำลอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนจัดแสดงที่ 5 ของใช้พื้นเมืองภาคใต้

ภาพที่ 1.32 แสดงห้องจัดแสดงของใช้พื้นเมืองภาคใต้

ภาพที่ 1.33 แสดงเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำนา

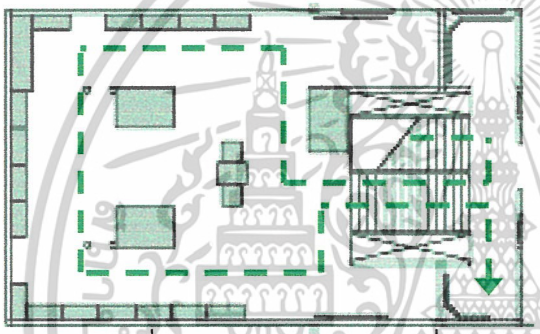

ภาพที่ 1.34 แสดงส่วนจัดแสดงที่ 5

ส่วนจัดแสดงที่ 5 ประกอบด้วย

- เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน หรือวัตถุทางชาติพันธุ์วิทยาในนครศรีธรรมราช
- เครื่องมือการทำนา ไถนา เกี่ยวข้าว ครกบด
- เครื่องมือจับสัตว์ปีก สัตว์น้ำ เครื่องทอผ้า
- เครื่องมือและอุปกรณ์ในการกรีดยาง

ภาพที่ 1.35 แสดงเครื่องใช้

ภาพที่ 1.36 แสดงโต๊ะไม้และภาพแกะสลักไม้

ภาพที่ 1.37 แสดงเครื่องมือในการสีข้าว

ตารางที่ 1.6 แสดงข้อดีข้อเสียและแนวทางแก้ไขปัญหาของส่วนจัดแสดงที่ 5

ข้อดี	มีเพดานสูง ระบายอากาศได้ดี,มีการใช้หุ่นจำลองเหมือนจริง
ข้อเสีย	ขาดการตกแต่งภายในที่น่าสนใจ , ไม่มีสื่อที่ทันสมัย
แนวทางการแก้ปัญหา	ศึกษาเกี่ยวกับการนำเสนอโดยใช้สื่อที่น่าสนใจ , ศึกษาการตกแต่งภายในและการจัด Display ที่ถูกต้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนจัดแสดงที่ 6 เครื่องถ้วย

ภาพที่ 1.38 แสดงห้องจัดแสดงเครื่องถ้วย

ภาพที่ 1.39 แสดงพนักกันยาเรือพระที่นั่ง สมัยรัตนโกสินทร์

ภาพที่ 1.40 แสดงตู้วางเครื่องปั้นดินเผา

ส่วนจัดแสดงที่ 6 ประกอบด้วย

- เครื่องถมเมืองนคร
- เครื่องถ้วยที่พบในจังหวัดนครศรีธรรมราช
- เครื่องถ้วยพื้นเมือง
- เครื่องปั้นดินเผาเคลือบ
- เครื่องสังคโลก
- เครื่องถ้วยจีน

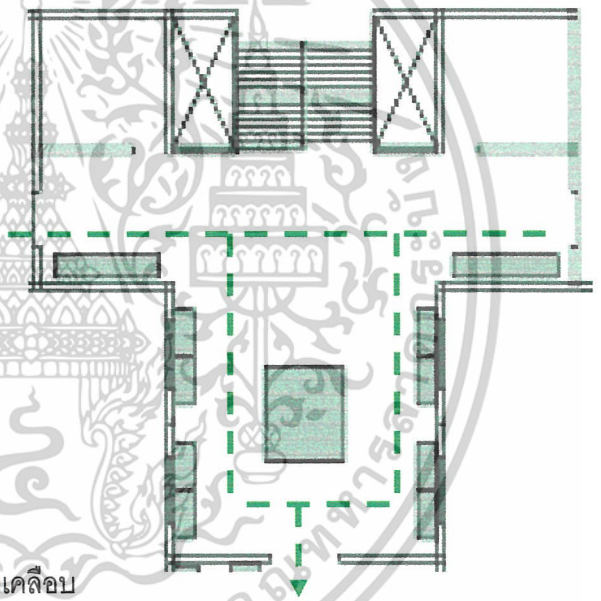

ภาพที่ 1.41 แสดงผังส่วนจัดแสดงที่ 6

ตารางที่ 1.7 แสดงข้อดีข้อเสียและแนวทางแก้ไขปัญหาของส่วนจัดแสดงที่ 6

ข้อดี	ทางสัญจรกว้างสะดวกและต่อเนื่องกันดี , มีแสงธรรมชาติมาก
ข้อเสีย	วางวัตถุจัดแสดงยังไม่เป็นระเบียบ , ขาดการตกแต่งภายในที่น่าสนใจ
แนวทางการแก้ปัญหา	ศึกษาเกี่ยวกับการจัดวางวัตถุจัดแสดง , ศึกษาเกี่ยวกับการตกแต่งภายในและสื่อการนำเสนอที่ทันสมัยและน่าสนใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนจัดแสดงที่ 7 พระรัตนธัชมุนีศรีธรรมราช

ภาพที่ 1.42 แสดงส่วนของพระรัตนธัชมุนีศรีธรรมราช

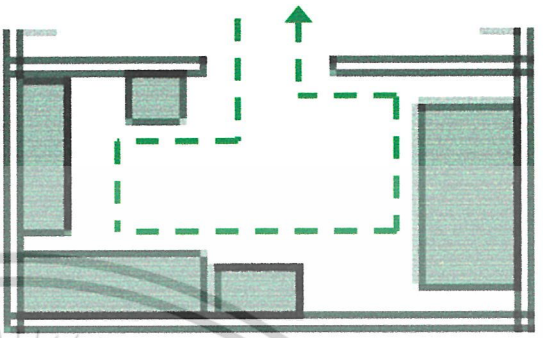

ภาพที่ 1.43 แสดงผังส่วนจัดแสดงที่ 7

ส่วนจัดแสดงที่ 7 ประกอบด้วย

- ประวัติความเป็นมาของพระรัตนธัชมุนีศรีธรรมราช
- เครื่องใช้สอยต่างๆของท่าน

ภาพที่ 1.44 แสดงตู้จัดแสดงของใช้สอยต่างๆ

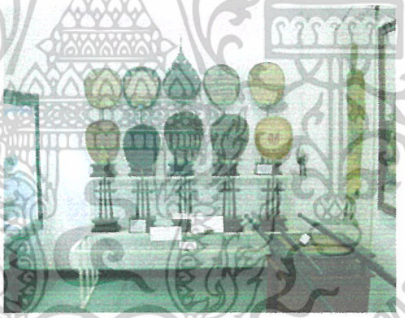

ภาพที่ 1.45 แสดงตาลปัตร พัดยศ เครื่องอัฐบริขาร

ภาพที่ 1.46 แสดงเตียงไม้แกะสลัก

ตารางที่ 1.8 แสดงข้อดีข้อเสียและแนวทางแก้ไขปัญหาของส่วนจัดแสดงที่ 7

ข้อดี	มีแสงสว่างพอเพียงในการจัดแสดง
ข้อเสีย	พื้นที่มีไม่มากนัก , การจัดวางเฟอร์นิเจอร์ยังขาดการตกแต่งภายในที่น่าสนใจ
แนวทางการแก้ปัญหา	ศึกษาเกี่ยวกับการจัดพื้นที่ และการจัดวางเฟอร์นิเจอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนสำนักงานพิพิธภัณฑ์

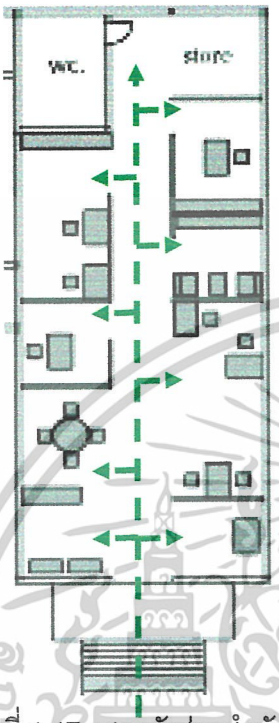

ภาพที่ 1.47 แสดงผังส่วนสำนักงาน

ภาพที่ 1.48 แสดงส่วนติดต่อสอบถาม

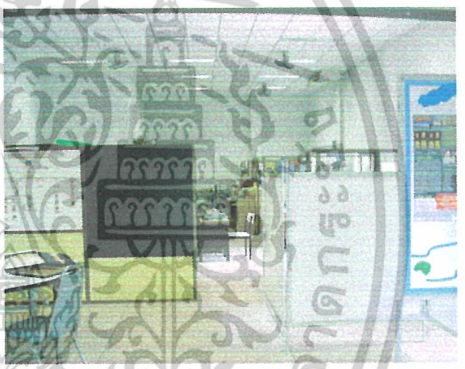

ภาพที่ 1.49 แสดงส่วนสำนักงาน

ส่วนสำนักงาน ประกอบด้วย

- ติดต่อสอบถาม
- เสมียน
- ห้องผู้อำนวยการ
- ห้องเอกสารและคอมพิวเตอร์
- ส่วนเตรียมอาหาร
- พักคอย
- ภัณฑารักษ์

ภาพที่ 1.50 แสดงส่วนพักคอย

ภาพที่ 1.51 แสดงส่วนสำนักงานภัณฑารักษ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 1.52 แสดงห้องพนักงานเสมียน

ภาพที่ 1.53 แสดงห้องผู้อำนวยการ

ตารางที่ 1.9 แสดงข้อดีข้อเสียและแนวทางแก้ไขปัญหาของส่วนสำนักงาน

ข้อดี	ทางสัญจรสะดวกและมีการแบ่งสัดส่วนอย่างชัดเจน
ข้อเสีย	พื้นที่มีไม่มากนัก , การจัดวางเฟอร์นิเจอร์ยังไม่เป็นระเบียบ , การจัดวางหนังสือไม่เรียบร้อย ,ขาดการตกแต่งภายในที่น่าสนใจ
แนวทางการแก้ปัญหา	ศึกษาเกี่ยวกับการจัดวางเฟอร์นิเจอร์ และการตกแต่งภายในที่ทันสมัย

ปัญหาของอาคาร

1. เนื่องจากมีวัตถุจัดแสดงมาก ภายพื้นที่ภายในอาคารเป็นห้องๆ แยกกันเป็นส่วน และไม่มีการตกแต่งภายในจึงทำให้การจัดแสดงขาดความน่าสนใจ
2. การจัดวางเฟอร์นิเจอร์ยังไม่เป็นสัดส่วน และไม่เป็นระบบ
3. การจัดแสดงในหัวข้อต่าง ๆ ไม่ได้นำเทคนิคสื่อสมัยใหม่มาใช้ในการจัดแสดงจึงทำให้การจัดแสดงไม่น่าสนใจ
4. ภายในตู้จัดแสดง ขาดเทคนิคการตกแต่งที่น่าสนใจ และสื่ออธิบายจึงยากต่อการศึกษา และเข้าใจ
5. ส่วนแสดงที่เป็นหุ่นจำลองเหมือนจริงไม่มีการนำสื่อเทคนิคในการแสดงที่น่าสนใจ
6. เฟอร์นิเจอร์ยังไม่เป็นสัดส่วน และขาดการตกแต่งภายในที่น่าสนใจ
7. บรรยากาศของภายในยังไม่น่าสนใจเพราะขาดการใช้วัสดุตกแต่งที่เป็นตัวส่งเสริมการจัดแสดงที่เหมาะสมกับส่วนจัดแสดงนั้นๆส่วนของห้องบรรยายการจัดวาง
8. ภายในตัวอาคารยังไม่ได้ใช้ระบบปรับอากาศ จึงทำให้บรรยากาศภายในตัวอาคารร้อนอบอ้าว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการแก้ปัญหา

1. ศึกษารูปแบบ และขนาดวัตถุจัดแสดง รวมถึงการวางแท่นวัตถุการจัดแสดงให้มีความเหมาะสม
2. ศึกษารูปแบบการจัดวางเฟอร์นิเจอร์ให้มีความเหมาะสม และเป็นระเบียบ
3. ศึกษาเนื้อเรื่องการจัดแสดง และศึกษาการนำเทคนิคสมัยใหม่เข้ามาใช้ให้เหมาะสมกับหัวข้อจัดแสดงให้มีความต่อเนื่องและน่าชม
4. ศึกษาเทคนิคต่าง ๆ ของการจัดแสดง และสื่อที่นำมาใช้ให้มีความน่าสนใจ เพื่อให้ง่ายต่อการศึกษาแก่ผู้เข้าชม
5. ศึกษาเกี่ยวกับการจัดแสดงหุ่นจำลองรวมถึงสื่อและเทคนิคต่างๆ เพื่อให้มีความน่าสนใจแก่ผู้เข้าชม
6. ศึกษาเกี่ยวกับวัสดุตกแต่งให้เหมาะสมกับหัวข้อจัดแสดงและน่าสนใจ เพื่อให้การเดินชมไม่น่าเบื่อ
7. ศึกษาการจัดวางเฟอร์นิเจอร์ภายในห้องบรรยาย รวมถึงระบบเทคนิคต่างๆภายในห้อง และการตกแต่งภายในให้เหมาะสม
8. ศึกษาเกี่ยวกับงานระบบที่เกี่ยวข้อง การแก้ปัญหากับอากาศอบอ้าวของตัวอาคารพิพิธภัณฑ์

1.5 **เหตุผลในการเสนอปริญญานิพนธ์**

1. เป็นโครงการเสนอแนะเพื่อการออกแบบ และมีการปรับเปลี่ยนพื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร ซึ่งต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลและการจัดแสดงเพื่อให้รู้และเข้าใจปัญหา ซึ่งมีแหล่งข้อมูลพร้อมที่จะศึกษา เนื่องจากเป็นโครงการที่น่าสนใจ

2. ความน่าสนใจในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ จะทำให้การศึกษาศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ โบราณคดีของภาคใต้และของจังหวัดนครศรีธรรมราชเอง ซึ่งเป็นจังหวัดภูมิลำเนาของผู้เสนอ ทำให้ได้เข้าใจ, เกิดความรักและภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมของ ท้องถิ่นตนเองเพิ่มมากขึ้น

3. เป็นโครงการที่เพิ่มพูนความรู้ในการวางแผนแนวทางในการออกแบบ และศึกษาเทคนิควิธีการที่สอดคล้องในการจัดพื้นที่จัดแสดง กับระบบการทำงานในหน่วยงานของโครงการ

4. เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางในการออกแบบตกแต่งสถาปัตยกรรมภายในพิพิธภัณฑ์การจัดแสดงนิทรรศการ ส่วนสำนักงาน ห้องบรรยาย/สัมมนา การตอบสนองทั้งรูปแบบและการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สื่อเทคนิคต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ และแนวทางในการออกแบบตกแต่งพิพิธภัณฑ์ครั้งต่อไป

1.6 วัตถุประสงค์ของการทำปริญญานิพนธ์

1. เพื่อศึกษาค้นคว้าประวัติศาสตร์ โบราณคดีและศิลปวัฒนธรรมของภาคใต้ โดยเฉพาะจังหวัดนครศรีธรรมราช อย่างละเอียดเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการออกแบบภายในพิพิธภัณฑ์

2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ใช้อาคารพิพิธภัณฑ์ และการจัดลำดับเนื้อหาการจัดแสดง เพื่อให้เกิดประโยชน์ และพื้นที่ใช้สอย ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับแนวทางในการออกแบบสถาปัตยกรรมภายใน

3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการออกแบบตกแต่งภายในโครงการเพื่อนำไปสู่การออกแบบตกแต่งภายในอาคารพิพิธภัณฑ์ได้อย่างถูกต้อง

4.เพื่อประมวลความรู้ข้อมูลต่าง ๆ อย่างละเอียดเพื่อนำไปสู่การเสนอแนะเพื่อการออกแบบสถาปัตยกรรมภายใน ประเภทอาคารจัดแสดงนิทรรศการถาวร ส่วนบรรยาย/สัมมนา และการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาประกอบเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์

1.7 วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษารายละเอียดของโครงการในด้านต่าง ๆ
   - ประวัติความเป็นมาของโครงการ
   - สถานที่ตั้งของโครงการ
   - วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช
   - สภาพแวดล้อมของโครงการที่มีอิทธิพลต่อโครงการ
   - สายงานการบริหาร หน่วยงาน อัตรากำลังเจ้าหน้าที่
2. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบ
   - พฤติกรรมและสัดส่วนของผู้ใช้อาคารพิพิธภัณฑ์
   - ระบบทางสัญจรภายในอาคารพิพิธภัณฑ์
   - ขนาดสัดส่วนของเฟอร์นิเจอร์ที่ใช้ในโครงการ
   - ระบบเทคนิคต่างๆ การใช้วัสดุและอุปกรณ์ในการอำนวยสะดวก
   - ตัวโครงการและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

3. รวบรวมข้อมูลของโครงการและข้อมูลจากโครงการใกล้เคียงกันมาเปรียบเทียบวิเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหา และนำไปสู่แนวทางการออกแบบ

4. นำข้อมูลโครงการและข้อมูลที่ได้จากแหล่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาศึกษาเปรียบเทียบเพื่อนำผลสรุปมาสู่แนวทางการออกแบบตกแต่งภายในพิพิธภัณฑ์

5. สรุปแนะนำเสนอผลงานการทำปริญญานิพนธ์

1.8 ขอบเขตการศึกษาข้อมูล

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานรายละเอียดของโครงการ
   - ประวัติความเป็นมาของโครงการ
   - วัตถุประสงค์ของโครงการ
   - ที่ตั้งและสภาพแวดล้อมของโครงการ
   - สายงานการบริหาร หน้าที่ และอัตรากำลังเจ้าหน้าที่
2. ศึกษารายละเอียดของโครงการ
   - สภาพภายในและภายนอกโครงการ
   - พื้นที่ใช้สอยภายในโครงการ
   - การจัดองค์ประกอบภายในโครงการ
3. ศึกษาผู้ใช้โครงการ
   - ประเภทของผู้ใช้โครงการ
   - พฤติกรรมของผู้ใช้อาคาร
   - สายงานการบริหารของโครงการ
   - อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ภายในโครงการ
   - ความสัมพันธ์หน้าที่ของเจ้าหน้าที่
4. ศึกษาวิเคราะห์โครงการ
   - วิเคราะห์สถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อม
   - วิเคราะห์ตัวอาคาร
   - วิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโครงการ
   - วิเคราะห์พฤติกรรมผู้ใช้อาคาร
5. ศึกษาโครงการเปรียบเทียบเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบและแก้ปัญหาภายในโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
95564

6. ศึกษาอาคารอนุรักษ์เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบและแก้ปัญหาภายในโครงการ

1.9 ขอบเขตของโครงการ

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช เดิมมีอาคารพิพิธภัณฑ์หลังเดียวมี 2 ชั้นและมีส่วนจัดแสดง 7 ต่อมากรมศิลปากรได้ปรับปรุงและซ่อมแซมอาคารเพิ่มในส่วนของห้องนิทรรศการพิเศษ เพื่อให้เป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติระดับภาคใต้ตอนบน และได้แยกสร้างอาคารสำนักงานแยกจากตัวอาคารพิพิธภัณฑ์

ลักษณะการใช้สอยพื้นที่ภายในอาคารมีดังนี้

อาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช เป็นอาคาร 2 ชั้น

ชั้นที่ 1

1.	โถงต้อนรับ, จำหน่ายบัตร, หนังสือ, พักคอย	88	ตร.ม.
2.	ห้องจัดแสดง 1 เรื่องก่อนประวัติศาสตร์	161.6	ตร.ม.
3.	ห้องจัดแสดง 2 เรื่องศิลปะในประเทศไทย	128	ตร.ม.
4.	ห้องจัดแสดง 3 เรื่องศิลปะวัตถุพบในภาคใต้	204	ตร.ม.
5.	ห้องจัดแสดง 4 ห้องหนังตะลุง	64	ตร.ม.
6.	ห้องทะเบียนวัตถุ	16	ตร.ม.
7.	ห้องปฏิบัติการเทคนิคช่าง	80	ตร.ม.
8.	บริเวณจัดแสดงรถม้าและศิลปะวัตถุ	128	ตร.ม.
9.	ห้องเก็บของ	16	ตร.ม.
10.	สำนักงานพิพิธภัณฑ์	160	ตร.ม.
11.	ห้องประชุมบรรยาย	220	ตร.ม.
12.	ห้องน้ำ	44	ตร.ม.
	รวมพื้นที่ชั้น 1	**1,309.6**	**ตร.ม.**

ชั้น 2

1.	ห้องจัดแสดง 5 ของใช้พื้นเมือง	204	ตร.ม.
2.	ห้องจัดแสดง 6 เครื่องถ้วย	128	ตร.ม.
3.	ห้องจัดแสดง 7 พระรัตนธัชมุนีศรีธรรมราช	32	ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. บริเวณแสดง ศิลปวัตถุกลางแจ้ง	256	ตร.ม.
5. ห้องทำงาน	32	ตร.ม.
6. ห้องนิทรรศการหมุนเวียน 1,2,3	256	ตร.ม.
7. นิทรรศการพิเศษ	412	ตร.ม.
รวมพื้นที่ชั้น 2	**1,320**	**ตร.ม.**
สรุปรวมพื้นที่ทั้งหมดของโครงการ	**2,629.6**	**ตร.ม.**

1.10 **ขอบเขตของโครงการ**

อาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช เป็นอาคาร 2 ชั้น

ชั้นที่ 1

1. โถงต้อนรับ	88	ตร.ม.
2. นิทรรศการถาวร	858.8	ตร.ม.
3. สำนักงานพิพิธภัณฑ์	160	ตร.ม.
4. ห้องประชุมบรรยาย	128	ตร.ม.
รวมพื้นที่ชั้น 1	**1,234.8**	**ตร.ม.**

ชั้น 2

1. นิทรรศการถาวร	616	ตร.ม.
2. ห้องนิทรรศการชั่วคราว	192	ตร.ม.
รวมพื้นที่ชั้น 2	**808**	**ตร.ม.**
สรุปรวมพื้นที่ทั้งหมดในขอบเขตของโครงการปริญญานิพนธ์	**2,042.8**	**ตร.ม.**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.11 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการทำปริญญานิพนธ์

1. เกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดระบบองค์กร และ ความสัมพันธ์ของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในโครงการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช

2. ทราบถึงความรู้และรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานและการออกแบบตกแต่งภายในพิพิธภัณฑ์ได้อย่างถูกต้อง

3. ทราบถึงกระบวนการวิเคราะห์ ขั้นตอนการออกแบบ และสามารถวิเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและวิธีการแก้ปัญหา ตลอดจนสามารถออกแบบให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม

4. เกิดประโยชน์ในด้านการศึกษา ค้นคว้าวิจัยในด้านสถาปัตยกรรมภายใน ทำให้ได้รับความรู้เพิ่มเติม เพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพต่อไป

5. เป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูลและเป็นแนวทางในการศึกษาข้อมูลสำหรับผู้ที่สนใจและบุคคลทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

2.1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์

2.1.1 ความหมายและวัตถุประสงค์ของพิพิธภัณฑ์

พิพิธภัณฑ์ คือ สถานที่สะสมหรือสถาบันที่ตั้งขึ้นเพื่อรวบรวม สงวนรักษาวัตถุอันมีความสำคัญ ประเภทต่าง ๆ เช่นวัตถุทางธรรมชาติวิทยาวัตถุทางวิทยาศาสตร์ วัตถุทางศิลปกรรม วัตถุทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี วัตถุโบราณทางประเพณีและชีวิตความเป็นอยู่ ฯลฯ จัดตั้งแสดงอยู่ในอาคารต่าง ๆ ขึ้น โดยเขียนคำบรรยายสั้น ๆและง่าย ๆ สำหรับให้ประชาชนเข้าชม เพื่อประโยชน์ในการศึกษาและความเพลิดเพลินเพิ่มพูนความรู้ตามสาขาวิชานั้น ๆ สถานที่นี้เราเรียกว่า"พิพิธภัณฑ์"

พิพิธภัณฑสถานในปัจจุบัน ได้พัฒนามาอย่างกว้างขวางมีหน้าที่ต่อสังคม ในการสงวนรักษาหลักฐาน เกี่ยวกับมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

2.1.2 ประวัติความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์

ประเทศที่ถือได้ว่าเป็นประเทศที่เริ่มก่อตั้งพิพิธภัณฑสถานขึ้นแห่งแรกคือประเทศอิตาลีโดยเริ่มจากห้องรวบรวมศิลปวัตถุโบราณของเศรษฐีแห่งเมืองเทรวิค ทางตอนเหนือของอิตาลี วัตถุส่วนใหญ่ที่รวบรวมได้แก่ งานจิตรกรรม ประติมากรรม ต่อมาจึงแพร่หลายไปยังฝรั่งเศส อังกฤษ เนเธอร์แลนด์ สเปน เยอรมนี ออสเตเรีย สวีเดน และประเทศอื่น ๆ ในยุโรป

จากการที่ประเทศต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับพิพิธภัณฑสถาน จึงได้มีการสร้างอาคารพิพิธภัณฑสถานรวมทั้งหอศิลปะขึ้นหลายๆ แห่ง และมีการสนับสนุนทางการเงินด้วยดี จนเกิดการแข่งขันกันมากขึ้นในยุโรป เพราะถือว่าพิพิธภัณฑสถานคือสิ่งที่แสดงถึงวัฒนธรรมและฐานะของประเทศนั้น ๆ และความแพร่หลายนี้ก็ได้กระจายไปยังภาคพื้น เอเชีย อาฟริกา และทั่วโลก เมื่อเกิดการแข่งขันมากขึ้นไม่นานนักก็เกิดความขัดแย้งกันระหว่างประเทศต่าง ๆ โดยใช้พิพิธภัณฑสถานเป็นศูนย์กลางการประชาสัมพันธ์ชวนเชื่อความยิ่งใหญ่ ทางการเมืองและอุดมการณ์ของชาติ ในระยะนี้จึงเรียกว่า พิพิธภัณฑสถานเพื่ออุดมคติ(IDEALISTIC MUSEUM)และเป็นผลให้เยอรมณี กับอังกฤษ ฝรั่งเศส และรัสเซีย เกิดความขัดแย้งกันจึงเปลี่ยนฐานะจากศูนย์กลางของลัทธิชาตินิยม ไปเป็นสถาบันเพื่อการศึกษานับแต่นั้นมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.3 ประวัติความเป็นมาของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

พิพิธภัณฑสถานมีความสำคัญต่อการศึกษาเรื่องราวต่างๆ ในด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี วัฒนธรรมและ ศิลปวิทยาการของมนุษย์ชาติมาตั้งแต่อดีต พิพิธภัณฑสถานในครั้งนั้น เป็นสถานที่รวบรวม สงวนรักษาวัตถุซึ่งมีความสำคัญในด้านต่างๆ แม้ว่าจะทำให้เกิดความเข้าใจกันว่าพิพิธภัณฑสถานเป็นคลังเก็บ สมบัติมีค่า เก่าแก่ แปลกประหลาด หรือหายากก็ตาม แต่ในความหมายปัจจุบันนอกจากพิพิธภัณฑสถาน จะมีหน้าที่ต่อสังคมในการรวบรวมสงวนรักษา ศึกษาวิจัย และจัดแสดงสิ่งซึ่งเป็นหลักฐานมีความสำคัญต่อมนุษย์ และสิ่งแวดล้อม โดยมีมุ่งหมาย เพื่อการค้นคว้า การศึกษา และความเพลิดเพลิน สิ่งของซึ่งสงวนรักษา และจัดแสดงนั้นไม่ใช้เป็นเพียงวัตถุ แต่ได้รวมถึงสิ่งมีชีวิตด้วย ความหมาย ของพิพิธภัณฑสถาน จึงได้กินความไปถึง สวนสัตว์ สวนพฤกษชาติ วนอุทยาน สถานที่สงวนสัตว์น้ำ และสถานที่อันจัดเป็นเขตสงวนอื่นๆ รวมทั้งโบราณสถานและแหล่งอนุสรณ์สถาน

กิจการพิพิธภัณฑสถานมีประวัติและการพัฒนาการมายาวนานนับพันปี ตั้งแต่สมัยกรีกโรมัน โดยเริ่มจากพิพิธภัณฑสถานในพระราชวังและส่วนบุคคล และมีพัฒนาการด้านความเจริญก้าวหน้าและแผ่ขยายไปในประเทศต่างๆ โดยเฉพาะประเทศในทวีปยุโรปซึ่งกิจการพิพิธภัณฑสถาน มีความเจริญเป็นอย่างมาก จนพัฒนาเป็นพิพิธภัณฑสถาน สำหรับประชาชนในที่สุด

และในพุทธศตวรรษที่ 24 นี้เอง หลายประเทศได้จัดตั้งพิพิธภัณฑสถานสำหรับประชาชน ส่วนใหญ่ได้จัดเป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (National Museum) ในศตวรรษนี้นับเป็นการเริ่มยุคปัจจุบันของพิพิธภัณฑสถาน (Era or the Modern Museum) เมื่อพิพิธภัณฑสถานเริ่มมีบทบาทส่งเสริมการศึกษาทำให้กลายเป็นศูนย์กลางของชุมชน มีการเคลื่อนไหวและพัฒนาการภายใต้อิทธิพลของสังคมและการศึกษาทำให้กลายเป็นศูนย์กลางของชุมชน และสถานบันการศึกษาอย่างแท้จริง

ความเจริญของพิพิธภัณฑสถานในด้านการขยายกิจการทำให้เกิดการแบ่งเป็นประเภทต่างๆ เริ่มขึ้นตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 24 เป็นต้นมา โดยเฉพาะพิพิธภัณฑสถานที่เกิดขึ้นสืบเนื่องจากความเจริญทางศิลปะวิทยาการสมัยใหม่

2.1.4 ความเป็นมาของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติในประเทศไทย

ประเทศไทย คือ ประเทศที่กำลังพัฒนาประเทศหนึ่ง เป็นประเทศที่เคยมีวัฒนธรรมหลายยุคหลายสมัยสืบเนื่องกันมานับตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์สืบต่อมาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ นานเกือบ 30.000 ปีเศษ ที่คนสมัยหนึ่งได้ทิ้งมรดกทางวัฒนธรรมตามลำดับ ประเทศไทยนับเป็นประเทศที่ร่ำรวยมั่นคงทางศิลปโบราณวัตถุมากที่สุดแห่งหนึ่งของโลก แต่การ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รวบรวมวัตถุเริ่มมีในสมัยของ พระบาทพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เพราะในสมัยนั้นมีการฟื้นฟูศึกษาค้นคว้าทางประวัติศาสตร์ และโบราณคดีในชาติ ขึ้นเป็นครั้งแรกพระมหากษัตริย์พระองค์นี้ทรงริเริ่มรวบรวมศิลปโบราณวัตถุนับตั้งแต่ พระพุทธรูป เทวรูป ศิลาจารึก และเครื่องมือเครื่องใช้ในสมัยต่างๆ เพื่อใช้ในการศึกษาอ้างอิงในการวิจัยทางประวัติศาสตร์

ก. พิพิธภัณฑสถานสมัยแรกเริ่ม

การรวบรวมศิลปะโบราณวัตถุของสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้น ไม่มีหลักฐานให้เราได้ศึกษากันมากนัก คงปรากฏเพียงหลักฐานทางประวัติศาสตร์บางอย่างที่พระองค์โปรดฯ ให้เคลื่อนย้ายมาจากเมืองเก่า จ.สุโขทัย เช่น ศิลาจารึก พระที่นั่ง มนังคศิลาอาสน์ และ ปรากฏในเอกสารว่าโปรดฯ ให้จัดแสดงศิลปโบราณวัตถุขึ้นในพระที่นั่งองค์หนึ่งในพระบรมมหาราชวัง ตรงที่สร้างเป็นพระที่นั่งศิวาลัยมหาปราสาทปัจจุบัน เรียกว่า พระที่นั่งประพาสพิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑสถานจึงเกิดขึ้นในลักษณะองค์การเป็นพิพิธภัณฑสถานส่วนพระองค์ แบบเดียวกับที่ราชสำนักเจ้านาย หรือขุนนางในประเทศต่างๆ จัดตั้งขึ้น ซึ่งไม่ได้เปิดให้ประชาชนภายนอกเข้าชมแต่อย่างใด

ข. พิพิธภัณฑสถานสำหรับประชาชน

ครั้นต่อมา พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จประภาสประเทศชวา ซึ่งเป็นเมืองประเทศราชของฮอลันดา พระองค์ได้เข้าชมพิพิธภัณฑสถานเมืองบัตตาเวีย เมื่อวันศุกร์เดือนห้า ขึ้น 11 ค่ำ เวลาบ่ายสี่โมง พ.ศ. 2413 ได้ทอดพระเนตรศิลปะโบราณ วัตถุต่างๆ ซึ่งพิพิธภัณฑสถานแห่งนั้นได้รวบรวมไว้ ทรงสนพระทัยและได้รับความบันดาลใจ ในการปรับปรุงพิพิธภัณฑสถานในประเทศไทยในเวลาต่อมา การเสด็จประพาสประเทศชวา ในครั้งนี้ ข้าหลวงฮอลันดาได้ถวายศิลปะโบราณวัตถุของชวาสมัยโบราณจำนวนหนึ่งให้เป็นบรรณาการกลับมายังประเทศไทย ปัจจุบันศิลปะโบราณชุดนี้เก็บรักษาจัดแสดงอยู่ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติกรุงเทพฯ และตามวัดต่างๆ เช่น วัดพระแก้วและวัดราชาธิวาส เป็นต้น

หลังจากนั้นอีก 4 ปี ทรงโปรดฯ ให้รวบรวมวัตถุทางวิทยาศาสตร์ เครื่องจักรกล และทางศิลปกรรมขึ้น ณ หอคองคอเดีย (ศาลาสหทัยสมาคม) และเปิดให้ประชาชนชมเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2417 นับเป็นพิพิธภัณฑสถานสำหรับประชาชนแห่งแรกของประเทศไทย

ในปี พ.ศ. 2418 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ม.จ. ประวิช และนายเฮนรี อาลาบาสเตอร์ ชาวอังกฤษ (ต้นสกุลเศวตศิลา) ซึ่งเป็นครูสอนคนไทยในด้านการสำรวจ สอนวิชาโทรศัพท์และโทรเลข การตั้งไปรษณีย์กับเป็นแม่กองซ่อมถนนได้ช่วยกันจัดแสดงวัตถุตามหลักสากลขึ้น มีห้องแสดงทั้งหมด 3 ห้อง นอกจากจัดแสดงวัตถุแล้วยังได้จัดทำเอกสารบัญชีรายการวัตถุทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษขึ้นด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พิพิธภัณฑสถานในครั้งแรกนั้น เข้าใจว่าอยู่ในความดูแลของกรมช่างมหาดเล็กรักษาพระองค์มีสิบเอกหัด (ต่อมาได้รับพระราชทานยศเป็น พลโท พระยาสโมสรสรรพากร) เป็นภัณฑารักษ์ไทยคนแรก หลักจากนั้นอีก 4 ปี ได้แต่งตั้งนายเพ็ง เป็นภัณฑารักษ์ของพิพิธภัณฑสถาน แต่มีชาวต่างประเทศปฏิบัติงานด้วยหลายท่าน

ค. การพิพิธภัณฑสถาน

ในสมัยรัชกาลที่ 5 โปรดเกล้าฯ พระราชทานที่นั่งตอนหน้า 3 องค์เป็นสถานที่ตั้งพิพิธภัณฑสถานในปี พ.ศ. 2430 คือ พระที่นั่งศิวโมกข์พิมาน พระที่นั่งพุทไธสวรรย์ พระที่นั่งอิศราวินิจฉัย พิพิธภัณฑสถานแห่งใหม่นี้ สังกัดกระทรวงวัง

ในสมัยรัชกาลที่ 7 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้ตั้งราชบัณฑิตสภาขึ้น เมื่อวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2469 และโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุราชบัณฑิตสถานใน ครั้งแรกนี้ประกอบด้วยงาน 3 แผนก คือ

1. แผนกวรรณคดี เป็นพนักงานจัดการพิพิธภัณฑสถานตรวจรักษาโบราณวัตถุสถานวิชาอักษรศาสตร์
2. แผนกโบราณคดี เป็นพนักงานจัดการพิพิธภัณฑสถานตรวจรักษาโบราณวัตถุสถาน
3. แผนกศิลปกร เป็นพนักงานจัดการบำรุงรักษาวิชาช่าง

ในปี พ.ศ. 2469 เมื่อพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชทานหมู่พระวิมาณของพระราชวังบวรสถานมงคล ให้จัดเป็นพิพิธภัณฑสถานสำหรับพระนคร และ ต่อมาในปี พ.ศ. 2477 ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองจึงยกเป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติ โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อ พ.ศ. 2475 รัฐบาลของคณะราษฎร์ได้ประกาศจัดตั้งกรมศิลปากรขึ้น โดยโอนงานของราชบัณฑิตยสภา 3 แผนก มาจัดตั้งเป็นกองขึ้นภายในสังกัด มีกองโบราณคดีกองหอสมุด และกองวรรณคดี และประวัติศาสตร์ มารวมกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น ด้านมหรสพด้านการต่างๆ เป็นต้นมา

2.2 ประเภทและหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์

2.2.1 ประเภทของพิพิธภัณฑสถาน

พิพิธภัณฑสถานที่จัดขึ้นในระยะแรก ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายในการรวบรวมวัตถุเพื่อวัตถุประสงค์ประการหนึ่งประการใดโดยเฉพาะ คงเป็นเพียงการเก็บรวบรวมวัตถุที่น่าสนใจเท่านั้น จนกระทั่งเมื่อกิจการพิพิธภัณฑสถานเจริญขึ้น ระบบและแนววิถีแห่งการบริหารและการศึกษาก็มีจุดหมายเป็นเฉพาะวิชา การแบ่งแยกชนิดของพิพิธภัณฑสถานจึงได้เกิดขึ้น โดยสภาการพิพิธ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภัณฑระหว่างชาติ จำแนกชนิดของพิพิธภัณฑสถานออกเป็นสาขาต่างๆ ตามหัวข้อแห่งการอภิปราย ของนักการพิพิธภัณฑสถานต่างๆ ทั่วโลก เป็นสาขาดังนี้

1. **พิพิธภัณฑสถานทางศิลปะ** (MUSEUM OF ARTS)

เป็นพิพิธภัณฑสถานที่ได้รับความนิยมที่สุดแบบหนึ่ง เป็นสถาบันที่รวบรวมงานที่แยกออกไปเป็นพิเศษ ซึ่งงานศิลปะเหล่านี้มีค่าควรแก่การจดจำไว้ การเก็บธรรมดาจะเป็นเหตุผลดั้งเดิมเพื่อรักษาไว้ซึ่งศิลปะ ถึงแม้ว่าเหตุผลข้อนี้จะไม่ได้หมายความถึงคุณค่าของหลักเกณฑ์ทางศิลปะ แต่มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ประชาชนได้ชื่นชมกับสุนทรียะของศิลปะและศึกษาวิวัฒนาการทางด้านศิลปะหรือประวัติศาสตร์ศิลปะด้วย

2. **พิพิธภัณฑสถานศิลปะร่วมสมัย** (GALLERY OF COMTEMPORARY ART)

พิพิธภัณฑสถานร่วมสมัยเป็นสถาบันเชื่อมความเข้าใจระหว่างสังคมปัจจุบันกับงานต่าง ๆ ที่พวกศิลปินเริ่มต้นกระทำ พิพิธภัณฑสถานต้องพยายามที่จะนำศิลปะร่วมสมัยให้เข้าไปสู่ความเข้าใจที่ดีของสังคม พิพิธภัณฑสถานสมัยใหม่ ได้ขยายงานของเขาออกไปทุกทิศทุกทางครอบคลุมงานแขนงต่างๆ คือ

ก. ศิลปะประยุกต์ เข้ามาสู่ความเจริญของอุตสาหกรรม โดยการใช้รูปภาพ ฟิล์ม ภาพยนต์และการโฆษณาเข้ามาทั้งทางที่เป็นคำอธิบายและภาพประกอบ

ข. สถาปัตยกรรมระดับเดียวกัน และแปลนของเมืองซึ่งใช้โดยเทคนิคและสังคม พร้อมกับต้องมีความหมายทางศิลปะและความคิดเรื่องต่างๆเข้ามาประกอบ

ค. ศิลปะประยุกต์ที่เกี่ยวข้องกับสมัยแห่งการใช้เครื่องจักรกล

ง. สมัยก่อนคลาสสิคเช่นเดียวกับศิลปะเริ่มแรก และศิลปะนั้นเพียงแสดงถึงความเกี่ยวกันกับความก้าวหน้าของศิลปะประเภทเดียวกัน

3. **พิพิธภัณฑสถานธรรมชาติวิทยา**(NATURAL HISTORY MUSEUM)

พิพิธภัณฑสถานทางธรรมชาติวิทยาได้วิวัฒนามาจากการรวบรวมวัตถุในแบบต่าง ๆ เช่น ธรณีวิทยา พฤกษาศาสตร์ สัตว์ศาสตร์ มานุษยวิทยา ฯลฯ เพื่อจะได้ความคิดดี ๆ จากเอกสารที่สำคัญและความสำเร็จอื่น ๆ ซึ่งเราอาจรวมการศึกษาทุก ๆ ด้านเช่น ก่อนประวัติศาสตร์ โบราณคดี ชาติพันธ์วิทยา มักจะนำมาจัดการแสดงในพิพิธภัณฑสถานทางธรรมชาติ

4. **พิพิธภัณฑสถานทางวิทยาศาสตร์และเครื่องจักรกล** (MUSEUM OF IENCE)

พิพิธภัณฑสถานอีกชนิดหนึ่ง ค่อนข้างจะแปลกกว่าพิพิธภัณฑสถานทั้งหมดแล้วที่กล่าวมาแล้ว เพราะแทนที่จะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธิปัญญาของมนุษย์ในเรื่องความดีงาม หรือความเป็นมาของอารยธรรมประวัติศาสตร์ของมนุษย์ชาติ กลับเป็นเรื่องราวการคิดค้นเกี่ยวกับการหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครื่องผ่อนแรงและการวิเคราะห์เรื่องกวาดจักรวาลอันกว้างใหญ่ พิพิธภัณฑสถานเรียกพิพิธภัณฑสถานชนิดนี้ว่าพิพิธภัณฑสถานทางวิทยาศาสตร์และเครื่องจักรวาล

5. **พิพิธภัณฑสถานทางมานุษวิทยาและชาติพันธุ์วิทยา** (MUSEUM OF ANTROPOLOGY)

พิพิธภัณฑสถานดังกล่าวนี้มีขอบเขตงานกว้างขวางด้วยวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมให้มนุษย์แต่ละเผ่าพันธุ์ได้เข้าใจในวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน อิทธิพลนำไปสู่ความเข้าใจที่ดีของสังคมมนุษย์โดยทั่วไป พิพิธภัณฑสถานชนิดนี้ มักจะแสดงวัตถุเครื่องมือเครื่องใช้ รูปเคารพทางศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมอื่น ๆ ของแตกแห่งวัฒนธรรมของเผ่าต่าง ๆ ที่มีการแสดงในพิพิธภัณฑสถานชนิดนี้อย่างกว้างขวางเพียงไร ขึ้นอยู่กับความสนใจและความรู้ของเจ้าหน้าที่ เราแบ่งพิพิธภัณฑสถานประเภทนี้ออกเป็น 3 กลุ่ม ตามลักษณะที่เราเรียกชื่อกันแตกต่างออกไป

ก. พิพิธภัณฑสถานชาติพันธุ์วิทยา (Ethnological Museum) เกี่ยวข้องกับชาติพันธุ์วิทยาก่อนประวัติศาสตร์และมนุษย์วิทยา และมีการศึกษาถึงรากฐานที่ได้มาร่วมกันหรือได้รับอิทธิพลและวัฒนธรรมเริ่มแรกจากวัฒนธรรมก่อนประวัติศาสตร์

ข. พิพิธภัณฑสถานประเภทพื้นเมือง (Folk Arts Museum) เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า พิพิธภัณฑสถานทางศิลปะและขนบธรรมเนียมประเพณีพื้นบ้าน

ค. พิพิธภัณฑสถานกลางแจ้ง (Open Air Museum)

6. **พิพิธภัณฑสถานทางประวัติศาสตร์และโบรณคดี** (MUSEUM OF HISTORY)

พิพิธภัณฑสถานทางประวัติศาสตร์และโบรณคดี ซึ่งแสดงเรื่องราวตามความเป็นมาของมนุษย์ในอดีตนี้ ทางสภาการพิพิธภัณฑสถานระหว่างชาติถือว่าเป็นพิพิธภัณฑสถานที่สร้างความเข้าใจระหว่างทางสังคมมนุษย์ ที่สำคัญยิ่งในการสัมมนาหลายครั้งที่หอประชุมยอมรับเป็นเหตุผลพิเศษที่ว่าพิพิธภัณฑสถานทางประวัติศาสตร์ และโบราณคดีเป็นรากฐานแห่งความเข้าใจระหว่างชาติ ด้วยเหตุนี้ในทางการบริหารควรจะได้พิจารณาถึงลัทธิชาตินิยมหรือท้องถิ่นนิยมด้วย เพราะผลจากการวิจัยนำไปสู่ความภาคภูมิใจในความเป็นมาของธรรมชาติ และความปรารถนาอันไม่สิ้นสุดนี้อาจนำไปสูงการเปรียบเทียบในการจัดแสดงชั่วคราวแต่ละครั้ง ควรจะดำเนินการให้พอเหมาะพอควรแก่ท้องถิ่น เพื่อแก้ปัญหาอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้ว

พิจารณาอย่างถ่องแท้แล้ว จะเห็นว่าพิพิธภัณฑสถานทั้งสองนี้ รวมกันไว้ในชนิดเดียวกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นความเกี่ยวข้องกันทางวัตถุและการศึกษาค้นคว้า เฉพาะวิชาโบราณคดีเป็นการศึกษา ค้นคว้าและวิจัยความถูกต้องแน่นอนของประวัติศาสตร์ ด้วยเหตุนี้พิพิธภัณฑสถานทางโบราณคดีจึงเป็นรากฐานที่สำคัญของประวัติศาสตร์ จะแยกออกจากกันไม่ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ก. พิพิธภัณฑสถานทางโบราณคดี (Museum of Archaeology) คือการศึกษาค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ของมนุษย์ โดยอาศัยข้อมูลทางเอกสาร และวัตถุเป็นหลักฐานในการสรุปผลการค้นคว้าด้านวัฒนธรรมและอารยธรรม

ข. พิพิธภัณฑสถานทางประวัติศาสตร์ (Historical Museum) ใกล้เคียงกับพิพิธภัณฑสถานชาติพันธุ์วิทยา วัตถุที่ใช้จัดแสดงมักจะไม่แตกต่างจากทางโบราณคดี

ค. พิพิธภัณฑสถานประจำโบราณสถาน (Site Museum) ส่วนใหญ่มักสร้างขึ้นตามสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี

7. **พิพิธภัณฑสถานประจำท้องถิ่น** (REGIONAL MUSEUM)

พิพิธภัณฑสถานท้องถิ่น คือพิพิธภัณฑสถานที่แสดงเรื่องราวของท้องถิ่นต่าง ๆถึงแม้ว่าพิพิธภัณฑสถานจะตั้งอยู่ไกลจากตัวเมืองใหญ่เมืองใดเมืองหนึ่ง แต่มีแผนงานในแบบพิพิธภัณฑสถานประจำท้องถิ่น ก็อาจจัดเข้าในพิพิธภัณฑสถานประเภทนี้ได้ และพิพิธภัณฑสถานประเภทนี้เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยว เพราะสามารถให้ความรู้ได้อย่างกว้างขวางเกี่ยวกับท้องถิ่นที่พวกเขาได้เข้ามาชม และเป็นที่พอใจต่อชุมชนในท้องถิ่นนั้นด้วยโดยเหตุที่ได้รับผลประโยชน์ขึ้นจากการเข้ามาของนักท่องเที่ยว

8. **พิพิธภัณฑสถานการพิเศษ** (SPECIALIZED MUSEUM)

พิพิธภัณฑสถานในประเภทนี้ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องการศึกษา เช่น ศิลปประยุกต์ ประวัติศาสตร์ โบราณคดี ชาติพันธุ์วิทยาและการศึกษาด้านสังคมอื่น ๆ ธรรมชาติวิทยา วิทยาศาสตร์ เทคนิค เหตุผลทางการปฏิบัติ และได้คิดพิพิธภัณฑสถานที่จำกัดอย่างแน่นอนอยู่ในวิชาหนึ่ง และมีรากฐานอยู่บนสาขาวิทยากร

9. **พิพิธภัณฑสถานของมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษา** (UNIVERSITY MUSEUM)

พิพิธภัณฑสถานประเภทนี้ ไม่เหมือนกับประเภทก่อนๆ เพราะประเภทนี้ไม่จำกัดถึงการศึกษาพิเศษโดยเฉพาะ หรือเกี่ยวกับหัวข้อและขอบเขตใดๆ พิพิธภัณฑสถานประเภทนี้มีหัวข้อต่างๆ ที่กว้างขวางมากที่สุด ซึ่งเริ่มจากการศึกษาศิลปะไปสู่วิทยาศาสตร์และเทคนิคต่างๆ แต่ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับการศึกษาแขนงอื่นๆ ดังนั้น คำว่า University Museum จึงไม่ใช่การเก็บรวบรวมวัตถุทางการศึกษาเพื่อประโยชน์สำหรับการสอนในวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ

บทบาทของพิพิธภัณฑสถานต่อการศึกษาในปัจจุบัน จึงมีมากขึ้นมากกว่าสมัยก่อน ๆ มหาวิทยาลัยหลายแห่ง ได้จัดตั้งพิพิธภัณฑสถานคู่กับห้องสมุดเพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าของนักศึกษารวมทั้งเปิดให้ประชาชนภายนอกเข้าศึกษาความรู้ได้ด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในประเทศไทยมีการแบ่งประเภทของพิพิธภัณฑ์โดยแบ่งได้ดังนี้

นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2476 เป็นต้นมา พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติกรมศิลปากรได้เพิ่มจำนวนมากขึ้นอาจแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท คือ

ก. พิพิธภัณฑสถานที่เป็นที่สะสมของวัด แล้วประกาศเป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

ข. พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่กรมศิลปากรสร้างขึ้นในแหล่งโบราณสถานที่พบโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ จัดเป็นพิพิธภัณฑสถานประเภท แหล่งอนุสรณ์สถาน (SITE MUSEUM)

ค. พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่กรมศิลปากรสร้างขึ้นเพื่อให้เป็นศูนย์เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์และโบราณคดีในภาคต่างๆ จัดเป็นพิพิธภัณฑสถานภูมิภาค (REGIONAL MUSEUM)

ง. พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติในส่วนจังหวัด (PROVINCIAL MUSEUM)

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติทั้ง 4 ประเภท เป็นพิพิธภัณฑ์ที่รวบรวมสงวนรักษาสมบัติวัฒนธรรมได้แก่ศิลปวัตถุ โบราณวัตถุ ที่ค้นพบในประเทศไทยจึงจัดเป็นพิพิธภัณฑสถานที่ให้ความรู้ในเรื่องศิลปและโบราณคดี

จ. โครงการขยายงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสาขาอื่น

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติในประเทศไทยมี 5 ประเภท ดังนี้

ก. พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่เป็นสถานที่สะสม ศิลปโบราณวัตถุของวัดและประกาศเป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

ข. พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ แหล่งอนุสรณ์สถาน (SITE MUSEUM) พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติประเภทนี้เกิดขึ้น เมื่อกรมศิลปากรดำเนินการสำรวจ ขุดค้นและขุดแต่งบูรณะโบราณสถานในจังหวัดต่างๆ เป็นเหตุให้พบเห็นศิลปโบราณวัตถุจำนวนมาก จึงมีนโยบายในการจัดสร้างพิพิธภัณฑ์ขึ้นตรงบริเวณแหล่งที่ขุดพบให้เป็นสถานที่รวบรวมเก็บรักษา และจัดแสดงสิ่งที่ค้นพบเหล่านั้นเพื่อให้ประชาชนที่ได้มาชมโบราณสถานได้เห็นศิลปวัตถุที่ค้นพบด้วยทำให้เกิดความเข้าใจในเรื่องศิลปวัฒนธรรมประวัติศาสตร์โบราณคดี ของแต่ละแห่งเพื่อให้เกิดความหวงแหนมรดกของชาติสืบไป

ค. พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติส่วนภูมิภาค (REGIONAL MUSIUM)

กรมศิลปากรได้มีนโยบายในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์และโบราณคดีเพื่อให้ประชาชนในภาคต่างๆ ใช้พิพิธภัณฑสถานเพื่อเป็นศูนย์กลาง วัฒนธรรมให้การศึกษาแก่ประชาชนแต่ละภาค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ง. พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติส่วนจังหวัด

จ. โครงการขยายงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสาขาอื่น

ดังนั้น พิพิธภัณฑสถาน จังหวัดนครศรีธรรมราช จึงเป็นพิพิธภัณฑสถานส่วนภูมิภาค

การดำเนินการตามความมุ่งหมายของพิพิธภัณฑ์สถาน

1.การจัดแสดงที่ดี ทันสมัย ดึงดูดความสนใจ เป็นการจัดแสดงให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวที่สัมพันธ์กับวัตถุ และก่อให้เกิดความชื่นชม เห็นคุณค่า พิพิธภัณฑ์สถานในปัจจุบัน จึงได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง การจัดแสดงกันอยู่ทั่วไป โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดแสดงเพื่อ " การศึกษาและความเพลิดเพลิน" (Education and enjoyment) หมายความว่า ให้ผู้ชมได้ชมอย่างเพลิดเพลินและมีประโยชน์ทางการศึกษาด้วย จะต้องคำนึงถึงการให้ความรู้ความหมายของวัตถุ (Interpretation)

2.บริการความสะดวกสบายแก่ผู้เข้าชม พิพิธภัณฑ์สถานในปัจจุบันพยายามดึงดูดความสนใจของประชาชน และมีบริการความสะดวกสบายนานาประการ บริการสาธารณะที่จำเป็น เช่น ห้องฝากของ โทรศัพท์สาธารณะ ห้องสูบบุหรี่และห้องขายของ เหล่านี้เป็นเรื่องที่พิพิธภัณฑ์สถานในปัจจุบันต้องคำนึงถึง พิพิธภัณฑ์สถานในต่างประเทศมีห้องน้ำที่มีเครื่องสุขภัณฑ์ที่มีความสะอาดดีเยี่ยม ในสมัยก่อนพิพิธภัณฑ์สถานไม่คำนึงถึงห้องปาฐกถาสำหรับประชาชนมากนัก แต่ในปัจจุบันได้มีการให้ความสำคัญของห้องบรรยาย

3.การประสานงานของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย มีความสำคัญมากในพิพิธภัณฑ์สถาน ปัจจุบันต้องมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาทำหน้าที่โดยตรง แต่บริการการศึกษาก็จำเป็นต้องอาศัยภัณฑารักษ์และภัณฑารักษ์ส่วนใหญ่จะให้เรื่องราวแก่เจ้าหน้าที่การศึกษา ให้ดำเนินการเผยแพร่ด้วยวิธีต่างๆ สำหรับประชาชนในระดับความรู้ต่างๆ และนักเรียน นักศึกษา การจัดนิทรรศการทางการศึกษาบางครั้งต้องอาศัยภัณฑารักษ์ เช่น รายการปาฐกถาทางวิชาการต่างๆ สำหรับนักวิชาการ ต้องอาศัยภัณฑารักษ์ บรรยาย แต่ถ้าเป็นการบรรยายสำหรับประชาชนทั่วไป เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาจะต้องดำเนินการเอง

4.ความร่วมมือสถาบันอื่นๆการที่การบริการของพิพิธภัณฑ์สถานจะสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีนั้น จะต้องได้รับความร่วมมืออย่างดีจากสถาบันของรัฐบาลและเอกชน เพราะต้องใช้หน่วยงานหลายฝ่ายมาเป็นผู้ประสานงานร่วมมือในด้านต่างๆ ทั้งสถาบันการศึกษาอื่นๆ ก็มีความสำคัญต่อพิพิธภัณฑ์สถาน คือต่างฝ่ายก็ต้องทราบถึงจุดมุ่งหมายของอีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อจะจัดทำให้สอดคล้องและมีประสิทธิภาพอื่นๆ หน่วยงานทางประชาสัมพันธ์ก็มีความสำคัญมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เช่นกัน เพราะเป็นสื่อกลางที่จะถ่ายทอดไปสู่ประชาชน และนักท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดมาใช้บริการพิพิธภัณฑ์สถาน

2.2.2 หน้าที่ของพิพิธภัณฑสถาน

หน้าที่ของพิพิธภัณฑสถานที่ง่ายที่สุดก็คือ การสร้างอาคารสำหรับเก็บรวบรวมวัตถุต่างๆ เพื่อดูแลรักษา เพื่อการศึกษา และความเพลิดเพลิน วัตถุเหล่านั้นอาจได้มาจากการขุดค้นในที่ต่างๆ ห่างไกลรอบโลก จากอดีตหรือสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือมนุษย์ทำขึ้นก็ได้

หน้าที่ประการแรกของพิพิธภัณฑสถาน ก็คือ ต้องค้นคว้าหาวัตถุชนิดต่างๆพร้อมทั้งจัดหาคำอธิบายวัตถุเหล่านั้น การเขียนบัตรประจำวัตถุ ซึ่งเป็นงานขั้นแรกที่นำประชาชนไปสู่ความเข้าใจทางการศึกษา หน้าที่ของพิพิธภัณฑสถานในปัจจุบันจึงแบ่งออกเป็นหมวดใหญ่ๆ ดังต่อไปนี้

1. **การรวบรวมวัตถุ** (GOLLECATION)

การรวบรวมเป็นหน้าที่ประการหนึ่งในจำนวนงานใหญ่ ๆ ในพิพิธภัณฑสถาน เพราะถ้าปราศจากงานชิ้นนี้แล้ว พิพิธภัณฑสถานจะเกิดขึ้นไม่ได้โดยเด็ดขาด การรวบรวมเรื่องราวต่าง ๆ สามารถให้ความรู้อย่างกว้างขวางแก่ผู้ที่เข้ามาชม การรวมรวบสิ่งของเหล่านั้นขึ้นอยู่กับเวลาสถานที่และการเก็บรักษา แต่จากการที่วางตนให้เป็นคนมีใจคอกว้างขวาง ในที่สุดได้เปิดห้องแสดงสิ่งของที่กำหนดได้ให้ประชาชนศึกษาหาความรู้การจัดแสดงสิ่งของที่รวบรวมจึงเกิดแพร่หลายขึ้น จนกลายเป็นพิพิธภัณฑสถานในปัจจุบัน วัตถุที่รวบรวมขึ้นในระยะแรกมักเกี่ยวกับจำนวนงานทางศิลปะ และหลักฐานทางโบราณคดีเพื่อสนับสนุนอารยะธรรมเบื้องต้น

2. **การวิเคราะห์และจำแนกประเภทวัตถุ** (INDENTIFYING)

การจำแนกประเภทวัตถุคือการแยกวัตถุให้ถูกต้องและแน่นนอนซึ่งต้องมีผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้เกี่ยวกับวัตถุนั้นได้ศึกษาโดยเฉพาะ ตัวอย่างของแต่ละชิ้นที่ได้รับนั้น ต้องทำบันทึกลงไปในป้ายและเลขที่ในบัตรจำนวนวัตถุและลงเลขที่เดียวกันนั้นลงบนตัวอย่างวัตถุ ลงถึงสถานที่ เวลาและได้มาอย่างไร นี้เป็นเพียงการเริ่มต้นของการเก็บรวบรวมตัวอย่างวัตถุที่ปะปนอยู่ในเขตเดียวกัน

3. **การทำบันทึกหลักฐาน** (RECORDING)

เพื่อกล่าวถึงการจำแนกประเภทวัตถุแล้วก็จะต้องกล่าวถึงการบันทึก ไม่ใช่เพียงแต่จัดรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักฐานวัตถุที่รวบรวมไว้ แล้วจดลงในป้ายหรือสลากใส่ลงบนบัตรวัตถุตู้ใส่วัตถุได้หมดจำเป็นต้องจดบันทึกหลักฐานไว้ในทะเบียนใหญ่ ซึ่งจะแสดงถึงสิ่งที่รวบรวมทั้งหมดตามลำดับ วัน เดือน ปี หรือบันทึกลงในสมุดเป็นชุด ๆ เช่นเดียวกับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรื่องราวที่ได้ลงทะเบียนไว้และลงตามลำดับวัน เดือน ปี เช่นเดียวกันและจะได้รับความสะดวกเพื่อมีสารบัญบันทึกตัวอย่างแต่ละชิ้นลงบนบัตรซึ่งมีเรื่องราวต่าง ๆ ของวัตถุในบัตรนั้น

4. **การซ่อมสงวนรักษา** (CONSERYATION ANDORESERVAYION)

จากการพิจารณาถึงการเก็บรักษาบันทึกต่าง ๆ นั้น นำไปถึงการเก็บรักษาตัวอย่างต่าง ๆ ด้วย ซึ่งเป็นงานที่กว้างขวางมาก และไม่เป็นเพียงความรับผิดชอบของพิพิธภัณฑสถานเท่านั้น ยังเป็นความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ด้วย การเก็บรักษาอาจหมายถึงการป้องกันวัตถุต่าง ๆ ต่อการทำลายทางฟิสิกส์ หรือการเสื่อมทางเคมี หรือการคุกคามโดยพวกอินทรีสาร หรือการรบกวนจากพวกแมลง การทำลายสิ่งนี้ย่อมจะแตกต่างไปตามธรรมชาติและองค์ประกอบและสภาพของภูมิอากาศในท้องถิ่นนั้น ๆ

5. **รักษาความปลอดภัย** (MUSEUM SECURITY)

พิพิธภัณฑ์ต้องมีระบบรักษาความปลอดภัยที่ทันสมัย โดยวางแผนตั้งแต่เริ่มสร้างอาคารพิพิธภัณฑ์ต้องมี เจ้าหน้าที่ประจำห้อง และยามรักษาการณ์ตลอด 24 ชั่วโมง

6. **การจัดนิทรรศการแสดง** (EXHIBITION)

จุดมุ่งหมายของการจัดแสดงต้องใช้เทคนิคในการจัดห้องแสดงการใช้สีทางศิลปะประกอบด้วย เครื่องประดับตกแต่ง สามารถดึงดูดความสนใจผู้เข้าชมได้ในพิพิธภัณฑ์สถานเก่า ๆ การของสถาปัตยกรรมถือว่าเป็นเป้าสายตาของผู้ชมเป็นสิ่งแรก ส่วนการจัดแสดงอุปกรณ์การจัดแสดงเป็นสิ่งที่รองลงมา ในปัจจุบันของที่จัดแสดงต้องจัดให้เข้ากับสถานที่ห้องที่แสดง ตู้ แสงสว่างจะเป็นธรรมชาติหรือประดิษฐ์ขึ้นก็ตาม และการระบายอากาศเพียงพอ แล้วจะไม่มีมากมาย อันจะเป็นผลเสียต่อวัตถุที่แสดงหรือสายตาของผู้ชม การเลือกสีของผนังตู้ และพื้นหลังของสิ่งที่แสดงเป็นส่วนสำคัญที่จะดึงดูดความสนใจ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องพิจารณาถึงวัตถุที่แสดง

7. **การบริการทางการศึกษา** (MUSEUM SERVICE)

ในสมัยก่อน การเรียนรู้ขึ้นอยู่กับหนังสือ แต่ในปัจจุบันความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รับมากน้อยนั้นโดยการใช้สิ่งที่เป็น 3 มิติ คือวัตถุต่าง ๆ ที่ประชาชนสามารถค้นหา หรือมีอยู่รอบตัวนั่นเอง

8. **หน้าที่ทางสังคม** (SOGIAL RUNCTION)

พิพิธภัณฑสถานต้องเป็นสถาบันที่เปลี่ยนแปลงปรับตัวไปตามสภาพสังคม จัดบริการแก่ชุมชนอย่างกว้างขวางซึ่งมีผลทำให้พิพิธภัณฑ์กลายเป็นศูนย์รวมของชุม (COMMUNITY CENTIEN)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.3 ฐานะและบทบาทของพิพิธภัณฑสถาน

นอกเหนือจากหน้าที่หลักทั้ง 8 ประการข้างต้นแล้ว พิพิธภัณฑสถานต่างๆ นั้นมีระดับความสำคัญ 3 ประการคือ

1. **พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ** คือ พิพิธภัณฑสถานที่ดำเนินการโดยรัฐบาลกลางซึ่งมีฐาน ความรับผิดชอบเป็นไปตามกฎหมาย และระเบียบที่รัฐกำหนดขึ้น นอกเหนือจากบทบาทพื้นฐานแล้วยังมีหน้าที่เป็น สถานที่เก็บศิลปวัตถุอันเป็นทรัพย์แผ่นดินตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ด้วย

นอกจากภาระดังกล่าว ภัณฑารักษ์ของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติยังต้องทำหน้าที่เป็นพนักงานตามพระราชพระราชบัญญัติสถานตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เช่น การตรวจสอบร้านค้าโบราณวัตถุ ซึ่งได้รับอนุญาตให้จัดตั้งตามมาตรา 19 และมาตรา 21 การจัดทำใบอนุญาตให้นำเข้า – ออก ซึ่งศิลปวัตถุโบราณออกนอกราชอาณาจักรตามมาตรา 22 และมาตรา 23

ประการสำคัญที่สุด พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติแต่ละแห่งจะต้องทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงพิพิธภัณฑ์ขนาดย่อม เช่น พิพิธภัณฑ์ของหน่วยราชการอื่น ของวัด ของเอกชน ซึ่งของความช่วยเหลือทางด้านการเงินจากกองทุนอุดหนุนที่รัฐจัดให้ (National Endowment Fund for Museum Development)

2. **พิพิธภัณฑสถานทั่วไป** (ประจำเมืองหรือประจำจังหวัด) คือ พิพิธภัณฑสถานที่หน่วยราชการต่างๆ จัดขึ้นโดยได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ เช่น พิพิธภัณฑสถานของเทศบาล พิพิธภัณฑสถานของหน่วยราชการ พิพิธภัณฑสถานของเอกชน มูลนิธิ ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขและเป็นไปตามระเบียบซึ่งออกตามพระราชบัญญัติที่พิพิธภัณฑสถานกำหนดไว้

3. **พิพิธภัณฑสถานประจำแหล่งโบราณสถาน** (Site Museum) คือ พิพิธภัณฑสถานที่ตั้งขึ้นเพื่อรวบรวมหลักฐานจากศิลปโบราณวัตถุ จากแหล่งประวัติศาสตร์ หน่วยงานที่ดูจะเป็นไปตามนโยบายของโบราณสถานนั้นๆ เป็นสำคัญ ไม่ถือเป็นพิพิธภัณฑสถานตามความหมายสากล เพราะไม่มีการดำเนินงานเป็นปกติธุระในหน้าที่อื่นๆ เช่น การศึกษาค้นคว้าวิจัย การจัดทำบัญชี การดูแลสงวนรักษา การจัดการบริการแก่สาธารณะ ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.1 แสดงสถานะและข้อแตกต่างระหว่างพิพิธภัณฑสถานต่างๆ

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	พิพิธภัณฑสถานทั่วไป	พิพิธภัณฑ์ประจำแหล่ง
1. การรวบรวมวัตถุ	1. การรวบรวมวัตถุ	-
2. การจำแนก	2. การจำแนก	1. การจำแนก
3. การจัดทำบัญชี	3. การจัดทำบัญชี	2. การจัดทำบัญชี
4. การจัดแสดง	4. การจัดแสดง	3. การจัดแสดง
5. การสงวนรักษา	5. การสงวนรักษา	-
6. การบริการทางการศึกษา	6. การบริการทางการศึกษา	4. การบริการทางการศึกษา (เปิดให้ชม)
7. เจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุศิลปวัตถุและการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ		
8. สนับสนุนการค้นคว้าและพัฒนากิจการพิพิธภัณฑ์ฯ ในสังกัด		

2.2.4 ความมั่นคงปลอดภัยของพิพิธภัณฑสถาน

การป้องกันความเสียหายและการสูญเสีย ซึ่งอาจเกิดขึ้นในพิพิธภัณฑ์สถานนั้น เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ในการดำเนินงานบริหารพิพิธภัณฑ์สถานทุกแห่ง และหน้าที่ประการสำคัญที่สุดของพิพิธภัณฑ์สถาน คือการรักษาความปลอดภัยของวัตถุและอาคารสถานที่ ซึ่งมีวัตถุหายากและมีค่าทางการศึกษา ให้ปลอดภัยจากโจรผู้ร้าย ปลอดจากอัคคีภัย ปลอดภัยจากการชำรุดเสื่อมสภาพจากธรรมชาติ เช่น อุณหภูมิ ความชื้น แสงสว่าง เป็นต้น ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 3 ขั้นตอนคือ

ขั้นที่ 1 การทำทะเบียนบัญชีเพื่อควบคุมจำนวนวัตถุ

ขั้นที่ 2 การสงวนรักษาวัตถุ

ขั้นที่ 3 การรักษาความปลอดภัยของพิพิธภัณฑ์สถาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การปฏิบัติงานของ 3 ขั้นตอนนี้ พิพิธภัณฑ์สถานจะจำแนก หน่วยงาน หน้าที่ออกเป็นกลุ่มๆ เพราะต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน แต่พิพิธภัณฑ์สถานขนาดเล็กเป็นจำนวนมาก มีภัณฑารักษ์เพียงผู้เดียวรับผิดชอบทุกอย่าง

เกณฑ์มาตรฐานขั้นตอนในการจัดแสดงในพิพิธภัณฑสถาน

1) การขออนุมัติหลักการ (Objective Approval by Museum's Director)

เป็นเรื่องของภัณฑรักษ์ หัวหน้าภาควิชา หรือนักวิชาการในพิพิธภัณฑสถานที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการ วัตถุประสงค์จำเป็นจะต้องมีรายละเอียดต่างๆ เช่น

- หัวข้อนิทรรศการ (Exhibition Title) ควรจะแบ่งให้แน่ชัดว่าจะจัดเรื่องอะไร
- วัตถุประสงค์ (Objective) มีวัตถุประสงค์อะไรเป็นหลัก อะไรเป็นรอง
- ขอบนิทรรศการนี้มีเนื้อหาสาระอย่างไร ประกอบด้วยวัตถุหลักฐานอย่างไร
- สมมติฐาน (Hypothesis) ภัณฑ์รักษ์ควรจะได้ประเมินผลว่าจะใช้ประโยชน์อะไรแก่ประชาชน หรือเป้าหมายที่หน่วยงานมีความต้องการ

2) การจัดเตรียมนิทรรศการ (Manuscript and Editing)

2.1 ศึกษาขนาด และจำนวนวัตถุที่จะจัดแสดง เพื่อจะได้กำหนดเรื่องราวต่างๆ ในการใช้คำบรรยาย และใช้วัตถุจัดแสดง

2.2 การเขียนเรื่องและคำบรรยาย (Caption) เพื่อเป็นแนวในการออกแบบของช่างหรือสถาปนิก โดยปกติการจัดนิทรรศการต่างๆ จะมีคำบรรยายเรื่องราว 4 ประการคือ

- ชื่อนิทรรศการ (Title) ข้อความต้องสั้นกะทัดรัด
- หัวข้อย่อย (Subtitle) ป้ายเรื่องย่อยเพื่อสะดวกในการทำความเข้าใจ
- คำบรรยาย (Subtext)
- ป้ายเฉพาะวัตถุ (Individual Label)

3) การออกแบบห้องแสดงและนิทรรศการ

3.1 ศึกษาแนวเรื่อง (Script) ทั้งวัตถุประสงค์และการดำเนินเรื่องแล้วจึงวางผัง

3.2 ศึกษาสภาพการณ์ของสังคม และสังคมแวดล้อม (Understanding of Audience) โดยศึกษาจิตวิทยาของกลุ่มชน ระดับการศึกษา ทัศนคติ รสนิยม จำนวนคนเข้าชมแต่ละครั้ง

3.3 องค์ประกอบของห้องและตู้แสดง (Composition and Graphic) กำหนดแบบแปลน แผนผังห้อง และตู้แสดง ตามเรื่องที่เรียบเรียงไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลังจากขั้นตอนดังกล่าวจึงพิจารณาว่า วัตถุต่างๆ มีองค์ประกอบอย่างไร ข้อความควรอยู่ตอนไหน ควรใช้สี แสง และอุปกรณ์อะไรประกอบบ้าง

4) การก่อสร้างและการติดตั้งวัตถุ (Production and Installation)

2.3 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับนิทรรศการ

ปัจจุบันนี้คำว่า นิทรรศการ มีผู้นำมากล่าวถึงกันกันอย่างกว้างขวาง ทั้งในแง่ของการประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ข่าวสาร การศึกษา ตลอดจนธุรกิจการค้า จนบางครั้งทำให้เข้าใจความหมายของคำว่า นิทรรศการไขว้เขวไปจากความหมายที่แท้จริง

อย่างไรก็ดี นิทรรศการนั้นเป็นสื่อประสม (multi-media) ของขบวนการติดต่อสื่อสารเป็นกิจกรรมสำคัญที่ช่วยให้การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่บรรลุผลตามความมุ่งหมาย

2.3.1 ความหมายของนิทรรศการ

นิทรรศการ (exhibition) โดยทั่วไปคือการจัดนำเอาภาพถ่าย ภาพเขียน สถิติ แผนภูมิ หรือวัสดุกราฟิกอื่นๆ ได้แก่ ของจริง หุ่นจำลอง โสตทัศนูปกรณ์บางประเภท เช่น ภาพยนตร์ ภาพนิ่ง (side) มาจัดแสดงพร้อมคำบรรยายประกอบ การอภิปรายและการสาธิตในเรื่องต่างๆ ที่น่าสนใจ หรือกำลังอยู่ในความสนใจของกลุ่มประชาชนที่เลือกมาเป็นเป้าหมาย

มีคำที่มีความหมายใกล้เคียงกับคำว่านิทรรศการอีกคำหนึ่ง คือคำว่า ดิสเพลย์ (display) ซึ่งบางคนเข้าใจมีความหมายเดียวกับนิทรรศการ แต่แท้จริงแล้ว ดิสเพลย์มีความหมายเดียวกับนิทรรศการ แต่แท้จริงแล้ว ดิสเพลย์มีความหมายอย่างไร

ดิสเพลย์ หมายถึง การจัดแสดงภาพและวัตถุเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มีขนาดย่อมกว่านิทรรศการ และมุ่งผลต่อกลุ่มเป้าหมายในวงจำกัด เช่น ดิสเพลย์หนังสือใหม่ของห้องสมุด ดิสเพลย์วันเข้าพรรษา เป็นต้น

นอกจากนี้จากขนาดและกลุ่มที่เป็นข้อแตกต่างอันเห็นได้ชัดระหว่างนิทรรศการกับดิสเพลย์แล้วลักษณะหรือขบวนการของการสื่อความหมายก็ยังแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง

นิทรรศการมีลักษณะเป็นการสื่อความหมายสองทาง (two-way communication) ระหว่างสถาบันผู้จัดนิทรรศการ กับประชาชนหรือกลุ่มเป้าหมายที่มาชม กล่าวคือผู้ชมสามารถสอบเจ้าหน้าที่ผู้จัดถึงเรื่องราวความเป็นมาของการจัดแสดงได้

ส่วน ดิสเพลย์นั้น เป็นการสื่อความหมายแบบเอกวิถี หรือแบบทางเดียว (one-way communication) มีความหมายเพียงเพื่อชี้แจงแถลงข่าว รายงานเรื่องราวเหตุการณ์หรือชักชวนให้ผู้ชมเกิดความน่าสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.1 แสดงตัวอย่างการจัด " ดิสเพลย์ " แสดงการค้าขายของชาวล้านนาสมัยก่อน ของหอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่

2.3.2 **การจัดนิทรรศการในพิพิธภัณฑสถาน** (Museum Exhibition)

หน้าที่ประการสำคัญที่สุดของภัณฑารักษ์แต่ละพิพิธภัณฑสถาน คือการให้ความรู้แก่ประชาชนในรูปของการดูวัตถุต่างๆ แทนการฟังหรือการศึกษาข้อความในเอกสารต่างๆ ซึ่งยาวมากเกินกว่าจะอ่านได้หมด เพราะฉะนั้น การจัดนิทรรศการจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่พิพิธภัณฑสถานแต่ละแห่งจะขาดเสียมิได้

ในสมัยแรกเริ่มที่จัดตั้งพิพิธภัณฑสถาน พิพิธภัณฑ์ฯ แต่ละแห่งไม่ได้วางหลักเกณฑ์ในการจัดแต่อย่างใด มีวัตถุเก็บรักษาไว้เท่าไรก็นำออกตั้งแสดงให้ประชาชนชมเท่านั้น ครั้นต่อมาภายหลังจึงวางหลักการง่ายๆ ขึ้นว่าของพวกเดียวกันก็จัดแสดงไว้ด้วยกัน (object) เช่น กรณีที่วัตถุเป็นหินก็จัดแสดงไว้ในกลุ่มหิน ไม่ว่าหินนั้นจะเกี่ยวกับเรื่องอะไรก็ตาม หรือถ้าเป็นเรื่องเดียวกันไม่ว่าจะต่างยุคต่างสมัยอย่างไรก็รวมกันไว้เป็นเรื่อง (subject) เช่น พระพิมพ์ เครื่องจักสาน ฯลฯ เป็นต้น โดยมีบัตรประจำวัตถุบอกเรื่องราวความเป็นมาของวัตถุนั้นไว้ด้วย การทำตู้ ชั้น แท่นฐานก็ไม่คำนึงถึงอะไรมากนัก เพียงแต่ป้องกันไม่ให้วัตถุสูญหายหรือถูกทำลายก็เพียงพอแล้ว

ปัจจุบัน นิทรรศการต่างๆ ได้มีการพัฒนาเจริญรุดหน้าขึ้น มีการใช้แสง สี เข้ามาประกอบวัตถุ ทำให้นิทรรศการกลายเป็นสื่อการประชาสัมพันธ์ชนิดหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาของประชาชนเป็นอย่างยิ่ง มีการสรุปเรื่องราวเป็นฉากเป็นตอน และใช้วิทยาการสมัยใหม่เข้าไปประกอบด้วย ทำให้ห้องแสดงของพิพิธภัณฑสถานต่างๆ ในประเทศที่กิจการพิพิธภัณฑ์ฯ เจริญก้าวหน้า มีชีวิตชีวาสวยงามเร้าความสนใจ และอำนวยประโยชน์แก่การศึกษาของประชาชนมากขึ้น รวมถึงการศึกษาในโรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัยต่างๆด้วย จนนิทรรศการกลายเป็นสื่อการเผยแพร่เรื่องราวของการสื่อสารที่สำคัญในปัจจุบัน พิพิธภัณฑสถานแห่งในจะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้รับความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับมาตรฐานของการจัดนิทรรศการ การจัดนิทรรศการจึงเป็นกระบวนการสื่อสารที่สำคัญยิ่ง

หลักสำคัญที่ทำให้การติดต่อสื่อสารได้ผลสำเร็จ

การติดต่อสื่อสาร ประกอบด้วยหลักสำคัญ 4 ประการ คือ

1. ความชัดเจนของการติดต่อสื่อสาร (fidelity of communication) การติดต่อสื่อสารจะต้องชัดแจ้ง แจ่มกระจ่าง ผู้ส่งต้องมีประสบการณ์ในการติดต่อ เช่น มีทักษะในการพูด การเขียน อันเป็นพื้นฐานของความคิด การมีเหตุผล นอกจากนั้นจะต้องมีศิลปะที่มองเห็นได้ (visual art) โดยใช้ภาพและลักษณะที่ดีอีกด้วย

2. ทัศนคติที่ดี (attitude) ทัศนคติที่ดีและไม่ดี ผู้ส่งจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อผู้รับ และพยายามเปลี่ยนทัศนคติของผู้รับให้เป็นไปในทางที่ดีด้วย

3. ปรับระดับความรู้ให้เท่าเทียมกัน (knowledge level) ผู้ส่งจะต้องปรับระดับความรู้ให้เท่าเทียมกับระดับของผู้รับการสื่อสาร จึงบรรลุเป้าหมาย เพราะหากผู้ส่งถือว่าตนเองมีความรู้ความสามารถ โดยไม่คำนึงถึงระดับความรู้ของผู้รับแล้ว จะทำให้เกิดความไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน

4. ศึกษาให้ทราบถึงระบบทางสังคมและวัฒนธรรมของผู้รับ (social culture system) ผู้ส่งจะต้องศึกษาถึงระบบสังคมและวัฒนธรรม จารีตประเพณีของผู้รับให้ถ่องแท้เสียก่อน และคล้อยตามระบบนั้นๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ดีต่อกัน

2.3.3 **ประเภทของนิทรรศการ**

การจัดแสดงนิทรรศการอยู่ 3 ประเภทได้แก่

1. **การจัดแสดงถาวร** (Permanent exhibition) ได้แก่ การจัดห้องแสดงแต่ละห้องเป็นการถาวร หรือเป็นการตั้งแสดงไว้เป็นประจำ โดยพิจารณาถึงประโยชน์ของนักเรียนนักศึกษา และประชาชนโดยทางปฏิบัติพิพิธภัณฑสถานจะคัดเลือกวัตถุที่สำคัญมีคุณค่าจัดแสดงเป็นการถาวรสำหรับผู้เข้าชมการจัดแสดงถาวรไม่ได้หมายความว่าจะไม่มีการเปลี่ยนแปลงเลย แต่จะมีการแก้ไขปรับปรุงตกแต่งใหม่ใช้เทคนิคใหม่เป็นครั้งคราว แต่ละห้องจัดแสดงไม่ต่ำกว่า 5 ปี จึงเปลี่ยนแปลงปรับปรุงใหม่ครั้งหนึ่ง

ในการจัดแสดงถาวรนั้นอาจแบ่งได้ดังนี้

1.1 การจัดแสดงถาวรในห้องนิทรรศการ โดยการเลือกคัดวัตถุที่มีความสำคัญนำออกจัดแสดง ไม่มากชิ้น ใช้เทคนิคต่าง ๆ ตามประเภทของวัตถุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 การจัดแสดงเพื่อการศึกษาค้นคว้า (Study collection) เป็นการจัดแสดงของเหลือจากการคัดเลือกสำหรับห้องนิทรรศการแล้ว โดยจัดเป็นห้องศึกษาค้นคว้า จำแนกแยกประเภทอย่างมีระบบ พร้อมทั้งมีป้ายบอกหมวดหมู่ มีบัตรค้นอำนวยความสะดวก การจัดแสดงเพื่อการค้นคว้านั้นอาจจะจัดห้องไว้ต่างหาก หรืออาจจัดแบ่งส่วนหนึ่งของห้องนิทรรศการเป็น study collection ก็นิยมทำกันมากแห่ง

1.3 การจัดแสดงเพื่อการศึกษา (educational collection) ของบางประเภทไม่มีค่าในตัวเอง แต่มีคุณค่าในทางการศึกษา ได้แก่รูปจำลองวัตถุ อาจจะเป็นปลาสเตอร์ โลหะ หรือวัสดุอื่น ๆ ที่ทำจำลองของจริงเพื่อใช้ในการศึกษา หรืออาจเป็นวัตถุของจริงที่ไม่มีคุณค่าทางความงาม เช่น กระเบื้องหลังคา ท่องน้ำโบราณ ชิ้นส่วนวัตถุที่แตกหัก เศษหม้อ วัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาให้ความรู้แก่ผู้ชมได้

ของบางอย่างไม่อาจนำมาจัดแสดงได้ เช่น ภาพจิตรกรรมฝาผนัง หรือภาพปั้นนูนต่ำของโบราณสถาน แต่อาจจำลองมาจัดแสดงเพื่อการศึกษาได้

หลักสำคัญที่พึงระมัดระวังก็คือ พิพิธภัณฑสถานจะต้องไม่จัดแสดงของจริงปนกับของจำลอง ถ้าจะจัดแสดงของจำลองต้องแยกไว้เป็นส่วนหนึ่งต่างหาก เป็นหลักการที่ถือปฏิบัติกันทั่วไป

ภาพที่ 2.2 แสดงมุมหนึ่งของการจัดแสดงนิทรรศการถาวรศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

2. **การจัดแสดงชั่วคราว** (Temporary exhibition) หรือการจัดแสดงหมุนเวียน (changing exhibition) เป็นห้องจัดแสดงที่จัดไว้ชั่วคราว แต่ละเรื่องชั่วระยะเวลาสั้น ๆ แล้วเปลี่ยนเรื่องอื่นใหม่หมุนเวียนกันไป เพื่อชักจูงความสนใจแก่ชุมชนโดยทั่วไปพิพิธภัณฑสถานจะเลือกเรื่องต่าง ๆ แล้วจัดแสดงชั่วคราวแก่ประชาชน ในกรณีที่พิพิธภัณฑสถานได้รวบรวมสิ่งของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เข้าใหม่เป็นจำนวนมาก ก็นำออกจัดแสดงชั่วคราวเร้าความสนใจและให้ความรู้ในเรื่องวัตถุที่ได้มาใหม่

การจัดแสดงชั่วคราวต้องการดึงดูดความสนใจ สามารถใช้แสงและสีรุนแรงได้เต็มที่ และไม่ต้องคำนึงถึงความประณีตมากนัก เพราะเป็นการแสดงชั่วคราวในระยะเวลาสั้น ๆ และอาจใช้เทคนิคให้มีทั้งแสงและเสียง หรือทั้งภาพก็ได้ เช่นในประเทศญี่ปุ่นได้นำพระพุทธรูปจากวิหารวัดแห่งหนึ่งซึ่งมีจำนวนมาก ขนาดไร่เรี่ยกัน นำมาจัดแสดงชั่วคราวโดยสร้างบรรยากาศของห้องให้เหมือนกับวิหารจัดแสดงพระพุทธรูปอยู่ในแสงสลัว ๆ ตา บรรยากาศของวิหารวัด เมื่อเข้าไปจะได้ยินเสียงสวดมนต์แผ่ว ๆ ได้กลิ่นธูปเทียน ทำให้เกิดความประทับใจได้อย่างมาก

หลักการจัดแสดงถาวรและจัดแสดงชั่วคราว จึงอยู่ที่วัตถุประสงค์สำคัญคือ การจัดแสดงถาวรจะต้องให้ผู้ชมเข้ามาดูอีกได้หลายครั้งโดยไม่เบื่อ สามารถดูวัตถุได้ชัดเจน ไม่ใช่อยู่ในแสงสลัว ๆ ที่ประทับใจ แต่มองอะไรเห็นลางเลือน ส่วนการจัดแสดงชั่วคราวนั้นก็ประสงค์ให้ดูกันเพียงครั้งสองครั้งเท่านั้น เป็นการฉาบฉวยระยะสั้น

ภาพที่ 2.3 แสดงนิทรรศการชั่วคราว ณ สยามสมาคม เรื่อง 100 ปี การเสด็จประพาสยุโรปของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

3. **นิทรรศการหมุนเวียน** (traveling exhibition) เป็นนิทรรศการที่จัดทำขึ้นเพื่อแสดงในที่หลายๆแห่งหมุนเวียนกันไป โดยมุ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้ชมหรือประชาชนเพราะว่าหากจัดแสดงไว้ในที่แห่งเดียวแล้ว ผู้ชมไม่สามารถเดินทางไปชมได้ทั่วถึงซึ่งกระบวนการจัดทำนิทรรศการประเภทนี้ยุ่งยากและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมากเพราะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยขณะขนย้าย และค่าขนส่ง ติดตั้งด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.4 วัตถุประสงค์ของการจัดนิทรรศการ

การจัดนิทรรศการเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้น เกณฑ์การวัดผลความสำเร็จที่นิยมใช้อันดับแรกคือ วัตถุประสงค์ซึ่งไม่ว่าจะจัดเรื่องราวอะไร ผู้จัดย่อมต้องการให้งานบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เช่น ถ้าจัดนิทรรศการเพื่อส่งเสริมการขายสินค้าก็ย่อมมุ่งหวังเพื่อเพิ่มสัดส่วนทางการตลาดให้แก่สินค้าของตน ถ้าจัดนิทรรศการเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาก็ย่อมคาดหวังให้ผู้ชมได้รู้จักใช้ยาอย่างถูกต้องปลอดภัย เป็นต้น โดยทั่วไปแล้วสามารถแบ่งวัตถุประสงค์ของการจัดนิทรรศการได้เป็น 4 กลุ่ม ต่อไปนี้

1. เพื่อให้การศึกษาในด้านต่างๆแก่กลุ่มประชาชนเป้าหมาย
2. เพื่อเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารเหตุการณ์ต่างๆ และประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถาบันให้กลุ่มเป้าหมายรับรู้
3. เพื่อกระตุ้นเร่งเร้ากลุ่มประชาชนเป้าหมายให้ร่วมมือกับสถาบัน หรือเปลี่ยนทัศนคติของกลุ่มประชาชนเป้าหมายที่มีต่อสถาบันไปในทางที่พึงประสงค์
4. เพื่อสร้างความบันเทิงสนุกสนาน ความพึงพอใจแก่กลุ่มประชาชนเป้าหมาย

2.3.5 หลักในการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

2.3.5.1 หลักในการจัดแสดง

ในการออกแบบนิทรรศการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตาม สิ่งสำคัญที่จะทำให้นิทรรศการน่าสนใจในเบื้องต้นก็คือ วิธีการถ่ายทอดสาระของการจัดแสดงซึ่งมีหลักการพื้นฐานที่ผู้จัดต้องคำนึงถึงดังนี้

1. เน้นความสำคัญของวัตถุ โดยให้คำบรรยาย หรือส่วนประกอบอื่น ๆ เป็นเพียงองค์ประกอบที่ช่วยเสริมวัตถุให้เด่นขึ้น การจัดแสดงที่เน้นองค์ประกอบด้านเทคนิคต่าง ๆ จึงเป็นการจัดแสดงที่ผิดหลักการ

2. ให้ความรู้เกี่ยวกับวัตถุที่จัดแสดง โดยใช้คำบรรยายที่สื่อความหมายครอบคลุมความสำคัญของวัตถุและชัดเจนในตัวเอง ซึ่งจะใช้เทคนิคอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของเรื่องที่จัดแสดง

3. การจัดแสดงวัตถุจะต้องมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันให้ผู้ชมเข้าใจเรื่องราวไปตามลำดับจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง โดยแบ่งเป็นหัวเรื่องใหญ่หัวเรื่องย่อย

4. การจัดแสดงต้องยึดหลักการจัดอย่างง่าย ๆ คือไม่จัดแสดงให้ดูซับซ้อนพิสดาร แต่จะต้องออกแบบให้พอเหมาะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. การรักษาความปลอดภัยให้แก่วัตถุ เช่น การติดสัญญาณเตือนภัย การป้องกันอัคคีภัย การป้องกันการโจรกรรม และการควบคุมอุณหภูมิและฝุ่นละออง เพื่อมิให้เกิดความเสียหายใด ๆ แก่วัตถุ

2.3.5.2 หลักในการออกแบบนิทรรศการ

ในการจัดนิทรรศการ ถ้าจะให้ดึงดูดสายตาผู้ชมแล้ว ผู้จัดจะต้องยึดหลักในการออกแบบเพื่อสร้างความสมดุลของโครงสร้างงานแต่ละส่วนให้มีความหมายสมบูรณ์ในตัวเอง ดังต่อไปนี้

1. ความเด่น อันได้แก่ ความเด่นของเส้น ทิศทาง รูปแบบ รูปร่าง ขนาดและสี เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ชม

2. ความสมดุลโดยเราอาจจัดนิทรรศการให้มีความสมดุลยด้วยวิธีการ 2 แบบคือ

ก) การจัดส่วนสองข้างของแบบที่แสดงให้เท่ากัน

ข) การจัดส่วนของแบบที่แสดงให้มีความสมดุลทางด้านสายตาหรือความรู้สึก

ภาพที่ 2.4 แสดงการจัดภาพศิลปะให้สองข้าวสมดุล

ภาพที่ 2.5 แสดงการจัดวางวัตถุให้มีความสมดุลทางสายตา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

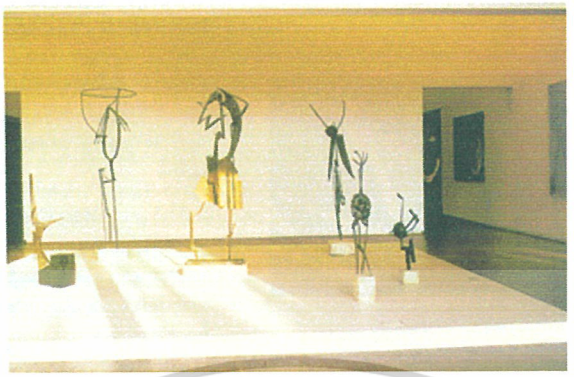

ภาพที่ 2.6 แสดงการจัดวางที่เน้นความกลมกลืนในงานประติมากรรม

3. ความต่อเนื่องกลมกลืนในการจัดแสดง การจัดให้มีความต่อเนื่องกลมกลืนกันจะทำให้ผู้ชมไม่เกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย พึงจำไว้ว่าอย่าทิ้งให้ความคิดของผู้ชมกระโดดเป็นห้วงเพราะจะทำให้ความสนใจสับสน เบื่อหน่าย และถ้าต้องการจัดให้มีความงดงามเป็นระเบียบเรียบร้อยอยู่ด้วย ควรพิจารณาในสิ่งต่อไปนี้

- ความกลมกลืนกันในรูปแบบ
- ความกลมกลืนกันในเรื่องของพื้นผิว
- ความกลมกลืนกันในเรื่องของขนาดและทิศทาง

4. สัดส่วน เป็นความสัมพันธ์ของขนาดและจำนวนขององค์ประกอบต่าง ๆ ซึ่งควรระมัดระวังไม่ให้เกิดความทึบขึ้น

5. การเน้น ต้องเน้นตรงจุดสำคัญให้เด่นที่สุด เพื่อให้ผู้ชมเกิดความรู้ความเข้าใจ และเกิดความคิดรวบยอดขึ้นมา ในการที่จะแสดงจุดเด่นนั้น ผู้ออกแบบต้องตั้งคำถามว่าต้องการเน้นย้ำอะไร ที่ไหน อย่างไร มากน้อยเพียงใด ซึ่งมีวิธีการเน้นจุดเด่น ดังนี้

- เน้นด้วยเส้น ใช้เส้นนำสายตาไปที่สุดที่ต้องการให้เห็น เช่น การโยงเส้นจากวัตถุที่แสดงไปสู่ข้อความที่ต้องการให้ผู้ชมทราบ
- เน้นด้วยสี โดยการใช้วัสดุที่มีสีเด่นสะดุดตาหรือใช้สีเป็นฉากหลังซึ่งอาจเลือกใช้สีเรียบสะอาดตา หรือใช้สีกลุ่มเดียวกันแต่ต่างระดับกันช่วย เพื่อทำให้วัสดุเด่นขึ้นมาหรือใช้สีตัดกัน
- เน้นด้วยการใช้ช่องว่าง โดยนำวัตถุจัดแสดงที่ต้องการเน้น ติดตั้งไว้ในตำแหน่งที่เด่น เช่น การติดภาพไว้บนผนังเพียงภาพเดียว การวางงานประติมากรรมเพียงชิ้นเดียวในห้องที่เปิดโล่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.7 แสดงการจัดแสดงที่เน้นด้วยเส้น

ภาพที่ 2.8 แสดงการจัดแสดงที่เน้นด้วยสี

1.3.5.3 การออกแบบห้องแสดง

การออกแบบห้องแสดงนั้นจะต้องทำหลังจากที่ได้ศึกษาหรือเรียบเรียงแนวนิทรรศการเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยปกติห้องแสดงนิทรรศการมักมีการเปลี่ยนแปลงเรื่องราวและรูปแบบอยู่เสมอ เพื่อกระตุ้นความสนใจของประชาชน ในการจัดห้องแสดงจึงมีวัตถุประสงค์สำคัญประการแรกคือกระตุ้นให้ผู้ชมอยากรู้อยากเห็น อยากค้นคว้า เพราะเป้าหมายของห้องแสดงที่สำคัญที่สุดคือ การให้ความรู้แก่ประชาชนผู้เข้าชม

คำอธิบายวัตถุก็เป็นส่วนสำคัญที่กระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นของประชาชนผู้เข้าชมได้ โดยห้องแสดงที่มีการตั้งคำถามกับผู้เข้าชม จะสามารถดึงดูดให้หยุดอ่านเพื่อหาคำตอบได้ดีกว่าห้องแสดงที่มีแต่คำบรรยายในขณะเดียวกัน ผู้จัดแสดงสามารถนำคุณสมบัติในความอยากรู้อยากเห็นของผู้เข้าชมไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการพิจารณาหาวิธีการออกแบบห้องแสดงอย่างเหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการออกแบบห้องแสดง สิ่งที่ช่วยจัดรูปแบบให้ห้องแสดงได้ดีที่สุดก็คือ แผง (panel) ซึ่งมีอยู่หลากหลาย อาทิแผงที่ทำด้วยไม้อัดหรือวัสดุที่มีน้ำหนักเบา สามารถเคลื่อนย้ายได้ หรืออาจจะเป็นแผงที่ทำด้วยโครงไม้บุด้วยผ้า โดยปกติแผงตอนหนึ่งจะใช้จัดแสดงเรื่องราวเพียงตอนเดียวเท่านั้น ไม่ควรจัดเรื่องราวหลายตอนในแผงเดียวกัน เพราะจะทำให้ผู้ชมเกิดความสับสน และในการจัดวางแผงยักเยื้องไปมานั้นควรเรียงลำดับของเรื่องที่จัดแสดงให้เหมาะสม ซึ่งการพิจารณาในจุดนี้อยู่ในดุลยพินิจของผู้ออกแบบ

ภาพที่ 2.9 แสดงตัวอย่างแผงจัดแสดงชั่วคราวที่ใช้เป็นฉากแบ่งตอนไปในตัว

การจัดตู้หรือแผงในห้องแสดงไม่ว่าถาวรหรือชั่วคราวก็ตาม ควรจัดให้ห้องไม่โล่งจนมองดูแล้วเกิดความอ้างว้าง เพราะจะทำให้ผู้ชมเดินผ่านไปอย่างรวดเร็ว โดยไม่ทันได้ใช้เวลาพิจารณาเรื่องราวและวัตถุต่าง ๆ มากเท่าที่ควร ท้ายที่สุดเมื่อเดินจบห้องแสดงแล้วจะไม่ได้รับรู้สิ่งที่นิทรรศการจะสื่อให้จากการเข้าชมเลย

1.3.5.4 **ลักษณะของห้องจัดแสดงที่นิยม** มีดังนี้คือ

1. ห้องแสดงแบบธรรมดา คือห้องแสดงที่มีหน้าต่าง ซึ่งอาจจะเป็นหน้าต่างสูง หรือมีหน้าต่างเพียงด้านเดียว แล้วใช้แสงไฟฟ้าช่วยในการจัดแสดง

2. ห้องแสดงแบบยกพื้นโล่ง เป็นห้องแสดงแบบเก่า นิยมสร้างกันมากในยุโรปและอเมริกา คือมีห้องโถงชั้นล่าง ขึ้นบันไดเป็นห้องโล่งที่สามารถมองเห็นชั้นล่างได้ตลอด

3. ห้องแสดงแบบหอประชุมใหญ่ เป็นห้องขนาดใหญ่มีหน้าต่างทั้งสองด้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ห้องแสดงแบบเฉลียง คือจัดเฉลียงให้เป็นที่แสดงงาน อาจจะจัดเป็นเฉลียงการแสดงเป็นบันไดเวียนจากพื้นชั้นล่างจนถึงยอดอาคาร โดยใช้แสงธรรมชาติและแสงไฟช่วย

5. ห้องที่ใช้แสงจากหลังคา เช่นห้องแสดงของพิพิธภัณฑ์ศิลปะ ซึ่งในอดีตจะเป็นปัญหามากสำหรับสถาปนิกในการควบคุมความหนักเบาของแสง แต่ในปัจจุบันสามารถใช้แสงไฟฟ้าประดิษฐ์ทดแทนได้

6.ห้องแสดงแบบไม่มีหน้าต่าง นิยมกันมากในประเทศทางตะวันตก โดยปล่อยเนื้อที่ว่างไว้สำหรับดัดแปลงจัดนิทรรศการได้ตามต้องการ

2.4 การวางแผนงานการจัดนิทรรศการ

2.4.1 การเตรียมการออกแบบนิทรรศการ(Planning and designing and exhibition)

การจัดนิทรรศการ ไม่ว่าจะเป็นนิทรรศการถาวรหรือนิทรรศการชั่วคราวก็ตาม จะต้องวางแผนงานและออกแบบก่อนลงมือดำเนินการจัดแสดง การออกแบบนั้น ต้องมีขั้นตอนในการดำเนินงาน และจะต้องร่วมกันหลายฝ่ายได้แก่ ภัณฑารักษ์ เจ้าหน้าที่การศึกษา ผู้ออกแบบ (Designer) และช่างเทคนิค

1. ในการออกแบบนิทรรศการที่ดี ประการแรกที่สำคัญที่สุดก็คือ วัตถุประสงค์และความมุ่งหมายของนิทรรศการนั้น ๆ จะต้องชัดเจนแน่นอน และวัตถุประสงค์นั้นจะต้องสอดคล้องกับวัตถุทั่วไปของพิพิธภัณฑสถาน

2. เมื่อได้วัตถุประสงค์ที่แจ้งชัดแล้ว จะต้องพิจารณาต่อไปถึงเนื้อเรื่องที่จะจัดแสดง วัตถุที่จะจัดแสดง และองค์ประกอบที่จะใช้ในการจัดแสดง

พิพิธภัณฑสถานเป็นที่รวบรวมสงวนรักษาวัตถุที่มีค่าความสำคัญที่จะเก็บรักษาให้คงอยู่ตลอดไปในการจัดแสดงความสำคัญจึงอยู่ที่ “วัตถุ” เมื่อเลือกเรื่องหรือเนื้อหาแล้ว คัดเลือกวัตถุแล้ว ก็จะต้องพิจารณาเรื่ององค์ประกอบที่จะนำมาใช้เพื่อช่วยในเรื่องราวความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุที่นำออกจัดแสดง

3. การออกแบบ การออกแบบนิทรรศการในพิพิธภัณฑสถาน เป็นการออกแบบเพื่อแสดงเรื่องราวของวัตถุ (presentation and interpretation) ไม่ใช่การออกแบบเพื่อตั้งโชว์เหมือนห้างสรรพสินค้าแต่จะต้องให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ชม

การออกแบบนิทรรศการที่ดี จะต้องทำให้เกิดปฏิกิริยาโต้ตอบจากผู้เข้าชม เช่น ทำให้เกิดความคิด ทำให้เกิดปัญหา ทำให้เกิดคำถาม และสามารถตอบปัญหาข้องใจได้ จากการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชมนิทรรศการนั้น ๆ ด้วย และเกิดความประทับใจ เกิดความรู้พื้นฐานที่จะสนใจในเรื่องนั้น ๆ มากขึ้นอีก

แนวโน้มของการจัดแสดงในพิพิธภัณฑสถานยุคปัจจุบัน ถือหลัก interdisciplinary ในพิพิธภัณฑสถานโบราณคดีก็ไม่ใช่จะจัดแสดงแต่เนื้อหาการขุดค้น หรือค้นคว้าทางโบราณคดี แต่จะต้องเชื่อมโยงถึงปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เทคโนโลยี และวัฒนธรรมศิลปในพิพิธภัณฑสถานขนาดเล็ก เช่น พิพิธภัณฑสถานท้องถิ่นจะให้ความรู้ทุกแขนงวิชามากกว่าจะเป็นพิพิธภัณฑ์เฉพาะเรื่อง ให้ได้เห็นได้เข้าใจความเป็นมาในอดีต สภาพปัจจุบัน และปัญหาแนวโน้มในอนาคตตลอดจนการส่งเสริมให้เห็นแนวทางแก้ปัญหา

นักออกแบบนิทรรศการ (exhibit designer) เป็นบุคคลสำคัญ ต้องเป็นผู้ที่มีฝีมือและความคิดและมีรสนิยมสูง พิพิธภัณฑสถานในต่างประเทศมากแห่งเลือกจ้างนักแสดงออกแบบนิทรรศการซึ่งมีฝีมือ มีชื่อเสียง เป็นผู้ออกแบบ ร่วมกับภัณฑารักษ์เป็นครั้งคราวแต่ส่วนใหญ่แล้วพิพิธภัณฑสถานจะมีตำแหน่งนักออกแบบของตนเอง และมีเจ้าหน้าที่ช่างศิลป์และเทคนิค ปฏิบัติงานจัดแสดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

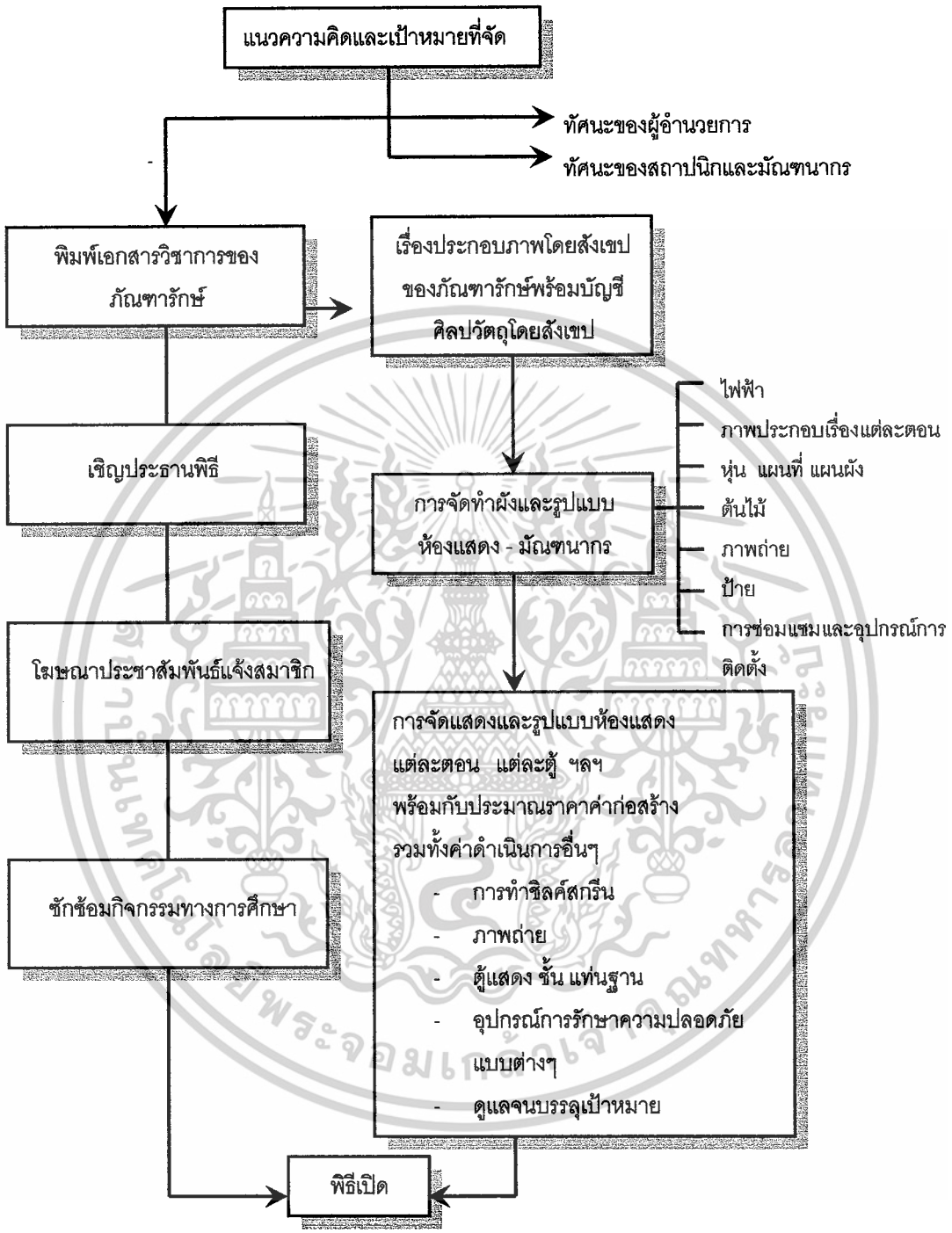

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงกระบวนการจัดนิทรรศการที่บรรลุตามวัตถุประสงค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.2 องค์ประกอบหลักของการจัดนิทรรศการ

ส่วนประกอบที่ทำให้บริการขึ้นซึ่งการจัดแสดงที่สมบูรณ์จะต้องมีองค์ประกอบหลักอย่างน้อย 3 อย่าง คือรูปวัตถุ, ผู้ชม, ผู้แนะนำ

น. ผู้แนะนำ คือ ผู้ให้บริการ

ว. รูปวัตถุ คือ วัตถุที่แสง

ข. ผู้ชม คือ ผู้ใช้บริการ

การจัดนิทรรศการต้องจัดให้องค์ประกอบทั้ง 3 สัมพันธ์ดังนี้

ผู้แนะนำต้องหารูปวัตถุมาแสดง โดยใช้ข้อมูลจากผู้ชมว่าสนใจเรื่องใดบ้าง จากนั้นก็จัดแสดงถ่ายทอดความคิดโดยมีรูปวัตถุ เป็นตัวเชื่อมผู้ชมก็จะประทับใจ และรับแนวความคิดจากผู้แนะนำติดตัวไปด้วย และก็จะเกิดปฏิกิริยาตอบสนองของผู้แนะนำซึ่งอาจจะอยู่ในรูปคำติชมหรือแนวความคิดเรื่อง

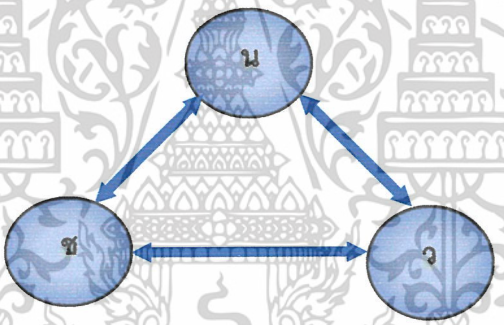

ภาพที่ 2.10 แสดงแนวความคิดในการจัดนิทรรศการที่ถูกต้อง

ระดับที่ 1. มีองค์ประกอบหลักทั้ง 3 ครบถ้วน แต่ไม่มีความสัมพันธ์กัน จึงไม่มีการบริการนิทรรศการ

ภาพที่ 2.11 แสดงองค์ประกอบการจัดนิทรรศการระดับที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับที่ 2. งานนิทรรศการเริ่มต้นขึ้น เมื่อมีผู้แนะนำ นำรูปวัตถุไปสู่ผู้ชมโดยการจัดแสดง

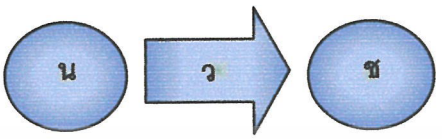

ภาพที่ 2.12 แสดงองค์ประกอบการจัดนิทรรศการระดับที่ 2

ระดับที่ 3. ผู้แนะนำต้องส่งเสริมให้ผู้ชมได้เข้าใจและรับความรู้จากวัตถุแสดงนั้น ๆ ด้วย

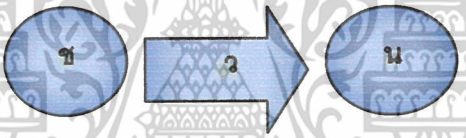

ภาพที่ 2.13 แสดงองค์ประกอบการจัดนิทรรศการระดับที่ 3

ระดับที่ 4. ผู้ชมตอบสนองการรับรู้และถ่ายทอดแนวความคิดนั้นผ่านทางวัตถุ กลับไปยังผู้แนะนำก็จะเป็นการบริการที่สมบูรณ์แบบที่สุด เพราะผู้แนะนำจะได้รับข้อมูลในการจัดแสดงต่อไป และผู้ชมก็จะได้ความรู้

ภาพที่ 2.14 แสดงองค์ประกอบการจัดนิทรรศการระดับที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.3 การจำแนกส่วนจัดแสดงนิทรรศการ

เมื่อทราบถึงองค์ประกอบหลักเราก็สามารถแบ่งส่วน การจัดนิทรรศการออกเป็นส่วนใหญ่ ๆ ตามลักษณะความจำเป็นในการใช้งานตามหลักสูตรการจัดพิพิธภัณฑ์ดังนี้

1. ส่วนจัดแสดง คือ ส่วนที่จัดตั้งรูปวัตถุทั้งในรูปนิทรรศการประจำ และนิทรรศการชั่วคราว

2. ส่วนเก็บรูปวัตถุ คือ ส่วนที่เป็นพิพิธภัณฑ์เก็บวัตถุที่เหลือหรืออยู่ในระหว่างการศึกษา

3. ส่วนบริการงาน คือ ส่วนสำนักงานทั้งทางธุรการ, วิชาการ

4. ส่วนปฏิบัติงานช่าง คือ ส่วนซ่อมสงวนหรือเทคนิค

เนื่องจากสถาปัตยกรรมอื่น ๆ เพราะเป็นอาคารที่สร้างขึ้นสำหรับมนุษย์และสิ่งของพร้อมกันและเป็นสิ่งของที่มีค่าอีกด้วยจึงต้องมีส่วนประกอบอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องอีก คือ การควบคุมความปลอดภัยในทางเข้าและทางออก การขนย้ายวัตถุเมื่อรวบรวมกับความสัมพันธ์ทั้งหมดก็จะเขียนเป็นแผนภูมิดังนี้

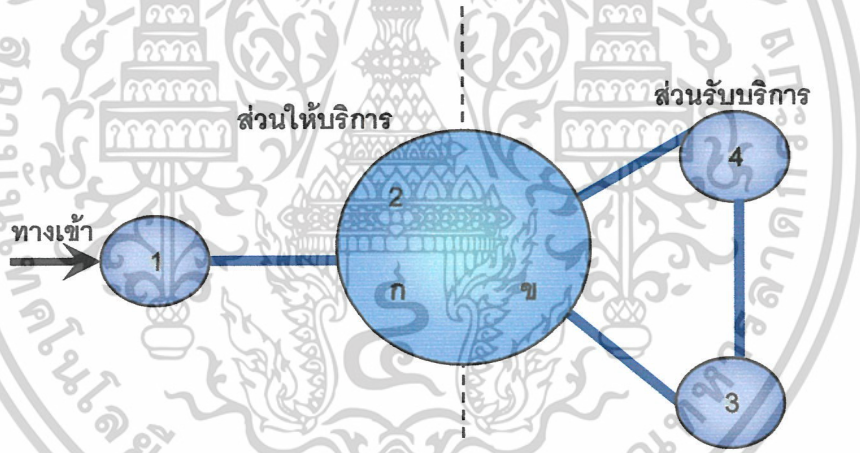

สัญลักษณ์และความหมาย

1 หมายถึง ส่วนแสดงนิทรรศการ

2 หมายถึง ส่วนบริหารงาน

ก หมายถึง ติดต่อกับผู้ชม

ข หมายถึง ไม่ติดต่อกับผู้ชม

3 หมายถึง ส่วนคลังพิพิธภัณฑ์

4 หมายถึง ส่วนปฏิบัติงานช่าง

แผนภูมิที่ 2.2 แผนภูมิการจำแนกส่วนการจัดนิทรรศการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.4 เทคนิคการพิพิธภัณฑ์

เทคนิคการพิพิธภัณฑ์ หมายถึง วิธีการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการจัดวัตถุในห้องแสดงการออกแบบอาคาร การออกแบบห้องแสดง การออกแบบครุภัณฑ์ ตลอดจนการก่อสร้างและติดตั้งวัตถุกับอุปกรณ์การจัดแสดงประเภทต่าง ๆ

เกณฑ์มาตรฐานขึ้นตอนในการจัดแสดงในพิพิธภัณฑสถาน

ก. การขออนุมัติหลักการ (OBJECTIVE APPROVAL BY MUSEUM'S DIRECTOR)

ข. การจัดขอทำเอกสารแนวนิทรรศการ (MANUSCRIPT AND EDITION)

ค. การออกแบบห้องสมุดแสดงและนิทรรศการ (GRAPHIC AND DESIGN)

งานก่อสร้างและติดตั้งวัตถุ (PRODUCTION AND INSTALLATION)

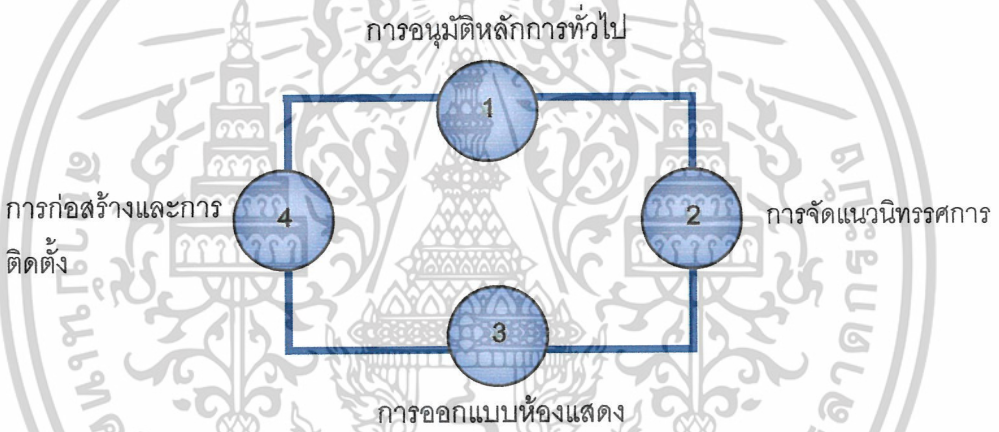

แผนภูมิที่ 2.3 แผนภูมิวัฏจักรของการจัดนิทรรศการ

การพิจารณาการจัดนิทรรศการ

1. **การขออนุมัติในหลักการ** (OBJECTIVE APPROVAL BY MUSEUM'S DIRECTOR) เป็นเรื่องของภัณฑารักษ์ หัวหน้าภาควิชาหรือนักวิชาการใดพิพิธภัณฑสถานที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการจะต้องดำเนินการขออนุมัติหลักการในการจัดแสดง วัตถุประสงค์จะจำเป็นต้องมีรายละเอียดต่าง ๆ เช่น

1.1 หัวข้อนิทรรศการ (EXHIBITION TITLE) ควรจะบ่งให้แน่ชัดว่าจะจัดเรื่องอะไร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 วัตถุประสงค์ (OBHECTIVE) มีวัตถุประสงค์อะไรเป็นหลัก อะไรเป็นรอง

1.3 ขอบเขตของนิทรรศการ (SCOPE OF EXHIBITION AND DEFINITION OF CINCEPT) นิทรรศการนี้มีเนื้อหาสาระอย่างไร ประกอบด้วยวัตถุหลักฐานอย่างไรบ้าง

1.4 สมมติฐาน (HYPOTHESIS) ภัณฑารักษ์ควรจะได้ประเมินผลว่าจะใช้ประโยชน์อะไรแก่ประชาชน หรือเป้าหมายที่หน่วยงานมีความต้องการ

2. **การจัดเตรียมนิทรรศการ (MANUSCRIPT AND EDITING)**

2.1 ศึกษาขนาดและจำนวนวัตถุที่จะจัดแสดง เพื่อจะได้กำหนดเรื่องราวต่าง ๆ ได้ว่าจะเขียนคำบรรยายอย่างไร ใช้วัตถุอะไรจัดแสดง

2.2 การเขียนเรื่องและคำบรรยาย (CAPTION) เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบช่างศิลป์หรือสถาปนิก ปกติในการจัดนิทรรศการต่าง ๆ จะต้องมีคำบรรยายเรื่องราว 4 ประเภท คือ

ก. ชื่อนิทรรศการ (TITLE) ซึ่งข้อความจะต้องสั้นกะทัดรัด

ข. หัวข้อย่อย (SUBTITLE) ป้ายเรื่องย่อยเพื่อสะดวกในการทำความเข้าใจได้ง่าย

ค. คำบรรยายเรื่อง (SUBTEXY) ว่าสาระเนื้อเรื่องนั้นๆเป็นอย่างไร

2.3 ป้ายเฉพาะวัตถุ (INDIVIDUAL LABLE) คือป้ายคำอธิบายที่บอกให้ทราบว่าวัตถุชิ้นนั้น ๆ เป็นอะไร สมัยไหน อายุประมาณเท่าไร พบที่ไหน เป็นต้น

3. **การออกแบบห้องแสดงในพิพิธภัณฑสถาน (มัณฑนากร)** (GRAPHIC & DESIGN)

3.1 ศึกษาแนวเรื่อง (SCRIP) ที่ภัณฑารักษ์เรียงเรียงให้เข้าใจทั้งวัตถุประสงค์และการดำเนินเรื่องแล้วจึงดำเนินการวางผังรูปห้อง

3.2 ศึกษาสภาพการณ์ของสังคมแวดล้อม (UNDERSTANDING OF AUDIENCE) โดยการศึกษาจิตวิทยาของฝูงชน ระดับการศึกษา ทัศนคติ รสนิยม จำนวนเข้าชมแต่ละครั้งเป็นอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการวางรูปห้องและการจัดบรรยายในห้องแสดงและอุปกรณ์ในการจัดนิทรรศการ

3.3 องค์ประกอบของห้องและตู้แสดง (COMPOSITING AND GRAPHIC) สถาปนิกจะต้องทำแบบแปลนแผนผังห้องและตู้แสดง ตามเรื่องที่ภัณฑารักษ์เรียบเรียงได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลังจากนั้นพิจารณาแต่ละตอนว่า ข้อความควรอยู่ตอนไหนวัตถุต่าง ๆ มีองค์ประกอบอย่างไร ควรใช้สี แสง และอุปกรณ์อะไรประกอบบ้าง เช่น แสงสว่าง (LIGHTING) ภาพประกอบ (ILLUSTRATION) หุ่นและการทำไดโอรามา (MODEL & DIORAMA MAKING) อุปกรณ์กลไก (PLANT) โสตทัศนอุปกรณ์ (AUDIO VISUAL) การอนุรักษ์ (RESTORATION) TEXY) ว่าสาระของเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างไร

การออกแบบห้องแสดงนั้นจะต้องจัดทำภายหลังที่ได้ศึกษาหรือเรียบเรียงแนวนิทรรศการเรียบร้อยแล้ว

1.1 เกณฑ์มาตรฐานในการออกแบบห้องแสดง

หลักสำคัญของการวางรูปห้องแสดงนั้นไม่จำกัดรูปแบบลักษณะแต่อย่างใด หากแต่มากน้อยตามเรื่องราวที่จัดแสดงนั้น แต่จะต้องคำนึงถึง

1) การจัดตู้หรือแผงในห้องแสดงประจำหรือห้องแสดงชั่วคราว ไม่ควรปล่อยให้ห้องโล่งจนมองดูเกิดความอ้างว้าง

2) การวางแผงยักเยื้อง ควรจะเรียงลำดับเรื่องราวของเรื่องที่จัดแสดง ตามลำดับจนสุดสิ้นการแสดง

3) ขนาดของแผงตลอดจนสีที่ใช้จะมีน้ำหนักเบามากน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของห้องแสดง วรรณะของสีไม่ควรฉูดฉาด ควรเป็นสีที่มองแล้วมีความเย็นตาสบายใจ

4) เนื้อที่ในแผงแต่ละตอนไม่ควรน้อยจนผู้เข้าชมต้องเบียดเสียดยัดเยียดกันเดิน ควรมีช่องว่างให้ผู้ชมเคลื่อนไหวไปอย่างสะดวก และเคลื่อนไหวไปได้โดยรูปแบบของแผงโน้มนำคนโดยอัตโนมัติ

5) ผังของห้องแสดง ต้องไม่ยักเยื้องมากเกินไปจนทำให้เกิดความรู้สึกว่าหลงทาง

6) ควรจะให้แผงห้องแสดงแต่ละตอนมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยที่ผู้ชมมีอิสระในการเคลื่อนไหวตามความต้องการ

1.2 การจัดผังห้องแสดงแบบต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบที่ 1

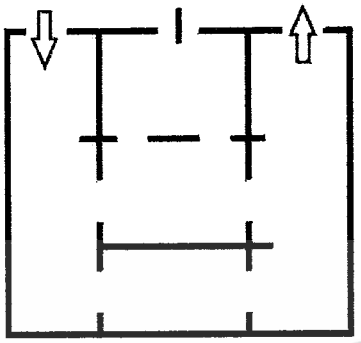

ภาพที่ 2.15 แสดงการออกแบบห้องสี่เหลี่ยมจัตุรัส

- เป็นการออกแบบห้องแสดงสี่เหลี่ยมจัตุรัส ซึ่งมีขนาดกว้างพอสมควร มีประตูทางเข้า 2 ประตู อาจแบ่งซอยห้องใหญ่ออกเป็นห้องเล็กๆ หลายห้อง โดยใช้แผงหรือตู้เข้ามาแทนทำให้มีเนื้อที่สำหรับจัดแสดงมากขึ้น สามารถดึงผู้ชมให้เดินชมวัตถุและเรื่องราวได้ตามลำดับเหตุการณ์บริเวณกลางให้สามารถเก็บวัตถุที่เป็นสำริดเพื่อป้องกันความชื้นจากผนัง

แบบที่ 2

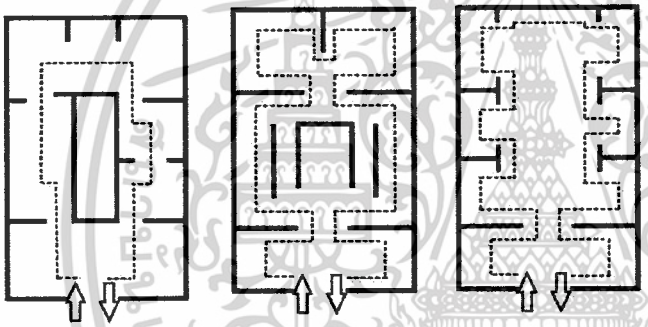

ภาพที่ 2.16 แสดงการแบ่งห้องจัดแสดง

- แสดงให้เห็นการแบ่งซอยห้องแสดงภายในหลายๆ ห้องที่ติดต่อกัน โดยห้องชนิดนี้จะมีประตูเข้าออกเพียงประตูเดียว แต่การออกแบบภายในสามารถดึงผู้ชมไปสู่ทิศทางที่ต้องการได้

แบบที่ 3

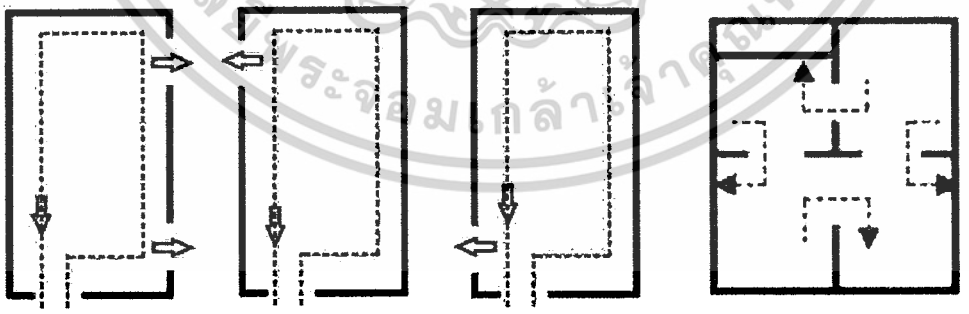

ภาพที่ 2.17 แสดงการแบ่งห้องด้วยทางเข้าแบบต่างๆ

- แสดงให้เห็นการแบ่งซอยผังห้องด้วยประตูทางเข้าแบบต่างๆ หลักสำคัญคือไม่ควรปล่อยให้ห้องแสดงโล่ง โดยผู้ชมมองเห็นทะลุห้องแสดงจากการเข้าไปที่ทางเข้านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 การนำมาใช้

1) ผังชนิดนี้เป็นการแสดงให้เห็นประตูทางเข้าห้องแสดงที่ผ่านไปหลายๆ ห้อง เหมาะสำหรับการจัดทำตู้ติดผนังหรือแขวนภาพเขียน เพราะลักษณะห้องแสดงการบังคับให้ผู้ชมเรียงลำดับไปตั้งแต่ทางเข้า

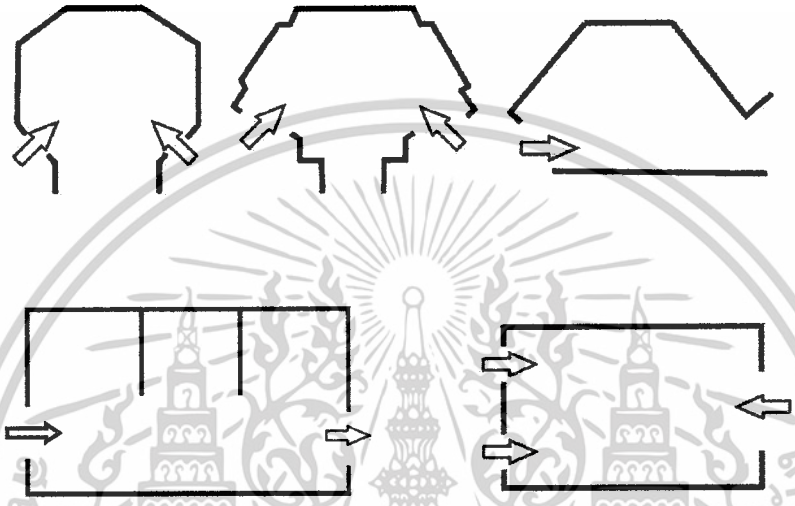

ภาพที่ 2.18 แสดงประตูทางเข้าออกห้องแสดง

2) เป็นประตูเข้าออกคู่ โดยการวางผังเป็นรูปต่างๆ เพื่อหลบผนังรูปสี่เหลี่ยมที่จำเจ

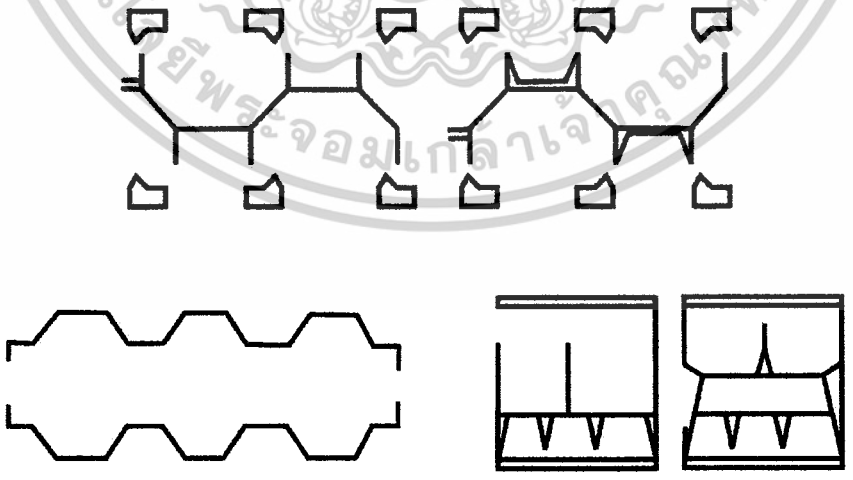

ภาพที่ 2.19 แสดงการวางผังแบบต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) การยักเยื้ององค์ประกอบของห้องแสดงแบบต่างๆ ซึ่งเน้นในเรื่องการเคลื่อนไหวของผู้ชม ให้เห็นเรื่องราวเป็นตอน

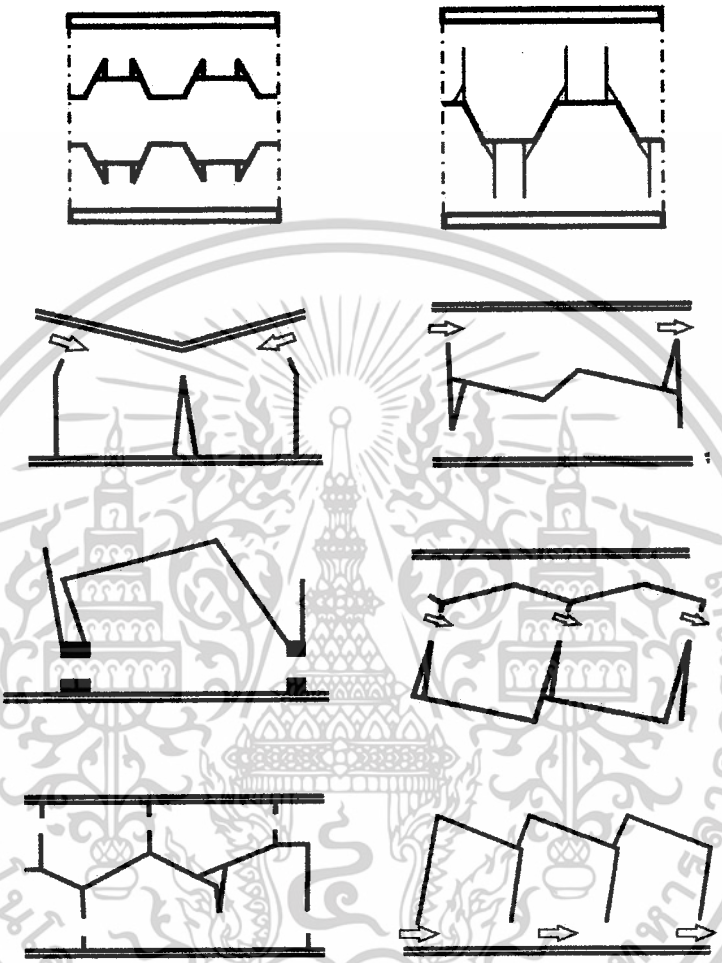

ภาพที่ 2.20 แสดงการเยื้ององค์ประกอบของห้องแสดง

4. **งานก่อสร้างและติดตั้งวัตถุ** (PRODUCTION AND INSTALLATION)

เมื่องานทุกด้านเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงดำเนินการติดตั้งวัตถุและจัดทำคำอธิบายตามแบบที่มัณฑนากรออกแบบไว้ในแต่ละตอนตามลำดับ

2.4.5 การวางแผนงานการจัดนิทรรศการ

นิทรรศการที่ดีต้องพิจารณากันหลาย ๆ ด้าน ความสำเร็จของนิทรรศการมิได้อยู่ที่จำนวนผู้ชมนิทรรศการที่ดีไม่จำเป็นต้องเป็นงานที่มีคนดูมากที่สุด แต่อยู่ที่นิทรรศการนั้นสามารถถ่ายทอดความรู้สึกเร่งเร้าให้ความรู้ ความบันเทิงแก่ผู้ชมได้มากที่สุดหรือไม่มากกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.5.1 การวางแผนเกี่ยวกับผู้ชม

1. จำนวนผู้ชม ผู้จัดต้องประเมินความสนใจของกลุ่มเป้าหมายเปรียบเทียบกับนิทรรศการ เพื่อประโยชน์ในการคาดการณ์จำนวนผู้เข้าชมให้ใกล้เคียง อันจะมีผลต่อเนื่องไปถึงการเตรียมความพร้อมในด้านอื่น ๆ

2. องค์ประกอบของผู้ชม ได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา ระดับสติปัญญา และลักษณะความสนใจ

3. เวลาที่ใช้ในการชม ผู้วางแผนต้องพยายามประมาณเวลาที่ใช้ในการชมให้ใกล้เคียงที่สุดเท่าที่จะทำได้

4. ช่วงเวลาที่จัดแสดงนิทรรศการ ซึ่งถ้าหากบังเอิญไปตรงกับเหตุการณ์หรือวันประเพณีควรจะต้องวางแผนจัดวันเปิดและวันเปิดการแสดงให้เหมาะสม

2.4.5.2 การวางแผนเกี่ยวกับเนื้อหา

1. ความน่าสนใจของเนื้อหา ในข้อนี้มิได้หมายความว่านิทรรศการที่ดีจะต้องมีเนื้อหาที่ผู้ชมคุ้นเคยและสามารถให้ความบันเทิงใจสูงสุดแก่ผู้ชมได้ และมิได้หมายความว่าจะต้องให้สอดคล้องกับรสนิยมของสังคมเสมอไป แต่หมายถึงเนื้อหาของนิทรรศการที่จัดแสดงนั้น ถูกนำเสนอได้อย่างเหมาะสมจนสามารถกระตุ้นความสนใจของผู้ชมและสร้างความพอใจ

2. ความมุ่งหมายของการจัด นิทรรศการด้านธุรกิจการค้ามักจัดเพื่อการประชาสัมพันธ์ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม เพื่อกระตุ้นให้ผู้บริโภคต้องการใช้บริการหรือผลิตภัณฑ์ของตน เนื้อหาที่จะแสดงมักเลือกได้ง่าย

3. หัวเรื่องใหญ่และเนื้อเรื่องย่อย หัวเรื่องใหญ่หรือชื่อเรื่องของนิทรรศการก็เป็นสิ่งที่สำคัญที่จะต้องคำนึงถึงหลังจากพิจารณาความมุ่งหมายของการจัดไปแล้ว เพราะจะเป็นสิ่งที่แจ้งแก่ผู้คนว่านิทรรศการนี้จัดเกี่ยวกับอะไร ตรงกับความต้องการ ความสนใจ ที่เขาควรจะไปดูหรือไม่ และเป็นการกำหนดขอบเขตการจัดแสดงสำหรับผู้จัดว่าภายใต้หัวเรื่องใหญ่นี้จะมีเนื้อหาย่อยอะไรบรรจุอยู่บ้าง

4. ความเป็นเอกภาพของเรื่องที่จัด การจัดนิทรรศการที่ปะปนกันหลายเรื่องหรือหลายวัตถุประสงค์ย่อมเป็นการไม่สมควร แม้ว่าจะจัดเสนอได้เป็นอย่างดี แต่อย่าลืมว่านิทรรศการที่หลากหลายอาจทำให้ผู้ชมได้รับแรงกระตุ้นหรือความพอใจเพียงเล็กน้อย

5. กลุ่มผู้สนใจ การรวมกลุ่มกันของเอกชนหรือกลุ่มผู้สนใจตามท้องถิ่นการจัดนิทรรศการที่ต้องการดึงดูดให้คนกลุ่มใหม่ ๆ เปลี่ยนหน้ากันมาเยี่ยมเยือนสถาบันด้วยการจัดแสดงที่แปลกใหม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

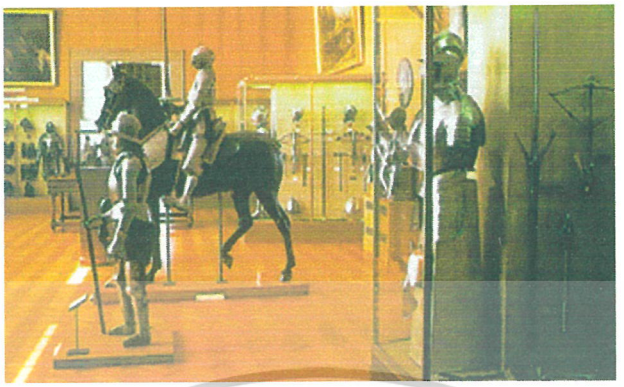

ภาพที่ 2.21 แสดงนิทรรศการที่ใช้หุ่นจำลองจัดแสดงร่วมกับวัตถุจริง

ภาพที่ 2.22 แสดงนิทรรศการโบราณคดี ที่ใช้วัตถุจริงดึงดูดความสนใจของผู้ชม

ภาพที่ 2.23 แสดงนิทรรศการเพื่อให้ความรู้แก่เยาวชนที่มีการลำดับเรื่องดี
จะสามารถดึงดูดความสนใจของเด็กๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.5.3 การวางแผนเกี่ยวกับขนาด

1. เนื้อที่และเวลา การจัดแสดงไม่ว่าเรื่องใดก็ตาม ถ้าจะให้ผู้ชมไม่เกิดความเบื่อหน่ายก่อนชมจบ ผู้จัดควรประมาณขอบเขตของเนื้อที่การจัดแสดงให้เหมาะสมกับจำนวนเวลาที่ผู้ชมคนหนึ่ง ๆ จะใช้ในการเข้าชมด้วย

2. เนื้อที่และเนื้อหา นิทรรศการที่เนื้อหามุ่งสอนหรือถ่ายทอดความรู้มักจะมีอะไรเกิน ๆ อยู่ เพราะผู้จัดมัวแต่สนใจว่าจัดแสดงอย่างไรจึงจะครอบคลุมทุก ๆ อย่าง โดยลืมคิดไปว่าเนื้อหาบางอย่างไม่อาจสรุปย่อมาให้เป็นนิทรรศการได้ นอกจากจะเสนอในรูปของหนังสือจะดีกว่า ฉะนั้นในการจัดนิทรรศการพึงระลึกไว้เสมอว่า อย่าพยายามยัดเหยียดความรู้ให้แก่ผู้ชมมากเกินไป

3. วัสดุและการขนย้าย นิทรรศการหมุนเวียนหรือเคลื่อนที่ ซึ่งประกอบด้วยสิ่งของขนาดใหญ่ หนัก หรือแตกง่าย ย่อมสิ้นเปลืองค่าบรรจุหีบห่อและค่าขนส่งมาก

4. กำหนดการโดยรวมของผู้จัด กำหนดการประกอบกิจกรรมของสถาบันย่อมมีผลต่อขนาดของนิทรรศการชั่วคราว และนิทรรศการเคลื่อนที่ที่สถาบันนั้นจัดทำ เพราะองค์กรต่าง ๆ ให้ความสำคัญต่อคุณค่าและขนาดของนิทรรศการทั้งแบบชั่วคราวและแบบเคลื่อนที่แตกต่างกัน

2.4.5.4 การวางแผนเกี่ยวกับสถานที่

ในเรื่องอาคารหรือสถานที่ที่จะแสดงนิทรรศการนั้น ผู้จัดควรพิจารณาขนาดและเนื้อที่ให้มีความเหมาะสมกับจำนวนผู้ชม จำนวนวัสดุและเนื้อหาที่จะแสดง โดยผู้จัดจะต้องประมาณได้ว่าจะมีคนดูมากน้อยเพียงไร เพื่อที่จะนำมาพิจารณาว่าอาคารหรือสถานที่จัดแสดงนั้นมีขนาดเหมาะสมกับผู้ชมหรือไม่ หากไม่เหมาะสมผู้จัดจะต้องดำเนินการเปลี่ยนแปลงแก้ไขนอกจากนั้นต้องคำนึงถึงความสะดวกของผู้เข้าชม การถ่ายเทอากาศและแสง ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะต้องวางแผนอย่างรอบคอบ โดยในเบื้องต้นอาจพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

- ประตูเข้าออกเป็นทางเดียวกันโดยแบ่งเป็นด้านทางเข้าและด้านทางออก
- เคาน์เตอร์จำหน่ายและฝากของ อยู่ทางเข้า และเป็นที่สำหรับจำหน่ายเอกสารและหนังสือสูจิบัตร
- ห้องแสดงควรต่อเนื่องกับประตูทางเข้า ไม่ควรมีเสามาก เนื้อที่กว้างขวางเพดานไม่สูงหรือเตี้ยเกินไป มีแสงสว่างเพียงพอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.24 แสดงนิทรรศการที่มีการวางแผนด้านสถานที่ที่ดี ทั้งโดยโครงสร้างห้องจัดแสดงเอง และ การจัดสัดส่วนพื้นที่ใช้สอยผู้ชมก็จะชมได้อย่างทั่วถึงและเพลิดเพลิน

1. จำนวนวัตถุจัดแสดงและเนื้อหา สถานที่ที่จะแสดงนิทรรศการควรเป็นสถานที่ที่มีขนาดพื้นที่เหมาะสมเพียงพอกับวัตถุและเนื้อหาที่จะจัดแสดง เพื่อให้สามารถชมได้อย่างสะดวก ส่วนรูปแบบการจัดของนิทรรศการจะเป็นเช่นใด ย่อมขึ้นอยู่กับเนื้อหาของนิทรรศการนั้น ๆ ถ้าเนื้อหานั้นมีความน่าสนใจในตัวของมันเอง

ภาพที่ 2.25 แสดงการให้แสงอย่างเหมาะสมพอดีกับวัตถุจะช่วยเน้นให้วัตถุนั้นโดดเด่นสะดุดตา

ภาพที่ 2.26 แสดงการจัดแสดงที่เฉลียงหรือระเบียงทางเดิน เป็นการจัดแสดงที่ผู้ชมเดินผ่านประจำจึงมักใช้แสดงนิทรรศการที่น่าสนใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ประเภทของสถานที่

- ภายในห้อง ได้แก่ ในศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ หอประชุมของสถาบันต่าง ๆ ฯลฯ โดยจะจัดตามผนังห้อง หรือทำแผ่นป้ายนิทรรศการ โดยเฉพาะป้ายแสดงที่มุมใดมุมหนึ่ง การจัดแสดงในสถานที่เช่นนี้มักจะเลือกเรื่องง่าย ๆ สั้น ๆ เพื่อนำเสนอความเข้าใจและช่วยให้เกิดความจำดียิ่งขึ้น

- เฉลียง หรือระเบียงทางเดิน เป็นสถานที่ที่ต้องใช้เดินผ่านไปมาเป็นประจำ การจัดแสดงจึงมักเป็นเรื่องราวที่รวบรวมเหตุการณ์ที่น่าสนใจ

- นิทรรศการริมระเบียง เป็นรูปแบบการจัดที่โชว์จุดเด่นในเรื่องของการใช้สถานที่อย่างน่าสนใจ บางครั้งของที่แสดงอาจเป็นรูปภาพที่หายาก หรือสิ่งของมีค่า ซึ่งต้องทำตู้เย็นถาวร โดยลักษณะของตู้จัดแสดงแบบนี้มักแบ่งสัดส่วนให้เป็นชั้น ๆ เพื่อจะได้วางวัสดุที่ต้องการแสดง ซึ่งชั้นและตู้อาจจะทำขนาดใดก็ได้ จะยาว สั้น แคบ กว้าง ลึก ตื้น หนา บาง แค่ไหนผู้ออกแบบสามารถคำนวณได้โดยดูตามความเหมาะสม ความสวยงามและการตอบสนองทางด้านประโยชน์ใช้สอย

- ห้องโถง การจัดแสดงในสถานที่เช่นนี้มักเป็นหัวเรื่องใหญ่ ๆ ซึ่งต้องจัดแสดงไปตามลำดับตั้งแต่ต้นเรื่องจนจบ เพื่อให้ผู้ชมจำนวนมากเข้าชมได้สะดวกและทั่วถึง โดยไม่เบียดเสียดยัดเหยียด

2.4.5.5 การวางแผนเกี่ยวกับสิ่งของที่ใช้แสดง

การเลือกวัตถุที่จะนำมาแสดง

1. การใช้ของจริงในการจัดนิทรรศการ ผู้จัดควรใช้ดุลยพินิจตัดสินใจตามความเหมาะสมเพราะการนำของจริงมาสื่อความหมาย ประโยชน์ที่ได้รับคือผู้ชมจะทราบถึงรูปร่าง ขนาด เสียง น้ำหนัก ผิว กลิ่น ของวัตถุนั้น ๆ อย่างไม่ต้องจินตนาการ

2. หุ่นจำลอง ใช้เมื่อต้องการแสดงอาคารสถานที่ตึกรามบ้านช่อง หรือวิธีการจัดตกแต่งบางสิ่งบางอย่างที่นำของจริงมาแสดงไม่ได้ เช่น ยานอวกาศ เครื่องบิน เป็นต้น

3. รูปภาพ นับเป็นสื่อการจัดแสดงที่ประหยัดที่สุด แต่ควรจะหาภาพที่ถ่ายคมชัด และสื่อความหมายได้มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.27 แสดงการจำลองภูเขาไฟ PEPEU ของประเทศญี่ปุ่น ภายใน EXPLORA PERMANENT EXHIBITION

ภาพที่ 2.28 แสดงมุมจัดแสดงที่ใช้แผนที่ช่วย ของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

ภาพที่ 2.29 แสดงแผงจัดแสดงที่ออกแบบให้เป็นทั้งที่ติดตั้งงานแสดงและวางแผ่นพับ

2.4.5.6 การวางแผนเกี่ยวกับคำและอักษร

นิทรรศการที่เต็มไปด้วยป้ายชื่อและคำบรรยายมักน่าเบื่อและดูสับสน เรื่องเช่นนี้ไม่ใช่เรื่องแปลกเพราะมักเกิดขึ้นทุกครั้งที่ผู้จัดมุ่งจะเสนอให้มาก แทนที่จะเลือกเอาแต่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สิ่งที่ดีที่สุดแบบคัดชนิดหัวประเด็นมาแสดง ดังนั้นทางที่ดีควรจะได้มีการเลือกสรรสิ่งที่นำมาแสดงเพื่อให้เข้าใจเนื้องานโดยไม่ต้องอาศัยคำบรรยายมากนัก

หลักการดังกล่าวนั้นก็คือ คน ๆ หนึ่งซึ่งเคลื่อนไหวตามแนวนิทรรศการจะสามารถอ่านคำอธิบายหรือเนื้อหาความรู้ได้เพียงจำนวนจำกัดเท่านั้น จงจำไว้ว่านิทรรศการสำหรับประชาชนนั้นเป็นการแสดงเพื่อให้คนมาชม ไม่ใช่มาอย่างมาดูภาพยนตร์ มาอ่านหนังสือหรือมาฟังปาฐกถา ฉะนั้นการวางแผนเกี่ยวกับคำบรรยายจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งตัวแปรในการพิจารณาจัดทำป้ายคำบรรยายได้แก่

1. อายุและระดับความเข้าใจของผู้ชม ในการจัดแสดงแต่ละครั้งถ้าผู้จัดไม่ประเมินระดับอายุและความสามารถในการรับรู้ของผู้เข้าชมตามสภาพความเป็นจริงของสถานที่นั้น ก็มีโอกาสของความผิดพลาดสูง

2. ระดับการศึกษาของผู้ดู และเวลาสำหรับการเข้าชม ก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่นอกจากจะใช้เป็นหลักในการพิจารณาขนาดของการจัดแล้วยังใช้เป็นหลักในการพิจารณาความสั้นยาวของคำบรรยายด้วย

2.4.5.7 การวางแผนเกี่ยวกับเทคนิคการจัดแสดง

เทคนิคการจัดแสดงเป็นเรื่องของการดึงดูดความสนใจจากผู้ชม ซึ่งในนิทรรศการแต่ละประเภทจะมีเทคนิคที่ไม่เหมือนกันหรือบางครั้งก็ใช้หลายวิธีในการจัดแสดง แบ่งได้ต่อไปนี้

1. เทคนิคการจัดแสดงเพื่อความงาม (aesthetic presentation) เป็นวิธีที่พบบ่อยในนิทรรศการเพื่อหวังผลเชิงพาณิชย์ เช่น นิทรรศการชุดวิวาห์ นิทรรศการผ้าทอ ฯลฯ

ภาพที่ 2.30 แสดงเทคนิคการจัดเพื่อความงาม หวังผลเชิงพาณิชย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เทคนิคการจัดแสดงให้ความรู้สึก (instructional presentation) เป็นเทคนิคที่ต้องเชื่อมโยงความคิด ความรู้สึกของผู้ชมให้คล้อยตามแบบอิสระ เช่น การจัดนิทรรศการ พิษภัยของยาเสพติด นิทรรศการทางประวัติศาสตร์ ฯลฯ

ภาพที่ 2.31 แสดงเทคนิคการจัดแสดงให้ความรู้สึก ตัวอย่าง นิทรรศการเรื่อ 100 ปี การเสด็จประพาสยุโรปของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

3.เทคนิคการจัดแสดงตามสภาพธรรมชาติ (natural context presentation) เช่น การจัดนิทรรศการทางธรรมชาติวิทยา การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับวิถีชีวิตผู้คน ฯลฯ

ภาพที่ 2.32 แสดงเทคนิคการจัดแสดงตามสภาพธรรมชาติ เห็นสภาพความเป็นจริง

4.เทคนิคการจัดแสดงตามสภาพจริง (authentic setting presentation) เช่น นิทรรศการภาพข่าวยอดเยี่ยมโลก นิทรรศการเครื่องปั้นดินเผา ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.33 แสดงเทคนิคการจัดแสดงตามสภาพจริง

5.เทคนิคการจัดแสดงแบบกดปุ่ม (push button presentation) เช่น การจัดแสดงนิทรรศการทางวิทยาศาสตร์ ฯลฯ

ภาพที่ 2.34 แสดงตู้จัดแสดงระบบการดำรงชีวิตของปลาชนิดต่างๆด้วยเทคนิคกดปุ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลทั่วไป	การออกแบบ	การผลิต
- หลักการและเหตุผล (objective/goal) - กลุ่มเป้าหมาย/ผู้เข้าชม (target group) - แผนการดำเนินงาน (organization) - สถานที่และเนื้อที่ใช้สอย (area and location) - งบประมาณ (budget)	- สังเคราะห์ข้อมูล (synthesis) - วางแนวความคิด (concept of design) - เสนอแบบร่าง (sketch design presentation) - ประชุมสรุปแบบ (solution) - หุ่นจำลองพื้นที่ (model presentation)	- วัสดุและกรรมวิธีการผลิต (material and process) - ผลิต (production)

แผนภูมิที่ 2.4 แสดงผลสรุปการวางแผนงานจัดนิทรรศการ

2.5 วัสดุและครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ

อุปกรณ์ในการจัดนิทรรศการทำขึ้นเพื่อใช้ในกรรจัดนิทรรศการให้เป็นสัดส่วน เป็นระเบียบเรียบร้อย ฉะนั้นอุปกรณ์ที่ใช้จำเป็นต้องประกอบไปด้วยคุณสมบัติเหล่านี้ คือมีความมั่นคง แข็งแรง สะดวกในการเคลื่อนย้าย ป้องกันการโจรกรรม และบางครั้งต้องคำนึงถึงความสามารถในการควบคุมอุณหภูมิ และการติดตั้งในระดับสายตาของผู้ชมด้วย

โดยทั่วไปแล้วการเลือกใช้วัสดุและครุภัณฑ์สำหรับการจัดแสดงแต่ละครั้งจะขึ้นอยู่กับผู้จัดว่าต้องการให้งานออกมาแนวใด ทั้งนี้มีข้อที่ต้องพิจารณา คือวัตถุประสงค์ของนิทรรศการ เนื้อหาที่ต้องการแสดง และห้องหรือสถานที่ที่จะใช้จัดแสดง ซึ่งรูปแบบที่นิยมใช้กันมีดังต่อไปนี้

- จัดแผงบอร์ดต่อกันด้วยข้อต่อให้ติดพื้น
- จัดแผงบอร์ดลอย โดยมีโครงสร้างช่วย
- จัดเป็นชั้นหรือตู้ด้วยแผ่นหรือข้อต่อ
- จัดตั้งลอย ๆ
- ต่อห้อยจากเพดานลงมา
- จัดแขวนด้านล่างตามผนัง หรือโครงสร้างต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.1 โต๊ะ

โต๊ะเป็นส่วนหนึ่งของนิทรรศการที่สร้างง่าย สามารถถอดเก็บได้ หรืออาจปรับให้ใช้ร่วมกับสิ่งติดตั้งอื่น ๆ ได้ด้วย โดยอาจใช้วิธีดังต่อไปนี้

ใช้แผ่นไม้อัดหนา ¼ หรือ ½ นิ้ว ขนาด 4 x 8 ฟุต เป็นพื้นโต๊ะ และใช้แป๊บโลหะขนาด ¾ นิ้ว ประกอบเป็นขาโต๊ะ ซึ่งจะปรับให้สูงหรือต่ำได้ตามต้องการ โต๊ะแบบนี้จะมีลักษณะคล้ายโต๊ะธรรมดา อาจปรับขาโต๊ะให้เอียงเป็นมุมประมาณ 20 องศาก็ได้ เหมาะสำหรับติดแสดงวัตถุแบบเรียบ หรืองานฝีมือที่ตรงไว้ได้

2.5.2 ตู้จัดแสดง

ตู้จัดแสดงจัดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการช่วยสร้างความสง่างามและทันสมัยให้กับห้องจัดแสดงยิ่งนิทรรศการใดมีการออกแบบตู้แสดงอย่างสวยงามพิถีพิถัน ก็ย่อมจะช่วยส่งเสริมให้นิทรรศการนั้นน่าชมมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามการออกแบบตู้แสดงขนาดต่าง ๆ ด้วยรูปแบบง่าย ๆ ไม่มีการตกแต่งดัดแปลงอะไรให้วิจิตรพิสดาร อาจใช้งานได้ดี ง่ายต่อการบำรุงรักษาและดึงดูดความสนใจได้ ถ้ารู้จักเลือกใช้แผงแสดงอย่างเหมาะสม

2.5.2.1 ชนิดของตู้จัดแสดง

แบ่งตามขนาดและลักษณะการใช้งาน

1. Table showcase

เป็นแบบที่เหมาะสมสำหรับจัดแสดงวัตถุซึ่งมีขนาดเล็ก เพราะสามารถมองเห็นได้รอบแม้แต่ด้านบนของวัตถุ

ภาพที่ 2.35 แสดงตู้แสดงแบบ TABLE SHOWCASE

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. Equipped showcase with panels and drawers

ตู้ชนิดนี้มีราคาแพง โดยเฉพาะการประกอบส่วนต่าง ๆ จะต้องมีการออกแบบเป็นอย่างดี ตู้แบบนี้สามารใช้ประโยชน์ได้มาก เพราะใช้เนื้อที่สำหรับจัดแสดงน้อย และสามารถที่จะควบคุมแสงได้

ภาพที่ 2.36 แสดงการออกแบบตู้จัดแสดง แบบ Equipped showcase ที่ใช้เทคนิคกดปุ่มเร้าความสนใจ

3. Upright showcase

-Free standing showcase เป็นตู้ขนาดใหญ่ สามารถจัดวางวัตถุแสดงได้หลากหลาย ภายในตู้อาจแบ่งเป็นหลายชั้น ตู้ชนิดนี้สามารถใช้แบ่งห้องแสดงออกเป็นส่วน ๆ ได้ ซึ่งถ้าด้านหลังปิดทึบก็จะใช้เป็นบอร์ดจัดแสดงได้ด้วย

-Wall showcase แต่เดิมเป็นตู้ที่ออกแบบสำหรับจัดแสดงวัตถุที่มีความสูงโดยเฉพาะ ปัจจุบันได้มีการใช้ตู้ชนิดนี้สำหรับวางวัตถุแสดงทั่วไป โดยอาจออกแบบให้ติดตั้งลอยตัว แขวน หรือฝังอยู่ในผนังก็ได้

- Inset showcase เป็นลักษณะการจัดวางตู้แสดงเป็นกลุ่ม อาจอยู่ที่ระดับพื้นหรือเหนือระดับพื้นก็ได้ เหมาะสำหรับห้องแสดงที่มีผนังเดียงด้านเดียวสามารถเคลื่อนย้ายได้ ไม่ต้องตกแต่งมากนัก เพียงจัดจังหวะให้ลงตัวก็สามารถดึงดูดความสนใจของผู้ชมได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

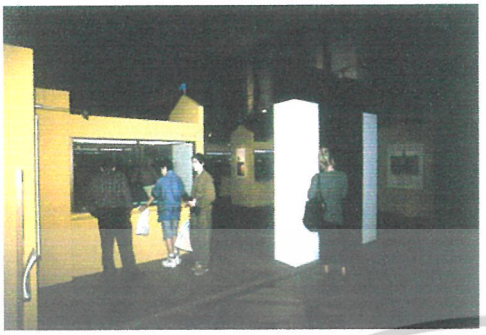

ภาพที่ 2.37 แสดง Free standing

ภาพที่ 2.38 แสดง Wall showcase

ภาพที่ 2.39 แสดงตู้จัดแสดงแบบ Wall showcase ออกแบบเป็นพิเศษ

ภาพที่ 2.40 แสดงตู้จัดแสดงแบบ Wall showcase ออกแบบภายนอกตู้ให้เข้ากับบรรยากาศ

ภาพที่ 2.41 แสดงตู้จัดแสดงแบบ Inset showcase ออกแบบให้มีรูปทรงต่างกัน

ภาพที่ 2.42 แสดงตู้จัดแสดงแบบ Inset showcase สำหรับจัดแสดงวัตถุเฉพาะอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.2.2 แสงสว่างในตู้แสดง

แสงสว่างในตู้มีความสำคัญมากสำหรับวัตถุที่นำมาแสดง เพราะแสงเป็นตัวกำหนดสีตามธรรมชาติของวัตถุได้ดีที่สุด แต่ก็เป็นสิ่งที่จะทำความเสียหายให้แก่วัตถุได้มากเช่นกัน ดังนั้น การติดตั้งแสงนีออนหลอดฟลูออเรสเซนต์ หรือ สปอตไลต์ไว้ด้านบน ด้านล่าง หรือด้านข้างของตู้แสดง ก็ควรมีแผ่นกระจกซึ่งมีคุณสมบัติในการลดแสงอุลตราไวโอเลตที่จะไปทำลายเอกสารหรือวัตถุแสดงต่าง ๆ ให้เสื่อมลงด้วย

นอกจากแสงจากหอลดไฟแล้ว แสงจากธรรมชาติก็มีผลกระทบต่อการจัดแสดง ดังนั้นในการวางตู้จัดแสดงต้องคำนึงถึงเรื่องการสะท้อนของผิวกระจกจากแสงธรรมชาติด้วย

ตู้ผิวกระจกจะเกิดการสะท้อนแสงมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับตำแหน่งที่ตั้ง ซึ่งเราสามารถใช้ความลาดเอียงลดการสะท้อนแสงจากต้นกำเนิดแสงได้

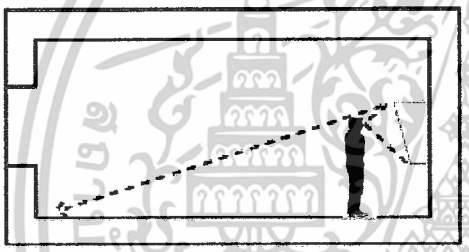

ภาพที่ 2.43 แสดงการตั้งตู้กระจกตรงข้ามหน้าต่างให้เอียงผิวกระจกทำมุมแหลมกับพื้นห้อง

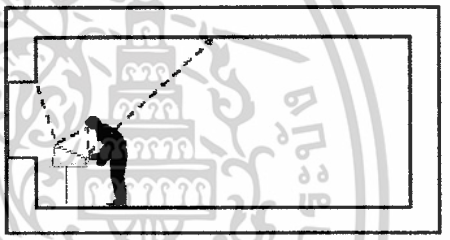

ภาพที่ 2.44 แสดงตู้อยู่เบื้องหน้าหน้าต่างให้เอียงกระจกออกจากหน้าต่างเข้าหาผู้ดู

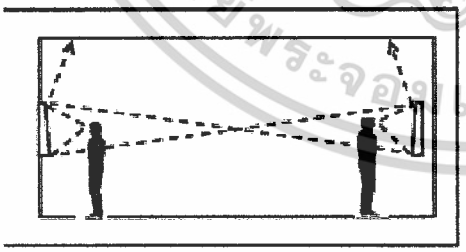

ภาพที่ 2.45 แสดงตู้ที่หันหน้าเข้าหากันให้เอียงกระจกทำมุมซึ่งกันและกันอย่าวางขนานกัน

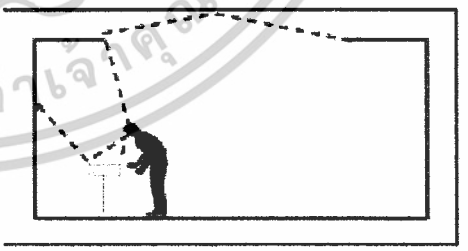

ภาพที่ 2.46 แสดงแสงเข้าทางด้านบนและอยู่เบื้องหลังผู้ดูไม่ต้องเอียงกระจก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

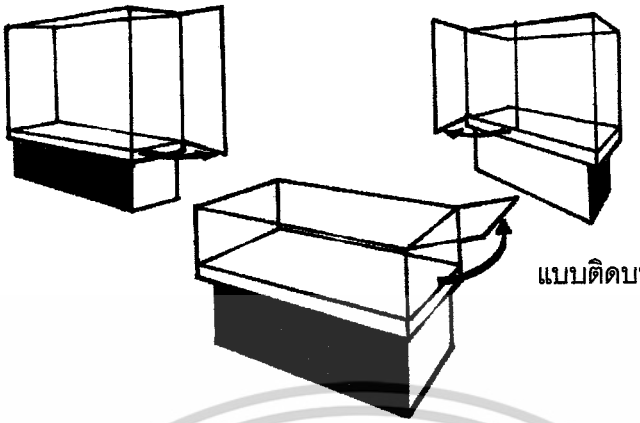

แบบติดบนบานพับ

ภาพที่ 2.47 แสดงตู้โชว์แสดงจุดเปิด – ปิด

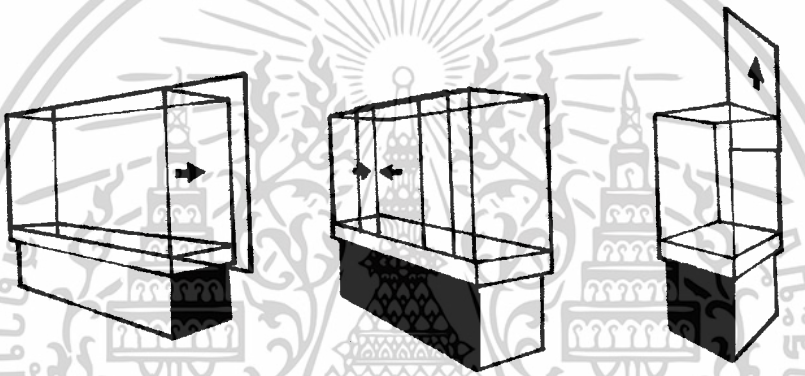

แบบเคลื่อนด้านข้างและตรงกลาง เคลื่อนขึ้นด้านบน

ภาพที่ 2.48 แสดงตู้แบบเคลื่อนปิด – เปิด

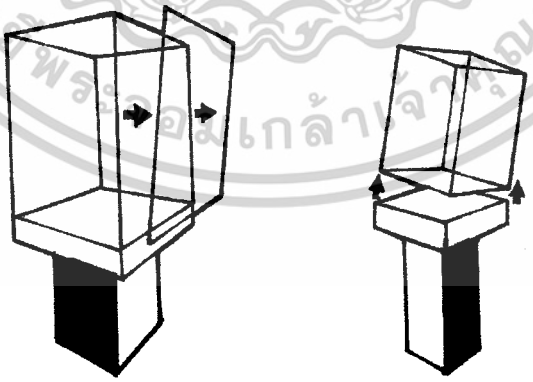

แบบถอดออกได้ แบบถอดฝาครอบ

ภาพที่ 2.49 แสดงตู้โชว์แสดงการปิด – เปิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การให้แสงสว่างในตู้แบบต่าง ๆ

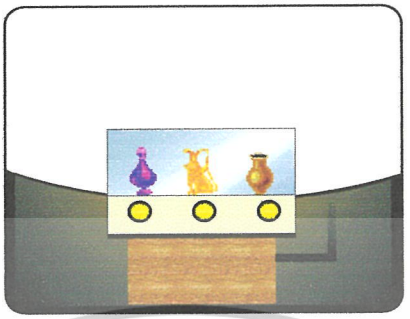

1. แสงติดตั้งไว้ด้านใต้

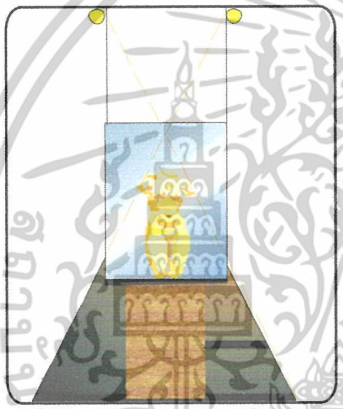

2. แสงสว่างภายนอกติดตั้งในระยะไกล

3. แสงติดตั้งจากด้านบนตู้

4. แสงติดตั้งจากด้านข้าง

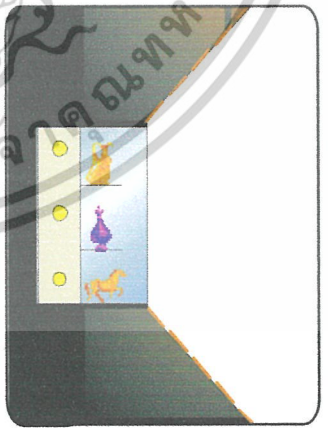

5. แสงติดตั้งจากด้านหลัง

ภาพที่ 2.50 แสดงการให้แสงสว่างในตู้แบบต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

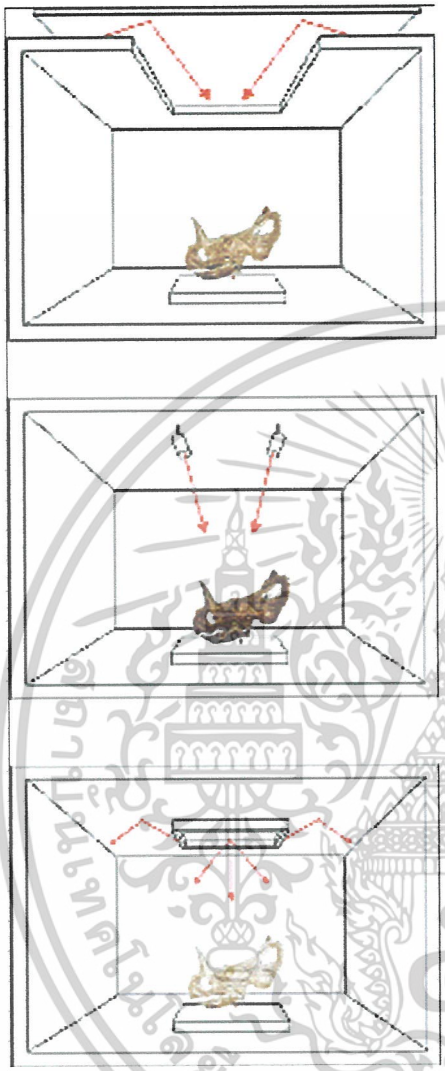

การไฟสว่างไปยังเพดานเพื่อให้เกิดแสงสะท้อนกลับมา จะให้แสงที่นุ่มนวลทั่วห้อง แต่มีความสว่างไม่เพียงพอ

สปอร์ทไลท์ที่ส่องลงมายังวัตถุจะไม่ช่วยให้ห้องสว่างเพียงพอ

ไฟที่ใช้ถูกต้องให้ทั่วความสว่างของห้องและยังส่องวัตถุได้เพียงพอ

ภาพที่ 2.51 แสดงการให้แสงกับวัตถุจัดแสดง

2.5.2.3 **ความสะดวกในการเคลื่อนย้าย**

การเคลื่อนย้ายในการจัดแสดง แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. Internal adaptability คือการเคลื่อนย้ายเฉพาะของในตู้ เพราะตู้จะติดตั้งอยู่กับที่ ฉะนั้นถ้าตู้ได้รับการออกแบบอย่างเหมาะสมแล้ว ก็จะช่วยอำนวยความสะดวกรวดเร็วในการเคลื่อนย้ายให้เป็นไปได้อย่างคล่องแคล่ว ส่วนมากจะได้รับการออกแบบมาเพื่อให้สามารถเปลี่ยนแปลงการจัดตกแต่งภายในได้ตามรูปแบบของสิ่งแสดง และตามความต้องการของผู้จัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.52 แสดงตู้จัดแสดงที่ติดตั้งถาวรภายในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ขอนแก่น

2. External adaptability คือการเคลื่อนย้ายทั้งตู้โดยพิจารณาความเป็นไปได้และความเหมาะสมของตำแหน่งตู้แสดงให้สัมพันธ์กับสถานที่

ภาพที่ 2.53 แสดงตู้จัดแสดงที่เคลื่อนย้ายได้ภายในห้องสมุดใต้ดิน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2.5.2.4 **ความสะดวกสบายในการชมวัตถุแสดง**

ความสะดวกสบายในการชมวัตถุ เป็นผลสืบเนื่องมาจากการจัดวางตำแหน่งตู้ให้สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม เพื่อช่วยลดความเบื่อหน่ายของผู้ชม

- ความสบายตาในการชม ได้แก่ การคำนึงถึงระยะห่าง ระยะความสูงที่ผู้เข้าชมสามารถมองเห็นได้ชัดเจน การจัดวางตู้แสดงนั้น ต้องไม่อยู่ในมุมที่แสงสะท้อนกับกระจกเข้าตาผู้ชม
- ความสบายทางกายภาพ เช่น อาจมีราวมือจับ หรืออุปกรณ์อื่น ๆ ซึ่งผู้ชมสามารถยึดจับได้ เมื่อต้องการการยืนหรือนั่งในท่ามั่นคงสำหรับการชม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ที่เก็บของ

ตามปกติห้องจัดแสดงนิทรรศการส่วนใหญ่จะมีส่วนเก็บตู้แสดงสำรองที่ยังไม่นำออกมาใช้ โดยจะต้องมีการบำรุงรักษา (maintenance) เพื่อให้อุปกรณ์ส่วนประกอบต่าง ๆ ของตู้มีความแข็งแรง ทนทาน สามารถหยิบฉวยมาใช้ได้ทันทีในยามที่ต้องการ

2. แท่นจัดแสดง

แทนจัดแสดงที่ใช้งานนิทรรศการนั้น อาจเป็นแท่นจัดแสดงที่สามารถมองเห็นวัตถุแสดงได้เพียงด้านเดียวจนถึงชมได้ทั้งสี่ด้าน ซึ่งการเลือกแท่นจัดแสดงนั้น ต้องคำนึงถึงสิ่งที่จัดแสดงว่ามีลักษณะอย่างไร จะติดตั้งหรือจัดแสดงลักษณะใดจึงจะเหมาะสม

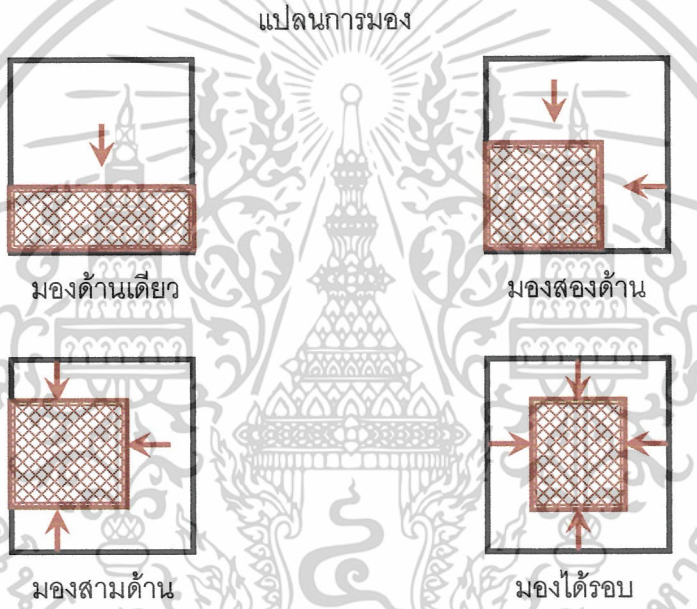

ภาพที่ 2.54 แสดงแปลนการมอง

ลักษณะการจัดแท่นจัดแสดงที่นิยมมีด้วยกัน 3 แบบ ดังต่อไปนี้

1. จัดแสดงแบบหันออก (Facing out) เป็นลักษณะการจัดแสดงที่ดึงดูดผู้ชมทั่วไปแต่ให้ความสะดวกกับผู้ชมที่สนใจได้ไม่ดีเท่าที่ควร การจัดแสดงแบบนี้เหมาะกับห้องนิทรรศการขนาดเล็ก

2. จัดแสดงแบบหันออกหาผู้ชม (Facing outward) เป็นการจัดแสดงที่ให้ความสะดวกแก่ผู้ชมที่สนใจได้ดี โดยเฉพาะผู้ชมที่เป็นผู้ใหญ่ เพราะสามารถนำเสนอเรื่องพร้อมทั้งสามารถจัดเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำได้อย่างใกล้ชิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. แบบผู้ชมเดินเข้าหา (Facing inside) ให้ความสะดวกแก่ผู้ชมดี มีผู้ชมที่เป็นเป้าหมายเฉพาะราย โดยจะมีการชัดชวนให้ผู้ชมกล้าเดินเข้ามาถาม และมีการป้องกันสิ่งรบกวนเพื่อให้ผู้ชมมีสมาธิกับการศึกษาวัตถุนั้น

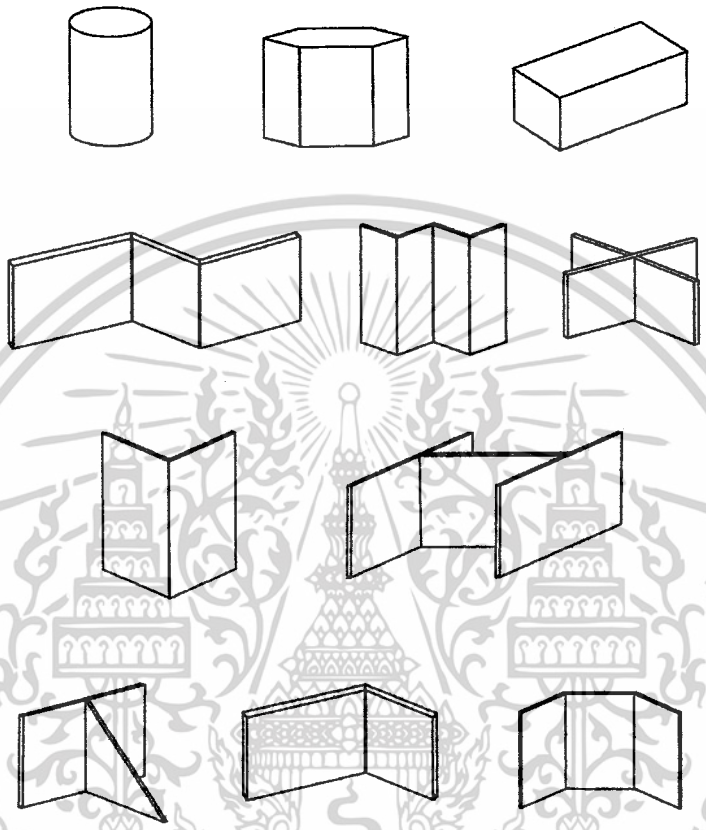

ภาพที่ 2.55 แสดงรูปแบบของการจัดแท่นโชว์ STAND แบบต่าง ๆ

3. แผงกั้นส่วนและแผงติดงานแสดง

การใช้แผงแสดงงานที่มีระบบติดตั้งและรื้อถอนได้สะดวกเหมาะสมกับนิทรรศการที่ต้องเคลื่อนย้ายไปจัดแสดงที่อื่นบ่อย ๆ และนิทรรศการที่จัดในระยะสั้น ซึ่งแผงติดตั้งงานแสดงที่เหมาะสมกับงาน 2 มิติ สามารถจำแนกออกได้เป็น 2 ระบบ ดังนี้คือ

1. ระบบที่ยังไม่มีตัวยึด เช่น ระบบแสดงงานเป็นท่อเหล็กต่อกันหลายเฟรมตั้งอยู่โดยวางสลับทิศทางกัน

2. ระบบที่มีตัวยึด ซึ่งมีอยู่มากมายหลายแบบ เหมาะกับงานนิทรรศการระยะสั้นในเนื้อที่จำกัดที่ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการติดตั้ง แต่ต้องมีการขนย้ายและรื้อถอนบ่อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฉะนั้นจึงควรออกแบบให้มีน้ำหนักเบา ทนทาน ติดตั้งและรื้อถอนง่าย ซึ่งรูปแบบหนึ่งที่ใช้กันมาก ในนิทรรศการชั่วคราว คือ แผงขาสลักรูกุญแจ

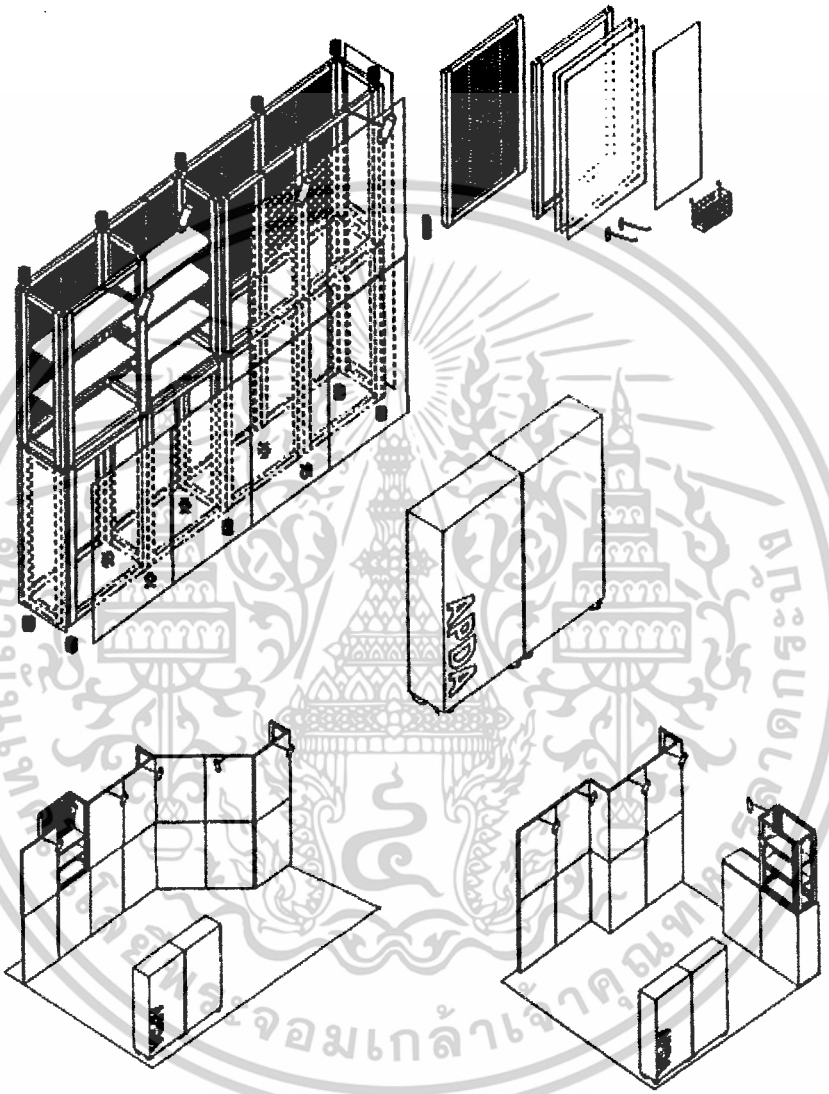

ภาพที่ 2.56 แสดงลักษณะชุดแผงแสดงงานสำเร็จรูปสามารถเปลี่ยนรูปแบบได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

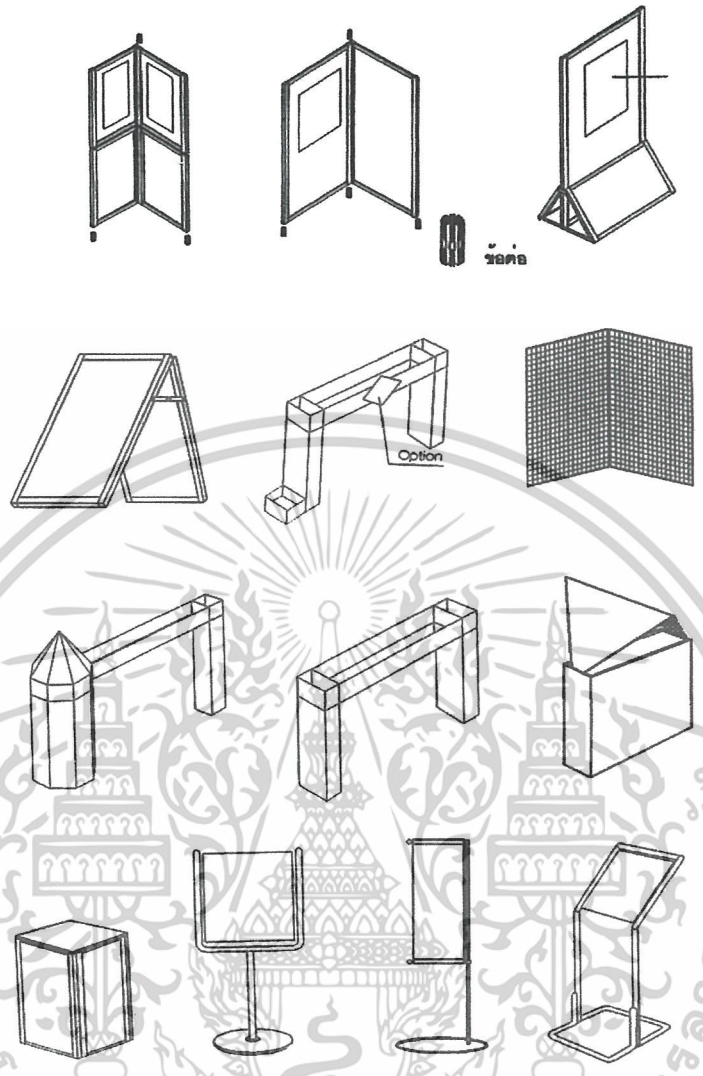

ภาพที่ 2.57 แสดงลักษณะแผงแสดงงานแบบถอดประกอบมีตัวยึด

ภาพที่ 2.58 แสดงแผงแสดงงานแบบที่ขึงจากบนเพดาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.59 แสดงแผงแสดงงานแบบสี่แผ่นตรึงติดกัน

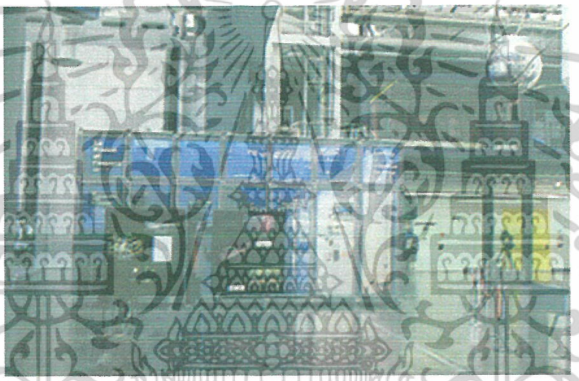

ภาพที่ 2.60 แสดงแผงแสดงงานแบบติดตั้งบนตะแกรงเหล็ก

ภาพที่ 2.61 แสดงแผงแสดงงานแบบยื่นออกมาจากผนังที่ออกแบบสำหรับห้องนิทรรศการที่มีเนื้อที่กว้างพอสมควร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6 ระบบการสัญจรและการมองเห็นในพิพิธภัณฑสถาน

การสัญจรภายในห้องจัดแสดงเป็นสิ่งที่ผู้ออกแบบต้องให้ความสำคัญมากในการออกแบบ เพราะถ้าแผนวงจรดี ผู้ชมก็สนใจ แต่ถ้าผู้ชมต้องชมงานอย่างวกไปวนมา ก็จะทำให้เกิดความเบื่อหน่าย

2.6.1 การติดต่อสัญจรภายในห้องจัดแสดง

มีด้วยกัน 3 กรณี คือ

1. การสัญจรเพื่อวัตถุประสงค์ในการชมการจัดแสดง เป็นการติดต่อโดยตรงจากทางเข้าด้านหน้าซึ่งเป็นทางเข้าใหญ่ สามารถมองเห็นได้ง่าย การจัดให้ผู้ชมมีทางเดินเข้าทางเดียวโดยไม่ให้มีทางเดินสวนกลับจะเป็นผลดีที่ผู้ชมสามารถชมได้อย่างทั่วถึง และไม่เกิดความแออัดในห้องแสดง อีกทั้งเจ้าหน้าที่สามารถควบคุมการเข้าชมได้ง่าย แต่ผลเสียคือจะทำให้ผู้ชมเกิดความเบื่อหน่ายในการที่จะต้องเดินชมโดยตลอดเป็นเวลานาน

2. การสัญจรของส่วนบริการ เป็นการติดต่อสำหรับขนส่งวัตถุสิ่งของไปยังห้องที่สำรองไว้ก่อน การแสดงและการติดต่อเพื่อขอรับบริการของหน่วยงานต่าง ๆ และบุคคลภายนอก การติดต่อสัญจรของส่วนนี้ควรจัดเตรียมไว้ด้านข้างหรือด้านหลังของอาคารเพื่อไม่ให้เกิดความสับสนปะปนกับผู้ชม

3. การสัญจรของเจ้าหน้าที่ โดยรูปแบบแล้วจะมีลักษณะเป็นการภายในจึงควรออกแบบให้ง่ายต่อการติดต่อสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่หลังฉากด้วยกันเอง หรือหลังฉากกับหน้าฉาก โดยต้องคำนึงถึงเรื่องทางสัญจรเฉพาะของเจ้าหน้าที่เป็นสำคัญ

2.6.2 การกำหนดเส้นทางนำไปสู่สิ่งแสดง

การกำหนดเส้นทางของผู้เข้าชมการจัดแสดงสามารถแยกออกเป็น 3 แบบใหญ่ ๆ คือ

1. เส้นทางที่ถูกกำหนดแน่นอน โดยมีการจัดลำดับสิ่งที่จะแสดงและแบ่งทางเข้าออกแยกจากกันอย่างชัดเจน

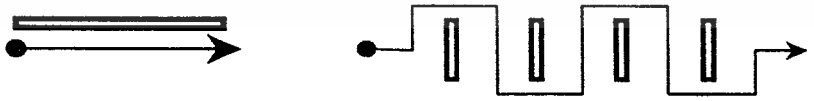

ต่อเนื่องชมได้ด้นเดียว ชมได้สองด้าน

ภาพที่ 2.62 แสดงเส้นทางที่ถูกกำหนดแน่นอนแบ่งทางเข้าออกแยกจากกันอย่างชัดเจน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.เส้นทางที่ถูกกำหนดชัดเจนแน่นอนมีทางเข้าออกทางเดียวกัน

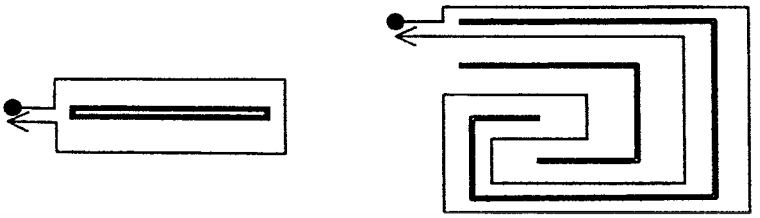

ต่อเนื่องชมได้สอง ชมได้สองก้านจัดเป็นแบบขดลวด

ภาพที่ 2.63 แสดงการกำหนดเส้นทางแน่นอนมีทางเข้าออกทางเดียวกัน

3. เส้นทางที่ถูกกำหนดแน่นอนมีทางเข้าออกชิดกัน

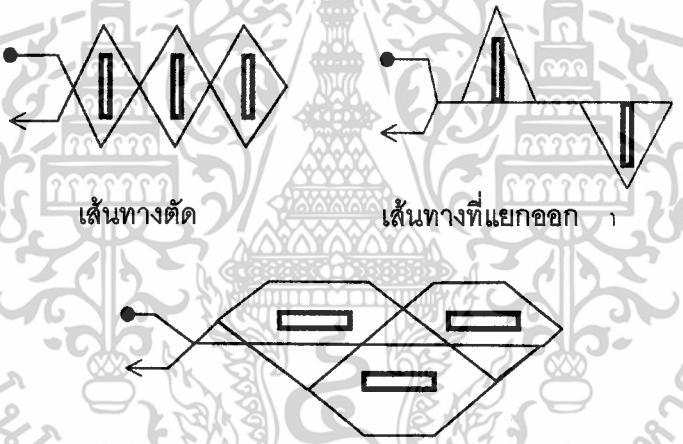

เส้นทางตัด เส้นทางที่แยกออก

เส้นทางตัดกันและแยกออก

ภาพที่ 2.64 แสดงการกำหนดเส้นทางที่ถูกกำหนดแน่นอนมีทางเข้าออกชิดกัน

นอกจากการกำหนดเส้นทางทั้ง 3 แบบ ข้างต้นแล้ว ยังมีหลักการจัดเส้นทางสัญจรอีกแนวหนึ่งที่คำนึงถึงผู้ชมเป็นหลักใหญ่ หมายถึงการจัดเส้นทางแบบไม่กำหนดแน่นอน ซึ่งเมื่อไม่มีการกำหนดเส้นทางแน่นอนแล้ว โอกาสที่ผู้ชมจะชมงานไม่ทั่วถึงจึงมีมาก ฉะนั้นจึงต้องจัดให้มีสื่อที่ดีจะดึงดูดผู้ชมให้เดินชมไปให้ตลอด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถ้า[1]เป็นห้องที่ไม่มี Orientation space การจัดแสดงเพื่อคนส่วนน้อยก็ควรจัดเอาไว้ทางด้านซ้ายของห้องแสดง กำหนดจากความเคยชินของผู้ชม ดังตัวอย่างของห้องแสดงในแนวทางดังภาพต่อไปนี้

การพิจารณาลักษณะการจัดกลุ่มห้องแสดง

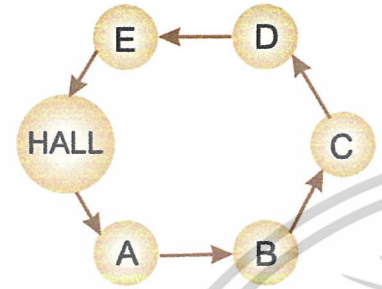

1. ROOM TO ROOM ARRANGEMENT

ชมโดยไม่ต้องย้อนกลับทางเดิม

ข้อดี ประหยัดเนื้อที่

ข้อเสีย ไม่อาจจะเลือกชมส่วนใดส่วนหนึ่งได้ถ้าเป็นพิพิธภัณฑ์ใหญ่ เมื่อปิดห้องใดห้องหนึ่งจะกระทบกระเทือนอีกห้องหนึ่ง

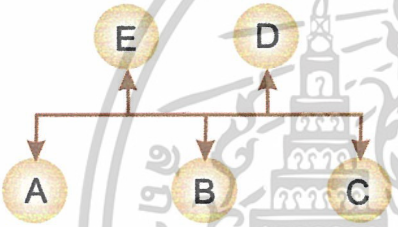

2. CORRODOR TO ROOM ARRANGEMENT

เป็นทางเดินยาว และมีทางแยกเข้าสู่ส่วนแสดง

ข้อดี เลือกชมได้สบาย

ข้อเสีย การแสดงขาดความต่อเนื่องเปลือง เนื้อที่แสดง

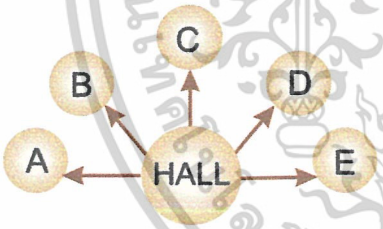

3. CENTRAL ARRANGEMENT

เอาทั้งสองอย่างข้างต้น มารวมกันมี CORT ตรงกลางเป็นส่วนแยกต่างๆเมื่อเปิดห้องใดห้องหนึ่งก็ใช้ CORT เป็นตัวแจกได้

ข้อดี สามารถเปิดชมได้หมดทุกส่วน

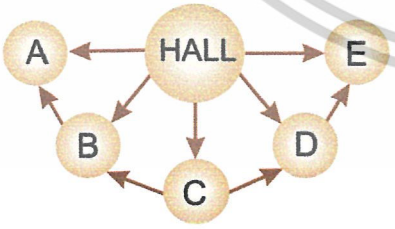

4. HAVE TO ROOM ARRANGEMENT

เป็นการจัดกลุ่มห้องแสดง ที่มีห้องโถงเป็นศูนย์กลางหรือ CENTRAL CORT แล้วจากห้องโถง สามารถเข้าถึงส่วนแสดงต่างๆได้เป็นการเลือกเอาข้อดีข้อ 1 และ 2 มาใช้สามารถเลือกชมได้ตามใจชอบ

ภาพที่ 2.65 แสดงการพิจารณาลักษณะการจัดกลุ่มห้องแสดง

---

[1] วัฒนะ จูฑะวิภาค : ศิลปะการจัดนิทรรศการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

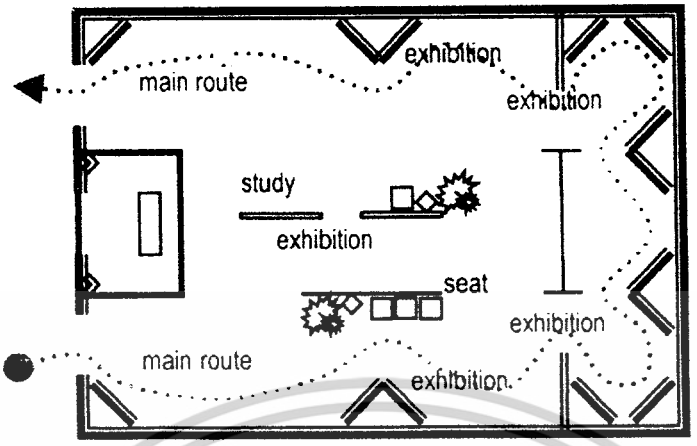

ภาพที่ 2.66 แสดงการแบ่งส่วนเพื่อผู้ชมส่วนใหญ่และผู้ชมส่วนน้อย

ซึ่งนอกจากส่วน Orientation space แล้วยังมีส่วน Study exhibition รวมทั้งส่วนพัก (seat)

2.6.3 เทคนิคในการจัดทางสัญจร

1. ถ้าเป็นห้องที่มี 2 ประตู ประตูทางออกจะเป็นจุดสนใจให้ผู้ชมรู้ว่าควรจะเดินไปทางไหนตำแหน่งของประตูทางเข้าและออกไม่ควรห่างเกินไป

2. ไม่ควรมีประตูมากกว่า 2 ประตู และเมื่อจัดให้มี 2 ประตู ก็ไม่ควรจัดประตูทางออกให้อยู่บริเวณส่วนกลางของห้อง

3. การจัดให้ทางออกอยู่คนละฟากกับทางเข้าจะช่วยสร้างความน่าสนใจให้แก่กำแพงด้านขวามือ และจะยิ่งดึงดูดความสนใจมากขึ้นถ้าจัดให้ทางออกนี้อยู่ทางซ้ายมือ

4. ประตูทางออกควรอยู่ใกล้มุมห้อง โดยห่างจากกลางกำแพงได้มากเท่าไรยิ่งดี

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่า

- ควรมีสองประตู สำหรับเป็นทางเข้าและออก
- ประตูไม่ควรอยู่บนบริเวณกลางของห้อง
- ประตูไม่ควรอยู่ในที่ที่ผู้ชมสามารถออกมาก่อนชมนิทรรศการได้หมด

5. จัดเส้นทางสัญจรตามความเคยชิน และจัดผังการแสดงตลอดเส้นทางนั้น

6. เรื่องที่ให้รายละเอียดสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาควรอยู่ทางด้านซ้ายของห้อง

7. มีการแบ่งส่วนของห้องนิทรรศการสำหรับผู้ชมส่วนใหญ่และส่วนน้อยที่ต้องการศึกษาอย่างละเอียด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. ควรมีที่สำหรับพักเหนื่อย พักสายตา เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด หรือถ้าเป็นนิทรรศการขนาดใหญ่ ก็ควรมีส่วนจำหน่ายเครื่องดื่ม มีมุมที่ประดับตกแต่งด้วยดอกไม้ การรับรอง เพื่อให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกสบายเป็นกันเอง

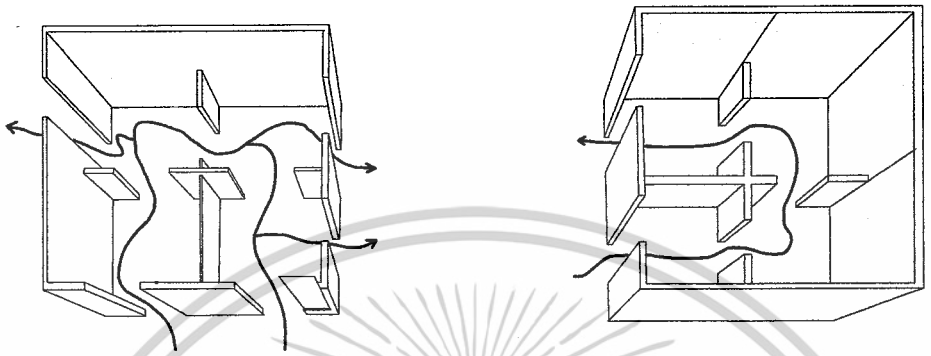

ภาพที่ 2.68 การจัดทางเดินให้ผู้ชมดูได้ ทั่วถึง

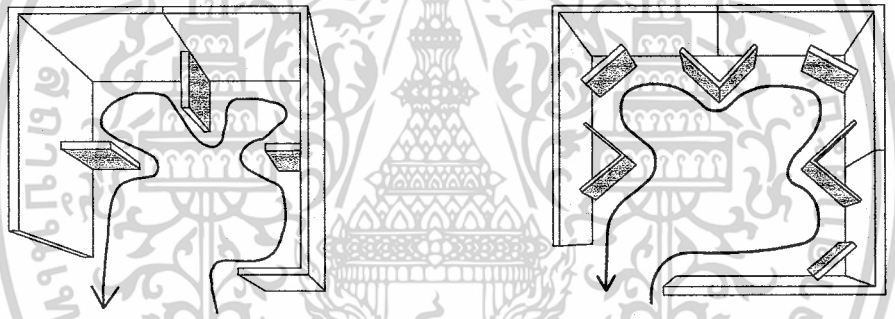

ภาพที่ 2.69 การจัดทางเดินที่มีระเบียบน่าดู

ภาพที่ 2.70 การปรับปรุงเส้นทางการเดินให้ดีขึ้น

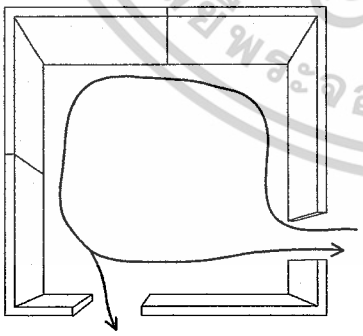

ภาพที่ 2.71 แสดงทางออกอยู่ห่างจากทางเข้า ทำให้ผู้ชมดูเกือบทั่วห้อง

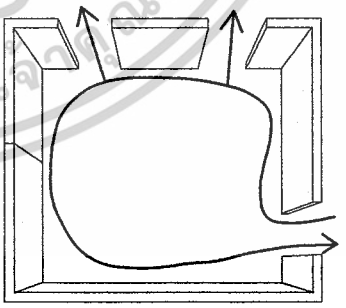

ภาพที่ 2.72 แสดงทางออกชัดเจน ทำให้ส่วนที่เหลือของห้องเป็นส่วนไม่สำคัญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

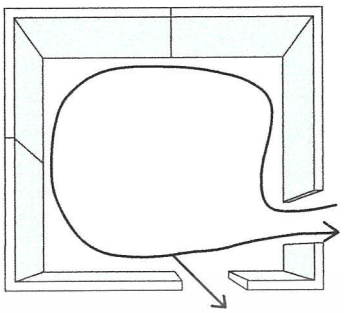

ภาพที่ 2.73 แสดงทางออกที่ดี ทำให้ผู้ชมดูได้เกือบหมดห้อง

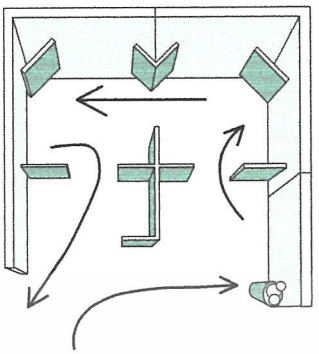

ภาพที่ 2.74 การจัดทางเข้าออกที่เหมาะสมสำหรับห้องอยู่ 3 ห้อง

2.6.4 ขอบเขตการมองเห็น

มนุษย์มีขอบเขตการมองที่จำกัดแบบไม่ต้องหันศีรษะประมาณ 40 องศา แต่ความจริงแล้วมนุษย์สามารถแลเห็นได้กว้างถึงประมาณ 120 องศา โดยมุมมองทางตั้งจะมากกว่ามุมมองทางนอน ฉะนั้นการพิจารณารูปแบบการจัดวางวัตถุให้สอดคล้องสัมพันธ์กับขอบเขตการมองหรือลักษณะการหันศีรษะของมนุษย์จึงมีผลต่อการจัดการแสดงด้วยเช่นกัน

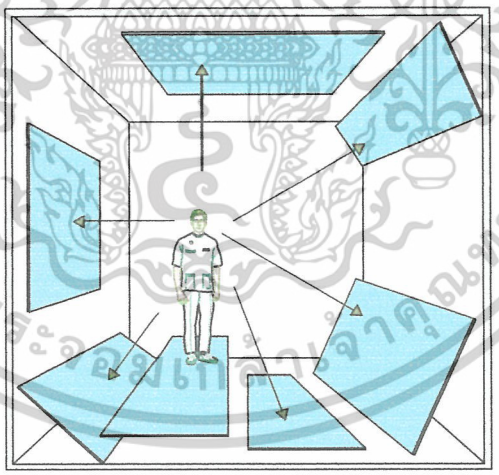

ภาพที่ 2.75 แสดงภาพเปรียบเทียบระหว่างการหันศีรษะและการกลอกตา

ภาพเปรียบเทียบระหว่างการหันศีรษะและการกลอกตา ซึ่งจะเห็นได้ว่าการหันศีรษะง่ายกว่าการกรอกตาพิจารณาดูภาพ ๆ หนึ่ง หรือภาพที่จัดเป็นกลุ่ม อิริยาบถในการเคลื่อนที่ที่ง่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่สุดคือการหมุนศีรษะ หรือหมุนตัวเพื่อดูภาพอื่น ๆ ต่อไป (ผังอันนี้แสดงโดย Herdert Bayer ในปี 1937 แสดงให้เห็นว่ามนุษย์มองดูภาพได้ทุกทิศ

แสดงขอบเขตของการมองเห็นของคนสายตาปกติ ประมาณ 120 องศา แต่มุมมองที่ผู้ดูสามารถมองเห็นได้โดยไม่ต้องหันศีรษะประมาณ 40 องศา ทาง ทั้งด้านข้าง ล่างและบน)

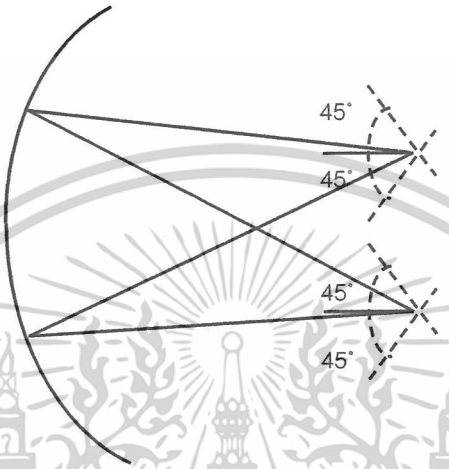

ภาพที่ 2.76 แสดงขอบเขตของการมองเห็นของคนสายตาปกติ

ข้อมูลจาก architect data กำหนดมุมมองทางด้านตั้งของมนุษย์ไว้ 27 องศา เหนือระดับสายตา และ 27 องศา ใต้ระดับสายตา เพราะเป็นมุมมองที่สะดวกสบายที่สุดโดยไม่ต้องก้มหรือเงยศีรษะ

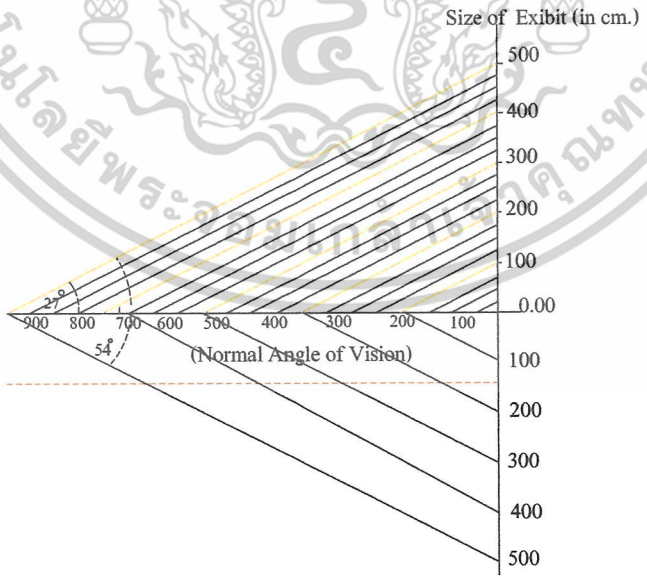

ภาพที่ 2.77 แสดงมุมมองทางด้านตั้งของมนุษย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

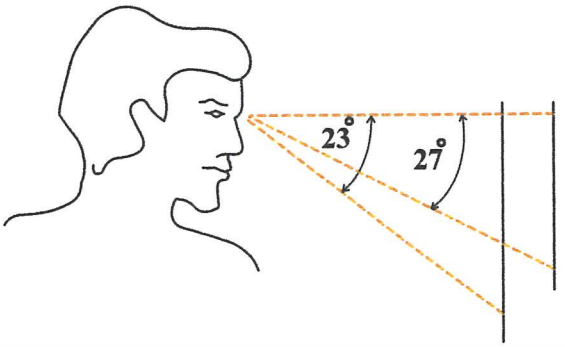

ภาพที่ 2.78 แสดงขอบเขตการมองเห็นวัตถุในระดับสายตาคนปกติที่ไม่ต้องก้มศีรษะ

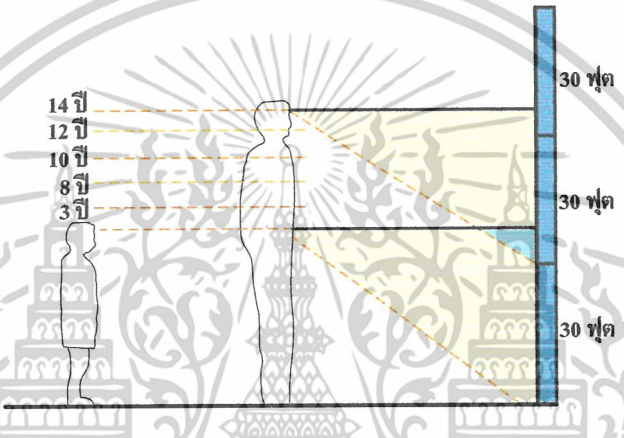

ภาพที่ 2.79 แสดงระดับสายตามนุษย์ตามขนาดของอายุในแนวตั้ง

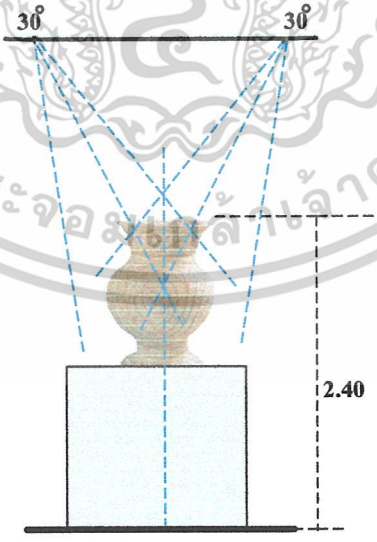

ภาพที่ 2.80 แสดงระบบของการมองวัตถุในแนวนอนและแนวตั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

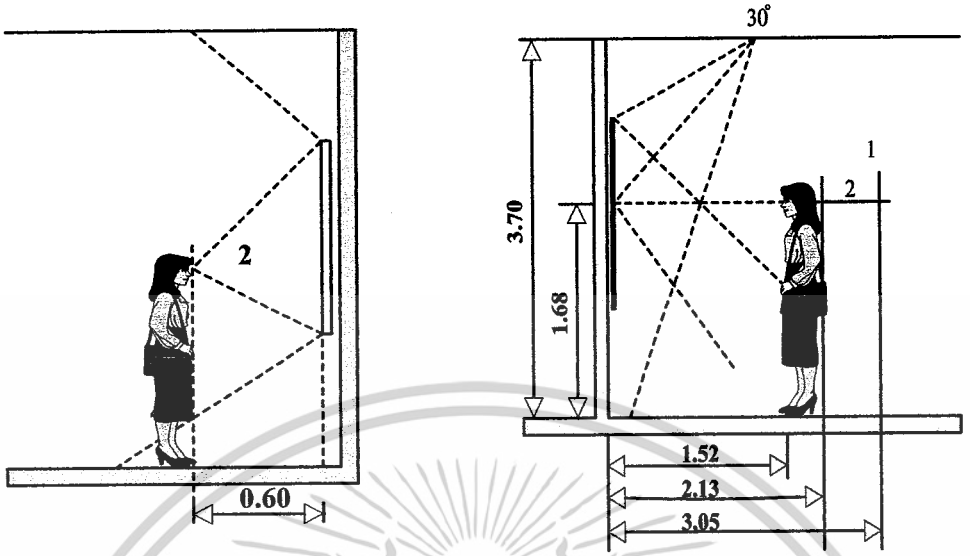

ภาพที่ 2.81 แสดงระบบการมองภาพที่สัมพันธ์กับสายตา

2.7 การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบตกแต่งส่วนต่าง ๆ ของโครงการ

2.7.1 การจัดโถงพักคอย

ในส่วนของโถงพักคอยนั้น จะต้องมีลักษณะที่ดึงดูดใจเพราะจะเป็นส่วนที่สร้างความประทับใจครั้งแรกที่เข้ามาในอาคาร เป็นส่วนที่ใช้รองรับผู้คนเป็นจำนวนมากที่จะแจกจ่ายให้ผู้ชมได้เข้าใช้บริการในส่วนต่างๆ

รายละเอียดของส่วนประกอบย่อยในส่วนของโถงพักคอย

1. ส่วนติดต่อ สอบถาม ควรที่จะอยู่ในบริเวณทางเข้า-ออก ต้องทำหน้าที่รับและติดต่อผู้เข้าชม และเป็นส่วนควบคุมผังการจัดแสดงในส่วนห้องโถง

2. ส่วนรับฝากของ เป็นการให้บริการในการรับฝากของผู้ที่เข้าชม เช่น กระเป๋า ร่ม หรือสัมภาระที่มีขนาดใหญ่

3. ส่วนของที่ระลึก เป็นส่วนที่จำหน่ายสินค้าหนังสือ รูปภาพ หุ่นจำลอง ส่วนนี้อาจรวมกับสถาบันอื่น ที่ต้องการเผยแพร่ความรู้

4. ส่วนโทรศัพท์สาธารณะควรจัดให้อยู่มุมใดมุมหนึ่งของโถงจะเป็นตู้หรือเป็นเคาน์เตอร์ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม

5. ส่วนพักคอย ควรเป็นส่วนที่มีบรรยากาศปลอดโปร่ง เนื่องจากเวลาที่มีผู้เข้าชมเป็นจำนวนมากๆ จะทำให้เกิดความวุ่นวายจึงจำเป็นต้องมีบริเวณพักคอย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ห้องน้ำ-ห้องส้วม ควรมีอยู่ในบริเวณหรือใกล้เคียง และเป็นที่สังเกตได้ง่ายและไม่เปิดเผยจนเกินไป อาจใช้เป็นป้ายบอกทาง สำหรับเจ้าหน้าที่ที่ต้องทำงานในบริเวณนี้ ควรมีส่วนเฉพาะที่แยกไม่ปะปนกัน

2.7.2 การออกแบบสำนักงาน

2.7.2.1 การวางผังสำนักงาน

องค์ประกอบที่สำคัญในการจัดวางผัง โดยละเอียดประกอบด้วย

1. การจัดพื้นที่ใช้สอย (LAY – OUT OF WORK SPACE)

เป็นการจัด SPACE สำหรับส่วนที่ทำงานภายในอาคารสำนักงานทั่วไปโดยเริ่มจากการจัดวางแบบคร่าว ๆ ของกลุ่มหรือหน่วยงาน ให้อยู่ในรูปแบบที่ต้องการโดยพิจารณาถึงพื้นที่ทั้งหมดตามความต้องการตลอดจนทางสัญจร จากนั้นจึงจัด SPACE ย่อย สำหรับส่วนที่ทำงานของแต่ละกลุ่ม

2. ความต้องการพื้นที่ใช้สอยของแต่ละบุคคลในสำนักงาน ความต้องการในการใช้พื้นที่ทำงาน (WORK SPACE) แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

- แบ่งตามพื้นที่แต่ละคนที่ต้องการใช้ (OPEN WORK SPACE) การแบ่งแบบนี้โดยมากจะใช้กับห้องทำงานรวมที่กว้างใหญ่ เช่น สำนักงานแบบเปิดโล่ง OPEN – PLAR ซึ่งกำหนดเป็นเนื้อที่ที่ใช้จริง (NET SPACE)

- แบ่งพื้นที่เป็นห้อง ๆ ตามความต้องการ (ENCLOS WORK SPACL) การแบ่งลักษณะนี้เป็นแบบของการจัดสำนักงาน แยกเป็นเฉพาะที่ที่ต้องการสำหรับห้อง ๆ หนึ่งขึ้นอยู่กับ

  - จำนวนผู้ใช้เฟอร์นิเจอร์ที่มีอยู่ในห้อง ๆ นั้น
  - ชนิดของงานที่กระทำในแต่ละห้อง
  - ฐานะหรือตำแหน่งของผู้ใช้ห้อง ๆ นั้น

3. การจัดสภาพแวดล้อมสำนักงาน และ ความปลอดภัยภายในสำนักงาน สำนักงานที่ดีต้องมีการจัดสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่ ประกอบกับการใช้ในการออกแบบระบบติดต่อภายในสำนักงานมีการกำหนด WORK SPACE อย่างสมบูรณ์เพื่อให้ผู้ใช้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งจะต้องออกแบบตามความต้องการทางกายภาพในสำนักงานนั้น ๆ สภาพแวดล้อมดังกล่าวประกอบด้วย

- ระบบปรับอากาศและระบบระบายอากาศ
- ระบบไฟฟ้าและการให้แสงสว่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ระบบเสียงและการควบคุมเสียงรบกวน
- การใช้สีภายในสำนักงาน

2.7.2.2 ประเภทของการจัดภายในสำนักงาน

แบ่งเป็น 2 ระบบ คือ

1. ระบบการจัดสำนักงานแบบยกเป็นห้องเฉพาะ (THE INDIVIIDVAL ROOM SYSTEM) มีหลักเกณฑ์ว่าในการเข้าถึงติดต่อต่าง ๆ จะถูกกำหนดโดยการใช้ทางเดินร่วม CORRIDOR เป็นทางเชื่อมระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ มีข้อดีอยู่ที่การทำงานมีความเป็นส่วนตัว (PRIVACY) และทำงานได้อย่างสบาย ข้อเสียคือจะต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงและสิ้นเปลืองเนื้อที่รวมทั้งต้องมีความระมัดระวัง ในความปลอดภัยเนื่องจากต้องแยกเป็นสัดส่วน การจัดวางแบบนี้ผังเฟอร์นิเจอร์ ส่วนใหญ่จะเรียงเป็นแถวหรือจัดแบบเรขาคณิต (GEOMETRIC)

2. ระบบการจัดสำนักงานแบบเปิดโล่ง (THE OPEN OAY – OUT) การจัดแบบนี้จะตัดปัญหาเรื่องการใช้การเดินติดต่อภายในระหว่างห้องของแต่ละหน่วยงานออกไป สามารถใช้เนื้อที่ในการทำงานได้มากขึ้นรูปแบบของการวางผัง (LAY–OUT) จะขึ้นอยู่กับสัดส่วนของการแบ่งเนื้อที่ที่กำหนดไว้ (GRID SYSTEM) การจัดระบบนี้จะต้องคำนึงถึงการจัดสภาพแวดล้อมภายใน เช่น ระบบปรับอากาศ ระบบการให้แสงสว่าง ให้มีคุณภาพดีและเพียงพอ

ลักษณะการจัดสำนักงานแบบเปิดโล่ง สามารถแบ่งลักษณะการจัดออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 การจัดแบบเปิดตลอด (OREN PLAN)

2.2 การจัดแบบแลนด์สเคป (LANDSCAPE OFFICE)

2.1 การจัดแบบเปิดตลอด (OPEN PLAN)

เป็นการวางแปลนแบบเปิดโล่งตลอดธรรมดา หลักทั่วไปก็เพื่อต้องการให้ได้พื้นที่ใช้สอยอย่างเต็มที่จะเน้นการติดต่อภายในหน่วยงานการจัดเฟอร์นิเจอร์ผังการวางในลักษณะเรขาคณิต เพื่อความเป็นระเบียบ การจัดจะไม่มีผนังกั้นระหว่างส่วนทำงาน ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายได้ง่ายโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสำนักงานที่มีจำนวนคนที่ต้องทำงานอยู่ในที่เดียวกันมาก ๆ

2.2 การจัดแบบแลนด์สเคป (LANDSEAPE OFFICE)

เป็นการจัดที่เน้นแนวคิดไปในด้านติดต่อ ประสานงานระหว่างพนักงานที่ทำงานเป็นหลักใหญ่จะเป็นการติดต่อโดยตรง หรือทางโทรศัพท์การจัดจะมีลักษณะการจัดโต๊ะทำงานแบบรวมกลุ่ม โดยเลือกให้ผู้มาติดต่อมากที่สุดอยู่ในกลุ่มเดียวกัน การจัดกลุ่มโต๊ะจะไม่เป็นแนว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตรงตลอดไม่เป็นมุมฉาก แต่จะโค้งวนไปมาระหว่างหมวดหมู่ของการแยกกลุ่มต่าง ๆ ให้ขาดจากกัน และจะใช้ผนังเตี้ยซึ่งสามารถแยกย้ายได้มาเป็นส่วนกั้น

สรุป ลักษณะของสำนักงานแบบเปิดตลอด (OPEN PLA)

- เน้นเรื่องการใช้พื้นที่และการติดต่อภายใน ทั้งทางตรงและทางโทรศัพท์
- เหมาะกับหน่วยงานที่มีพนักงานเป็นจำนวนมาก ๆ
- ในสำนักงานที่มีจำนวนพนักงานมาก และทำงานอยู่ในชั้นเดียวกัน อาจจะทำให้ดูสับสนระหว่างหน่วยงานมาก ไม่มีการกั้นส่วน
- ขาดความเป็นส่วนตัวในการทำงาน (PRIVACY)
- การจัด LAY – OUT ของเฟอร์นิเจอร์เป็นแบบเรขาคณิต
- ส่วนทำงานของผู้บริหาร และหัวหน้าจุดแยกออกไปต่างหาก
- จัดเป็นห้องเฉพาะสำนักงาน
- เน้นเรื่องการยืดหยุ่น (FLEXIBITY) ตลอดจนระยะเวลาการทำงาน

สรุปลักษณะของการจัดสำนักงานแบบแลนด์สเคป (OANDSPACEOFFICE)

- สามารถทำให้เป็น PRIVACY เพื่อเป็นเฉพาะบุคลโดยใช้ PAPTITION ที่เคลื่อนย้ายได้
- การติดต่อสามารถทำได้สะดวกเนื่องจากคำนึงถึงการติดต่อจากภายนอกและภายในเป็นสำคัญ
- สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน เพราะคำนึงถึงทางด้านจิตใจและกายภาพ
- การจัดวางเฟอร์นิเจอร์ จะไม่เน้นตามแนวเรขาคณิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.2 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการจัดวางแปลนแบบเฉพาะ

แบบห้องเฉพาะ	แบบเปิดโล่งตลอด
1. สูญเสียเนื้อที่ไปในการกั้นผนัง	1. สามารถใช้เนื้อที่ใช้สอยของห้องได้ทั้งหมด
2. ให้ความรู้สึกเป็นส่วนตัว เป็นการแสดงฐานะและตำแหน่ง	2. สร้างความสัมพันธ์ และความใกล้ชิดระหว่างหัวหน้าและพนักงานทั่วไป
3. ขนาดของสำนักงานจะมีขนาดเล็กไปจนถึงขนาดปานกลาง	3. เหมาะกับสำนักงานใหญ่
4. ควบคุมเสียงได้ดีเพราะมีผนัง	4. เกิดเสียงรบกวนจากกลุ่มห้องข้างเคียง
5. ราคาการก่อสร้างสูงเพราะนำไปใช้กั้น	5. ประหยัดเพราะใช้เพียงฉากหรือเปิดโล่ง
6. ระบบปรับอากาศ ไฟฟ้า และแสงสว่างจะต้องแยกเป็นส่วนต่าง ๆ	6. สามารถใช้ร่วมกันได้ตลอดทั้งชั้น แต่ระบบต่าง ๆ ต้องมี
7. การป้องกันอัคคีภัยลำบากเพราะต้องแยกห้อง	7. พื้นที่ใช้งานเปิดโล่งตลอด จึงสามารถทราบเหตุและสามารถป้องกันได้สะดวก
8. มีกำหนดการเดินอย่างแน่นอน	8. ไม่มีการกำหนด ทางเดินที่แน่นอน
9. ความยืดหยุ่นของการขยายตัวของหน่วยงานเป็นไปได้ยาก	9. สะดวกและเหมาะสมกับการขยายตัวของหน่วยงานในอนาคต
10. ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงหรือเคลื่อนย้ายผนังรวมทั้งการวางผัง	10. สามารเปลี่ยนแปลงการวางผังได้สะดวกเพราะสามารถเคลื่อนย้ายผนังได้
11. การวางผังมีลักษณะรูปทางเรขาคณิต	11. การวางผังไม่ตายตัวอาจเป็นเรขาคณิต

2.7.2.3 **ประเภทของการจัดห้องทำงาน**

ห้องทำงานแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ใหญ่ ๆ ได้แก่

1. ห้องทำงานส่วนตัว (PRIVACE OFFICE)

2. ห้องทำงานร่วม (GENERAL OFFICE)

ห้องทำงานส่วนตัว (PRIVACE OFFICE)

การจัดห้องทำงานเฉพาะบุคคลเช่นนี้ ส่วนใหญ่เป็นห้องทำงานระดับหัวหน้าหรือระดับผู้บริหาร การใช้พื้นที่ดังกล่าว แม้จะใช้พื้นที่น้อยที่สุดแต่ก็จะมากกว่าพื้นที่ที่ต้องการจริงอยู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เล็กน้อย เพราะจะมีพื้นที่สูญเปล่าไปกับผนังและแต่ละห้องต้องมีทางเดินต่างหากความยาวของด้านที่สิ้นสุดของห้อง ๆ หนึ่ง มักจะมีไม่น้อยกว่า 2.5 ม. และจะไม่พบห้องมีขนาดเล็กกว่า 10.2 ม.

ห้องเดี่ยวสำหรับพนักงานเล็กสุด 10 – 15 ม. จะมีพื้นที่เพียงพอ สำหรับการที่จะนำเฟอร์นิเจอร์ที่จำเป็นและมีที่ต้อนรับแขกเล็ก ๆ ภายในห้องนั้น พนักงานที่มีตำแหน่งสูงขึ้นไปจะต้องมีพื้นที่ไปจนถึง 25 – 30 ม. สำหรับตำแหน่งผู้บริหารชั้นสูงจะมีขนาดใหญ่โดยรวม 40 – 50 ม. ซึ่งสามารถตั้งชุดทำงานที่มีที่นั่งรับแขก 2 – 3 ชุด ที่นั่งและชุดรับแขก 5 – 6 ที่นั่ง ตลอดจนตู้เก็บเอกสารต่าง ๆ

ห้องทำงานส่วนรวม (GENERAL OFFICE)

ห้องทำงานรวมเป็นห้องที่มีขนาดกว้างมากกว่าปกติ ไปจนถึงแบบเปิดโล่ง เนื่องจากต้องทำงานเฉพาะจะเล็ก ทำให้เกิดการสูญเสียพื้นที่เปล่ามากยิ่งขึ้นนอกจากการจะกำหนดให้มีเฟอร์นิเจอร์ลงตัวกับขนาดของอาคารมากเท่านั้น ส่วนห้องทำงานรวมขนาดใหญ่อาจมีพื้นที่สูญเปล่าได้มากเช่นกัน จากขนาดของตำแหน่งและเสาภายในห้องนั้น

เนื้อที่สำหรับบุคคลก็แบ่งตามความต้องการของแต่ละบุคคล ดังที่กล่าวมาแล้ว ซึ่งเฉลี่ยเนื้อที่ของพนักงานทั่วไปคนหนึ่งประมาณ 7 – 10 ม. การใช้ห้องทำงานรวมเป็นที่นิยมกันมาก เนื่องจากให้ผลดีทางด้านการติดต่อประสานงานและการควบคุมภายในและให้พื้นที่ทำงานภายในอาคารได้อย่างเต็มที่ การจัด SPACE ย่อยสำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกภายในสำนักงาน

การจัด SPACE ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อความคล่องตัวในการทำงาน มีความสำคัญมากในการจัดสำนักงาน SPACE เหล่านั้นได้แก่

1. SPACE สำหรับทางเดินร่วม
2. SPACE สำหรับประชุมหรือปรึกษาหารือ
3. SPACE สำหรับเก็บเอกสาร
4. SPACE สำหรับป้องกันเสียง
5. SPACE สำหรับต้อนรับแขก
6. SPACE สำหรับห้องเก็บของ ห้องน้ำ และห้องเครื่อง
7. SPACE สำหรับห้องค้นคว้า ห้องสมุด

การจัด SPACE สำหรับทางเดินร่วม (AISLE)

การติดต่อประสานงานแสดงถึงความสัมพันธ์ของแต่ละส่วนของการทำงานพื้นที่เดียวกัน ที่ต้องการความสะดวกสบายในการเข้า – ออก ระหว่างบริเวณทำงาน ระยะของความกว้างซึ่งจัดว่าเป็นทางเดินร่วมขึ้นอยู่กับจำนวนของผู้ใช้เส้นทางนั้น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดทางเดินร่วมแบ่งออกได้ดังนี้

1. ทางเดินหลัก (MAIN AISLE)

เป็น SPACE ที่มีผู้ใช้กันมากเพื่อที่จะแจกเข้าสู่ทางเดินรองอีกทีหนึ่ง มีระยะความกว้างประมาณ 1.50 – 3.00 ม. เช่น ทางเดินติดต่อระหว่างแผนกกับแผนก หรือทางเดินที่เป็นโถง CORRIDOR ภายในสำนักงานทั่วไป

2. ทางเดินรอง (INTERMEDIAT AISLE)

เป็นทางเดินร่วมขนาดกลาง เช่น ทางเดินที่แยกจาก CORRIDOR หรือทางเดินที่แยกจากทางเดินหลัก เพื่อเข้าสู่ส่วนทำงานแต่ละส่วนมีผู้ใช้ระดับปานกลางซึ่งบุคคลที่ทำงานอยู่ในส่วนนั้น ๆ ก็จัดให้มีความกว้างประมาณ 1.00 – 1.20 ม.

3. ทางเดินร่วมภายในกลุ่ม (SECONDARY AISLE)

เป็นทางเดินร่วมระหว่างโต๊ะทำงาน ภายในกลุ่มงานหนึ่งควรกว้างประมาณ 0.50 – 1.00 ม. การจัดทางเดินร่วมดังกล่าวโดยกำหนดระยะห่างระหว่างเฟอร์นิเจอร์ภายในสำนักงานเพื่อจะได้มีความสะดวกแก่การสัญจร MOVEMENT มากที่สุด คือ โต๊ะทำงานที่นั่งไม่เกะกะกีดขวางทางเดิน

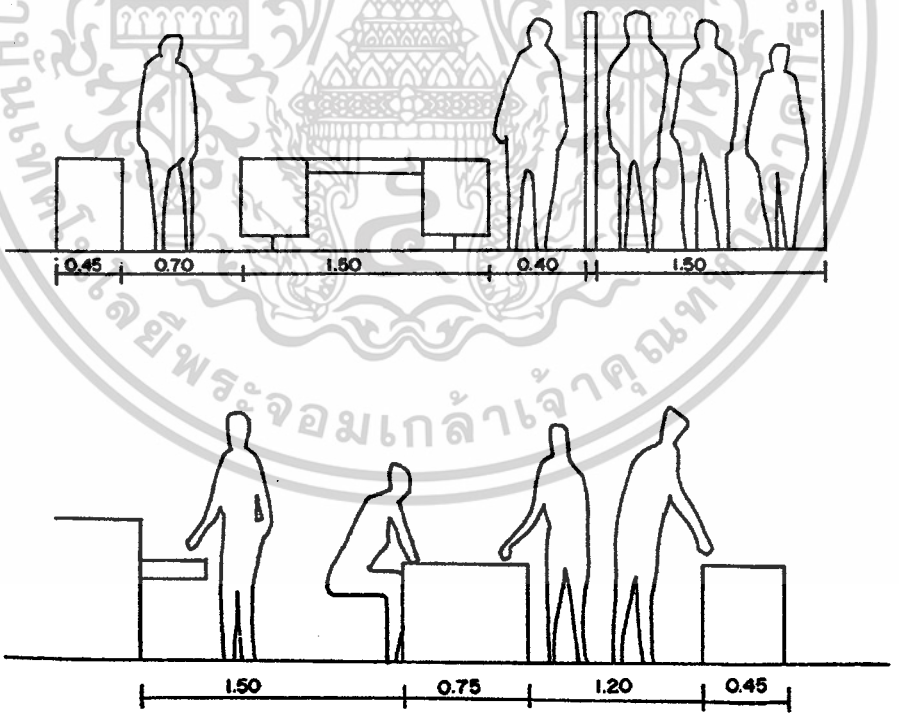

ภาพที่ 2.82 แสดงการจัดระยะห่างของทางเดินร่วมลักษณะต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7.3 การออกแบบห้องประชุมสัมมนา

2.7.3.1 ความหมายห้องประชุมสัมมนา (CONGRESS OF SEMINAR)

ประชุมสัมมนา คือ การที่บุคคลกลุ่มหนึ่งร่วมกันประชุม โดยการนำของผู้ชำนาญหรือผู้รู้ในลักษณะที่แต่ละคนหันหน้าเข้าหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ในเรื่องที่จะมุ่งพิจารณาโดยเฉพาะ (PARTICULAR TOPIC) การประชุมมีหลายรูปแบบเช่น การประชุมย่อย การประชุมแบบวงกลม การระดมความคิด เป็นต้น

2.7.3.2 รูปแบบของการประชุม

1. การประชุมเฉพาะบุคคลภายในที่ทำงาน เป็นการประชุมเฉพาะบุคคลในสำนักงานที่ทำงานประมาณ 3 – 4 คน โดยปกติมักใช้เวลาในการประชุมเพียงเล็กน้อย

2. การประชุมกลุ่มบุคคลรวมภายในที่ทำงาน เป็นการประชุมบุคคลเฉพาะในสำนักงานเช่นเดียวกัน แต่สถานที่ประชุมจะไม่ใช่ที่ทำงานภายใน จะใช้ส่วนนอกที่จัดเป็นบริเวณไว้เป็นการประชุมกลุ่มคนและของสำนักงาน ที่อยู่ในอาคารเดียวกันเนื้อที่ใช้ใกล้ชิดและต่อเนื่อง

3. การประชุมกลุ่มสมาชิกที่ทำงานร่วมกัน เป็นการประชุมที่มีขึ้นไม่บ่อยครั้ง ลักษณะห้องเป็นห้องเฉพาะ และสามารถดัดแปลงเพื่อใช้งานอื่นได้

2.7.3.3 รูปแบบการจัดโต๊ะประชุม

การจัดรูปแบบโต๊ะประชุมจะปรับเปลี่ยนไปตามวัตถุประสงค์ในการประชุมสัมมนานั้น ๆ และจำนวนคนที่เข้าร่วมประชุมสัมมนา การจัดรูปแบบโต๊ะประชุมมีดังนี้

1. การจัดห้องประชุมแบบโรงภาพยนตร์ สำหรับผู้เข้าประชุม 40 คนขึ้นไป
2. การจัดห้องประชุมแบบห้องเรียน สำหรับผู้เข้าประชุม 30 – 40 คน
3. การจัดห้องประชุมแบบโต๊ะประชุมอยู่กลาง
4. การจัดห้องประชุมแบบกลุ่มสี่เหลี่ยมและกลุ่มลาดเอียง
5. การจัดห้องประชุมแบบห้องเรียนลักษณะโค้ง
6. การจัดห้องประชมแบบตั้งได้ฉาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

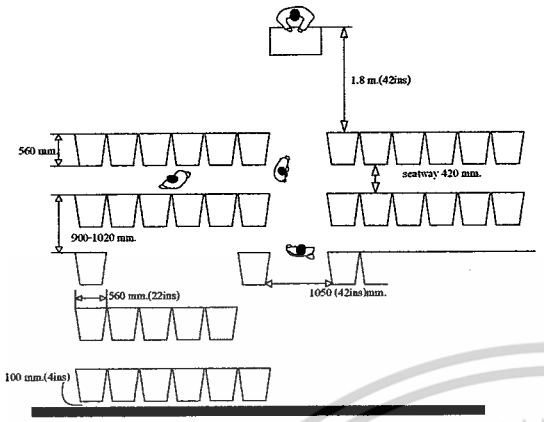

ภาพที่ 2.83 แสดงการจัดห้องประชุมแบบโรงภาพยนตร์

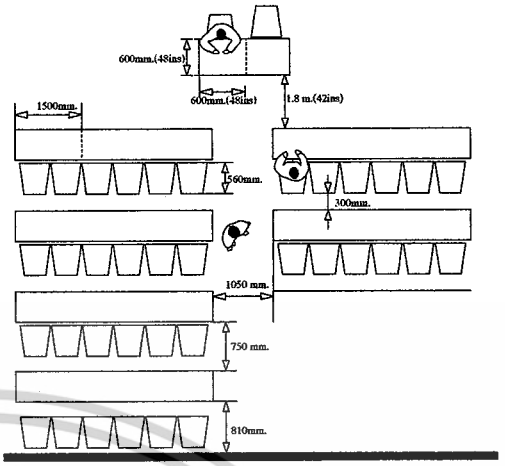

ภาพที่ 2.84 แสดงการจัดห้องประชุมแบบห้องเรียน

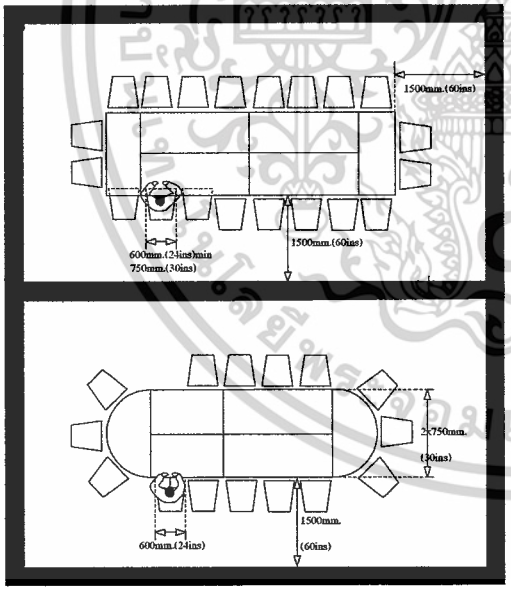

ภาพที่ 2.85 แสดงการจัดห้องประชุมแบบโต๊ะประชุม

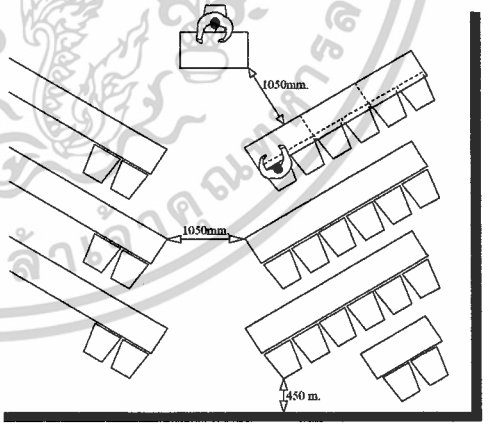

ภาพที่ 2.86 แสดงการจัดห้องประชุมแบบห้องเรียนอยู่กลาง ลักษณะรูปโค้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

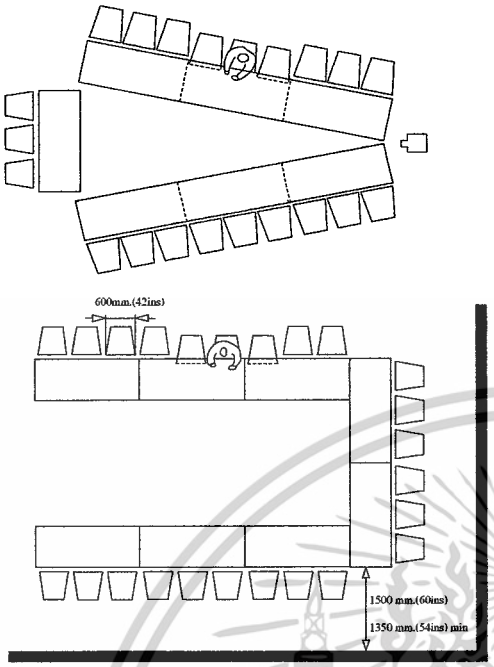

ภาพที่ 2.87 แสดงการจัดห้องประชุมแบบกลุ่ม

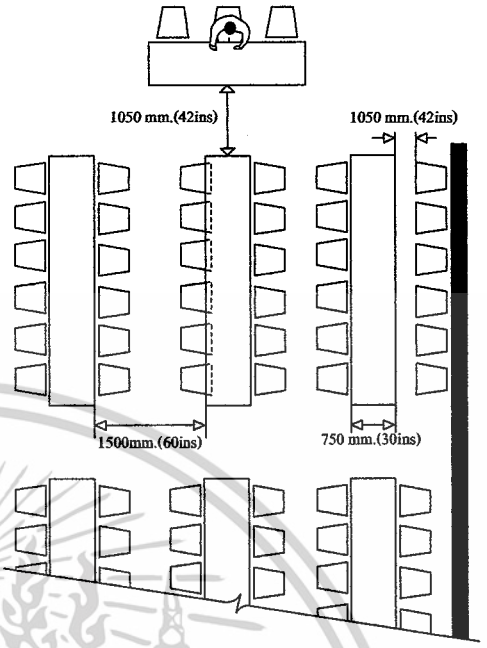

ภาพที่ 2.88 แสดงการจัดห้องประชุมแบบสี่เหลี่ยมและกลุ่มลาดเอียงตั้งได้ฉาก

2.7.3.4 โต๊ะและเก้าอี้ประชุมสัมมนา

โต๊ะประชุมสัมมนาโดยทั่วไปมี 4 ชนิด คือ

1. โต๊ะสี่เหลี่ยมผืนผ้า เป็นแบบที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายมากที่สุด เพราะจัดที่นั่งได้จำนวนมาก โดยมีตั้งแต่ 6 คนขึ้นไป การดัดแปลงการใช้งานสามารถทำได้โดยนำโต๊ะหลาย ๆ ตัวมาประกอบกัน ในกรณีมีผู้เข้ามาประชุมจำนวนมากกว่า 20 คนขึ้นไป ขนาดห้องที่ใช้ร่วมกันโต๊ะประชุมนี้จึงควรเป็นห้องสี่เหลี่ยมผืนผ้า

2. โต๊ะรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส เหมาะสำหรับห้องประชุมขนาดเล็ก และมีขนาดห้องเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส จุที่นั่งได้ตั้งแต่ 4 – 12 ที่นั่ง

3. โต๊ะรูปแปลนเรือ เป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายมากที่สุดอีกแบบหนึ่งเช่นกัน เพราะมีรูปร่างลักษณะที่สวยงามและสามารถจัดที่นั่งได้เป็นจำนวนมาก โดยจัดได้ตั้งแต่ 6 ที่นั่งขึ้นไป ขนาดของห้องที่ใช้กับโต๊ะประชุมนี้ควรเป็นห้องสี่เหลี่ยมผืนผ้าเช่นกัน แต่การใช้โต๊ะแบบนี้ ไม่สามารถนำมาต่อหรือดัดแปลงเพื่อการใช้งาน ในกรณีมีผู้เข้าร่วมประชุม ครั้งละมาก ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. โต๊ะรูปหกเหลี่ยม แปดเหลี่ยม หรือโต๊ะประชุมกลม เหมาะสำหรับการประชุมในห้องเล็กและไม่พิถีพิถันมากนัก จัดที่นั่งได้ตั้งแต่ 6 – 12 แต่การใช้โต๊ะแบบนี้เป็นโต๊ะที่มีรูปแบบตายตัว ดัดแปลงใช้งานด้านอื่น ๆ ได้ยากและจุปริมาณผู้เข้าประชุมได้น้อย

5. เก้าอี้นั่งในห้องประชุมสัมมนา

- เก้าอี้นั่งในห้องประชุมสัมมนาหรือบุคคลสำคัญ ซึ่งอาจจะใช้เก้าอี้ที่แตกต่างหรือมีลักษณะพิเศษ พนักพิงอาจจะเสริมส่วนสำหรับหมุนศีรษะเพิ่มขึ้นให้ได้ระดับพอดีของผู้ใช้เป็นการเพิ่มความภูมิฐาน และความเหมาะสมของตำแหน่งของประธานในการประชุม

- เก้าอี้ชนิดไม่มีท้าวแขน
- เก้าอี้ชนิดมีท้าวแขน
- เก้าอี้ชนิดมีท้าวแขนปรับหมุนได้

ซึ่งเก้าอี้สามารถใช้ได้หลายแบบแต่ละแบบปรับใช้ให้เหมาะสมกับจำนวนคนเวลาเข้าประชุม เช่น ความสะดวกในการเปลี่ยนท่าทางในขณะประชุมใช้เวลานาน

2.7.3.5 **อุปกรณ์ในห้องประชุมสัมมนา**

1. **เครื่องฉายสไลด์**

อุปกรณ์พิเศษที่ควรมีสำหรับห้องประชุม คือเครื่องฉายสไลด์ นอกจากจะเห็นการให้ตัวอย่างประกอบที่ชัดเจนแล้ว ยังเป็นการแสดงผลงานต่าง ๆ อาจมีคนทำหน้าที่ฉายโดยใช้ห้องเล็ก ๆ ทำการฉายจากหลังจอเพื่อเข้าประชุมจะได้มองเห็นจากหน้าจอ ส่วนลำโพงนั้นควรแยกออกตามจุดที่เหมาะสม ให้ได้ยินอย่างทั่วถึง เครื่องฉายสไลด์มีอยู่หลายชนิด แต่ที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในห้องประชุมคือ

- เครื่องฉายสไลด์ขนาด 2 x 2
- เครื่องฉายสไลด์ขนาด 16 หรือ 8 มม.

อุปกรณ์ที่ใช้ร่วม

- จอรับภาพ
- เลนส์
- ลำโพง
- ฟิล์ม
- ม้วนหนังสือหรือสไลด์
- ไมโครโฟน
- โต๊ะตั้งเครื่องฉาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

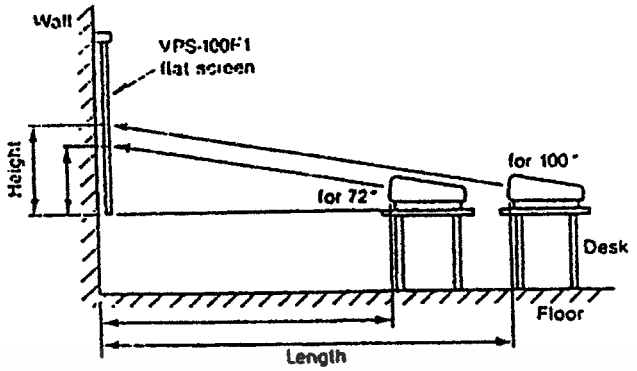

SCREEN SIZE	72 INCHES	100 INCHES	120 INCHES
LENGTH (mm.)	2454 (mm.)	3318 (mm.)	3924 (mm.)
HEIGHT (mm.)	497 (mm.)	703 (mm.)	832 (mm.)

ภาพที่ 2.89 แสดงระยะการจัดวางเครื่องฉายตั้งพื้น

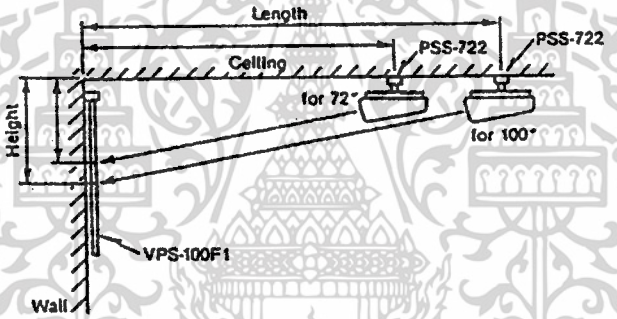

SCREEN SIZE	72 INCHES	100 INCHES	120 INCHES
LENGTH (mm.)	2712 (mm.)	3573 (mm.)	4171 (mm.)
HEIGHT (mm.)	824 (mm.)	1012 (mm.)	1121 (mm.)

ภาพที่ 2.90 แสดงระยะของเครื่องฉายกับจอภาพรุ่นติดตั้งกับเพดาน

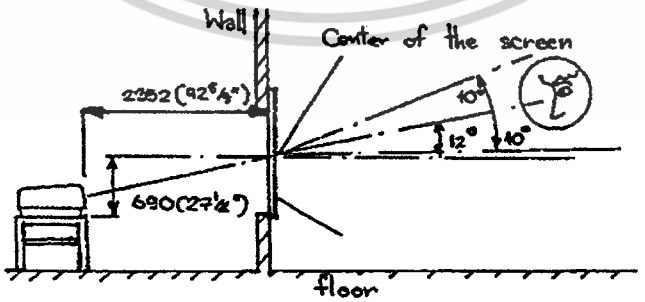

ภาพที่ 2.91 แสดงการติดตั้งเครื่องฉายตั้งพื้นฉายด้านหลังภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

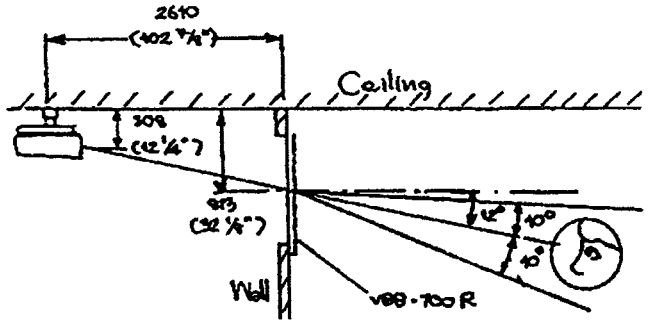

ภาพที่ 2.92 แสดงการติดตั้งเครื่องฉายบนเพดานด้านหลังจอภาพ

- ขนาดจอมี 3 แบบ

1. จอธรรมดา สำหรับห้องประชุม ห้องเรียน ขนาด 100 x 100 ซม. , 120 x 120 ซม. , 175 x 175 ซม.

2. จอธรรมดา สำหรับห้องใหญ่ 2.70 x 3.60 ม., 3.60 x 3.60 ม.

3. จอขนาดพิเศษ มีทั้งธรรมดาถึงขนาดใหญ่

- ระยะการฉายไปยังจอ

เครื่องฉายควรจะอยู่ห่างจากหอ 2 – 10 เท่าของความกว้างจอจึงจะทำให้เกิดความสบายในการมอง โดยประมาณให้เครื่องฉายอยู่ใกล้ที่สุดในระยะ 2 เท่าของความกว้างจอและห่างที่สุด 6 – 10 เท่าของความกว้างจอ

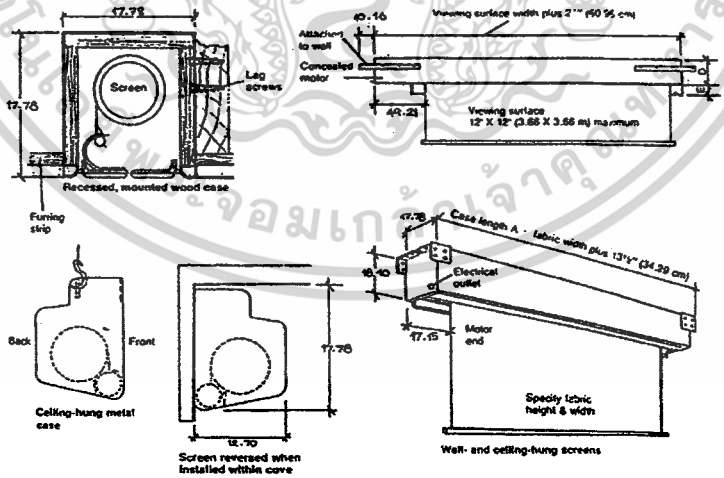

ภาพที่ 2.93 แสดงรูปแบบของจอภาพดึงขึ้น – ลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. กระดานไวท์บอร์ด

มีไว้เพื่อเขียนคำบรรยายวิชาการ ประกอบในที่ประชุม อุปกรณ์ชนิดนี้ในบางกรณีไม่มีความจำเป็นต้องใช้งาน อาจตัดออกเสียก็ได้ ทั้งนี้เพราะในการประชุมในเรื่องที่มีความสำคัญ ๆ จะใช้เครื่องฉายแผ่นใส สไลด์ + ชาร์ต ประกอบการบรรยาย

กระดานไวท์บอร์ดมี 2 ชนิด คือ

1. ชนิดติดตายกับผนัง
2. ชนิดเลื่อนเข้าออกกับผนังได้

ขนาดที่ใช้กันโดยทั่วไป คือ 1.20 x 2.40 และ 1.20 x 4.80 ม.

3. กระดานติดเอกสารประกอบ

ลักษณะและขนาดของกระดานใช้ขนาดเดียวกับกระดานดำการติดตั้งควรสูงจากพื้น 0.90 ม. ผิวหน้าของกระดานอาจกรุด้วยกระดาษชานอ้อย บุด้วยกำมะหยี่ เพื่อช่วยในการซับเสียง

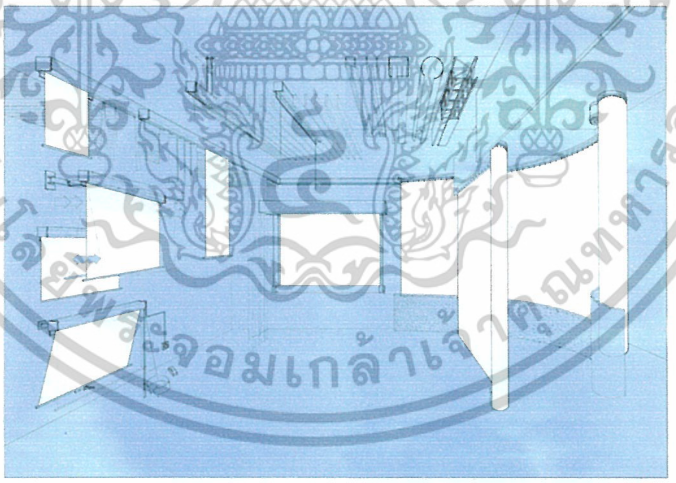

ภาพที่ 2.94 แสดงรูปแบบของจอภาพแบบต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.95 แสดงการติดตั้งจอภาพในห้องประชุมสัมมนาลักษณะต่าง ๆ

เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ (OVER HEAD)

เครื่องฉายภาพเอนกประสงค์มัลติมีเดีย (MUITIMEDIA PROJECTOR)

เครื่องฉายภาพทึบแสงพิเศษ (DIRECT PROJECTOR)

ภาพที่ 2.96 แสดงอุปกรณ์เครื่องฉายในห้องประชุมสัมมนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7.4 การจัดห้องสมุดเฉพาะ

ห้องสมุดเฉพาะ

หมายถึง ที่รวบรวมวรรณกรรมในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง โดยเฉพาะให้บริการแก่ผู้ใช้เฉพาะกลุ่มและการให้บริการนี้จะช่วยส่งเสริมกิจการของหน่วยงานนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

2.7.4.1 ลักษณะของห้องสมุดเฉพาะ

ห้องสุดเฉพาะมีลักษณะแตกต่างจากห้องสมุดทั่วไปดังนี้ คือ

1. สถานที่ตั้ง มักจะต้องอยู่ในวงการธุรกิจ และองค์การอุตสาหกรรมของธนาคาร บริษัทบางแห่งก็เป็นสมาคม หรือองค์การวิชาชีพ โดยมีนโยบายการสังคมด้วยบางแห่งจะเป็นหน่วยงานของรัฐบาล ของท้องถิ่น พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุดคณะหรือแผนกหนึ่งของห้องสมุดประชาชน

2. ขอบเขตวิชา จะจำกัดขอบเขตวิชา ให้บริการวิชา และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องเท่านั้น

3. ผู้ใช้มีวัตถุประสงค์เพื่อบริการเฉพาะกลุ่มบุคคลที่ต้องการใช้ห้องสมุดเพื่อค้นคว้าในสาขาวิชานั้น ๆ

4. ขนาดของห้องสมุด มีขนาดต่าง ๆ กัน ส่วนมากจะเล็ก บางแห่งมีผู้ใช้จำนวนมากและต่อเนื่อง ก็จะมีหนังสือบริหารเป็นหมื่นเล่ม ห้องสมุดขนาดเล็กและใหญ่สุดจะมีเอกสารพิมพ์ 400 – 2800 เล่มเป็นต้น

5. หน้าที่การให้บริการ ห้องสมุดทั่วไปมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาสันทนาการ สุนทรียภาพ วิจัยให้ความรู้ แต่วัตถุประสงค์ สำคัญของห้องสมุดเฉพาะ คือให้บริการความรู้และข้อมูลต่าง ๆ แก่ผู้ใช้อย่างตรงจุดประสงค์ และรวดเร็ว

2.7.4.2 วัตถุประสงค์ของห้องสมุดเฉพาะ

1. เพื่อบริการด้านความรู้ ส่วนใหญ่ ให้บริการน้อย เป็นข้อมูลเฉพาะเรื่องซึ่งแหล่งค้นคว้าได้เอาจากบทความ ในวารสาร งานวิจัย สิ่งพิมพ์และเอกสารอื่น ๆ การบริการเป็นเอกสารรวบรวมสิ่งเหล่านี้จัดเก็บเป็นระเบียบ อำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ

2. เพื่อให้บริการห้องสมุดเฉพาะมีลักษณะเด่น ในเรื่องบริการ จึงให้มีการบริการถึงตัวผู้ใช้คำนึงเรื่องผู้ช่วยใช้บริการมากที่สุด ต้องตามวัตถุประสงค์และประหยัดเวลาในการให้บริการข้อมูลเฉพาะเอกสารที่ทันต่อเหตุการณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยราชการ หรือสถาบันองค์กรต่าง ๆ ได้ศึกษาหาความรู้ในด้านวิชาการที่เกี่ยวกับเรื่องอื่น ๆ เพิ่มเติมเสมอ ให้การทำงานของเจามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.7.4.3 หน้าที่ของห้องสมุดเฉพาะ

1. จะต้องจัดหนังสือ เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับวิชานั้น ๆ และจะต้องหาหนังสือประเภทอื่นๆ เพื่อช่วยให้ได้รับความรู้กว้างขวาง

2. มีการจัดเตรียม คู่มือเอกสารไว้ให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดได้ใช้ ได้แก่ เอกสารย่อ บรรณานุกรม ดรรชนีค้นคว้า

3. มีการแนะนำและวิธีการ การใช้ห้องสมุด ให้แก่ผู้เข้าชมมาใช้ เพื่อให้สะดวก ควรจัดทำการใช้ห้องสมุดเพื่อแจกจ่าย อธิบายการแยกหมู่หนังสือพร้อมทั้งวิชาใช้ดรรชนีด้วย

4. ควรจัดส่งรายชื่อหนังสือ ใหม่ที่ได้รับแก่ผู้ใช้ เพื่อความสะดวกควรจัดทำการใช้ห้องสมุดเพื่อแจกจ่าย อธิบายการแยกหมู่หนังสือพร้อมทั้งวิชาใช้ดรรชนีด้วย

5. ควรมีการติดต่อกับห้องสมุดอื่น ๆ ที่มีลักษณะความรู้เกี่ยวกับการให้ความร่วมมือช่วยเหลือกันและกัน

วัสดุครุภัณฑ์ในห้องสมุด

- ชั้นวางหนังสือ
- ชั้นวางวารสารและหนังสือพิมพ์
- โต๊ะ – จ่ายหนังสือ
- โต๊ะบัตรรายการ
- ชั้นหนังสืออ้างอิง
- โต๊ะเจ้าหน้าที่บริการตอบคำถาม
- ป้ายนิทรรศการหรือตู้นิทรรศการ
- โต๊ะในห้องอ่านหนังสือ
- โสตทัศนวัตถุ
- เครื่องอัดสำเนา

ขนาดของครุภัณฑ์ภายในห้องสมุด

1. ชั้นวางหนังสือทั่วไป

- ชนิดทำด้วยไม้สูง 1.55 ม.
- ชนิดทำด้วยโลหะสูง 2.10 – 2.15 ม. ฐานสูง 0.10 ม. ลึก 0.20 – 0.25 ม. ถ้าเป็นชั้นที่วางได้ 2 แถว ลึก 0.40 – 0.60 ม. ถ้าเป็นชั้นวางราบติดผนังแต่ละช่องไม่เกิน 1.00 ม.

2. ชั้นวางเอกสาร

มี 2 แบบ คือ แบบวางติดฝาผนังและแบบลอยตัว ชั้นวางเอียงลาด มีคิ้วกันหนังสือตกลงมาขนาด ความสูง 1.50 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความกว้าง 0.90 – 0.95 ม.

ความลึก 0.40 – 0.45 ม.

3. โต๊ะวางหนังสือ

ขาดสัดส่วนของโต๊ะควรได้สัดส่วนกับห้อง ความกว้างมาตรฐานของโต๊ะประมาณ 0.65 – 0.75 เมตร ขนาดของโต๊ะโดยทั่วไปที่นิยมใช้

ความสูง 0.75 เมตร

ความกว้าง 0.90 เมตร

4. รถเข็นหนังสือ

มีลักษณะเดียวกับชั้นวางหนังสือ เพียงแต่ติดล้อเพื่อเข็นไป ขนาดมาตรฐานของรถเข็น คือ กว้าง 0.39 – 0.40 เมตร ยาว 0.75 เมตร สูง 0.90 เมตร

5. ตู้บัตรรายการ

เป็นตู้ประกอบด้วยลิ้นชักขนาดมาตราฐาน คือ 3 X 5 นิ้ว ถ้าตู้ใหญ่จะจัดวางแถวละ 5 ลิ้นชัก ตู้เล็กแถวละ 3 ลิ้นชัก ลิ้นชักมาตรฐานยาว 14.73 จุบัตรได้ 1,200 ใบ

2.8 ข้อมูลเชิงเทคนิค และวัสดุในการตกแต่งที่มีอิทธิพลต่อการออกแบบ

2.8.1 ระบบแสงสว่าง

การออกแบบแสง (Light Design)

ปัญหาสำหรับผู้ออกแบบ คือ การเลือกสรรวิธีที่เหมาะสมของการสะท้อนแสง การเลือกนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพียงแคมาตรฐานความสบาย การวิเคราะห์หน้าที่ แต่ขึ้นอยู่กับความต้องการอันเกิดขึ้นในพื้นที่นั้นๆ

นักออกแบบจะใช้การส่องสว่างของแสงอยู่ 2 วิธีคือ

1. General (ใช้ Area Source) การให้แสงที่สม่ำเสมอทั่วทั้งพื้นที่ เช่น หลอด Fluorescent

2. Local (Point Source) การให้แสงที่มีความเข้มของแสงต่างกัน เช่น หลอดไฟที่พุ่งแสงออกไปอย่างในตู้โชว์

ทิศทางของแสงที่เน้นเป็นพิเศษ คือ ปริมาณของแสง อันเกิดจากต้นกำเนิดไปถึงพื้นผิวจริงๆ ถ้าแสงนี้กลายเป็นปัญหามาตรฐานความสัมพันธ์โดยตรงกับประสิทธิภาพของแสงสะท้อนกลับ หรือการดูดซับแสงนั้น ถ้าพื้นผิวของวัตถุมีสีดำทึบและสามารถดูดซับแสงได้ แสงส่วนมากอัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกิดจากหลอดไฟจะสูญหายไปก่อนจะทำหน้าที่สะท้อนกลับก็เหมือนกับวิธีใช้สีดำบนพื้นผิวเพื่อลดการสะท้อนของแสงและใช้สีเทาเพื่อเพิ่มการแผ่ของลำแสง

ระบบการใช้แสงสามารถแบ่งเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 5 ประเภท คือ

1. Directional Lighting คือ ดวงไฟส่องทางตรง
2. Semi Directional Lighting คือ ดวงไฟส่องทั้งทางตรงและทางอ้อม แต่ให้แสงทางตรงมากกว่า
3. Generate Defuse คือ ดวงไฟชนิดส่องรอบตัว
4. Semi – Indirectional Lighting คือ ดวงไฟส่องทั้งทางตรงและทางอ้อม แต่ให้แสงทางอ้อมมาก

ตารางที่ 2.3 แสดงระบบการให้แสงสว่างแบบต่างๆ และชนิดการใช้หลอดไฟ

ประเภทแสง	แสงส่องขึ้น	แสงส่องลง	การกระจายของแสง	ชนิดของการใช้หลอดไฟ
Direct	90	10		
Semi Direct	60-90	40-10		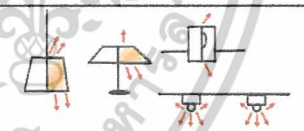
Generate Defuse	40-60	60-40		
Semi Indirect	10-40	90-60		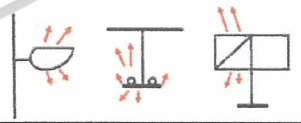
Indirect	10	90	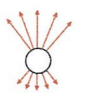	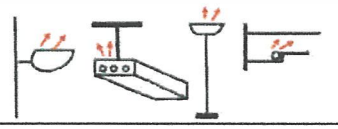

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะการติดตั้งหลอด Incandescent และทิศทางการกระจายแสงแบบต่าง ๆ

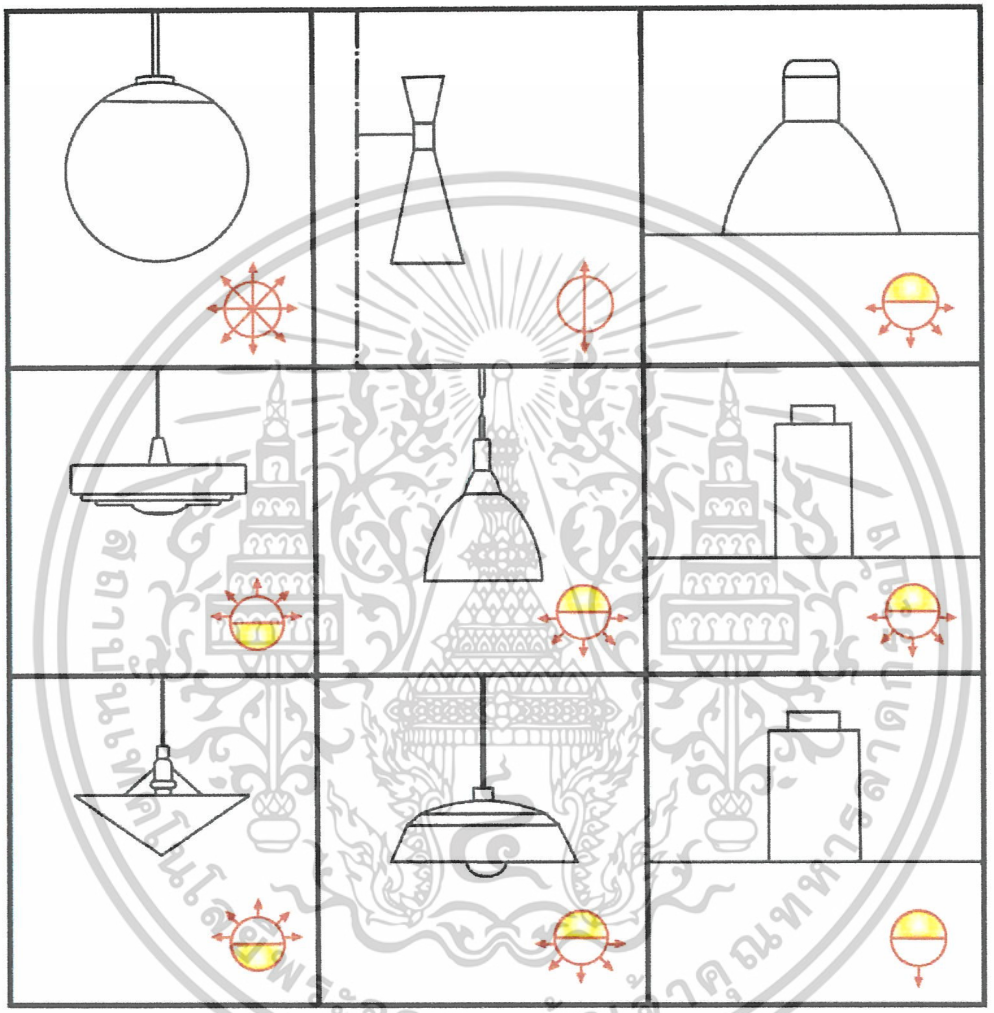

ภาพที่ 2.97 แสดงลักษณะการติดตั้งหลอด Incandescent

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะการติดตั้งหลอด Fluorescent และทิศทางการกระจายแสงแบบต่าง ๆ

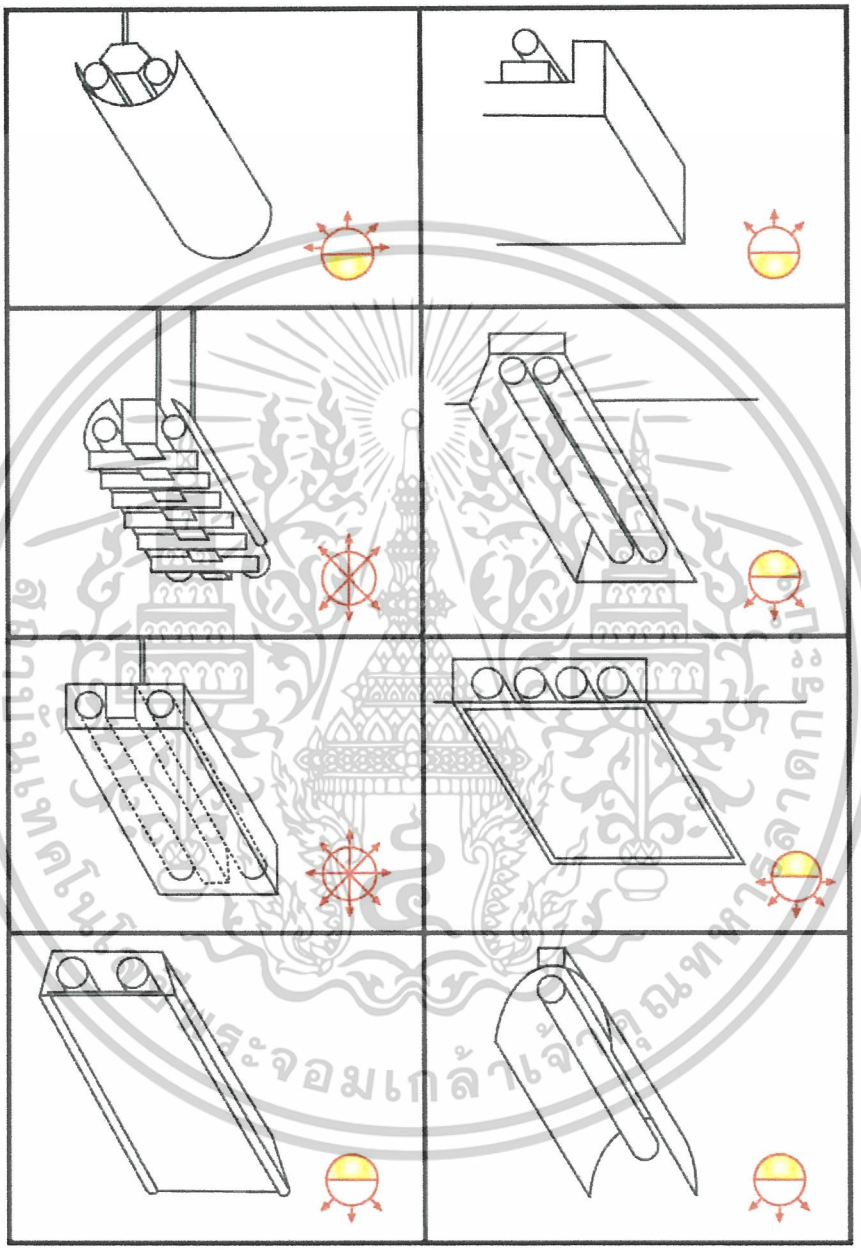

ภาพที่ 2.98 แสดงลักษณะการติดตั้งหลอด Fluorescent

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การให้แสงสว่างในพิพิธภัณฑ์ ยังไม่มีกฎเกณฑ์แน่นอน การให้แสงวิธีหนึ่งวิธีใดย่อมมีทั้งข้อดีและข้อเสีย การให้แสงที่ดีควรเป็นแบบผสมระหว่างแสงธรรมชาติกับแสงวิทยาศาสตร์

1. แสงในการจัดนิทรรศการ

แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.1 แสงสว่างตามธรรมชาติ (Natural Light) มีอยู่ 4 วิธีคือ

1) การให้แสงสว่างจากด้านบน

เหมาะสำหรับสิ่งแสดงทางวัตถุ แต่ผลเสียคือ แสงส่วนใหญ่จะตกลงที่พื้นห้องมากกว่าผนังเกิดการสะท้อนที่ตู้กระจกทำให้รู้สึกว่าห้องแคบ

การให้แสงจากด้านบนคือ การสร้างหลังคาด้วยกระจกฝ้าซึ่งกรองแสงไวโอเลตอาจเป็นกระจกทั้งหมดหรือบางส่วน ประเทศในเขตร้อนไม่นิยมเพราะมีข้อเสียคือ ก่อให้เกิดความร้อนและความชื้นควบคุมปริมาณแสงยาก ยากต่อความทำความสะอาด การกระจายของแสงไม่เท่ากัน

2) การให้แสงสว่างจากด้านข้าง

เป็นแบบที่นิยมใช้ในสมัยก่อนโดยเฉพาะอาคารที่เป็นอาคารเก่าที่มีหน้าต่างด้านข้าง ก่อให้เกิดการบังคับแสงสว่างได้ยาก เพราะแสงแผ่ออกไม่เท่ากันและอาจเกิดเงาของคนถูกทาบทับลงบนวัตถุนั้น เทคนิคในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับแสงด้านข้างคือ

- ต้องไม่มีอะไรมากั้นหน้าต่างกระจก เพราะจุดกระทบของแสงที่ดีอยู่ระหว่าง 45 องศา – 70 องศา
- การใช้กระจกพิเศษป้องกันแสงสะท้อน อาจเป็นกระจกติดฟิล์ม

3) การให้แสงสว่างจากหน้าต่างค่อนข้างสูง

เป็นแบบที่เหมาะสมเพราะแสงที่ตกลงมาทำมุม 45 องศา และกระจายไปได้ทั้งห้องไม่ก่อให้เกิดแสงสะท้อนและนัยน์ตาพร่า

4) การให้แสงสว่างทางอ้อม

เป็นการทำแสงสะท้อนมาใช้ โดยอาจใช้ผนังสีขาวหรือกระจก เพื่อให้แสงสะท้อนออก การให้แสงสว่างทางนี้สามารถใช้ได้กับแสงประดิษฐ์เช่นกัน การให้แสงลักษณะนี้เหมาะสมกับประเทศเขตเมืองร้อนเพราะมีแสงแดดมาก

1.2 การให้แสงสว่างประดิษฐ์

แสงประดิษฐ์ เป็นแสงที่มีความสิ้นเปลืองมาก แต่เป็นที่นิยม เหตุเพราะสามารถนำไปใช้ได้ในมุมต่างๆ อย่างสะดวกและมีปริมาตรสม่ำเสมอ ตามธรรมดาภายในห้องแสดงนิยม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ติดตามเพดาน เพื่อให้ปริมาตรแสงกระจาย แต่ถ้าเป็นกรณีตู้แสดงนิยมนำแสงไฟซ่อนไว้บนของตู้ แล้วกรองด้วยกระจกฝ้าอีกชั้นหนึ่ง ตามความเหมาะสมในการให้แสงแก่วัตถุแต่ละประเภท

แสงสว่างประดิษฐ์ ได้แก่

- แสงไฟฟ้าธรรมดา โดยทั่วไปจะมีความร้อนและสีแดงกว่าแสงสว่าง
- แสงฟลูออเรสเซนต์ ใกล้เคียงกับธรรมชาติมาก ปัจจุบันนี้มี Daylight ฟลูออเรสเซนต์ ซึ่งนับว่าดีที่สุดในแสงประดิษฐ์

ตารางที่ 2.4 การเปรียบเทียบคุณสมบัติของแสงธรรมชาติและแสงประดิษฐ์

แสงธรรมชาติ	แสงประดิษฐ์
1. เป็นแสงที่กระจายไม่ทำให้เสียสายตา	1. แสงและการกระตุ้นเรตินา คุณสมบัติสู้แสงธรรมชาติไม่ได้
2. ทำให้เห็นสี รูปทรง และผิวของวัตถุที่แสดงได้ถูกต้องตามธรรมชาติ	2. ให้สีไม่ถูกต้อง เช่น หลอดฟลูออเรสเซนต์ แต่แสงจากสปอร์ตไลท์ก็นับว่าเหมาะสมที่จะใช้ในการโชว์วัตถุทั้งสามารถปรับทิศทางที่ต้องการได้
3. ควบคุมยากเปลี่ยนไปตามฤดูกาล วัน เวลา เช่น เวลาเย็น หรือค่ำก็ไม่มีแสงธรรมชาติแล้ว และในเวลาอากาศมืดครึ้ม เป็นต้น	3. สามารถควบคุมได้ตามความต้องการปรับทั้งปริมาณของแสง ความเข้มของแสง ทิศทางหรือสีสัน
4. แสงธรรมชาติ ได้แก่ แสงเหนือ - มีสีออกน้ำเงิน เยือกเย็น เหมาะสมกับงานจิตรกรรม, แสงใต้ – มีสีออกเหลือง แต่งเหมาะกับงานประติมากรรม	4. ไฟฟลูออเรสเซนต์ เช่น - ไม่เหมาะกับงานปะติมากรรม เพราะไม่ให้เงาที่ชัดเจน - พอใช้ได้สำหรับงานจิตรกรรม แต่มีส่วนที่ทำให้เงาน้ำมันที่ฉาบอยู่บนภาพหายไป - ต้องควบคุมทิศทางและตำแหน่งการติดตั้งเพื่อไม่ให้เกิดแสงสะท้อนบนภาพ - ใช้ได้ดีกับงานปะติมากรรมให้เงาชัด แต่ก็ควรระวังถึงคุณสมบัติการสะท้อนบนภาพ
5. ประหยัด	5. สิ้นเปลือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสำคัญของระดับแสงภายในอาคารพิพิธภัณฑ์ จะช่วยให้เกิดการมองเห็นได้อย่างชัดเจนอันจะเป็นสื่อนำความรู้ ความคิด ที่ถูกต้อง ควรจะจัดการให้แสงออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. แสงที่จัดสำหรับประสาทตาในการสัมผัสรูปวัตถุ
2. แสงที่จัดเพื่อคลาดความตึงเครียดของประสาทตาของผู้ชม

สภาพบริเวณ	ระดับแสง (ลูเมน/ตร.ฟุต)	ความเคืองตา (Glare)
1. บริเวณทั่วไป	15	16
2. บริเวณจัดแสดง	ความต้องการพิเศษ	16
3. บริเวณที่แสดงจิตรกรรมปะติมากรรม	10-20	10
4. ห้องสมุด	20-30	19
5. ห้องทำงาน	30-45	16
6. ห้องปฏิบัติการช่าง	45-100	19

ตารางที่ 2.5 แสดงชนิดของอุปกรณ์และความส่องสว่าง

วัสดุแบ่งตามคุณสมบัติการสะท้อนแสง	ชนิดไฟที่ใช้	ระดับ	ความเข้มการส่องสว่าง
- วัสดุสะท้อนแสงได้ง่าย เช่น โลหะ เครื่องเจียรนัย	- หลอดไฟ	2,500	ไม่ควรเกิน 300 แรงเทียน
- วัตถุทั่วไปที่จัดแสดง เช่น ภาพสีน้ำมัน	- หลอดฟลูออเรสเซนต์		
	- ใช้แสงแบบธรรมชาติ โดยจัดแสดงตอนกลางวัน		
- ภาพสีเทรมเปรา	- หลอดทังสเตนไร้ไส้	4,200	ไม่ควรเกิน 150 แรงเทียน
	- หลอดฟลูออเรสเซนต์	4,200	ไม่ควรเกิน 50 แรงเทียน
- วัตถุที่ใช้เป็นพิเศษ เช่น รูปสีน้ำมัน	- หลอดไฟชนิดใช้ไส้ทังสเตน		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสงสว่างในพิพิธภัณฑ์

ชนิดของหลอดไฟฟ้าที่ใช้เพื่อการกระจายแสงทั้งความเข้มและทิศทางตามต้องการ หลอดไฟฟ้าที่ใช้สำหรับส่องงานศิลปะมีด้วยกันหลายชนิด ตั้งแต่หลอดอินแคนเดสเซนต์ หลอดฟลูออเรสเซนต์ ทังสเตนฮาโลเจน ส่วนหลอดดิสชาร์จความดันสูงมีประสิทธิภาพทางด้านปริมาณแสงสูงก็จริง แต่มีสเปคตรัมของสีไม่เหมาะสมในการส่องภาพ และงานศิลปะและโดยมากมีขนาดวัตถุสูงจึงไม่เหมาะสมทสี่จะใช้ในการส่องสว่างงานศิลปะในพิพิธภัณฑ์และหอศิลป์

ตารางที่ 2.6 เปรียบเทียบความแตกต่างของชนิดของหลอดไฟ

ชนิดหลอดไฟฟ้า	ข้อดี	ข้อเสีย	หมายเหตุ
1. หลอดฟลูออเรส-เซนต์) (High Efficacy)	มีประสิทธิภาพสูง ให้ความร้อนน้อย มีสีให้เลือกมาก	อายุการใช้งานน้อย	ไม่เหมาะสำหรับส่องเห็นเป็นที่ หรือส่องเพื่อให้เห็นภาพ 3 มิติของวัตถุ
2. หลอดอินแคน-เดสเซนต์ - GIS	ใช้ร่วมกับโคมสะท้อนและ/หรือเลนส์ เหมาะสำหรับใช้ส่องบริเวณพื้นที่จะส่องเป็นลำแสงแคบๆ		
- หลอดสะท้อนแสงในตัว PAR, Glown Gulgr	ให้แสงที่เรียบและไม่มีขอบหรือวงแสง ส่วนหลอด PAR ใช้กรณีสาดแสงเป็นระยะทางไกล	มีน้ำหนักมาก	ไม่ควรติดตั้งเหนือสิ่งที่แตกได้ง่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

ชนิดหลอดไฟฟ้า	ข้อดี	ข้อเสีย	หมายเหตุ
- หลอดแรงดันต่ำ (Low Volt)	ควบคุมแสงได้ง่าย มีขนาดเล็ก และซ่อนง่าย	ต้องบำรุงรักษามาก ต้องใช้หม้อแปลง	
3. หลอดทังสะแตนฮาโลเจน	มีประสิทธิภาพสูง สีขาวกว่าหลอด-อินแคน กะทัดรัด และอายุการใช้งานนาน	มีความร้อนสูง ราคาแพง ให้แสงอัลตราไวโอเลต (UV) ออกมามากกว่าหลอดอินแคน	

ตารางที่ 2.7 จำนวนลักซ์ ชม. สูงสุดต่อปีสำหรับวัตถุในพิพิธภัณฑ์และหอศิลป์

ชนิดของวัสดุ	ลักซ์ ชม.	หมายเหตุ
วัสดุที่มีความไวต่อ UV มาก เช่น ผ้าไหม	120,000	เทียบเท่าความเข้มแสง 50 ลักซ์ ส่องสว่างวันละ 8 ชม. เป็นเวลา 300 วัน/ปี
วัสดุที่มีความไวต่อ UV ปานกลาง เช่น ฝ้าย, ไม้ และผ้าที่มีการย้อมสีที่ดี, หนัง	180,000	เทียบเท่าความเข้มแสง 75 ลักซ์ ส่องสว่างวันละ 8 ชม. เป็นเวลา 300 วัน/ปี

หมายเหตุ: แสงที่มีความยาวคลื่นน้อยกว่า 400 mm. ต้องกำจัดออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เดสเซนต์ เป็นสองเท่า หลอดประเภทนี้ เหมาะสำหรับการส่องที่ต้องการแสงเข้มข้นกับวัตถุที่เป็นเหล็กหรือหิน แต่ไม่ค่อยได้ใช้ในพิพิธภัณฑ์ที่เป็นภาพเขียนหรือวัตถุที่มีราคาแพง

การลดความเสียหายเนื่องจากไฟแสงสว่าง

นอกจากความเสียหายอันเนื่องมาจากรังสีอัลตราไวโอเลตและอินฟราเรดที่ออกมาจากหลอดไฟที่ทำให้สีของวัตถุซีดลงและโครงสร้างของวัสดุเปลี่ยนแปลงไปตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ความชื้นก็มีส่วนทำให้ปฏิกิริยาที่เกิดเร็วมากขึ้นด้านการลดความเสียหายที่เกิดกับวัตถุหรือภาพที่มีราคาแพงเนื่องจากรังสีอัลตราไวโอเลตและอินฟราเรดที่มาจากหลอดไฟและแสงแดด รวมทั้งความชื้นนั้นมีหลายวิธีด้วยกัน

1. แหล่งแสงที่ได้ความร้อนออกมามาก เช่น หลอดอินแคนเดสเซนต์ขดความร้อนลงได้โดยใช้ตัวกรองอินฟราเรดหรือใช้โคมประเภทให้ความร้อนแผ่ไปทางด้านหลังของโคมซึ่งโคมบางชนิดสามารถให้ความร้อนแผ่ไปทางด้านหลังของโคมได้มากกว่า 60% ขึ้นไป ส่วนการใช้ตัวกรองอินฟราเรดต้องคำนึงถึงปริมาณแสงที่ผ่านตัวกรองออกมาจากลดลงไปได้ถึง 30%

2. การควบคุมความชื้นจำเป็นอย่างยิ่งในพิพิธภัณฑ์เพราะความชื้นเป็นตัวเร่งปฏิกิริยาของการมีสีซีดลง และการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของวัสดุ เร็วขึ้นเมื่อโดนรังสีอัลตราไวโอเลตและรังสีอินฟราเรดตามลำดับ

3. แหล่งแสงที่ให้รังสีอัลตราไวโอเลต ออกมามากอาจกำจัดรังสีดังกล่าวได้โดยใช้ตัวกรองรังสีอับตราไวโอเลต เช่น พวกแผ่น Acrylic แต่ปริมาณแสงที่ออกมาหลังจากผ่านตัวกรองก็อาจลดลงด้วยถึง 20%

4. ให้ค่าลักซ์. ชม. มีค่าต่ำที่สุด ภาพเขียนหรือวัตถุที่ไวต่อแสงมากต้องให้ค่าผลคูณของความเข้มแสง (ลักซ์) และจำนวน ชม. ที่ส่องสว่างมีค่าน้อยที่สุด กรณีที่ไม่ได้เปิดแสดงให้ชมควรปิดไฟแสงสว่าง

5. หลีกเลี่ยงการถูกแสงแดดโดยตรง เพราะแสงแดดให้ความเข้มแสงสูงมากและมีอันตรายมากกว่าหลอดไฟฟ้าเสียอีกโดยเฉพาะวัตถุที่มีค่าต้องไม่ให้ได้รับแสงแดดโดยตรง แต่อาจใช้ตัวกันแสงเพื่อให้แสงเข้ามาภายในอาคารในทิศทางอื่น เพราะภาพระบายสีที่ประกอบด้วยสังกะสีออกไซด์และติเตเนียมไดออกไซด์มีการดูดซึมการแผ่รังสีอัลตราไวโอเลตได้ดีมาก หน้าต่างควรมีพลาสติกหรือฟิล์มที่ใช้กรองแสงอัลตราไวโอเลตโดยเฉพาะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

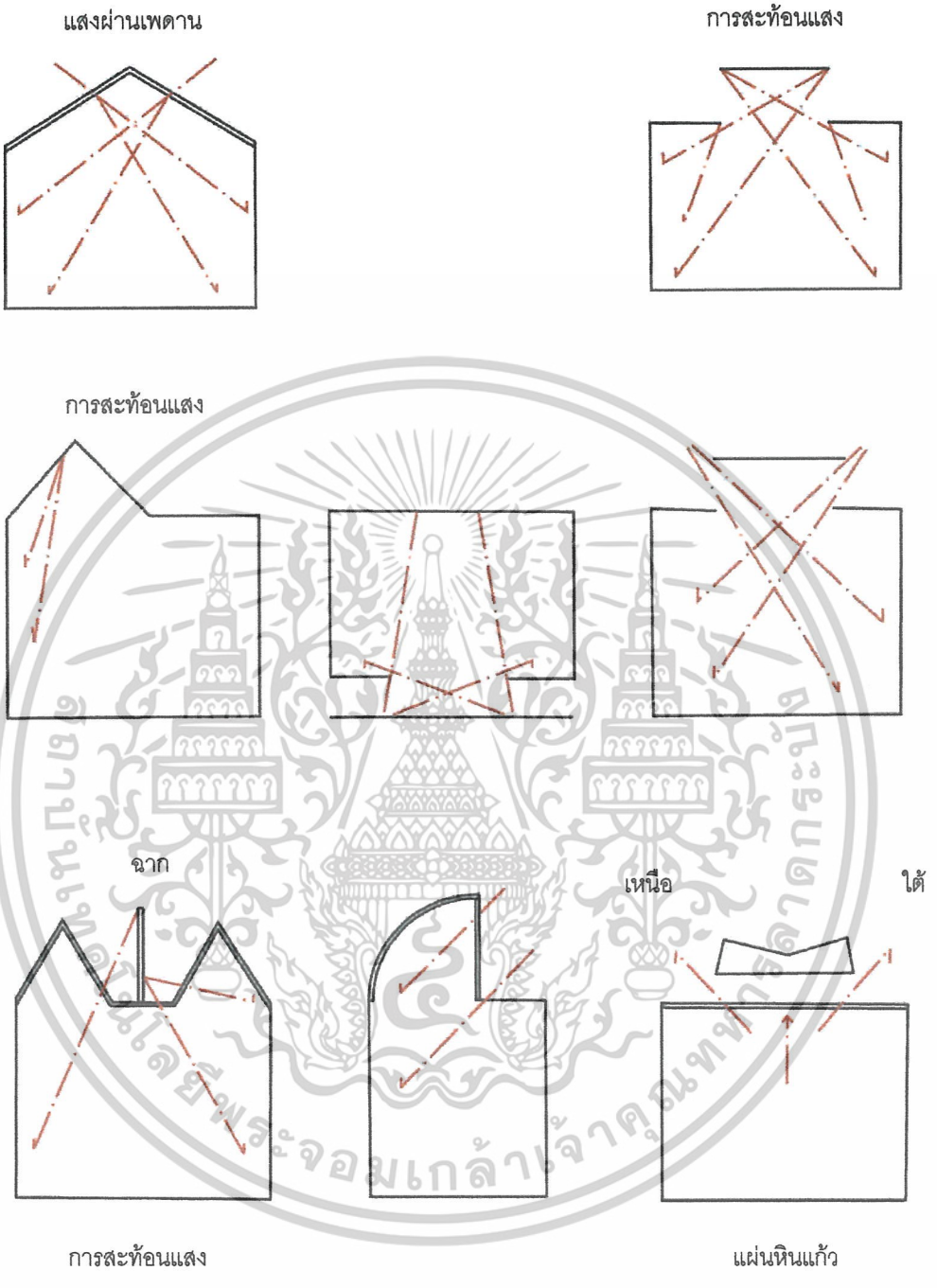

ภาพที่ 2.99 แสดงการให้แสงแบบต่างๆ ในพิพิธภัณฑ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. แสดงการให้แสงจากธรรมชาติและแสงประดิษฐ์ ในกรณีนี้ความสูงของห้องอย่างน้อยเท่ากับความกว้างของห้อง

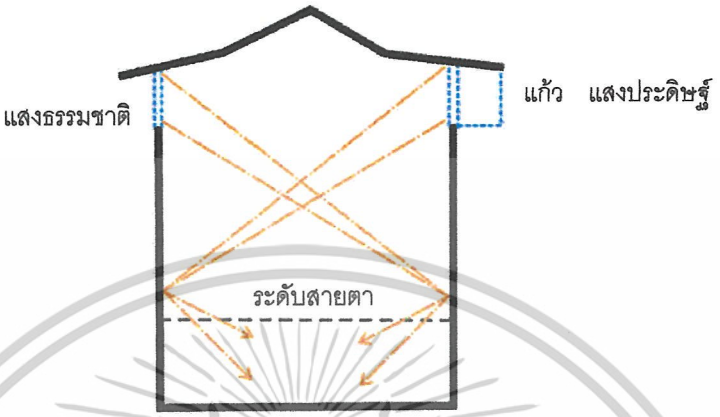

2. แสดงการให้แสงจากเพดาน

3. แสดงการให้แสงจากพนัง

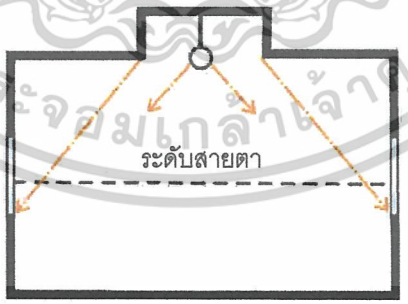

ภาพที่ 2.100 แสดงการให้แสงแบบต่างๆ ในพิพิธภัณฑ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

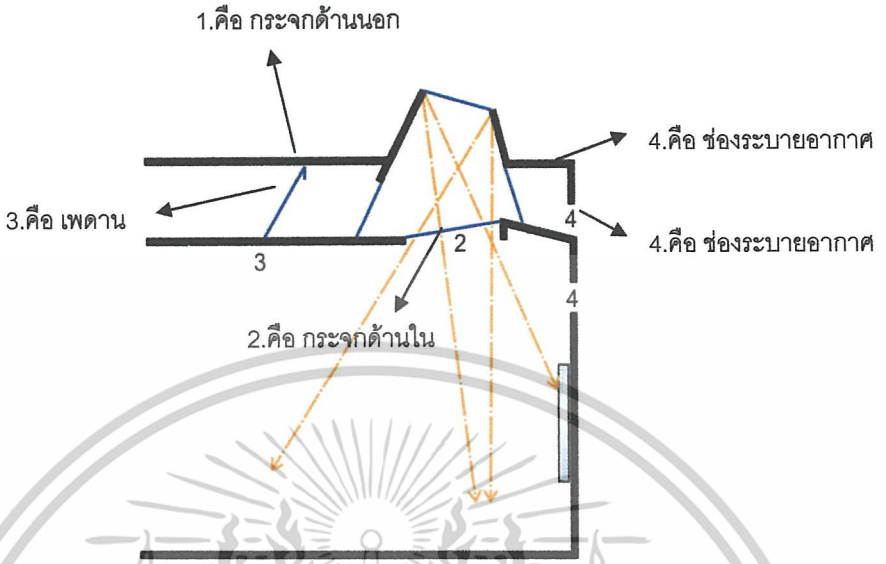

ภาพที่ 2.101 แสดงการดัดแปลงแสงธรรมชาติมาใช้

ข้อควรพิจารณาในการเลือกใช้แสง

1. เป็นไฟที่เมื่อให้แสงแล้วจะไม่ทำให้สีสันของวัตถุเปลี่ยนไป
2. เป็นไฟที่ใช้เน้นผิวและรูปร่างของวัตถุได้ชัดเจน
3. มีความเข้มของการส่องสว่างเพียงพอที่จะเห็นถึงรายละเอียดของผิววัตถุ
4. การติดโคมไฟโดยไม่ให้เกิดแสงสะท้อนที่วัตถุ โดยติดไฟทำมุมกับเพดานไม่เกิน 35 องศา

สิ่งที่ควรระวังในการใช้แสงสว่างในการจัดแสดง

1. ระวังมุมกระทบบนวัตถุผิวมันไม่ควรเป็น 35 องศา และไม่ควรเล็กเกินกว่านี้ เพราะจะทำให้เกิดแสงเงามาก
2. หลีกเลี่ยงการเกิดแสงจ้าซึ่งเกิดจากสาเหตุดังนี้
   - แสงสว่างจากพื้นที่ที่มองเห็นมากเกินไป ซึ่งทำให้มองเห็นไม่ชัด แสงไม่สบายตา แต่ไม่รบกวนการมองเห็น
   - จุดติดตั้งไม่เหมาะสมและอยู่ใกล้เกินไปทำให้เกิดแสงจ้า
   - เกิดจากการสะท้อนแสงจากวัตถุผิวมันทำให้ตาพร่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุป หลักการให้แสงสว่างภายในห้องนิทรรศการ

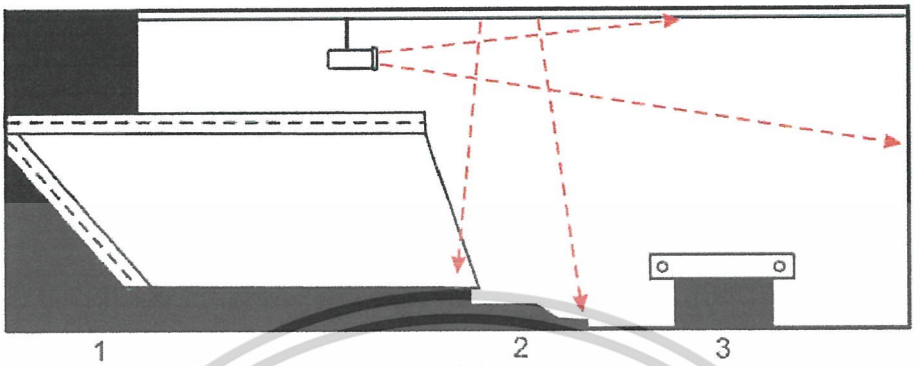

ภาพที่ 2.102 แสดงการให้แสงสว่างภายในห้องนิทรรศการ

1. เลือกใช้แสงสว่างให้เพียงพอและเหมาะสมกับพื้นที่ใช้สอยหรือตามจุดประสงค์ที่ต้องการ

2. การให้แสงสว่างโดยตรงแก่พื้นที่ที่จะเน้น หรือต้องการให้แสงสว่างเป็นพิเศษ เช่น บันไดทางลาด

3. การให้แสงสว่างภายในตู้โดยซ่องหลอดไฟไว้ โดยไม่อาศัยแสงเงาจากแหล่งอื่นแสงจากหลอดไฟสปอร์ตไลท์ส่องเป็นจุดเพื่อให้เกิดความส่องสว่างโดยตรง

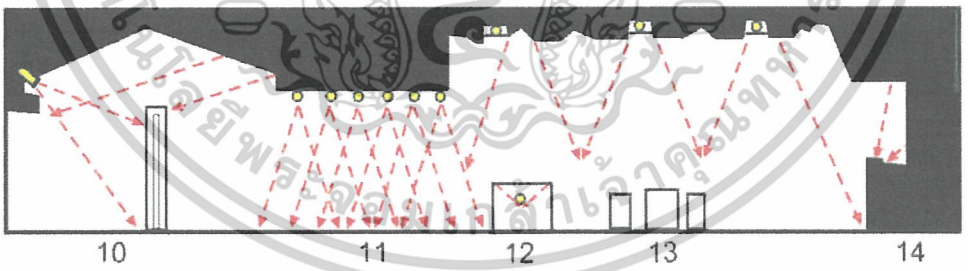

ภาพที่ 2.103 แสดงการให้แสงสว่างภายในห้องนิทรรศการ

4. แสงสว่างจากหลอดไฟหลายดวงส่องไปยังเพดานทำให้เกิดความสว่างทั่วพื้นที่

5. ถึงภายในตู้จะมีแสงสว่างอยู่แล้ว การให้แสงส่องลงมาจากด้านบนก็จะช่วยให้เน้นวัตถุแสงชัดเจนขึ้น แต่ต้องระวังการสะท้อนจากกระจกตู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. การให้แสงโดยตรงแก่วัตถุแสดงภายในตู้

7. การให้แสงสว่างกับการจัดแสดงที่มีพื้น 2 ระดับ

8. ใช้แสงไฟจากหลอดสปอร์ตไลท์ส่องโดยตรงแก่วัตถุแสดง

9. เมื่อให้แสงโดยตรงแก่วัตถุแสดง ก็อาจให้แสงสว่างแก่พื้นที่ด้วยการใช้แสงสว่างส่องไปยังเพดานให้สะท้อนส่งลงมาโดยทั่ว

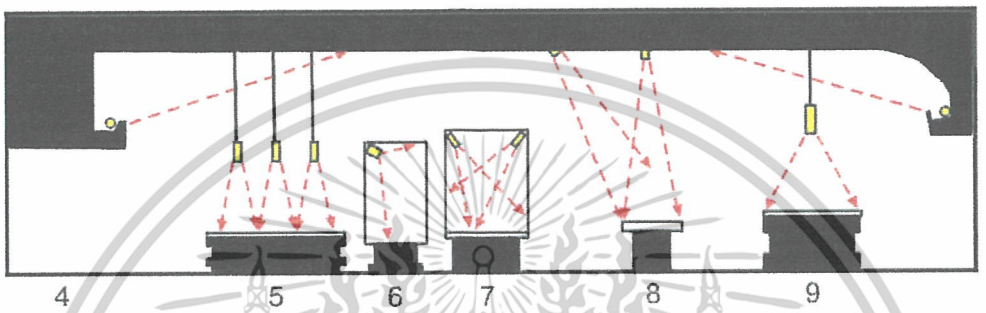

ภาพที่ 2.104 แสดงการให้แสงสว่างภายในห้องนิทรรศการ

10. การให้แสงแต่ละชนิดให้เหมาะสมหรือช่วยเสริมกัน

11. การให้แสงไฟต้องคำนึงถึงวัตถุแสดง ลักษณะของตู้หรือวัตถุประสงค์ในการแสดงหรือเน้น

12. การให้แสงสว่างแก่พื้นที่อย่างทั่วถึงพร้อม ให้ความสว่างแก่วัตถุแสดง โดยตรงทำให้มองเห็นวัตถุได้ชัดเจนขึ้น หรือใช้ช่วยในการสร้างบรรยากาศเพื่อมิให้เกิดความน่าเบื่อหน่าย

13. ให้แสงสว่างอย่างเพียงพอแก่การใช้สอยทั่วไป

14. การวางตำแหน่งดวงไฟตามตำแหน่งที่ต้องการภายในตู้จัดแสดง

15. งานแสดงที่เป็นผนังหรือบอร์ด อาจใช้ไฟสปอร์ตไลท์ส่องเป็นช่องๆ โดยตรงซึ่งต้อง ระวังในเรื่องการสะท้อนหรือแสงจ้าเกินไป

16. การซ่อนหลอดไฟฟ้าฟลูออเรสเซนต์ส่องโดยตรงจะให้แสงที่ทั่วสม่ำเสมอ

17. แสงจากหลอดฟลูออเรสเซนต์โดยตรงจากด้านบน

18. ในลักษณะที่ส่องจากด้านบนแต่ให้สะท้อนจากเพดานทำให้ได้แสงที่สบายตามากขึ้น

19. แสงไฟฟ้าจากเพดานซึ่งมีกระจกฝ้ากั้น ทำให้แสงกระจายโดยทั่วและไม่กล้าเกินไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

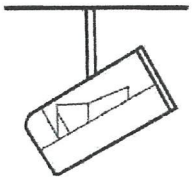

หลอดทังสเตน หรือฮาโลเจนใช้ในการให้แสงแบบ A

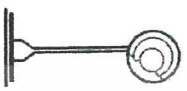

หลอดไฟฟลูออเรสเซนต์ไม่มีฝาครอบกระจายแสงในการให้แสงแบบ B

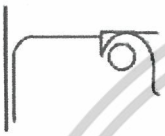

หลอดไฟฟลูออเรสเซนต์มีฝาครอบกระจายแสงในการใช้การให้แสงแบบ C

ภาพที่ 2.105 แสดงลักษณะของหลอดไฟแบบต่างๆ

หลอดไฟแต่ละชนิดทั้งหลอดทังสเตน หรือสปอร์ตไลท์แต่ละชนิดแต่ละแบบให้แสงสว่างในลักษณะที่แตกต่างกัน

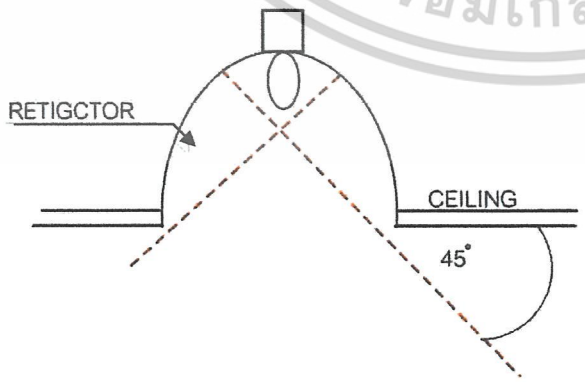

การกระจายแสงหรือการให้แสงสว่างของหลอดไส้ เช่น ทังสเตน (Tungstan)
ฮาโลเจน (Halogen)
สปอร์ตไลท์ (Spotlight)
ฯลฯ

ภาพที่ 2.106 แสดงการกระจายแสงของหลอดไส้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การให้แสงในพิพิธภัณฑ์ได้มีการกำหนดยุทธวิธีการใช้แสงขั้นพื้นมูลฐานดังนี้

(จากหนังสือข้อแนะนำสำหรับการออกแบบและพัฒนารูปแบบ โดย กอฟป์ แมทธิวส์)

1. ใช้แสงธรรมชาติเต็มที่ โดยใช้แสงไฟช่วยเสริมในระดับต่ำ
2. ใช้แสงธรรมชาติที่พื้นหลัง โดยใช้ไฟฟ้าที่จุดแสดง
3. ใช้แสงธรรมชาติล้อมรอบ โดยใช้ไฟฟ้าที่จุดแสดง
4. ใช้ไฟด้านบนหรือด้านข้าง
5. ใช้ไฟสาดกระจายโดยตรง ไฟรวมที่จุดแสดง
6. ควบคุมโดยอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องจักรกลหรือด้วยมือทั้งแสงสว่างธรรมชาติหรือแสงไฟฟ้าโดยเสรี โดยมีผลร่วมกัน

การพิจารณาติดตั้งไฟสำหรับพื้นที่แสดงและพื้นที่เหลืออยู่

1. วัสดุแสดงตรงไหน ต้องติดไฟเพื่อเสริมวัตถุ
2. พื้นที่ที่จัดแสดงวัตถุต้องสัมพันธ์กับการให้แสงสว่าง
3. ระดับภายในที่แตกต่าง
4. บริเวณที่มีแสงสว่างธรรมชาติอยู่มากกับบริเวณที่อับแสง
5. ใช้ระบบไฟฟ้าที่เหมาะสมเพื่อคุณภาพของแสง เช่น ไฟส่องเฉพาะที่ ไฟส่องตรง ไฟส่องอ้อม
6. แบบต่างๆ ของโคมไฟกับสถานที่และการตกแต่ง
7. บริเวณจัดแสดงที่อ่อนไหวง่ายควรคำนึงถึงแสงอัลตราไวโอเลตให้น้อยที่สุด
8. แสงสะท้อนจากส่วนต่างๆ
9. การปรับเปลี่ยนอาจใช้การควบคุมเฉพาะที่หรือโดยทั่วไป
10. ไฟฉุกเฉิน
11. การบำรุงรักษาทำความสะอาด
12. ระบบควบคุมปิด-เปิดในเวลาทำการและนอกเวลาทำการ

ไม่ว่าจะเป็นกรณีใดก็ตาม โดยทั่วไปแสงสว่างก็เป็นที่ต้องการอยู่เสมอเมื่อมีการจัดแสดงวัตถุและเป็นปัจจัยให้ความสว่างแก่อาคาร สิ่งที่ดีที่สุดที่กระทำได้คือ เมื่อติดไฟในห้องจัดแสดง **ควรติดแสงไฟฟ้าตามเพดานให้ปริมาตรของแสงกระจายไปในห้องแสดงเพื่อหลีกเลี่ยงการสะท้อนแสงเข้ากระจก**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อิทธิพลของแสงในการจัดพิพิธภัณฑ์

- แสงสีขาว ให้ความรู้สึกระมัดระวัง ให้ความรู้สึกสงบสะอาด บริสุทธิ์ และให้ความรู้สึกเบาและเย็น

- แสงสีเหลือง ใช้กับสิ่งที่ชอบสนใจ อุณหภูมิปานกลาง

- แสงสีแดง เป็นแสงที่ให้เกิดการกระตุ้นและการแสดงออก สำหรับจิตใจที่สับสนเป็นที่ดึงดูดการออกแบบแสงสว่างกับความกว่างความสูงของห้อง

แสงสว่างเข้าสู่ภายในทางหน้าต่าง ที่ส่งไปได้ไกลมากกว่าทางหน้าต่างที่กว้างแต่จะทำให้เกิดแสงจ้าเข้าตามากกว่า

ความกว้าง ห้องยิ่งกว้าง แสงสว่างยิ่งลดลง

ความสูง ห้องยิ่งสูง แสงสว่างจะมีมากขึ้น

ลักษณะต่าง ๆ ของแสงสี

ตารางที่ 2.8 ใช้ไฟสีเหลือง

ผนังสี	จะเปลี่ยนแปลง
1. แดง (RED)	เทาอมน้ำตาล
2. เหลือง (YELLOW)	เขียว (GREEN)
3. เขียวเข้ม (DRAK GREEN)	เขียวยิ่งขึ้น (MORE INTENST GREEN)
4. ม่วง (PURRLE)	GRAY BLUE GREEN
5. ส้ม (ORANGE)	เหลืองอมเทา (RED ORANGE)
6. น้ำเงิน (BLUE)	เขียวอมน้ำเงิน (BLUE GREEN)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.9 ใช้ไฟสีแดง

ผนังสี	จะเปลี่ยนแปลง
1. แดง (RED)	แดงมากขึ้น (INTENSE RED)
2. เหลือง (YELLOW)	ส้ม (ORANGE)
3. เขียวอ่อน (LIGH GREEN)	เทา ๆ (MORE GRAY)
4. เขียวเข้ม (DRAK GREEN)	แดงเข้มเกือบดำ
5. ม่วง (PURRLE)	ม่วงแดง (RED VIOLET)
6. ส้ม (ORANGE)	แสด (RED ORANGE)
7. น้ำเงินอ่อน (LIGHT BLUE)	ม่วงอ่อน (LIGHT PURPLE)

ตารางที่ 2.10 ใช้ไฟสีเหลืองอมน้ำตาล

ผนังสี	จะเปลี่ยนแปลง
1. แดง (RED)	ส้ม (ORANGE)
2. เหลือง (YELLOW)	เหลืองจัดขึ้น (ANBEROF HIGHVALUE)
3. น้ำเงินอ่อน (LIGHT BLUE)	เทาหรือเทาอ่อน (GRAY OR LOW VALUE)
4. เขียวเข้ม (DRAK GREEN)	เขียวออกเทาหรืออ่อนกว่า (GRAY GREEN)
5. เขียวอ่อน (LIGH GREEN)	เขียวออกเทาหรือจัดกว่า (GRAY GREEN)
6. ม่วง (PURRLE)	ม่วงแดง หรืออ่อนกว่า (RED VIOLET LOW VALUE)
7. ส้ม (ORANGE)	สีส้มค่อนข้างเหลือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.8.2 ระบบเสียงและการควบคุม

1. เสียง (SOUND)

การป้องกันเสียงสะท้อนในทางสถาปัตยกรรมนั้นมีความต้องการที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. เพื่อที่จะให้วัตถุประสงค์ในสิ่งแวดล้อมในการป้องกัน เสียงสะท้อนได้ผลเป็นน่าพอใจมากที่สุด
2. เพื่อให้สภาวะการรับฟังชัดเจนยิ่งขึ้น

2. สิ่งแวดล้อมในการป้องกันเสียงสะท้อน

1. ความเข้มและลักษณะของเสียงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกห้อง
2. วิถีเสียงต่าง ๆ จะกระจายไปยังจุดต่าง ๆ มาถึงห้อง

สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับระบบเสียงสะท้อนขึ้นอยู่กับความมุ่งหมายของการใช้ห้องนั้น ๆ เป็นสำคัญ

ภาวะการฟังเสียง

ภาวะการฟังเสียงในห้องจะได้รับผลเป็นที่พอใจนั้นต้องการส่วนต่าง ๆ ดังนี้

- เสียงเบื้องต้นหลัง (BLACKGROUND HOISE) จะต้องมีระดับต่ำพอ
- การจัดเสียงสะท้อนกลับ ซึ่งต่อเนื่องกันหลายครั้งหลายหน
- จัดการกระจายเสียงไปในที่ว่างในห้องให้เหมาะสม
- ให้เสียงไปยังผู้ฟังชัดเจนและดังพอ

เสียงเบื้องต้นหลังเกิดขึ้นจากเสียงซึ่งจะลอดมาจากภายนอกห้อง รวมทั้งเสียงที่เกิดขึ้นในห้องด้วย จำเป็นต้องตัดลงให้เหลือน้อยที่สุด เพื่อจะทำให้การฟังดีขึ้น

ส่วนการจัดให้เสียงไปถึงผู้ฟังชัดเจน และดังพอนั้นก็เพื่อจะช่วยให้ผู้ฟังดนตรีอย่างชัดเจนเหมาะสมโดยทั่วไปแล้วสำหรับห้องเล็ก ๆ เสียงดนตรีจะต้องดังพอซึ่งขึ้นอยู่กับการควบคุมเสียงว่าจะต้องการให้เสียงออกมาในลักษณะใด

มาตรฐานการป้องกันเสียงสะท้อน

มาตรฐานการป้องกันเสียงสะท้อนขึ้นตรงต่อภาพการฟังเสียงทั้ง 4 ข้อ ซึ่งได้รวมกันขึ้นเป็นสูตรและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการออกแบบให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

ปัญหาแรกซึ่งเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และภาวะการฟังเสียงก็คือ การควบคุมเสียงเบื้องหลัง ระดับเสียงนี้เราอนุญาติให้มีในห้องต่าง ๆ ได้ไม่เท่ากัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การควบคุมเสียงต่อเนื่อง ได้แก่ การกั้นเสียงให้จางไป แม้ว่าจุดที่เปล่งเสียงจะหยุดแล้วก็ตาม ก็ยังมีเสียงสะท้อนต่อเนื่องอีกชั่วระยะหนึ่ง เรียกว่า "เวลาของเสียงสะท้อนต่อเนื่อง" ได้แก่เวลาเป็นวินาที ซึ่งเสียงสะท้อนต่อเนื่องจะจางลงถึงหนึ่งในล้านของความเข้มของเสียงเดิม

สิ่งแวดล้อมของการป้องกันเสียงสะท้อนนั้น ต้องประกอบไปด้วยเวลาของเสียงสะท้อนต่อเนื่อง โดยให้เวลาของเสียงสะท้อนต่อเนื่องอยู่ในเขตจำกัดซึ่งจะน้อยกว่าเสียงดูดหรือเสียงดนตรี ถ้าหากสิ่งนั้นประดับด้วยวัสดุเก็บเสียงซึ่งจะให้เวลาของเสียงสะท้อนต่อเนื่องราว ๆ เดียวกับการฟังเสียงพูดห้องนี้จะมีสภาพที่เหมาะสมที่สุด

ในกรณีส่วนมากห้องที่ใช้เวลาของเสียงสะท้อนต่อเนื่องมากกว่าเวลาที่กล่าวแล้ว 3 เท่า การป้องกันเสียงสะท้อนจะไม่ได้ผลดี เนื่องจากจะมีเสียงสะท้อนและสำหรับความต้องการให้เสียงกระจายไปทั้งห้องอย่างดีห้องควรปราศจากจุดสะท้อนและจุดรวมเสียงสะท้อนซึ่งทำให้เกิดเสียงรบกวนขึ้น

การควบคุมเสียง

เสียงรบกวนเป็นปัญหาหนึ่งที่จำเป็นจะต้องคำนึงถึงซึ่งเกิดขึ้นได้หลายกรณีด้วยกันแต่เรามีวิธีในการควบคุมซึ่งแยกออกเป็นหัวข้อใหญ่ ๆ ด้วยกัน คือ

3. **การควบคุมเสียงภายใน**

คือ การควบคุมการใช้เสียงภายในส่วนที่ต้องการใช้เสียงต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับที่มีความดังที่เหมาะ และต้องป้องกันปัญหาในเรื่องการสะท้อนเสียง จากพื้นเพดาน ผนังโดยการเลือกวัสดุที่จะใช้วัสดุที่จะใช้มีคุณสมบัติในการดูดซับเสียงได้ จะทำให้เสียงที่เราใช้ขึ้นอยู่ในระดับที่สบายในการพูดหรือรับฟัง

การป้องกันเสียงจากภายนอก

กล่าวคือ การปิดกั้นเสียงจากภายนอก หรือการหยุดเสียงจากภายนอกการจำกัดที่ต้นกำเนิดของเสียงรบกวนนั้น นอกจากนั้นอาจเป็นการให้สิ่งประกอบอื่น ๆ เข้าช่วย

การป้องกันเสียงสะท้อนที่เพดาน

เพดานโดยทั่วไปมีลักษณะของระนาบที่กว้างใหญ่และไม่มีสิ่งใดมาปิดกั้น ถ้ามีการเกิดเสียงสะท้อนจากเพดานเสียงนั้นจะเกิดชัดเจนและไปได้ไกลกว่าเสียงที่สะท้อนจากส่วนอื่น ๆ

การลดเสียงสะท้อนที่เกิดขึ้น ทำได้โดยการออกแบบเพดานระบบต่าง ๆ เช่น

- การติดตั้ง VERTICAL BAFFLE ใต้เพดานหรือเหนือเพดาน
- ออกแบบเพดานลักษณะ CONFER
- ระบบเพดานธรรมดา FLAT CEILING และใช้วัสดุดูดซับเสียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้วัสดุดูดซับเสียงสำหรับระบบเพดาน ควรมีสัมประสิทธิ์เท่ากับ 8.5 หรือมากกว่าอย่างไรก็ตาม ในการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ ของวัสดุดูดซับเสียงกับเพดานควรคำนึงถึงระบบต่าง ๆ ที่ใช้ร่วมกับเพดานประกอบด้วย เช่นการใช้ดวงไฟ และระบบปรับอากาศ เนื่องจากดวงไฟที่มีฝาครอบกรองแสง ส่วนใหญ่จะเป็นตัวสะท้อนเสียงอย่างหนึ่ง

การออกแบบเพดานแบบ CONFER และ FLAT CEILING จะช่วยลดเสียงสะท้อนที่เกิดขึ้นได้มาก นอกจากนั้นยังสามารถนำวัสดุดูดซับเสียงประกอบดังกล่าวได้อีกด้วย แม้ว่าอาจเป็นไปได้ที่การติดตั้งเพดานเรียบธรรมดา จะเพียงพอกับการป้องกันเสียงแล้วก็ตาม แต่การเพิ่มลักษณะพิเศษให้กับเพดานก็เป็นการเพิ่มส่วนที่ไม่พอเพียงในกรณีใช้แผ่นวัสดุดูดซับเสียงธรรมดา

4. การป้องกันเสียงสะท้อน

การป้องกันเสียงสะท้อนจากพื้น

พื้นที่เป็นส่วนประกอบหนึ่งที่มีขอบเขต ของระนาบที่กว้างใหญ่เท่ากับเพดาน ฉะนั้นจึงนับว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะต้องพิจารณาถึงระบบป้องกันเสียงสะท้อนที่เกิดขึ้น

การใช้พรม เป็นวัสดุพื้นเพื่อช่วยในการป้องกันเสียงสะท้อน ภายในสำนักงานที่ใช้ทั่วไป ปัจจุบันได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง จึงนับว่าพรมเป็นวัสดุที่ดีที่สุดในการดูดซึมเสียงสำหรับพื้น

การปูพรมให้ประโยชน์ 3 ประการ คือ

- ลดการกระแทก (IMPACT NOISES)
- มีประสิทธิภาพในการดูดซึมเสียง (SOUND ABSORETION)
- ลดเสียงบนพื้นผิว

ตัวอย่าง สัมประสิทธิ์การดูดซึมเสียงของวัสดุปูพื้นบางชนิด

- กระเบื้องปูพื้น หรือพรมน้ำมัน (TITLES LINOLEUM) บนพื้น ค.ส.ล. – 0.05
- พรมหนา 1/8 นิ้ว ที่ติดลงบนพื้นคอนกรีตโดยตรง -15
- พรมหนา 1/6 บนพื้น ค.ส.ล. โดยตรง - 0.40

พรมปลายติด (COT PILE) จะมีสัมประสิทธิ์ของการดูดซึมสูงกว่าความแตกต่างของวัสดุที่ใช้ทำพรม จะได้มีผลต่อการดูดซึมเสียงเลย แต่การเดินยางรองพรมสามารถเพิ่มสัมประสิทธิ์ของการดูดซึมเสียงได้ถึง 0.07 ถ้าวัสดุที่ใช้รองย่อมให้เสียงซึมผ่านอย่างพอเพียง การปูพรมสำหรับพื้นจึงจัดว่าเป็นการควบคุมเสียง (SOUND CONTROL) ทั่วไปภายในสำนักงานโดยเฉพาะยิ่งเพดาน (THE ACOUSTIC CEILING SYSTEM) ซึ่งนับว่ามีผลรองจากเพดาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การป้องกันเสียงสะท้อน ณ พื้นผิวที่ตั้งตรง

พื้นผิวที่ตั้งตรงได้แก่ ผนัง หน้าต่าง ๆ ม่าน (DRAPES) ฉากกั้นที่เคลื่อนได้ตลอดจนส่วนทำงานที่ประกอบด้วยโต๊ะ เก้าอี้ และตู้เก็บเอกสาร ทั้งหมดเป็นสิ่งที่ควรพิจารณาเนื่องจากคุณสมบัติทั่วไปในการสะท้อนเสียง การใช้วัสดุที่มีคุณสมบัติดูดซึมเสียง ก็เป็นวิธีหนึ่งที่สามารถแก้ปัญหา ค่าสัมประสิทธิ์ของการดูดซึมเสียงของวัสดุที่ใช้ ควรจะมีประมาณ 75 หรือมากกว่านี้

การป้องกันเสียงสะท้อนที่เกิดจากผนัง สามารถแบ่งเป็น 2 กรณีได้แก่

1. **ผนังภายใน**

กรณีที่ต้องการมีการกั้นผนัง ผนังเหล่านี้ควรจะดูดซึมเสียง มากกว่าจะสะท้อนของเสียงวิธีง่าย ๆ ก็คือ การใช้วัสดุที่มีคุณสมบัติดูดซึมเสียง ดังที่ได้กล่าวมาแล้วแต่สำหรับระบบสำนักงานแบบกั้นห้องเฉพาะการกั้นผนังจรดเพดานจริง หรือการทำผนัง 2 ชั้น ก็เป็นวิธีที่ช่วยไม่ให้เสียงเดินผ่านไปห้องอื่น ๆ ได้โดยง่าย

2. **ผนังภายนอก** (EXTERIOR WALL)

ผนังภายนอกประกอบด้วย หน้าต่างเป็นองค์ประกอบหลัก ซึ่งมีปัญหาการสะท้อนเสียงมากเนื่องจากกระจกเป็นวัสดุที่มีคุณสมบัติการสะท้อนเสียงได้มาก

วิธีการแก้ปัญหาเสียงสะท้อนที่เกิดจากกระจกอาจทำให้ ดังนี้

วิธีที่ 1 ใช้ม่านเก็บเสียงที่ปิด–เปิดได้ (ACORUSTIBCAL DRAPES) วิธีนี้ยังไม่เป็นที่ยอมรับนักเพราะ ถ้าปิดม่านลงก็ไม่สามารถเห็นคนภายนอกได้ ซึ่งขัดกับวัตถุประสงค์การใช้หน้าต่างกระจก (กรณีที่เป็นการใช้กระจกผืนใหญ่แทนผนัง) แต่ถ้าเปิดม่านขึ้นก็จะเกิดการสะท้อนเสียงขึ้นภายใน

วิธีที่ 2 ออกแบบหน้าต่างกระจกให้เอียงทำมุมในตำแหน่งที่เหมาะสมกับเสียงสะท้อนหรือให้เสียงสะท้อน สะท้อนเข้าสู่แผ่นดูดซึมเสียงอีกมุมหนึ่ง วิธีดังกล่าวนับว่าเป็นผลสำเร็จมากกว่าในอุปสรรควิธีนี้ก็คือ ทำให้ต้องเพิ่มความหนาของผนังภายนอกอาคาร ซึ่งย่อมเป็นผลต่อค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างแน่นอน แต่ถึงอย่างไรก็ตามถ้าหากมีแนวโน้มที่สามารถจะทำให้ได้ วิธีดังกล่าวก็สมควรที่จะทำ

วิธีที่ 3 ใช้ม่านบังตาที่มีลักษณะคล้ายบานเกล็ด ปรับอากาศของการปิดและเปิดได้โดยติดตั้งตามแนวตั้ง (VERTICAL BILND) ซึ่งจะช่วยป้องกันการสะท้อนเสียงโดยตรงจากกระจกได้นั้นยังเป็นวิธีที่ประหยัดกว่าแบบอื่นด้วย ม่านบังตาประเภทนี้เมื่อเปิดออกจะสามารถมองเห็นภาพภายนอกได้อย่างต่อเนื่อง การติดตั้งก็ง่ายและสะดวก ทั้งยังเพิ่มความน่าดูความเป็นระเบียบ ให้กับผนังโดยทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. การดูดเสียง

พลังงานของเสียงประกอบด้วย AIR PRESSURE ซึ่งเกิดจากการไหวตัวของมัชฌิมในรูปแบบขนาดที่คลื่นเสียงที่ประสาทหูรับได้

ถ้ามีพลังงานของคลื่นเสียงมากพอ อาจทำให้มัชฌิมที่คลื่นเสียงไปกระทบสั่นได้ เช่น นูน พื้นผิวขรุขระเมื่อเวลาเสียงมากระทบ แรงอัดในอากาศจะขยับเส้นใยนั้นพลังของมันจะหมดไปแต่ถ้าเสียงกระทบกับวัตถุแข็ง ผิวหน้าเรียบ (SOUND MATERIALS) เช่นไม้หนา ๆ กำแพง คอนกรีต คลื่นเสียงจะสะท้อนกลับเป็นส่วนใหญ่

วัสดุดูดเสียง

1. ชนิดของวัสดุดูดเสียง

1. PREFABRICATED ACOOUSTIC UNITS เป็นวัสดุดูดเสียงที่สำเร็จรูป รวมทั้ง ACIUSTIC TIEMS มักจะทำเป็นแผ่น ๆ และเจาะรูพรุน

2. ACOUTIC PLASTES AND SPRAYED ON MATERIAL เป็นวัสดุที่ประกอบด้วยรูพรุน (POROUS) และพวกพลาสติกหรือวัสดุที่มีไยผสมกัน

3. ACOUSTICAL BLANKETS เป็นวัสดุ BLANKER ส่วนใหญ่ทำด้วยนุ่น WOOD WOOL GLASS FIVERS PRIFABRICATIED ACOUSTICAL UNITS แบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 เป็นแผ่นสำเร็จรูป รูพรุน หรือผิวขรุขระแย่งเป็น

1. ALL ANTERIAL UNIT เป็นเม็ดเล็ก ๆ และใช้ยิปซั่ม LIMES เป็นตัวยึด

2. ALL MATERIAL UNIT เป็นเม็ดเล็ก ๆ และใช้ PORTKAND CEMENT เป็นตัวยึด

ประเภทที่ 2 เป็นแผ่นสำเร็จรูปที่เจาะรูพรุนด้วยเครื่องจักร และมีรูเป็น PATTERN มีระเบียงแบ่งเป็น

1. เป็นแผ่นที่มีผิวหนาแข็งแรงและแกร่ง เจาะรูพรุนใช้สำหรับเป็นแผ่นปิดหน้า หรือเป็นยึดให้กับวัสดุดูดเสียงที่อ่อนนุ่มเช่นพวก BLANKET เป็นต้น แบบนี้ใช้สีไม่อุดรูพรุนทาบนผิวหน้าก็ได้

2. เป็นแผ่นวัสดุที่มีผิวหน้าอ่อนนุ่มกว่า แบบแรกและเจาะรูพรุนสามารถที่จะทำได้จากวัสดุหลายชนิดเช่นพวก (MINERAL UNIT) ที่เป็นเม็ดหรือพวก COCK มีคุณสมบัติดูดเสียงได้ดี เหมือนประเภทที่ 2 วัสดุชนิดนี้มีผิวหน้าหยาบและเป็นหลุมเป็นบ่อมาทาสีได้

ประเภทที่ 4 เป็นแผ่นผิวหน้า เป็นใย POLTED FIVER SURFACE แบ่งเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. เป็นแผ่นทำด้วยใยไม้บาง ๆ เช่น ขี้กบผสมกับ MINERAL BINER ผิวหน้าที่ทั้งเรียบปานกลางและเรียบ

2. ทำด้วยไส้ไม้ชนิดอ่อน เช่นไม้ไส้สน หญ้าปล้อง ฯลฯ วัสดุประเภทนี้ติดได้ง่ายแต่ราคาถูกดูดเสียงได้ดี มักทำเป็นแผ่นสำเร็จรูปขนาดกว้าง 4 ฟุต ยาว 4-10-12 ฟุต ทาสีไม่ได้

3. ทำด้วยพวก MINERAL FIBRS นำมาตัดซึ่งทำเช่นเดียวกับจำพวก ACOUSTIC PLASTIC AND คุณสมบัติขึ้นอยู่กับวัตถุที่ใช้โดยเฉพาะดูดเสียงที่มีความถี่ต่ำ ๆ มีความหนาพอเหมาะและประหยัดควรหนา 1/2 นิ้ว

คุณสมบัติของ ACOUSTIC PLASTER จะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับความแห้งหรือ SET ตัวของวัสดุที่ใช้ปูนฉาบ จะต้องมีคุณสมบัติในการดูดซึมไม่มากนัก และต้องมีความชื้นพอดีเปียกมากหรือแห้งมาก เพราะถ้าเปียกมากการเกาะกินระหว่างผิวหน้าของผนังกับปูนหรือวัตถุที่ฉาบจะไม่เกาะกันดี แต่ถ้าแห้งเกินไป มันจะดูดความชื้นจากปูนทำให้เสื่อมคุณสมบัติและร่วน

2. การทาสีบนแผ่นวัสดุดูดเสียง

การพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนทาสีแผ่นวัสดุดูดเสียงเป็นสิ่งจำเป็นมากเพราะวัสดุบางส่วนเมื่อถูกทาสีจะเปลี่ยนคุณสมบัติไป

- วัตถุที่เป็นแผ่นบาง ๆ ดูดเสียงการสั่นไหว และวัตถุที่มีรูพรุนผิวหน้าเป็นขรุขระถ้าทีสีไม่ไปอุดรูบนผิวอาจใช้สีทุกชนิดทาได้

- วัสดุพวก ACIUSTIC PLASTER หรือ FIBER BOARD เมื่อทาสี ๆ จะไปเคลือบผิวให้ดูดเสียงลดลงและลงมากที่สุดเมื่อใช้ดูดเสียงที่มีความถี่ประมาณ 500 ครั้ง ต่อนาทีจึงควรใช้สีพวก AMILINE DYES อย่างอื่น ๆ GASOLINE หรือ VEROSENE ทำพ่นแลคเกอร์ในที่นี้เพ้นท์สีประเภทน้ำมัน สีน้ำ วานิช CACIMIME DISTEMPER เป็นต้น

3. การดูดเสียงโดยวิธีอื่น ๆ

ABSORBTION BY DATCHER OR NATERIALS เป็นวิธีการดูดเสียงด้วยเสียงช่วยลดความดังของเสียงลง ขึ้นอยู่กับการนำเอาวัตถุมาติดตั้งภายในห้องที่ต้องการ โดยการติดต่ออย่างกระจายทั่วไป การลดเสียงที่มีความถี่ต่ำ ๆ ควรใช้วัสดุที่เป็นแผ่นในไม้อัด กระดาษอัด ไม้อัด หรือพลาสติก เป็นฝ้าเพดาน หรือบุผนังตามปกติวัตถุเหล่านี้มีคุณสมบัติในการสะท้อนเสียงได้ดีถ้าทำให้แข็ง เช่น ติดแนบกับโครงสร้างอย่างมั่นหรือปะติดได้พวกหรือทำให้ช่องอากาศอยู่เบื้องหลังวัตถุหรือโดยตรงแล้ว จะกลับมีคุณสมบัติดูดเสียงที่มีความถี่ต่ำ ๆ ได้ดี แต่จะดูดได้มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับระยะของช่องอากาศและคุณภาพของวัตถุอ่อนตัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สัมประสิทธิ์การดูดเสียงของวัตถุก่อสร้างและตกแต่งภายใน

ตารางที่ 2.11 แสดงสัมประสิทธิ์การดูดเสียงของวัตถุ

วัสดุที่ใช้	สัมประสิทธิ์ของการดูดเสียงตามความถี่		
ผนังอิฐทาสี	128	502	2048
ผนังอิฐไม่ทาสี	0.012	0.017	0.023
พรมธรรมดา	0.024	0.030	0.049
พรมสักหลาด	0.09	0.20	0.27
ผ้าม่านต่าง ๆ	0.10	0.37	4.47
พื้นคอนกรีต			
ไม้	0.10	0.015	0.02
กระเบื้องยาง	0.028	0.032	0.05
หินอ่อนกระเบื้องหรืออิฐ		0.30-0.08	
ปูนฉาบกระเบื้องหรืออิฐ	0.01	0.01	0.015
ฝาไม้ขนาด 1/2 นิ้ว -1 นิ้ว หรือ	0.013	0.023	0.04
ไม้อัดขนาด 1/16 นิ้ว 1/18 นิ้ว	0.03	0.06	0.055
ยิปซัมบอร์ด 1/2 นิ้ว	0.02	0.03	0.045
กระจกธรรมดาทั่วไป		0.1-0.15	
คอนกรีตบล็อก	0.03	0.035	0.048

2.8.3 **ระบบปรับอากาศ**

1. **หน้าที่ของระบบปรับอากาศ**

ขอบข่ายและหน้าที่ของระบบปรับอากาศ

1. การปรับอุณหภูมิให้ได้ตามความต้องการ
2. การควบคุมความชื้น
3. การถ่ายเทอากาศและระบายลม
4. การจำกัดฝุ่นละออง กลิ่น และเชื้อโรค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การแบ่งประเภทของระบบปรับอากาศ

การแบ่งประเภทการปรับอากาศตามลักษณะการใช้งาน

แบ่งได้เป็น 2 ประเภท

1. การปรับอากาศเพื่อความสบาย

2. การปรับอากาศเพื่อการผลิตงานอุตสาหกรรมและกิจกรรมพิเศษ

ระบบปรับอากาศแบ่ง ตามพื้นที่ใช้สอย

เป็น 4 ระบบ คือ

1.แอร์หน้าต่าง (WATER COOLED DIRECT EXPENSION SYSTEM)

แอร์ระบบนี้ติดตั้งง่าย สามารถโยกย้ายเปลี่ยนสถานที่ได้ แต่ไม่สวยงาม และมีเสียงรบกวน โดยส่วนมากแอร์ระบบนี้จะใช้ในบ้านพักอาศัย ห้องส่วนตัว

2.แอร์สปลิท (AIR COOLED SPLIT SYSTEM)

แอร์สปลิท หรือที่เรียกว่า แอร์แยกส่วน คือส่วนแฟนคอยล์ยูนิต และคอมเดนซิ่งยูนิต ซึ่งจะอยู่ภายนอกอาคาร โดยทั่วไปแล้วทั้ง 2 ส่วนนี้ไม่ควรห่างเกิน 12 เมตร แบ่งตามการวางของแฟนคอยล์ยูนิต ได้ดังนี้

- แบบแขวนเพดาน
- แบบตั้งพื้น
- แบบติดผนัง
- แบบฝังในเพดาน

แอร์ระบบนี้ในลักษณะการติดตั้ง และโยกย้ายลำบากมากกว่าแอร์แบบหน้าต่างแต่จะมีเสียงรบกวนน้อยกว่า โดยมากระบบนี้จะใช้ในบ้าน ที่พักอาศัย หรืออาคารพาณิชย์ ที่มีขนาดใหญ่ใหญ่มากนัก

3. ชิลเลอร์ระบายความร้อนด้วยอากาศ (AIR COOLED CHILLED WATER SYSTEM)

ระบบนี้คือระบบปรับอากาศที่ใช้อากาศที่ผ่านเข้าเครื่องปรับอากาศจากส่วนกลาง แล้วนำไปจ่ายยังบริเวณที่ปรับอากาศ

4. ชิลเลอร์ระบายความร้อนด้วยน้ำ (WATER COOLED CHILLED WATER SYSTEM)

ระบบนี้คือระบบปรับอากาศที่ใช้น้ำเย็นเป็นสารตัวกลางในการให้ความเย็นแก่บริเวณปรับอากาศโดยติดตั้งแฟนคอยล์ยูนิต ไว้ในบริเวณปรับอากาศ และใช้พัดลมเป่าอากาศผ่านคอยล์เย็นเพื่อรับความเย็นจากน้ำและให้ลมเย็นนำความเย็นกระจายไปทั่วบริเวณห้อง อีกต่อหนึ่ง การรักษาอุณหภูมิของแต่ละห้องทำได้โดย การควบคุมที่แฟนคอยล์ยูนิตของแต่ละห้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระบบปรับอากาศทั้ง 2 ระบบนี้ นิยมใช้ปรับอากาศกับอาคารขนาดใหญ่ มีพื้นที่ในการใช้สอย และจำนวนมาก ๆ เพราะสามารถกำหนดจัดการปล่อยลมได้อย่างทั่วถึง

ตารางที่ 2.12 แสดงข้อเปรียบเทียบระบบปรับอากาศสำหรับอาคารขนาดใหญ่

แอร์สปลิท	**แอร์หน้าต่าง**	**ชีลเลอร์ระบายความร้อนด้วยอากาศ**	**ชีลเลอร์ระบายความร้อนด้วยน้ำ**
ข้อดี	**ข้อดี**	**ข้อดี**	**ข้อดี**
- เรียบร้อยกว่าแอร์แบบหน้าต่าง - สามารถเปิด-ปิดเฉพาะส่วนได้ - ราคาถูก - เงียบกว่าแบบหน้าต่าง - การติดตั้ง และโยกย้ายลำบากกว่าแอร์แบบหน้าต่าง - การซ่อมแซมได้เฉพาะส่วน - ท่อน้ำยายาวได้ไม่	- ราคาพอ ๆ กับแอร์แบบสปลิท - ติดตั้งง่ายและโยกย้ายง่าย - สามารถเปิด-ปิดเฉพาะส่วนได้ - ไม่สวยงาม - มีเสียงดับรบกวน - ไม่สามารถซ่อมแซมได้เพราะเป็นแอร์แบบแยกส่วน	- เหมาะกับอาคารบ้านขนาดใหญ่ - ต้องมีพื้นที่สำหรับติดตั้งเครื่องระบายความร้อนให้อยู่ห่างจากตัวบ้าน - ดูแลรักษายาก	- เหมาะสมกับอาคารขนาดใหญ่ - สามารถให้ความเย็นได้อย่างรวดเร็ว - งานระบบมีขนาดใหญ่ไม่เหมาะอาคารขนาดเล็ก

3. **การกระจายลม**

การกระจายลมของระบบปรับอากาศ มีส่วนสำคัญต่อประสิทธิภาพของระบบปรับอากาศและความสบายของผู้คนบริเวณปรับอากาศเป็นอย่างมาก กล่าวคือ ถ้าการกระจายลมไม่ดี จะทำให้บางจุดในห้องร้อนเกินไป หรือเย็นเกินไป

ระบบทั่วไป 3 แบบ สำหรับการจ่ายอากาศที่ใช้กันทั่วไป

1. ระบบกระจายที่เพดาน (CEILTNG DISTRIBUTION SYSTEM) ซึ่งใช้ BIFFUSER แบบติดตั้งที่เพดานหรือแบบแนวตรงเนื่องจากความหนาแน่นของอากาศเย็นสำหรับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การทำความเย็นในฤดูร้อนมีค่ามากกว่าความหนาแน่นของอากาศในพื้นที่มาก ซึ่งระบบการกระจายอากาศแบบนี้สามารถใช้ประสิทธิภาพในการทำความเย็นที่ดีเยี่ยม

2. ระบบกระจายอากาศที่ผนังด้านใน (INSIDE WALL DISTRUTION SYSTEM) ใช้ GRILLE หรือ REGISTER ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการส่งอากาศออกตรงไปยังจุดปลายทางสำหรับการใช้งานในพื้นที่ของสภาวะออกแบบภายนอกที่มีความรุนแรงหรือกระจกรับแสงโดยตรงซึ่งมีความจำเป็นต้องใช้อากาศย้อนกลับบริเวณผนังด้านนอก

3. ระบบกระจายอากาศโดยรอบ (PERIMETER DISTRIBUTION SYSTEM) ของอากาศที่อยู่รอบด้านนอกของพื้นที่ในโครงสร้างที่เกี่ยวกับผนัง กระจกขนาดใหญ่หรือสภาวะออกแบบภายนอกที่รุนแรงสำหรับการทำความเย็น

4. หัวกระจายลม หัวกระจายลม หมายถึงอุปกรณ์ที่ใช้กระจายเข้าไปในบริเวณปรับอากาศแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

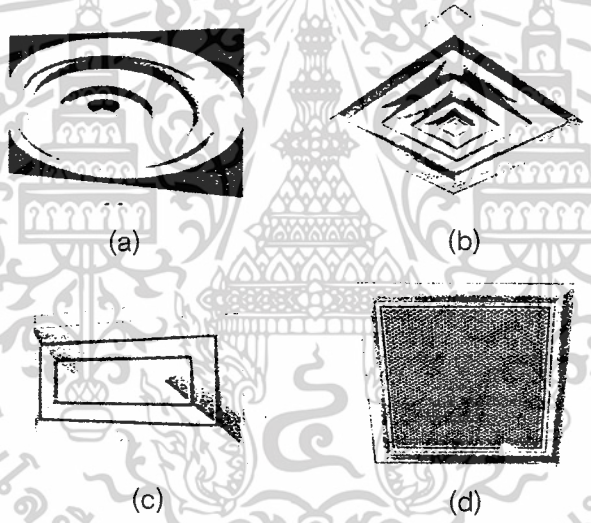

(a) แบบกลม (b) แบบสเหลี่ยม (c) แบบแยกไปตามทิศทาง (d) แบบแผ่นเป็นรู

ภาพที่ 2.107 แสดงชนิดของ DIFFUSER แบบติดตั้งบนเพดาน

2.8.4 ระบบการรักษาความปลอดภัย

1. การรักษาความปลอดภัยในพิพิธภัณฑสถาน

การป้องกันโจรภัยและอัคคีภัย ได้มีเทคนิคสมัยใหม่อยู่มากที่จะเลือกใช้ได้ และในบางกรณีก็ขัดกันบ้าง เช่น การป้องกันอัคคีภัย อาคารจะต้องมีกระไดลิง หรือบันไดฉุกเฉินมีทางออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฉุกเฉิน ซึ่งเป็นบันไดที่อาจเป็นประโยชน์ในการโจรกรรมได้ ฉะนั้นจึงต้องวางแผนป้องกันจุดอ่อนอย่างรอบคอบด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่เห็นเหมาะสมที่สุด

พิพิธภัณฑสถานเป็นสถานที่เก็บรักษาสมบัติของชาติ ซึ่งจะต้อง ทะนุถนอมคุ้มครองป้องกันให้ปลอดภัยที่สุด แต่ขณะเดียวกันพิพิธภัณฑสถานมีหน้าที่ให้บริการแก่คนทุกประเภททุกวัย การจัดแสดงจำเป็นต้องจัดแสดงให้ดึงดูดความสนใจและจะจัดแสดงในตู้ลูกกรงเหล็กไม่ได้ ยิ่งกว่านั้นจะต้องจัดแสดงให้ผู้ชมได้ดูใกล้ ๆ พินิจพิจารณาหรือศึกษาอย่างใกล้ชิด ซึ่งบริการดังกล่าวเป็นการเสี่ยงอันตรายอย่างที่สุด พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร เคยจัดแสดงพิเศษหลายครั้งที่ค่อนข้างเสี่ยงอันตราย เช่น เรื่องเครื่องราชูปโภค จัดแสดงเครื่องราชูปโภคพระราชทานยืมเป็นเครื่องทองฝีมือโบราณทั้งสิ้น จัดแสดงในลักษณะจริง โดยไม่ได้ใส่ตู้ซึ่งเป็นการเสี่ยงอย่างยิ่ง

ปัญหาในเรื่องการป้องกันภัยจะต้องพิจารณาวางมาตรการอย่างรอบคอบ และเตรียมป้องกันและวางมาตรการตั้งแต่เริ่มงานออกแบบอาคารทีเดียว

2. **อาคารพิพิธภัณฑสถานกับการป้องกันภัย**

เริ่มตั้งแต่แค่งานวางแปลนอาคารบนผืนที่ดินจะต้องคิดถึงความปลอดภัย อันตรายจากสภาพแวดล้อมธรรมชาติ เขม่า ควันไฟ ไอเสีย ล้วนเป็นอันตรายต่อวัตถุในพิพิธภัณฑสถาน การเลือกสถานที่ตั้งพิพิธภัณฑสถานจะต้องอยู่ในที่ซึ่งไม่มีอันตรายจากภาวะธรรมชาติแวดล้อม ไม่อยู่ในแหล่งแออัดหรือแหล่งอุตสาหกรรม ขณะเดียวกันก็ไม่อยู่ในที่เปลี่ยวห่างไกลชุมชนซึ่งอาจจะเกิดโจรกรรม เนื้อที่สร้างพิพิธภัณฑสถานควรมีบริเวณพอสมควร มีทางออกมากกว่าหนึ่งทางในภาวะฉุกเฉิน

แบบอาคารและการก่อสร้างอาคารต้องคำนึงถึงการรักษาความปลอดภัย ทั้งโจรภัยและอัคคีภัย หากจะใช้ระบบแจ้งภัยจะต้องวางแผนไปพร้อมกับการสร้างอาคาร เช่น การใช้ประตูเหล็กซ่อนในผนังหากจะใช้ระบบอัตโนมัติ เมื่อเกิดเสียงสัญญาณภัย ประตูจะปิดเองทันทีระบบแมคคานิคง่าย ๆ คือระบบใส่เหล็กหน้าต่างประตูและกุญแจ ก็จะต้องออกแบบให้เหมาะสม สวยงามดูแลรักษาง่าย เตรียมแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้รอบคอบตั้งแต่ออกแบบอาคาร อาคารพิพิธภัณฑสถานที่ถูกหลักการ จะต้องมาประตูทางเข้าในอาคารประตูเดียวผู้ชมจะเข้าและออกทางเดียวกัน ซึ่งเป็นการง่ายในการคุ้มครอง หากเกิดเหตุโจรกรรม เมื่อปิดประตูใหญ่ก็จะกักขังผู้ชมไว้ในอาคารได้ทั้งหมด

พิพิธภัณฑสถานทุกแห่งจะแบ่งส่วนของอาคารเป็นห้องจัดแสดง และห้องทำงานฝ่ายต่าง ๆ แผ่นที่ซึ่งจะอยู่ในหนังสือนำชมหรือเขียนติดไว้ในพิพิธภัณฑสถานก็ตาม จะเป็นแผนที่ซึ่งบอกทิศทางห้องจัดแสดง ห้องบรรยาย ห้องน้ำ ห้องอาหาร คือห้องที่จะบริการประชาชนเท่านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนห้องทำงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ คลังเก็บของ จะไม่มีในแผนที่ ทั้งนี้เพื่อการคุ้มครองความปลอดภัย

3. การป้องกันอันตรายจากผู้ชม

ในการจัดแสดงในพิพิธภัณฑสถานจะต้องมีทั้งจัดแสดงในตู้และนอกตู้ของนอกตู้มักจะถูกสัมผัสจับต้องอยู่เสมอ ซึ่งการสัมผัสแตะต้องนั้นจะทำให้เกิดความเสียหายชำรุดแตกหักหรือเสื่อมสภาพได้ง่าย ฉะนั้นในการจัดแสดงจะต้องหาทางป้องกัน เช่น ทำยกพื้น ไม่ให้ผู้ชมเอื้อมมือถึง ใช้เชือกกั้น

4. การป้องกันโจรภัย

เครื่องมือจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นเครื่องช่วยในการป้องกันโจรภัยก็คือ สัญญาณแจ้งภัย ซึ่งเป็นปัญหายุ่งยากอยู่มาก ในปัจจุบันมีระบบอิเลคโทรนิคทันสมัยและมีเครื่องมือที่ก้าวหน้าในทางเทคโนโลยีที่จะเลือกนำมาติดตั้งในพิพิธภัณฑสถานอยู่มากชนิดแต่อย่างไรก็ตาม แม้จะมีสัญญาณแจ้งภัยที่เชื่อถือว่าได้ผลดีที่สุดก็ตาม แต่ไม่มีสิ่งใดจะแทนเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยได้ สัญญาณแจ้งภัยจะไม่มีผลอะไร ถ้าเจ้าหน้าที่ไม่มีส่วนร่วมงานด้วย

ยามรักษาการณ์ สายตรวจ และเจ้าหน้าที่ประจำห้อง มีความสำคัญอย่างยิ่งในเวลากลางวัน ในเวลากลางคืนยามรักษาการณ์จะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มแข็ง ออกตรวจตราจริงจัง โดยทั่วไปพิพิธภัณฑสถานจะมีนาฬิกายามสำหรับเดินตรวจและไขตามจุดต่าง ๆ ที่กำหนด เพื่อเป็นหลักฐานไม่ให้ยามละทิ้งหน้าที่ ขณะเดียวกันก็ต้องมีระบบสัญญาณแจ้งภัยช่วยด้วย

5. เทคนิคการป้องกันภัยในพิพิธภัณฑสถาน

ระบบสัญญาณแจ้งภัยมีอยู่มากมายในปัจจุบัน เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ทำให้เครื่องสัญญาณภัยด้วยระบบต่าง ๆ มาก

ระบบป้องกันภัยสมัยใหม่นั้น Mr.Andre Noblecourt ได้เขียนบทความไว้ในวารสาร Museum มีโดยย่อดังนี้

5.1 เทคนิคทางกลศาสตร์ (Mechanical techniques) คือการป้องกันรักษาความปลอดภัยที่ใช้กันอยู่ทั่วไป ได้แก่

1. การสร้างรั้วล้อมที่มั่นคงแข็งแรง
2. ใช้ระบบกุญแจ ใส่ประตูห้องและตู้จัดแสดง
3. ตู้ประจำพิเศษ กันสั่นสะเทือน (shock-proofing) ยิงไม่เข้า (bullet-proofing)
4. ใช้พลาสติกหนา หรือ Plexiglas
5. สร้างห้องนิรภัย ตู้นิรภัย ป้องกันทั้งโจรภัยและอัคคีภัย
6. ใช้งานประตูเหล็กสำหรับห้องสำคัญ และทำประตูเปิดปิดอัตโนมัติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 **เทคนิคทางไฟฟ้า** (Electrical techniques)

ใช้เป็นระบบสัญญาณแจ้งเหตุ (Alarm system) ประกอบด้วยเครื่องดัก (detector) ซึ่งจะรายงาน (transmission) เป็นสัญญาณเสียง (alarm) ซึ่งใช้เป็นเครื่องช่วยป้องกันรักษาความปลอดภัย มีเทคนิคใหม่ ๆ อยู่มากดังเช่น

2.1 เครื่องดักเสียง (Sound detectors) ใช้ระบบอิเล็กตอนจับเสียง ถ้ามีคนร้ายลักลอบเข้าไปในสถานที่ซึ่งติดตั้งเครื่องดักเสียงไว้ หรือถ้ามีการงัดแงะ ทำให้เกิดเสียงขึ้นแล้วเครื่องจับเสียงรายงานไปยังสัญญาณแจ้งเหตุ ทำให้เกิดเสียงกริ่งขึ้นภัยทันที

2.2 เครื่องจับโดยอาศัยหลักในการเปลี่ยนแปลงความจุของไฟฟ้า (Capacitance variation devices) วิธีนี้ใช้จับโดยอาศัยการเปลี่ยนแปลงของความจุของไฟฟ้าภายในห้อง ถ้ามีคนเข้าไปในเขตซึ่งติดตั้งเครื่องนี้ ประจุไฟฟ้าถูกรบกวนเพราะคนเป็นตัวนำไฟฟ้า จึงทำให้ความจุไฟฟ้าเปลี่ยนแปลงไป เครื่องจับก็จะส่งสัญญาณทำให้เกิดเสียงกริ่งขึ้น

2.3 รั้วไฟฟ้า (Electric fencing) วิธีนี้ใช้เดินสายไฟฟ้า หรือลวดไว้ที่รั้ว หากเกิดการกระทบกระทั่ง ทำให้วงจรไฟฟ้าขาด ก็จะทำให้เกิดเสียงกริ่งสัญญาณขึ้น

2.4 เครื่องดักด้วยคลื่นเสียงสูง (Ultrasonic detectors) วิธีนี้ใช้ตั้งคลื่นเสียง Ultrasonic wave เข้าไว้เมื่อมีการเคลื่อนไหวผ่านคลื่นเสียง ทำให้คลื่นเสียงถูกตัดจะทำให้ค่าของ Ultrasonic wave ที่ตั้งไว้ลดลงก็จะส่งสัญญาณเสียงกริ่งขึ้น วิธีนี้มีประสิทธิภาพไวมาก แต่เมื่อเกิดกริ่งขึ้นทุกครั้งจะต้องตั้งเครื่องใหม่

5.3 **ระบบแม่เหล็กไฟฟ้า** Electromagnetic ได้แก่เครื่องเรดาร์ (radars) ใช้วัดความเปลี่ยนแปลงลักษณะของกริ่งแม่เหล็กที่สะท้อนกลับจากการที่มีวัตถุเคลื่อนที่ผ่านเข้ามาใกล้แรงของคลื่นแม่เหล็ก กริ่งที่สะท้อนกลับจะถูกส่งเข้าเครื่องรับ เกิดเป็นสัญญาณเสียง

5.4 **เทคนิคทางโทรทัศน์** (Optical techniques)

1. เครื่องกั้นด้วยแสงสว่าง (Visible light barriers)

ใช้ลำแสงพุ่งไปยัง photo-electriccell ถ้ามีสิ่งใดผ่านทางของแสง แสงจะถูกรบกวนสัญญาณเสียงจะดังขึ้น อาจใช้แสงกั้นในที่หนึ่งที่ใด เช่นทางเดิน หรือทางเข้า แต่ควรเป็นภายในอาคาร

2. เครื่องกั้นด้วยแสงชนิด Infra-red (Infra-red barriers)

วิธีนี้ใช้ลำแสงของ Infra-red วิธีนี้ดีกว่า visible light เพราะมองไม่เห็น เหมาะที่จะใช้กับทางเดิน ทางเข้า และทางออก แต่ไม่เหมาะสำหรับนอกอาคารเพราะอาจมีสัตว์และแมลงในเวลากลางคืนอาจทำให้เกิดสัญญาณเสียงได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เครื่องโทรทัศน์ (Visible light television)

ใช้กล้องโทรทัศน์จับสิ่งที่ต้องการคุ้มครองกล้องโทรทัศน์มีหลายแบบทั้งใช้ในอาคารและนอกอาคาร ทนน้ำทนร้อนเย็นได้ โดยมากใช้กับทางเข้าแต่ต้องมีเจ้าหน้าที่คอยดูที่จอโทรทัศน์ และอาจต่อกับเครื่องสัญญาณเสียงก็ได้

4. ใช้แสงสว่างควบคุม (Normal lighting and spotlights) คือการใช้ไฟฟ้าธรรมดาหรือ spotlight ส่องไปยังที่ที่ต้องการคุ้มครอง ซึ่งมักใช้กับรั้วทางเข้าใช้ประกอบกับเครื่องมือซึ่งทำให้เกิดสัญญาณเสียง ลำพังแสงสว่างป้องกันไม่ได้ แต่อาจมีผลเพียงจิตวิทยาเท่านั้น

5. เครื่องถ่ายภาพ (Photography)

วิธีนี้ใช้กล้องถ่ายรูปตั้งไว้ยังจุดที่ต้องการคุ้มครองเป็นกล้องอัตโนมัติอาจจะใช้แสง flash โดยไม่ต้องถ่ายรูปก็ได้ เมื่อมีคนเข้ามายังจุดที่ตั้งกล้องไว้ จะสว่างขึ้นโดยอัตโนมัติและเกิดสัญญาณเสียงหรืออาจใช้กล้องถ่ายรูปอัตโนมัติบันทึกภาพโดยตลอดก็ได้

5. เจ้าหน้าที่รักษาการณ์ (Watchmen, guards, attendants)

1. การรักษาความปลอดภัยในเวลาเปิดพิพิธภัณฑสถาน

ในเวลาเปิดพิพิธภัณฑสถาน หรือในเวลากลางวัน นอกจากที่พิพิธภัณฑสถานทั่วไปจะมีพนักงานเฝ้าห้อง (attendants) และเจ้าหน้าที่รักษาการณ์ (guards และยาม (watch-men)) ทำหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยก็ตาม พิพิธภัณฑสถานยังต้องใช้อุปกรณ์ได้แก่ สัญญาณแจ้งเหตุอันตราย ช่วยพนักงานด้วย ตามความจำเป็นของแต่ละห้อง และใช้ประตูอัตโนมัติในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินเกิดโจรภัย เมื่อเกิดสัญญาณเสียงแจ้งเหตุอันตรายขึ้นในห้องใดประตูห้องนั้นจะปิดโดยอัตโนมัติทันทีเพื่อช่วยเจ้าหน้าที่จับผู้ร้ายได้ทันท่วงที

2. ยามรักษาการในเวลากลางคืน

หลังเวลาปิดพิพิธภัณฑสถานแล้ว จะต้องมีเวรยามรักษาการณ์ รอบบริเวณผลัดเปลี่ยนกันตลอดคืน พิพิธภัณฑสถานจะต้องวางระเบียบปฏิบัติ ผลัดหนึ่งอาจจะเป็น 3-4 ชั่วโมง หรือ 6 ชั่วโมงแต่ละผลัดอาจมีมากกว่าหนึ่งคน เช่น มียามตรวจและยามรักษาการณ์ที่ห้องยาม หรือห้องควบคุมความปลอดภัย (security office) การรักษาการณ์ของยามนั้น ถ้ายามเคร่งครัดตื่นระวังอยู่ตลอดเวลาก็ดี แต่ถ้าเผอเรอหรือหลับละเลยหน้าที่จะเกิดผลเสียดังนั้นจึงได้มีวิธีการต่าง ๆ ที่จะใช้คุมยามระหว่างอยู่เวร และมีการรายงาน เพื่อส่งงานแก่ผลัดต่อไป

วิธีกาดรควบคุมให้ยามปฏิบัติงานเคร่งครัดนั้น ก็มีวิธีให้ตรวจตามจุดต่าง ๆ ที่กำหนด (Patrol check-points) โดยมีอุปกรณ์ช่วยได้แก่ นาฬิกายาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 บัตรเวลา (Time – keeping cards) วิธีนี้ใช้นาฬิกาอัตโนมัติ (time keeping clock) ซึ่งจะประทับตราหรือเจาะรูลงบนบัตรเมื่อยามรับเวรและออกเวร จะต้องพิมพ์หรือเจาะรูบอกเวลาที่นาฬิกาซึ่งอยู่ห้องที่ยามและตามจุดต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ให้ตรวจ เมื่อตรวจที่ใดเวลาใด เครื่องนาฬิกาจะประทับเวลานั้นบนบัตร

2.2 การควบคุมโดยนาฬิกา (Control clocks) วิธีนี้คือระบบไขลานนาฬิกา ซึ่งมีกระดาษม้วนบรรจุอยู่ข้างใด ติดตั้งไว้ตามจุดต่าง ๆ ที่จะให้ยามตรวจ เมื่อยามไปถึงจะใช้กุญแจไขลานนาฬิกา เวลาและเลขกุญแจจะปรากฏอยู่บนม้วนกระดาษ ซึ่งจะบอกได้ว่ายามได้มาตรวจอาคารส่วนไหนในเวลาใดตามจุดที่มาไขกุญแจ วิธีนี้ใช้อยู่ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร และส่วนภูมิภาค

2.3 การควบคุมโดยแผงไฟ (Switchboard check-lights) วิธีนี้เมื่อยามไปถึงจุดต่าง ๆ ที่ต้องตรวจจะมีกุญแจสำหรับไข ซึ่งเมื่อไขกุญแจก็จะปรากฏไฟสว่างขึ้นที่แผงไฟในห้องยาม เป็นการรายงานว่าได้ตรวจถึงจุดนั้น ๆ แล้ว แต่วิธีนี้ต้องมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานห้องยามด้วย

2.4 บันทึกที่สำนักงานกลาง (Central recorders) วิธีนี้ยามใช้กุญแจไขตามจุดต่าง ๆ ที่กำหนดให้ตรวจและเมื่อไขกุญแจแล้วจะปรากฏเวลาและเลขที่ของตำแหน่งที่ตรวจบนแผ่นกระดาษ ในห้องยามหรือสำนักงานกลาง

6. ข้อสรุปและข้อเสนอแนะระบบรักษาความปลอดภัย

จากเนื้อหาต่าง ๆ ที่ได้เสนอในขั้นต้นนั้นเป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องระบบการรักษาความปลอดภัย รวมถึงการระวังภัยต่าง ๆ ที่จะเข้ามาสู่ตัวอาคาร โดยอาศัยข้อมูลตามมาตรฐาน ต่าง ๆ และเทคโนโลยีชั้นสูงในการผลิตรวมไปถึงการรักษา ระบบการรักษาความปลอดภัยภายในอาคารอีกด้วย

ในปัจจุบันผู้ออกแบบอาคารควรที่จะคำนึงถึงเรื่องความปลอดภัยหรือการรักษาความปลอดภัยภายในอาคารด้วย ทั้งนี้เพื่อที่จะให้อาคารที่จะสร้างขึ้นมาใหม่ เป็นระบบที่มีความปลอดภัยสูงสุดอีกด้วย

2.8.5 ระบบป้องกันอัคคีภัย

1. การป้องกันอัคคีภัย

การป้องกันอันตรายจากอัคคีภัย เป็นความรับผิดชอบอย่างสูงของผู้บริการและเจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑสถานเท่านั้นยังต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของคน รวมทั้งประชาชนที่เข้ามาชม พิพิธภัณฑสถานด้วย การสูญเสียสมบัติอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรม จากอัคคีภัย จึงต้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กวดขันในเรื่องระเบียบการบริหาร ตลอดจนต้องมีอุปกรณ์และเทคนิคที่ทันสมัยดีที่สุด ในการต่อสู้ป้องกันไฟ

ในการรักษาความปลอดภัย ในทางประเทศได้มีกฎหมายบังคับไว้เกี่ยวกับรูปของอาคาร ทางเข้าออกฉุกเฉิน จำกัด จำนวนเข้าไปในอาคาร การเก็บเชื้อเพลิงและการใช้วัตถุที่ไวไฟเหล่านี้ประเทศใดมีกฎหมายก็ย่อมต้องปฏิบัติให้สอดคล้องตามที่กฎหมายบ่งไว้ส่วนประเทศใดไม่มีกฎบังคับในการป้องกันไฟ ก็ย่อมต้องคำนึงถึงกฎ หรือความจำเป็นดังกล่าว

2. ลักษณะพื้นฐานโดยทั่วไปของระบบป้องกันเพลิงอัตโนมัติ

จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

1. ส่วนเตือนภัย (FIRE ALARM SYSTEM)

ทำหน้าที่ดักจับเพลิง และส่งสัญญาณเตือนภัยให้ดังขึ้น อุปกรณ์หลักในระบบคือ อุปกรณ์ตรวจจับเพลิง ซึ่งมีชนิดที่ทำงานโดยอาศัยอุณหภูมิความร้อน และชนิดที่ทำงานโดยอาศัยควันไฟ และแบบพิเศษตรวจจับรังสีความร้อนอินฟราเรด

2. ส่วนดับเพลิง (FIRE EXTINGUISHING SYSTEM)

ทำหน้าที่ดับเพลิงที่อาจเกิดขึ้น อุปกรณ์โดยทั่วไปแสดงไว้คือ มีสารดับเพลิงที่เหมาะสม, มีท่อต่อจากถังไปยังหัวฉีดและที่วางที่เหมาะสม, ถังสำรองน้ำดับเพลิง

ชนิดของระบบป้องกันเพลิงอัตโนมัติ แบ่งตามชนิดของสารดับเพลิงได้ 4 ชนิด

2.1 ระบบที่ใช้น้ำ เป็นสารดับเพลิง เหมาะสมกับสถานที่ทำงาน ห้างสรรพสินค้าช่วยลดความร้อน และไอน้ำ

2.2 ระบบใช้ผงเคมี เป็นสารดับเพลิง เหมาะสมกับโรงงานทำสี อบสี ถังเก็บน้ำมัน สารไวไฟ

2.3 ระบบที่ใช้ก๊าซคาร์บอนไดอ๊อกไซด์ เป็นสารดับเพลิงเหมาะสมกับโรงงาน ห้องเครื่อง ห้องอุปกรณ์ไฟฟ้า เมื่อดับแล้วจะระเหยหมดไม่สกปรก

2.4 ระบบใช้ก๊าซเฮลอน เป็นสารดับเพลิง เหมาะสมกับห้องอุปกรณ์ไฟฟ้า ห้องเก็บทรัพย์สินราคาแพง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับห้องคอมพิวเตอร์

3. สปริงเกลอร์น้ำ

เป็นระบบดับเพลิงในสมัยแรก ๆ ลักษณะของสปริงเกลอร์ใช้ท่อน้ำเจาะรู ซึ่งอยู่ตามบริเวณต่าง ๆ ของอาคาร เมื่อเกิดไฟไหม้ยามจะเปิดก๊อกน้ำและน้ำจะฉีดออกมาตามรู ต่อมาพัฒนาหัวฉีดน้ำแทนที่จะเจาะรูไว้เฉย ๆ ซึ่งทำการฉีดโดยอัตโนมัติเมื่ออุณหภูมิบริเวณนั้นสูงเกินกำหนด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชนิดของระดับสปริงเกลอร์น้ำ

1. แบบท่อเปียก (WET PIPE SYSTEM)
2. แบบท่อแห้ง (DRY PIPE SPRINKLER SYSTEM)
3. แบบฟรี – แอคชั่น (FREEACTION SYSTEM)
4. แบบดีลัดจ์ (DELUDEGE SYSTEM)
5. แบบแหล่งน้ำจำกัด (LIMITED WATER SUPPLY SYSTEM)

ชนิดของหัวสปริงเกลอร์

แบ่งได้ตามลักษณะใหญ่ ๆ คือ

1. ชนิดหัวทิ่มลง (PENDENT TYPE) นิยมใช้กันทั่วไป ติดที่เพดาน
2. ชนิดหัวชี้ขึ้น (UPRIGHT TYPE) มักจะใช้ในบริเวณที่มีเครื่องหรือวางของสูง ๆ
3. ชนิดติดผนัง (WALL TYPE) ในกรณีที่ไม่สามารถเดินท่อไปยังกลางห้องได้เช่น ห้องพักในโรงแรม

PENDENT UPRIGHT WALL

ภาพที่ 2.108 แสดงลักษณะสปริงเกลอร์ในแบบต่าง ๆ

ระยะห่างระหว่างหัวสปริงเกลอร์ขึ้นอยู่กับสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้คือ

1. วัสดุที่ใช้ในอาคารสามารถทนไฟได้มากน้อยแค่ไหน
2. โครงสร้างของอาคาร
3. ประเภทการใช้งาน
4. **การใช้พื้นที่และขนาดของห้อง**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

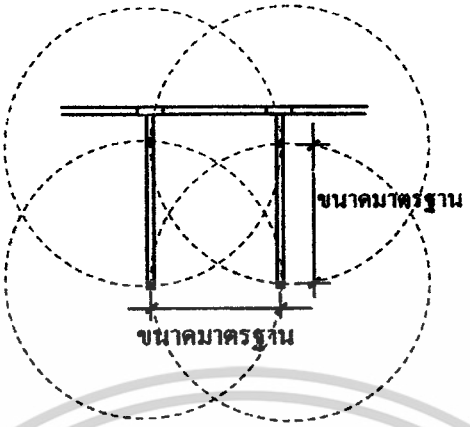

ภาพที่ 2.109 แสดงการเดินท่อน้ำแบบ SPRINKLER ไว้เหนือเพดาน

สำหรับลักษณะการคลุมพื้นที่ของสปริงเกลอร์

นั้นถูกกำหนดเป็นมาตรฐานไว้ดังนี้

เพลิงประเภทเบา สปริงเกลอร์หัวหนึ่งจะพ่นน้ำออกเป็นบริเวณประมาณ 130 – 225 ตร.ฟุต

เพลิงประเภทกลาง สปริงเกลอร์หัวหนึ่งจะพ่นน้ำออกเป็นบริเวณประมาณ 100 – 130 ตร.ฟุต

เพลิงประเภทรุนแรง สปริงเกลอร์หัวหนึ่งจะพ่นน้ำออกเป็นบริเวณประมาณ 90 ตร.ฟุต

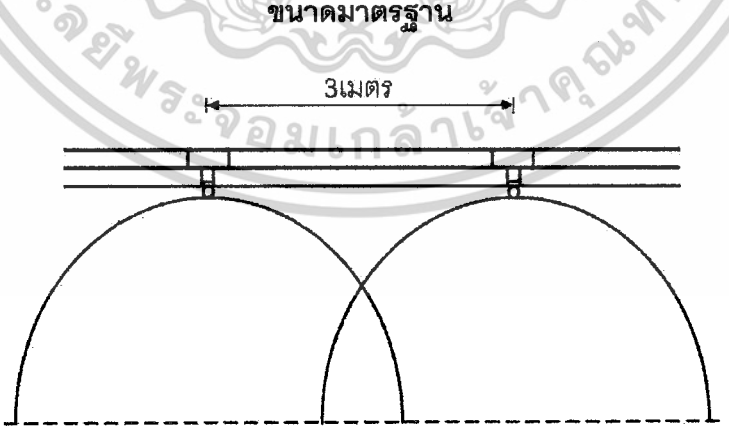

ภาพที่ 2.110 แสดงการฉีดน้ำของระบบป้องกันเพลิงระบบสปริงเกลอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ข้อแนะนำในการป้องกันอัคคีภัย

1. วางระเบียบข้อบังคับสำหรับเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ระเบียบนั้นมีระเบียบทั่วไปของพิพิธภัณฑสถาน และระเบียบเฉพาะของเจ้าหน้าที่ฝ่ายช่างในโรงงาน เจ้าหน้าที่ทำความสะอาดอาคารเป็นต้น เพื่อจะได้ปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงความปลอดภัยจากไฟไหม้ด้วย

2. มีเจ้าหน้าที่ไฟฟ้าโดยตรงทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกระแสไฟฟ้า ตรวจตราสายไฟเปลี่ยนสายไฟ และซ่อมแซม เจ้าหน้าที่ฝ่ายอื่นจะเกี่ยวข้องเรื่องไฟฟ้าไม่ได้

3. มีห้องเก็บเชื้อเพลิง และสารเคมีที่ปลอดภัย

4. อาคารพิพิธภัณฑสถาน ต้องเป็นอาคารที่ออกแบบโดยเตรียมการป้องกันอัคคีภัยได้แก่ ทำห้องประตูเหล็ก ที่จะปิดกั้นไฟไม่ให้ลุกลามไปยังห้องอื่น เป็นต้น

5. ติดตั้งสัญญาณแจ้งเหตุไฟไหม้ในห้องจัดแสดงและห้องอื่น ๆ ได้แก่ เครื่องมือดักควัน (Smoke detector) และเครื่องมือดักความร้อน (heat detector) ทำนองเดียวกับเครื่องมือป้องกันโจรกรรม เมื่อมีควันหรือความร้อนเกิดขึ้นในห้อง ก็จะเกิดเสียงกริ่งสัญญาณให้เจ้าหน้าที่ทราบ

6. เตรียมหัวสูบและยาสูบ สำหรับฉีดน้ำเมื่อเกิดไฟไหม้ พิพิธภัณฑสถานจะต้องเตรียมการป้องกันไว้ จัดตั้งหัวสูบน้ำในจุดต่าง ๆ เป็นระยะ และในบางกรณีที่น้ำประปาไม่เพียงพอ จะต้องมีน้ำบาดาลไว้ใช้ มีเครื่องสูบน้ำและมีเครื่องทำไฟฟ้าอัตโนมัติ

7. เตรียมสารเคมีสำหรับดับไฟในห้องจัดแสดงและห้องต่าง ๆ ของพิพิธภัณฑสถาน

8. เตรียมฝึกเจ้าหน้าที่ให้มีจิตใจเตรียมพร้อมและระแวดระวังในเรื่องอัคคีภัย ฝึกเจ้าหน้าที่ให้รู้จัดใช้สารเคมีป้องกันไฟ และแจ้งเหตุไฟไหม้ มีการซ้อมดับเพลิงกันเป็นครั้งคราว

9. มีสัญญาณแจ้งไฟไหม้ ไปยังสถานีดับเพลิง

10. เทคนิคในปัจจุบันอาจติดตั้งเครื่องดักความร้อนในห้องจัดแสดง และเครื่องดับไฟด้วยสารเคมีอัตโนมัติได้ คือเมื่อเกิดมีความร้อนในห้องถึงขนาดอุณหภูมิที่ตั้งไว้ เครื่องดับไฟสารเคมีจะทำงานโดยอัตโนมัติ

5. ระบบดับเพลิงภายในอาคาร

ระบบดับเพลิงภายในอาคารมีอยู่หลายแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะการใช้สอยของอาคารแต่ละชนิด และวัสดุเชื้อเพลิงที่อาจเกิดเพลิงไหม้ขึ้นได้ทุกเวลา ซึ่งอาศัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ 3 ประการ ที่ทำให้เกิดการลุกไหม้ขึ้น คือเชื้อเพลิง ความร้อน และออกซิเจน ดังนั้นในการดับไฟควรทำต่อไปนี้คือระบบดับเพลิงภายในอาคารแบบต่าง ๆ ดังนี้

1) ระบบสายฉีดน้ำดับเพลิง (Fire Hose Reel System)
2) ระบบหัวกระจายน้ำดับเพลิง (Sprinkler System)
3) ระบบโฟม (Foam System)
4) ระบบก๊าซ CO_2
5) ระบบก๊าซ Halon
6) ระบบเคมีแห้ง (Dry Chemical System)
7) ระบบเคมีเปียก (Wet Chemical System)

2.8.6 **การใช้สีในการตกแต่ง**

การใช้สีทางสถาปัตยกรรมเป็นเรื่องที่น่าสนใจ เพราะต้องคำนึงถึงเรื่องขนาดของอาคารความเหมาะสม สีของวัสดุที่มีพื้นผิวต่าง ๆ กัน ดังนี้การศึกษาเรื่องสีที่ใช้ในการตกแต่งจึงมีความสำคัญกับงานออกแบบเป็นอย่างยิ่ง

จิตวิทยาของสี

สีสามารถแบ่งออกเป็น 2 วรรณะ คือ

1. สีร้อน
2. สีเย็น

ตารางที่ 2.13 เปรียบเทียบคุณสมบัติของสีร้อนกับสีเย็น

สีร้อน	สีเย็น
- ดึงดูดความรู้สึก - สะดุดตา - ให้ความรู้สึกร่าเริง	- ไม่ดึงดูดความรู้สึก - รู้สึกสบายตาเมื่อมองเห็นและมองได้นาน - ให้ความรู้สึกเยือกเย็น

สีร้อนและสีเย็นสามารถแบ่งสกุลสีใหญ่ ๆ ตามวรรณะได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.14 แสดงอิทธิพลความรู้สึกของสีร้อน

สีร้อน	
สี	**อิทธิพลต่อความรู้สึก**
สีแดง	เป็นสีมีอำนาจดึงดูดสายตามากที่สุด จะทำให้ความรู้สึกจริงจัง ตื่นเต้น เร้าใจและร้อนแรง รุนแรง กล้าหาญ สีแดงที่ดูกระด้าง แสดงความสูงส่งภูมิฐานมั่นคง และมีอำนาจ ในด้านอุตสาหกรรม ในโรงงานใช้สีแดงที่แสดงความหมายเกี่ยวข้องกับอันตราย การห้าม การระมัดระวัง ถ้านำมาใช้กับผลิตภัณฑ์เพียงเล็กน้อยอาจทำให้ผลิตภัณฑ์เด่นขึ้นมา สีแดงอ่อนให้ความรู้สึกร่าเริง
สีเหลือง	ขึ้นอยู่กับความเข้มและความแรง ความรู้สึกสดชื่น ร่าเริง มีชีวิตชีวา สีเหลืองอ่อนจะมีลักษณะเด่นสะอาด สีเหลืองทองดูกระปรี่กระเปร่า
สีส้ม	เป็นสีที่สดใสมองเห็นได้ไกล ให้ความรู้สึกดึงดูด ระมัดระวังถ้านำมาใช้กับผลิตภัณฑ์ จะทำให้ดูสะอาดเบาขึ้น
สีม่วงแดง	ให้ความรู้สึกตื่นเต้น และมีอำนาจในทางลึกลับ
สีชมพู	เป็นสีอ่อนหวาน นุ่มนวล ให้คามรู้สึกร่าเริง บริสุทธิ์ไร้เดียงสา เกี่ยรติยศ เป็นสัญลักษณ์ของผู้หญิงและความรัก ไม่มีอุปสรรค
สีน้ำตาล	แสดงความอบอุ่น ทำให้เกิดความแห่งแล้ง เศร้าสลด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.15 แสดงอิทธิพลความรู้สึกของสีเย็น

สีเย็น	
สี	**อิทธิพลต่อความรู้สึก**
สีน้ำเงิน	แสดงความรู้สึกสงบเยือกเย็น ลึกลับทำให้เกิดสมาธิ แสดงความเป็นผู้ใหญ่ สง่า สีน้ำเงินเข้มทำให้เกิดความรู้สึกไม่สิ้นสุด สีน้ำเงินอ่อนให้ความรู้สึกว่างเปล่า หรือความฝัน สีน้ำเงินอมเขียวสามารถให้ความรู้สึกตื่นเต้น และเมื่อใช้ร่วมกับสีขาวจะทำให้รู้สึกสดชื่นและสะอาด
สีเขียว	ให้ความรู้สึกสดชื่น สงบเงียบ ซื่อสัตย์ ช่วยให้การพักสายตาเป็นสีที่แสดงความเป็นกลาง ไม่ค่อยมีอำนาจ ให้ความหวังกับชีวิตใหม่ เมื่อเพิ่มสีเหลืองมีความแรงสดใสขึ้น แต่ถ้าเพิ่มสีน้ำเงินจะทำให้เย็นลงลึกลับ ถ้าใช้ในงานเป็นส่วนพื้นจะแสดงความสงบ
สีฟ้า	ให้ความรู้สึกสว่างสดใส อิสระไม่มีขอบเขต เป็นสัญลักษณ์ของท้องฟ้า อากาศสีฟ้าทะเลแสดงถึงความชุ่มชื้น ความเย็น

สีและความรู้สึกจากการมองเห็นในลักษณะต่าง ๆ

ให้ความรู้สึกในเรื่องขนาด (SIZE)

- สีอ่อน (LIGHT VALUE) ทำให้ผลิตภัณฑ์ดูใหม่ขึ้นและอยู่ใกล้
- สีเข้ม (DARK VALUE) ทำให้ผลิตภัณฑ์ดูเล็กลงและอยู่ไกล
- สีร้อน (WARM VALUE) ทำให้ดูไกล
- สีเย็น (COOL VALUE) ทำให้ดูใกล้

1. น้ำหนัก (WEIGHT)
   - สีอ่อน และสีร้อน ทำให้ผลิตภัณฑ์ดูเบาขึ้น
   - สีเข้มและสีเย็น ทำให้ผลิตภัณฑ์ดูหนักขึ้น
2. ความแข็งแรง (STRENGTH)
   - สีร้อน ที่มีความมันมาก ๆ จะทำให้ดูแข็งแรง
   - สีเย็น จะทำให้ดูแข็งแรงน้อย นอกจากนี้สีที่คล้ายกับโลหะจะทำให้รู้สึกแข็งแกร่งด้วย เช่น สีน้ำเงินเข้ม – อมเทา สีบรอนซ์ เป็นต้น
3. อุณหภูมิ (TEMPERATURE)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สีร้อนให้ความรู้สึกสดชื่น อบอุ่น
- สีเย็นให้ความรู้สึกเย็น สงบ นอกจากนี้สีอ่อนจะดูดความร้อนน้อยกว่าสีเข้ม

4. ความสะอาด (CLEANING)

- สีขาวเป็นสีที่สะอาดที่สุด
- สีอ่อน เช่นสีเหลืองอ่อน สีงาช้าง เป็นต้น แสดงความสะอาดและถูกสุขลักษณะ นุ่มนวล

5. ความภูมิฐาน (DIGNITY)

- สีเทา เป็นสีที่ให้ความภูมิฐานสง่างามที่สุด
- สีเทาแกมเขียวและสีเทาแกมน้ำเงิน ปกติใช้เป็นสีเฟอร์นิเจอร์ภายในสำนัก

ความสำคัญเกี่ยวกับการออกแบบและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการใช้สี ซึ่งแยกออกเป็นความสัมพันธ์กันได้ดังนี้

1. สีกับรูปร่าง (COLOR & FORM)

1.1 สีบนรูปร่างที่มีพื้นผิวแบนจะอ่อนกว่าสีจริง เนื่องจากด้านที่ไม่ถูกแสงจะกลมกลืนกับฉากหลัง

1.2 สีบนรูปร่างที่มีผิวโค้งจะเข้มกว่าสีจริง เนื่องจากการตัดกันของส่วนที่สะท้อนแสง (High light)

2. สีกับผิว (COLOR & TEXTURE)

สีบนพื้นผิวที่มีการสะท้อนแสงมาก เช่น พื้นผิวขรุขระ เป็นต้น จะอ่อนกว่าสีจริง รวมทั้งสีที่เป็นมันสะท้อนแสง

3. สีกับวัสดุ (COLOR & MATERIAL)

ใช้ในการตกแต่งผิวของวัสดุ เพื่อจะได้ให้ผู้ใช้ทราบว่าควรใช้ที่ไหน เมื่อไรอย่างไร หรือแยกประเภทของวัสดุ นอกจากนี้ยังใช้ในการเลียนแบบวัสดุนอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบที่ช่วยในการใช้สีอีก คือคุณลักษณะของสี เช่น

- HUE คือ ตัวสีเป็นเนื้อแท้ของสีแต่ละสี
- VALUE คือ ความเข้มของสี
- TINT คือ กลุ่มสีที่จางหรือออมสีขาว
- CHROMA คือ ความรุนแรงของเนื้อสี
- COMPLEMENT คือ สีที่ตรงกันข้าม ถ้าใช้ผสมกันในปริมาณที่พอเหมาะจะทำให้สีที่ออกมาน่าดู

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในทางปฏิบัติการใช้สีร่วมกัน ความรู้สึกที่ได้มิได้แยกตามความรู้สึกเฉพาะของสี แต่จะเป็นความรู้สึกของส่วนรวมของสีทั้งหมด เช่น สีแดง ให้ความรู้สึกกระปรี้กระเปร่า เมื่อใช้ร่วมกับสีเหลืองที่ความรู้สึกสดชื่นร่าเริง จะทำให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว (DYNAMIC) และการแผ่ขยาย (EXPANSIVE) สีเข้มจับคู่กับสีอ่อนจะทำให้ดูเด่นขึ้นมาและมีชีวิตชีวา สีที่สดใสพอกันเมื่อใช้ด้วยกันจะดึงดูดความสนใจได้เร็วขึ้น

2.8.7 **การศึกษาวัสดุที่ใช้ในงานตกแต่ง**

การเลือกใช้วัสดุในงานตกแต่ง ให้เหมาะสมกับความต้องการของสถานที่ วัสดุที่ใช้กับภายในศูนย์อาคารแสดงสินค้านั้น ควรมีคุณสมบัติในการเก็บเสียงหรือดูดซับเสียง ทนทาน ใช้งานสะดวก ดูแลรักษาง่าย และยังต้องคงความสวยงามอีกด้วย ดังนั้นการศึกษาคุณสมบัติของวัสดุต่าง ๆ ที่ใช้ในงานตกแต่งนั้นจำเป็นอย่างยิ่ง

ผิว

ลักษณะที่ทำให้เกิดความรู้สึกต่าง ๆ แก่ผู้พบเห็นทางกาย คือ การสัมผัส และทางจิตใจ คือทำให้อยากติดตาม เลื่อมใส เชื่อถือ

ลาย

ลักษณะการใช้สี แสง เงา มวล รูปทรง ช่องว่าง และผิว มารวมกัน ลายในการออกแบบต้องพอดี ไม่มากน้อยเกินไป มิฉะนั้นแล้วจะก่อนให้ความรู้สึกไม่สบายตา อึดอัด หรือเวิ้งว้างจนเกินไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.16 แสดงคุณสมบัติของวัสดุที่ใช้ในงานตกแต่ง

ประเภท	คุณสมบัติ						ขนาด	การใช้งาน
	ดูดซึมเสียง	ทนทาน	ทำความสะอาดง่าย	ทนความชื้น	กันความร้อน	ทนไฟได้		
วัสดุทั่วไป								
1. หินเกล็ดขัดมัน		◆	◆				หนา 5/8 – 3/4 นิ้ว ความกว้างไม่ควรเกิน 3.60 ม.	บันไดภายนอกทั่วไป, ห้องน้ำ, โถงทางเข้า, งานที่ทนทานมาก
2. กระเบื้อง		◆	◆	◆		◆	จัตุรัส x4, 6 x 6, 8 x 8, 9 x 9, 12 x 12 นิ้ว หกเหลี่ยม, แปดเหลี่ยม ความหนา ¾ , 1 ¾ , 1 ⅛ , 1 ½, 2 นิ้ว	ใช้งานหนักมาก ๆ อาคารพักอาศัย, ครัว , ห้องน้ำในบริเวณที่ต้องการทนต่อความทนทาน ทนต่อดินฟ้าอากาศ ทนต่อการศึกกร่อน บำรุงรักษาง่าย
3. กระเบื้องเซรามิกเคลือบมัน		◆	◆			◆	3 x 3, 4 x 4, 4 ½, 6 x 6, 10 x 10, 12 x 12 นิ้ว หนา ⅜ ม ½ม ¾ นิ้ว	ใช้ในที่ที่ต้องการรักษาความเหมาะสมต่อสภาพดินฟ้าอากาศ และทนต่อไอน้ำเดิมได้ดี มีหลายแบบ ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมในการใช้งาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.16 (ต่อ)

ประเภท	คุณสมบัติ						ขนาด	การใช้งาน
	ดูดซึมเสียง	ทนทาน	ทำความสะอาดง่าย	ทนความชื้น	กันความร้อน	ทนการขีดข่วน		
4. กระเบื้องหินอ่อน		◆	◆				มีขนาดต่าง ๆ ให้เลือกมากมาย ความหนา ¾ - 1 นิ้ว	เป็นหินที่ทนทานต่อความสกปรกได้ดี ทนต่อสารเคมีได้บ้าง หินอ่อนมีค่าในด้านความงามมากกว่าหินประเภทอื่น มีสีให้เลือกตามความเหมาะสม เช่น ขาว เทา ชมพู เขียว เนื้อน้ำตาล ไม่เก็บเสียง หรูหรา และมีผิวดูสวยงาม
5. แผ่นหินธรรมชาติ		◆	◆			◆	มีขนาดต่าง ๆ ให้เลือกมากมาย ความหนา 1 ½ -2 นิ้ว	งานหนัก งานตกแต่ง
6. กระเบื้องหินเกล็ดขัด	◆		◆				มีหลายขนาดให้เลือกมากมาย ผิวที่เป็นเกล็ดควรเทหนาอย่างน้อย ½ นิ้ว	งานปานกลาง งานหนักการรักษาง่าย ดูเรียบร้อย ใช้เมื่อไม่ต้องการความเงียบนัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.16 (ต่อ)

ประเภท	คุณสมบัติ						ขนาด	การใช้งาน
	ดูดซึมเสียง	ทนทาน	ทำความสะอาดง่าย	ทนความชื้น	กันความร้อน	ทนไฟ		
7. วัสดุพื้นพวกไม้คอร์ก	◆		◆				30-70 นิ้ว กว้าง 6 นิ้ว (ชนิดแผ่น 4-12 นิ้ว รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส 36x12 นิ้ว	ใช้งานหนักปานกลางอาคารทำงานเล็ก ๆ บ้านพักอาศัย
8. แผ่นพีวีซี		◆	◆	◆			กว้าง 3, 4, 6 นิ้ว ความหนา $1\frac{1}{6}$ – $1\frac{1}{8}$ นิ้ว	ใช้งานหนักปานกลาง
9. แผ่นยางธรรมชาติ	◆	◆	◆	◆			กว้าง 3x6 นิ้ว ความหนา 1/8, 3/16 นิ้ว, ¼ นิ้ว ชนิดของฟองรองหนาอีก1/8 ,3/6 นิ้ว	อาคารที่ต้องการความเงียบทนทาน
10. พรม	◆						มี 2 ชนิด คือ - พรมผืนใหญ่ที่ใช้ปูเต็มห้องหรือพื้นที่ - พรมผืนเล็ก ๆ มีขนาด 9x12, 5x7, 4x6, 2x3 นิ้ว	สถานที่ต้องการความหรูหราห้องที่ต้องการเก็บเสียงป้องกันเสียงสะท้อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.16 (ต่อ)

ประเภท	คุณสมบัติ						ขนาด	การใช้งาน
	ดูดซึมเสียง	ทนทาน	ทำความสะอาดง่าย	ทนความชื้น	กันความร้อน	ทนการขีดข่วน		
11.กระเบื้องยาง	◆		◆				6-48 นิ้ว เป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส 9x9 นิ้ว ความหนา $\frac{1}{8}$ นิ้ว	ใช้งานปานกลาง ต้องการความเงียบ
12.พื้นไม้		◆	◆		◆		มีหลายขนาด เลือกใช้ตามความเหมาะสมของงาน	ใช้ตามความเหมาะสมของสถานที่
วัสดุที่ใช้ทำผนังหรือกำแพง								
1. ผนังหรือกำแพงอิฐ		◆			◆			ใช้ทั้งภายในและภายนอก
2. ผนังหรือกำแพงก้อนกลวงและอิฐ		◆			◆		ความหนาของก้อน $3\frac{2}{8}$ นิ้ว และ 5 ¾ นิ้ว 7 ¾ นิ้ว, 11 ¾ นิ้ว	ใช้ได้ทั้งภายนอกและภายในสามารถใช้เป็นช่องแสงเพื่อรับแสงจากภายนอกได้
3. ผนังกำแพงหิน		◆		◆		◆		ใช้ได้กับบางสถานที่ เพราะมีผลกระทบในหลายด้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.16 (ต่อ)

ประเภท	คุณสมบัติ						ขนาด	การใช้งาน
	ดูดซึมเสียง	ทนทาน	ทำความสะอาดง่าย	ทนความชื้น	กันความร้อน	ทนการขีดข่วน		
4. ผนังเส้นใย	◆				◆		12, 18, 24 นิ้ว รูปทรงสี่เหลี่ยม ความหนา $^{3}/_{3}$, ¾, $^{7}/_{8}$ นิ้ว ถ้าแผ่นยาว 2x8, 2x6 นิ้ว หนา 3/16 , 1 1/14นิ้ว	ใช้ในส่วนที่ต้อง การการปรับเปลี่ยน สามารถเคลื่อนย้ายได้
5. ผนังซีบอร์ด		◆		◆			4x8 ฟุต	
6. ผนังแผ่นอาร์คบอร์ด	◆			◆	◆			ใช้เป็นผนังบุ ทำป้าย ทำเฟอร์นิเจอร์
7. แผ่นแอสเบสตอสเมนต์	◆		◆	◆	◆	◆	4x8, 4x6 ฟุต พวกเก็บเสียงได้ 12, 16, 18, 24 นิ้ว เป็นสี่เหลี่ยม ความหนา $^{3}/_{16}$, ¼, ¾ นิ้ว พวกเก็บเสียงได้ ½, $^{5}/_{4}$-10 นิ้ว	
8. กระดาษชานอ้อย	◆			◆	◆		4x8, 4x6, 4x10, 4x12 ฟุต	ส่วนใหญ่ใช้กับห้องประชุมหรือห้องที่ต้องการเก็บเสียง
9. เชลโลกรีต (ใยไม้อัด)	◆				◆		1.00x2.00ม . ความหนา ½, ¾, 1 ½ 2, 3 นิ้ว	ใช้ทำผนัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.16 (ต่อ)

ประเภท	คุณสมบัติ						ขนาด	การใช้งาน
	ดูดซึมเสียง	ทนทาน	ทำความสะอาดง่าย	ทนความชื้น	กันความร้อน	ทนการขีดข่วน		
10. เซฟวิ่งบอร์ด				◆	◆		4x8 ฟุต	ทาสีต้องรองพื้นด้วยแลคเกอร์เพื่อประหยัดสี
11. แอสคูสติก-บอร์ด	◆				◆		0.60x0.60, 0.60x1.20, 0.60x2.40 ม. ความหนา 10 ซม.	ผนังกั้นห้องดนตรีประชุม อัดเสียงโรงภาพยนตร์ โดยตอกติดกับโครงไม้
วัสดุตกแต่งผนังและเพดาน								
1. วอลเปเปอร์	◆		◆					ใช้ตามบรรยากาศเหมาะสม กับลวดลายเหมาะสมสำหรับสถานที่ที่ต้องการความสวยงาม
2. กระเบื้องเซรามิค		◆	◆			◆	มีหลายขนาด	ใช้กับผนังทั่วไปที่ไม่ต้องการความหรูหรามากนัก
3. พลาสติก			◆				4x8, 4x10, 4x12 ฟุต	ผนังที่ต้องการตกแต่งเช่น ห้องอาหาร, คลับ
4. วัสดุพวกโลหะ		◆	◆			◆		ใช้กรุผนัง, เสา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.17 แสดงคุณสมบัติของสีชนิดทาและพ่น

ประเภท		คุณสมบัติ	การใช้งาน	สี
สีชนิดทา	สีน้ำชนิดด้าน	สีทาแล้วไม่เป็นเงา	เหมาะสำหรับทาผนังและเพดานภายใน	มีให้เลือกมากมาย
	สีชนิดน้ำมัน	สีที่ทาแล้วเป็นเงา	ใช้ในที่ถูกจับต้องบ่อย ๆ เช่น ขอบประตู หน้าต่าง	
	สีพลาสติกธรรมดาและสีฝุ่น	ใช้ทาชั่วคราว เฉพาะงานออกร้านเป็นงาน	ใช้ทาชั่วคราว ใช้รองพื้น	
สีชนิดพ่น	สีพ่น แซนด์เท็กซ์ หรือ เอ็กซ์ – ไพร – เท็กซ์	ช่วยลดเสียงสะท้อนกันความชื้น ทดแดดทนฝน ไม่หลุดลดปัญหาเรื่องรอยแตก	พ่นฝ้า ผนังภายในอาคาร ยังที่เป็นรอยต่อกระเบื้องแผ่นเรียบ เมื่อพ่นสีแล้วทำให้ไม่เห็นรอยต่อ	
	พ่นสีคัลเลอร์เท็กซ์บอบ์มเท็กซ์	มีความคงทนต่อแดดฝน ป้องกันรา ตะไคร่น้ำ รักษาผิวปูน	มีทั้งชนิดฉาบและถูกกลิ้ง ใช้พ่นได้ทั้งภายในและภายนอก	
	สีพ่นลูกน่าทเกซ์ โซสิคเท็กซ์	ประกอบด้วยวัสดุทนไฟทนความร้อนเก็บเสียง	เหมาะสมที่จะใช้กับห้องครัวหรือส่วนที่	
	สีพ่นดูราเท็กซ์	เป็นสีแฟนซี ทนแดดทนฝน ไม่ล่อนง่าย	ใช้ได้ทั้งภายในและภายนอก	
	สีพ่นมิวรัสเท็กซ์	ประกอบด้วยเคมี วัสดุทนไฟในพลาสติก	ใช้ในส่วนที่มีเตาไฟโรงงานที่ร้อน	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.9 การศึกษาโครงการเปรียบเทียบ

เนื่องจากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาตินครศรีธรรมราช เป็นพิพิธภัณฑ์นำร่องที่ปรับปรุงเป็นพิพิธภัณฑ์ประจำภาคใต้ตอนบน โดยปรับปรุงอาคาร และปรับปรุงเนื้อหา รูปแบบการนำเสนอที่ทันสมัย ดังนั้นการเลือกศึกษาโครงการเปรียบเทียบจึงต้องเลือกโครงการที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน คือ

1. เป็นโครงการที่มีการปรับปรุงเนื้อหาการจัดแสดงใกล้เคียงกัน และยังใช้อาคารหลังเดิมเป็นสถานที่จัดแสดง

2. เป็นโครงการที่มีเนื้อหาและเทคนิคการจัดแสดงที่ทันสมัยใกล้เคียงกัน เช่น เป็นพิพิธภัณฑ์ที่ต้องแสดงเรื่องราวทางภูมิศาสตร์ และประวัติศาสตร์ และชีวิตความเป็นอยู่ของชนพื้นบ้านที่อาศัยอยู่ในสถานที่นั้น

จากเหตุผลดังกล่าวจึงได้เลือกเอาโครงการเปรียบเทียบ ดังต่อไปนี้

1. โครงการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สุพรรณบุรี
   เหตุผล เป็นโครงการที่มีการนำเสนอเรื่องราวการจัดแสดงผสมผสานกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ทำให้การจัดแสดงดูน่าสนใจมากขึ้น
2. โครงการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง
   เหตุผล เป็นพิพิธภัณฑสถานทางประวัติศาสตร์ที่ใกล้เคียงกัน และ มีความทันสมัยในรูปแบบจัดแสดง มีเทคนิคจัดแสดงที่น่าสนใจ
3. โครงการหอศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่
   เหตุผล เป็นโครงการที่เกิดใหม่ที่มีการนำเสนอเรื่องราว การจัดแสดงผสมผสานกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ทำให้การจัดแสดงดูน่าสนใจมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.9.1 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สุพรรณบุรี

ภาพที่ 2.111 แสดงภาพพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สุพรรณบุรี

เจ้าของโครงการ กรมศิลปากร

สถานที่ตั้ง ตั้งอยู่ภายในศูนย์ศิลปวัฒนธรรมภาคตะวันตก จังหวัดสุพรรณบุรี
ถนนสุพรรณบุรี – ชัยนาท ตำบลสนามชัย อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

ประเภท พิพิธภัณฑ์เมือง

เวลาทำการ วันพุธ – วันศุกร์ เวลา 09.00 – 16.00 น.

ความเป็นมาของโครงการ

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สุพรรณบุรี จัดตั้งขึ้นตามโครงการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติประจำเมือง เมื่อปีพุทธศักราช 2538 เพื่อสนองแนวพระราชดำริในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ได้พระราชทานให้กรมศิลปากรเพิ่มสาขาวิชาอื่น ๆ ในการจัดแสดงของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เพื่อให้ทัดเทียมนานาอารยประเทศ เช่น ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา ศิลปหัตถกรรม ฯลฯ สิ่งที่ทำการศึกษา

1. ประชาสัมพันธ์ ติดต่อ - สอบถาม
2. เทคนิคในการจัดนิทรรศการ
3. ห้องประชุมสัมมนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทคนิคในการจัดนิทรรศการ

ลักษณะการจัดแสดงนิทรรศการถาวรภายในอาคารชั้นที่ 1

ห้องที่ 1. **ห้องบทนำ**

บริเวณทางเข้าชมการจัดแสดง จัดแสดงหลักฐานทางประวัติศาสตร์สำคัญ ได้แก่ ข้อความในจารึกหลักต่าง ๆ ที่มีข้อความกล่าวถึงเมืองสุพรรณบุรีในอดีต

ห้องที่ 2. **ห้องเมืองสุพรรณ**

แสดงถึงการพัฒนาการของเมืองสุพรรณบุรี ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ทวารวดี ลพบุรี อยุธยา และสมัยรัตนโกสินทร์

ห้องที่ 3. **ห้องคนสุพรรณบุรี**

จัดแสดงประวัติความเป็นมา และศิลปวัฒนธรรมของกลุ่มชนต่าง ๆ ที่อาศัยในจังหวัดสุพรรณบุรี ตั้งแต่กลุ่มชนแรกสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ได้แก่ ชาวไทยพื้นบ้าน ชาวไทยเชื้อสายจีน ชาวไทยเชื้อสายละว้า ชาวไทยเชื้อสายลาวครั่ง ชาวไทยเชื้อสายลาวโซ่ง

ห้องที่ 4. **ห้องประวัติบุคคลสำคัญ**

กล่าวถึงประวัติบุคคลสำคัญของจังหวัดสุพรรณบุรีในอดีต ที่เคยสร้างชื่อเสียงประโยชน์นานัปการแก่ประเทศชาติและจังหวัดสุพรรณบุรี

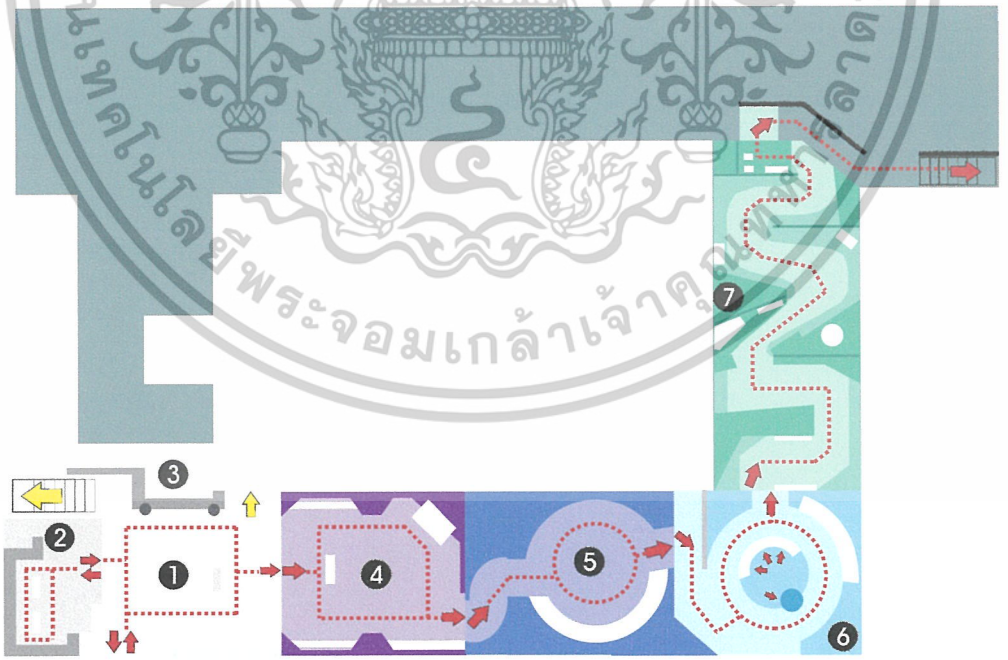

ภาพที่ 2.112 ลักษณะแปลนชั้นที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประชาสัมพันธ์ ติดต่อ – สอบถาม

ภาพที่ 2.113 แสดงส่วนประชาสัมพันธ์ ติดต่อ – สอบถาม

ลักษณะการออกแบบในส่วนโถงต้อนรับได้แบ่งส่วนการเดินของผู้เข้าชมและผู้ที่ชมเสร็จเรียบร้อยแล้วออกได้อย่างชัดเจน และมีการใช้ระบบ " สมาร์ทคาร์ท " ในส่วนประตูทางเข้าในห้องแรกและห้องสุดท้ายเพื่อความปลอดภัย บรรยากาศรอบ ๆ ของบริเวณนี้ถูกจัดเป็นลักษณะลอบปี้โรงแรม เน้นความโอ่โถงและเรียบง่าย

ภาพที่ 2.114 ส่วนขายของที่ระลึก

ภาพที่ 2.115 แสดงคอมพิวเตอร์ระบบสัมผัส

ส่วนขายของที่ระลึกมีลักษณะการตกแต่งที่เรียบง่ายเน้นความโล่งโดยใช้กระจกบริเวณทางเข้าด้านหน้า เพื่อดึงดูดสินค้าภายใน รวมไปถึงทางสัญจรไป สวนคอร์ดภายในอาคารและส่วนบริการส่วนอื่นๆ มีการจัดแสดงบทนำความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์ โดยใช้คอมพิวเตอร์ระบบสัมผัส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.18 แสดงการศึกษาส่วนติดต่อสอบถาม พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สุพรรณบุรี

ส่วนศึกษา	ติดต่อ - สอบถาม
1. การศึกษาลักษณะการจัดวาง	การจัดเคาน์เตอร์อยู่บริเวณด้านหน้าของอาคาร ใช้พื้นที่ร่วมกับส่วนขายของที่ระลึก และส่วนจัดแสดงบทนำความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์
2. การศึกษาลักษณะการตกแต่งภายใน	การตกแต่งภายในถูกจัดเป็นลักษณะล็อบบี้โรงแรม เน้นความโอ่โถงและเรียบง่าย
2.1 การใช้สี	- สีส่วนใหญ่เป็นสีขาวและสีครีม เพื่อให้เกิดความโอ่โถง น่าเชื่อถือ อบอุ่น
2.2 พื้น	- หินแกรนิตสีดำ
2.3 ผนัง	- ฉาบปูนเรียบทาสีขาว
2.4 เพดาน	- ยิปซั่มบอร์ด ขอบลาดฉาบเรียบ ทำสีขาว
2.5 เฟอร์นิเจอร์	- เฟอร์นิเจอร์สำเร็จรูป
3. ระบบไฟฟ้า	ใช้แสงภายนอกจากอาคาร และแสงประดิษฐ์จาก DOWN LIGHT
4. ระบบปรับอากาศ	Central Chilled Air

ข้อดี
- การออกแบบได้แบ่งส่วนการเดินของผู้ที่เข้าชมระหว่างผู้ที่กำลังเข้าชมและผู้ที่ชมเสร็จเรียบร้อยแล้วออกได้อย่างชัดเจน
- มีการใช้ระบบ " สมาร์ทคาร์ท " ในส่วนประตูทางเข้าในส่วนห้องจัดแสดงห้องแรกและทางออกในห้องแสดงห้องสุดท้ายเพื่อความปลอดภัย
- การเลือกใช้วัสดุตกแต่งที่ทันสมัยเรียบง่าย บรรยากาศเป็นลักษณะล็อบบี้โรงแรม เน้นความโอ่โถงและเรียบง่าย จึงทำให้น่าเชื่อถือ อบอุ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. **ห้องบทนำ**

ภาพที่ 2.116 แสดงบทนำส่วนจัดแสดงห้องที่ 1

บทนำสู่สุพรรณบุรี ห้องนี้เริ่มด้วย กระจกพ่นทรายป้ายคำนำและคำขวัญเมืองสุพรรณบุรี ลักษณะการออกแบบใช้เส้นโค้ง ทั้งผนัง เพดาน พื้น มีการใช้วัสดุผสมผสานกันอย่างลงตัว การออกแบบได้เน้นความรู้สึกของความเป็นจังหวัดที่มีกำแพงเมืองและแม่น้ำไหลผ่าน โดยนำเอากำแพงเมืองและแม่น้ำมาเป็นบรรยากาศหลัก ผนังเป็นแบบกราฟิกอาร์ท

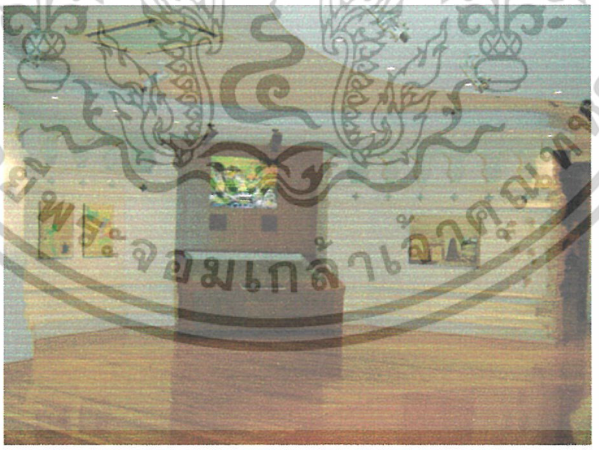

ภาพที่ 2.117 แสดงส่วนจัดแสดงแคว้นสุพรรณภูมิ

จัดแสดงโดยใช้แบบจำลองแผนที่ (อินเตอร์แอคทีฟ) ของแคว้นสุพรรณภูมิ ผู้เข้าชมจะมีส่วนร่วมโดยการกดปุ่มหัวข้อคำถามและคำตอบเกี่ยวกับแคว้นสุพรรณภูมิในประวัติศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. **ห้องเมืองสุพรรณ**

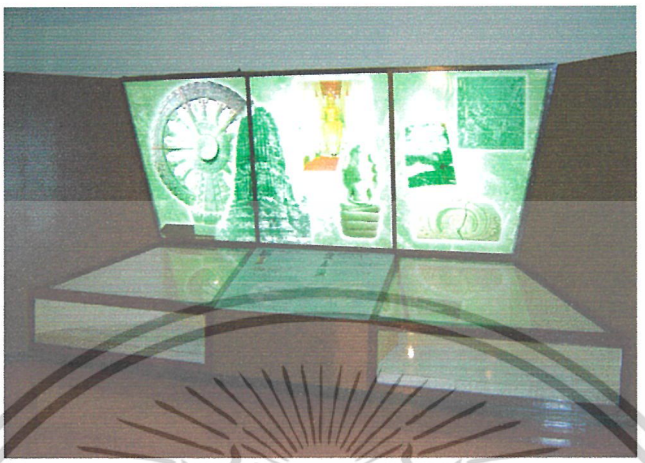

ภาพที่ 2.118 แสดงส่วนจัดแสดงชุมชนโบราณ

จัดแสดงโดยใช้กล่องไฟดูราแทน แสดงรูปภาพชุมชนโบราณ ตั้งแต่ในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ผสมกับการจัดแสดงวัตถุภายในตู้จัดแสดง ทำให้เกิดความน่าสนและเห็นสภาพความเป็นจริงเข้าใจการจัดแสดงยิ่งขึ้น

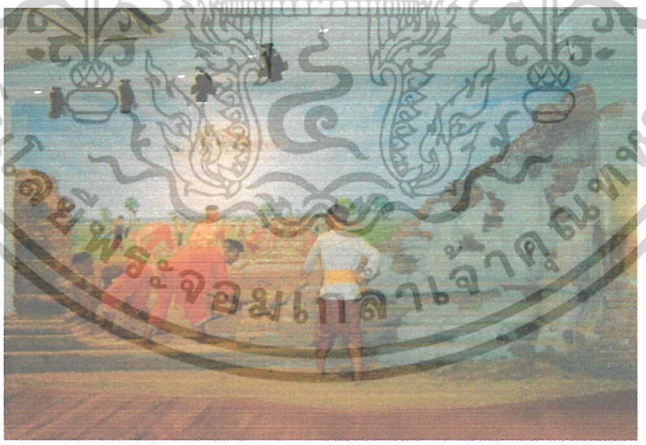

ภาพที่ 2.119 แสดงการจัดแสดงเมืองลูกหลวง

ส่วนนี้ จัดแสดงโดยใช้หุ่นจำลอง และการเพนท์ผนังแสดงการจำลองรื้อถอนเมือง ทำให้เกิดความน่าสนใจมีภาพเหมือนจริง น่าชมยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ห้องคนสุพรรณบุรี

ลักษณะการจัดแสดงส่วนแนะนำ คนสุพรรณบุรี ลักษณะการจัดวางอยู่ในพื้นที่วงกลม นำเสนอโดนภาพลักษณ์ของใบหน้าคนสุพรรณ มีแสงกระพริบไปมา แนะนำกลุ่มชนในแต่ละวัฒนธรรมด้วยวีดีโอและคำบรรยาย

ภาพที่ 2.120 แสดงส่วนแนะนำคนสุพรรณบุรี

ลักษณะกลุ่มชนแรกเริ่มของคนสุพรรณบุรี และแสดง กลุ่มชนก่อนประวัติศาสตร์ จัดแสดงโดยรอบผนังห้อง โดยใช้หุ่นจำลองมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ผสมกับการเพนท์ภาพประกอบฉากหลัง

ภาพที่ 2.121 แสดงลักษณะกลุ่มชนแรกเริ่ม

การแสดงบรรยากาศของกลุ่มชน โดยการผ่านเข้าไปสู่หมู่บ้านซึ่งจัดเป็นฉากจำลอง 3 มิติ และการใช้แสงสีเหมือนจริง พร้อมทั้งทีวีวีดีโอแสดงกิจกรรม พิธีกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เข้าชมจะได้เรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันออกไป

ภาพที่ 2.122 แสดงบรรยากาศของกลุ่มชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. **ห้องประวัติบุคคลสำคัญ**

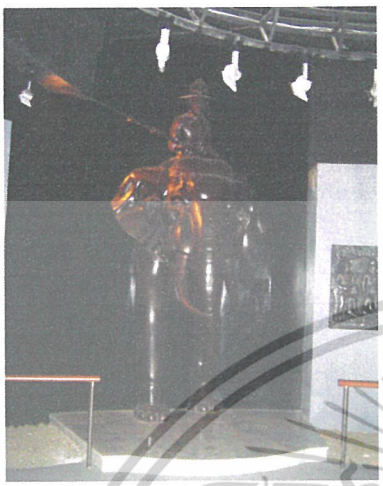

ภาพที่ 2.123 แสดงอนุสรณ์ดอนเจดีย์

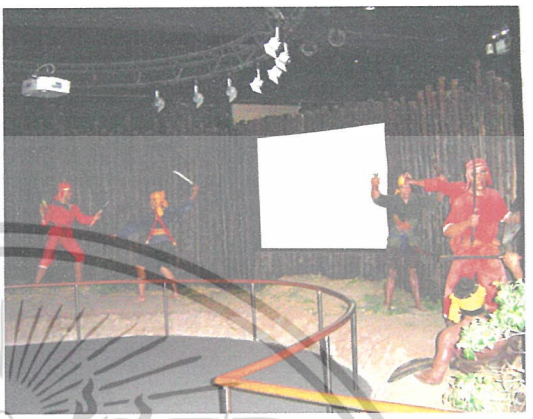

ภาพที่ 2.124 แสดงการจัดแสดงเมืองยุทธหัตถี

การจัดแสดงเมืองยุทหัตถี อนุสรณ์ดอนเจดีย์จัดแสดงโดยประติมากรรม และห้องจัดแสดงเมืองยุทธกหัตถี ใช้เทคนิคการจัดแสดง เสียงและแสงเคลื่อนไหว แสดงแบบจำลองสงครามยุทธหัตถี ซึ่งแสดงโดยใช้ระบบเลเซอร์ดิสโปรเจกชั่นภาพยนต์

ภาพที่ 2.125 แสดงเรื่องแฟ้มบุคคลสำคัญ

บรรยากาศส่วนใหญ่เป็นลักษณะสมัยใหม่เรียบง่าย การใช้สีสบายตา พื้นปูพรมส่วนนี้เน้นจัดตู้ชิดผนังโดยใช้วัสดุไม้เป็นตัวตู้ แผ่นอะคลิลิค และ แผ่นอลูมิเนียมเป็นแผนบอกรายละเอียดข้อมูล ออกแบบพื้นด้วยพรมสีอ่อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะการจัดแสดงนิทรรศการถาวรภายในอาคารชั้นที่ 2

ห้องที่ 5. ห้อง ศาสนศิลป์

แสดงหลักฐานทางโบราณคดี ได้แก่ โบราณศิลปวัตถุจากโบราณสถานที่สำคัญในจังหวัดสุพรรณบุรี ทั้งสถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม ฯลฯ

ห้องที่ 6. ห้องแหล่งเตาเผาบ้านบางปูน

จัดแสดงเตาผลิตเครื่องปั้นดินเผาบ้านบางปูน ซึ่งพบบริเวณฝั่งแม่น้ำท่าจีน

ห้องที่ 7. ห้องวรรณกรรมพื้นบ้าน

แสดงวรรณกรรมสองเรื่อง โดยจัดฉายเป็นภาพยนตร์ขนาดเล็ก ได้แก่ เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน และโครงนิราศสุพรรณ

ห้องที่ 8. ห้องเพลงพื้นบ้าน / เพลงลูกทุ่ง

เพลงพื้นบ้าน และ เพลงลูกทุ่ง จำลองการเล่นเพลงพื้นบ้าน ซึ่งนิยมเล่นในเทศการต่าง ๆ ของจังหวัดสุพรรณบุรี รวบรวมผลงานของศิลปินเพลงลูกทุ่งชาวสุพรรณบุรี ที่มีชื่อเสียงบรรจุไว้ในตู้เพลงสำหรับผู้ที่สนใจในเพลงลูกทุ่งกดฟังได้

ห้องที่ 9. ห้องสุพรรณบุรีวันนี้

กล่าวถึงสภาพทั่วไปในปัจจุบันของจังหวัดสุพรรณบุรี เช่น ที่ตั้งและอาณาเขต ประชากรและการปกครอง ทรัพยากรธรรมชาติ การศึกษา และกีฬา สภาพเศรษฐกิจ และการท่องเที่ยว รวมถึงแสดงการใช้ที่ดินและการแสดงแหล่งทรัพยากรน้ำมันของจังหวัดสุพรรณบุรี

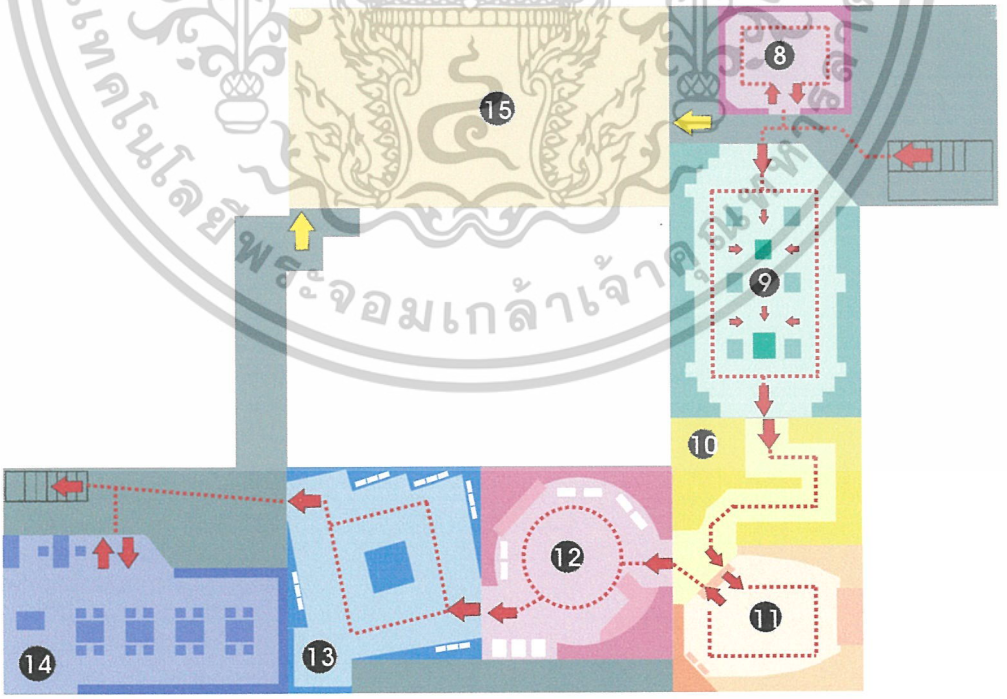

ภาพที่ 2.126 แสดงลักษณะแปลนชั้นที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. **ห้องศาสนศิลป์**

ภาพที่ 2.127 แสดงเรื่องศาสนศิลป์สุพรรณ

จัดแสดงเกี่ยวกับ พระพิมพ์ ภาพจิตรกรรมฝาผนังพุทธประวัติ รูปปั้นและพุทธรูป รอยพระพุทธบาตร และเครื่องประดับต่าง ๆ ลักษณะการตกแต่งภายในดูโล่งโอ่โถง จัดวางผังและทางเดินอย่างเป็นระบบ ภายในห้องส่วนใหญ่ใช้สีขาว กับ สีน้ำตาล และในบรรยากาศของห้องได้ถูกกำหนดการขึ้นโดยการออกแบบการให้แสงเป็นหลัก โดยการให้บรรยากาศรอบ ๆ ในห้องแสดงนี้มีการให้บรรยากาศแสงรอบ ๆ เป็นโทนนุ่มนวลแล้วใช้เน้นเป็นจุด ๆ ตามตำแหน่งวัตถุ

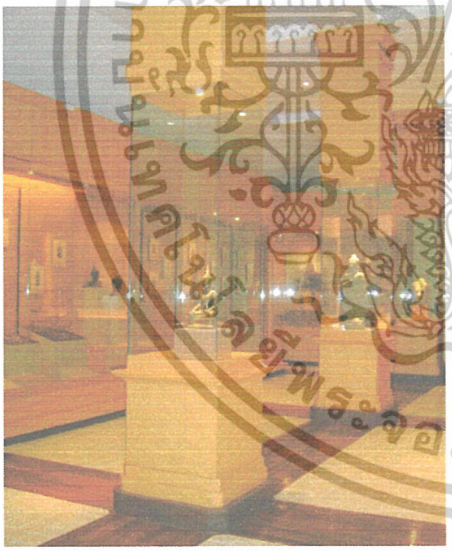

ภาพที่ 2.128 แสดงการจัดแสดงพระพิมพ์

จัดแสดงพระพิมพ์บนเสาตู้กระจกได้ออกแบบการจัดแสดงโดยใช้ไฟระบบไฟเบอร์อ๊อปติก เป็นตัวให้แสง

ภาพที่ 2.129 แสดงตู้จัดแสดงโบราณวัตถุ

เป็นตู้จัดแสดงกระจกบนฐานไม้ย่อมุมขนาดใหญ่ มีการกราฟฟิกรวมถึงคำบรรยายต่าง ๆ ได้ออกแบบเพื่อนำมาใช้ในการเพิ่มความสวยงามโดดเด่นของตัวโบราณวัตถุด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. **ห้องแหล่งเตาเผาบ้านบางปูน**

ภาพที่ 2.130 การจัดแสดงเครื่องปั้นดินเผา

ภาพที่ 2.131 แสดงหุ่นจำลองเตาเผา

ลักษะการจัดแสดงโดยการจำลองการขุดค้นเตาเผา ๆ นอกจากนั้นได้แสดงภาพประกอบคำบรรยาย ส่วนสุดท้ายมีการจัดแสดงหุ่นจำลองเตาเผาของบ้านบางปูน (MODEL) ขนาดเท่าจริง เป็นบอร์ดจัดแสดงข้อมูล อย่างละเอียดเพื่อให้ผู้ชมเข้าใจมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ห้องวรรณกรรมพื้นบ้าน

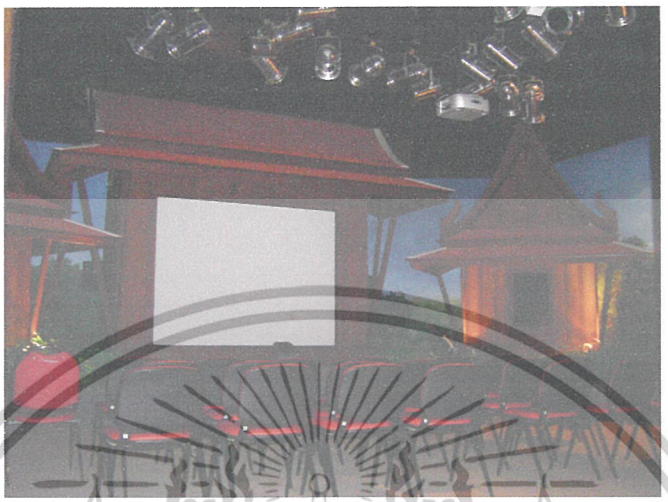

ภาพที่ 2.132 แสดงเรื่องราววรรณกรรม

ภาพที่ 2.133 แสดงตู้จัดแสดงและกราฟฟิก

แสดงเรื่องราวเกี่ยวกับวรรณกรรม โครงนิราศสุพรรณและขุนช้างขุนแผน ห้องจัดแสดงได้ถูกออกแบบเน้นลักษณะโรงละครขนาดเล็ก (MINI – THEATER) ตู้จัดแสดงและกราฟฟิกรายละเอียดและฉากจะลองต่าง ๆ ให้ผู้เข้าชมได้ชมในระหว่างช่วงพักการแสดงด้วย เช่น แผนที่เส้นทางการเดินทางของสุนทรภู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. ห้องเพลงพื้นบ้าน / เพลงลูกทุ่ง

ภาพที่ 2.134 แสดงส่วนของเพลงพื้นบ้าน

ส่วนแสดงเพลงพื้นบ้าน จัดแสดงโดยฉากจำลองพร้อมหุ่นจำลองจัดแสดงตามเรื่องราว ตั้งแต่หน้าวัดประตูสาร จนถึงวัดป่าเลย์ไลย์ ประกอบแสงสีเสียง

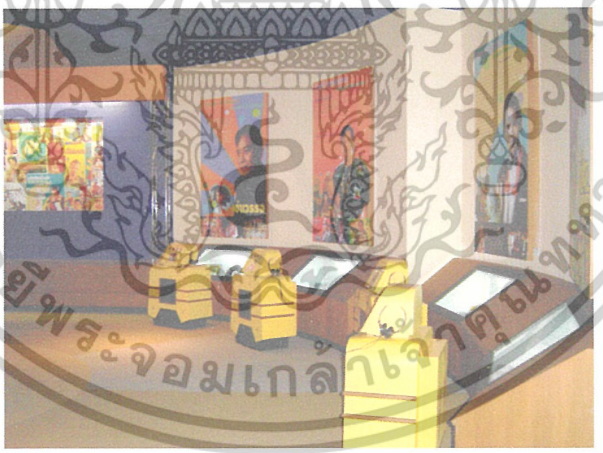

ภาพที่ 2.135 แสดงส่วนของเพลงลูกทุ่ง

ส่วนแสดงเพลงลูกทุ่ง ถูกจัดวางโดยเน้นเป็นแต่ละคนไป โดยมีวีดีโอวอลล์ภาพการแสดงคอนเสริต์ของนักร้องแต่ละคน สถานที่ฟังเพลงพร้อมหูฟัง ถูกออกแบบเตรียมไว้สำหรับผู้เข้าชมได้ฟังเพลงในแต่ละยุกต์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. **ห้องสุพรรณบุรีวันนี้**

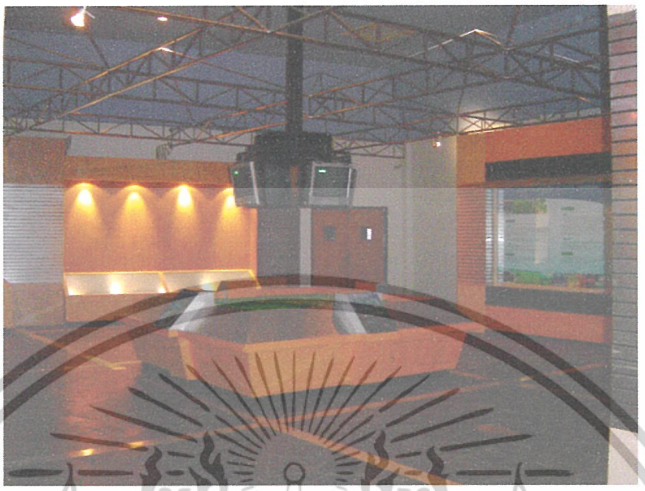

ภาพที่ 2.136 แสดงส่วนจัดแสดงสุพรรณวันนี้

ภาพที่ 2.137 แสดงการจัดแสดงข้อมูลต่างๆ

ส่วนจัดแสดงสุพรรณวันนี้ จัดแสดงแบบจำลองเมืองสุพรรณวันนี้และในอนาคตในบริเวณกลางห้อง ทีวีมอนิเตอร์แสดงถึงเรื่องราวรายละเอียดซึ่งแขวนอยู่กับโครงสร้างเหล็ก ผู้เข้าชมสามารถกดปุ่มตอบโต้ได้ การจัดแสดงข้อมูลในหัวเรื่องต่าง ๆ พร้อมรูปภาพประกอบ โดยใช้เทคนิคกดปุ่มโต้กลับจากผนังกราฟฟิก (LIGHT BOX GRAPHIC INFORMATION)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องประชุมสัมมนา

ภาพที่ 2.138 แสดงการตกแต่งภายในห้องประชุมสัมมนา

ภาพที่ 2.139 แสดงประตูทางเข้าห้องประชุมสัมมนา

การตกแต่งภายในห้องประชุมสัมมนา ตกแต่งในลักษณะบรรยากาศของโรงแรม ดูโอ่โถง หรูหรา การจัดวาง โต๊ะกลางและเฟอร์นิเจอร์เป็นแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า สามารถถอดประกอบได้ ภายในห้องใช้โทนสีครีม และใช้สีน้ำตาลของไม้เป็นตัวเน้น

สรุปการศึกษาส่วนห้องประชุมสัมมนา

- ลักษณะการจัดวางเฟอร์นิเจอร์และทางสัญจรเป็นไปอย่างมรระบบ สะดวกในการใช้งาน และสามารถถอดประกอบได้ด้วย
- ลักษณะบรรยากาศภายในมีการตกแต่งที่ดูมั่นคง หรูหรา โอ่โถง เหมาะสำหรับการประชุม
- ลักษณะการจัดแสงภายในช่วยส่งเสริมให้มีบรรยากาศภายในห้องประชุมสัมมนา โดยเฉพาะในส่วนฝ้าเพดานมีการออกแบบให้เป็นรูปดวงดาว มีการดรอปฝ้าซ่อนไฟ
- ลักษณะการเลือกใช้วัสดุที่คงทน และบรรยากาศภายในใช้โทนสีที่อบอุ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.19 แสดงการศึกษาโครงการเปรียบเทียบ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สุพรรณบุรี

ส่วนศึกษา	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สุพรรณบุรี
1. ลักษณะอาคาร 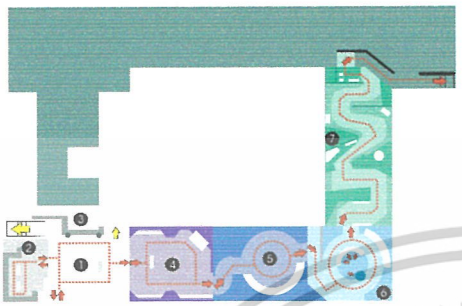	- เป็นอาคารทรงประยุกต์ 2 ชั้น ตัวอาคารมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมตรงกลางเป็นคอร์ดจัดสวน
2. ลักษณะทางสัญจร 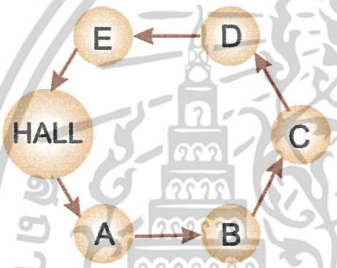	- การจัดแสดงและทางสัญจรเป็นลักษณะของ ROOM TO ROOM แยกเนื้อหาการจัดแสดงออกเป็นส่วน ๆ
3. เทคนิคการจัดแสดง	- ภาพถ่ายสถานที่จริง - โบราณวัตถุ - หุ่นจำลอง - คอมพิวเตอร์ระบบสัมผัส - เลเซอร์ดิสโปรเจกชั่นภาพยนต์
4. ลักษณะการตกแต่งภายใน 4.1 การใช้สี	- ลักษณะการตกแต่งภายในมีการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่ทั้ง แสง สี เสียง ภาพ จึงเกิดความน่าสนใจ - ลักษณะการใช้สีจะเป็นไปตามแนวความคิดในการจัดแสดงในแต่ละห้อง แต่จะมีสีพื้นเป็นสีครีม น้ำตาล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.19 (ต่อ)

ส่วนศึกษา	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สุพรรณบุรี
4.2 แสงสว่าง	- มีการใช้แสงประดิษฐ์ โดยใช้แสงโทนนุ่มนวล แล้วใช้แสงเน้นเป็นจุด ๆ ในส่วนวัตถุ
4.3 วัสดุ	- เลือกใช้วัสดุที่หลากหลายผสมกันอย่างลงตัว และคงทน ง่ายต่อการรักษา
พื้น	- พื้นไม้เต็งเข้าลิ้น , พรม , กระเบื้องยาง, กระจก, คอนกรีตผสมสี, หินขัด, หินกาบ, กระเบื้อง
ผนัง	- คอนกรีตทาสีขาว , ผนังก่ออิฐ , ไม้อัดเรียบทาสี, กระจก , กรุยิปซั่มบอร์ด
เพดาน	- ฝ้ายิปซั่มบอร์ด , ฝ้าเพดานไม้ยางทำสี แผ่นพลาสติก สกรีนสี , ฝ้าโครงสแตนเลส
4.5 ระบบปรับอากาศ	- Central Chilled Air

สรุปผลการศึกษา พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สุพรรณบุรี

- ลักษณะการจัดหัวข้อในการจัดแสดงมีความใกล้เคียงกับโครงการ ซึ่งสามารถนำมาเปรียบเทียบกับโครงการได้
- การจัดเส้นทางสัญจร จะมีโถงเป็นโถงหลักในการชมการจัดแสดงและสามารถเดินชมได้ทุกส่วนของการจัดแสดงซึ่งเป็นข้อดีในการจัดแสดง
- รูปแบบการจัดแสดง มีการใช้เทคนิคการจัดแสดงต่างๆมากมาย ทั้งมัลติมีเดีย , การฉายโปรเจคเตอร์ , คอมพิวเตอร์ , และการจำลองบรรยากาศในการจัดแสดงและวัตถุของจริงที่จำลองมาทำให้น่าสนใจและได้รับความรู้มาก
- ลักษณะวิธีการทางด้าน แสงสี สร้างบรรยากาศให้กับการแสดงได้เป็นอย่างดี การใช้สีที่ใช้ในการจัดแสดงสามารถสื่อถึงเนื้อหาในการจัดแสดงได้เป็นอย่างดี
- การใช้วัสดุตกแต่งที่หลากหลายผสมผสานวัสดุอย่างลงตัว และเป็นสื่อในการจัดแสดงในแต่ละส่วนการจัดแสดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.9.2 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง

เจ้าของโครงการ กรมศิลปากร

สถานที่ตั้ง ตั้งอยู่ ต.เมืองเก่า อ.เมือง จ.สุโขทัย

ประเภท พิพิธภัณฑ์เมือง

เวลาทำการ เวลา 09.00 – 16.00 น. ไม่เว้นวันหยุดราชการ

ความเป็นมาของโครงการ

ประวัติของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหงสถานที่ตั้ง ตั้งอยู่ ต.เมืองเก่า อ.เมือง จ.สุโขทัย กรมศิลปากรได้ดำเนินการจัดสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2503 โดยนางสาวจันทร์ลดา บุญยมานพ สถาปนิกกองสถาปัตยกรรม กรมศิลปากรเป็นผู้ออกแบบลักษณะอาคารเป็นแบบทรงไทยประยุกต์ 2 ชั้น พื้นที่ 812 ตารางเมตร การก่อสร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2506 โดยใช้งบประมาณในการก่อสร้างทั้งสิ้น 1,290,522.99 จากงบประมาณแผ่นดินสมทบกับเงินบริจาคของประชาชนชาวสุโขทัย

เหตุผลในการเลือกศึกษา

เนื่องจากเป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหงพิพิธภัณฑสถานทางประวัติศาสตร์ ที่เป็นแนวทางในการแบบทางสถาปัตยกรรมภายในที่ความทันสมัยในรูปจัดแสดงโดยอาศัยเทคโนโลยีและหุ่นจำลอง ระบบแสงและสีสร้างบรรยากาศดึงดูดให้ผู้เข้าชมนิทรรศการข้อมูลการจัดแสดงและเป็นรูปและแนวทางต่อการเสนอแนะออกแบบปรับปรุงสถาปัตยกรรมภายในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาตินครศรีธรรมราช

ส่วนที่ศึกษา

อาคารจัดแสดงจำนวน 2 อาคาร

อาคารที่ 1 ส่วนพื้นที่สำหรับขายตั๋ว ฝากของ และส่วนจัดแสดงนิทรรศการหัวข้อที่ 1 ได้แก่ เมืองสุโขทัยในด้านต่างๆ

ชั้นที่ 1 ส่วนต้อนรับประกอบด้วย

1.พื้นที่ส่วนขายตั๋ว

2.พื้นที่ส่วนฝากของ

3.พื้นที่เคาน์เตอร์บริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

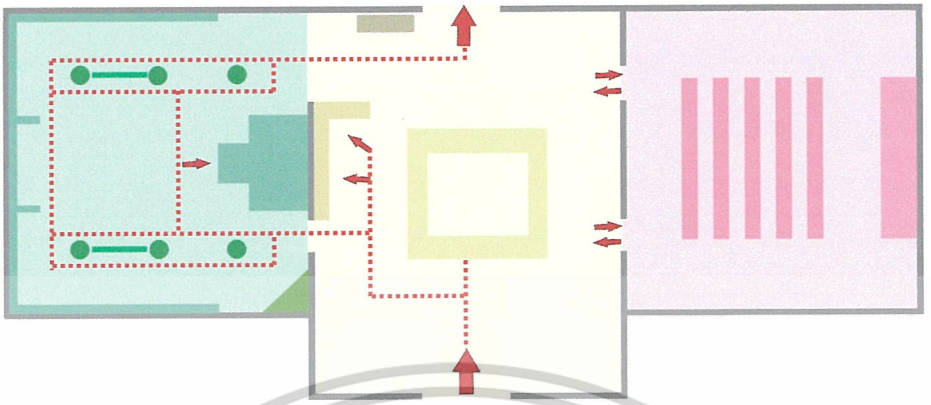

ภาพที่ 2.140 แสดงภาพผังอาคารที่ 1 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง

ภาพที่ 2.141 แสดงภาพส่วนต้อนรับพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง

ภาพที่ 2.142 แสดงภาพส่วนนิทรรศการย่อย พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.20 ตารางแสดงการศึกษาลักษณะสถาปัตยกรรมภายในส่วนต้อนรับพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง

ลักษณะสถาปัตยกรรมภายในที่ทำการศึกษาส่วนต้อนรับ	
ลักษณะการจัดผัง	ส่วนต้อนรับมีการวางผังให้แต่ละส่วนมีความกะทัดรัดเนื่องจากมีพื้นที่ค่อนข้างน้อยในการรองรับผู้เข้าชมนิทรรศการหรือ ติดต่อสอบถามข้อมูลเบื้องต้น
บรรยากาศและแสงสว่าง	บรรยากาศในส่วนต้อนรับ เน้นบรรยากาศความเรียบง่ายสบายด้วยวัสดุสมัยใหม่เช่น กระจก แผ่นไม้ติดผิว แผ่นอลูมิเนียม และยิปซั่มบอร์ดฯลฯเป็นส่วนมากในทุกๆส่วน เช่น ฝ้าเพดาน ผนังกระจกและเคาน์เตอร์บริการ ทำให้ทุกบริเวณเกิดความเชื่อมต่อกัน โดยแสงส่วนใหญ่ใช้แสงจากธรรมชาติอ่อนๆผ่านกระจกติดฟิล์มกรองเน้นแสงสว่างจากธรรมชาติและยังใช้แสงประดิษฐ์เน้นสีสันเพิ่มบรรยากาศให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้น
วัสดุในการออกแบบ	วัสดุในการออกแบบได้แก่ กระจกใช้ในการออกแบบผนังทางเข้าด้านหน้าอาคารเพื่อ ให้แสงเข้าภายในอาคารและออกแบบพื้นด้วยกระเบื้อง
เทคโนโลยีในการจัดแสดง	

ส่วนจัดแสดงที่ 1 เมืองสุโขทัยในด้านต่างๆ

ภาพที่ 2.143 แสดงภาพส่วนการจัดแสดงแบบแท่นผังข้อมูล พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.144 แสดงภาพการจัดแสดงแผ่นข้อมูลภาพซ่อนไฟ ในส่วนสุโขทัยในปัจจุบัน

ภาพที่ 2.145 แสดงภาพการจัดแสดงแผ่นข้อมูลในส่วนสุโขทัยในอดีต

ภาพที่ 2.146 แสดงภาพการจัดแสดงแผ่นข้อมูลภาพหมุนได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.147 แสดงภาพส่วนห้องบรรยาย

ตารางที่ 2.21 ตารางแสดงการศึกษาลักษณะสถาปัตยกรรมภายในส่วนจัดแสดงที่ 1 เมืองสุโขทัย ในด้านต่างๆ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง

ลักษณะสถาปัตยกรรมภายในที่ทำการศึกษาส่วนจัดแสดงที่ 1 เชียงใหม่วันนี้	
ลักษณะการจัดผัง	การจัดผังในส่วนนี้เป็นการเน้นการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องราวตั้งแต่สมัยก่อนการสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยเป็นตู้แสดงชิดผนังใช้สื่อการจัดแสดงประเภทโบราณวัตถุ ภายถ่ายทางอากาศและส่วนที่เป็นหุ่นจำลองเน้นแสงสว่างเฉพาะจุดในส่วนจัดแสดงหัวข้อต่างๆ เพื่อให้เกิดความน่าสนใจเป็นที่ดึงดูดสายตาของผู้เข้าชม โดยใช้แสงประดิษฐ์และระบบโสตทัศนูปกรณ์วีดีทัศน์ในการนำเสนอข้อมูลเพื่อกระตุ้นความน่าสนของผู้เข้าชมมากยิ่งขึ้น
บรรยากาศและแสงสว่าง	บรรยากาศในส่วนนี้แน้นความโปร่งโล่งการใช้แสงประดิษฐ์ทำให้สามารถปรับแสงภายในห้องกลมกลืนกันตลอดทั้งห้อง จุดสนใจจึงมุ่งไปที่หุ่นจำลองแผ่นโบราณสถานในเมืองสุโขทัย
วัสดุในการออกแบบ	ส่วนการออกแบบใช้วัสดุแบบสมัยใหม่ได้แก่ แผ่นกระจก แผ่นอะคลิลิค สแตนเลส พื้นปูด้วยกระเบื้อง
เทคโนโลยีในการจัดแสดง	ส่วนการออกแบบเน้นหุ่นจำลองแผนที่ใช้แสงประดิษฐ์ทำให้สามารถปรับแสงให้หุ่นจำลองดูโดดเด่นน่าสนใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาคารจัดแสดงส่วนที่ 2 มีจำนวน 2 ชั้น

ชั้นที่ 1 จัดแสดงกลุ่มศิลปโบราณวัตถุที่สำรวจ ขุดค้นจากแหล่งโบราณคดีสุโขทัยออกเป็น 5 กลุ่มสำคัญ

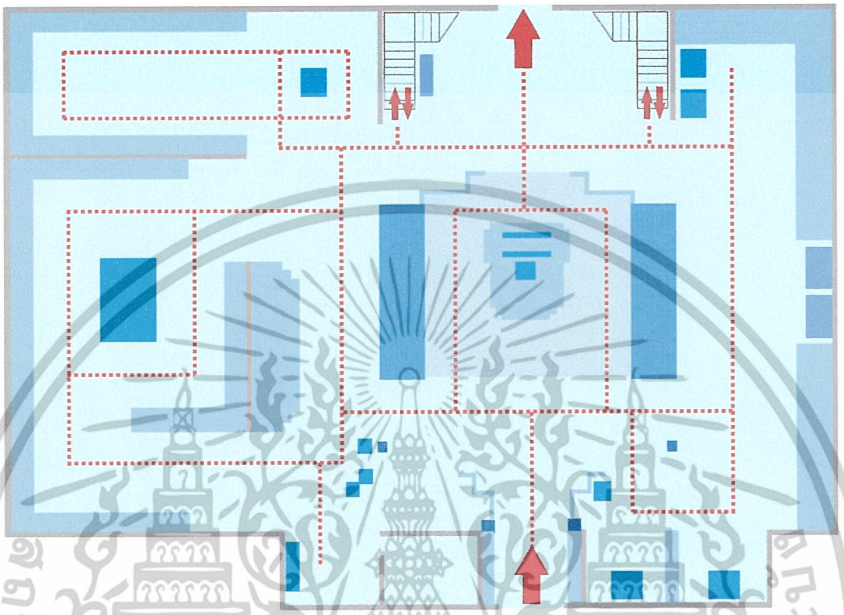

ภาพที่ 2.148 แสดงภาพผังอาคารที่ 2 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง

ภาพที่ 2.149 ส่วนทางเข้าอาคารที่ 2 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.150 ส่วนจัดแสดงประติมากรรมปูนปั้นที่ได้จากวัดพระพายหลวงและวัดมหาธาตุ

ภาพที่ 2.151 ส่วนจัดแสดงกลุ่มประติมากรรมก่อนศิลปสุโขทัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

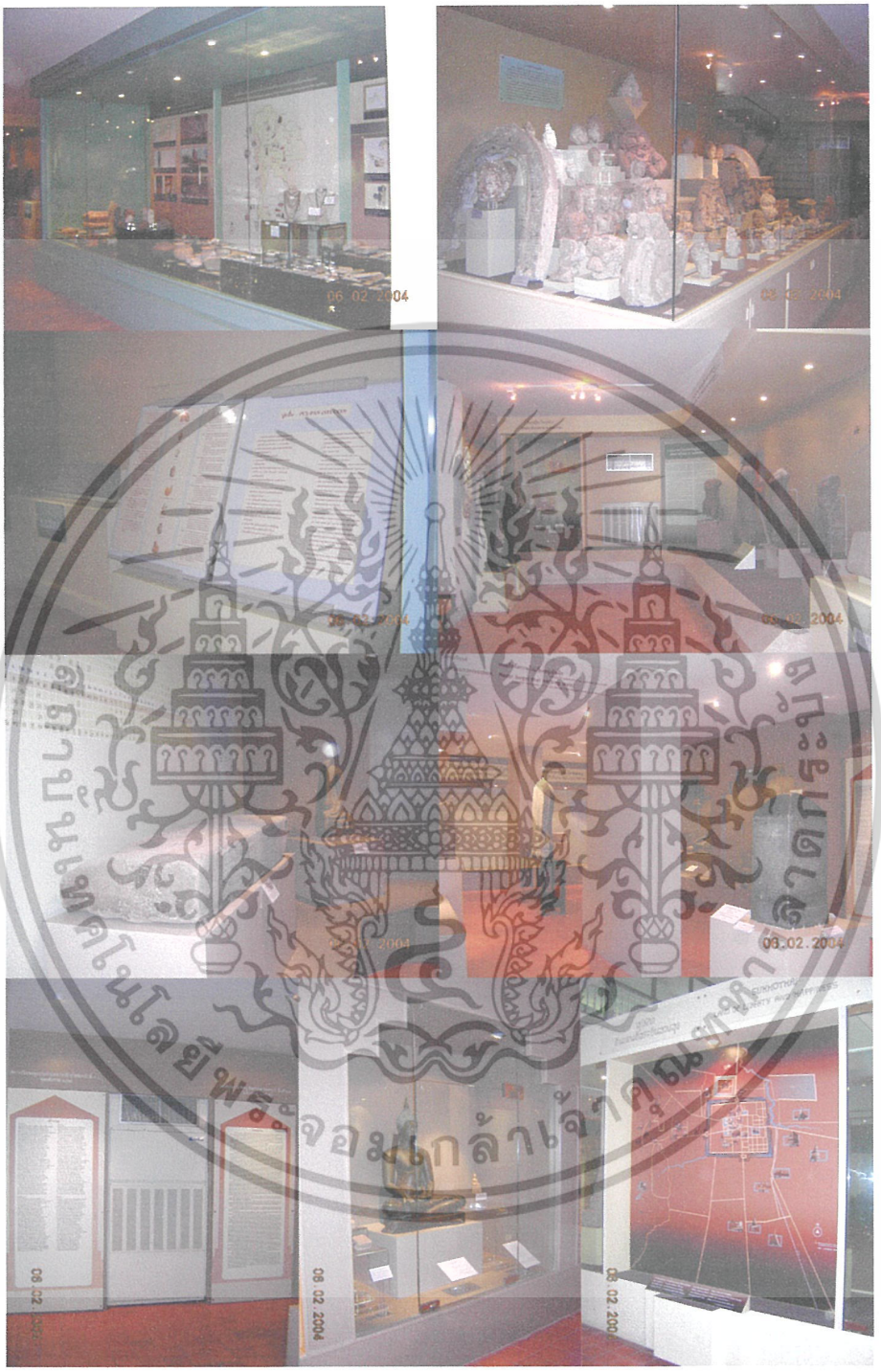

ภาพที่ 2.152 ส่วนจัดแสดงกลุ่มศิลปะสุโขทัยพุทธศตวรรษที่ 19 – 20 ศิลปะอู่ทอง และศิลปะอยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.153 ส่วนจัดแสดงชั้นที่ 2 ของอาคารที่ 2 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.22 ตารางแสดงการศึกษาลักษณะสถาปัตยกรรมภายในอาคารจัดแสดงส่วนที่ 2 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง

ลักษณะสถาปัตยกรรมภายในที่ทำการศึกษาส่วนจัดแสดงที่ 1 เชียงใหม่วันนี้	
ลักษณะการจัดผัง	การจัดผังแบ่งกลุ่มการจัดแสดง 5 กลุ่ม คือ 1. ประติมากรรมปูนปั้นที่ได้จากวัดพระพายหลวงและวัดมหาธาตุ 2. กลุ่มประติมากรรมก่อนศิลปสุโขทัย 3. ศิลปะสุโขทัยพุทธศตวรรษที่ 19 – 20 4. ศิลปะอู่ทอง 5. ศิลปะอยุธยา
บรรยากาศและแสงสว่าง	บรรยากาศส่วนใหญ่เน้นบรรยากาศความหรูหราดูมีคุณค่าด้วยวัสดุไม้เป็นส่วนมากในทุกๆส่วน ที่จัดแสดงทำให้ทุกบริเวณเกิดความเชื่อมต่อกัน กัน โดยใช้แสงประดิษฐ์เน้นสีสันเพิ่มบรรยากาศให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้นเน้นแสงสว่างเฉพาะจุดในส่วนจัดแสดงเพื่อให้เกิดความน่าสนใจ
วัสดุในการออกแบบ	ในทุกๆส่วนของผนังและฝ้าเพดานเป็นแผ่นยิปซั่มบอร์ด และส่วนผนังบางส่วนทาด้วยสีขาวเพราะโดนเฟอร์นิเจอร์ในการจัดแสดงปิดทับทั้งหมดโดยเฟอร์นิเจอร์ส่วนใหญ่มีส่วนผสมของ ไม้ แผ่นอะคลิลิค สแตนเลส และเลซิ่นในส่วนของหุ่นจำลอง พื้นปูด้วยกระเบื้อง
เทคโนโลยีในการจัดแสดง	การจัดผังแบ่งเป็นสองพื้นคือส่วนที่เป็นตู้จัดแสดงติดผนังและตู้แบบลอยตัวมองเห็นได้รอบด้านตู้ติดผนังจะจัดแสดงชิ้นส่วนประติมากรรมและส่วนที่เป็นตู้แบบลอยตัวจัดแสดงประเภทพระพุทธรูป ประกอบป้ายคำบรรยายและภาพประกอบและใช้แสงประดิษฐ์และระบบโสตทัศนูปกรณ์วีดีทัศน์ในการนำเสนอข้อมูลเป็นภาพเคลื่อนไหวเพื่อกระตุ้นความน่าสนของผู้เข้าชมมากยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.9.3 หอศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่

ภาพที่ 2.154 แสดงภาพหอศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่

เจ้าของโครงการ เทศบาลนครเชียงใหม่

สถานที่ตั้ง ถ. พระปกเกล้า ต.ศรีภูมิ อ.เมือง จ. เชียงใหม่ 50200

ประเภท หอศิลปวัฒนธรรม

เวลาทำการ วันอังคาร – วันอาทิตย์ เวลา 08.30–17.00 น.

ประวัติความเป็นมา

จังหวัดเชียงใหม่ เทศบาลนครเชียงใหม่ ร่วมกับนักวิชาการ องค์กรภาคเอกชน และประชากรชาวเชียงใหม่ มีความประสงค์ให้จัดตั้งหอศิลปวัฒนธรรมขึ้นเพื่อเป็นสถานที่ ศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตเมืองเก่าเชียงใหม่ให้ผู้สนใจได้มีโอกาสเรียนรู้ประวัติศาสตร์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีของประเพณีของเมืองเชียงใหม่อย่างถูกต้อง ที่สำคัญคือให้คนในท้องถิ่นได้เรียนรู้ความสำคัญของประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของบ้านเมือง

หัวข้อจัดแสดง

อาคารชั้นที่ 1 เป็นพื้นที่สำหรับขายตั๋ว ฝากของ และส่วนจัดแสดง ซึ่งเป็นหัวข้อที่ 1 – 7

อาคารชั้นที่ 2 เป็นการจัดแสดงตั้งแต่หัวข้อที่ 8 – 15

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

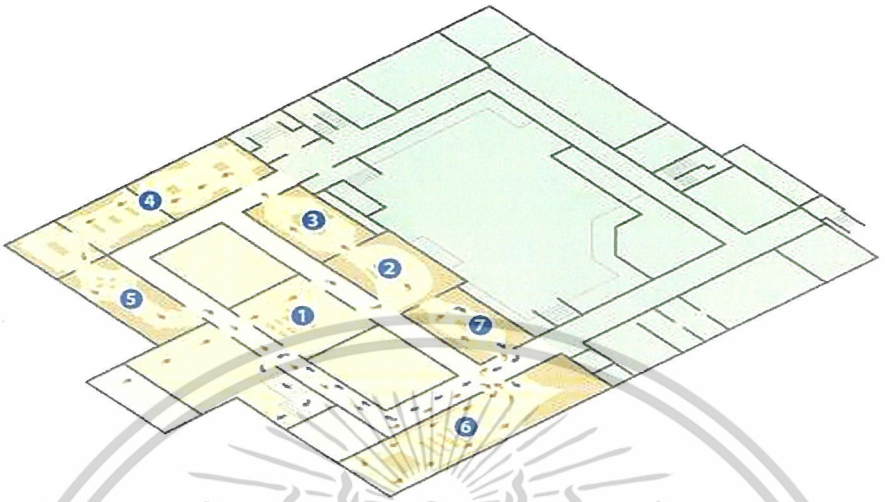

ภาพที่ 2.155 แสดงส่วนอาคารชั้น 1

มีส่วนประกอบ คือ พื้นที่สำหรับขายตั๋ว ฝากของ และส่วนจัดแสดง ซึ่งเป็นหัวข้อที่ 1 – 7 คือ เชียงใหม่วันนี้ , ก่อนจะเป็นเมืองเชียงใหม่ , อารยธรรมสองลุ่มน้ำ , สร้างบ้านแปงเมือง , ความสัมพันธ์กับภูมิภาค

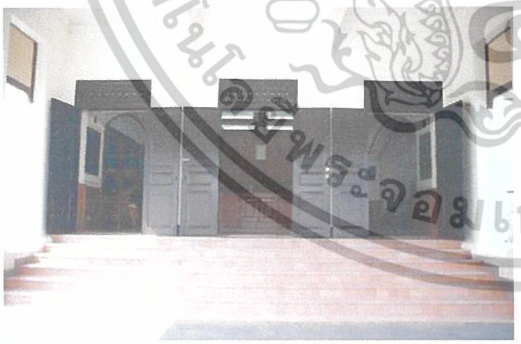

ภาพที่ 2.156 แสดงทางเข้าอาคาร

ทางเข้าอาคาร มีลักษณะเป็นมุขยื่นออกมาจากตัวอาคาร

ภาพที่ 2.157 แสดงติดต่อสอบถาม

เป็นพื้นที่ส่วนขายตั๋ว ฝากของ และพื้นที่ขายของที่ระลึก ซึ่งอยู่ด้านหน้าสุดของอาคารจัดแสดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.158 แสดงห้องบรรยาย มีการจัดเก้าอี้สำหรับนั่งฟังบรรยาย

ภาพที่ 2.159 แสดงพื้นที่พักคอยด้านหน้าเคาน์เตอร์บริการ

ภาพที่ 2.160 แสดงหัวข้อก่อนจะเป็นเมืองเชียงใหม่

แสดงการจำลองถ้ำ นำเทคโนโลยีเข้าไปผสมใช้อย่างลงตัวเป็นการแสดงหุ่นจำลอง การเจาะช่องสำหรับใส่สิ่งของจัดแสดง พร้อมแท่นบรรยายประกอบตัวหนังสือ บนแผ่นอคิลิค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

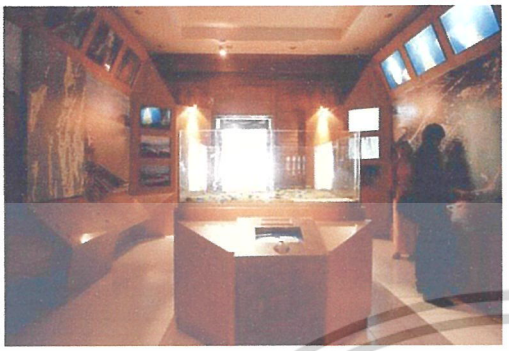

ภาพที่ 2.161 แสดงอารยธรรมสองลุ่มน้ำ

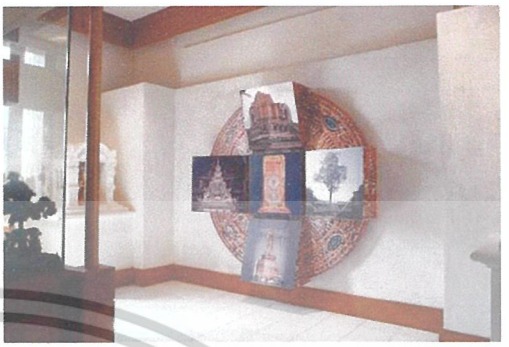

ภาพที่ 2.162 แสดงการตกแต่งผนังภายในห้อง

ภาพที่ 2.163 แสดงการใช้ซุ้มประตูเข้าสู่การแสดง

ภาพที่ 2.164 แสดงเรื่องราวของอารยธรรม

ส่วนแสดงเรื่องอารยธรรมสองลุ่มแม่น้ำ เป็นการจำลอง และการเสนอเรื่องราวของจังหวัดเชียงใหม่ และแคว้นหริภุญไชย จังหวัดลำพูน ซึ่งนำจอฉายเกี่ยวกับหัวข้อจัดแสดง มีการกรุด้านบนผนัง การตกแต่งผนังภายในห้องให้เกิดความน่าสนใจ และการใช้ซุ้มประตูเป็นลักษณะแบบประตูโบราณโดยการนำอิฐมาเป็นวัสดุในการตกแต่ง การนำหุ่นจำลองมาจัดแสดง และใช้ผนังโค้งมาเป็นส่วนตกแต่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.165 แสดงการจำลองการวางผัง เมืองเชียงใหม่

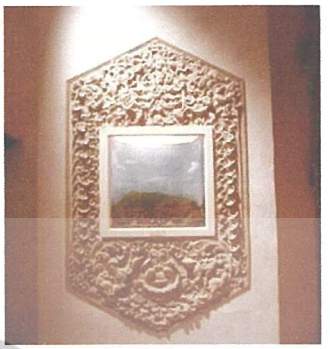

ภาพที่ 2.166 ปูนปั้นแกะสลัก ภายใน เป็นหุ่นจำลอง

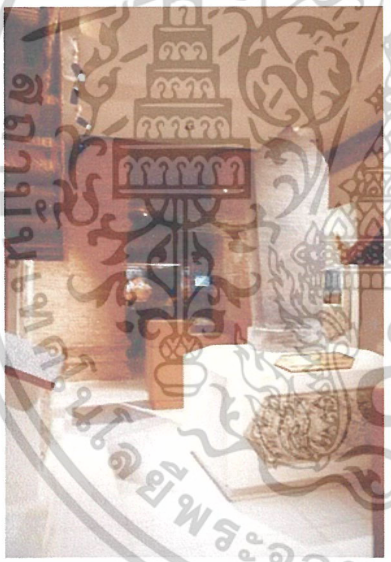

ภาพที่ 2.167 แสดงแท่นจัดศิลาจารึก

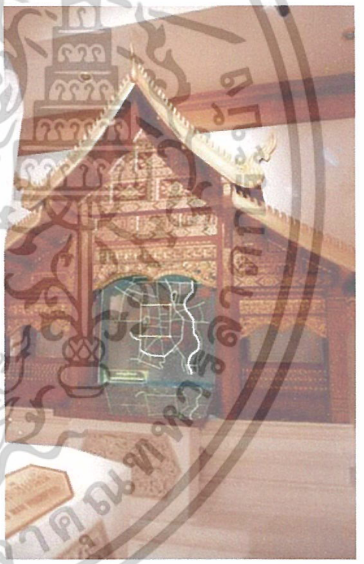

ภาพที่ 2.168 แสดงการจำลองวัด แสดงแผนที่จังหวัด

การจัดแสดงส่วนนี้นำเทคโนโลยีในการ จัดแสดงมาใช้ร่วมกับ ศิลปวัฒนธรรม อย่างกลมกลืน เช่นการจำลองแท่นวางศิลา โดยออกแบบแท่นจัดแสดงปูนปั้นให้เข้ากับวัตถุจัดแสดง และการจำลองวัดที่สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ เช่นวัดพระสิงห์ จำลองวิหารลายคำ และนำเอาแผนที่ตัวเมืองจังหวัดเชียงใหม่ บนแผ่นอาคิลิคใส พร้อมทั้งแท่นคำอธิบายประกอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.169 แสดงการจัดแสดงโดยใช้คอมพิวเตอร์ระบบทัชสกรีน

ภาพที่ 2.170 แสดงการจัดสิ่งของภายในตู้ พร้อมหูฟังบรรยายด้านข้าง

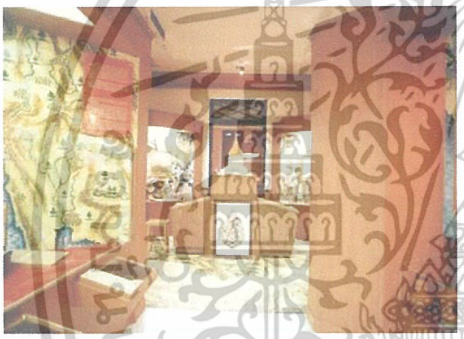

ภาพที่ 2.171 แสดงห้องความสัมพันธ์กับภูมิภาค

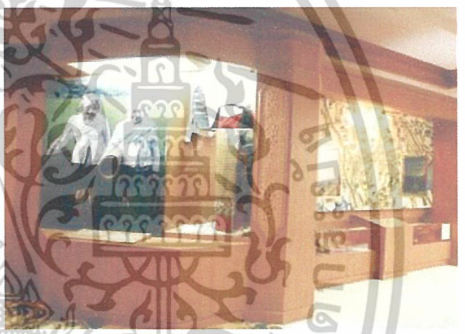

ภาพที่ 2.172 แสดงการใช้ภาพ ผสมหุ่นจำลองพร้อมคำอธิบาย

ภาพที่ 2.173 แสดงบอร์ดจัดแสดงแบบการทำผนังให้มีการพับซ้อนกัน

ภาพที่ 2.174 แสดงห้องสำหรับพักฟังคำบรรยาย จอมอนิเตอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.175 แสดงการจำลองหัวรถไฟ

เป็นการจำลองถ้ำขุนตาล โดยจะแสดงถึงสภาพของป่าไม้ และมีการจำลองหัวรถไฟ ในช่วงที่มีการค้าขายในสมัยก่อน รถไฟสายเหนือ พร้อมทั้งมีปุ่มกดฟังคำบรรยาย และเสียงรถไฟ เพื่อสร้างบรรยากาศ เหมือนอยู่ในสถานที่จริง

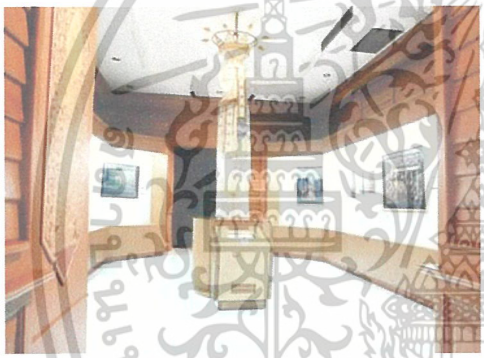

ภาพที่ 2.176 แสดงห้องสิ่งดีงามของเชียงใหม่

ภายในห้องจัดแสดงหัวข้อสิ่งดีงามของเชียงใหม่นี้ เป็นการจำลองงานประเพณีการจำลองตุง ของชาวล้านนาไว้ตรงกลางห้อง และมีตู้ประกอบคำบรรยายไว้ตรงกลาง ซึ่งเป็นจุดเด่นภายในห้อง

ภาพที่ 2.177 แสดงภาพถ่ายที่สำคัญของเมืองเชียงใหม่

ภายในห้องสิ่งดีงามของเมืองเชียงใหม่ เป็นการแสดงถึงเอกลักษณ์ของชาวเชียงใหม่ที่ได้สืบทอดกันมา โดยแสดงเป็นภาพถ่าย ซึ่งจัดแสดงโดยการติดผนังใส่กรอบกระจก พร้อมคำอธิบายประกอบด้านข้างของภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

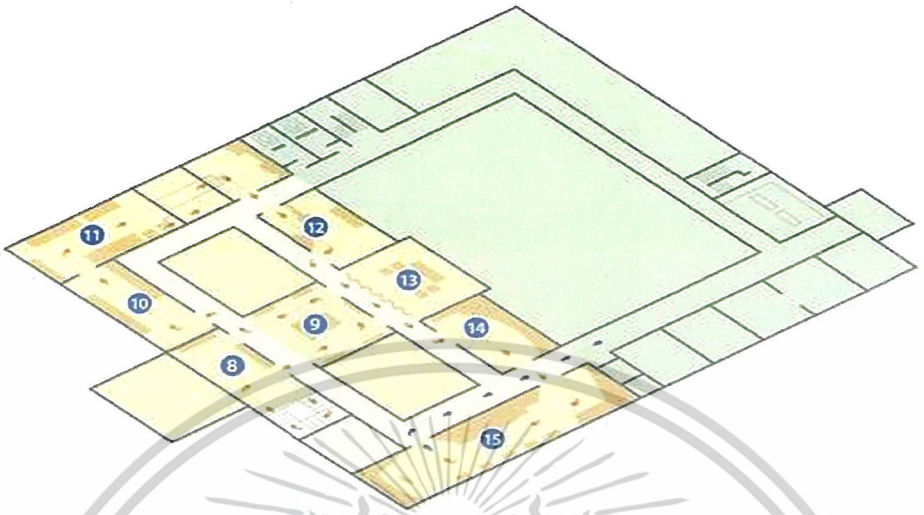

ภาพที่ 2.178 แสดงส่วนของชั้น 2

ส่วนชั้นที่ 2 แบ่งเป็นการจัดแสดงตั้งแต่ หัวข้อที่ 8 – 15 คือ ประวัติอาคาร , เจ้าหลวงเชียงใหม่ , ชีวิตริมฝั่งน้ำโขง , คนในเวียง , พุทธศาสนากับคนเมือง , พระปกเกล้า , สังคมเกษตรกรรม และ คนบนดอย

ภาพที่ 2.179 แสดงห้องจัดแสดงประวัติอาคาร

ภาพที่ 2.180 แสดงเรื่องเจ้าหลวงเชียงใหม่

อาคารชั้นบน เป็นอาคารไม้เป็นอาคารอนุรักษ์ ซึ่งยังคงโครงสร้างไม้แบบเดิมไว้ ลักษณะการตกแต่งก็จะเน้นไม้เป็นส่วนใหญ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.181 แสดงผนังโค้งติดภาพพร้อมทั้งใช้จอฉายภาพ

ภาพที่ 2.182 แสดงการจำลองชีวิตริมฝั่งแม่น้ำ

ภาพที่ 2.183 แสดงหุ่นจำลองร้านขายผ้าและบ้านเรือนในสมัยนั้น

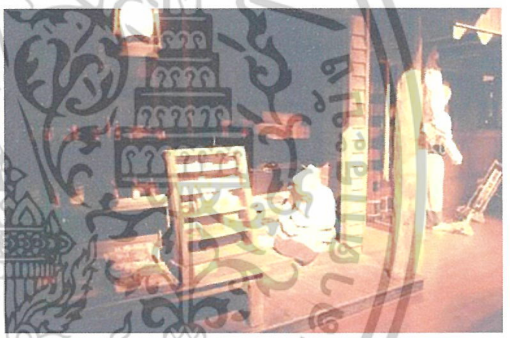

ภาพที่ 2.184 แสดงการจำลองร้านขายของ

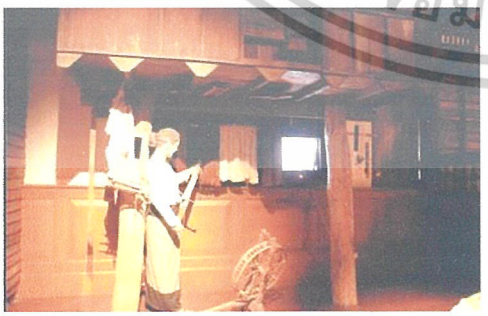

ภาพที่ 2.185 แสดงการทอผ้าของชาวบ้าน

ภาพที่ 2.186 แสดงการจำลองห้องนอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

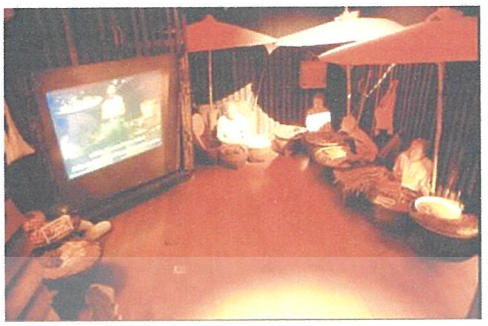

ภาพที่ 2.187 แสดงการกาดมั่ว

ภาพที่ 2.188 แสดงการจำลองบรรยากาศในการรับรองแขก

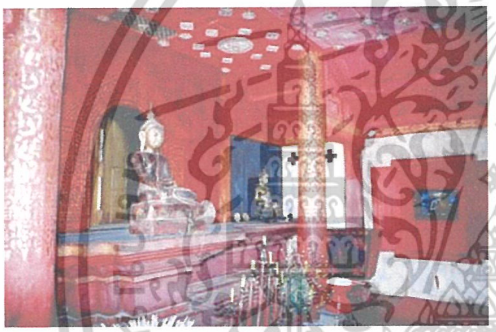

ภาพที่ 2.189 แสดงการจำลองวัดในหัวข้อพุทธศาสนากับคนเมือง

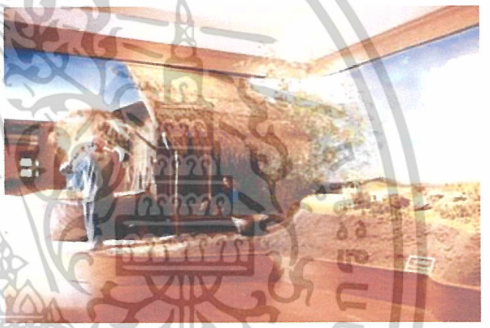

ภาพที่ 2.190 แสดงการจำลองพื้นที่ทำเกษตรกรรม

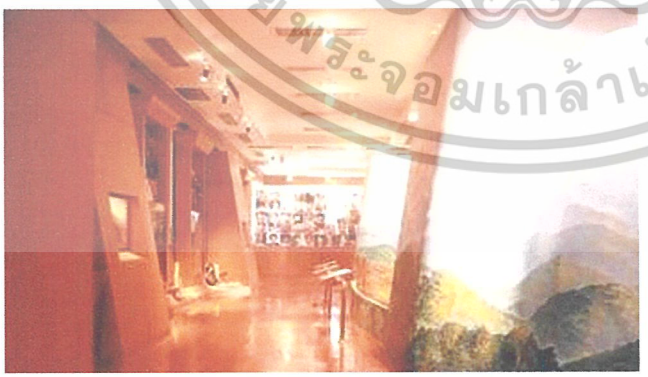

ภาพที่ 2.191 แสดงการหัวข้อ คนบนดอย

ภายในห้องจัดแสดงหัวข้อคนบนดอย มีการนำเสนอการออกแบบตกแต่งภายในแบบการใช้ลักษณะของผนังโค้งมาใช้ในการจำลองภาพภูมิประเทศของคนบนที่สูง ทำให้ดึงดูดความสนใจได้ พร้อมทั้งมีคำอธิบายประกอบด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.192 แสดงภาพคนของชนเผ่าต่างๆ

การนำภาพชนเผ่าต่างๆ มาจัดเรียง และมีกล้องจับภาพด้านบน เพื่อให้ผู้ที่ยืนมีภาพเกิดขึ้นเป็นอีกชนเผ่าหนึ่ง ปรากฏมาให้เห็นตรงจอคอมพิวเตอร์ตรงกลาง เพื่อเป็นการใช้เทคนิคดึงดูดความสนใจมากขึ้น

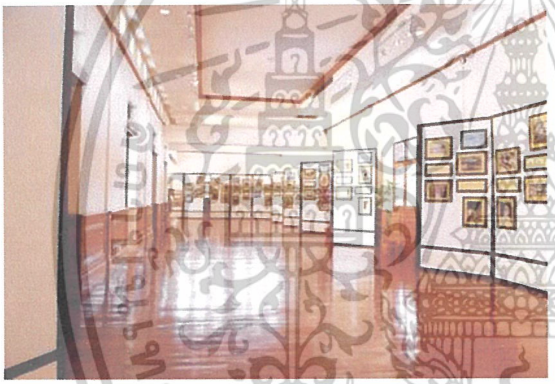

ภาพที่ 2.193 แสดงห้องนิทรรศการชั่วคราว

ภายในห้องจัดนิทรรศการชั่วคราว เป็นการจัดแสดงผลงานของศิลปินล้านนา ศิลปินที่มีชื่อเสียงของจังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งผลงานของนักเรียนนักศึกษาของสถาบันต่างๆ สามารถนำมาแสดงผลงานได้ตลอด

ภาพที่ 2.194 แสดงส่วนลานตรงกลางอาคาร

ลานตรงกลางของอาคาร ทำเป็นลานนั่ง เป็นมุมสำหรับนั่งพัก สำหรับทานกาแฟ อาหารและเครื่องดื่มต่างๆ สำหรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาชมหอศิลปวัฒนธรรม ลักษณะเปิดโล่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.23 แสดงการศึกษาโครงการเปรียบเทียบ หอศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่

ส่วนศึกษา	หอศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่
1. ลักษณะอาคาร 	- เป็นอาคารทรงประยุกต์ 2 ชั้น ตัวอาคารมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมตรงกลางเป็นคอร์ดจัดสวน และห้องอาหาร จะไม่เปลี่ยนรูปแบบดั้งเดิมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตัวอาคาร แต่จะเปลี่ยนในส่วนที่จำเป็นเท่านั้น
2. ลักษณะทางสัญจร 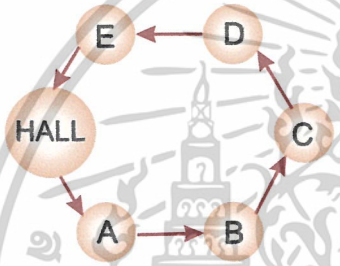	- การจัดแสดงและทางสัญจรเป็นลักษณะของ ROOM TO ROOM แยกเนื้อหาการจัดแสดงออกเป็นส่วน ๆ
3. เทคนิคการจัดแสดง	- ภาพถ่ายสถานที่จริง - โบราณวัตถุ - หุ่นจำลอง - คอมพิวเตอร์ระบบสัมผัส - เลเซอร์ดิสโปรเจกชั่นภาพยนต์
4. ลักษณะการตกแต่งภายใน	- ลักษณะการตกแต่งภายในมีการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่ทั้ง แสง สี เสียง ภาพ จึงเกิดความน่าสนใจ
4.1 การใช้สี	- ลักษณะการใช้สีจะเป็นสีแบบธรรมชาติในการจัดแสดงในแต่ละห้อง แต่จะมีสีพื้นเป็นสีขาว สีครีม น้ำตาล
4.2 แสงสว่าง	- มีการใช้แสงประดิษฐ์ โดยใช้แสงโทนนุ่มนวลแล้วใช้แสงเน้นเป็นจุด ๆ ในส่วนวัตถุ
4.3 วัสดุ	- เลือกใช้วัสดุที่หลากหลายผสมกันอย่างลงตัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.23 (ต่อ)

ส่วนศึกษา	หอศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่
พื้น	- พื้นไม้เต็งเข้าลิ้น , พรม , กระเบื้องยาง , กระจก
ผนัง	คอนกรีตผสมสี , หินขัด , หินกาบ , กระเบื้อง
เพดาน	- คอนกรีตทาสีขาว , ผนังก่ออิฐ , ไม้อัดเรียบทาสี กระจก , กรุยิปซั่มบอร์ด
4.5 ระบบปรับอากาศ	- ฝ้ายิปซั่มบอร์ด , ฝ้าเพดานไม้ยางทำสี แผ่นพลาสติก สกรีนสี , ฝ้าโครงสแตนเลส - Central Chilled Air

สรุปผลการศึกษา หอศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่

- ลักษณะการจัดหัวข้อในการจัดแสดงมีความใกล้เคียงกับโครงการ ซึ่งสามารถนำมาเปรียบเทียบกับโครงการได้
- การจัดเส้นทางสัญจร จะมีโถงเป็นโถงหลักในการชมการจัดแสดงและสามารถเดินชมได้ทุกส่วนของการจัดแสดงซึ่งเป็นข้อดีในการจัดแสดง
- รูปแบบการจัดแสดง มีการใช้เทคนิคการจัดแสดงต่างๆมากมาย ทั้งมัลติมีเดีย , การฉายโปรเจคเตอร์ , คอมพิวเตอร์ , และการจำลองบรรยากาศในการจัดแสดงและวัตถุของจริงที่จำลองมาทำให้น่าสนใจและได้รับความรู้มาก
- ลักษณะวิธีการทางด้าน แสงสี สร้างบรรยากาศให้กับการแสดงได้เป็นอย่างดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.24 ตารางเปรียบเทียบลักษณะโดยรวมของกรณีศึกษา

กรณีศึกษา	1. กรณีศึกษาพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสุพรรณบุรี	2. กรณีศึกษาพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง	3. กรณีศึกษาหอศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่
1.สถานที่ตั้ง	สถานที่ตั้ง ตั้งอยู่ ภายในศูนย์ศิลปวัฒนธรรมภาคตะวันตก จ.สุพรรณบุรี ถ.สุพรรณบุรี – ชัยนาท ต. สนามชัย อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี	สถานที่ตั้ง ตั้งอยู่ ต.เมืองเก่า อ.เมือง จ.สุโขทัย	สถานที่ตั้ง ตั้งอยู่ ถ. พระปกเกล้า ต. ศรีภูมิ อ. เมือง จ. เชียงใหม่
2.ลักษณะการวางผัง	ลักษณะการจัดผังรวมเป็นการจัดตามลักษณะอาคารสี่เหลี่ยมผืนผ้าโดยให้ผู้เข้าชมเดินชมการจัดแสดงตามหัวข้อเนื้อเรื่องจากอีกห้องหนึ่งไปสู่อีกห้องหนึ่งโดยต่อเนื่องตามที่ที่กำหนดไว้	ลักษณะการจัดผังรวมเป็นการจัดตามลักษณะอาคารสี่เหลี่ยมผืนผ้าโดยให้ผู้เข้าชมเดินชมการจัดแสดงตามหัวข้อเนื้อเรื่องจากอีกห้องหนึ่งไปสู่อีกห้องหนึ่งโดยต่อเนื่องตามที่ที่กำหนดไว้	ลักษณะการจัดผังรวมเป็นการจัดที่แตกต่างกับ 2 กรณีศึกษาแรกโดยจัดตามแนวอาคาร แต่ไม่ลำดับการเข้าชมก่อนหลังที่แน่นอน เพราะแต่ละส่วนถูกเชื่อมโดยทางสัญจรภายในอาคาร
3.ลักษณะสถาปัตยกรรม	ลักษณะอาคารเป็นอาคารแบบไทยประยุกต์ 2 ชั้นโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กมีพื้นที่ภายในประมาณ 3200 ตารางเมตร และเป็นอาคารสี่เหลี่ยมผืนผ้ามีโถงเปิดโล่งอยู่กลางอาคาร	ลักษณะอาคารเป็นอาคารแบบไทยประยุกต์ 2 ชั้นโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กออกแบบตามลักษณะสถาปัตยกรรมไทยประเพณีแบบอยุธยา เช่นสระกักเก็บด้านหน้าอาคาร ฯลฯ	ลักษณะอาคารเป็นอาคารแบบไทยประยุกต์ 2 ชั้นโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กออกแบบตามลักษณะสถาปัตยกรรมไทยตัวอาคารมีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมตรงกลางเป็นคอร์ด
4.เส้นทางสัญจร	ลักษณะการสัญจรแบบมีทางเดินเชื่อมห้องต่อห้องสู่ส่วนจัดแสดงๆ แต่ปัญหาที่จะเกิดคือเมื่อปิดกั้นห้องใดห้องหนึ่งแล้กระทบกับส่วนอื่นๆ	ลักษณะการสัญจรแบบมีทางเดินย่อยในพื้นที่ห้องซึ่งเกิดจากการกั้นผนังเบา ตู้แสดงเป็นแนวเป็นช่วงๆ	ลักษณะเส้นทางสัญจรแบบจัดกลุ่มห้องแสดงที่แบ่งเป็นห้องอย่างเป็นสัดส่วน และสามารถเดินชมเชื่อมเข้าถึงส่วนต่างๆได้ตามหัวข้อ

ตารางที่ 2.24 (ต่อ)

กรณีศึกษา	1. กรณีศึกษาพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสุพรรณบุรี	2. กรณีศึกษาพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติรามคำแหง	3. กรณีศึกษาหอศิลปวัฒนธรรมเชียงใหม่
5.เทคนิคการจัดแสดง	การใช้เทคนิคนิคจัดแสดงที่มีความหลากหลายเพื่อดึงความสนใจของทุกเพศวัยและกลุ่มคนผู้มาใช้บริการการนำเสนอในแบบของบอร์ดจัดแสดงและหุ่นแบบจำลองเหมือนจริงเนื่องจากหุ่นจำลองมีขนาดเท่าคนจริงการจำลองในส่วนนี้มีการจำลองทั้งรูปแบบงานสถาปัตยกรรมการสร้างความน่าสนใจด้วยหุ่นจำลองเหมือนจริง โสตทัศนูปกรณ์ เช่น วีดีทัศน์ ภาพยนตร์เรื่องสั้น ฯลฯ และเทคโนโลยีทางด้านแสงสีเสียงเพื่อให้ผู้เข้าชมเกิดความเพลินตาและลำดับเนื้อหาจัดแสดงได้เข้าใจมากยิ่งขึ้น	การใช้เทคนิคนิคจัดแสดงที่มีความหลากหลายเพื่อดึงความสนใจของทุกเพศวัยและกลุ่มคนผู้มาใช้บริการการนำเสนอในแบบของบอร์ดจัดแสดง มีการจำลองทั้งรูปแบบงานสถาปัตยกรรมประติมากรรม การสร้างความน่าสนใจด้วยโสตทัศนูปกรณ์ เช่น วีดีทัศน์ ภาพยนตร์เรื่องสั้น ฯลฯ และเทคโนโลยีทางด้านแสงสีเสียงเพื่อให้ผู้เข้าชมเกิดความเพลินตาและลำดับเนื้อหาจัดแสดงได้เข้าใจมากยิ่งขึ้น	การใช้เทคนิคนิคจัดแสดงที่มีความหลากหลายเพื่อดึงความสนใจของทุกเพศวัยและกลุ่มคนผู้มาใช้บริการการนำเสนอในแบบของบอร์ดจัดแสดงและหุ่นแบบจำลองเหมือนจริงเนื่องจากหุ่นจำลองมีขนาดเท่าคนจริงการจำลองในส่วนนี้มีการจำลองทั้งรูปแบบงานสถาปัตยกรรมการสร้างความน่าสนใจด้วยหุ่นจำลองเหมือนจริง โสตทัศนูปกรณ์ เช่น วีดีทัศน์ ภาพยนตร์เรื่องสั้น ฯลฯ และเทคโนโลยีทางด้านแสงสีเสียงเพื่อให้ผู้เข้าชมเกิดความเพลินตาและลำดับเนื้อหาจัดแสดงได้เข้าใจมากยิ่งขึ้น
6.ลักษณะหัวข้อในการจัดแสดง	ลักษณะในการจัดแสดงหัวข้อต่างๆมีความต่อเนื่องเข้าใจง่าย	ลักษณะในการจัดแสดงหัวข้อต่างๆมีความต่อเนื่องเข้าใจง่าย	ลักษณะในการจัดแสดงหัวข้อต่างๆมีความต่อเนื่องเข้าใจง่าย
7.สรุปการนำไปใช้	นำลักษณะการการจัดหัวข้อจัดแสดงไปใช้	นำเทคนิคการจัดแสดงไปเป็นแนวทางในการออกแบบ	การนำแนวทางในการออกแบบป้ายนิเทศบอกทางและหุ่นจำลองทางสถาปัตยกรรม

บทที่ 3

การศึกษารายละเอียดของโครงการ

3.1 การศึกษารายละเอียดส่วนสภาพแวดล้อมและที่ตั้งโครงการ

3.1.1 ศึกษาสภาพแวดล้อมทั่วไปของจังหวัดนครศรีธรรมราช

จังหวัดนครศรีธรรมราช หนึ่งในสิบสี่จังหวัดภาคใต้ ที่มีผืนแผ่นดินกว้างใหญ่ไพศาล นครศรีธรรมราช หมายถึง "นครอันเป็นสง่าแห่งพระราชาผู้ทรงธรรม" หรือ "เมืองพุทธธรรมของพระราชาผู้ยิ่งใหญ่" เป็นเมืองประวัติศาสตร์ และศูนย์กลางพุทธศาสนาเก่าแก่ ตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 7 หรือประมาณ 1,800 ปีล่วงแล้ว ชื่อเมืองมาจากพระนาม "พระเจ้าศรีธรรมโศการาช" กษัตริย์ผู้สร้างความเจริญให้แก่เมืองนี้ นับเป็นราชธานีแรกของไทยที่มีร่องรอยความเจริญทางศาสนาและมรดกทางวัฒนธรรมล้ำค่ามาจนถึงทุกวันนี้

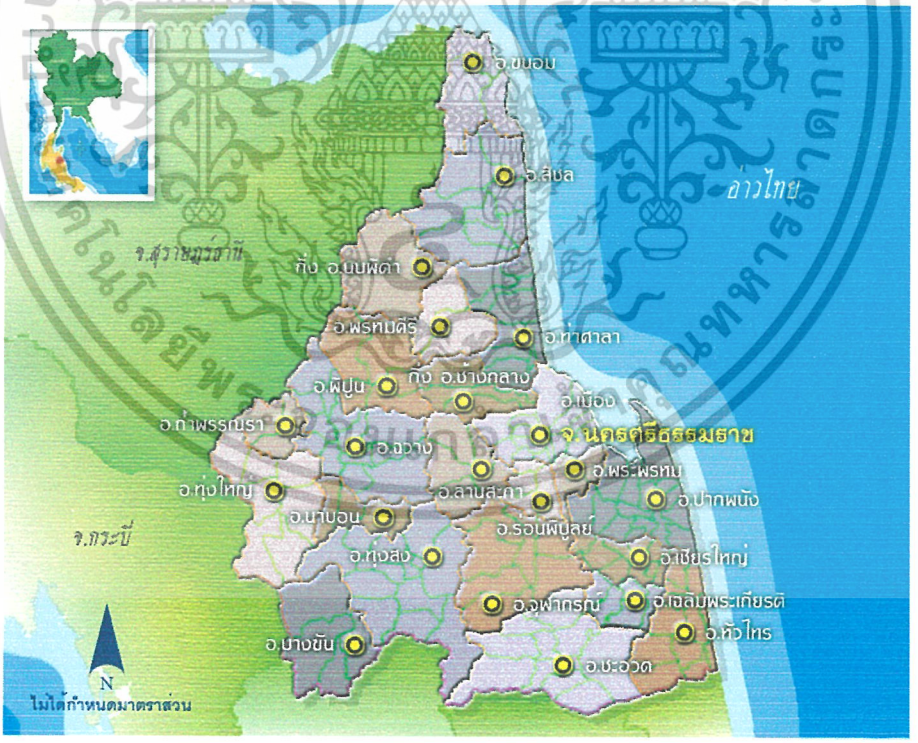

ภาพที่ 3.1 แผนที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลทั่วไป

จังหวัด	นครศรีธรรมราช
ภาค	ภาคใต้ตอนบน
พื้นที่	เนื้อที่ ประมาณ 9,425,022 ตารางกิโลเมตร
ระยะทางจากกรุงเทพ	820 กิโลเมตร
ตราประจำจังหวัด	พระมหาธาตุเจดีย์เปล่งรัศมี ล้อมรอบด้วย 12 นักษัตร
คำขวัญ	เมืองประวัติศาสตร์ พระธาตุทองคำ ชื่นฉ่ำธรรมชาติ แร่ธาตุอุดม เครื่องถมสามกษัตริย์ มากวัดมากศิลป์ ครบสิ้นกุ้งปู
ดอกไม้ประจำจังหวัด	กะแซะ
สัญลักษณ์ประจำจังหวัด	พระบรมธาตุเจดีย์
การเดินทาง	รถยนต์ , รถโดยสารประจำทาง, รถไฟ, เครื่องบิน

ภาพที่ 3.2 แสดงตราประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่ตั้ง

นครศรีธรรมราชตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ ๘ องศา ถึง ๙ องศา ๑๙ ลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ ๙๙ องศา ๑๕ ลิปดา ถึง ๑๐๐ องศา ๐๕ ลิปดาตะวันออก

พื้นที่

จังหวัดนครศรีธรรมราชตั้งอยู่ทางตอนกลางของภาคใต้ มีเนื้อที่ประมาณ 9,942.5 ตารางกิโลเมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 780 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงคือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ จ.สุราษฎร์ธานี
ทิศใต้	ติดต่อกับ จ.ตรัง จ.พัทลุง และ จ.สงขลา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอ่าวไทย มีชายฝั่งยาวรวม 225 กิโลเมตร
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ จ.กระบี่ และ จ.สุราษฎร์ธานี

ลักษณะภูมิประเทศ

1. ที่ราบชายฝั่งทะเลตะวันออก มีอาณาบริเวณตั้งแต่ทางตอนบนลงมาทางตอนใต้ของจังหวัด

2. เขตเทือกเขาตอนกลาง อยู่ทางตะวันออกของเทือกเขานครศรีธรรมราช พื้นที่ทางตอนเหนือครอบคลุมพื้นที่เชิงเขาแถบ อ.ขนอม, สิชล ยอดเขาสูงที่สุดคือยอดเขาหลวง เทือกเขาล้วนปกคลุมด้วยป่าดงดิบ และเป็นแหล่งกำเนิดของแม่น้ำลำธารหลายสายในเขตอำเภอต่าง ๆ ได้แก่ ฝั่งตะวันตกของ อ.เมือง, อ.ท่าศาลา, อ.ชะอวด, อ.พรหมคีรี, อ.ลานสะกา และ อ.ร่อนพิบูลย์

3. เขตที่ราบตะวันตก คือบริเวณในระหว่างเทือกเขานครศรีธรรมราชฝั่งตะวันตก และเทือกเขาภูเก็ต มีลักษณะเป็นที่ราบเชิงเขาและที่ราบหุบเขา เป็นที่เพาะปลูกยางพารามากที่สุด นอกจากนี้มีการทำสวนผลไม้ เลี้ยงสัตว์และทำเหมืองแร่ บริเวณนี้ได้แก่ อ.พิปูน, อ.ฉวาง, อ.ทุ่งสง , อ.ทุ่ง-ใหญ่ และอ.นาบอน

ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดนครศรีธรรมราชตั้งอยู่บนคาบสมุทร มีเทือกเขานครศรีธรรมราชชั้นกลาง จึงมีภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อน แบ่งเป็น 2 ฤดูกาล คือ

ฤดูร้อน อยู่ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน อากาศค่อนข้างร้อนตลอดฤดูกาล

ฤดูฝนแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือช่วงแรก ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม มีลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านแต่เนื่องจากเทือกเขานครศรีธรรมราชสูงชันและเป็นแนวยาวกั้นทิศทางลม จึงมีฝนตกไม่มากนัก ช่วงสองระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม ได้รับลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ พื้นที่ของจังหวัดส่วนใหญ่อยู่ทางด้านรับลมของภูเขา ช่วงนี้จึงมีฝนตกชุก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การคมนาคมขนส่ง

นครศรีธรรมราช เป็นจังหวัดที่มีระบบคมนาคมเชื่อมโยงติดต่อกันได้สะดวก โดยเฉพาะทางรถยนต์ ดังนี้

1. ทางรถยนต์

มีเส้นทางรถยนต์ครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดเป็นเส้นทางติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ มีเส้นทางหลวงแผ่นดินที่สำคัญคือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 41 ชุมพร-นครศรีธรรมราช-พัทลุง รวมความยาวที่ผ่านนครศรีธรรมราช 141 กิโลเมตร ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 401 ตะกั่วป่า-นครศรีธรรมราช เป็นถนนเลียบชายฝั่งทะเล ผ่านอำเภอขนอม สิชล ไปยังอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช มีความยาวในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช 76 กิโลเมตร ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 403 นครศรีธรรมราช-กันตัง และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 408 นครศรีธรรมราช นอกจากนี้ยังมีทางหลวงติดต่อระหว่างอำเภอ ตำบล และถนนที่ใช้ภายในหมู่บ้านอีกมาก

2. ทางรถโดยสารประจำทาง

มีรถประจำทางปรับอากาศสายกรุงเทพฯ-นครศรีธรรมราช ออกจากสถานีขนส่งสายใต้ ทุกวันๆละหลายเที่ยว ใช้เวลาเดินทางประมาณ 9 - 10 ชั่วโมง สอบถามรายละเอียดได้ที่ บริษัทขนส่งสายใต้ จำกัด

3. ทางรถไฟ

เป็นเส้นทางคมนาคมหลักเส้นทางหนึ่งที่ใช้ติดต่อระหว่างจังหวัดนครศรีธรรมราช กับกรุงเทพมหานครและจังหวัดต่างๆ ในภาคใต้ โดยมีรถไฟสายใต้ทุกขบวนผ่านเข้าสู่จังหวัดนครศรีธรรมราช

4. ทางอากาศ

จังหวัดนครศรีธรรมราช มีสนามบิน 1 แห่ง เป็นสนามบินที่ใช้ในกิจการทหาร ตั้งอยู่ในเขตกองทัพภาคที่ 4 ห่างจากตัวเมืองนครศรีธรรมราชไปทางเหนือประมาณ 2 กิโลเมตร มีทางวิ่งซึ่ง เครื่องบินพาณิชย์สามารถลงจอดได้ ปัจจุบันบริษัทการบินไทยได้ทำการเปิดเส้นทางการบินตรงจากกรุงเทพฯ ไปยังนครศรีธรรมราช นอกจากนี้จังหวัดนครศรีธรรมราช ยังได้ดำเนินการโครงการก่อสร้างสนามบินพาณิชย์จังหวัดนครศรีธรรมราชอีก 1 แห่ง ในบริเวณตำบลปากพูน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.2 การเข้าสู่โครงการ

การเข้าสู่โครงการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เชียงใหม่ เข้าสู่โครงการโดยรถยนต์ โดยมีถนนราชดำเนินผ่านหน้าโครงการ การเดินทางมาจากต่างจังหวัดสามารถเดินทางได้โดยจาก จ.สุราษฎร์ธานี ใช้ทางหลวงหมายเลข 401 เข้าเขต อ.เมือง ใช้ถนนราชดำเนินผ่านวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเข้าสู่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช และจาก จ.สงขลา ใช้ทางหลวงหมายเลข 4019 ผ่าน อ.เชียรใหญ่เข้าสู่ อ.เมือง ใช้ถนนราชดำเนิน ส่วนการเดินทางภายใน อ.เมือง มีรถสองแถวไว้บริการจากหัวถนน-สนามกีฬา ตลอดเส้นทางของถนนราชดำเนินผ่าน พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช

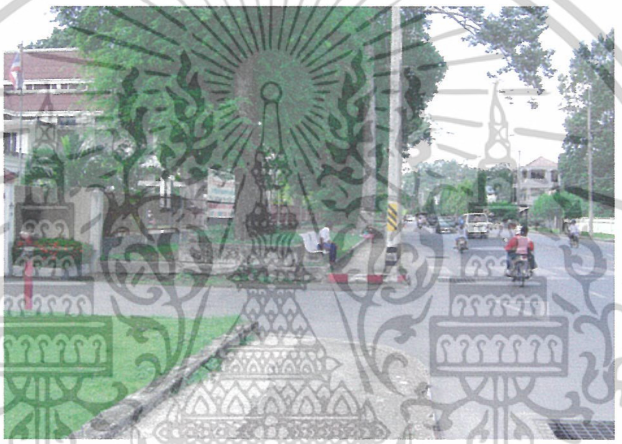

ภาพที่ 3.3 ภาพแสดงถนนที่ตัดผ่านหน้าโครงการ

ภาพที่ 3.4 ภาพแสดงถนนทางเข้าโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 การศึกษาสภาพแวดล้อมของโครงการ

3.2.1 สถานที่ตั้งและอาณาเขต

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราชสร้างขึ้น ณ ที่ดินของวัดสวนหลวงตะวันออก (ร้าง) หมู่บ้านศาลามีชัย ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช ห่างจากวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารประมาณ 1 กิโลเมตรเศษ มีอาณาเขตติดต่อของโครงการดังนี้

แผนผังเมืองนครศรีธรรมราช
อ.ทุ่งสง
อ.ลานสกา
อ.ชะอวด
อ.ร่อนพิบูลย์
อ.ปากพนัง
อ.หัวไทร
อ.เชียรใหญ่
อ.พรหมคีรี
อ.ฉวาง
อ.นบพิตำ
อ.ลำทับ
อ.พิปูน
อ.เมือง
อ.ท่าศาลา
อ.ทุ่งใหญ่
อ.สิชล
อ.ขนอม
อ่าวไทย
สนามบิน
วิทยาลัยราชภัฏ
วิทยาลัยรังสิต
ศาลากลาง
ศาลหลักเมือง
สถานีรถไฟ
สถานีขนส่ง
ตลาดท่าวัง
ตลาดท่าไร่
ตลาดท่าม้า
ตลาดท่าโพธิ์
ตลาดท่าวัด
ตลาดท่าเรือ
ตลาดท่าแพ
ตลาดท่าโรง
ตลาดท่าเสา
ตลาดท่าช้าง
ตลาดท่าเขียว
ตลาดท่าวังหิน
ตลาดท่าวังหิน
ตลาดท่าวังหิน

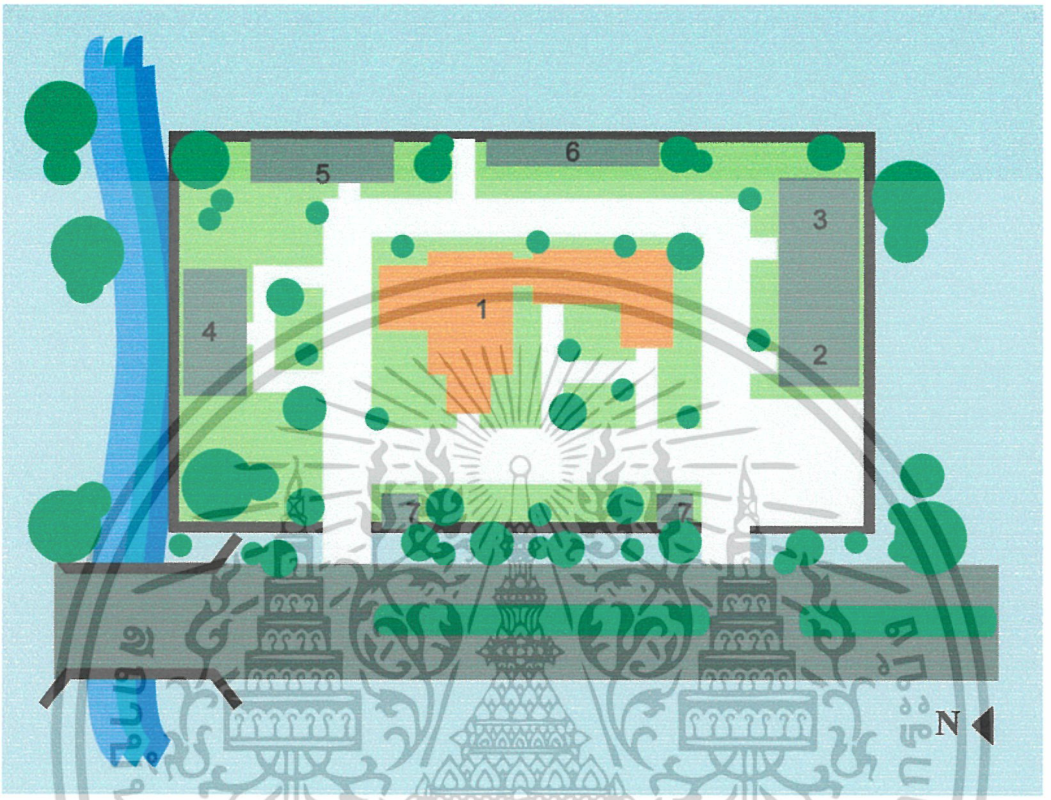

ภาพที่ 3.6 แสดงแผนผังตำแหน่งอาคารต่าง ๆ ภายในโครงการ

1. อาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑสถานแห่งชาตินครศรีธรรมราช
2. อาคารห้องสมุด
3. อาคารคลัง
4. สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 11
5. อาคารสำนักงานฝ่ายศิลป์
6. บ้านพักคนงาน
7. ยามรักษาความปลอดภัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาณาเขตติดต่อ

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ในเขต ต.ในเมือง มีถนนราชดำเนินผ่านหน้าโครงการ ในบริเวณเดียวกันนี้เป็นที่ตั้งของหน่วยงานกรมศิลปากรอีก 2 หน่วยงาน คือ ทางทิศเหนือ เป็นสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 11 และทางทิศใต้ เป็นหอสมุดแห่งชาติ นครศรีธรรมราช บริเวณทิศตะวันออกติดกับบ้านพักอาศัยและพื้นที่ทุ่งโล่ง มีคลองไหลผ่าน คือคลองสวนหลวง ทางทิศตะวันตกเป็นวัดสวนหลวง บริเวณรอบ ๆ โครงการไม่พลุกพล่านเพราะอยู่ห่างจากตัวเมือง

- **ทิศเหนือ** ติดกับสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 11

ภาพที่ 3.7 แสดงภาพบริเวณทิศเหนือของโครงการ

- **ทิศใต้** ติดกับหอสมุดแห่งชาติ นครศรีธรรมราช

ภาพที่ 3.8 แสดงภาพบริเวณทิศใต้ของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- **ทิศตะวันออก** ติดกับบ้านพักอาศัยและพื้นที่ทุ่งโล่ง มีคลองไหลผ่าน คือคลองสวนหลวง

ภาพที่ 3.9 แสดงภาพด้านทิศตะวันออกของโครงการ

- **ทิศตะวันตก** ติดกับติดต่อกับถนนราชดำเนินและวัดสวน

ภาพที่ 3.10 แสดงภาพด้านทิศตะวันตกของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 การศึกษาลักษณะทางสถาปัตยกรรม

3.3.1 ลักษณะของอาคาร

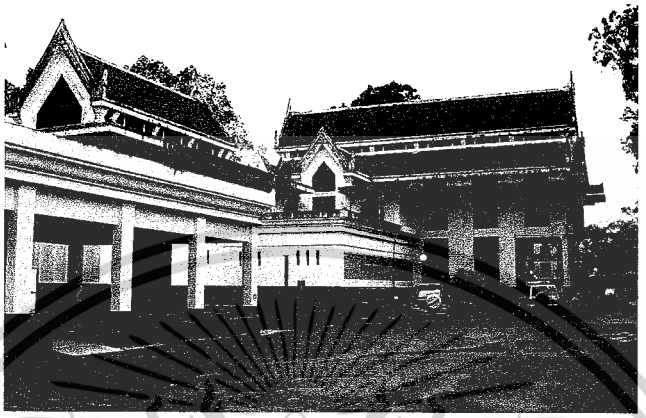

ภาพที่ 3.11 แสดงภาพอาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาตินครศรีธรรมราช

อาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช เป็นอาคารแบบทรงไทยประยุกต์สูงสองชั้น โดยแบ่งการใช้งานออกเป็น 2 ส่วน แต่ละส่วนแบ่งการใช้สอยดังนี้

1. อาคารหลังเดิม จะเป็นส่วนของนิทรรศการถาวรทั้งหมด 5 ห้อง ส่วนโถงต้อนรับ ห้องทะเบียน และห้องทำงาน ชั้น 2 ห้องจัดแสดงจะเชื่อมต่อด้วยดาดฟ้า และบางส่วนของดาดฟ้าใช้เป็นส่วนจัดแสดงกลางแจ้ง

2. อาคารส่วนต่อเติม ใช้เป็นส่วนสำนักงานพิพิธภัณฑ์ ห้องประชุมบรรยายนิทรรศการชั่วคราวและคลังพิพิธภัณฑ์

3.3.2 ลักษณะของโครงสร้าง

โครงสร้างของอาคารเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก สูง 2 ชั้น ผนังของอาคารหลังเดิมเป็นผนังก่ออิฐฉาบปูนเรียบหนา 2 ชั้น อาคารส่วนต่อเติมผนังก่ออิฐฉาบปูนชั้นเดียว พื้นคอนกรีตเสริมเหล็กยกพื้นสูง 2.00 เมตร

แผนผังอาคารชั้นที่ 1

ประกอบไปด้วย โถงต้อนรับ , พักคอย, ขายของที่ระลึก, รับฝากของ, สำนักงาน นิทรรศการถาวร 1-4 , ห้องประชุม, ห้องน้ำ

พื้น - คอนกรีตปูด้วยกระเบื้องยาง **ผนัง** - ก่ออิฐฉาบปูนเรียบ

เพดาน – คอนกรีตเสริมเหล็กฉาบปูน, โชว์คาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

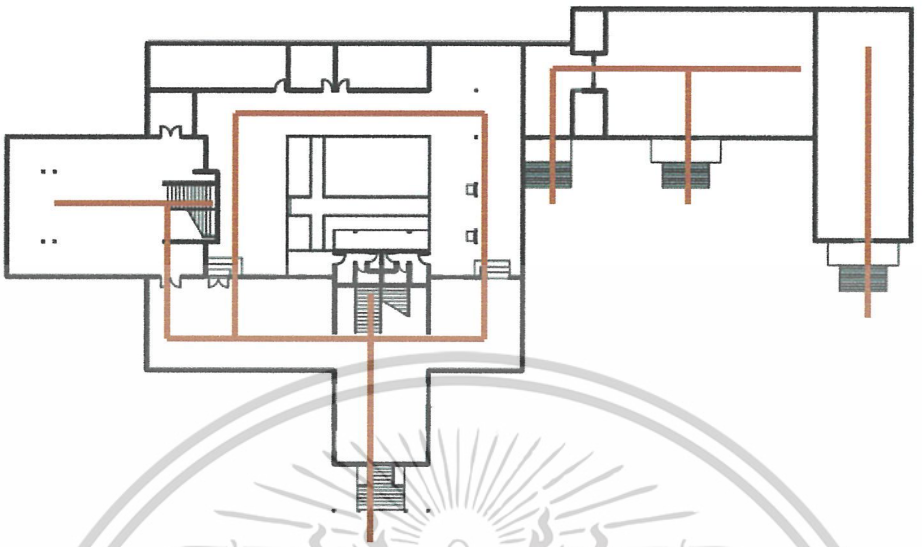

ภาพที่ 3.12 แสดงลักษณะแผนผังอาคารชั้นที่ 1

แผนผังอาคารชั้นที่ 2

ประกอบด้วย นิทรรศการถาวรและนิทรรศการชั่วคราว

พื้น - คอนกรีตปูกระเบื้องยาง **ผนัง** - ก่ออิฐฉาบปูนเรียบ

เพดาน - คอนกรีตโชว์โครงสร้างคาน

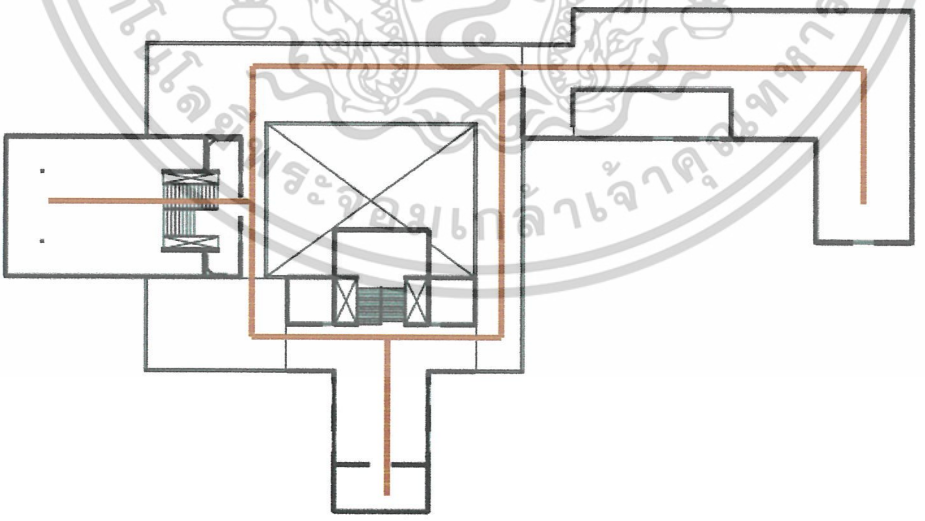

ภาพที่ 3.13 แสดงลักษณะแผนผังอาคารชั้นที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.14 แสดงรูปด้านทางทิศเหนือ

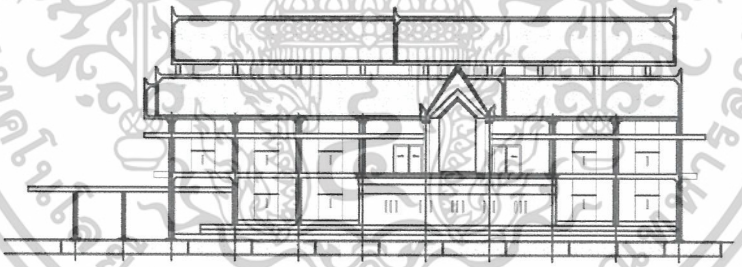

ภาพที่ 3.15 แสดงรูปด้านทางทิศใต้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

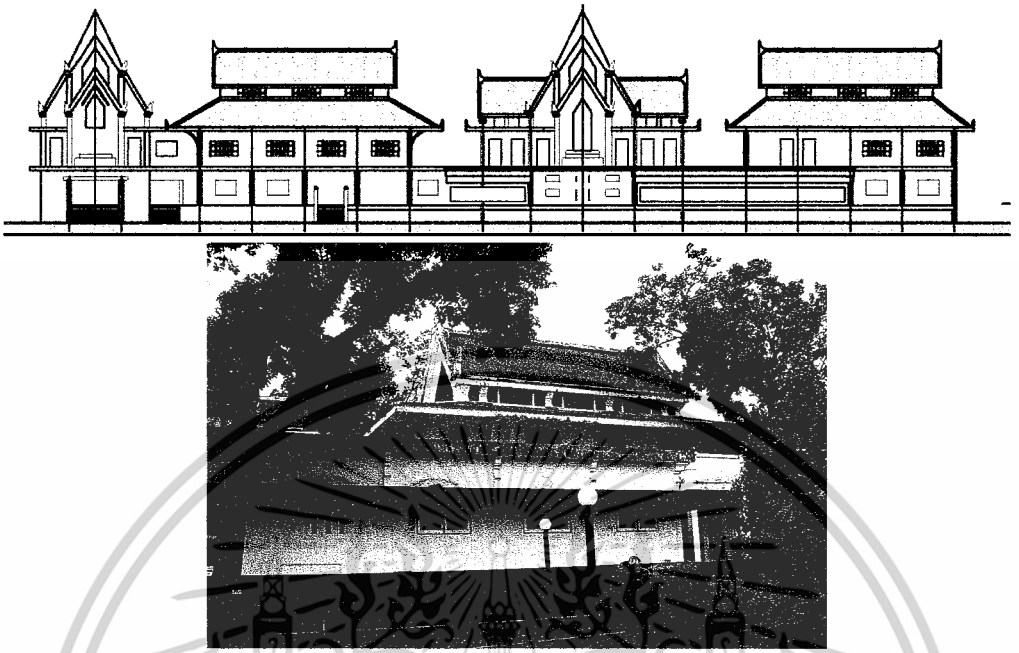

ภาพที่ 3.16 แสดงรูปด้านทางทิศตะวันออก

ภาพที่ 3.17 แสดงรูปด้านทางทิศตะวันตก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 การศึกษาลักษณะสถาปัตยกรรมภายใน

3.4.1 การแบ่งพื้นที่การใช้งาน

ภายในอาคารเดิมของพิพิธภัณฑ์ แบ่งการใช้งานออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนจัดแสดงและส่วนทำงานของเจ้าหน้าที่

3.4.1.1 ลักษณะอาคารชั้นล่าง ประกอบด้วย

1. โถงกลาง, ติดต่อสอบถาม, พักคอย, ขายของที่ระลึก, ฝากของ
2. ส่วนจัดแสดงที่ 1 สมัยก่อนประวัติศาสตร์
3. ส่วนจัดแสดงที่ 2 ศิลปในประเทศไทย
4. ส่วนจัดแสดงที่ 3 ศิลปวัตถุในภาคใต้
5. ส่วนจัดแสดงที่ 4 หนังตะลุง
6. ห้องประชุมสัมมนา และกิจกรรมเอนกประสงค์
7. ส่วนสำนักงาน

ลักษณะโครงสร้างอาคารชั้นล่าง

พื้น เป็นพื้นคอนกรีตธรรมดา และปูด้วยกระเบื้องยางสีขาวทั้งหมด

ผนัง ส่วนใหญ่เป็นผนังคอนกรีตหนา 2 ชั้น ทาสีขาวธรรมดา

เพดาน คอนกรีตโชว์โครงสร้างคาน และยิบซั่มบอร์ด โครงเคร่าทาสีขาว

ลักษณะการตกแต่งภายใน

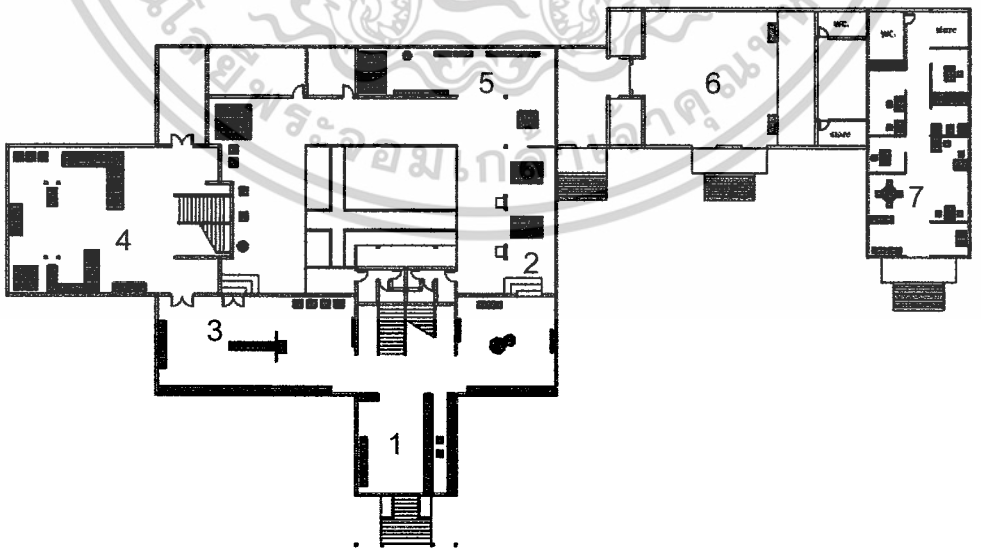

ภาพที่ 3.18 แสดงผังจัดแสดงเดิม ชั้นที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนโถงกลาง

ภาพที่ 3.19 แสดงส่วนติดต่อสอบถาม และของที่ระลึก

ลักษณะภายในส่วนติดต่อสอบถาม ขายบัตร และขายของที่ระลึกพื้นปูกระเบื้องยาง สีขาวธรรมดา ผนังคอนกรีตทาสีขาว และ เพดานคอนกรีตสีขาวโชว์คาน และส่วนพักคอย ยังขาดการตกแต่งภายใน การเลือกใช้เฟอร์นิเจอร์เป็นโต๊ะ และตู้วางของรวมทั้งบอร์ดนำชมทำด้วยไม้อัดทำสีดำ ส่วนการจัดวางไม่ค่อยสะดวกในการใช้งานเท่าที่ควร

ภาพที่ 3.20 แสดงส่วนพักคอย

ลักษณะของส่วนนั่งพักคอย จัดวางเฟอร์นิเจอร์ไม้ธรรมดา ทำให้ไม่สวยงามและ ไม่น่าสนใจ และส่วนโถงทางเข้าด้านหน้าก็ดูไม่น่าสนใจ ผนังเป็นคอนกรีตทาสีขาว ฝ้าเพดานยิบซั่มบอร์ด โครงเคร่าทาสีขาว และพื้นก็เป็นพื้นปูกระเบื้องยางสีขาวธรรมดา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนจัดแสดงที่ 1 สมัยก่อนประวัติศาสตร์

ภาพที่ 3.21 แสดงโบราณวัตถุสมัยก่อนประวัติศาสตร์

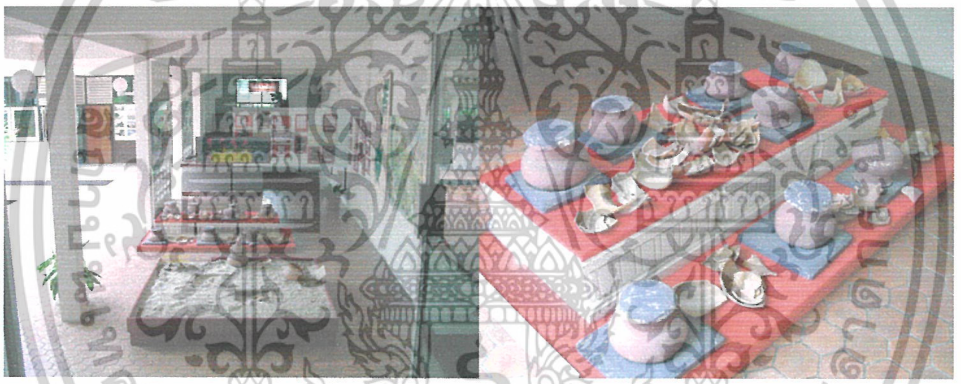

ภาพที่ 3.22 แสดงภาชนะดินเผาที่ขุดค้นพบก่อนประวัติศาสตร์

แสดงเรื่องราวจากหลักฐานร่องรอยทางโบราณคดียืนยันว่าจังหวัดนครศรีธรรมราช เคยเป็นที่อยู่อาศัยของมนุษย์มาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ไม่น้อยกว่า 6,500 ปีมาแล้วโดยพบเครื่องมือหินกะเทาะที่มีลักษณะคล้ายกับขวานหิน ที่ถ้ำตาหมื่นยมบ้านวังเรียง ตำบลช้างกลาง กิ่งอำเภอช้างกลาง และที่ถ้ำเขาหลัก ตำบลสิชล อำเภอสิชล นอกจากนั้นยังพบขวานหินขัด ทั้งชนิดมีบ่า และไม่มีบ่า มีทั้งชนิดที่ใช้สับตัด และขนาดใหญ่ยาวตั้งแต่ 10 เซนติเมตร ขึ้นไปจนถึง 50 เซนติเมตร โดยเฉพาะขวานหินแบบจะงอยปากนก และขวานหินขนาดยาวจะมีลักษณะเด่นที่เป็นเอกลักษณ์ของขวานหินที่พบในภาคใต้ จากลักษณะของขวานหินที่มีขนาดยาวคล้ายลูกระนาด จึงมีผู้สันนิษฐานว่า อาจจะไม่ใช่เครื่องมือที่ใช้การสับตัด แต่อาจจะเป็นเครื่องดนตรีก็เป็นได้ โดยการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นำเอาขวานหินขนาดต่างๆมาแขวนเรียงกันเป็นแถวแล้วใช้ไม้เคาะไล่เสียงสูงต่ำแบบระฆัง ซึ่งลักษณะเครื่องดนตรีแบบนี้มีปรากฏในเครื่องดนตรีโบราณของจีน

นอกจากเครื่องมือหินแล้วยังพบภาชนะดินเผาประเภทหม้อสามขากำหนดอายุราว 2,000-4,000 ปี ภาชนะดินเผาประเภทนี้พบในแหล่งโบราณคดีภาคกลางและภาคใต้ของประเทศไทย ลักษณะภาชนะชนิดนี้จะมีการเจาะรูที่ขาหม้อ เพื่อระบายความร้อนในเวลาที่นำไปเผาจัดว่าเป็นภาชนะที่ทำขึ้นในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ในยุคหินใหม่

ราวพุทธศตวรรษที่ 5 เป็นต้นมาภาคใต้ของไทยโดยเฉพาะจังหวัดนครศรีธรรมราช เริ่มมีการติดต่อกับชุมชนภายนอกและดินแดนโพ้นทะเล เช่น จีน เวียดนาม อินเดีย อาหรับ และโรมัน เป็นช่วงที่ได้รับวัฒนธรรมต่างๆเข้ามา หลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงการติดต่อหรือรับวัฒนธรรม เช่น กลองมโหระทึก ลูกปัดแก้ว ลูกปัดหิน และคันฉ่องสำริด เป็นต้น

ลักษณะการตกแต่งภายในและการจัดแสดง

- โบราณวัตถุ เครื่องมือหิน หินประทุเปลือกไม้ กำไลหิน ลูกปัดสีต่างๆ นั้นจัดแสดงโดยการจัดไว้ในตู้จัดแสดง ส่วนใหญ่เป็นสิ่งของมีค่า และเป็นของที่มีขนาดเล็ก ๆ แตกต่างกันหลายแบบ ภายในมีคำอธิบาย และด้านบนของตู้ ซ่อนไฟ

- ภาชนะดินเผาสมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่ขุดค้นพบ บางส่วน จัดแสดงไว้ในตู้จัดแสดงกระจกใสรอบด้าน ขนาดประมาณ 0.40 × 1.20 เมตร สูงประมาณ2.50 เมตร โดยมีฐานเหล็กรองรับไว้ ภายในมีคำอธิบาย และด้านบนของตู้ ซ่อนไฟ

- กลองมโหระทึก สำริด วางตั้งไว้บนฐานไม้แป๊ดเหลี่ยม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1.00 เมตร มีขนาดความสูงประมาณ 0.50 เมตร และมีคำอธิบายประกอบ

- ส่วนเครื่องปั้นดินเผาส่วนที่จำลองการขุดค้น ก็วางไว้บนกระบะไม้ มีทรายไว้ให้ศึกษาค้นคว้า ซึ่งเป็นการจำลองให้มีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูลต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนจัดแสดงที่ 2 ศิลป์ในประเทศไทย

ภาพที่ 3.23 แสดงห้องศิลปะในประเทศไทย

ภาพที่ 3.24 แสดงพระพุทธรูปปางมารวิชัยสำริดลงรักปิดทอง

ภาพที่ 3.25 แสดงห้องศิลปะในประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสดงเรื่องราวการจัดแสดงโบราณศิลปวัตถุสมัยต่างๆที่พบในประเทศไทย เป็นการจัดแสดงโดยการนำโบราณวัตถุจากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครมาจัดเพื่อให้ความสะดวกในการศึกษา ค้นคว้าเปรียบเทียบศิลปะสมัยต่างๆในประเทศไทยแก่นักเรียน นักศึกษาและบรรดาผู้สนใจทั่วไปตามลำดับอายุสมัย คือ

ศิลปะทวารวดี อายุประมาณพุทธศตวรรษที่ 11-16

ศิลปะศรีวิชัย อายุประมาณพุทธศตวรรษที่ 13-18

ศิลปะลพบุรี อายุประมาณพุทธศตวรรษที่ 16-18

ศิลปะเชียงแสนหรือล้านนา อายุประมาณพุทธศตวรรษที่ 16-23

ศิลปะอู่ทอง อายุประมาณพุทธศตวรรษที่ 17-20

ศิลปะสุโขทัย อายุประมาณพุทธศตวรรษที่ 18-19

ศิลปะอยุธยา อายุประมาณพุทธศตวรรษที่ 19-24

ศิลปะรัตนโกสินทร์ อายุประมาณพุทธศตวรรษที่ 24-25

โบราณศิลปวัตถุเหล่านี้เป็นหลักฐานที่ยืนยันถึงความเจริญรุ่งเรืองทางด้านศิลปกรรมประติมากรรมของคนในอดีต ทางด้านการศาสนามีการสร้างประติมากรรมรูปเคารพทั้งศาสนาพุทธและศาสนาพราหมณ์ (ฮินดู) โดยเฉพาะที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ถือว่าเป็นดินแดนที่มีความเจริญรุ่งเรืองทางด้านศาสนาทั้งศาสนาพราหมณ์ และศาสนาพุทธมาตั้งแต่อดีตโดยพบหลักฐานมากมายทั้งที่เป็นโบราณสถาน โบราณวัตถุเช่น พระพุทธรูป เทวรูป พระพิฆเนศวร ศิวลึงค์และพระนารายณ์หรือพระวิษณุ ปรากฏอยู่ทั่วไปในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช

ลักษณะการตกแต่งภายในและการจัดแสดง

- ศิลปวัตถุ เช่นพระพุทธรูปทั้งประติมากรรมรูปเคารพทั้งศาสนาพุทธ และศาสนาพราหมณ์ จัดแสดงโดยการจัดไว้ในตู้จัดแสดงไม้ ด้านหน้าเป็นกระจกใส ส่วนใหญ่จะเป็นศิลปวัตถุที่มีขนาดเล็ก ภายในมีคำอธิบาย และด้านบนของตู้ ซ่อนไฟ

- พระพุทธรูปที่สำคัญ ๆ และ มีขนาดใหญ่ก็จะจัดแสดงโดยตั้งอยู่บนฐานไม้สี่เหลี่ยมที่มีขนาดความสูง ในระดับสายตา มีการตกแต่งฉากกั้นในบางส่วน

- ศิลปวัตถุที่มีขนาดใหญ่ เช่นหน้าบันไม้จำหลัก ภาพเทพรำประทับยืนบนศีรษะคนแคระ ขนาดกว้าง 4.07 × 3.28 เมตร ตั้งไว้บนฐานเหล็กธรรมดา ฐานต่ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนจัดแสดงที่ 3 ศิลปวัตถุในภาคใต้

ภาพที่ 3.26 แสดงห้องศิลปวัตถุในภาคใต้

ภาพที่ 3.27 แสดงพระพุทธรูปสำริด และศิลา

ภาพที่ 3.28 แสดงพระวิษณุ ศิลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

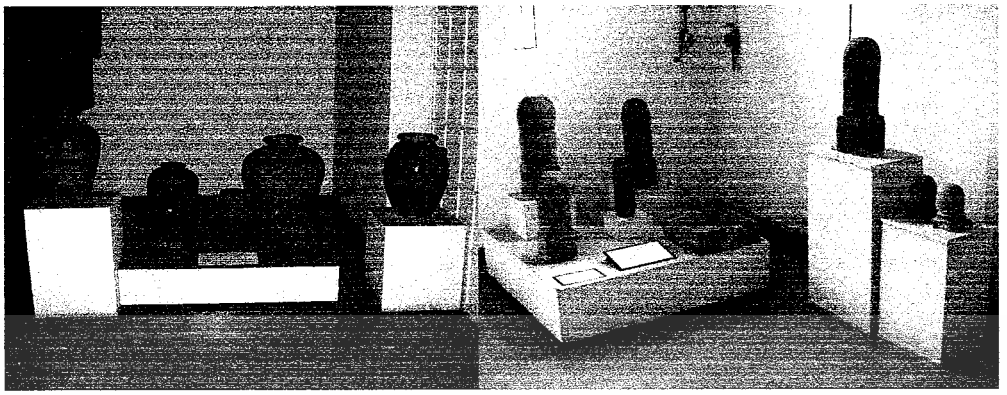

ภาพที่ 3.29 แสดงเครื่องปั้นดินเผา และ ศิวลึงค์หินทราย

แสดงเรื่องราวของนครศรีธรรมราชในอดีตเคยเป็นเมืองศูนย์กลางของพระพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์ที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทย บรรพชนได้ทิ้งร่องรอยของความเจริญรุ่งเรืองทางด้านพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์ไว้มากไม่ว่าจะเป็น โบราณสถาน เทวสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ

สิ่งที่ยืนยันถึงความเจริญของศาสนาพุทธในนครศรีธรรมราชได้อย่างเป็นรูปธรรมที่สุดคือ พระบรมธาตุเจดีย์ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ตามตำนานสร้างขึ้นประมาณ พ.ศ. 1770 และได้การทำนุบำรุงสืบต่อมาปรากฏให้เห็นเป็นสง่าอยู่จวบจนปัจจุบัน

ลักษณะการตกแต่งภายในและการจัดแสดง

- ศิลปวัตถุที่พบในภาคใต้ เช่นพระพุทธรูปทั้งประติมากรรมรูปเคารพทั้งศาสนาพุทธ และศาสนาพราหมณ์ พระพิมพ์ เป็นต้น จัดแสดงโดยการจัดไว้ในตู้จัดแสดงไม้ ด้านหน้าเป็นกระจกใส ส่วนใหญ่จะเป็นศิลปวัตถุที่มีขนาดเล็ก ภายในมีคำอธิบาย และด้านบนของตู้ ซ่อนไฟ

- พระพุทธรูปที่สำคัญ ๆ และ มีขนาดใหญ่ก็จะจัดแสดงโดยตั้งอยู่บนฐานไม้สี่เหลี่ยมที่มีขนาดความสูง ในระดับสายตา มีการตกแต่งฉากกั้นในบางส่วน

- ศิลปวัตถุที่มีขนาดใหญ่ เช่นพระวิษณุศิลา พระศิวนาฏราชสำริด ตั้งไว้บนแท่นไม้ที่มีการออกแบบ ฉากให้ความสำคัญและเป็นจุดเด่นภายในห้องจัดแสดง

- ส่วนเครื่องปั้นดินเผา และ ศิวลึงค์ที่ค้นพบในภาคใต้นั้น ได้ตั้งไว้บนแท่นไม้เตี้ย และสูงสลับกันเล่นระดับในการออกแบบชั้นวาง ให้น่าสนใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนจัดแสดงที่ 4 หนังตะลุง

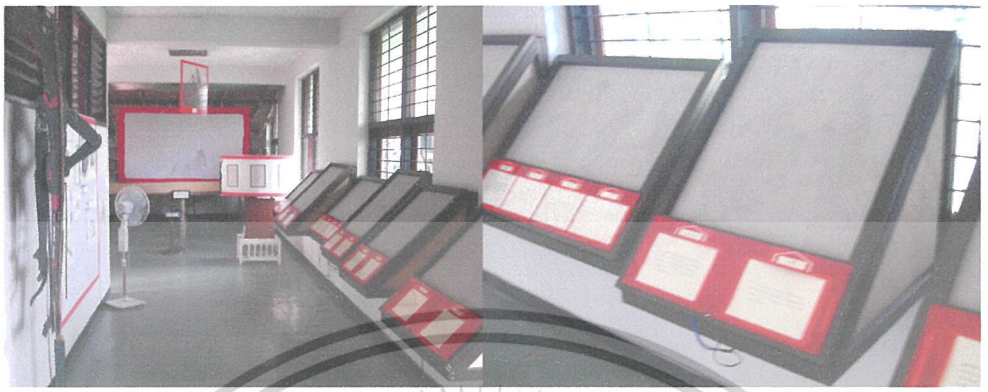

ภาพที่ 3.30 แสดงห้องหนังตะลุง

ภาพที่ 3.31 แสดงจอแสดงหนังตะลุงของภาคใต้

ภาพที่ 3.32 แสดงข้อมูลของตัวละครหนังตะลุง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสดงเรื่องราวของหนังตะลุง ศิลปะการแสดงพื้นบ้านที่นิยมกัน มากทั่วภาคใต้ ใช้หนังสัตว์แกะเป็นรูปตัวละคร ตัวแสดงต่างๆ เช่น ฤาษี เจ้าเมือง ตัวพระ ตัวนาง ตัวยักษ์และตัวตลก เป็นต้น นำรูปหนังชิดหลังจอผ่านแสงไฟส่องทำให้เกิดภาพและเงาปรากฏบนจอ นายหนังหรือผู้เชิดหนังตะลุง จะเป็นผู้ขับกลินพากษ์ไปด้วย มีไหวพริบเป็นเลิศ และจะพากย์คนเดียวตลอดเรื่อง เครื่องดนตรีใช้เช่นเดียวกับมโนราห์ อาจเพิ่มซออู้หรือซอด้วงไปด้วย

การสันนิษฐานเกี่ยวกับที่มาของหนังตะลุงทางภาคใต้ของเราว่ามีประวัติความเป็นมาอย่างไรนั้น พอสรุปได้ว่า หนังตะลุงมิได้มีจุดเริ่มต้นที่ภาคใต้เป็นแห่งแรก บางท่านเชื่อว่า หนังตะลุงได้วิวัฒนาการมาจากการเล่นหนังใหญ่ ของคนไทยภาคกลาง ซึ่งมีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนกลาง คือสมัยพระนารายณ์มหาราช แต่ส่วนใหญ่กลับชื่อว่า หนังตะลุงของไทยเราอาจจะได้รับแบบอย่างมากจากการละเล่นอย่างหนึ่งของชวา ที่แพร่หลายเข้ามายังมลายู และภาคใต้ของไทย ชาวมลายูเรียกการละเล่นชนิดนี้ว่า "วายังกุเลต" วายัง แปลว่า รูป หรือหุ่น กุเลต แปลว่า เปลือกหรือหนังสัตว์วายังกุเลตคือรูปหรือหุ่นที่ทำด้วยหนังสัตว์นั่นเอง ประกอบทั้งหนังตะลุงทางภาคใต้มีส่วนคล้ายคลึงกับหนังชวามากกว่าหนังใหญ่ของคนไทยภาคกลาง อย่างไรก็ตามในเรื่องประวัติความเป็นมาของหนังตะลุงนี้ยังมิอาจสรุปแน่นอนลงได้ เพราะยังมีการสันนิษฐานแตกต่างกันออกไปและยังไม่มีหลักฐานมายืนยันให้ชัดเจนได้

ลักษณะการตกแต่งภายในและการจัดแสดง

- เรื่องราวของหนังตะลุง เป็นตัวละครต่างๆ นำเสนอโดยการจำลองภาพ และหุ่นจำลองขนาดเล็กของหนังตะลุง ไว้ในตู้จัดแสดงกล่องสี่เหลี่ยม สูงประมาณ 0.75 เมตร ทำมุมจอเฉียง 45 องศา และกว้างประมาณ 1.20 เมตร ทำด้วยไม้อัดตีโครงหุ้มด้วยผ้าสีขาว ภายในมีระบบไฟให้กด
- บอร์ดแสดงเนื้อหาข้อมูล และรูปภาพ โดยติดไว้กับผนังบอร์ดจัดแสดงที่เป็นบอร์ด
- จอแสดงหนังตะลุง จำลองหุ่น เป็นจอที่มีขนาดใหญ่มาก ใช้พื้นที่ตู้จัดแสดง กว้างประมาณ 2.00 เมตร เป็นจอผ้าสีขาว มีคำอธิบายประกอบ
- ส่วนแสดงข้อมูลตัวละครต่างๆ ของหนังตะลุง เอกลักษณ์ของภาคใต้ เป็นลักษณะนำเสนอโดยการให้ผู้ใช้บริการหมุนเองได้ ตามความสนใจในการเรียนรู้เป็นการแสดงข้อมูลที่ไม่ใช้บอร์ดโดยทั่วไป เป็นลูกกลิ้งกลมๆ ตั้งอยู่บนแท่นสูง 0.80 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนห้องประชุมสัมมนา และกิจกรรมเอนกประสงค์

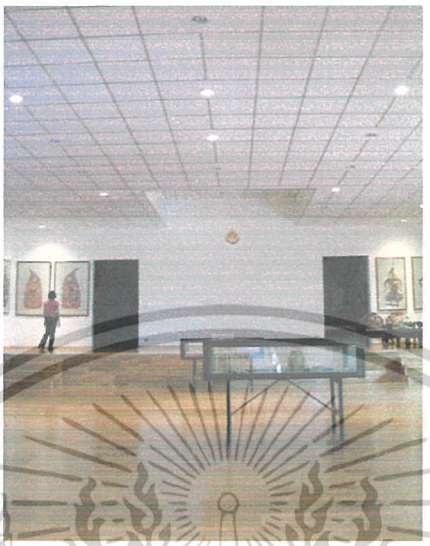

ภาพที่ 3.33 แสดงห้องประชุมและกิจกรรมอเนกประสงค์

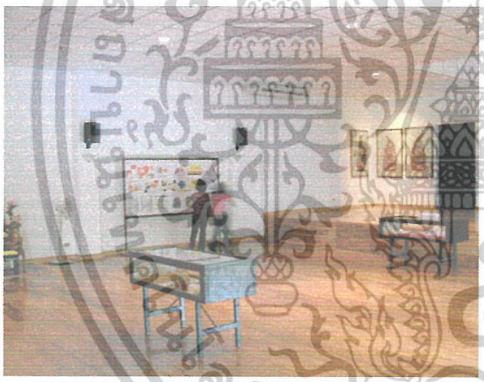

ภาพที่ 3.34 แสดงทัศนียภาพภายในห้อง

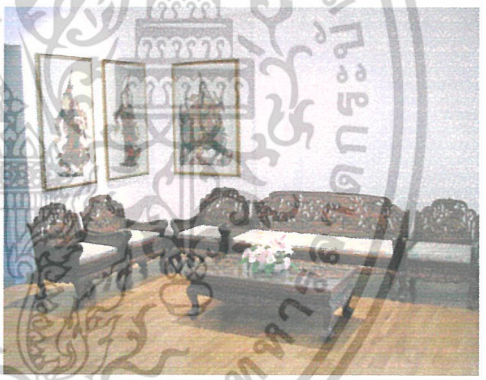

ภาพที่ 3.35 แสดงส่วนนั่งพักคอย VIP

ภาพที่ 3.36 แสดงการจัดนิทรรศการชั่วคราว

ภาพที่ 3.37 แสดงตู้แสดง MODEL งานฝีมือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะการตกแต่งภายในและการจัดแสดง

- ส่วนห้องอเนกประสงค์นี้ ก็สามารถปรับแต่งเป็นส่วนสัมมนาได้ และจัดนิทรรศการได้ ตกแต่งแบบเรียบง่ายโดยใช้โทนสีขาว และธรรมชาติ โดยใช้สีของผนัง และฝ้าเพดานโครงคร่าวเป็นสีขาว ซึ่งเพดานนั้นอาจจะไม่ค่อยจะแข็งแรงเท่าที่ควร และไม่มีการออกแบบที่สวยงาม

- ส่วนพักคอยนั้นก็วางไว้บนเวที ซึ่งบางทีมีการจัดกิจกรรมต่างๆ จึงต้องยกย้ายลงมา ซึ่งจะทำให้เวทีนั้นแคบลง พื้นทั้งหมดทั้งเวที และพื้นล่างเป็นไม้ปาเก้ ซึ่งพื้นล่างนั้นที่จะจัดเป็นส่วนนิทรรศการด้วยนั้นจะไม่ค่อยดีมากนัก เพราะพื้นมักจะเป็นรอยได้ง่าย

- บอร์ดจัดแสดงนิทรรศการนั้น ไม่มีการตกแต่งให้ดูเด่นมากนัก และ ตู้จัดแสดงที่ไว้กลางห้องนั้นก็เป็นตู้ที่เตี้ยเกินไป ซึ่งขนาดจะประมาณ 1.00 X 0.40 เมตร ความสูง 0.40 เมตร มุมมองของที่จัดแสดงนั้นขนาดเล็กทำให้เวลามองนั้น คนดูจะต้องได้ก้มดู

ส่วนสำนักงาน

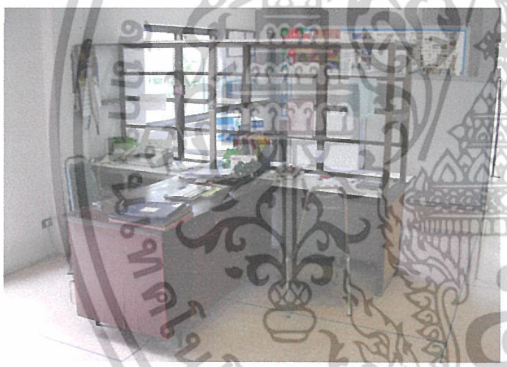

ภาพที่ 3.38 แสดงส่วนติดต่อสอบถาม

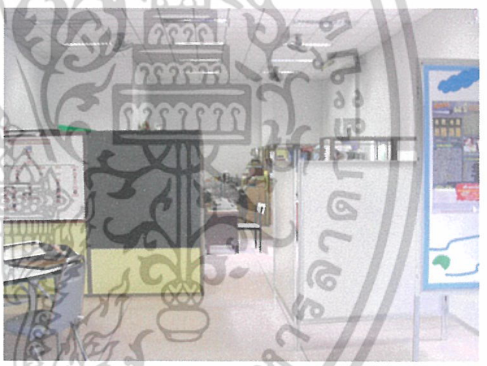

ภาพที่ 3.39 แสดงทัศนียภาพในห้องทำงาน

ภาพที่ 3.40 แสดงส่วนพักคอย

ภาพที่ 3.41 แสดงส่วนห้องผู้อำนวยการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.42 แสดงส่วนภัณฑารักษ์

ภาพที่ 3.43 แสดงส่วนประชุมขนาดเล็ก

ลักษณะการตกแต่งภายในและการจัดแสดง

- สำนักงานทั้งหมดในการจัดวางทำให้ดูแคบมาก ไม่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

- การตกแต่งส่วนของโถงและติดต่อสอบถาม เป็นที่แคบๆ ส่วนใหญ่จะไม่ค่อยมีการตกแต่งมากนัก เพราะเน้นความเรียบง่าย ส่วนติดต่อสอบถามเป็นโต๊ะสำนักงานธรรมดาที่ทำจากไม้อัดทำสีน้ำตาล ไม่มีลวดลาย มีชั้นวางไม้ไว้วางของ

- การตกแต่งห้องผู้อำนวยการ ส่วนใหญ่จะไม่ค่อยมีการตกแต่งมากนัก ไม่มีการแบ่งเป็นสัดส่วน ทำให้ดูแคบรวมไปถึงการจัดวางของโดยไม่มีที่เก็บ หรือตู้เก็บเอกสาร จึงทำให้ห้องดูรกและไม่เป็นระเบียบ

- งานระบบที่ใช้ในสำนักงานก็เป็นระบบไฟฟลูออเรสเซนต์ธรรมดา ฝ้าเพดานก็เป็นโครงคร่าวสีขาว พื้นเป็นหินขัดสีน้ำตาล ผนังก่ออิฐฉาบปูนสีขาว

- ส่วนทำงานของเจ้าหน้าที่ แบ่งกั้นไว้ด้วยผนังเบาโครงไม้ และใช้เฟอร์นิเจอร์สำนักงานธรรมดา ส่วนเก้าอี้ก็ไม่ใช้เก้าอี้สำนักงาน

วัสดุที่ใช้ในการตกแต่งอาคารชั้นล่าง

พื้น	เป็นคอนกรีต ปูด้วยกระเบื้องยางสีขาว,กระเบื้องดินเผา และหินขัด
ผนัง	คอนกรีตฉาบปูนเรียบคอนกรีตหนา 2 ชั้น ทาสีขาว
เพดาน	เป็นคอนกรีตโชว์โครงสร้างคาน และยิบซั่มบอร์ด โครงเคร่าทาสีขาว
งานระบบ	ใช้หลอดฟลูออเรสเซนต์และไฟรางในการจัดแสดง ไม่ใช้ระบบปรับอากาศภายในอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4.1.2 **ลักษณะอาคารชั้นบน** ประกอบด้วย

1. ส่วนจัดแสดงที่ 5 ของใช้พื้นเมืองภาคใต้
2. ส่วนจัดแสดงที่ 6 เครื่องถ้วย
3. ส่วนจัดแสดงที่ 7 พระรัตนธัชมุนีศรีธรรมราช
4. ส่วนจัดแสดงกลางแจ้ง
5. ส่วนจัดแสดงนิทรรศการพิเศษ (อยู่ในช่วงปรับปรุง)

ลักษณะโครงสร้างอาคารชั้นบน

พื้น เป็นพื้นคอนกรีตธรรมดา และปูด้วยกระเบื้องยางสีขาวทั้งหมด

ผนัง ส่วนใหญ่เป็นผนังคอนกรีตหนา 2 ชั้น ทาสีขาวธรรมดา

เพดาน คอนกรีตโชว์โครงสร้างคาน และยิบซั่มบอร์ด โครงเคร่าทาสีขาว

ลักษณะการตกแต่งภายใน

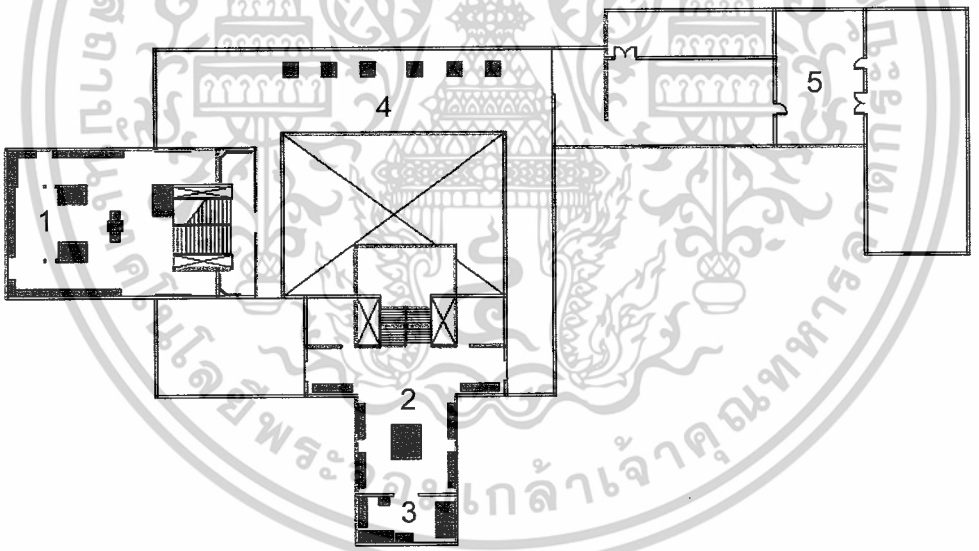

ภาพที่ 3.44 แสดงผังจัดแสดงเดิม ชั้นที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนจัดแสดงที่ 5 ของใช้พื้นเมืองภาคใต้

ภาพที่ 3.45 แสดงส่วนจัดแสดงของใช้พื้นเมืองภาคใต้

ภาพที่ 3.46 แสดงเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

ภาพที่ 3.47 แสดงเครื่องมือในการทำนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

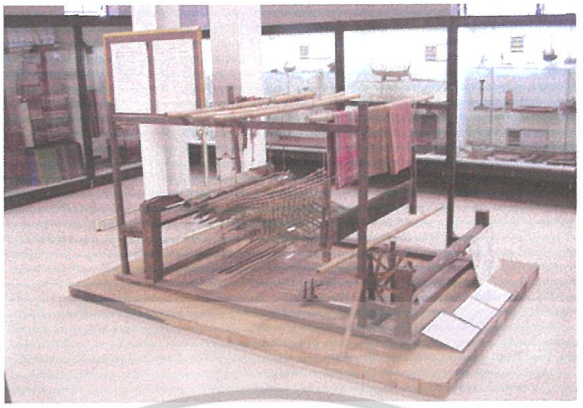

ภาพที่ 3.48 แสดงเครื่องมือทอผ้า

เป็นการแสดงเรื่องราวของวัตถุทางชาติพันธุ์วิทยา หมายถึงวัตถุที่เป็นลักษณะและเอกลักษณ์เฉพาะของกลุ่มชนหรือเชื่อชาตินั้นๆ วัตถุทางชาติพันธุ์เหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี ในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุที่เป็นเครื่องมือ เครื่องใช้อยู่มากมาย ล้วนแล้วแต่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน เป็นวัตถุหาได้ตามท้องถิ่น ซึ่งอาจจะมีรูปและรูปทรงที่แตกต่างกันตามสภาพความเป็นอยู่ของท้องถิ่น แบ่งประเภทได้ดังนี้

เครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ประเภทเครื่องมือหากิน เช่น เครื่องมือทำนา เครื่องมือหาปลา เครื่องมือจับสัตว์น้ำ สัตว์บก และสัตว์ปีก

2. ประเภทเครื่องใช้ เช่น เครื่องจักสานที่ทำมาจากวัสดุต่างๆ เช่น ไม้ไผ่ หวาย ย่านลิเพา เครื่องถม ผ้ายกนคร เป็นต้น

ลักษณะการตกแต่งภายในและการจัดแสดง

- ส่วนของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น เครื่องทองเหลือง มีตอก จานแบ่งถมปัดพร้อมกล่อง ถ้วยชาม และอื่นๆ ที่มีขนาดเล็ก จะจัดแสดงในตู้ไม้กระจกใสเต็มบาน มีชั้นแบ่งส่วนภายในตู้ มีขนาดประมาณ 1.20 X 0.40 เมตร สูงประมาณ 2.50 เมตร จำนวนหลายตู้วางเรียงกัน

- เครื่องมือเครื่องใช้ที่มีขนาดใหญ่ เช่น เครื่องมือการทำนา ครกบด ครกสี เครื่องมือจับสัตว์ปีกและสัตว์น้ำ กระต่ายขูดมะพร้าว เป็นต้น ที่สามารถวางไว้บนแท่นโชว์ที่มีความสูงระดับสายตา เป็นแท่นไม้สี่เหลี่ยมที่มีขนาดความสูงต่างๆ กัน

- เครื่องมือที่มีขนาดใหญ่ที่สุด อย่างเช่น เครื่องทอผ้า และโต๊ะไม้แกะสลัก นั้นก็วางไว้กับแท่นเตี้ยๆ ที่มีขนาดความสูงจากพื้น 10 เซนติเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนจัดแสดงที่ 6 เครื่องถ้วย

ภาพที่ 3.49 แสดงห้องเครื่องถ้วย

ภาพที่ 3.50 แสดงตู้วางเครื่องถ้วย

ภาพที่ 3.51 แสดงพนักกันยาเรือพระที่นั่งเครื่องถมทอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสดงเรื่องราวของเครื่องถ้วยภาคใต้ของประเทศไทย เชื่อว่าเคยเป็นศูนย์กลางทางการค้าที่สำคัญชายฝั่งคาบสมุทรมลายู มาอย่างน้อยตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 10 เป็นต้นมา โดยเฉพาะชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกของไทย มีสภาพเป็นอ่าวเหมาะที่จะพักเรือและหลบมรสุม

เครื่องถ้วยที่จัดแสดงอยู่ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราชส่วนใหญ่ จะเป็นเครื่องถ้วยจากต่างประเทศเช่น เครื่องถ้วยจีนสมัยราชวงศ์ต่างๆทุกราชวงศ์ เครื่องถ้วยอันนัม (ญวน) และเครื่องถ้วยไทยตั้งแต่สมัยลพบุรี สุโขทัย อยุธยา ถึงรัตนโกสินทร์เท่าที่พบในนครศรีธรรมราชที่ถือว่ามีอายุเก่าเป็นเครื่องถ้วยจีนที่อยู่ในราชวงศ์ถัง ลักษณะของเครื่องถ้วยนี้มีสีเขียวเคลือบด้วยน้ำยาเคลือบขาวพบที่คลองท่าเรือ จังหวัดนครศรีธรรมราช
พบเครื่องถ้วยยั่ว ที่เข้าใจว่าเป็นต้นกำเนิดของเครื่องเซลาดอน ลักษณะของเครื่องถ้วยชนิดนี้มีลายขุดหรือแกะสลัก และเคลือบผิวเป็นมัน ได้พบเครื่องถ้วยราชวงศ์สุ้งที่ถือว่าเป็นเครื่องถ้วยที่มีชื่อเสียงของจีน ทำมาจากเตาหลงฉวน เท่าที่พบเป็นเครื่องถ้วยสีเขียวไข่กาหรือเครื่องถ้วยเซลาดอน ลักษณะของเครื่องถ้วยนี้จะมีรูปทรงกรวยถ้าเป็นจานและถ้วยจะมีลายเป็นปลาคู่ ส่วนชามจะมีลายกลีบบัว พบมากที่คลองท่าเรือ จังหวัดนครศรีธรรมราช และยังพบเครื่องถ้วยลายคราม ซึ่งเป็นเครื่องถ้วยที่มีลักษณะสวยงามที่สุดชนิดหนึ่งในบรรดาเครื่องถ้วยจีน มีลักษณะเป็นเครื่องเคลือบสีขาว ตกแต่งลายใต้เคลือบด้วยสีน้ำเงิน ที่เรียกว่าเคลือบลายคราม นอกจากนั้นยังมีเครื่องถ้วยห้าสีมีการตกแต่งด้วยวิธีเขียนสีลงยาบนเคลือบ ที่เราเรียกว่าการลงยาจะเป็นเครื่องถ้วยที่มีการใช้สีตั้งแต่สามสีขึ้นไป เป็นเครื่องถ้วยของจีนที่ผลิตครั้งแรกในสมัยราชวงศ์หมิง พุทธศตวรรษที่ 21 จากการที่พบเครื่องถ้วยจีนเป็นจำนวนมาก เป็นหลักฐานยืนยันได้ว่านครศรีธรรมราช เป็นศูนย์กลางทางการค้าและทำการค้าขายกับจีนมาแต่สมัยโบราณติดต่อกันมาเป็นเวลานาน

ลักษณะการตกแต่งภายในและการจัดแสดง

- เครื่องถ้วยที่จัดแสดงทั้งหมดอยู่ในตู้โครงไม้ และกระจกใส ทั้งหมด ลักษณะตู้เป็นตู้สี่เหลี่ยมธรรมดา ที่มีขนาดประมาณ 2.40 X 0.60 เมตร แบ่งครึ่งเป็นสองข้างกั้นด้วยแผ่นไม้อัด มีความสูงประมาณ 2.50 เมตร

- เครื่องถมทองและเงิน ก็มีบางส่วนจัดแสดงในตู้ ที่มีขนาดเท่ากันกับตู้ที่ใส่เครื่องถ้วย ส่วนมากเป็นของใช้เครื่องถมของเมืองนครศรีธรรมราช ที่มีมาแต่อดีต

- พนักกันยาหรือพระที่นั่ง ที่ทำด้วยแผ่นเงินขนาดใหญ่ถมทองอย่างสวยงาม ถือว่าเป็นชิ้นเยี่ยมและใหญ่ที่สุดในนครศรีธรรมราช ทั้งสองด้านประดับลายโขลงช้างในป่า ด้านหลังของพนักประดับตราพระราชสัญจกร ตราแผ่นดิน ล้อมรอบด้วยลายพุดตาน นั้นจัดแสดงไว้บนแท่นไม้ที่มีขนาดใหญ่ ที่มีความสูง 0.20 เมตร ทำสีแดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนจัดแสดงที่ 7 พระรัตนธัชมุนีศรีธรรมราช

ภาพที่ 3.52 แสดงภาพพระรัตนธัชมุนีศรีธรรมราช

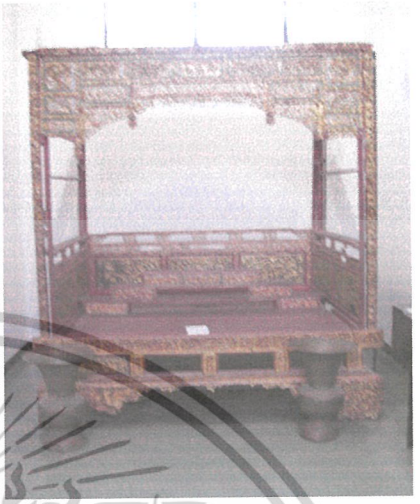

ภาพที่ 3.53 แสดงเตียงไม้แกะสลักซึ่งเป็นฝีมือช่างอิทธิพลศิลปะจีน

ภาพที่ 3.54 แสดงเครื่องใช้ของพระรัตนธัชมุนีศรีธรรมราช

ภาพที่ 3.55 แสดงตาลปัตร พัดยศ เครื่องอัฐบริขาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนแสดงห้องพระรัตนธัชมุนีศรีธรรมราช (ม่วง รตฺนธชฺเถร) อดีตเจ้าอาวาสวัดท่าโพธิ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีนามเดิมว่า " ม่วง ศิริรัตน์ " ได้รับการศึกษาพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด และได้เป็นเจ้าอาวาสวัดท่าโพธิ์ อำเภอเมือง

พ.ศ. 2442- 2446 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งเป็นเจ้าคณะมณฑลนครศรีธรรมราชและปัตตานี ได้รับสมณศักดิ์เป็นพระเทพกวี พระธรรมโกศาจารย์และพระรัตนธัชมุนีศรีธรรมราช ตามลำดับ หน้าที่และงานของท่านยังคุณประโยชน์ให้แก่จังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดในภาคใต้มากมาย อาทิเช่น ด้านการศาสนา, ด้านการศึกษา, ด้านกวีนิพนธ์

พระรัตนธัชมุนีศรีธรรมราช เป็นผู้ที่ทำประโยชน์แก่บ้านเมืองและชนหมู่มากทั้งทางโลกและทางธรรม ทำให้ประชาชนศรัทธาเลื่อมใส เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป

ท่านมรณภาพด้วยโรคชรา เมื่อวันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2477 นับอายุได้ 82 ปี บวชได้ 45 พรรษา คุณความดีที่ท่านกระทำไว้จึงได้รับพระราชทานโกศโถเป็นเกียรติยศ งานพระราชทานเพลิงศพพระมหากษัตริย์ทรงรับไว้ในพระบรมราชานุเคราะห์ และใช้สนามหญ้าเมืองนครศรีธรรมราชเป็นฌาปนสถาน

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราชจัดแสดงเครื่องใช้สอยต่างๆของท่าน อาทิเช่น ตาลปัตร พัดยศ เครื่องอัฐบริขาร และของเครื่องใช้เช่น ป้านชา และถ้วยชาดินเผาเคลือบ ย่ามชุดเครื่องเขี่ยนหมากประดับมุก ตะบันหมากทำด้วยเครื่องถมทอง นอกจากนั้นยังมีเตียงไม้แกะสลักซึ่งเป็นฝีมือช่างอิทธิพลศิลปะจีนที่สวยงามยิ่งชิ้นหนึ่งด้วย

ลักษณะการตกแต่งภายในและการจัดแสดง

- ส่วนของเครื่องใช้สอยต่างๆ ที่มีขนาดเล็ก ก็จัดแสดงไว้ในตู้จัดแสดงโครงไม้ กระจกใสโดยรอบ มีไฟส่องพร้อมคำอธิบาย ขนาดของตู้ 1.20 X 0.40 เมตร สูง 1.20 เมตร ตั้งอยู่บนขาเหล็กที่มีความสูงประมาณ 0.50 เมตร

- ตาลปัตร พัดยศ จะเสียบไว้ในช่องเสียบตาลปัตรไม้ มีช่องหลายช่อง วางไว้บนโครงเหล็กทาทับด้วยสีขาว

- เครื่องอัฐบริขาร จะวางไว้บนแท่นไม้สี่เหลี่ยมที่มีความสูงประมาณ 0.75 เมตร

- เตียงไม้แกะสลักซึ่งเป็นฝีมือช่างอิทธิพลศิลปะจีน ตั้งวางอยู่บนพื้นภายในห้องจัดแสดงมีขนาดใหญ่พอสมควรมีความสวยงามประณีตมาก มีคำอธิบายประกอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัสดุที่ใช้ในการตกแต่งอาคารชั้นบน

พื้น	เป็นคอนกรีตธรรมดา ปูทับด้วยกระเบื้องยางสีขาว
ผนัง	คอนกรีตฉาบปูนเรียบคอนกรีตหนา 2 ชั้น ทาสีขาว
เพดาน	เป็นคอนกรีตโชว์โครงสร้างคาน และยิบซั่มบอร์ด โครงเคร่าทาสีขาว
งานระบบ	ใช้หลอดฟลูออเรสเซนต์และไฟรางในการจัดแสดง ไม่ใช้ระบบปรับอากาศภายในอาคาร

3.5 การศึกษาการดำเนินงานของโครงการ

3.5.1 สายงานการบริหารงานภายในโครงการ

การดำเนินงานภายในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาตินครศรีธรรมราชมีการแบ่งสายงานการบริหารงานการทำงานเพื่อที่จะนำพิพิธภัณฑ์ ไปสู่วัตถุประสงค์และการบริหารงานเป็นไปตามเป้าหมาย โดยพิพิธภัณฑ์ได้มีการแบ่งส่วนการทำงานไว้ดังนี้

1. ฝ่ายบริหารและธุรการ
   - งานบริหารงานทั่วไป
   - งานรักษาความปลอดภัยและอาคารสถานที่
2. ฝ่ายวิชาการ
   - งานวิชาการ
   - งานทะเบียนข้อมูลและคลังพิพิธภัณฑ์
   - งานบริการการศึกษา
   - งานประชาสัมพันธ์

3.5.2 หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน

1. ฝ่ายบริหารและธุรการ ประกอบด้วย

- งานบริหารงานทั่วไป รับผิดชอบงานสารบรรณ โต้ตอบจดหมาย จัดเก็บเอกสาร งานพัสดุ จัดทำเอกสารและดำเนินการตาม ระเบียบจัดซื้อ จัดจ้างและจัดเก็บเอกสารของพิพิธภัณฑ์

- งานรักษาความปลอดภัยและอาคารสถานที่ รับผิดชอบดูแลรักษาความปลอดภัยของโบราณวัตถุ ซึ่งเก็บไว้ ณ อาคารพิพิธภัณฑ์และหอพระพุทธสิหิงค์ ควบคุมการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปฏิบัติงานของพนักงานประจำห้อง ควบคุมเจ้าหน้าที่ดูแลทำความสะอาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย

2. ฝ่ายวิชาการ

- งานวิชาการ วางแผนดำเนินงานด้านวิชาการ พิพิธภัณฑวิทยาและเทคนิคพิพิธภัณฑ์เพื่อปรับปรุง และพัฒนาในการจัดนิทรรศการ ศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์วิจัยเรื่องราวทางวิชาการโบราณคดี ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ของท้องถิ่นในเขตรับผิดชอบ และเผยแพร่ผลงานทางด้านวิชาการ

- งานทะเบียนข้อมูลและคลังพิพิธภัณฑ์ รับผิดชอบในการทำทะเบียนวัตถุ จัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุที่จัดแสดง ถ่ายภาพ จัดระบบข้อมูลวัตถุ ตรวจสอบสภาพวัตถุจัดแสดง

ที่นำเข้า-ออกจากพิพิธภัณฑ์ รับผิดชอบในส่วนซ่อมแซมสงวนรักษา วัตถุจัดแสดงให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์

- งานบริการการศึกษา มีหน้าที่นำชมพิพิธภัณฑ์ ควบคุมดูแลเอกสารทางวิชาการ ให้บริการข้อมูล จัดทำเอกสาร และจัดเตรียมข้อมูลเพื่อจัดแสดงนิทรรศการเคลื่อนที่เดือนละ 1 ครั้ง

- งานประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่จัดทำสิ่งพิมพ์ทางวิชาการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ ให้บริการความรู้ในส่วนของพิพิธภัณฑ์ จัดกิจกรรมอื่นๆ ประกอบ เช่น นำชม การบรรยาย อภิปราย สาธิต ด้านประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5.3 อัตรากำลังและหน้าที่การรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่

ตารางที่ 3.1 ตารางแสดงตำแหน่งการทำงาน อัตรากำลังและหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ภายในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช

ตำแหน่ง	กำลัง	หน้าที่
ข้าราชการ		
- ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์ (ภัณฑารักษ์ 8)	1	- ควบคุมดูแลรับผิดชอบการดำเนินงานภายในพิพิธภัณฑ์ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตามวัตถุประสงค์
- รองผู้อำนวยการ (ภัณฑารักษ์ 5)	1	- จัดทำทะเบียนโบราณวัตถุของพิพิธภัณฑ์งานการศึกษาและประชาสัมพันธ์ งานวิชาการ การบริการการศึกษา และประชาสัมพันธ์
- เจ้าหน้าที่บริหารงานธุรการ	1	- รับผิดชอบงานสารบัญ โต้ตอบจดหมาย จัดเก็บเอกสาร งานพัสดุ จัดทำเอกสารและดำเนินงานตามระเบียบจัดซื้อจัดจ้างและจัดเก็บพัสดุของพิพิธภัณฑ์งานดูแลรักษาอาคารสถานที่
- เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์ 4	2	- รับผิดชอบดูแลรักษาความปลอดภัยของโบราณวัตถุซึ่งเก็บไว้ในอาคารพิพิธภัณฑ์และหอพระพุทธสิหิงค์ รับผิดชอบดูแลการเปิด-ปิด อาคารพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาตินครศรีธรรมราชและหอพระพุทธสิหิงค์
- เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์ 5	1	- ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ารักษาความปลอดภัยและเจ้าหน้าที่กุญแจ ปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่พัสดุ ปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยงานวิชาการ การบริการ การศึกษาและประชาสัมพันธ์
รวมข้าราชการทั้งหมด	6	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ตำแหน่ง	กำลัง	หน้าที่
ลูกจ้างประจำ		
- ยาม	4	- รักษาความปลอดภัยของอาคารสถานที่ ของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาตินครศรีธรรมราช 2 อาคารหอพระพุทธสิหิงค์ 1 อาคาร ช่วยในการเคลื่อนย้ายวัตถุ ดำเนินการรับส่งและเดินหนังสือระหว่างหน่วยงาน
- พนักงานขับรถ	1	- ขับรถ ดูแลรักษาทำความสะอาดรถยนต์ของพิพิธภัณฑ จำนวน 2 คัน และทะนุบำรุงรักษาเครื่องยนต์ ร่วมเดินทางไปกับคณะทำงานที่ออกเผยแพร่กิจกรรมนอกสถานที่ ช่วยในงานช่างในการจัดนิทรรศการต่าง ๆ
- นักการภารโรง	3	- ปฏิบัติหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดบริเวณอาคารจัดแสดง ปฏิบัติหน้าที่ดูแลรักษาเก็บกวาดและดูแลรักษาความสะอาดทั่วไปทั้งภายในอาคารสำนักงาน และ อาคารจัดแสดงรวมไปถึงส่วนต่างๆ ของอาคาร และปฏิบัติงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย
-คนงาน	1	-ทำความสะอาดพิพิธภัณฑสถานแห่งชาตินครศรีธรรมราช ทำความสะอาดห้องน้ำ สำหรับผู้เข้าชมจำนวน 6 หน่วย
รวมลูกจ้างประจำทั้งหมด	9	
ลูกจ้างเหมา		
-คนสวน	1	-ดูแลสนาม ต้นไม้กระถางที่ประดับตกแต่งอาคารและห้องจัดแสดง ตัดหญ้า ทะนุบำรุงต้นไม้ตัดแต่งต้นไม้ทั่วทั้งบริเวณ
รวมลูกจ้างเหมา	1	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ตำแหน่ง	กำลัง	หน้าที่
ลูกจ้างชั่วคราว		
- เจ้าหน้าที่ประจำห้อง	5	- ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในห้องจัดแสดงให้เป็นไปตามระเบียบของพิพิธภัณฑ์ - จัดทำเอกสารหลักฐานการเคลื่อนย้ายวัตถุจัดแสดงที่เพิ่มเติมเข้ามาหรือที่ถอนออกจากห้องจัดแสดงที่รับผิดชอบ - ตอบคำถามผู้เข้าชม เกี่ยวกับวัตถุและเรื่องราวจัดแสดงภายในห้องจัดแสดงที่รับผิดชอบ - ทำหน้าที่นำชมพิพิธภัณฑ์แก่นักเรียน นักศึกษา ประชาชนทั่วไป ควบคุมดูแลเอกสารทางวิชาการของพิพิธภัณฑ์ ให้บริการข้อมูล จัดทำเอกสารและจัดเตรียมข้อมูลเพื่อนำออกไปจัดนิทรรศการเคลื่อนที่เดือนละ 1 ครั้ง
- นักวิชาการวัฒนธรรม	2	- ศึกษาค้นคว้าเพื่อจัดทำนิทรรศการเคลื่อนที่ปีละ 10 นิทรรศการ เพื่อนำไปจัดแสดงตามสถานศึกษา หมุนเวียนเปลี่ยนกันไปจำนวน 21 สถาบัน สถาบันละ 1 ครั้ง - ศึกษาค้นคว้าเพื่อเตรียมการบรรยายและจัดทำอุปกรณ์และเอกสารประกอบการบรรยายและจัดทำอุปกรณ์ และเอกสารประกอบการบรรยาย 42 ครั้ง - ช่วยในการจัดหาสมาชิกเพื่อนพิพิธภัณฑ์ - ช่วยภัณฑารักษ์ในการจัดนิทรรศการพิเศษ จำนวน 2 ครั้ง
รวมลูกจ้างชั่วคราว	7	

สรุป อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช

1. ข้าราชการ	6	คน	2. ลูกจ้างประจำ	9	คน
3. ลูกจ้างชั่วคราว	7	คน	4. จ้างเหมา	1	คน
รวมอัตรากำลัง	23	คน			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

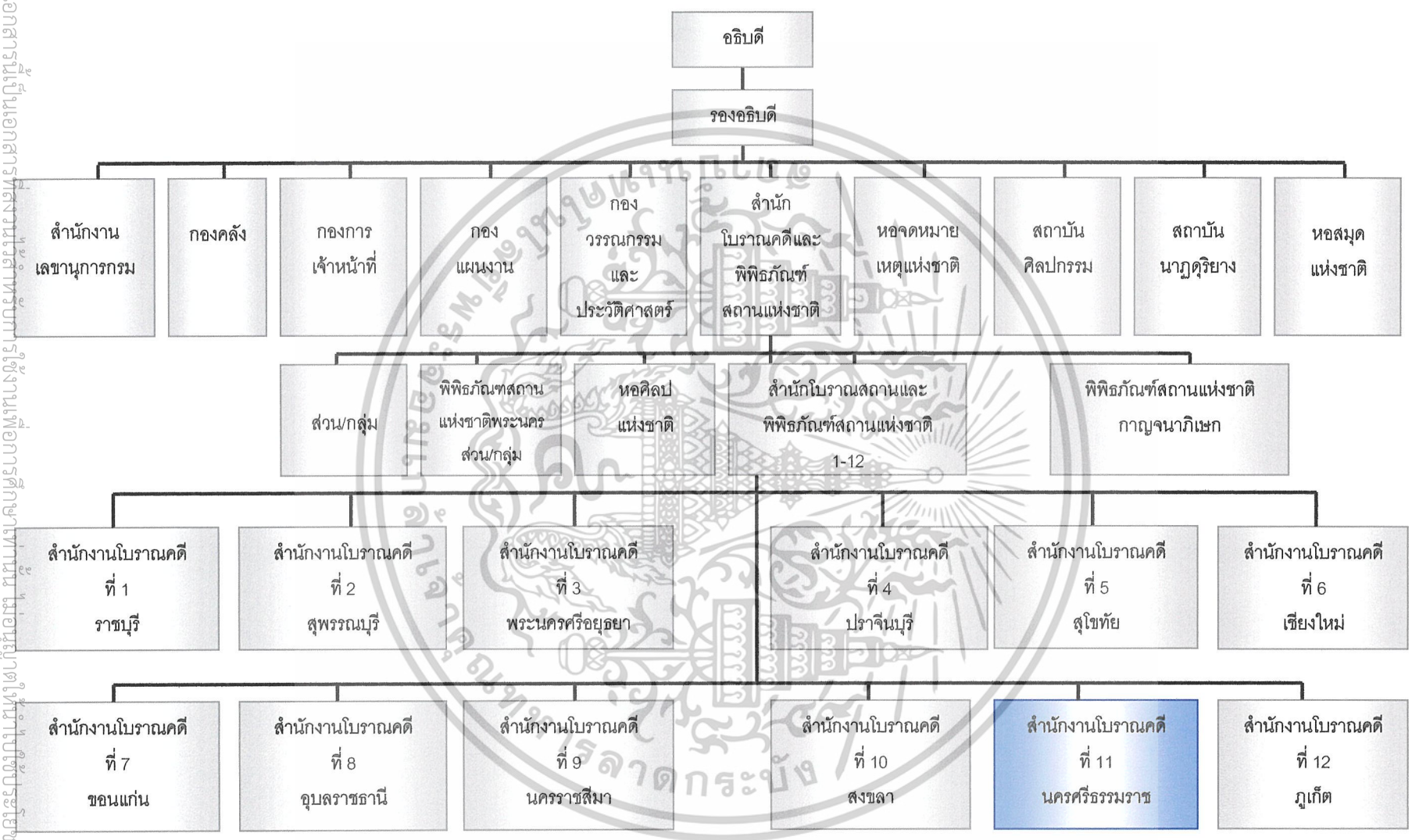

แผนภูมิที่ 3.1 แผนภูมิแบ่งส่วนราชการของกรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ

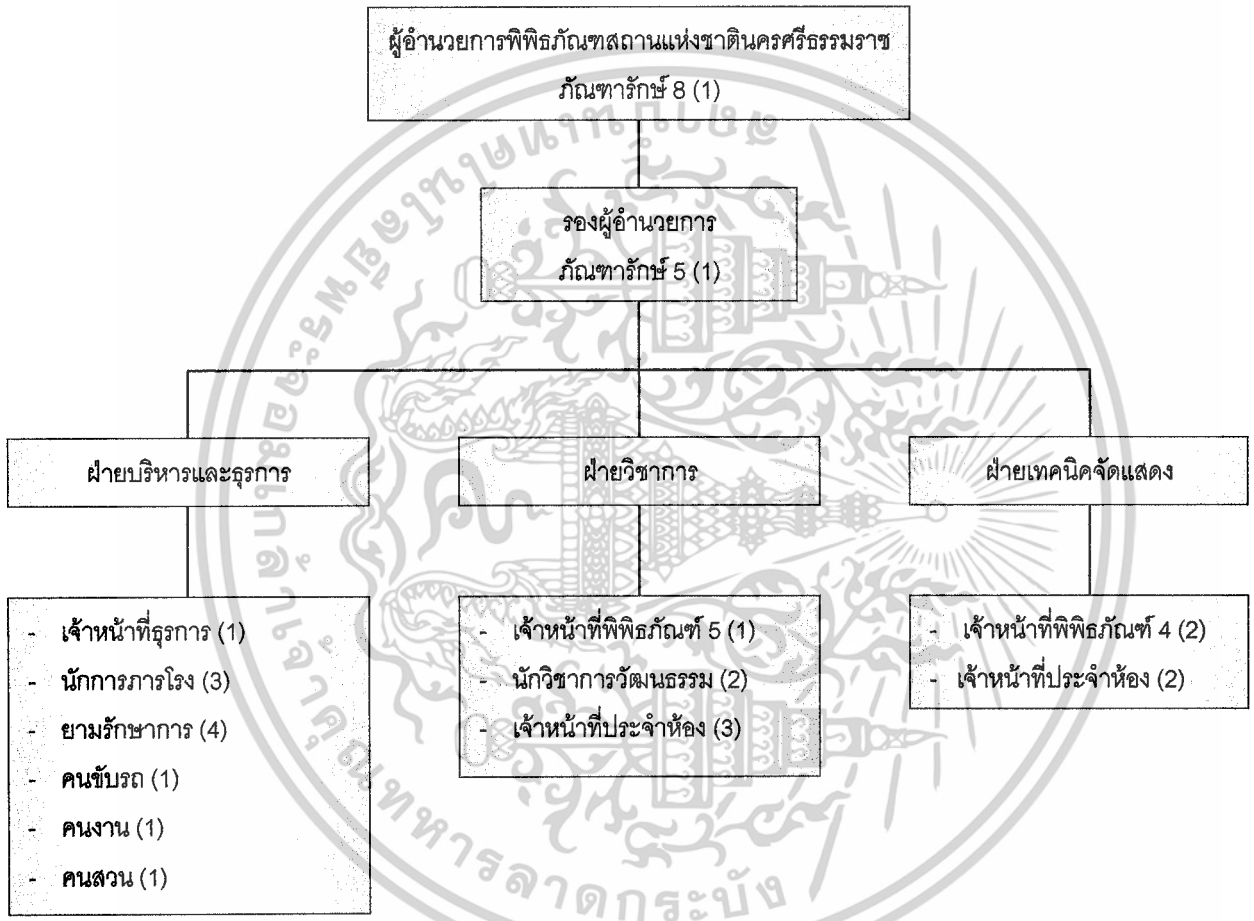

แผนภูมิที่ 3.2 แผนภูมิการบริหารงานภายในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาตินครศรีธรรมราช

3.6 องค์ประกอบของโครงการ

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช มีความต้องการเบื้องต้นของโครงการซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

3.6.1 องค์ประกอบหลักของโครงการ

เป็นองค์ประกอบที่เกิดจากความต้องการเบื้องต้นของโครงการให้ดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่ไว้คือ

- ด้านพิพิธภัณฑสถาน
- ด้านวิชาการ
- ด้านเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
- ด้านบริการ อาคารสถานที่

ด้านพิพิธภัณฑสถาน

1. สำรวจและเก็บรวบรวมวัตถุที่มีคุณค่าทางโบราณคดี ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมมาเก็บรักษาไว้ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

2. ดูแลรักษาความปลอดภัยของวัตถุอันเป็นสมบัติของชาติมิให้สูญหาย ชำรุด หรือเสื่อมสภาพ และดำเนินการซ่อมแซมสงวนรักษาวัตถุที่ชำรุด

3. จัดแสดงวัตถุพิพิธภัณฑ์เพื่อให้ผู้เข้าชมได้ทราบเรื่องราวประวัติศาสตร์ ศิลป และวัฒนธรรมของท้องถิ่น

ด้านวิชาการ

1. ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย เกี่ยวกับวัตถุที่จัดในพิพิธภัณฑ์ และเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่เกี่ยวข้องกับวัตถุและท้องถิ่น ตลอดจนชุมชนในเขตรับผิดชอบทั้ง 4 จังหวัด

2. จัดทำทะเบียนบัญชีรายการวัตถุในความรับผิดชอบ จัดทำบัญชีวัตถุที่จัดแสดงอยู่ในห้องจัดแสดง จัดระบบข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุ และให้บริการข้อมูลแก่นักเรียน นักศึกษาและนักวิชาการตลอดจนผู้สนใจ

3. สำรวจและทำทะเบียนโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและวัตถุที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมในความครอบครองของเอกชน รวบรวมเป็นข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุเหล่านั้น เพื่อศึกษาค้นคว้าและขึ้นทะเบียน เป็นหลักฐานอันจะเป็นการอนุรักษ์วัตถุเหล่านั้นไว้ในประเทศมิให้สูญหาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

1. จัดทำเอกสารและสื่ออื่น ๆ เช่น ภาพถ่าย นิทรรศการพิเศษเคลื่อนที่เพื่อเผยแพร่เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ศิลปและวัฒนธรรมให้ประชาชน นักเรียน นักศึกษาได้ชม

2. ให้คำปรึกษาแนะนำให้ความร่วมมือกับเอกชน และส่วนราชการในการดำเนินงานจัดตั้งจัดแสดงและดำเนินการพิพิธภัณฑสถาน

ด้านบริการอาคารสถานที่

1. ดูแลรักษาอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้สะอาด เรียบร้อย น่ารื่นรมย์ เพื่อให้บริการผู้มาเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์สถาน

3.6.2 **องค์ประกอบเสริมของโครงการ**

เป็นองค์ประกอบเสริม เพื่อสนับสนุนให้พิพิธภัณฑสถานแห่งชาตินครศรีธรรมราช มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยได้พิจารณาจากขอบเขตของโครงการและโครงสร้างขององค์ประกอบหลักได้ดังนี้

1. ส่วนบริการสาธารณะ เป็นส่วนที่จัดให้ความสะดวกในการเข้าใช้ผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย

- ที่จอดรถ
- โถงทางเข้า

2. ส่วนบริการด้านการศึกษาและประชาสัมพันธ์ เป็นส่วนที่ให้บริการด้านความรู้ ประกอบด้วย

- ห้องประชุมบรรยาย

3. ส่วนบริหาร เป็นส่วนที่รับผิดชอบการดำเนินงานด้านการบริหารทั่วไป ซึ่งจะส่งเสริมให้งานต่าง ๆ เป็นไปตามเป้าหมาย ประกอบด้วย

- ฝ่ายบริหารและธุรการ
- ฝ่ายวิชาการ

4. ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ เป็นส่วนสำคัญมาก เพราะเป็นส่วนที่ให้บริการทางด้านการถ่ายทอดความรู้ซึ่งจะขึ้นอยู่กับการจัดแสดง ลักษณะห้อง บรรยากาศภายใน ประกอบด้วย

- นิทรรศการถาวร
- นิทรรศการชั่วคราว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ส่วนทะเบียนและคลัง เป็นส่วนที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการรวบรวม จัดจำแนกหมวดหมู่ของวัตถุและเก็บรักษาประกอบด้วย

- คลังพิพิธภัณฑ์
- ห้องทะเบียนวัตถุ

องค์ประกอบทั้ง 5 ส่วนของโครงการสามารถนำมากำหนดองค์ประกอบย่อยในโครงการโดยใช้หลัก 3 ประการคือ

1. กำหนดจากองค์ประกอบหลัก
2. กำหนดจากความต้องการพื้นฐาน
3. จากนโยบายและการบริหารของโครงการ

3.6.3 รายละเอียดประกอบของโครงการ

1. ส่วนบริการสาธารณะเป็นส่วนที่ให้ความสะดวกในการเข้าใช้บริการของพิพิธภัณฑ์ประกอบด้วย

- ที่จอดรถ เป็นส่วนที่ควรอยู่ใกล้ประตูทางเข้าออกมากที่สุดเพื่อไม่ให้มีการสัญจรของยวดยานไปปะปนกับการสัญจรของผู้ใช้บริการและจะต้องอยู่ใกล้กับโถงทางเข้า เพื่อสามารถเคลื่อนย้ายผู้ใช้บริการที่จอดรถเข้าสู่โครงการได้สะดวก และที่จอดรถก็ควรอยู่ในบริเวณที่ไม่รบกวนส่วนอื่น เช่น นิทรรศการ เพื่อต้องการความสงบ
- โถงทางเข้า เป็นส่วนแรกสำหรับการติดต่อข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑ์และเป็นส่วนควบคุมทางสัญจรของผู้ใช้โครงการก่อนที่จะเข้าสู่บริการส่วนอื่น ๆ โถงทางเข้าควรจะเห็นได้ง่ายเมื่อมองจากภายนอก นอกจากนี้ยังสามารถเชื่อมโยงกับทางสัญจรไปสู่ส่วนอื่น ๆ ของโครงการได้ง่าย

2. ส่วนบริการด้านการศึกษา เป็นส่วนที่ให้บริการด้านความรู้ ใช้เป็นที่แสดงปาฐกถา อภิปรายหรือบรรยายทางวิชาการ หรือใช้เป็นที่ประชุมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกรณีที่ผู้ชมมาเป็นกลุ่มใหญ่

3. ส่วนบริหาร เป็นส่วนทำงานของเจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์ ควรอยู่ในตำแหน่งที่สามารถติดต่อกับส่วนที่จอดรถของเจ้าหน้าที่โครงการ และอยู่ใกล้ชิดกับประตูทางเข้า หรือทางเข้าเฉพาะเจ้าหน้าที่ และควรอยู่ในตำแหน่งที่สามารถติดต่อกับส่วนทำงานและบริการต่าง ๆ ของโครงการได้ง่ายเพื่อสะดวกในการควบคุม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ส่วนจัดแสดงนิทรรศการ ส่วนนี้เป็นองค์ประกอบหลักของโครงการในด้านบริหารโครงการ ควรอยู่ในส่วนที่เข้าถึงได้สะดวก โถงทางเข้าในส่วนนี้จะต้องมีการถ่ายเทผู้เข้าชมได้อย่างสะดวก ส่วนนิทรรศการแบ่งได้ 2 ส่วนคือ

- ส่วนนิทรรศการถาวร เป็นส่วนสำคัญที่สุดซึ่งจะแยกเป็นอาคารจัดแสดงเฉพาะไม่ปะปนกับส่วนอื่น

- ส่วนนิทรรศการชั่วคราว เป็นส่วนที่มีการเปลี่ยนแปลงเรื่องที่จัดแสดงตลอดเวลา โดยใช้พื้นที่โล่งเพราะการจัดนิทรรศการแต่ละครั้งต้องมีการออกแบบให้เข้ากับเนื้อเรื่องนั้น ๆ

- ส่วนทะเบียนและคลังพิพิธภัณฑ์ เป็นการทำงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการควรอยู่ในตำแหน่งที่ติดต่อกับฝ่ายบริหารและส่วนนิทรรศการได้ อีกทั้งยังควรอยู่ในที่ปลอดภัยสูงโดยเฉพาะในส่วนของคลังวัสดุ ตลอดจนต้องคำนึงถึงการขนย้ายด้วย

- คลังพิพิธภัณฑ์เป็นส่วนที่เก็บวัตถุจัดแสดง เมื่อวัตถุเข้ามาจะต้องผ่านเจ้าหน้าที่ทะเบียนวัตถุเพื่อตรวจสอบสภาพและถ่ายภาพบันทึกไว้เป็นหลักฐาน เพื่อนำไปทำทะเบียนบันทึกและยังทำหน้าที่ควบคุมการบรรจุหีบห่อ

3.7 การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้โครงการ

การศึกษาผู้ใช้โครงการ เป็นส่วนสำคัญในการกำหนดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ ตลอดจนพื้นที่ใช้สอยภายในโครงการ ในการศึกษาผู้ใช้โครงการสามารถจำแนกได้ดังนี้

3.7.1 ประเภทผู้ใช้โครงการ

พิพิธภัณฑ์สามารถแบ่งประเภทผู้ใช้โครงการได้ดังนี้

ผู้ให้บริการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ บุคคล ฝ่ายต่าง ๆ ของพิพิธภัณฑ์

ผู้ใช้บริการ ได้แก่ ผู้ที่เข้ามาใช้บริการ ของพิพิธภัณฑ์สามารถจำแนกได้ดังนี้

1. ผู้เข้าชม ได้แก่

ประชาชนทั่วไปนิยมมาใช้บริการในวันหยุดสุดสัปดาห์ต้องการเข้าชมเพื่อความเพลิดเพลิน

นักเรียน, นักศึกษา ส่วนใหญ่ต้องการเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ และต้องการคำบรรยายทางวิชาการ การนำชม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นักท่องเที่ยว เข้าชมเพื่อความเพลิดเพลิน สนใจเรื่องราวที่จัดแสดง ส่วนใหญ่จะมาชมเพียงครั้งเดียว

นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เข้าชมประเภทนี้มีไม่มากนัก มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวัตถุจัดแสดงเป็นอย่างดี เข้าชมเพื่อการศึกษาหาข้อมูล

2. ผู้มาติดต่อ ประกอบ ด้วยเจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการ หรือเอกชนต่าง ๆ ตลอดจนบุคคลที่มาติดต่อขอข้อมูล หรือเอกสารต่างๆ บุคคลผู้ร่วมกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์รวมทั้งการติดต่อกับพิพิธภัณฑ์ในเรื่องอื่น ๆ

3. วัตถุจัดแสดง พิพิธภัณฑสถาน ทุกแห่งจำเป็นต้องมีการจัดหาวัตถุเข้ามาใหม่หรือนำวัตถุออกจากคลังออกจัดแสดง

3.7.2 พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ

ลักษณะพฤติกรรมของผู้ใช้อาคารจะเป็นตัวกำหนดถึง

- องค์ประกอบของการใช้พื้นที่ใช้สอยต่างๆ ของอาคาร
- ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ หมายถึง การลำดับการก่อนหลังและความต่อเนื่องขององค์ประกอบ

พฤติกรรมผู้ใช้อาคาร สามารถวิเคราะห์ได้จากลักษณะการใช้อาคารของผู้ใช้ประเภทต่างๆ ได้จากการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ใช้โครงการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเชียงใหม่

ผู้เข้าชมทั่วไป ได้แก่ ผู้เข้าชมโครงการซึ่งสามารถแยกออกเป็น 2 ประเภทคือ

- ผู้เข้าชมที่เดินทางมาเองทั่วไป โดยรถยนต์ส่วนตัว เดินมาโดยสารรถประจำทางหรือรถรับจ้าง
- ผู้เข้าชมเป็นหมู่คณะ เช่น นักเรียน นักศึกษา โดยเมื่อเข้าสู่โครงการแล้วจะต้องติดต่อสอบถาม และพังบรรยายก่อนที่จะชมนิทรรศการ เพื่อความรู้ในการเข้าชมนิทรรศการมีมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.2 แสดงพฤติกรรมผู้เข้าใช้บริการพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาตินครศรีธรรมราช

ประเภทผู้ใช้โครงการ	เวลา	กิจกรรม
ผู้ให้บริการ		
- เจ้าหน้าที่และพนักงานภายในพิพิธภัณฑ์	8.00-12.00 น.	- ลงเวลาปฏิบัติงานและเริ่มปฏิบัติงานตามหน้าที่รับผิดชอบ
	12.00-13.00 น.	- พักกลางวัน, ทำธุระส่วนตัว
	13.00-16.00 น.	- กลับเข้าทำงานตามหน้าที่รับผิดชอบ
	16.00 น.	- เลิกงาน, ลงเวลากลับ
ผู้รับบริการ		
1. ผู้เข้าชม - ผู้มาติดต่อ, นักเรียน, นักศึกษา, นักท่องเที่ยว, นักวิชาการ	9.00-15.30 น.	- เข้าสู่โครงการเพื่อใช้บริการส่วนต่างๆ ตามต้องการ - เข้าฟังการบรรยาย, เข้าชมนิทรรศการ
2. ผู้มาติดต่อ - เจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการ - หน่วยงานเอกชน, บุคคลทั่วไป	9.00-15.30 น. 12.00-13.00 น. 13.00-16.00 น.	- มาจากที่จอดรถหรือทางเข้า - เข้าสู่โครงการเพื่อติดต่อสอบถามเจ้าหน้าที่ - ไปในส่วนต่างๆ ที่ต้องการ
3. นักวิชาการ	9.00-15.30 น.	- เข้าสู่โครงการจากที่จอดรถหรือทางเท้า - เข้าใช้บริการในส่วนที่ต้องการต่างๆ ตามความต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.3 สรุปกำหนดเวลาการเข้าใช้โครงการ

ประเภทผู้ใช้	เวลา
ผู้ให้บริการ	
- เจ้าหน้าที่	8.00 -16.00 น.
- ยามรักษาการ	0.00 - 24.00 น.
- นักการภารโรง	7.30 - 17.00 น.
ผู้รับบริการ	
- นักท่องเที่ยว	9.30 - 15.30 น.
- นักเรียน	9.30 - 15.30 น.
- นักวิชาการ	9.30 -15.30 น.
- ผู้เข้าชมทั่วไป	9.30 -15.30 น.
ส่วนคลัง	9.00 - 16.00 น.

เวลาทำการ

ส่วนสำนักงาน เปิดทำการวันพุธ – วันอาทิตย์
หยุดวันจันทร์ – วันอังคาร

ส่วนพิพิธภัณฑ์ เปิดทำการวันพุธ – วันอาทิตย์
หยุดวันจันทร์ - วันอังคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.4 แสดงเวลาผู้ใช้อาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.7.3 เวลาการทำงานของพิพิธภัณฑ์

เวลาในการทำการของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช เปิดให้บริการตั้งแต่วันพุธ ถึงวันอาทิตย์ หยุดให้บริการในวันจันทร์ วันอังคาร และวันหยุดนักขัตฤกษ์ เปิดให้บริการตั้งแต่ 09.00 - 16.00 น.

ตามระเบียบของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เจ้าหน้าที่จะต้องเข้ามาถึงที่ทำการและเริ่มปฏิบัติงานไม่ช้ากว่า 08.30 น. พักกลางวัน 12.00-13.00 น. และเลิกงานเวลา 16.30 น. (พักกลางวันมีเจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์อยู่เวรคอยต้อนรับผู้มาติดต่อ 1 คน)

สถิติการเข้าชม พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช

ตารางที่ 3.5 แสดงสถิติการเข้าชม

ปี	พระภิกษุ	นักเรียน	ประชาชนทั่วไป	นักท่องเที่ยว	ผู้มาติดต่อ	รวม
2539	369	13426	4569	7589	63	25116
2540	550	16623	5316	5663	30	28182
2541	1283	10174	6266	8290	21	26034
2542	769	15141	6265	8712	16	30930
2543	934	10158	7605	7662	12	26308
2544	757	13459	6808	10067	50	31177
2545	789	15998	7180	6224	262	30453

จากตารางสถิติผู้ชม เฉลี่ยมีผู้เข้าชม 1 ปี เท่ากับ 2831 คน และเฉลี่ย 1 วัน มีผู้เข้าชม 77 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการออกแบบ

4.1 การวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ

4.1.1 อาณาเขตและที่ตั้งของโครงการ

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ ณ. ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช ห่างจากวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารไปทางทิศใต้ประมาณ 1 กิโลเมตรเศษ ซึ่งอยู่ห่างจากแหล่งชุมชน เช่น ตลาด บ้านเรือน มีอาณาเขตติดต่อกับส่วนต่างๆ ดังนี้

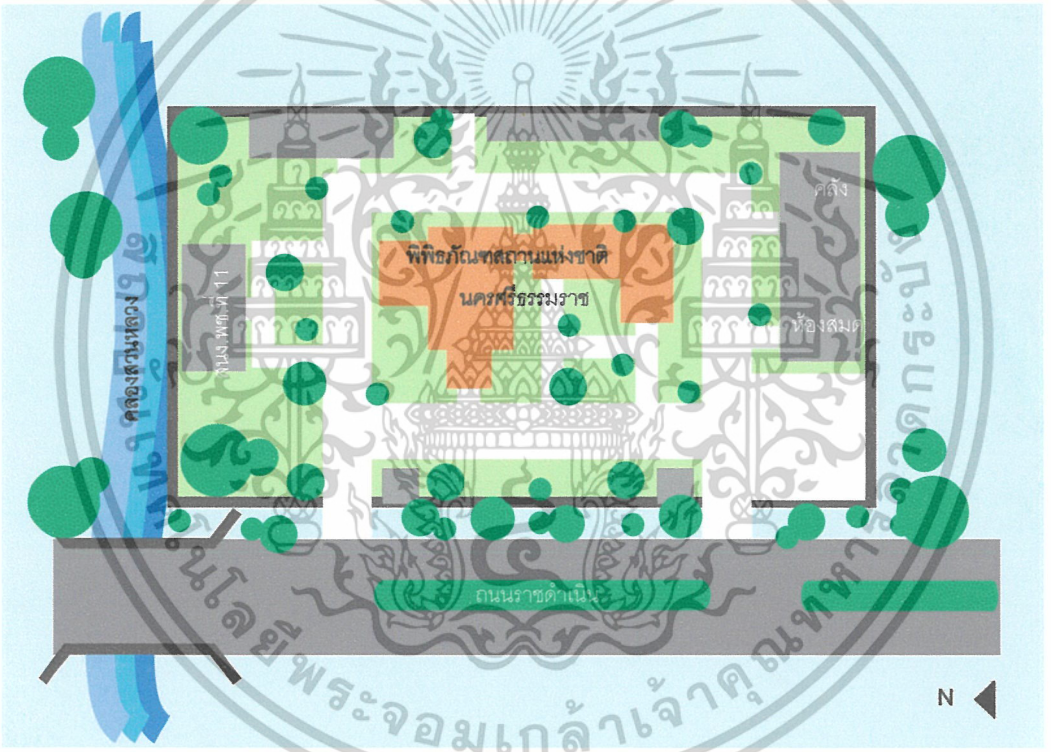

ภาพที่ 4.1 แผนผังแสดงสถานที่ตั้ง และ สภาพแวดล้อมของโครงการ

สถานที่ตั้ง และ สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อตัวโครงการทางด้านกายภาพ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 11
ทิศใต้	ติดต่อกับหอสมุดแห่งชาติ สาขานครศรีธรรมราช
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับบ้านพักอาศัยและพื้นที่ทุ่งโล่ง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับถนนราชดำเนินและวัดสวนหลวง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโครงการ

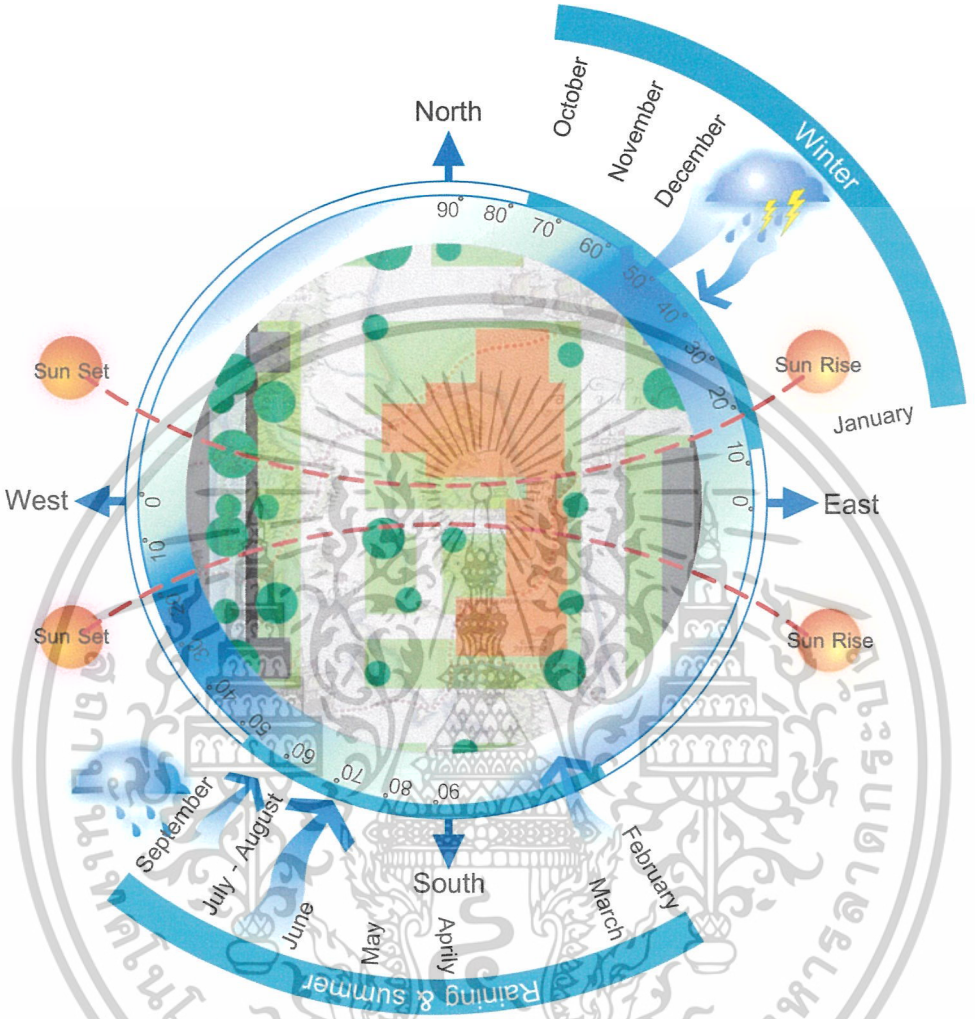

ภาพที่ 4.2 แสดงที่ตั้งโครงการและผลกระทบจากสภาพแวดล้อม

แสงแดด

ดวงอาทิตย์จะขึ้นทางด้านหลังของอาคาร ทำให้ได้รับแสงมากในตอนเช้าถึงเที่ยง ส่วนช่วงเที่ยงถึงเย็นแสงจะร้อนมาก แสงจะส่องมาทางด้านหน้าของโครงการ ผลกระทบกับภายในอาคารมีไม่มากนัก เพราะลักษณะอาคารมีชายคา และกันสาดที่ยื่นออกมาช่วยบังแดดได้มาก อีกทั้งยังมีต้นไม้เล็กใหญ่ด้านหน้าอาคารและรอบรอบอาคาร ซึ่งจะช่วยบังแสงในช่วงบ่ายได้ดี รวมถึงในส่วนของอาคารจัดแสดงซึ่งมีผนังหนา 2 ชั้น ซึ่งช่วยกรองความร้อนจากแสงแดดที่จะส่งผลกระทบต่อภายในอาคารได้เป็นอย่างดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาณาเขตและสภาพแวดล้อมสามารวิเคราะห์ผลกระทบได้ดังนี้

ทิศเหนือ

ติดกับสำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 11 หน่วยงานทั้ง 2 มีการติดต่อประสานงานหันอยู่ตลอด อาคารเป็นอาคารเล็ก ไม่ส่งผลกระทบด้านสภาพแวดล้อม

ทิศใต้

ติดต่อกับหอสมุดแห่งชาติ สาขานครศรีธรรมราช ไม่ส่งผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมต่อโครงการแต่อย่างใด แต่จะมีผลดีต่อประชาชนในการเข้าใช้บริการจากหน่วยงานทั้ง 2

ทิศตะวันออก

ติดกับบ้านพักและพื้นที่โล่ง ไม่ก่อปัญหาแต่อย่างใด เพราะมีรั้วและคูกั้น เป็นอาณาเขตไม่มีปัญหาเรื่องการสัญจรผ่านพื้นที่ด้านหลังของโครงการ

ทิศตะวันตก

ติดกับแนวถนนราชดำเนินฝั่งตรงกันข้ามเป็นวัดสวนหลวง มีผลกระทบเรื่องเสียง มลภาวะและฝุ่นละอองไม่มากนัก เพราะการจราจรเบาบางไม่คับคั่ง การแก้ปัญหาทำได้โดยปลูกต้นไม้รอบๆ โครงการ ต้นไม้ที่มีอยู่เดิมซึ่งเป็นต้นไม้ใหญ่ก็ช่วยลดมลภาวะ และฝุ่นละอองได้ดี การแก้ปัญหาเรื่องเสียงทำได้โดยใช้วัสดุที่ดูดซับเสียงภายในอาคาร

จากการวิเคราะห์สถานที่ตั้งและอาณาเขตติดต่อโดยรอบโครงการ สรุปได้ว่า สถานที่ตั้งของโครงการตั้งอยู่ในสถานที่ที่เหมาะสม การคมนาคมสะดวก ห่างโบราณสถานที่สำคัญคือวัดมหาธาตุเพียง 1 กม.เศษ บริเวณโดยรอบเป็นที่ตั้งของหน่วยงานกรมศิลปากรอีก 2 หน่วย และไม่ห่างไกลจากแหล่งชุมชน ซึ่งมีส่วนช่วยในเรื่องความปลอดภัยของพิพิธภัณฑ์

4.1.2 การคมนาคมและการเข้าถึงโครงการ

การเดินทางมาเข้าสู่โครงการ สามารถไปได้โดยรถยนต์ โดยมีถนนราชดำเนินผ่านหน้าโครงการ การเดินทางมาจากต่างจังหวัดสามารถเดินทางได้โดยจาก จ.สุราษฎร์ธานี ใช้ทางหลวงหมายเลข 401 เข้าเขต อ.เมือง ใช้ถนนราชดำเนินผ่านวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเข้าสู่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช จาก จ.สงขลา ใช้ทางหลวงหมายเลข 4019 ผ่าน อ.เชียรใหญ่เข้าสู่ อ.เมือง ใช้ถนนราชดำเนิน และการเดินทางภายใน อ.เมือง มีรถสองแถวไว้บริการจากหัวถนน-สนามกีฬา ตลอดเส้นทางของถนนราชดำเนินผ่าน พิพิธภัณฑสถานแห่งชาตินครศรีธรรมราช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลม

ลมจะพัดเอามลพิษและฝุ่นละอองจากถนนราชดำเนิน ซึ่งอยู่ด้านหน้าโครงการเข้ามาภายในอาคาร แต่ปริมาณมลพิษที่ไม่มีมากนักเพราะสภาพการจราจรที่เบาบาง แต่ก็ยังมีผลกระทบต่อโบราณวัตถุที่อยู่ในอาคาร

การแก้ปัญหา ทำได้โดยการใช้ระบบปรับอากาศภายในอาคาร เพื่อลดมลพิษและฝุ่นละออง ปลูกต้นไม้โดยรอบๆ โครงการเพื่อเป็นกำบังธรรมชาติ ช่วยลดปริมาณมลพิษและฝุ่นละอองจากลมได้

น้ำฝน

ฤดูฝนในภาคใต้จะแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ช่วงแรก พฤษภาคม – ตุลาคม ซึ่งได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ฝนจะตกไม่ชุกมาก ลมจะพัดเข้าทางด้านหน้าของโครงการ ผลกระทบกับอาคารมีไม่มากนัก เพราะด้านข้างมีอาคารหอสมุดแห่งชาติและต้นไม้ใหญ่ และทางด้านหน้าก็มีต้นไม้ช่วยบังลมที่พัดเอาฝนมาเป็นอย่างดี

ช่วงที่สอง เดือนพฤศจิกายน – มกราคม เป็นลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ พัดฝนมาทางด้านข้างและด้านหลังของอาคาร ส่งผลกระทบต่อตัวอาคาร ไม่มากนักเนื่องจากมีต้นไม้ใหญ่ช่วยบังและลักษณะของอาคารที่ปิดทึบ ป้องกันฝนได้เป็นอย่างดี

อุณหภูมิ

อุณหภูมิโดยเฉลี่ยของจังหวัดนครศรีธรรมราช ประมาณ ๒๗ องศาเซลเซียส แต่อุณหภูมิจะสูงสุดเดือนเมษายน สูงถึง 45 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุดประมาณ 15 องศาเซลเซียส

เสียง

มาจากยานพาหนะที่ขับผ่านไปมาบริเวณถนนด้านหน้าโครงการ แต่ก็ไม่ได้เป็นเป็นปัญหามากนักเนื่องจาก ตัวอาคารตั้งอยู่เข้าไปด้านใน และยังมีแนวต้นไม้ช่วยลดเสียงจากถนนด้านหน้าโครงการได้

ผลกระทบต่อตัวอาคาร

การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิมีผลต่อภายในอาคาร สภาพอากาศมีผลกระทบต่อตัวอาคารมากที่สุด คือเรื่องของฝน เพราะภาคใต้มีฝนตกชุกถึง 2 ช่วง ประกอบกับลักษณะอาคารที่มีดาดฟ้าและทางเชื่อม ซึ่งจะมีผลกระทบเป็นอย่างมาก ส่วนแสงแดดกับลม ส่งผลกระทบกับภายในอาคารไม่มากนัก เพราะสภาพแวดล้อมและลักษณะอาคารช่วยป้องกันได้ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อตัวอาคารของโครงการ

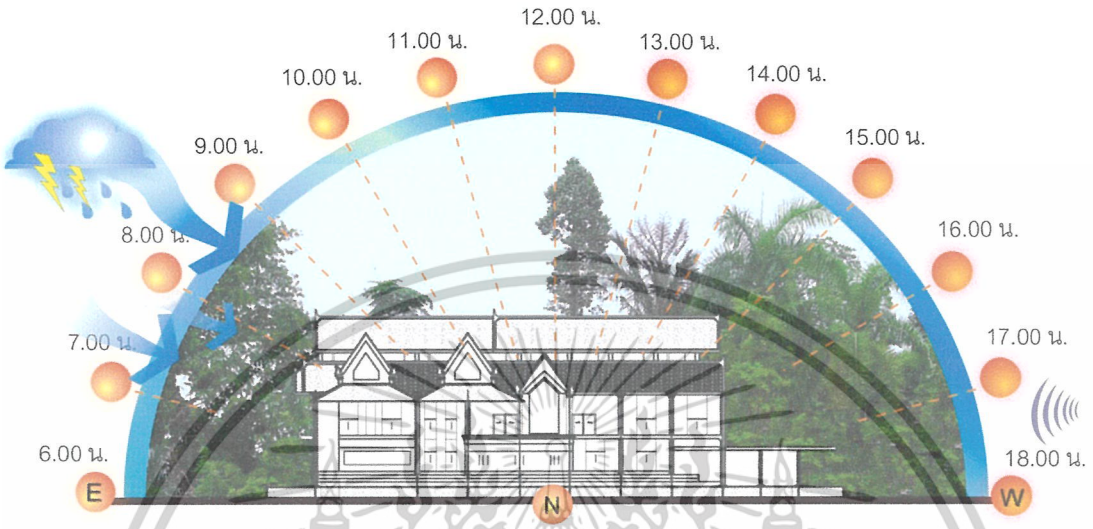

ภาพที่ 4.3 แสดงผลกระทบต่อตัวอาคารทางทิศตะวันออก และ ทิศตะวันตก

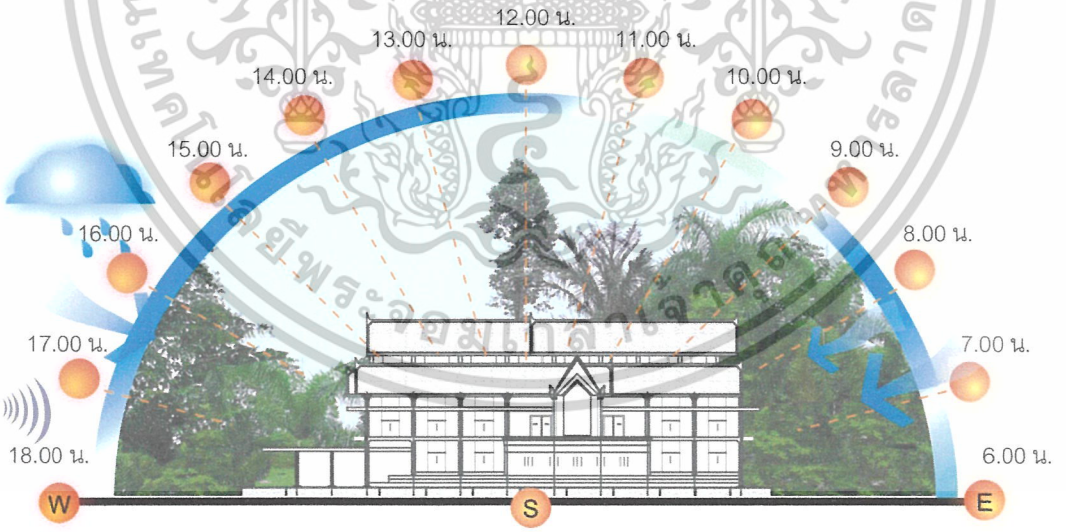

ภาพที่ 4.4 แสดงผลกระทบต่อตัวอาคารทางทิศตะวันตก และ ทิศตะวันออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

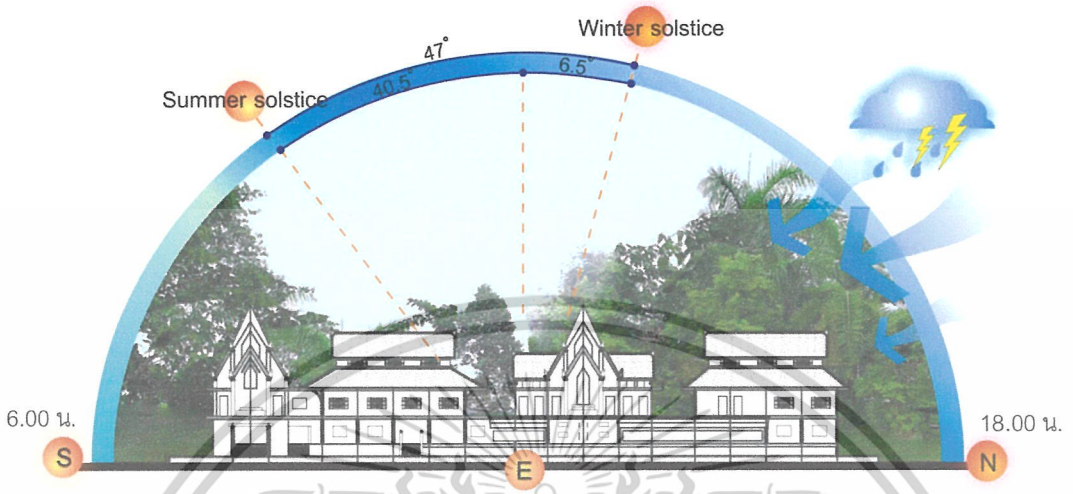

ภาพที่ 4.5 แสดงผลกระทบต่อตัวอาคารทางทิศใต้ และ ทิศเหนือ

ภาพที่ 4.6 แสดงแนวแสงแดดทางทิศใต้

แสดงผลกระทบต่อตัวอาคารทางทิศใต้

- ในส่วนที่ได้รับผลกระทบคือส่วนสำนักงานจะได้รับความร้อนของดวงอาทิตย์ในช่วนฤดูร้อน ทำให้เกิดแสงแดดจ้าและเกิดความร้อนสะสม
- อาคารได้รับลมเย็นในช่วงฤดูร้อน-ฤดูฝน ระหว่างเดือนกันยายน ช่วยระบายอากาศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

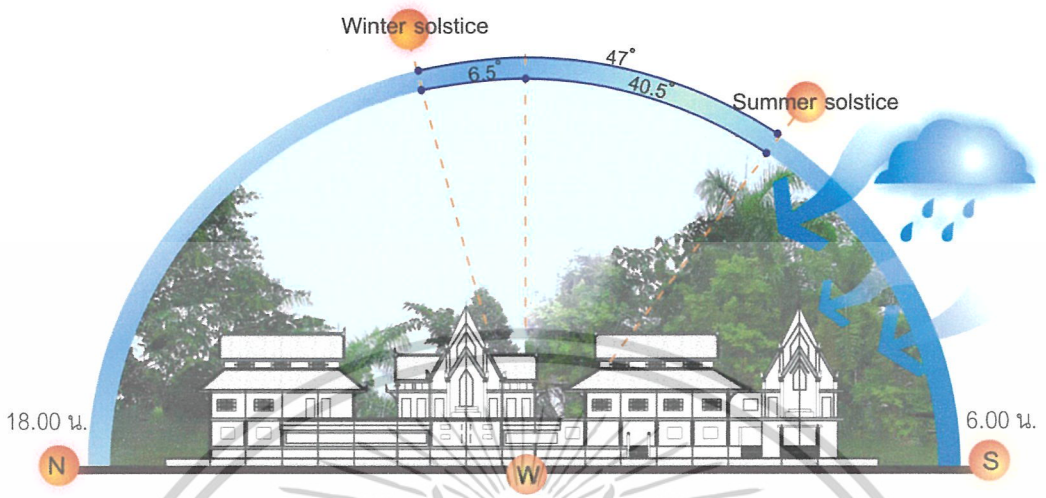

ภาพที่ 4.7 แสดงผลกระทบต่อตัวอาคารทางทิศเหนือ และ ทิศใต้

ภาพที่ 4.8 แสดงแนวแสงแดดทางทิศเหนือ

แสดงผลกระทบต่อตัวอาคารทางทิศเหนือ

- ในส่วนที่ได้รับผลกระทบคือ อาคารในส่วนห้องจัดแสดงจะได้รับความร้อนจากดวงอาทิตย์ในช่วงฤดูหนาว ทำให้แสงจ้าและเกิดความร้อน
- อาคารได้รับลมในช่วงฤดูหนาวระหว่าง ตุลาคม-มกราคม ช่วยระบายอากาศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 แสดงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมอาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช

อาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช			
ด้าน	แสงแดด	ลม	ฝน
ทิศตะวันออก	แสงแดดจะมีมากช่วงเช้าแต่จะส่งผลกระทบน้อยมาก เนื่องจากเป็นด้านหลัง ตัวอาคารก็มีชายคาหลังคาคลุม ในส่วนห้องจัดแสดงจะมีลักษณะเป็นอาคารปิดจะมีผลบ้างเล็กน้อย แต่เนื่องจากอาคารมีต้นไม้ช่วยบังแสงแดดบ้างแล้ว	ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ หรือลมหนาวส่งผลกระทบให้เกิดการระบายอากาศได้ดีและอากาศเย็นสบาย ส่วนลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้หรือลมร้อนก็ช่วยให้เกิดการระบายอากาศในช่วงหน้าร้อนได้ดี	มีผลกระทบน้อย เนื่องจากกระแสฝนจะมาจากด้านอื่นส่วนมาก แต่ถ้าตกหนักก็อาจมีฝนสาดบ้างแต่ตัวอาคารมีแนวต้นไม้ใหญ่ ช่วยบังลมและฝนได้เป็นอย่างดี
ทิศเหนือ	แสงแดดจะกระทบน้อยแต่จะมีแดดมากขึ้นในช่วงหน้าฝนเนื่องจากดวงอาทิตย์จะเดินทางอ้อมเหนือ นับว่าเป็นผลดีในเรื่องการช่วยให้เกิดการระเหยไล่ความชื้นในช่วงที่เป็นฤดูฝน	ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ หรือลมหนาวส่งผลกระทบให้เกิดการระบายอากาศได้ดีและอากาศเย็นสบาย	มีผลกระทบน้อย เนื่องจากกระแสฝนจะมาจากด้านอื่นส่วนมาก แต่ถ้าตกหนักก็อาจมีฝนสาด แต่เนื่องจากเป็นด้านที่เป็นห้องจัดแสดงซึ่งเป็นส่วนอาคารปิดจึงไม่มีผลกระทบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

อาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช			
ด้าน	**แสงแดด**	**ลม**	**ฝน**
ทิศตะวันตก	แสงแดดจะมีมากช่วงบ่ายลงมาจะไม่ส่งผลกระทบเนื่องจากเป็นส่วนด้านหน้าอาคารเป็นปีด ผนังปูนสองชั้นจึงไม่มีปัญหาเรื่องความร้อนมากนัก ส่วนอุณหภูมิอาจมีความร้อนบ้างเล็กน้อย **การแก้ปัญหา** โดยใช้เครื่องปรับอากาศ, ม่านกระจกกรองแสงหรือมู่ลี่, ทำการจัดแต่งสวนเพื่ออาศัยร่มเงาต้นไม้	ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ หรือลมฝนจะส่งผลกระทบโดยการพัดพาเอากระแสฝนมาทางด้านนี้เนื่องจากมีลมและฝุ่นละอองจากถนนราชดำเนินซึ่งอยู่ทางด้านหน้า **การแก้ปัญหา** จัดสวนหรือปลูกต้นไม้ให้แนวต้นไม้บดบังกระแสลมฝน	มีผลกระทบมากเนื่องจากกระแสฝนสาดทางด้านนี้ตามลมมรสุม จะกระทบส่วนที่เป็นห้องใช้สอย **การแก้ปัญหา** โดยการ ปลูกต้นไม้ในระยะใกล้อาคาร,อาจใช้แผงระแนงกั้น,ปรับช่องทางเข้าออกทางด้านนี้ให้มีหลังคายื่น
ทิศใต้	แสงแดดมีผลกระทบน้อยแต่จะมีแดดเพิ่มมากขึ้นในช่วงฤดูหนาวเนื่องจากดวงอาทิตย์อ้อมใต้ ก็นับว่าช่วยให้เกิดความอบอุ่นได้ดีในช่วงหน้าหนาว **การแก้ปัญหา** โดยการใช้ม่านหรือมู่ลี่,ทำการจัดแต่งสวน, ใช้กระจกกรองแสงหรือกระจกตัดแสง,ใช้เครื่องปรับอากาศเมื่อเกิดผลกระทบด้านอุณหภูมิ	ลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้หรือลมร้อนนับว่าช่วยให้เกิดอากาศถ่ายเทช่วงหน้าร้อนลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้หรือลมฝน จะพัดพาเอากระแสฝนมาด้วย ทำให้เกิดฝนสาดได้ทางด้านนี้ **การแก้ปัญหา** ปลูกต้นไม้ให้แนวต้นไม้บดบังกระแสลมฝน	มีผลกระทบมากเนื่องจากกระแสฝนสาดทางด้านนี้ตามลมมรสุม จะกระทบส่วนที่เป็นห้องใช้สอย **การแก้ปัญหา** ปลูกต้นไม้ในระยะใกล้อาคารให้ช่วยกันแนวลมฝนและกระแสฝน , ปรับช่องทางเข้าออกทางด้านนี้ให้มีหลังคายื่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 การวิเคราะห์พื้นที่ภายในโครงการ

การวิเคราะห์พื้นที่ภายใน (SPACE) ภายในโครงการ วัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางและขบวนการเพื่อทราบถึงปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากพื้นที่ภายใน (SPACE) เพื่อเป็นข้อมูลและเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและนำไปสู่ขบวนการออกแบบต่อไป

4.3.1 ส่วนพื้นที่ด้านหน้าโถงเข้าสู่อาคารชั้นล่าง

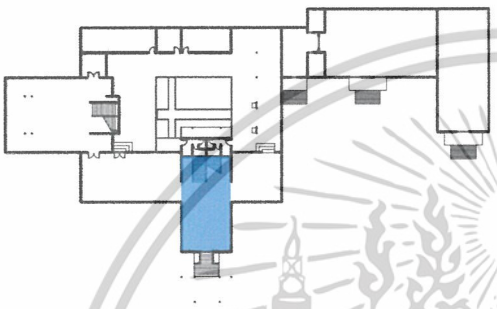

SPACE ภายในส่วนโถงทางเข้า มี ขนาด 8.00 x 12.00 เมตร และยังเป็นทางเดินเข้า ออกภายใน ทำให้พื้นที่ดังกล่าวนั้นเกิดความคับแคบเนื่องจากทางสัญจรแคบลง

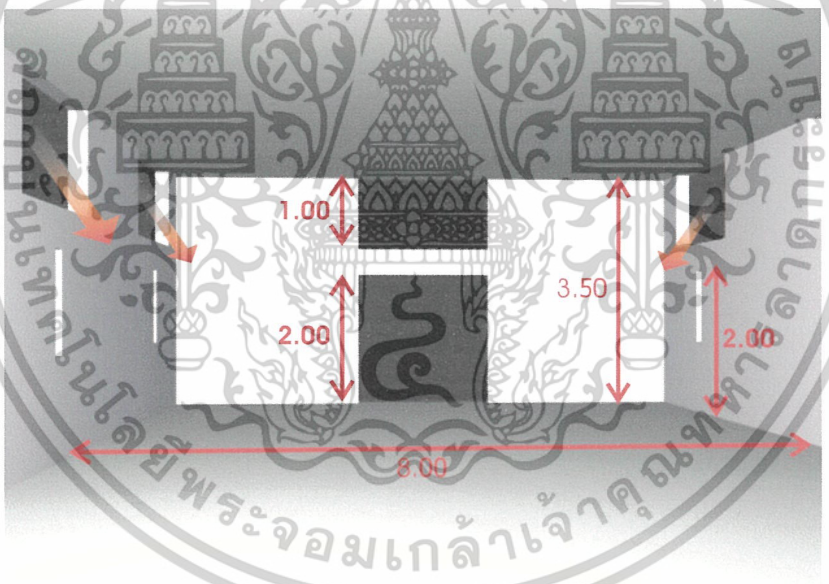

ภาพที่ 4.9 แสดงให้เห็นถึง SPACE ภายในส่วนโถงทางเข้า

SPACE ส่วนโถงทางเข้าทางด้านหน้าของอาคาร มีการทำส่วนของซุ้มทางเข้าทางด้านทิศตะวันตก ทำให้ประตูทางเข้าและช่องแสงด้านหน้าไม่มีผลกระทบในเรื่องของแสดแดดมากนัก แต่ในส่วนของช่องแสงด้านข้าง จะมีแสงลอดผ่านได้บางส่วน แนวทางแก้ไขปัญหาคือ เพิ่มแนวต้นไม้ หรือติดม่านปรับแสง เพื่อลดอากาศที่อบอ้าวภายในตัวอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

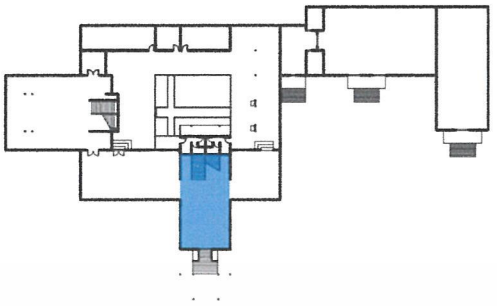

SPACE ภายในพื้นที่ด้านหน้าโถงเข้าสู่อาคารชั้นล่างมี ขนาด 8.00 x 12.00 เมตร มีความสูง 3.50 เมตร มีทางเชื่อมกับสู่ห้องต่างๆ ทั้งซ้ายและขวาในชั้นเดียวกัน

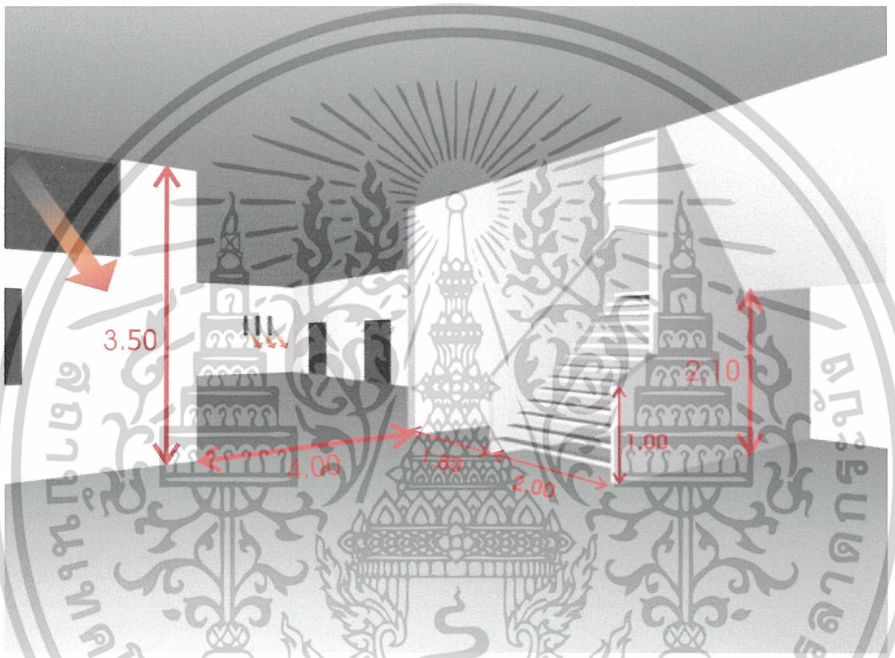

ภาพที่ 4.10 แสดง SPACE ภายในพื้นที่ด้านหน้าโถงเข้าสู่อาคารชั้นล่าง

พื้นที่ด้านหน้าโถงเข้าสู่อาคารชั้นล่าง มีพื้นที่ที่เชื่อมระหว่างส่วนจัดแสดงต่างๆ และส่วนบันไดขึ้น ลงจากชั้น 2 เนื่องจากเป็นส่วนที่มีการสัญจรไปมามาก ทำให้มีการใช้พื้นที่ได้ไม่มากเท่าที่ควร จึงเป็นส่วนที่มีปัญหาบ้าง แนวทางแก้ไขในส่วนที่มีแสง คือจากทางช่องแสงทางด้านข้างซึ่งเป็นทิศเหนือ ก็ควรปิดช่องแสง หรือติดม่านปรับแสง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.2 ส่วนพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรทางด้านทิศใต้

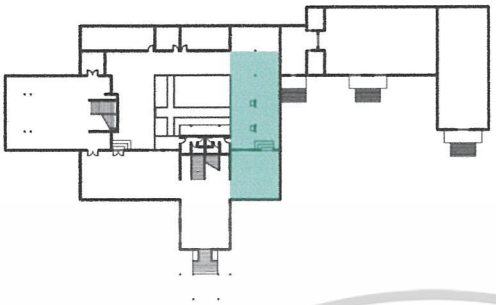

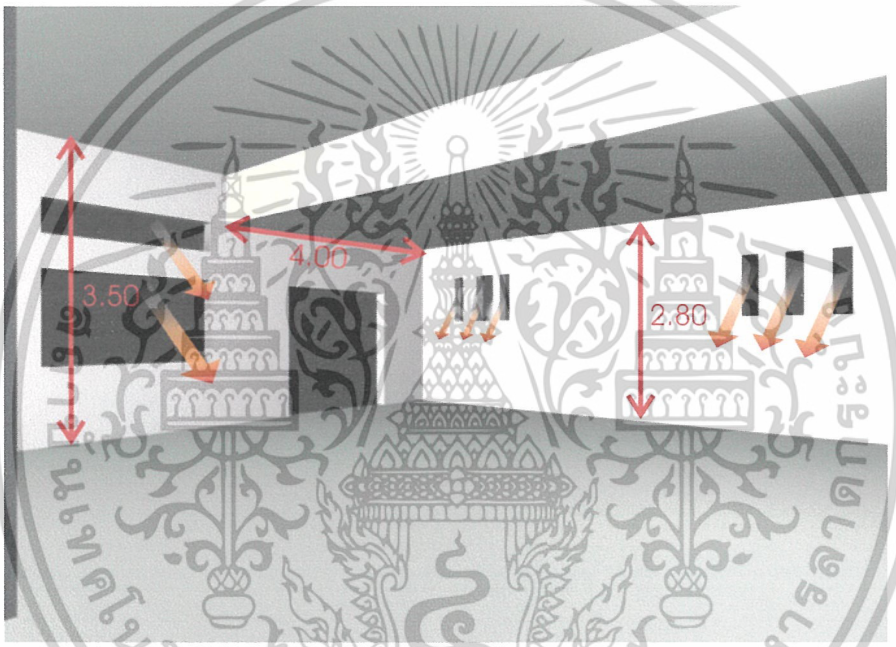

ภาพที่ 4.11 แสดง SPACE พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรทางด้านทิศใต้

พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรทางด้านทิศใต้ โดยมีความกว้างของห้อง 8.00 เมตร มีความสูง 3.50 เมตร มีประตูเชื่อมออกไปสู่ส่วนถัดไปซึ่งอยู่ติดกับสวน ในส่วนของแสงแดดที่มากระทบทางด้านทิศตะวันตก จะมีน้อยเนื่องจากผนังมีช่องแสงขนาดเล็ก และในส่วนของแสงแดดที่ได้รับจากสวนจะมีช่องแสงที่มีขนาดใหญ่กว่า แนวทางแก้ไขปัญหาคือ เพิ่มแนวต้นไม้ภายนอกอาคาร ติดกันสาด ติดม่านปรับแสงหรือปิดช่องแสงด้วยยิปซัมบอร์ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

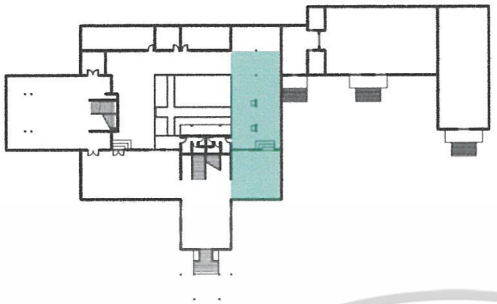

SPACE ภายในส่วนพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรทางด้านทิศใต้

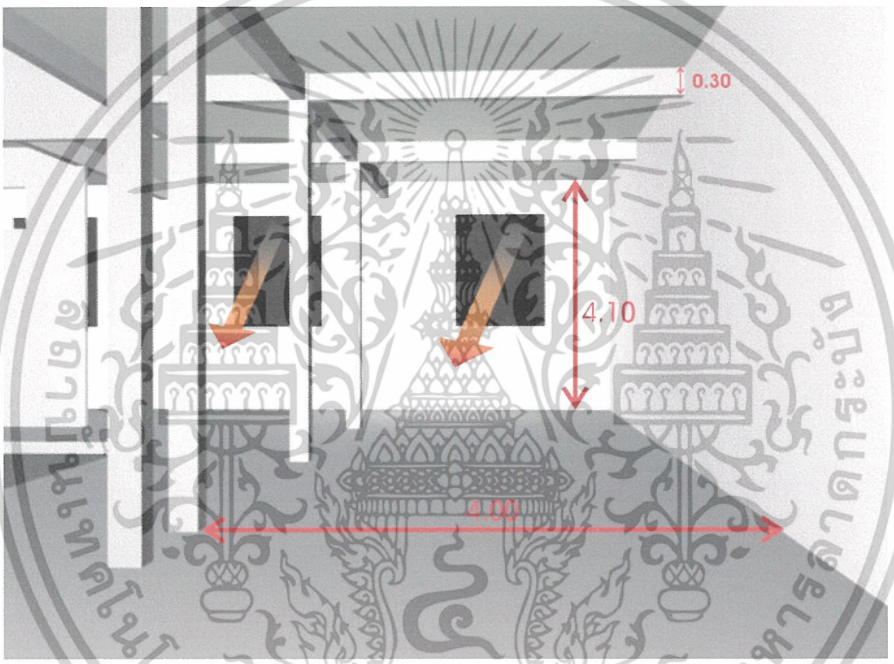

ภาพที่ 4.12 แสดง SPACE พื้นที่จัดแสดงทางด้านทิศใต้

พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรทางด้านทิศใต้ โดยมีความกว้างจากผนังถึงเสายาว 4.00 เมตร มีความสูง 4.10 เมตร เนื่องจากพื้นที่ส่วนนี้จะลดระดับลงมาจาก พื้นที่ภายในตัวอาคาร 0.60 เมตร พื้นที่ส่วนนี้สามารถรับแสงธรรมชาติได้เต็มที่ จากภายนอกอาคารเนื่องจากเป็นส่วนที่เปิดโล่ง และยังมีช่องแสงในส่วนทางด้านทิศตะวันออกอีกด้วย แนวทางแก้ไขปัญหาคือ เพิ่มแนวต้นไม้ภายนอกอาคาร ติดกันสาด ติดม่านปรับแสงหรือปิดช่องแสงด้วยยิปซัมบอร์ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.3 ส่วนพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรทางด้านทิศตะวันออก

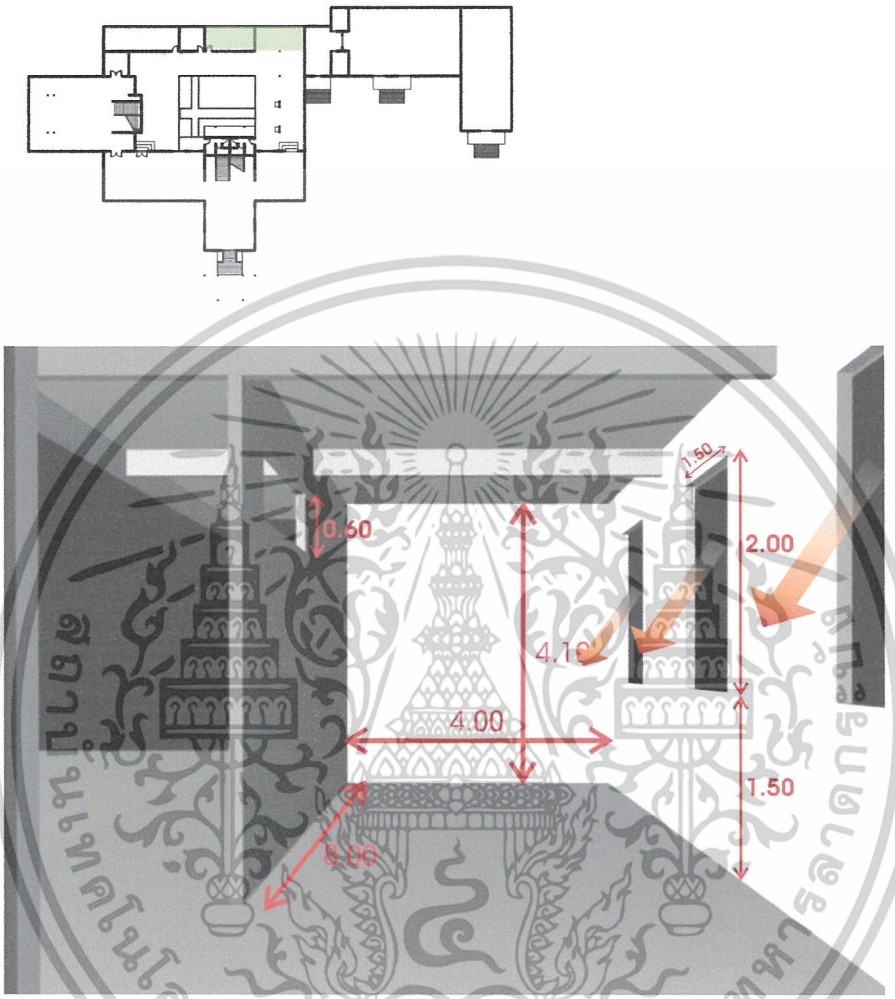

ภาพที่ 4.13 แสดง SPACE พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวร
ทางด้านทิศตะวันออก

พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรทางด้านทิศตะวันออก โดยมีความกว้างของห้อง 4.00 เมตร มีความสูง 4.10 เมตร พื้นที่ส่วนนี้จะได้รับแสงทั้งจากช่องแสงทางด้านทิศตะวันออก และส่วนเปิดโล่งของอาคาร ที่เป็นบริเวณปลูกต้นไม้ แนวทางแก้ไขปัญหาคือ เพิ่มแนวต้นไม้ภายนอกอาคาร ติดกันสาด ติดม่านปรับแสงหรือปิดช่องแสงด้วยยิปซัมบอร์ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.4 ส่วนพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรทางด้านทิศเหนือ

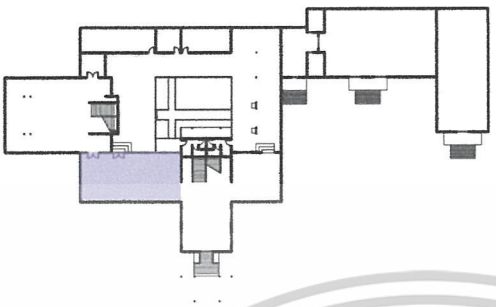

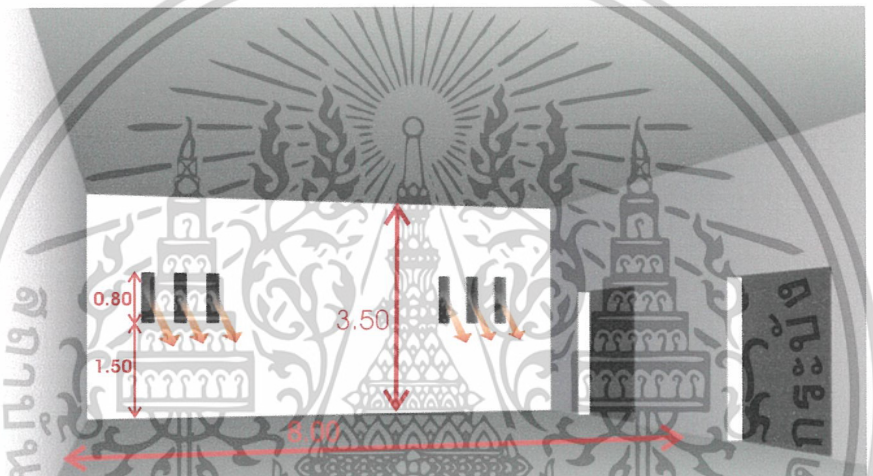

ภาพที่ 4.14 แสดง SPACE พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวร
ทางด้านทิศเหนือ

พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรทางด้านทิศเหนือ โดยมีความกว้างของห้อง 8.00 เมตร มีความสูง 3.50 เมตร พื้นที่ส่วนนี้จะได้รับแสงทั้งจากช่องแสงทางด้านทิศเหนือ จึงไม่ค่อยมีผลกระทบในเรื่องแสงแดดมากนัก เนื่องจากช่องแสงมีขนาดเล็กแสงเข้าได้ไม่เต็มที่ แนวทางแก้ไขปัญหาคือ เพิ่มแนวต้นไม้ภายนอกอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.5 ส่วนพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรปีกอาคารด้านทิศเหนือ

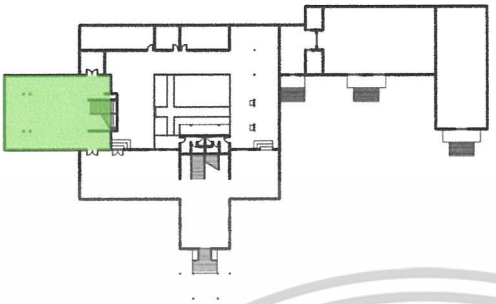

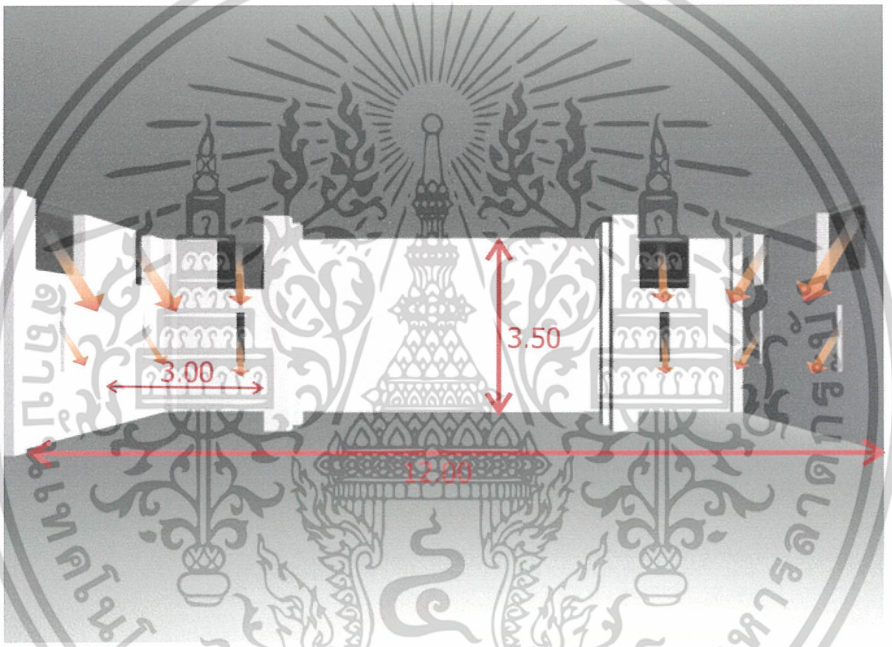

ภาพที่ 4.15 แสดง SPACE พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวร
ปีกอาคารด้านทิศเหนือ

พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรทางด้านปีกอาคารด้านทิศเหนือ โดยมีความกว้างของห้อง 12.00 เมตร มีความสูง 3.50 เมตร พื้นที่ส่วนนี้จะได้รับแสงทั้งจากช่องแสงทางทั้ง 3 ด้าน ทำให้แสงสามารถเข้าสู่ตัวอาคารได้มาก มีผลกระทบในการจัดส่วนแสดงเพราะแสงแดดเข้ามามาก อาจมีผลการจัดวัตถุจัดแสดงได้ แนวทางแก้ไขปัญหา คือ เพิ่มแนวต้นไม้ภายนอกอาคาร ติดกันสาด ติดม่านปรับแสงหรือปิดช่องแสงด้วยยิปซัมบอร์ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.6 ส่วนพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรชั้นบนด้านทิศเหนือ

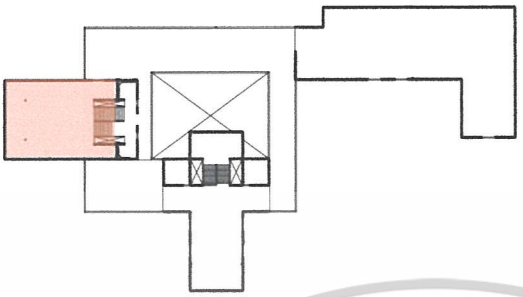

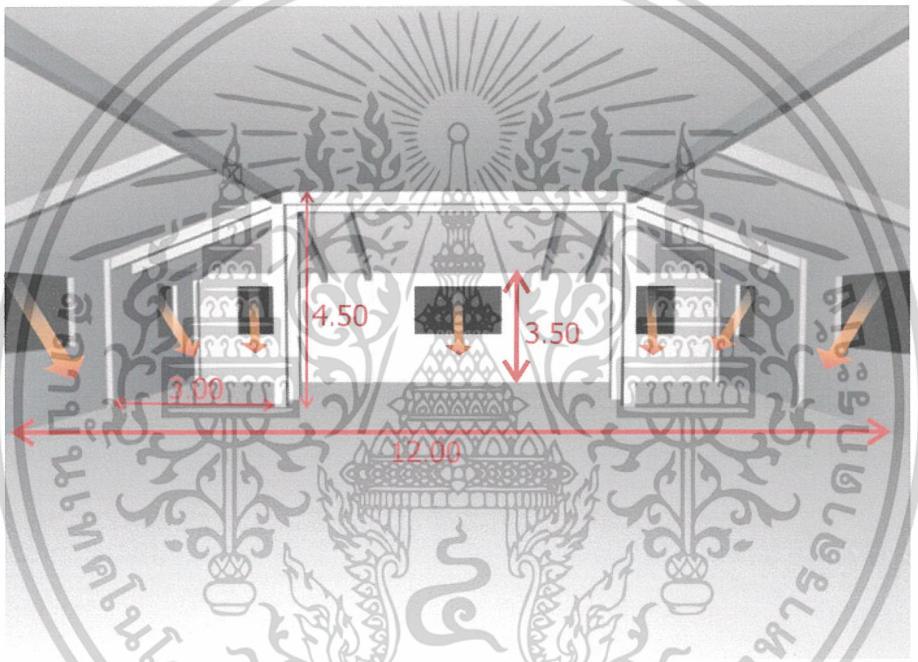

ภาพที่ 4.16 แสดง SPACE พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวร
ชั้นบน ด้านทิศเหนือ

พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรชั้นบนทางด้านทิศเหนือ โดยมีความกว้างของห้อง 12.00 เมตร มีความสูง 4.50 เมตร มีการเล่นระดับในส่วนของฝ้าเพดาน พื้นที่ส่วนนี้จะได้รับแสงทั้งจากช่องแสงทางทั้ง 3ด้าน ทำให้แสงสามารถเข้าสู่ตัวอาคารได้มาก มีผลกระทบในการจัดส่วนแสดงเพราะแสงแดดเข้ามามาก อาจมีผลการจัดวัตถุจัดแสดงได้ แนวทางแก้ไขปัญหา คือ ติดกันสาด ติดม่านปรับแสงหรือปิดช่องแสงด้วยยิปซัมบอร์ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.7 ส่วนพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรชั้นบนด้านทิศใต้

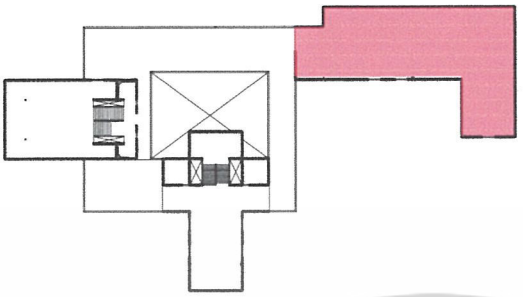

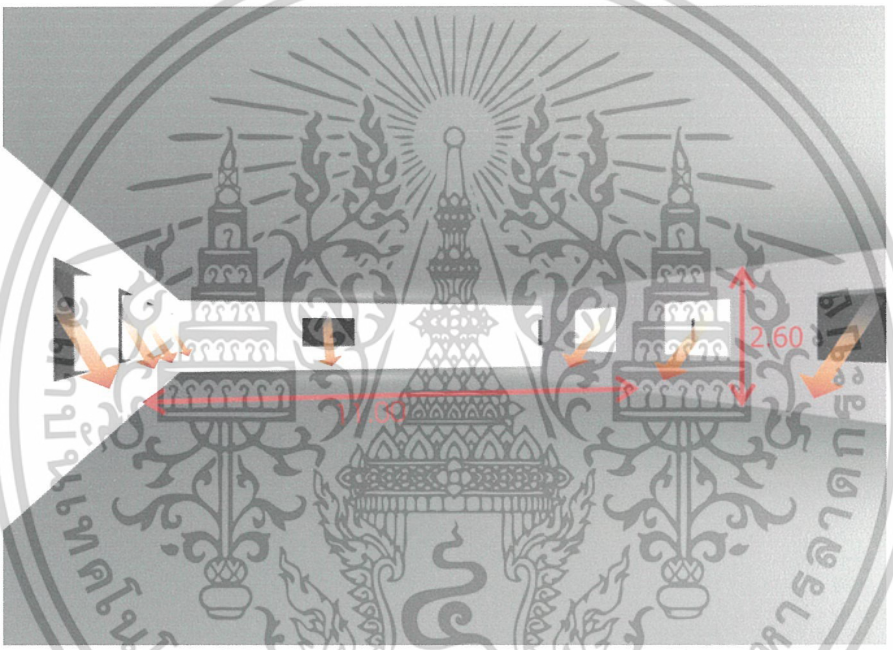

ภาพที่ 4.17 แสดง SPACE พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรชั้นบนด้านทิศใต้

พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรชั้นบนทางด้านทิศใต้ โดยมีความกว้างของห้อง 11.00 เมตร มีความสูงจากพื้นสู่ฝ้าเพดาน 2.60 เมตร พื้นที่ส่วนนี้จะได้รับแสงทั้งจากช่องแสงทางทั้ง 3ด้าน ทำให้แสงสามารถเข้าสู่ตัวอาคารได้มาก มีผลกระทบในการจัดส่วนแสดง เพราะแสงแดดเข้ามามาก อาจมีผลการจัดวัตถุจัดแสดงได้ แนวทางแก้ไขปัญหา คือ เพิ่มติดกันสาด ติดม่านปรับแสงหรือปิดช่องแสงด้วยยิปซัมบอร์ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.8 ส่วนพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรชั้นบนด้านทิศตะวันตก

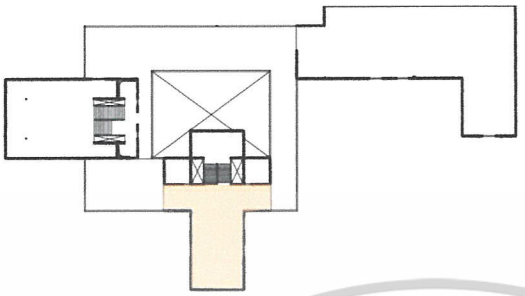

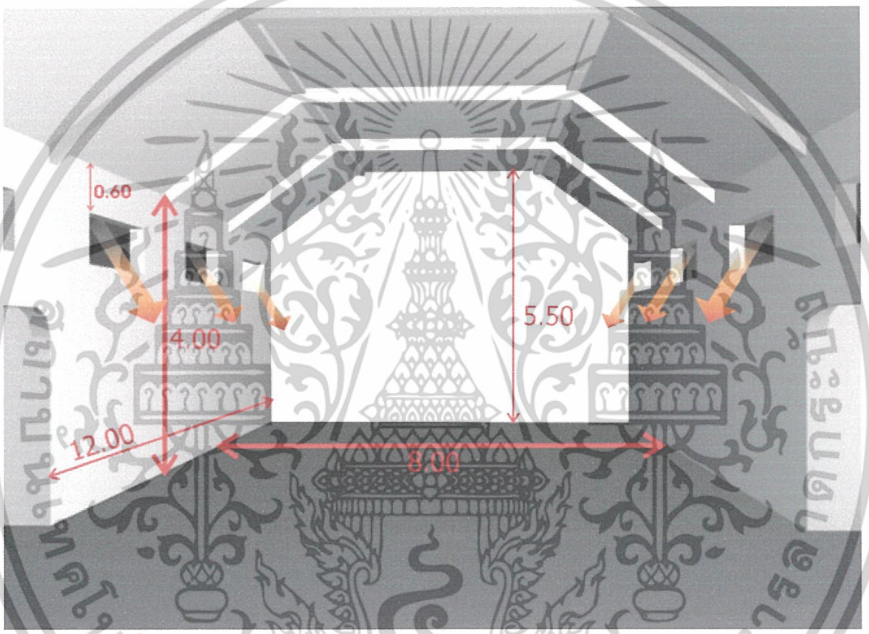

ภาพที่ 4.18 แสดง SPACE พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรชั้นบน
ด้านทิศตะวันตก

พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรชั้นบนทางด้านทิศตะวันตก โดยมีความกว้างของห้อง 8.00 เมตร มีความสูงจากพื้นสู่ฝ้าเพดาน 5.50 เมตร ในส่วนนี้ฝ้าเพดานมีการเล่นระดับ พื้นที่ส่วนนี้จะได้รับแสงทั้งจากช่องแสง 2 ด้าน ซึ่งผนังส่วนทางทิศตะวันตกในเวลาบ่ายนั้น จะมีผลกระทบต่อการจัดแสดงพอสมควร ทำให้แสงสามารถเข้าสู่ตัวอาคารได้มาก และ อาจมีผลการจัดวัตถุจัดแสดงได้ แนวทางแก้ไขปัญหา คือ ติดกันสาด ติดม่านปรับแสงหรือปิดช่องแสงด้วยยิปซัมบอร์ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.9 ส่วนพื้นที่ห้องประชุมสัมมนา

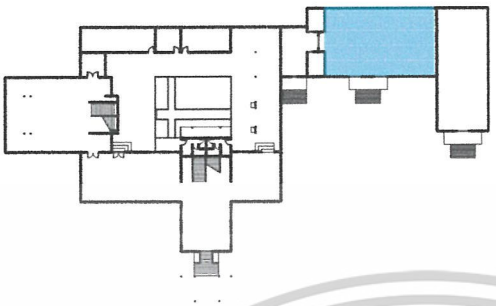

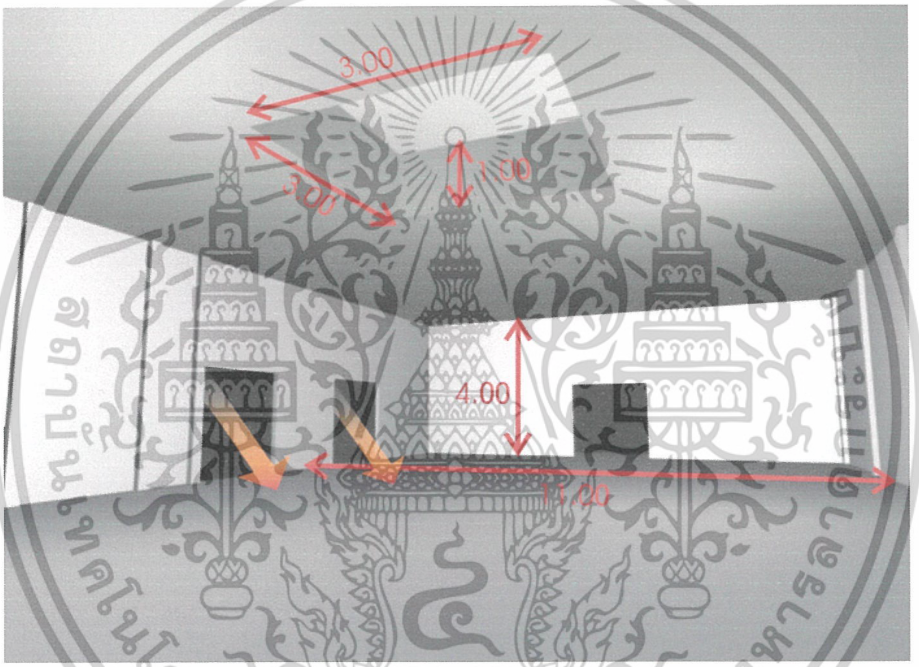

ภาพที่ 4.19 แสดง SPACE ส่วนพื้นที่ห้องประชุมสัมมนา

ส่วนพื้นที่ห้องประชุมสัมมนา โดยมีความกว้างของห้อง 11.00 เมตร มีความสูงจากพื้นสู่ฝ้าเพดาน 4.00 เมตร ในส่วนนี้ฝ้าเพดานมีการ Drop ขึ้นไป 1.00 เมตร เป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัส 3.00 x 3.00 เมตร พื้นที่ส่วนนี้ได้รับแสงสว่างจากประตูทางเข้าเท่านั้น ภายในห้องมีขนาดใหญ่ โอ่โถงมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.10 ส่วนพื้นที่สำนักงานเดิม

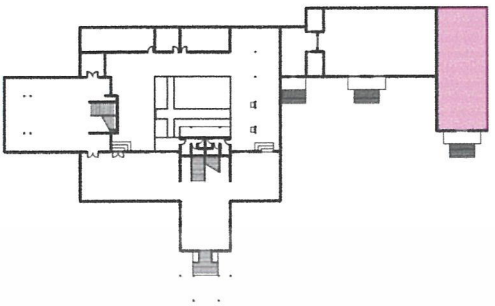

SPACE ส่วนพื้นที่สำนักงานเดิม ภายในมี ขนาด 8.00 x 20.00 เมตร มีความสูง 4.00 เมตร เป็นปีกอาคารทางด้านทิศใต้

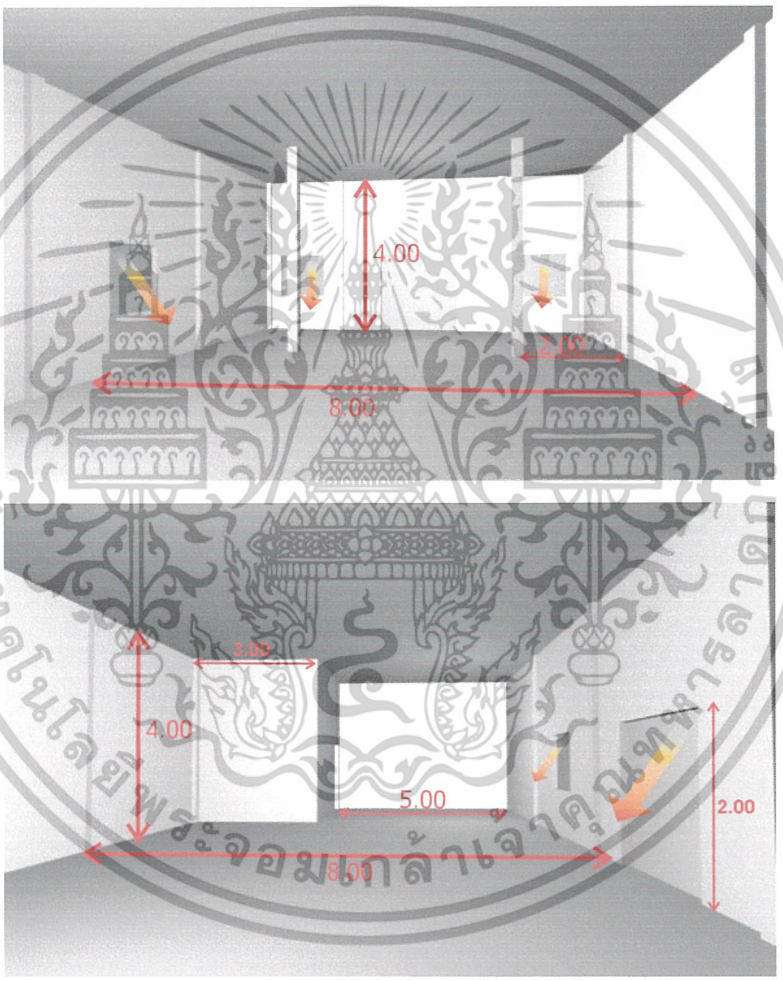

ภาพที่ 4.20 แสดง SPACE ส่วนพื้นที่สำนักงานเดิม

ส่วนนี้ได้รับแสงสว่างจากช่องแสงทางด้านทิศใต้ และ ทางด้านทิศตะวันตก แสงที่ได้รับมีมากพอสมควร ทำให้มีผลกระทบต่อการทำงาน และส่วนชั้นวางเอกสารได้ แนวทางแก้ไขปัญหาคือ เพิ่มแนวต้นไม้ หรือติดม่านปรับแสง เพื่อลดอากาศที่อบอ้าวภายในตัวอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4 วิเคราะห์พฤติกรรมผู้ใช้โครงการและเวลาในการเข้าชม

4.4.1 วิเคราะห์พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ

การวิเคราะห์ผู้ใช้โครงการ จากประเภทผู้ใช้และพฤติกรรมผู้ใช้โครงการเพื่อนำมาเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการกำหนด

- องค์ประกอบของโครงการ
- ความสัมพันธ์ของโครงการ
- ความต้องการพื้นที่ใช้สอย

ประเภทผู้ใช้โครงการ

1. ผู้ให้บริการ ได้แก่ พนักงาน หรือเจ้าหน้าที่ของโครงการหน่วยงาน
2. ผู้รับบริการ ได้แก่
    1. ผู้ชม
        - ประชาชนทั่วไป
        - นักเรียน , นักศึกษา
        - นักวิชาการ
        - นักท่องเที่ยว
    2. ผู้มาติดต่อ
        - เจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการ
        - บุคคลหรือหน่วยงานเอกชน
        - นักวิชาการ
        - บุคคลผู้เข้าร่วมกิจกรรม
    3. วัตถุจัดแสดง
        - การนำเข้า
        - การนำออก

ลักษณะพฤติกรรมผู้ใช้โครงการ

1. ผู้ใช้บริการ จะเป็นไปตามเจ้าหน้าที่รับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานและลักษณะของงานที่ทำ
2. ผู้รับบริการ ในแต่ละประเภทที่พฤติกรรมที่แตกต่างกันตามแต่วัตถุประสงค์และลักษณะการเข้าใช้โครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 แสดงพฤติกรรมผู้ใช้โครงการ

ประเภทผู้ใช้โครงการ	เวลา	กิจกรรม
ผู้ให้บริการ (ผู้ใช้ประจำ) - เจ้าหน้าที่และพนักงานภายในโครงการ	ก่อน 09.00 น. 09.00 น. 09.00 – 12.00 น. 12.00 – 13.00 น. 13.00 – 17.00 น. 17.00 น.	- มาจากที่จอดรถหรือทางเข้า - ลงเวลาทำงานและเริ่มปฏิบัติงาน - ปฏิบัติงานตามหน้าที่รับผิดชอบ - พักรับประทานอาหารและทำธุระส่วนตัว - กลับทำงานตามปกติ - ลงเวลาเลิกงาน
ผู้รับบริการ 1. ผู้เข้าชม - ประชาชน - นักเรียน - นักศึกษา - นักท่องเที่ยว - นักวิชาการ	ระหว่าง 9.00 – 16.00 น.	- มาจากที่จอดรถหรือมาจากทางเข้า - เข้าสู่ตัวโครงการทางโถงทางเข้า - เข้าใช้บริการสาธารณะ - ซื้อบัตรเข้าชมและฝากของ - เข้าสู่ส่วนจัดแสดง
2. ผู้มาติดต่อ - เจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการ - บุคคลหรือหน่วยงานเอกชน - นักวิชาการ	ระหว่าง 9.00 – 16.00 น.	- มาจากที่จอดรถหรือมาจากทางเข้า - เข้าสู่ตัวโครงการทางโถงทางเข้า - ติดต่อสอบถาม - เข้าพบเจ้าหน้าที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ประเภทผู้ใช้โครงการ	เวลา	กิจกรรม
3. วัตถุจัดแสดง		
- การนำเข้า	ระหว่าง 9.00 – 16.00 น.	- นำส่งที่ลานตรวจรับ - เจ้าหน้าที่ตรวจรับ - ตรวจสภาพ - ลงทะเบียนเดินทุ่ง - ถ่ายรูป - นำเข้าคลัง
- การนำออก	ระหว่าง 9.00 – 16.00 น.	- นำออกจากคลัง - ตรวจทะเบียน - ตรวจสภาพ - บรรจุหีบห่อถ้านำออกนอกพิพิธภัณฑ์ - เตรียมจัดแสดง

4.4.2 การวิเคราะห์เวลาเข้าชม

เวลาเข้าชมนิทรรศการ เพื่อให้ได้เวลาที่เหมาะสมในการเข้าชมนิทรรศการจำเป็นต้องศึกษาระยะเวลาในการเข้าชมของวัตถุแต่ละชิ้นใช้เวลามากน้อยเพียงใด เพื่อไม่ให้เกิดความรู้สึกเมื่อยล้าจากการชม และต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงอิริยาบถ

จากการสำรวจระยะเวลาผู้เข้าชมภายในส่วนนิทรรศการ ผู้เข้าชม 1 คน ใช้เวลาในการเข้าชมงานทั้งหมด โดยไม่หยุดถึง 1 ชม. ต่ำสุด 30 นาที และสูงสุด 2 ชม. ตามลำดับ ดังนั้น ระยะเวลาของผู้ชมสามารถแบ่งช่วงระยะในการชมได้ 2 ส่วน คือ

- ช่วงเช้า เริ่มตั้งแต่เวลาเปิดให้บริการถึงเที่ยงวัน
- ช่วงบ่าย เริ่มตั้งแต่บ่ายถึงช่วงเวลาปิดบริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 แสดงปริมาณของผู้เข้ามาใช้บริการ เริ่มจากเวลาทำการถึงเวลาปิดทำการ

เวลา / วัน	09.00 น.	10.00 น.	11.00 น.	12.00 น.	13.00 น.	14.00 น.	15.00 น.	16.00 น.
พุธ								
พฤหัสบดี								
ศุกร์								
เสาร์								
อาทิตย์								

มีผู้ใช้บริการมาก

มีผู้ใช้บริการปานกลาง

มีผู้ใช้บริการน้อย

จากตารางพฤติกรรมสามารถนำมาสรุปได้ดังนี้

1. ผู้ใช้บริการ

เจ้าหน้าที่และพนักงาน เดินทางเข้าสู่โครงการ โดยอาจเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัว รถโดยสาร มาจากทางเข้า ทางเข้าสู่ตัวอาคารทางเจ้าหน้าที่จะอยู่คนละด้านกับผู้ชม เพื่อความสะดวกและความคล่องตัวในการเข้า – ออก จากนั้นลงเวลาการปฏิบัติงาน และแยกย้ายกันปฏิบัติตามหน้าที่รับผิดชอบ เวลาในการปฏิบัติงานอยู่ระหว่าง 08.30 – 17.00 น.

2. ผู้รับบริการ

ผู้เข้าชมโครงการจะเข้ามาใช้บริการระหว่าง เวลา 09.30 – 17.00 น. ซึ่งแยกประเภทผู้เข้าชม 3 ประเภท ได้ดังนี้

- ผู้เข้าชม เป็นรายบุคคล ได้แก่ ประชาชนทั่วไปซึ่งเมื่อเข้าสู่โถงทางเข้าก็ทำการติดต่อสอบถาม และส่วนขายตั๋ว ฝากของ พักคอย ห้องน้ำ โทรศัพท์ หรือรับประทานอาหาร และเข้าชมนิทรรศการ เมื่อชมนิทรรศการเสร็จก็มารับของคืน ซื้อของที่ระลึก จากนั้นก็ทำธุระส่วนตัวหรือกลับเลย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ผู้ชมเป็นหมู่คณะ ได้แก่ นักเรียน นักศึกษา นักวิชาการ พฤติกรรมโดยทั่วไปก็เหมือนกับผู้ชมเป็นรายบุคคล แต่จะต้องมาติดต่อกับเจ้าหน้าที่ภายในพิพิธภัณฑ์เพื่อเข้าฟังการบรรยายก่อนที่จะเข้าชมนิทรรศการ

- ผู้มาศึกษาค้นคว้า จะเป็นลักษณะการมาใช้บริการ เพื่อการศึกษาโดยเฉพาะ เช่น มาหาข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาการจัดแสดง โดยหาข้อมูลต่างๆโดยติดต่อเจ้าหน้าที่เพื่อเข้าชมนิทรรศการ

การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ

การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้ใช้โครงการนั้นเพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนด

- องค์ประกอบของโครงการ
- ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ
- ความต้องการพื้นที่ใช้สอย

ประเภทของผู้ใช้โครงการ

1. ผู้ให้บริการ ได้แก่ พนักงานหรือเจ้าหน้าที่ของโครงการหน่วยงานต่างๆ
2. ผู้รับบริการ ได้แก่
   - 2.1 ประชาชนทั่วไป
   - 2.2 ผู้มาติดต่อ
     - 2.2.1 เจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการ
     - 2.2.2 บุคคลหรือหน่วยงานราชการ
     - 2.2.3 นักวิชาการ
     - 2.2.4 บุคคลผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ลักษณะพฤติกรรมผู้ใช้โครงการ

1. ผู้ให้บริการจะมีลักษณะหน้าที่รับผิดชอบการทำงานทำและเป็นไปตามระเบียบของหน่วยงาน
2. ผู้รับบริการมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันตามวัตถุประสงค์และการเข้าใช้โครงการ

- **ผู้ให้บริการ** พนักงานหรือเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ อาจมาโดยรถยนต์ส่วนตัว รถโดยสารหรือทางเท้าโดยเข้าสู่โครงการ ทางด้านหน้าทางเข้าสู่สำนักงาน แล้วแยกย้ายเข้าปฏิบัติงานตามหน้าที่ของแต่ละบุคคลเวลาปฏิบัติงาน 8.30 – 17.00 น.
- **ผู้รับบริการ** ผู้รับบริการของโครงการ จะใช้บริการตั้งแต่ช่วงเวลา 9.30 – 17.00 น. มีลักษณะของผู้เข้าชมแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเภทที่ 1 ผู้เข้าชมเป็นรายบุคคล ได้แก่ ประชาชนทั่วไป เมื่อมาถึงพิพิธภัณฑ์จะเข้าสู่ตัวอาคารจากโถงทางเข้าสู่โถงต้อนรับเพื่อติดต่อในส่วนประชาสัมพันธ์ ส่วนขายตั๋วอาจมีการใช้บริการส่วนของ ห้องน้ำ โทรศัพท์ หรือฝากของสัมภาระส่วนฝากของ แล้วเข้ามาชมนิทรรศการ เมื่อชมเสร็จรับของคืน ซื้อของที่ระลึกแล้วจึงกลับออกไป

ประเภทที่ 2 ผู้เข้าชมเป็นหมู่คณะ ได้แก่ นักเรียน นักศึกษา พฤติกรรมโดยทั่วไปคล้ายกับผู้เข้าชมบุคคล แต่จะต้องมีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯก่อน เพื่อเข้าฟังการบรรยายก่อนเข้าชมนิทรรศการ

ประเภทที่ 3 ผู้มาศึกษาค้นคว้า จะมาใช้บริการเพื่อการศึกษา ค้นคว้าโดยเฉพาะ เช่น ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาการจัดแสดง โดยมีการติดต่อเจ้าหน้าที่เมื่อทำการศึกษาเสร็จอาจมีการเข้าชมนิทรรศการหรือกลับออกไปเลย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ให้บริการ (ฝ่ายบริหารงานธุรการและงานทั่วไป)

- หัวหน้าพิพิธภัณฑ์ (ภัณฑารักษ์ 8)

แผนภูมิที่ 4.1 แสดงพฤติกรรมหัวหน้าพิพิธภัณฑ์

ผู้ให้บริการ (ฝ่ายบริหารงานธุรการและงานทั่วไป)

- รองหัวหน้าพิพิธภัณฑ์ (ภัณฑารักษ์ 5)

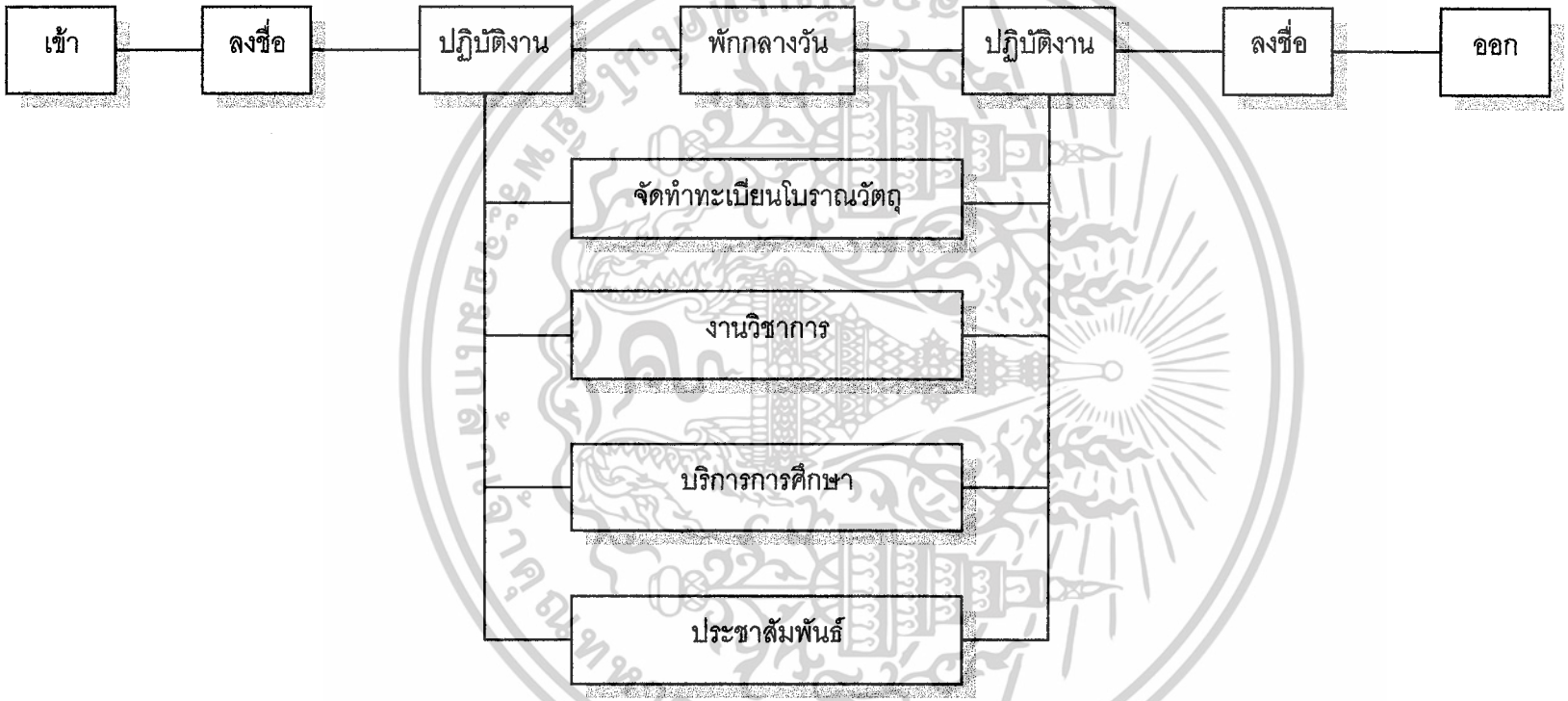

แผนภูมิที่ 4.2 แสดงพฤติกรรมผู้ช่วยผู้อำนวยการ

ผู้ให้บริการ (ฝ่ายบริหารงานธุรการและงานทั่วไป)

- เจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ

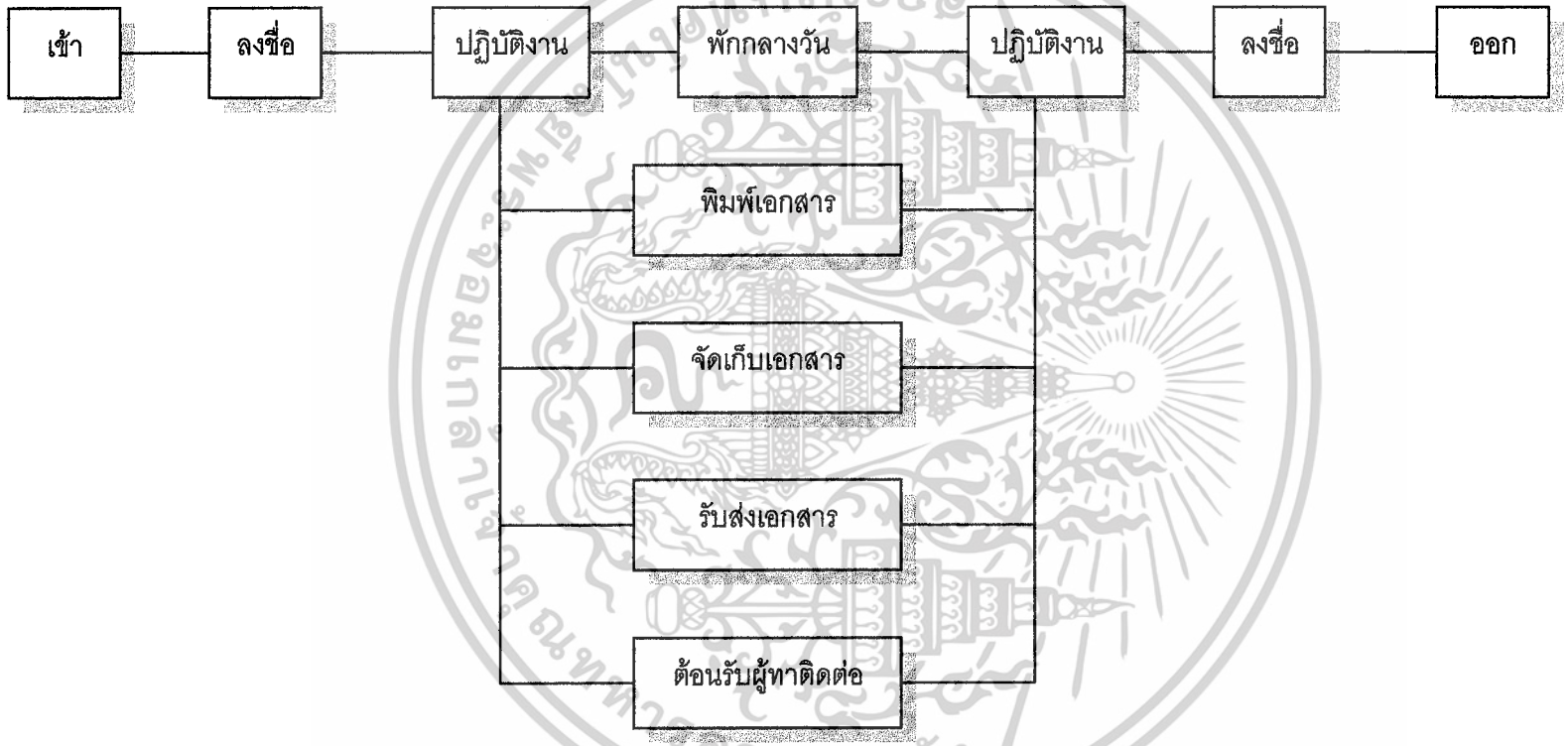

แผนภูมิที่ 4.3 แสดงพฤติกรรมการทำงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ

ผู้ให้บริการ (ฝ่ายบริหารงานธุรการและงานทั่วไป)

- เจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน/บัญชี

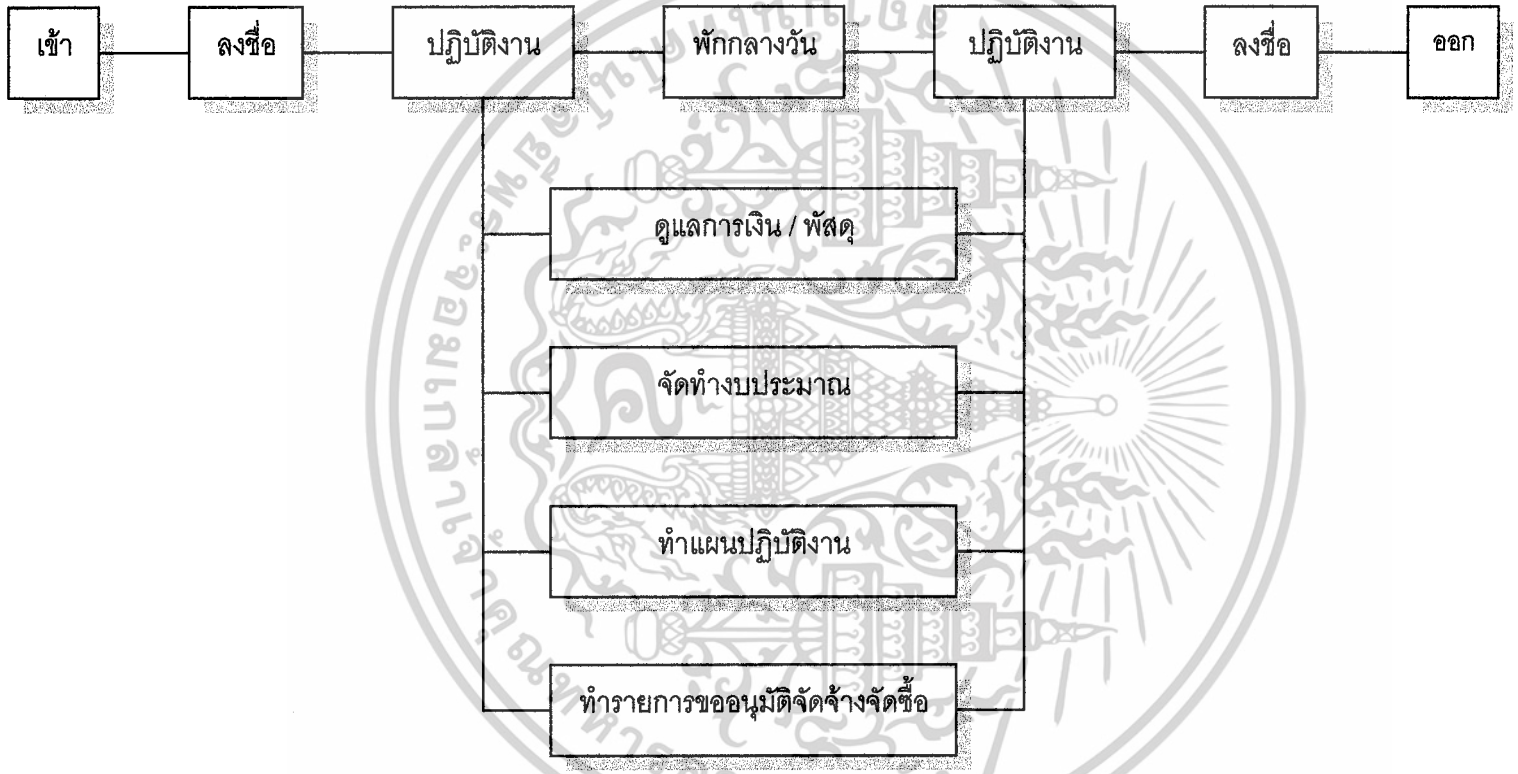

แผนภูมิที่ 4.4 แสดงพฤติกรรมการทำงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน/บัญชี

ผู้ให้บริการ (ฝ่ายวิชาการ)

- เจ้าหน้าที่งานทะเบียน

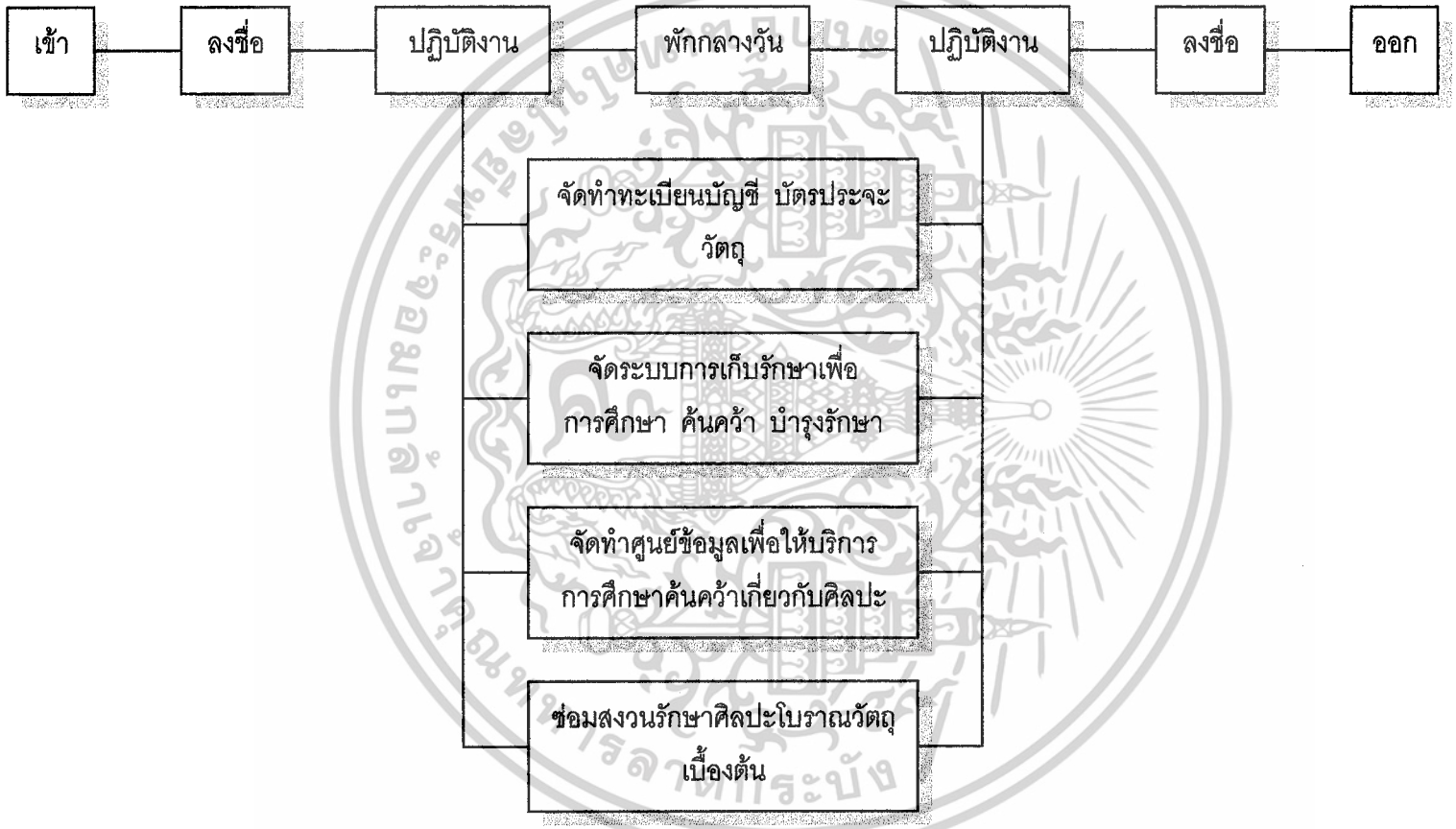

แผนภูมิที่ 4.5 แสดงพฤติกรรมการทำงานของเจ้าหน้าที่งานทะเบียน

ผู้ให้บริการ (ฝ่ายวิชาการ)

- ภัณฑารักษ์ 7

แผนภูมิที่ 4.6 แสดงพฤติกรรมการทำงานของเจ้าหน้าที่งานวิชาการ

ผู้ให้บริการ (ฝ่ายวิชาการ)

- เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์ 5

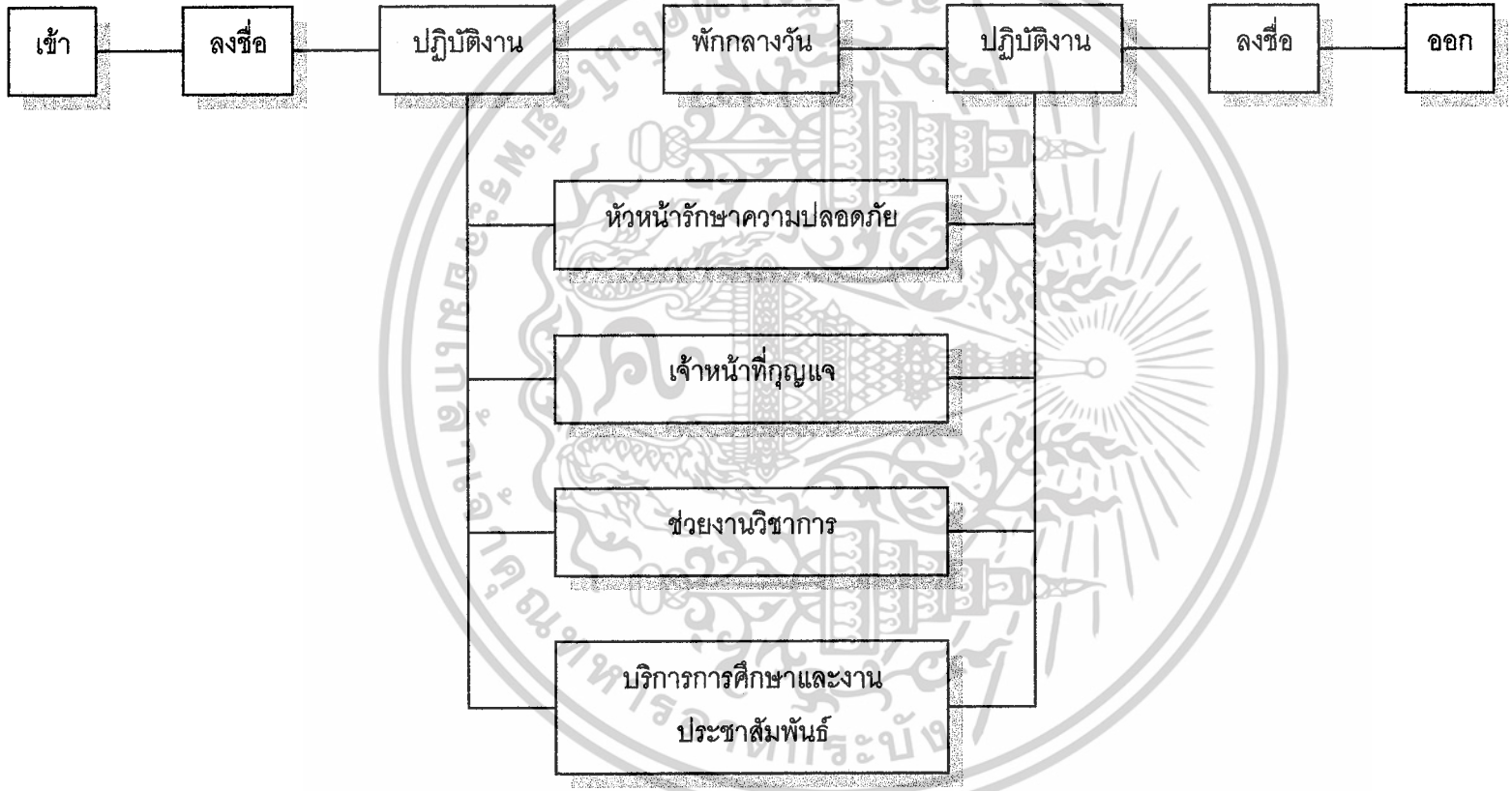

แผนภูมิที่ 4.7 แสดงพฤติกรรมการทำงานของเจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์ 5

ผู้ให้บริการ (ฝ่ายเทคนิคการจัดแสดง)

- เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์ 4

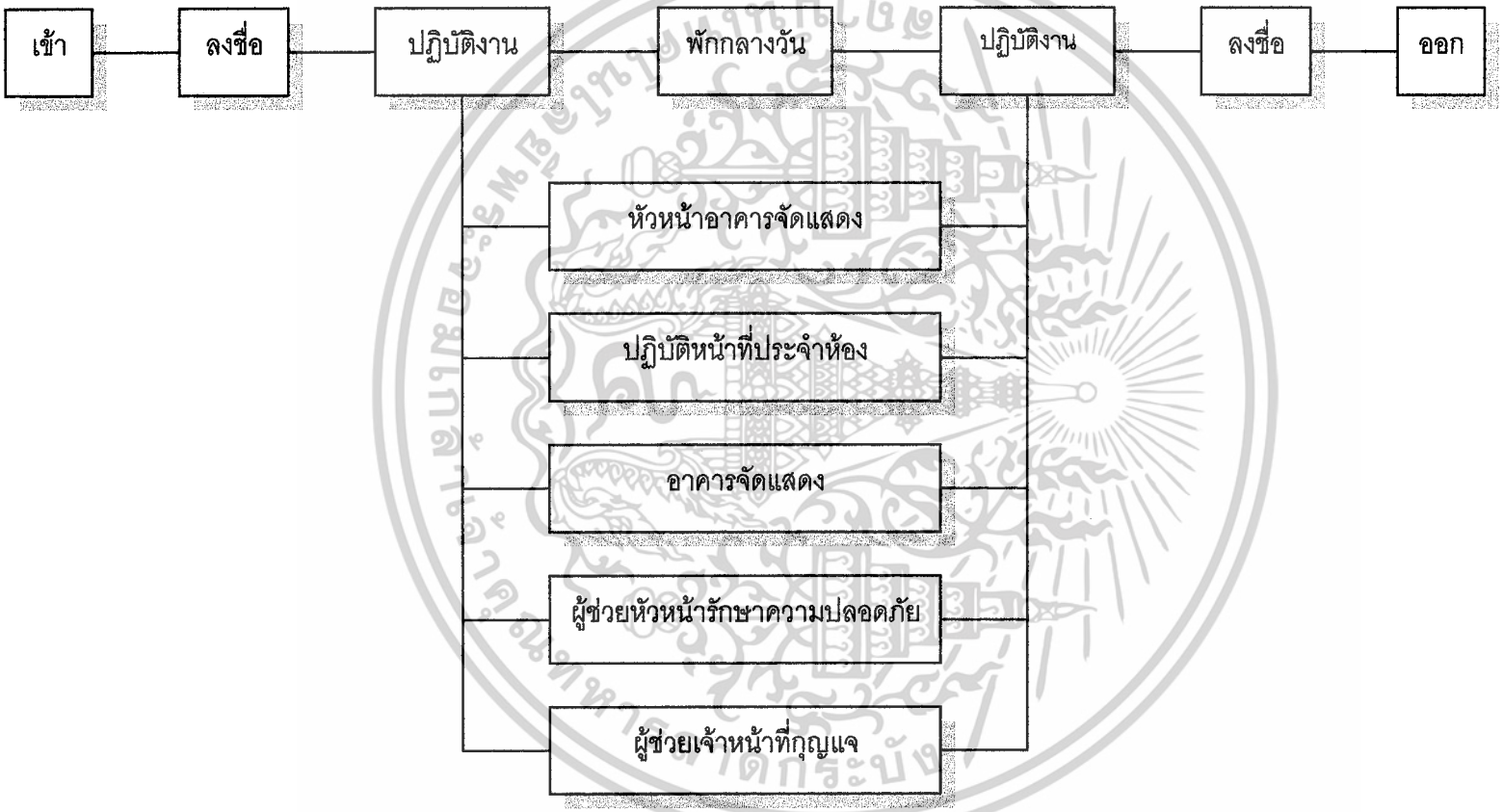

แผนภูมิที่ 4.8 แสดงพฤติกรรมการทำงานของเจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์ 4

ผู้ให้บริการ (ฝ่ายวิชาการ)

- พนักงานประจำห้องจัดแสดง

แผนภูมิที่ 4.9 แสดงพฤติกรรมการทำงานของพนักงานประจำห้องจัดแสดง

ลิขสิทธิ์ของสถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ให้บริการ (ฝ่ายเทคนิคการจัดแสดง)

- เจ้าหน้าที่ควบคุมห้องประชุมบรรยาย

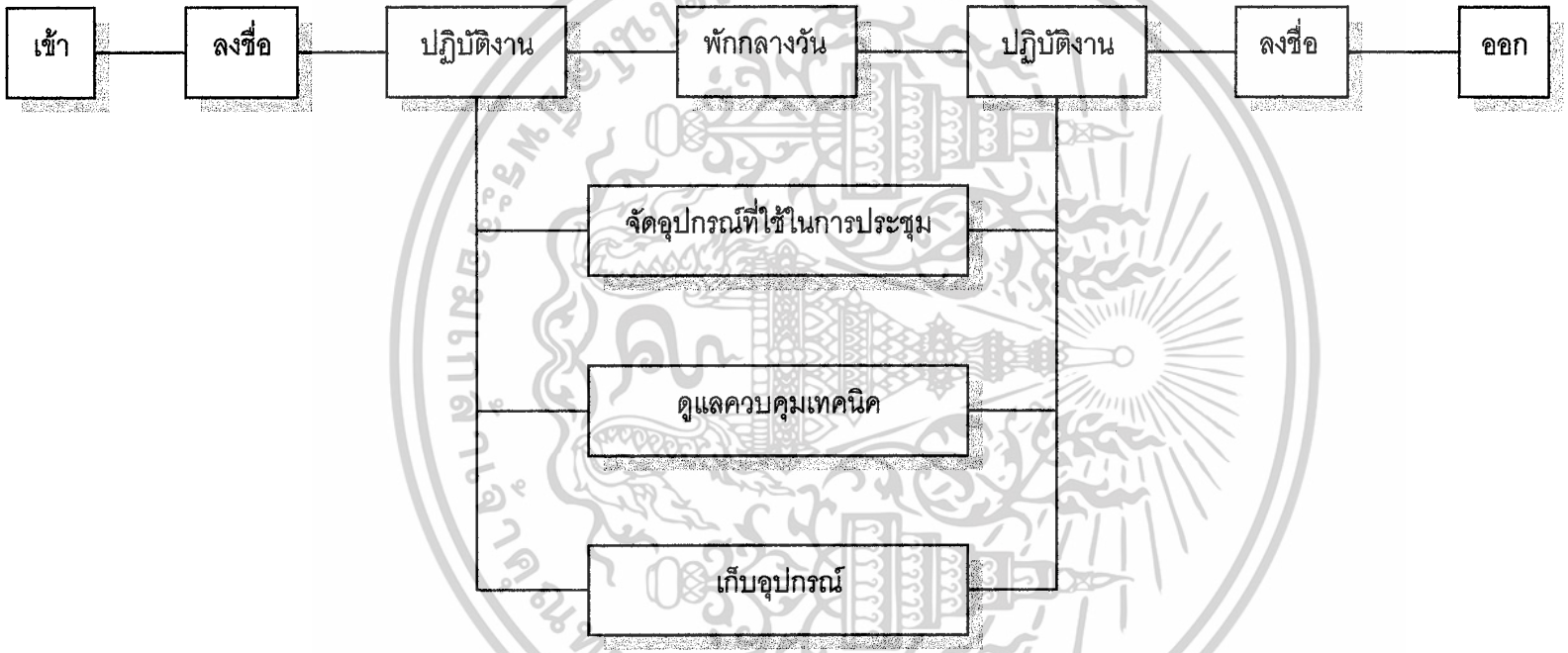

แผนภูมิที่ 4.10 แสดงพฤติกรรมการทำงานของเจ้าหน้าที่ควบคุมห้องประชุมบรรยาย

ผู้ให้บริการ
- เจ้าหน้าที่ขายบัตร / ฝากของ

แผนภูมิที่ 4.11 แสดงขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ขายบัตร / ฝากของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ให้บริการ

- ยามรักษาการณ์

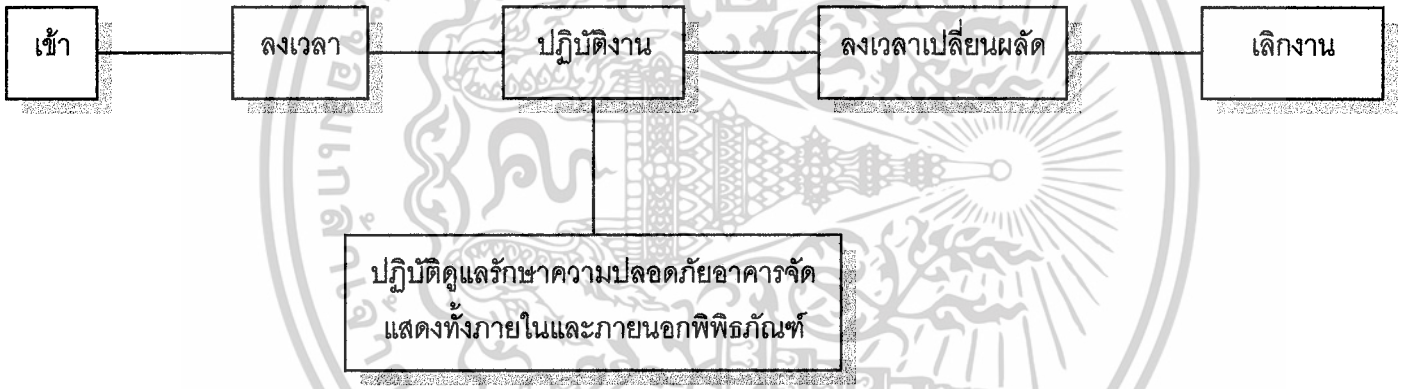

แผนภูมิที่ 4.12 แสดงพฤติกรรมการทำของยามรักษาการณ์

ผู้ให้บริการ

- จ้างเหมาบริการ

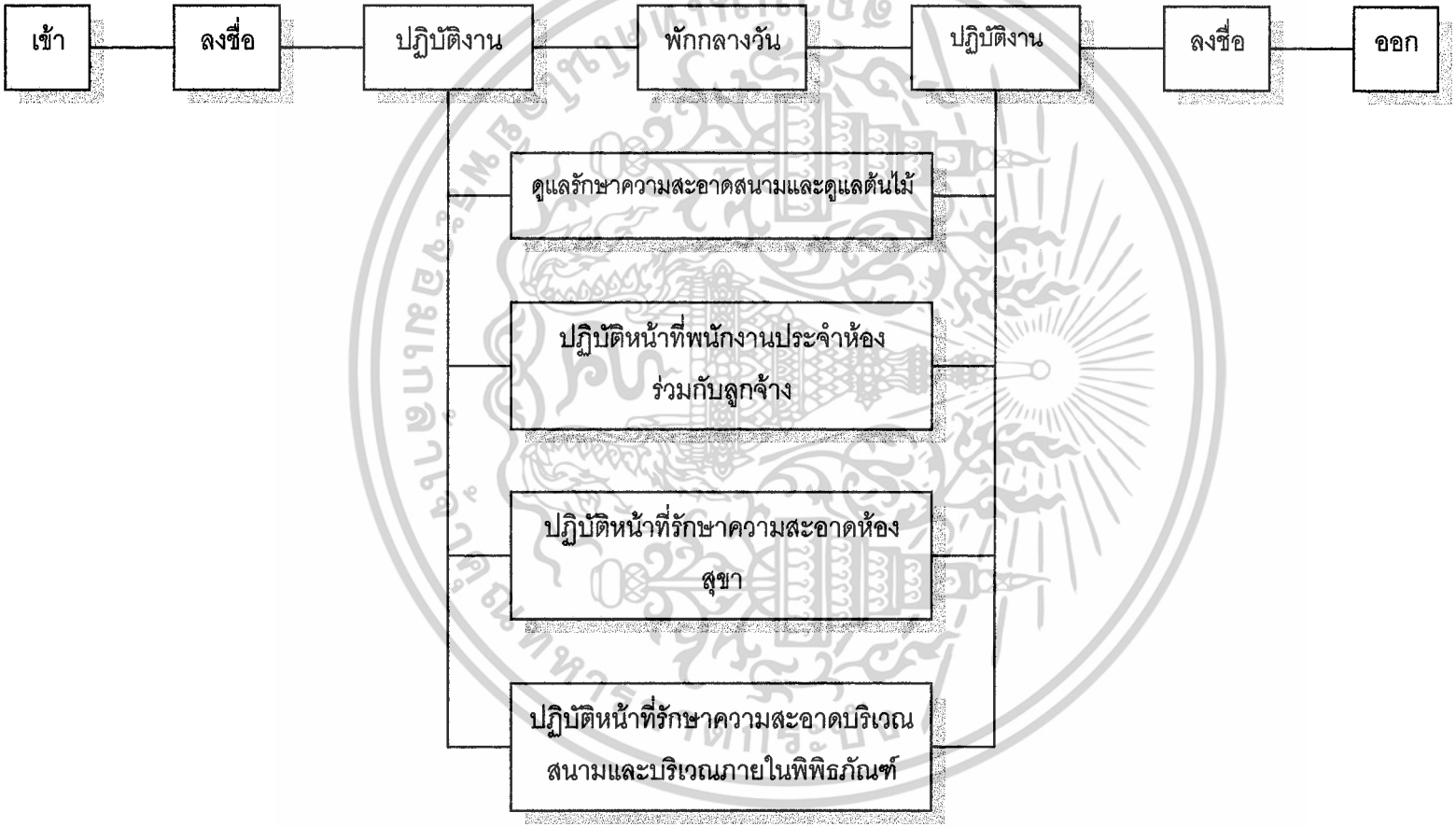

แผนภูมิที่ 4.13 แสดงพฤติกรรมการทำงานของพนักงานจ้างเหมาบริการ

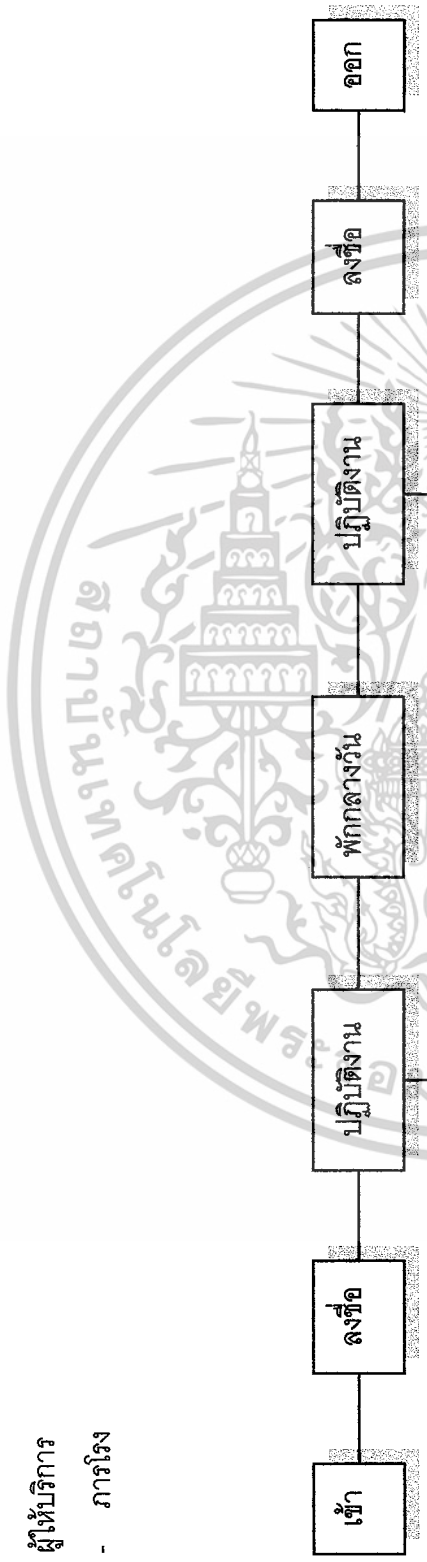

แผนภูมิที่ 4.14 แสดงพฤติกรรมการทำงานของภารโรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้รับบริการ (แบบรายบุคคล)

- ประชาชนทั่วไป
- นักท่องเที่ยว

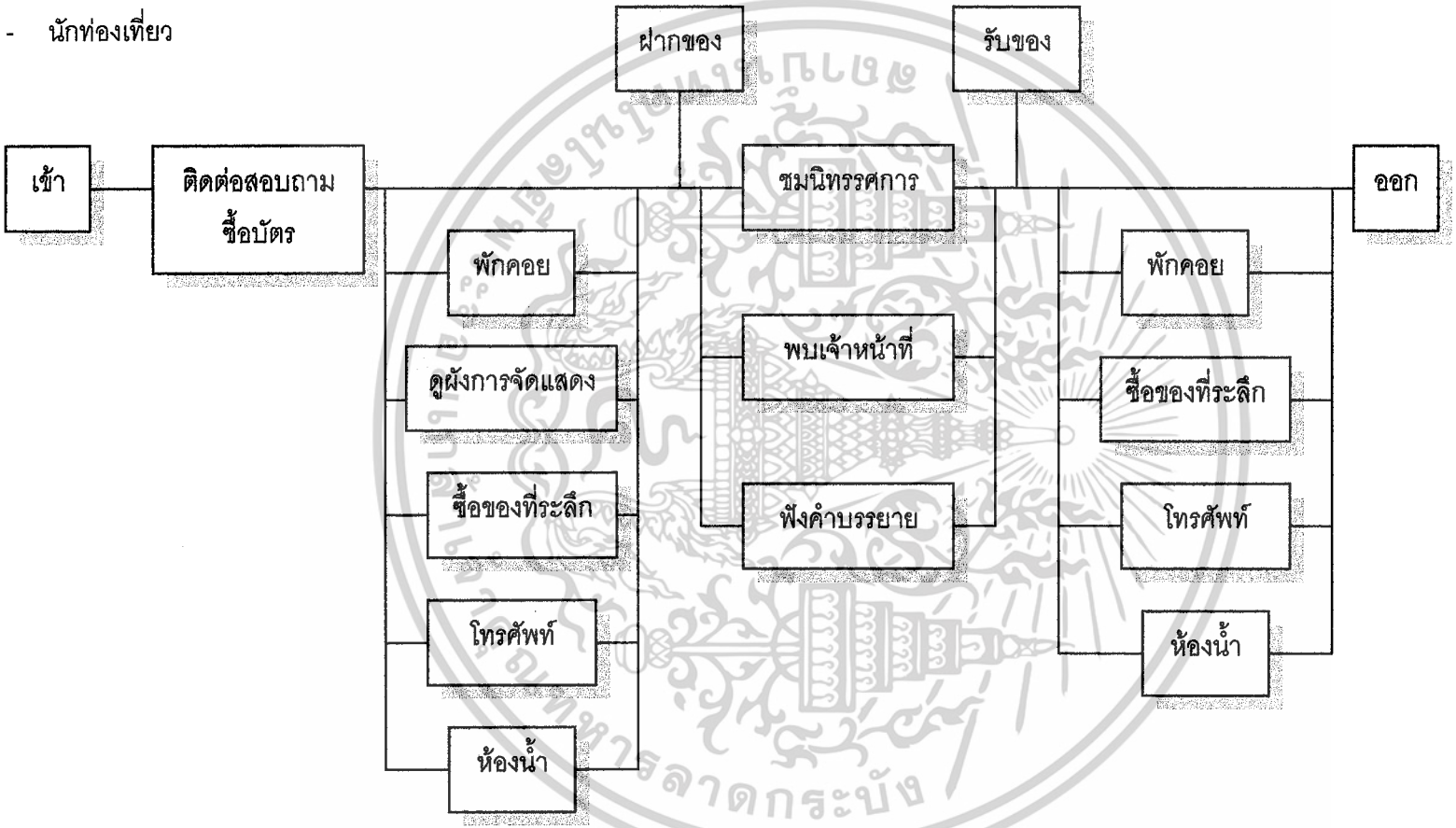

แผนภูมิที่ 4.15 แสดงพฤติกรรมของผู้รับบริการแบบรายบุคคล

ผู้รับบริการ (แบบหมู่คณะ)

- นักเรียน , นักศึกษา

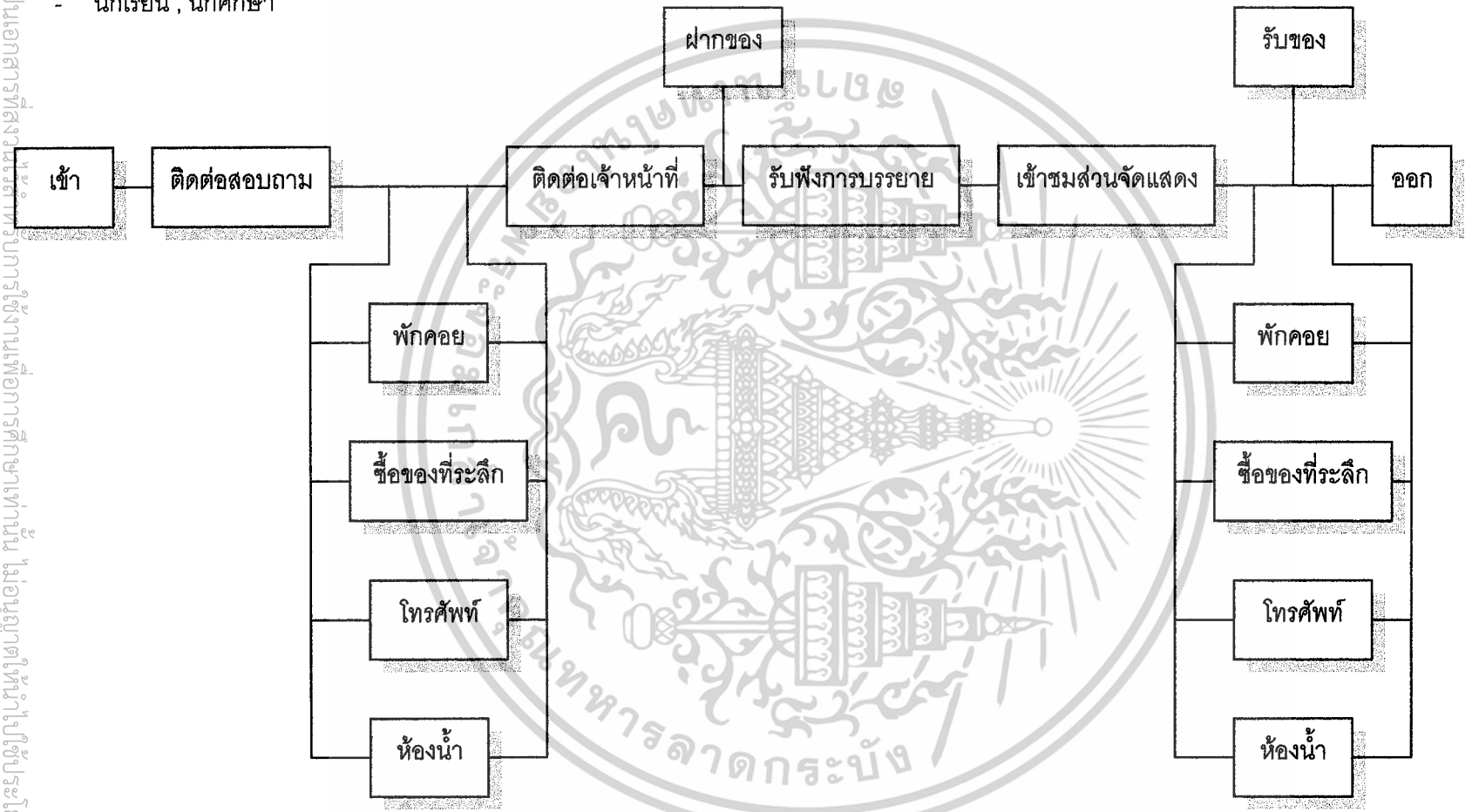

แผนภูมิที่ 4.16 แสดงพฤติกรรมผู้รับบริการแบบหมู่คณะ

ผู้ใช้บริการห้องประชุม – บรรยาย

- นักเรียน - นักศึกษา (เป็นหมู่คณะ)

- วิทยากร

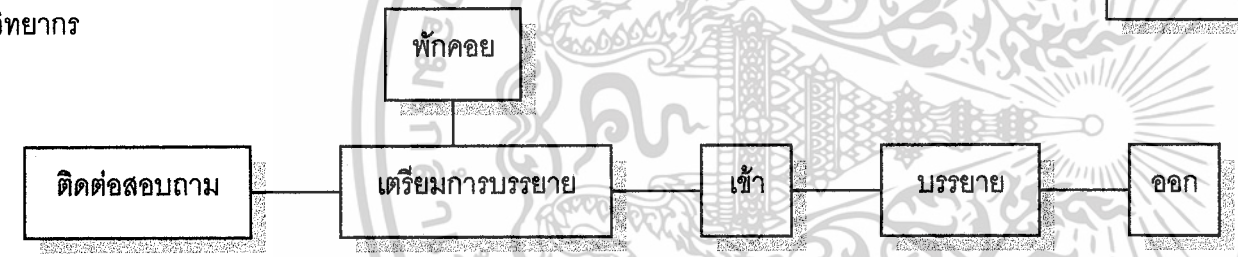

- ผู้ร่วมการสัมมนา

แผนภูมิที่ 4.17 แสดงพฤติกรรมผู้ใช้บริการห้องประชุม – บรรยาย

ผู้มาติดต่อ

- นักวิชาการ
- นักเรียน , นักศึกษา
- ประชาชนทั่วไป

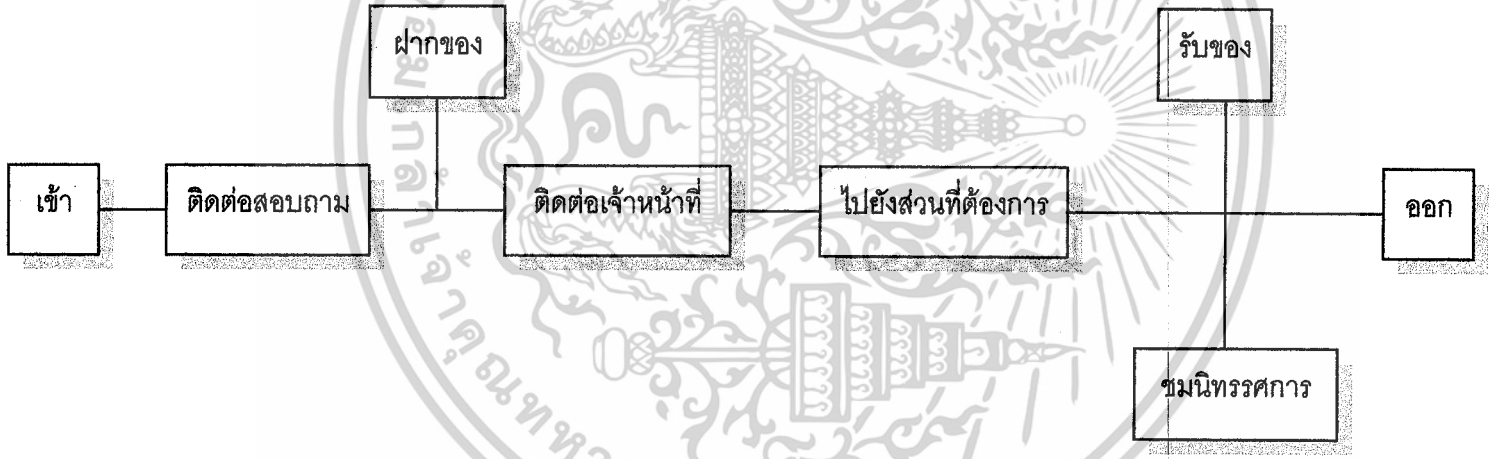

แผนภูมิที่ 4.18 แสดงพฤติกรรมผู้มาติดต่อ

- การนำวัตถุเข้าคลัง

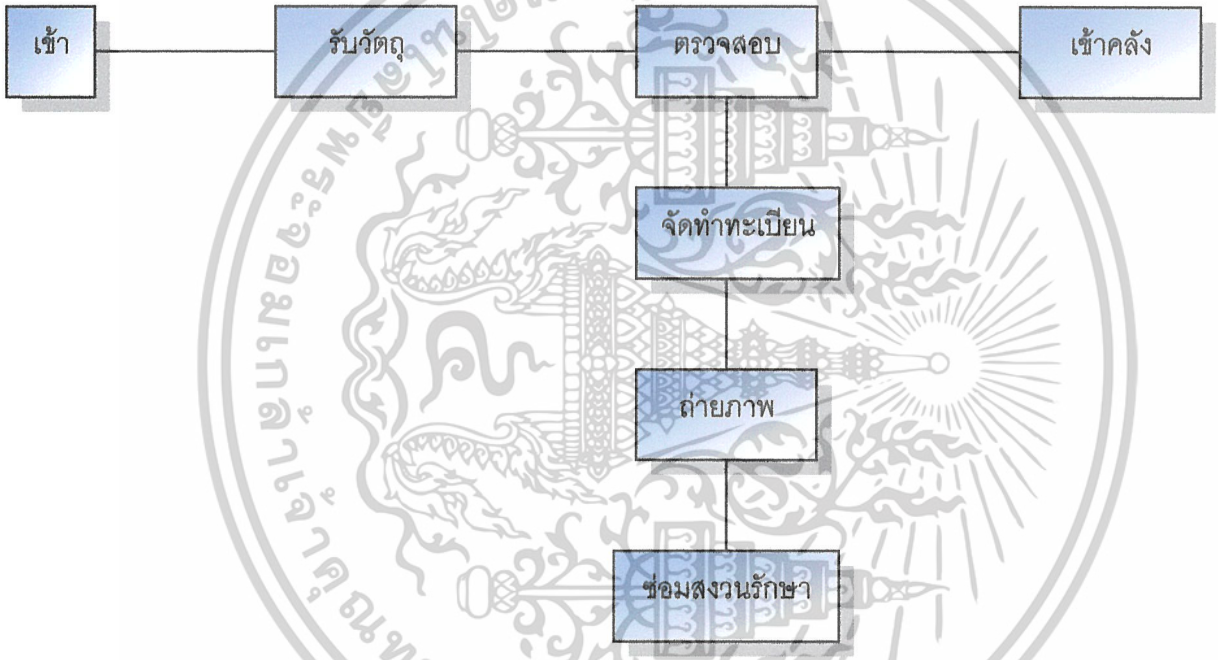

แผนภูมิที่ 4.19 แสดงพฤติกรรมของวัตถุเข้าคลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิที่ 4.20 แสดงพฤติกรรมของการนำวัตถุออกนอกคลัง

- การนำวัตถุออกนอกคลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.5 การวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโครงการ

องค์ประกอบของโครงการสามารถศึกษาค้นคว้าได้จาก

1. การแบ่งส่วนทำงานและอัตรากำลัง โดยวิเคราะห์ถึงระบบการทำงาน และกิจกรรมของแต่ละหน่วยงานตามข้อมูลเบื้องต้น
2. พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ ซึ่งสามารถแบ่งตามความต้องการได้ดังนี้
   2.1 ความต้องการทางกายภาพ
   2.2 ความต้องการด้านความปลอดภัย
   2.3 ความต้องการด้านสังคม

จากการศึกษาประกอบกับการเปรียบเทียบกับโครงการประเภทเดียวกัน ซึ่งสามารถพิจารณาองค์ประกอบหลักของโครงการ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะดังนี้

1. องค์ประกอบหลัก เป็นองค์ประกอบที่สำคัญและจำเป็นของโครงการ ซึ่งประกอบไปด้วย
   1.1 ส่วนสำนักงาน
      - ส่วนบริหารงานทั่วไป
      - ส่วนวิชาการ
      - ส่วนช่างเทคนิค ศิลปกรรม
   1.2 ส่วนจัดแสดงนิทรรศการถาวร
   1.3 ส่วนห้องสมุดศึกษาค้นคว้า
2. องค์ประกอบเสริม คือองค์ประกอบที่มาช่วยในการเสริมให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยพิจารณาถึงความต้องการของพฤติกรรมผู้ใช้โครงการ ซึ่งองค์ประกอบเสริมได้แก่
   2.1 ส่วนบริการสาธารณะ
      - ที่จอดรถ
      - โถงทางเข้า
      - ติดต่อสอบถาม
      - ฝากของ
      - ขายของที่ระลึก
      - โทรศัพท์
      - ห้องน้ำ

การศึกษาพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่เพื่อที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์องค์ประกอบต่างๆในโครงการรวมทั้งการวิเคราะห์พื้นที่ความต้องการมาตรฐานของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์เพื่อต้องการทราบถึง ความสัมพันธ์ของหน้าที่ใช้สอยและกิจกรรม เพื่อจัดหาองค์ประกอบในแต่ละส่วนให้เกิดความสัมพันธ์ และสอดคล้องกับหน้าที่และกิจกรรมขององค์ประกอบนั้นๆในแต่ละระดับ ซึ่งมีหลักในการพิจารณาคือ

1. พิจารณาจากหน้าที่ใช้สอยหลัก ซึ่งได้แก่ หน้าที่ที่สอดคล้องกับเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ของโครงการ
2. พิจารณาจากหน้าที่ใช้สอยรอง ซึ่งได้แก่ กิจกรรมการดำเนินงานของโครงการ
3. พิจารณาจากิจกรรมที่กระทำหรือพฤติกรรมนั้นๆ ที่สัมพันธ์กับการวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์นั้น จะแสดงค่าโดยใช้ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบชุดเดียวกัน โดยการกำหนดค่าของตัวเลขดังนี้

1 แทนค่าความสัมพันธ์น้อยที่สุด

2 แทนค่าความสัมพันธ์น้อย

3 แทนค่าความสัมพันธ์มาก

4 แทนค่าความสัมพันธ์มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าความสัมพันธ์องค์ประกอบของโครงการ

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าความสัมพันธ์องค์ประกอบของโครงการ

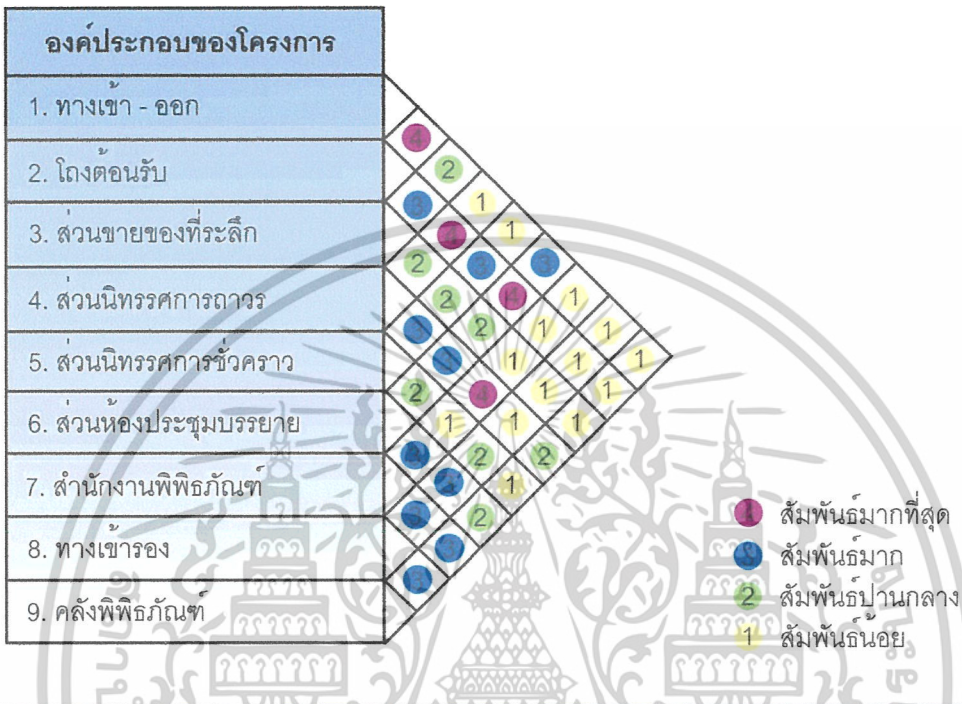

ความสัมพันธ์แบบโครงตาข่ายองค์ประกอบของโครงการ

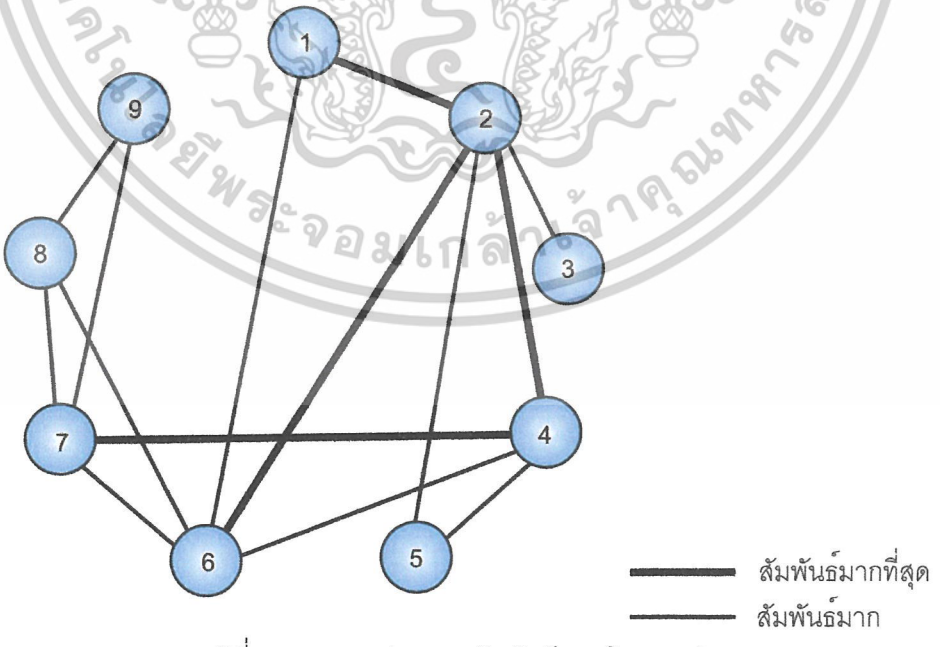

แผนภูมิที่ 4.21 แสดงค่าความสัมพันธ์แบบโครงตาข่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

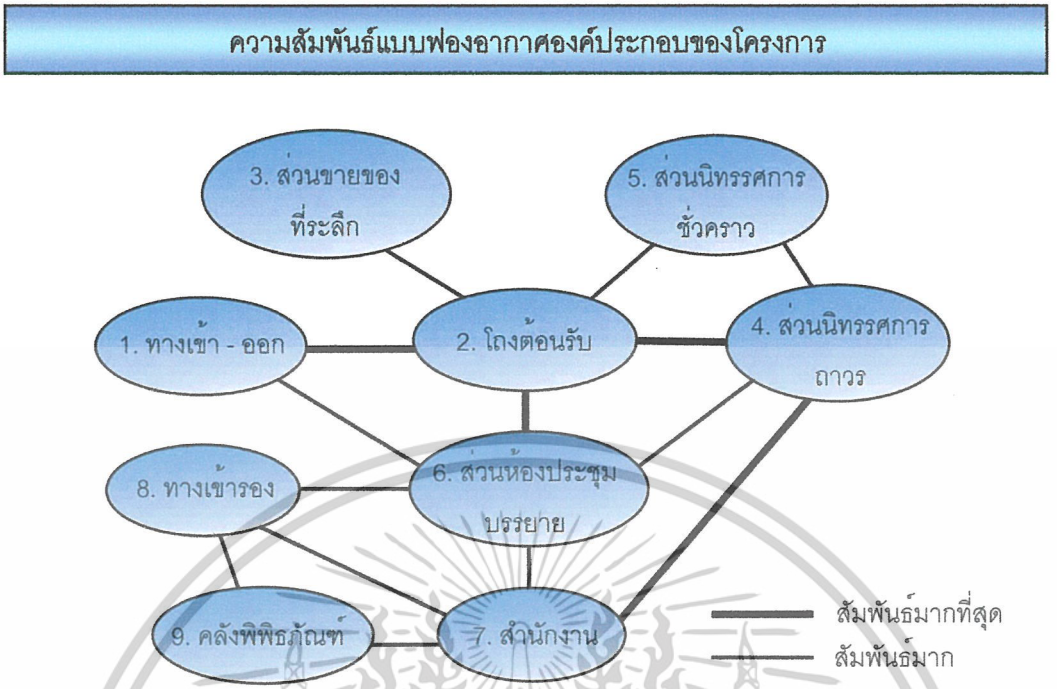

แผนภูมิที่ 4.22 แสดงค่าความสัมพันธ์แบบฟองอากาศองค์ประกอบของโครงการ

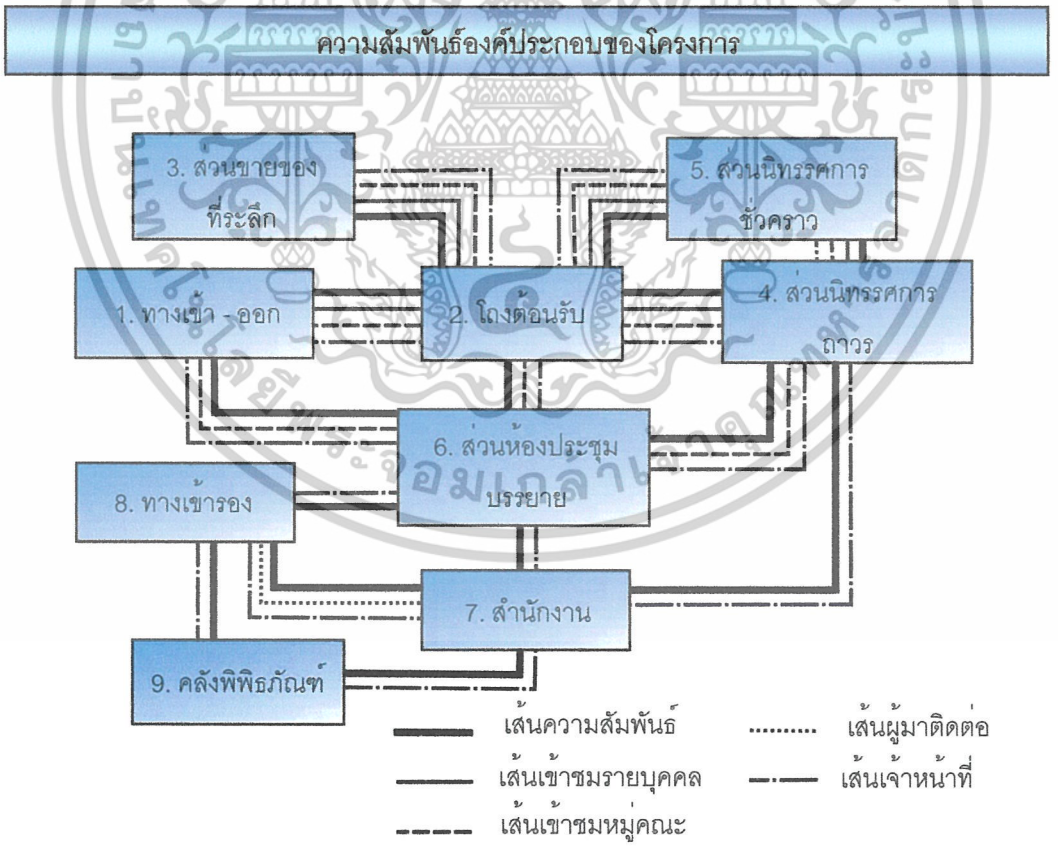

แผนภูมิที่ 4.23 แสดงความสัมพันธ์องค์ประกอบของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าความสัมพันธ์ส่วนโถงบริการ

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าความสัมพันธ์ส่วนโถงบริการ

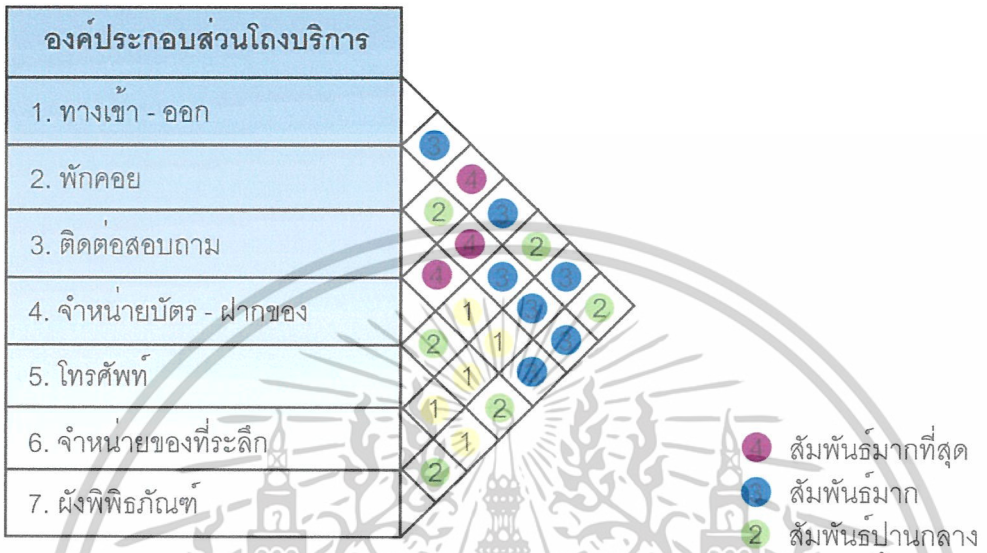

ความสัมพันธ์แบบโครงตาข่ายส่วนโถงบริการ

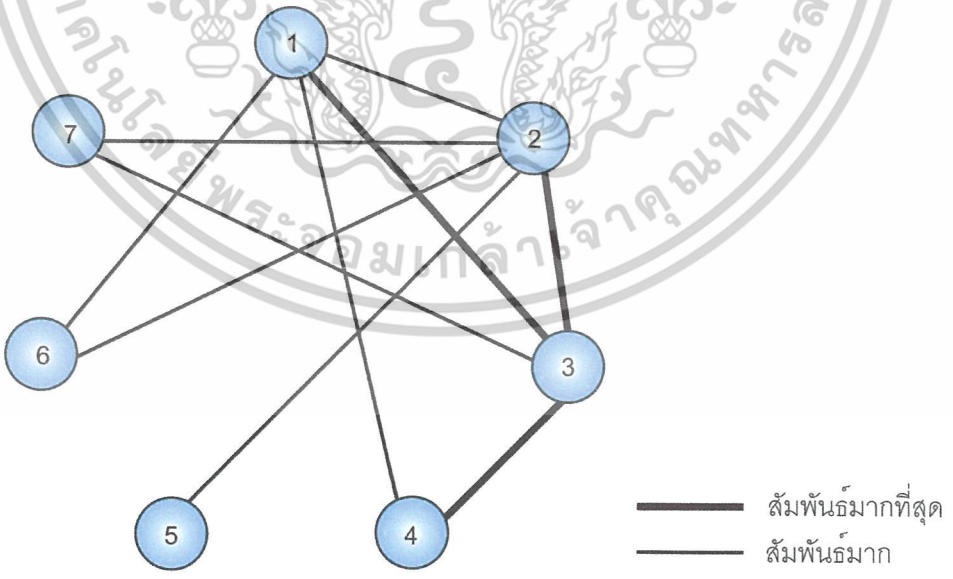

แผนภูมิที่ 4.24 แสดงค่าความสัมพันธ์แบบโครงตาข่ายส่วนโถงบริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

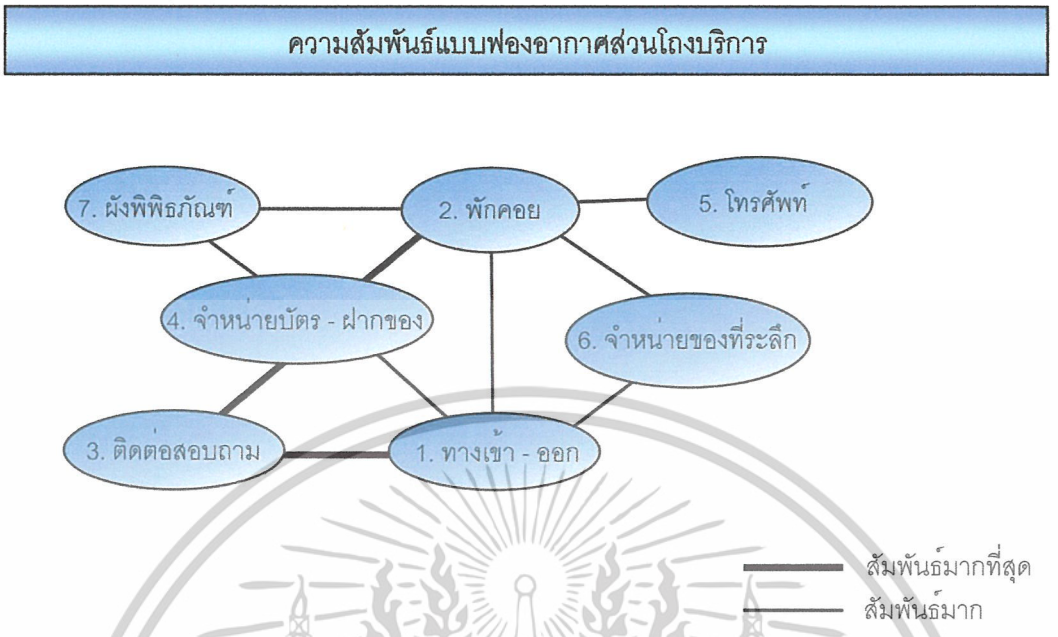

แผนภูมิที่ 4.25 แสดงค่าความสัมพันธ์แบบฟองอากาศส่วนโถงบริการ

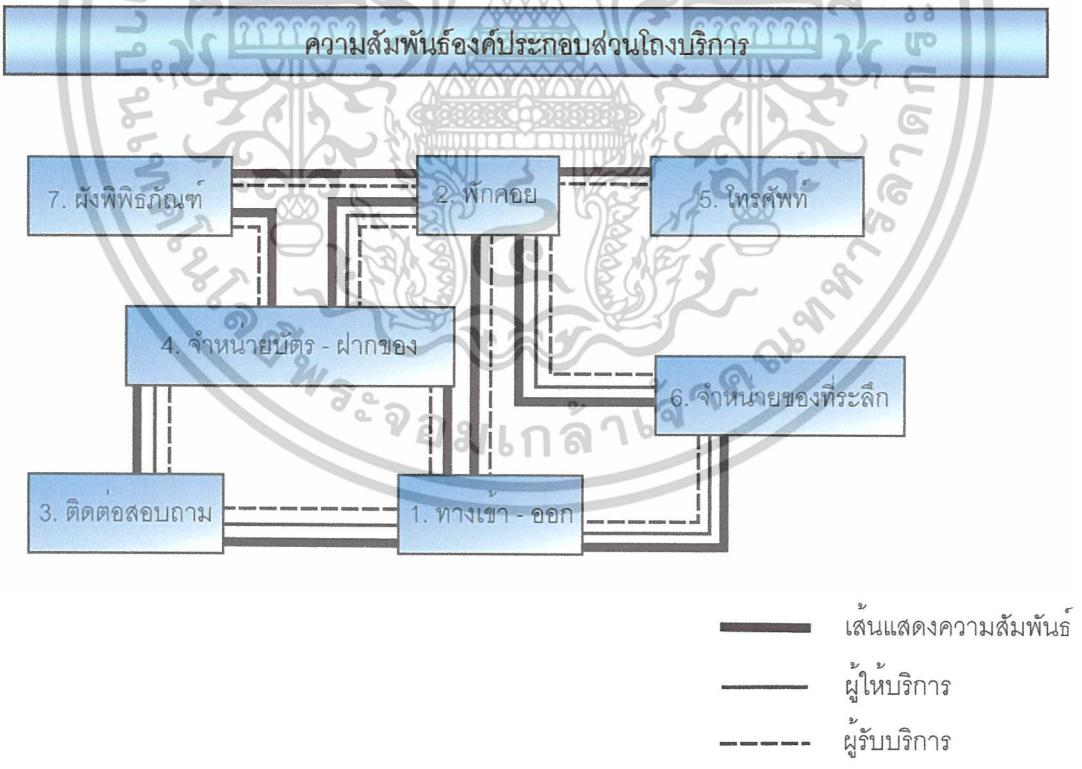

แผนภูมิที่ 4.26 แสดงค่าความสัมพันธ์องค์ประกอบส่วนโถงบริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าความสัมพันธ์ส่วนห้องประชุมบรรยาย

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าความสัมพันธ์ส่วนห้องประชุมบรรยาย

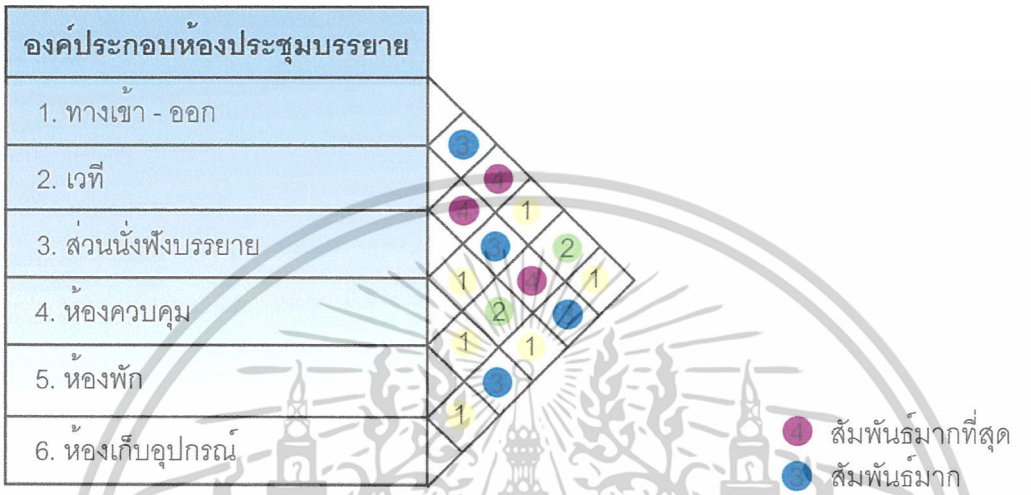

ความสัมพันธ์แบบโครงตาข่ายส่วนห้องประชุมบรรยาย

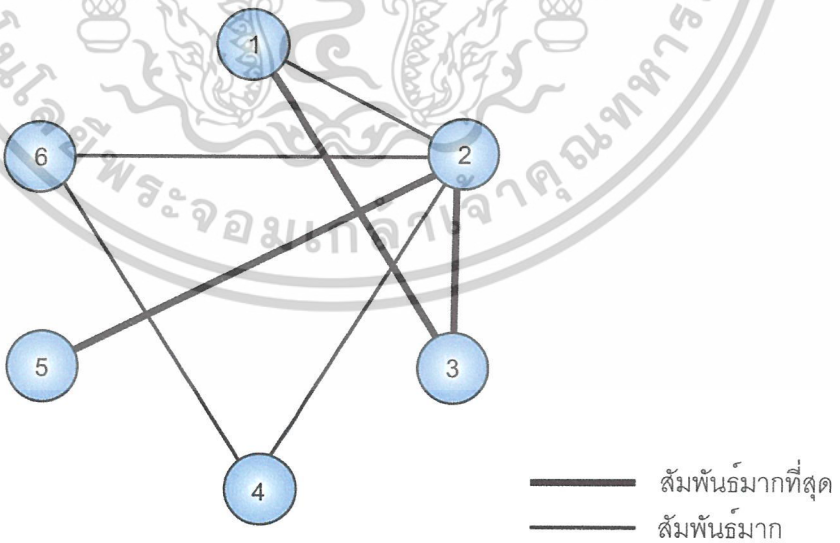

แผนภูมิที่ 4.27 แสดงค่าความสัมพันธ์แบบฟองอากาศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

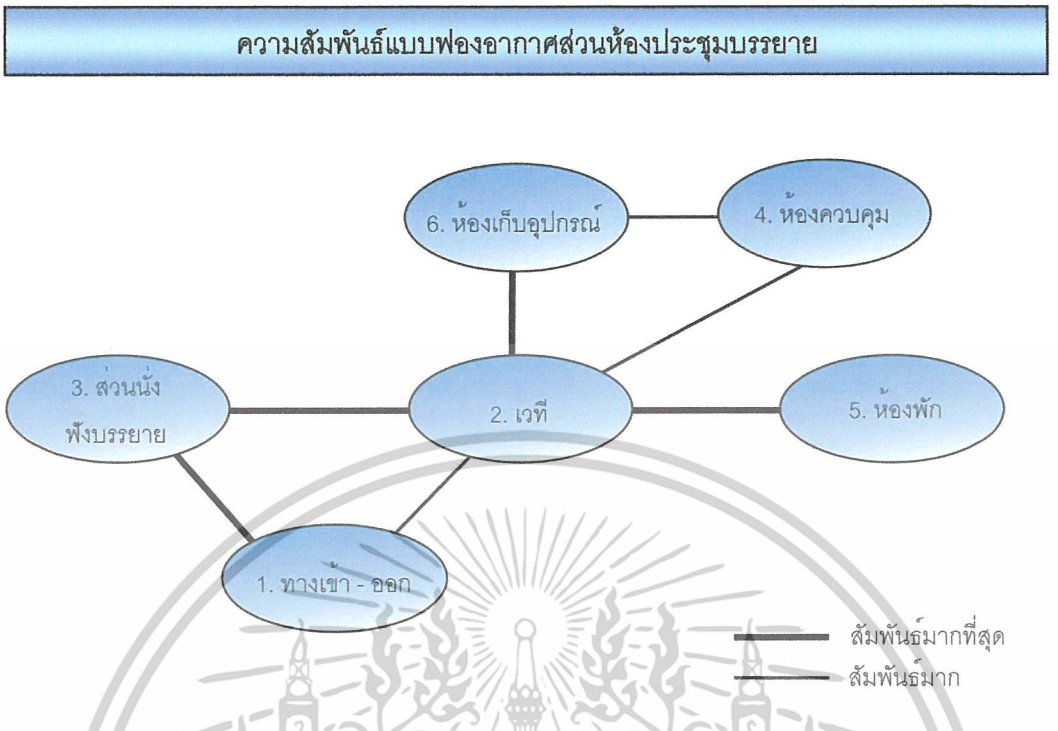

แผนภูมิที่ 4.28 แสดงค่าความสัมพันธ์แบบฟองอากาศส่วนห้องประชุมบรรยาย

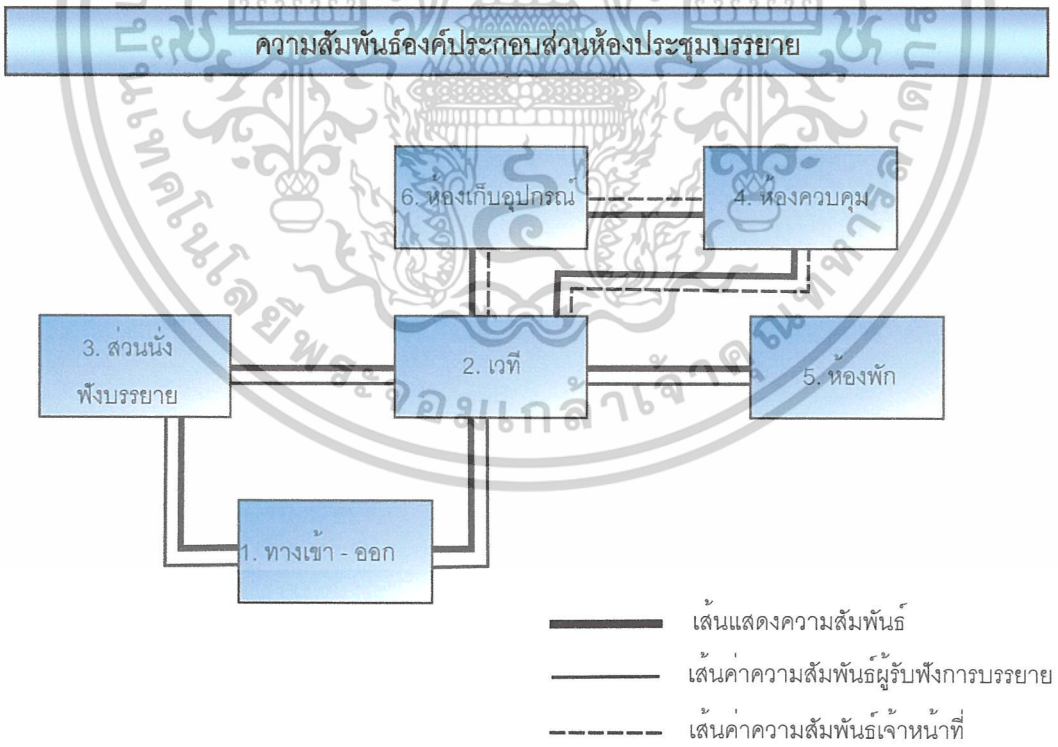

แผนภูมิที่ 4.29 แสดงค่าความสัมพันธ์องค์ประกอบส่วนห้องบรรยาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าความสัมพันธ์ส่วนสำนักงาน

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าความสัมพันธ์ส่วนสำนักงาน

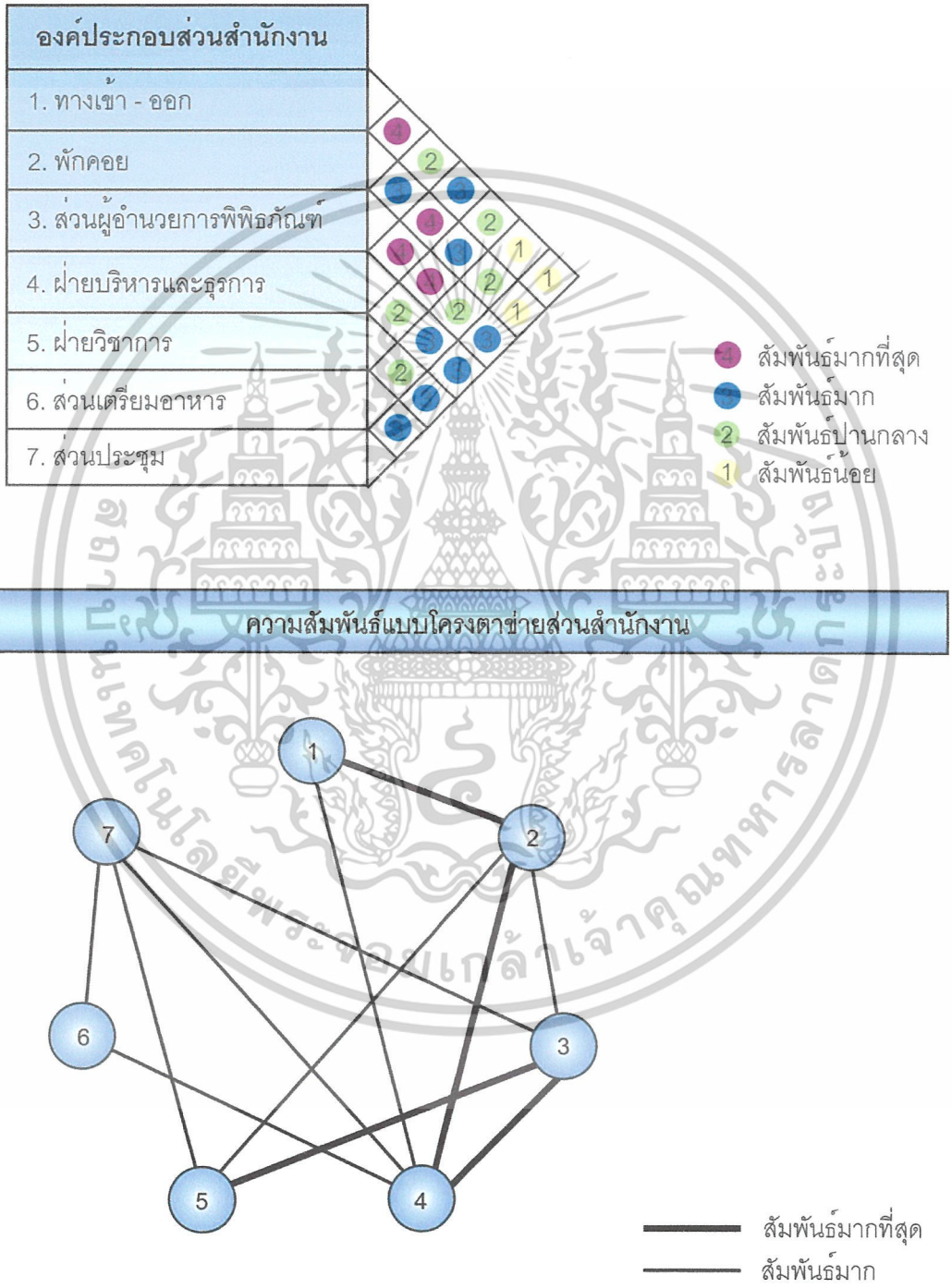

แผนภูมิที่ 4.30 แสดงค่าความสัมพันธ์แบบฟองอากาศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

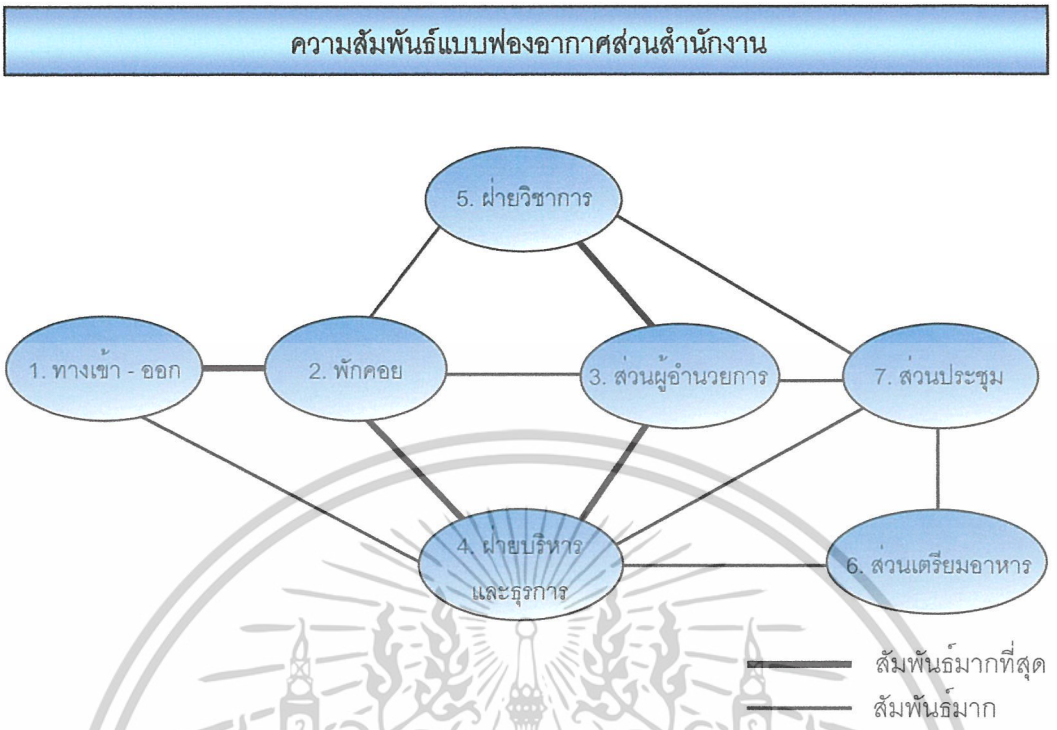

แผนภูมิที่ 4.31 แสดงค่าความสัมพันธ์แบบฟองอากาศส่วนสำนักงาน

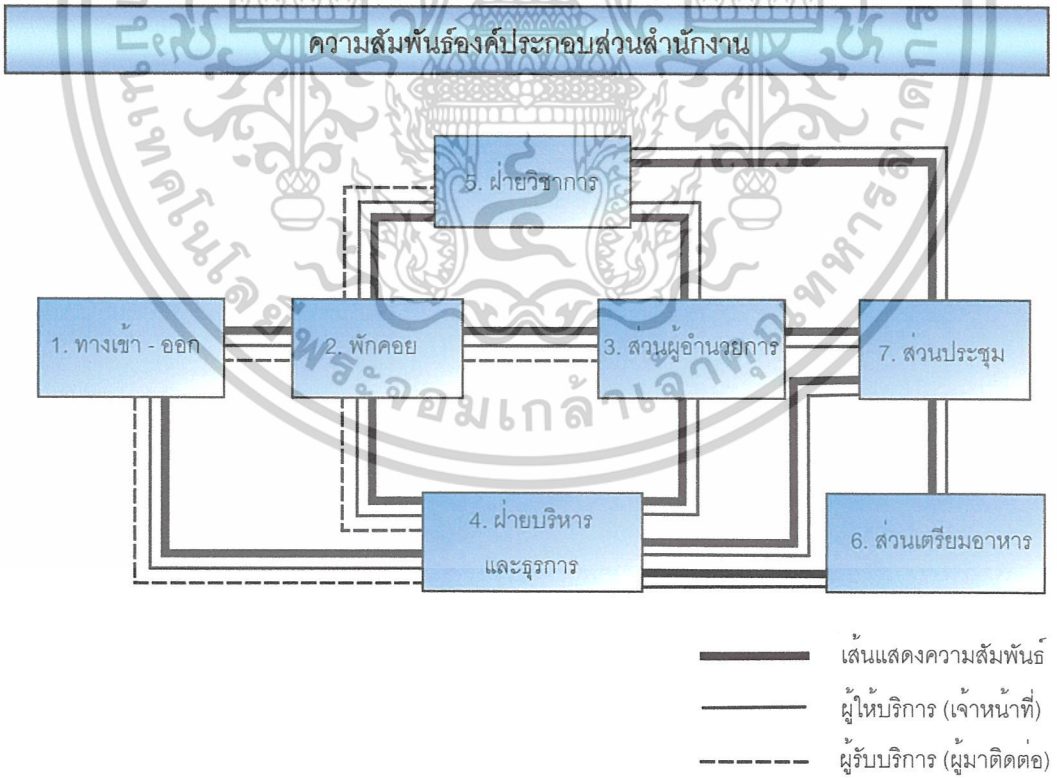

แผนภูมิที่ 4.32 แสดงค่าความสัมพันธ์องค์ประกอบส่วนสำนักงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.6 วิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยในส่วนต่าง ๆของโครงการ

จากการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวกับผู้ใช้สอยโครงการและวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของโครงการ ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมและความต้องการเครื่องใช้สอยเพื่อหาความต้องการใช้พื้นที่ใช้สอยภายในส่วนต่างๆ ตามองค์ประกอบของโครงการสามารถแบ่งออกได้ดังนี้

ตารางที่ 4.8 ตารางวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยส่วนสำนักงาน

ตำแหน่ง / แผนก	จำนวน	องค์ประกอบ	พื้นที่ / หน่วย	พื้นที่รวม
1.ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์ 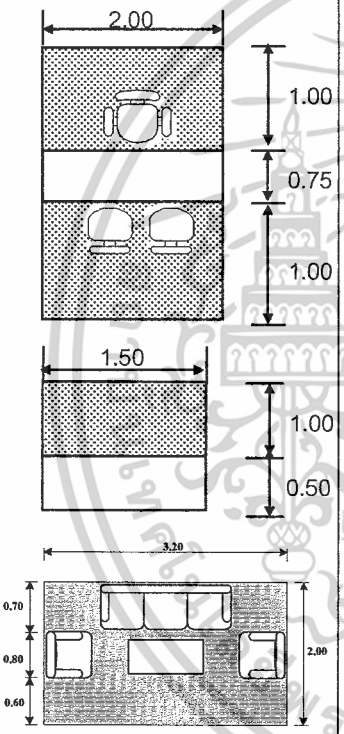	1	- โต๊ะทำงานขนาด 0.75x2.00x0.75 - เก้าอี้ขนาด 0.50x0.55x0.45 - เก้าอี้ผู้มาติดต่อ 0.50x0.55x0.45 - ตู้เก็บเอกสาร ขนาด 0.50x1.50x1.30 - ชุดรับแขก - โซฟา 0.80x1.80x0.40 - โต๊ะข้าง 0.45x0.45x0.40 - โต๊ะกลาง 0.60x0.90x0.40 - ARM CHAIR 0.80x0.80x0.40	5.50 2.25 6.48	5.50 2.25 6.48
2. เจ้าหน้าที่บริหารงานธุรการ 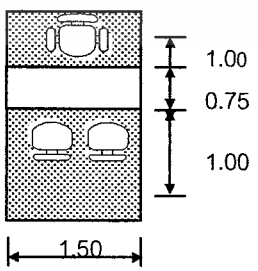	1	โต๊ะทำงาน 0.75x1.50x0.75 - เก้าอี้ 0.50x0.50x0.45 - เก้าอี้ผู้มาติดต่อ 0.45x0.45x0.45	4.125	4.125

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ตำแหน่ง / แผนก	จำนวน	องค์ประกอบ	พื้นที่ / หน่วย	พื้นที่ รวม
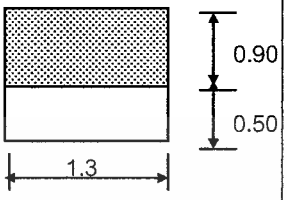		- ตู้เก็บเอกสาร ขนาด 0.50x0.90x1.30	1.35	1.35
3. เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์ (งานดูแลรักษาความปลอดภัย และอาคารสถานที่)	1	- โต๊ะทำงาน 0.75x1.50x0.75 - เก้าอี้ 0.50x0.50x0.45	2.625	2.625
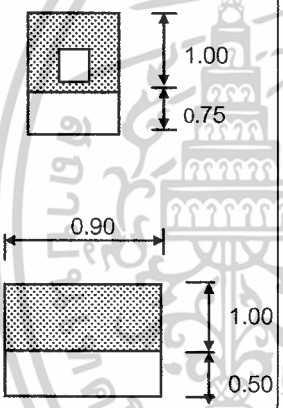		- ตู้เก็บเอกสาร ขนาด 0.50x0.90x1.00	1.35	1.35
4. นักการภารโรง	1	- โต๊ะทำงาน 0.75x0.80x0.75 - เก้าอี้ 0.50x0.50x0.45	2.68	2.68
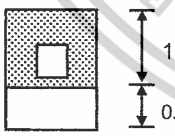				
เครื่องถ่ายเอกสาร 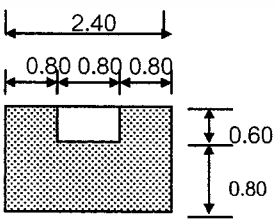		- เครื่องถ่ายเอกสาร 0.60x0.80x0.75	3.36	3.36

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ตำแหน่ง / แผนก	จำนวน	องค์ประกอบ	พื้นที่ / หน่วย	พื้นที่ รวม
5. ภัณฑารักษ์ 7 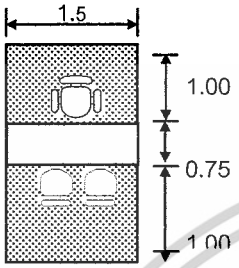	1	- โต๊ะทำงาน 0.75x1.50x0.75 - เก้าอี้ 0.50x0.50x0.45 - เก้าอี้ผู้มาติดต่อ 0.45x0.45x0.45	4.125	4.125
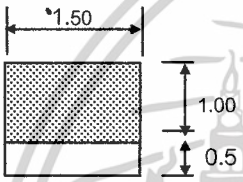		- ตู้เก็บเอกสาร ขนาด 0.50x1.50x1.30	2.25	2. 25
6. นักวิชาการวัฒนธรรม 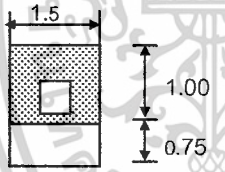	2	- โต๊ะทำงาน 0.75x1.50x0.75 - เก้าอี้ 0.50x0.50x0.45	2.625	5.25
7.เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์ 5 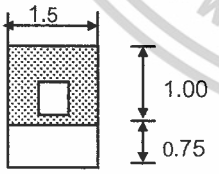	2	- โต๊ะทำงาน 0.75x1.50x0.75 - เก้าอี้ 0.50x0.50x0.45	2.625	5.35
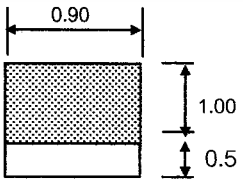		- ตู้เก็บเอกสาร ขนาด 0.50x0.90x1.30	1.35	2.70

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ตำแหน่ง / แผนก	จำนวน	องค์ประกอบ	พื้นที่ / หน่วย	พื้นที่รวม
8. เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์ 4 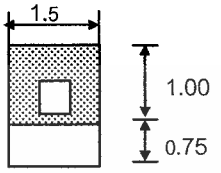	1	- โต๊ะทำงาน 0.75x1.50x0.75 - เก้าอี้ 0.50x0.50x0.45	2.625	2.625
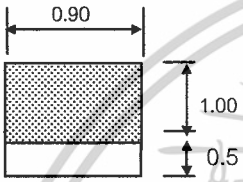		- ตู้เก็บเอกสาร ขนาด 0.50x0.90x1.30	1.35	1.35
9. ส่วนประชุม 10 ที่นั่ง 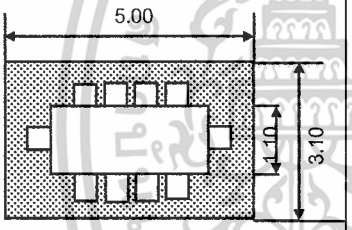	1	- โต๊ะประชุม 1.10x3.00x0.75 - เก้าอี้ 0.50x0.50x0.45	20.40	20.40
10. ส่วนเตรียมอาหาร 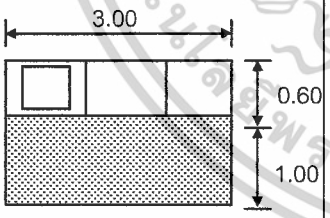	1	- เคาร์เตอร์ ขนาด 0.60x1.80x1.50	2.88	2.88
11. ส่วนพักคอย 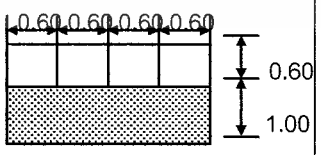	4	- เก้าอี้พักคอย 0.60x0.80x0.45	1.28	5.12

รวมพื้นที่การใช้งาน 77.69 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.9 แสดงการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยส่วนสำนักงาน

องค์ประกอบ	จำนวน	พท. / หน่วย	ทางสัญจร 30%	พื้นที่รวม
1. ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์	1	14.23	2.8	17.03
2. เจ้าหน้าที่บริหารงานธุรการ	1	5.48	1.1	6.58
3. เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์ 5	2	7.96	1.6	9.56
4. นักการภารโรง	1	2.68	0.5	3.18
5. เครื่องถ่ายเอกสาร	1	3.36	0.7	4.06
6. ภัณฑารักษ์ 7	1	6.40	1.8	8.20
7. นักวิชาการวัฒนธรรม	2	5.25	1.05	6.30
8. เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์ 4	1	3.98	0.8	4.78
9. ส่วนประชุม 10 ที่นั่ง	1	20.40	4.08	24.48
10. ส่วนเตรียมอาหาร	1	2.88	0.58	3.46
11. ส่วนพักคอย	4	5.12	1.02	6.14
รวม	14	77.74	16.03	93.77

รวมพื้นที่ที่ต้องการ 93.77 ตร.ม.

พื้นที่จริงของสำนักงาน 160 ตร.ม.

พื้นที่ต่าง 66.23 ตร.ม.

พื้นที่เหลือ 66.23 ตร.ม. นำมาแบ่งส่วนต่างๆ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 ตารางวิเคราะห์เพื่อแบ่งพื้นที่เฉลี่ยคืนในส่วนสำนักงาน

องค์ประกอบ	พื้นที่ต้องการ	พื้นที่เพิ่มเติม	พื้นที่รวม
1. ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์	17.03	12.028	29.058
2. เจ้าหน้าที่บริหารงานธุรการ	6.58	4.65	11.23
3. เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์ 5	9.56	6.75	16.31
4. นักการภารโรง	3.18	2.24	5.42
5. เครื่องถ่ายเอกสาร	4.06	2.87	6.93
6. ภัณฑารักษ์ 7	8.20	5.79	13.99
7. นักวิชาการวัฒนธรรม	6.30	4.45	10.75
8. เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์ 4	4.78	3.37	8.15
9. ส่วนประชุม 10 ที่นั่ง	24.48	17.30	41.78
10. ส่วนเตรียมอาหาร	3.46	2.45	5.91
11. ส่วนพักคอย	6.14	4.34	10.48
รวม	93.77	66.23	160

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 ตารางวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยส่วนโถงต้อนรับ

ตำแหน่ง / แผนก	จำนวน	องค์ประกอบ	พื้นที่ / หน่วย	พื้นที่ รวม
1. ส่วนพักคอย 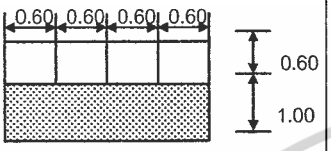 	15	- เก้าอี้พักคอยขนาด 0.60x0.60x0.45	0.96	14.40
2. เจ้าหน้าที่ติดต่อสอบถาม/ จำหน่ายบัตร 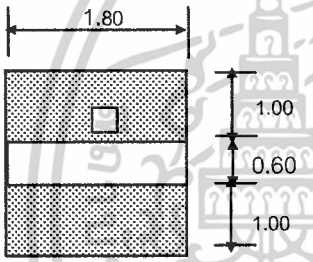 	1	- เคาท์เตอร์จำหน่ายบัตร/ติดต่อสอบถาม ขนาด 0.60x1.80x0.95 - เก้าอี้พนักงาน ขนาด 0.45x0.45x0.45	4.68	4.68
3. ส่วนฝากของ 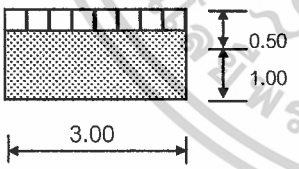 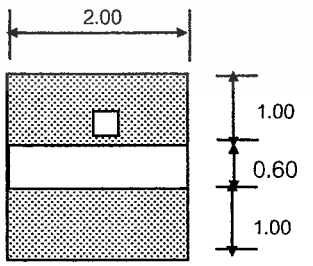 	1	- ล๊อคเกอร์เก็บของ ขนาด 0.50x3.80x2.00 - เคาท์เตอร์รับฝากของ ขนาด 0.60x2.00x0.95 - เก้าอี้ ขนาด 0.45x0.45x0.45	5.7 5.2	5.7 5.2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ตำแหน่ง / แผนก	จำนวน	องค์ประกอบ	พื้นที่ / หน่วย	พื้นที่ รวม
4. ส่วนขายของที่ระลึก 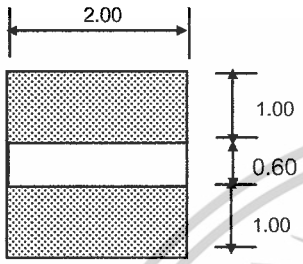	1	- เคาท์เตอร์ขายของที่ระลึก ขนาด 0.60x2.00x0.95	5.2	5.2
5. ผังพิพิธภัณฑ์ 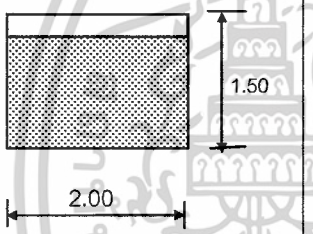	1	- บอร์ดจัดแสดง ขนาด 0.50x1.00	1.5	1.5
6. โทรศัพท์สาธารณะ 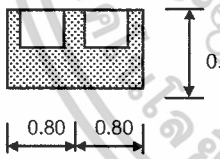	4	- พื้นที่ติดตั้งต่อเครื่อง 0.80x0.80 x1.00	0.64	2.56

รวมพื้นที่ที่ต้องการใช้งาน 39.24 ตารางเมตร

* หมายเหตุ จำนวนที่นั่งพักคอยคิดจาก 20 % ของจำนวนผู้เข้าชมเฉลี่ย 1 วัน ของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 แสดงการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยส่วนโถงต้อนรับ

องค์ประกอบ	จำนวน	พท. / หน่วย	ทางสัญจร 50%	พื้นที่รวม
1. พักคอย	15	14.40	7.2	21.6
2. ส่วนติดต่อสอบถาม/จำหน่ายบัตร	1	4.68	2.34	7.02
3. ส่วนรับฝากของ	1	10.09	5.045	15.135
4. ส่วนขายของที่ระลึก	1	5.2	2.6	7.8
5. ผังพิพิธภัณฑ์	1	1.5	0.75	2.25
6. โทรศัพท์สาธารณะ	4	2.56	1.28	3.84
รวม	18	38.48	19.21	57.64

รวมพื้นที่ที่ต้องการ 57.64 ตร.ม.
พื้นที่จริงของโถงต้อนรับ 88 ตร.ม.
พื้นที่ต่าง 30.36 ตร.ม.
พื้นที่เหลือ 30.36 ตร.ม. นำมาแบ่งส่วนต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ 4.13 ตารางวิเคราะห์เพื่อพื้นที่ที่เฉลี่ยคืนในส่วนโถงต้อนรับ

องค์ประกอบ	พื้นที่ต้องการ	พื้นที่เพิ่มเติม	พื้นที่รวม
1. พักคอย	21.6	11.38	10.22
2. ส่วนติดต่อสอบถาม/จำหน่ายบัตร	7.02	3.70	10.72
3. ส่วนรับฝากของ	15.135	7.97	23.105
4. ส่วนขายของที่ระลึก	7.8	4.11	11.91
5. ผังพิพิธภัณฑ์	2.25	1.18	3.43
6. โทรศัพท์สาธารณะ	3.84	2.02	5.86
รวม	57.64	30.36	88

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.14 ตารางวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยส่วนห้องประชุมบรรยาย

ตำแหน่ง / แผนก	จำนวน	องค์ประกอบ	พื้นที่ / หน่วย	พื้นที่รวม
1. เก้าอี้นั่งฟังบรรยาย 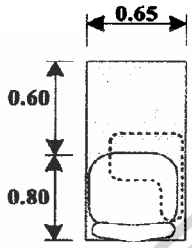	50	- เก้าอี้นั่งฟังบรรยาย ขนาด 0.65x0.65x0.45	0.96	48
2. แท่นบรรยาย 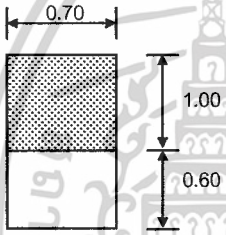	1	- แท่นบรรยาย ขนาด 0.60x0.70x1.00	1.12	1.12
3. ห้องพัก 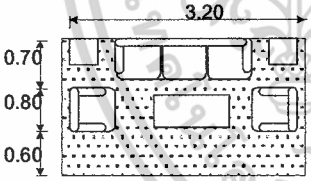 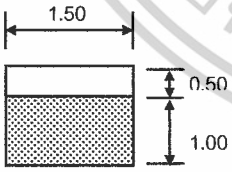	1	- ชุดรับแขก - โซฟา 0.80x1.80x0.40 - โต๊ะข้าง 0.45x0.45x0.40 - โต๊ะกลาง 0.60x0.90x0.40 - ARM CHAIR 0.80x0.80x0.40 - ตู้เตี้ย ขนาด 0.50x1.50x1.00	6.48 2.25	6.48 2.25
4. เวที	1	- เวที (คิดจาก 25%ของพื้นที่นั่งทั้งหมด)	28	28
5. ห้องเก็บของ	1	- ห้องเก็บของ (คิดจาก 10%ของพื้นที่ทั้งหมด)	12.8	12.8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.15 แสดงการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยส่วนห้องประชุมบรรยาย

องค์ประกอบ	จำนวน	พท. / หน่วย	ทางสัญจร 50%	พื้นที่รวม
1. เก้าอี้นั่งฟังบรรยาย	50	48	24	72
2. แท่นบรรยาย	1	1.12	0.33	1.45
3. ห้องพัก	1	8.73	2.61	11.34
4. เวที	1	28	14	4.2
5. ห้องเก็บของ	1	12.8	6.4	19.2
รวม	54	98.65	47.34	108.19

รวมพื้นที่ที่ต้องการ 108.19 ตร.ม.
พื้นที่จริงของห้องประชุมบรรยาย 128.00 ตร.ม.
พื้นที่ต่าง 19.81 ตร.ม.
พื้นที่เหลือ 19.81 ตร.ม. นำมาแบ่งส่วนต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ 4.16 ตารางวิเคราะห์เพื่อพื้นที่ที่เฉลี่ยคืนในส่วนห้องประชุมบรรยาย

องค์ประกอบ	พื้นที่ต้องการ	พื้นที่เพิ่มเติม	พื้นที่รวม
1. เก้าอี้นั่งฟังบรรยาย	72	13.18	85.18
2. แท่นบรรยาย	1.45	0.26	1.71
3. ห้องพัก	11.34	2.07	13.41
4. เวที	4.2	0.76	4.96
5. ห้องเก็บของ	19.2	3.51	22.71
รวม	108.19	19.81	128

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.7 การวิเคราะห์การจัดแสดงของโครงการ

4.7.1 วิเคราะห์สภาพปัญหาด้านการจัดแสดงภายในโครงการเดิม

โครงการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช เป็นพิพิธภัณฑสถานประเภทประวัติศาสตร์ศิลปะและโบราณคดี ได้รวบรวมโบราณวัตถุที่พบในภาคใต้ตอนบน อีกทั้งยังได้ย้ายโบราณวัตถุบางชิ้นจากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครเพื่อจัดแสดงให้สมบูรณ์ตามหลักวิชาการ ให้ความรู้ความเข้าใจทางด้านประวัติศาสตร์ ศิลปและโบราณคดีของจังหวัด และของชาติเป็นแหล่งข้อมูลของประชาชนมาเป็นระยะเวลายาวนาน โดยแบ่งหัวข้อจัดแสดงเดิมดังนี้

หัวข้อที่ 1 สมัยก่อนประวัติศาสตร์

จัดแสดงกลองมโหระทึกใบใหญ่ ที่พบที่ตำบล ท่าเรือ เครื่องมือหิน และภาชนะดินเผา ลูกปัดจากแหล่งโบราณคดีภาคใต้ และภาชนะดินเผาบ้านเชียง

วัตถุประสงค์ นำเสนอหลักฐานทางโบราณคดีในยุคก่อนประวัติศาสตร์ของจังหวัด และใกล้เคียง รวมถึงเปรียบเทียบกับหลักฐานจากบ้านเชียง

ตารางที่ 4.17 แสดงวิธีการจัดแสดงและปัญหาที่พบหัวข้อจัดแสดงที่ 1

วิธีการจัดแสดง	ปัญหาที่พบ
- แท่นจัดแสดงกลองมโหรทึก 2 ใบ - ตู้จัดแสดงโบราณยุคก่อนประวัติศาสตร์ - บอร์ดจัดแสดงระนาดหินและบอร์ดบรรยายเนื้อหา	- ตู้จัดแสดงวางใกล้หน้าต่าง ทำให้วัตถุถูกแสงแดด วัตถุเสื่อมสภาพได้ง่ายขึ้น - บอร์ดบรรยายเนื้อหามีความยาวมากเกินไป การจัดแสดงกลองเป็นการจัดแบบเปิด ไม่มีการป้องกันอันตรายจากผู้ชมที่อาจจับต้องได้

หัวข้อที่ 2 ศิลปในประเทศไทย

จัดแสดงศิลปะโบราณวัตถุสมัยต่างๆ ในประเทศไทย คือ ทวาราวดีศรีวิชัย ลพบถรี เชียงแสน สุโขทัย อยุธยา และรัตนโกสินทร์

วัตถุประสงค์ ศึกษาเปรียบเทียบศิลปะสมัยต่างๆ ของไทยเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.18 แสดงวิธีการจัดแสดงและปัญหาที่พบหัวข้อจัดแสดงที่ 2

วิธีการจัดแสดง	ปัญหาที่พบ
- ตู้จัดแสดงโบราณยุคต่างๆ ของศิลปะไทยส่วนใหญ่จัดแสดงพระพุทธรูป - บอร์ดจัดแสดงการแบ่งยุคต่างๆ ของศิลปไทย - แท่นจัดแสดง	- สภาพตู้ค่อนข้างชำรุด การเดินสายไฟระหว่างตู้จัดแสดง ทำโดยเดินสายไฟไปกับพื้น ทำให้ขาดความสวยงาม - การจัดแสดง โบราณชิ้นใหญ่เช่นหน้าบันไม้แกะสลัก ไม่ได้รับการออกแบบให้จัดวางในที่สวยงาม เป็นเพียงนำมาวางไว้เฉยๆ - วิธีการจัดแสดงไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์เท่าที่ควร เพราะการจัดแสดงดูไม่ออกว่าเป็นการเปรียบเทียบ ถ้าไม่มีความรู้มาก่อน

หัวข้อที่ 3 ศิลปวัตถุในภาคใต้

จัดแสดงศิลปวัตถุที่พบในภาคใต้และโบราณวัตถุที่เกี่ยวเนื่องในศาสนาพราหมณ์และพุทธศาสนาที่พบในจังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์ รวบรวมศิลปวัตถุที่พบในภาคใต้ซึ่งเป็นฝีมือของช่างที่เป็นบรรพบุรุษของคนในภาคใต้ เพื่อให้เกิดความภูมิใจในเอกลักษณ์ของศิลปะวัตถุของตนเอง

ตารางที่ 4.19 แสดงวิธีการจัดแสดงและปัญหาที่พบหัวข้อจัดแสดงที่ 3

วิธีการจัดแสดง	ปัญหาที่พบ
- ตู้จัดแสดง - บอร์ดจัดแสดง - แท่นจัดแสดงโบราณวัตถุประเภทเทวรูปหิน, พระพุทธรูป	- สภาพห้องจัดแสดงมีขนาดใหญ่ วัตถุจัดแสดงมีน้อย ทำให้ห้องค่อนข้างโล่ง - การจัดแบ่งพื้นที่ไม่เหมาะสม บางส่วนจัดแสดงตามซอก ตามมุม และใต้บันได

หัวข้อที่ 4 หนังตะลุง

จัดแสดงเรื่องราวของหนังตะลุง ศิลปะการแสดงพื้นบ้านที่นิยมกัน มากทั่วภาคใต้ และจอหนังตะลุง และหนังตะลุงที่ทำเป็นตัวละครต่างๆ

วัตถุประสงค์ ต้องการให้ทราบถึงประวัติความเป็นมาของหนังตะลุงภาคใต้ และให้เกิดความภาคภูมิใจและอนุรักษ์ศิลปะการแสดงพื้นบ้านของตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.20 แสดงวิธีการจัดแสดงและปัญหาที่พบหัวข้อจัดแสดงที่ 4

วิธีการจัดแสดง	ปัญหาที่พบ
- กล่องซ่อนไฟและตัวหนังตะลุง - บอร์ดจัดแสดง - จอหนังตะลุง	- สภาพห้องจัดแสดงมีขนาดแคบ วัตถุจัดแสดงติดกันยาวจึงทำให้ดูแคบลงไปอีก - การจัดแบ่งพื้นที่ไม่เหมาะสม บางส่วนจัดแสดงตามซอก ทำให้ไม่มีจุดเด่น

หัวข้อที่ 5 ของใช้พื้นเมืองภาคใต้

จัดแสดง เครื่องปั้นดินเผา เครื่องมือทำนา เครื่องมือจับสัตว์น้ำ เครื่องมือทอผ้า ของใช้ที่ทำจากย่านลิเพาสมัยโบราณ ผ้ายกเมืองนคร หนังตะลุง อาวุธที่ใช้ในสงคราม สมัยเจ้าพระยานครศรีธรรมราช และไม้แกะสลักฝีมือนายอ่ำ ศรีสัมพุทธ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ประชาชนได้ศึกษาและรับทราบถึงวัฒนธรรมชีวิตความเป็นอยู่ของบรรพบุรุษ

ตารางที่ 4.21 แสดงวิธีการจัดแสดงและปัญหาที่พบหัวข้อจัดแสดงที่ 5

วิธีการจัดแสดง	ปัญหาที่พบ
- ตู้จัดแสดงเครื่องใช้ต่างๆ - แท่นจัดแสดง	- ลักษณะการจัดแสดงไม่อาจทำให้ผู้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้มากนัก เพราะการจัดแสดงไม่สื่อให้ผู้ชมเห็นสภาพชีวิตความเป็นอยู่จริงๆ ได้ เป็นเพียงการโชว์เครื่องมือเครื่องใช้เท่านั้น - การจัดแบ่งพื้นที่ไม่เหมาะสม มีการจัดตามมุมตามซอก ไม่กระตุ้นให้รู้สึกอยากชม - บางส่วนของมุมห้องถูกใช้เป็นที่จัดเก็บวัตถุที่จัดแสดง ทำให้ดูแล้วไม่เป็นระเบียบและลดคุณค่าของวัตถุนั้นๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อที่ 6 เครื่องถ้วย

จัดแสดงเครื่องถ้วยสมัยต่างๆ ที่พบในนครศรีธรรมราช และศิลปะวัตถุชิ้นเยี่ยมเป็นเครื่องถมทองฝีมือช่างนครสมัย ร.5 เป็นกัญญาเรือพระที่นั่ง

วัตถุประสงค์ เพื่อให้รับทราบและศึกษาถึงศิลปะเครื่องถ้วยสมัยต่างๆ ของนานาประเทศที่เคยติดต่อกับนครศรีธรรมราช ซึ่งได้ทิ้งหลักฐานเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละชาติคือเครื่องถ้วย

ตารางที่ 4.22 แสดงวิธีการจัดแสดงและปัญหาที่พบหัวข้อจัดแสดงที่ 6

วิธีการจัดแสดง	ปัญหาที่พบ
- ตู้จัดแสดงเครื่องถ้วย - แท่นจัดแสดงกัญญาเรือพระที่นั่ง (ร.5)	- ลักษณะการจัดแสดงเป็นเพียงการโชว์เครื่องถ้วย ทำให้ขาดความน่าสนใจ - ห้องจัดแสดงสูง จึงไม่มีการติดไฟเพดาน มีเพียงไฟในตู้จัดแสดง และแสงจากธรรมชาติ หากท้องฟ้ามืดครึ้ม ห้องก็จะมืด

หัวข้อที่ 7 พระรัตนธัชมุนีศรีธรรมราช

จัดแสดงประวัติ และเครื่องใช้ส่วนตัวของพระรัตนธัชมุนีศรีธรรมราช อดีตเจ้าอาวาสวัดท่าโพธ์

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ประชาชนได้รู้จักบุคคลที่คุณงามความดีต่อสังคม

ตารางที่ 4.23 แสดงวิธีการจัดแสดงและปัญหาที่พบหัวข้อจัดแสดงที่ 7

วิธีการจัดแสดง	ปัญหาที่พบ
- ตู้จัดแสดงเครื่องใช้ - รูปภาพ - แท่นจัดแสดง	- ห้องจัดแสดงมีขนาดเล็กจนเกินไป เข้าไปเพียง 3-4 คนก็จะรู้สึกอึดอัด - ภายในห้องจัดแสดงที่แคบ แต่วัตถุจัดแสดงมีมาก ทำให้รู้สึกดูรกจนเกินไป หรือมีการแบ่งห้องไม่ค่อยเป็นสัดส่วนให้พอเหมาะพอดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปสภาพปัญหาด้านการจัดแสดงและเนื้อหาเดิมภายในโครงการ

ตารางที่ 4.24 ตารางสรุปสภาพปัญหาด้านการจัดแสดงเดิม

วิธีการจัดแสดง	ปัญหาที่พบ
- การจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาตินครศรีธรรมราช จะเน้นการจัดแสดงไปที่การโชว์วัตถุจัดแสดงจนมากเกินไป มีบอร์ดจัดแสดงบ้างเล็กน้อย	- สภาพความเก่าของตู้จัดแสดง - การจัดแบ่งพื้นที่ไม่เหมาะสม - วิธีการจัดแสดงไม่เอื้ออำนวยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของแต่ละหัวข้อ - ภายในยังขาดเรื่อง Sign สัญลักษณ์ต่างๆ - บรรยากาศในห้องจัดแสดงขาดความน่าสนใจ ไม่กระตุ้นให้ผู้ชมอยากรู้อยากเห็น อยากศึกษาค้นคว้า

เนื้อหาการจัดแสดงเดิมค่อนข้างครอบคลุม และมีความสมบูรณ์พร้อมที่จะให้ความรู้ทางวิชาการแต่เนื่องจากเนื้อหาการจัดแสดงเดิมมีการใช้งานนานถึง 33 ปี ตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง ทำให้ล้าสมัย ผู้ชมที่เคยมาชมแล้วเมื่อกลับมาชมอีกก็จะได้รับเนื้อหาเดิมๆ ไม่กระตุ้นความน่าสนใจให้ประชาชนมาใช้พิพิธภัณฑ์

แนวทางการแก้ปัญหา

- นำเทคโนโลยีในการจัดแสดง เช่น มัลติมีเดีย, Computer Touch Screen, Diorama และอื่นๆ มาใช้ในการจัดแสดง
- ศึกษาความต้องการใช้พื้นที่
- ใช้วิธีการจัดแสดงใหม่ๆ ให้เหมาะสมกับเนื้อหา เพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์
- ใช้ระบบปรับอากาศ, ระบบแสงสว่างภายในเพื่อสร้างบรรยากาศให้ห้องจัดแสดง
- เนื้อหาการจัดแสดงทำได้โดยยึดหลักของกลมศิลปากรในการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ประจำเมือง โดยจะเน้นสาระสำคัญของท้องถิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.7.2 รายละเอียดหัวข้อจัดแสดงที่ทำการปรับปรุงใหม่

โครงการปรับปรุงพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงและยกระดับมาตรฐานของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติให้เป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติประจำเมือง ซึ่งหลักของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติประจำเมืองจะเน้นสาระสำคัญของท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 5 ภาควิชา คือ

1. ภาควิชาประวัติศาสตร์เมือง
2. ภาควิชาประวัติศาสตร์โบราณคดีทั่วไป
3. ภาควิชาพันธุ์วิทยา
4. ภาควิชามรดกดีเด่นของเมือง
5. ภาควิชามรดกทางธรรมชาติวิทยา

เพื่อให้ประชาชนเข้าใจประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ชาติพันธุ์ เอกลักษณ์ และภูมิปัญญาของท้องถิ่น ที่ตนอาศัยอยู่ การจัดแบ่งหัวข้อจัดแสดงจึงจัดให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้ง 5 ภาควิชา เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเป็นพิพิธภัณฑสถานประจำเมือง โดยแบ่งหัวข้อการจัดแสดงออกเป็นดังนี้

หัวข้อที่ 1 โบราณคดี ชีวิตดึกดำบรรพ์

วัตถุประสงค์ ต้องการนำเสนอภาพรวมโดยย่อของประวัติศาสตร์โบราณคดีในภาคใต้และของชาติ ตามหลักฐานทางโบราณคดีเพื่อสร้างความรู้ที่ถูกต้อง และสามารถใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงประกอบการเรียน การศึกษาได้

1.1 ก่อนประวัติศาสตร์

1.2 ก่อนประวัติศาสตร์ของภาคใต้ตอนบน

1.2.1 กลุ่มยุคหินกลาง

1.2.2 หลักฐานยุคหินใหม่

1.2.3 ศิลปกรรมยุคโลหะ

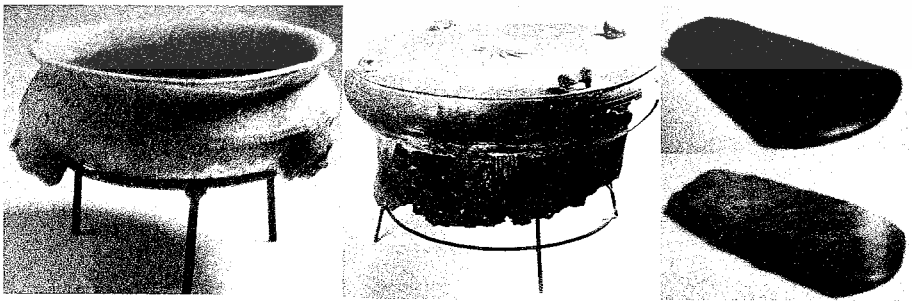

ภาพที่ 4.21 แสดงภาพเนื้อเรื่องจัดแสดงหัวข้อที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อที่ 2 เมืองประวัติศาสตร์ พระธาตุทองคำ

วัตถุประสงค์ ต้องการนำเสนอเรื่องราวประวัติศาสตร์ของ จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีการพัฒนาการมาตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ต่อเนื่องมาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ เพื่อแสดงให้เห็นว่า จังหวัดนครศรีธรรมราช มีบทบาทต่อความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของประวัติศาสตร์ของชาติไทยอย่างไร

2.1 บทนำ

2.2 ที่นี่เมืองนคร

2.3 เมืองท่าแห่งคาบสมุทรทะเลใต้

2.4 เมืองพระ

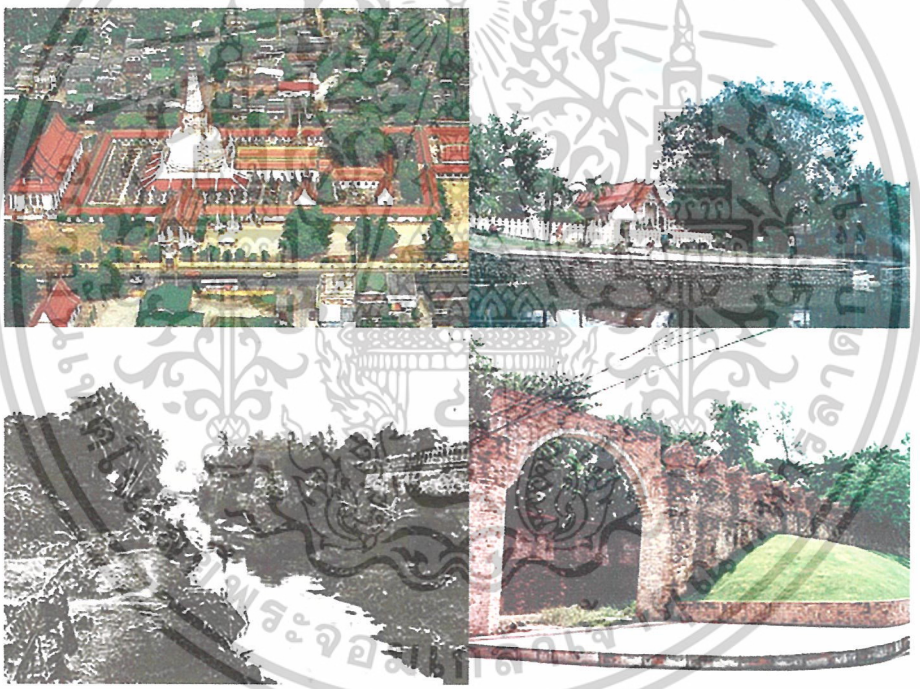

ภาพที่ 4.22 แสดงภาพเนื้อเรื่องจัดแสดงหัวข้อที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อที่ 3 ศิลปะของอาณาจักรไทย

วัตถุประสงค์ ต้องการนำเสนอศิลปะประวัติศาสตร์ไทย โบราณคดีของไทยตั้งแต่สมัยทวาราวดีเรื่อยมาจนถึงยุครัตนโกสินทร์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบศิลปะในยุคสมัยต่างๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาประวัติศาสตร์โบราณคดีของชาติไทย

3.1 ทวาราวดี

3.2 ศรีวิชัย

3.3 ลพบุรี

3.4 เชียงแสน

3.5 สุโขทัย

3.6 อยุธยา

3.7 รัตนโกสินทร์

ภาพที่ 4.23 แสดงภาพเนื้อเรื่องจัดแสดงหัวข้อที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อที่ 4 หัตถศิลป์ ถิ่นนคร

วัตถุประสงค์ ต้องการนำเสนอถึงการเป็นเมืองช่างของ นครศรีธรรมราช ซึ่งงานหัตถกรรมของชาวนคร ที่มีตั้งแต่ระดับชาวบ้านจนถึงงานหัตถศิลป์ชั้นสูงที่สืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณกาล เพื่อให้คนรุ่นหลัง ได้รับรู้และเกิดความภาคภูมิใจและได้ช่วยกันสืบทอดภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ

4.1 เครื่องถมเมืองนคร

4.2 ผ้ายกเมืองนคร

4.3 งานจักรสาน

4.4 เครื่องปั้นดินเผา

4.5 เครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

ภาพที่ 4.24 แสดงภาพเนื้อเรื่องจัดแสดงหัวข้อที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อที่ 5 วัฒนธรรมประเพณี ศรีเมืองคอน

วัตถุประสงค์ ต้องการนำเสนอ ถึงขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องในวัฒนธรรมประเพณีของตนเอง

5.1 ประเพณีทางพุทธศาสนา

5.1.1 สารทเดือนสิบ

5.1.2 แห่ผ้าขึ้นธาตุ

5.1.3 ลากพระ

5.2 ศิลปะการละเล่นพื้นบ้าน

5.2.1 โนรา

5.2.2 หนังตะลุง

5.2.3 เพลงบอก

5.2.4 กีฬาชนวัว

ภาพที่ 4.25 แสดงภาพเนื้อเรื่องจัดแสดงหัวข้อที่ 5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อที่ 6 คนดี ศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์ ต้องการนำเสนอ ประวัติของบุคคลสำคัญที่สร้างผลงานและคุณงามความดีให้กับจังหวัดและประเทศชาติ เพื่อเป็นเกียรติประวัติให้กับบุคคลเหล่านั้น และเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับคนรุ่นหลังให้เกิดความภาคภูมิใจและเอาเป็นเยี่ยงอย่างต่อไป

6.1 พระรัตนธัชมุนีศรีธรรมราช

6.2 พล.ต.ต ขุนพันธ์รักษ์ราชเดช

6.3 พระเจ้าศรีธรรมาโศกราช

6.4 วีรไทย นักรบผู้กล้าหาญแห่งนครศรีธรรมราช

6.5 นายสัมพันธ์ ทองสมัคร

6.6 นายหนังสุชาติ ทรัพย์สิน

ภาพที่ 4.26 แสดงภาพเนื้อเรื่องจัดแสดงหัวข้อที่ 6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อที่ 7 เมืองคอนวันนี้

วัตถุประสงค์ ต้องการนำเสนอ สภาพบ้านเมืองนครศรีธรรมราชในยุคปัจจุบันได้แก่สภาพเศรษฐกิจ สังคม การท่องเที่ยว เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษาและประชาสัมพันธ์จังหวัดให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบไปในตัว

7.1 สภาพภูมิศาสตร์

7.2 แหล่งชุมชน

7.3 สภาพเศรษฐกิจ

7.4 แหล่งท่องเที่ยว

ภาพที่ 4.27 แสดงภาพเนื้อเรื่องจัดแสดงหัวข้อที่ 7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

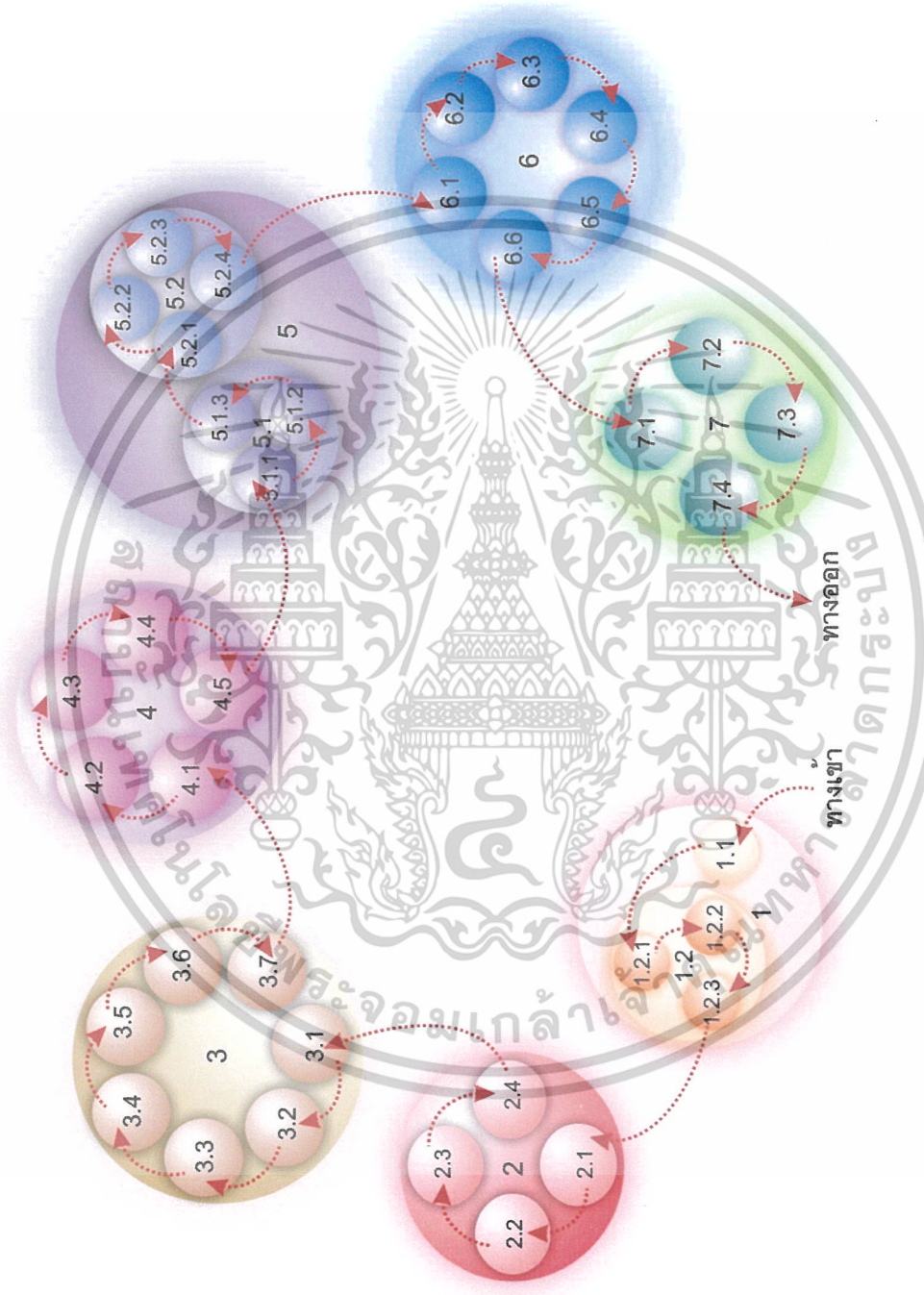

แผนภูมิที่ 4.33 แสดงแผนผังนิทรรศการเรื่องจัดแสดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

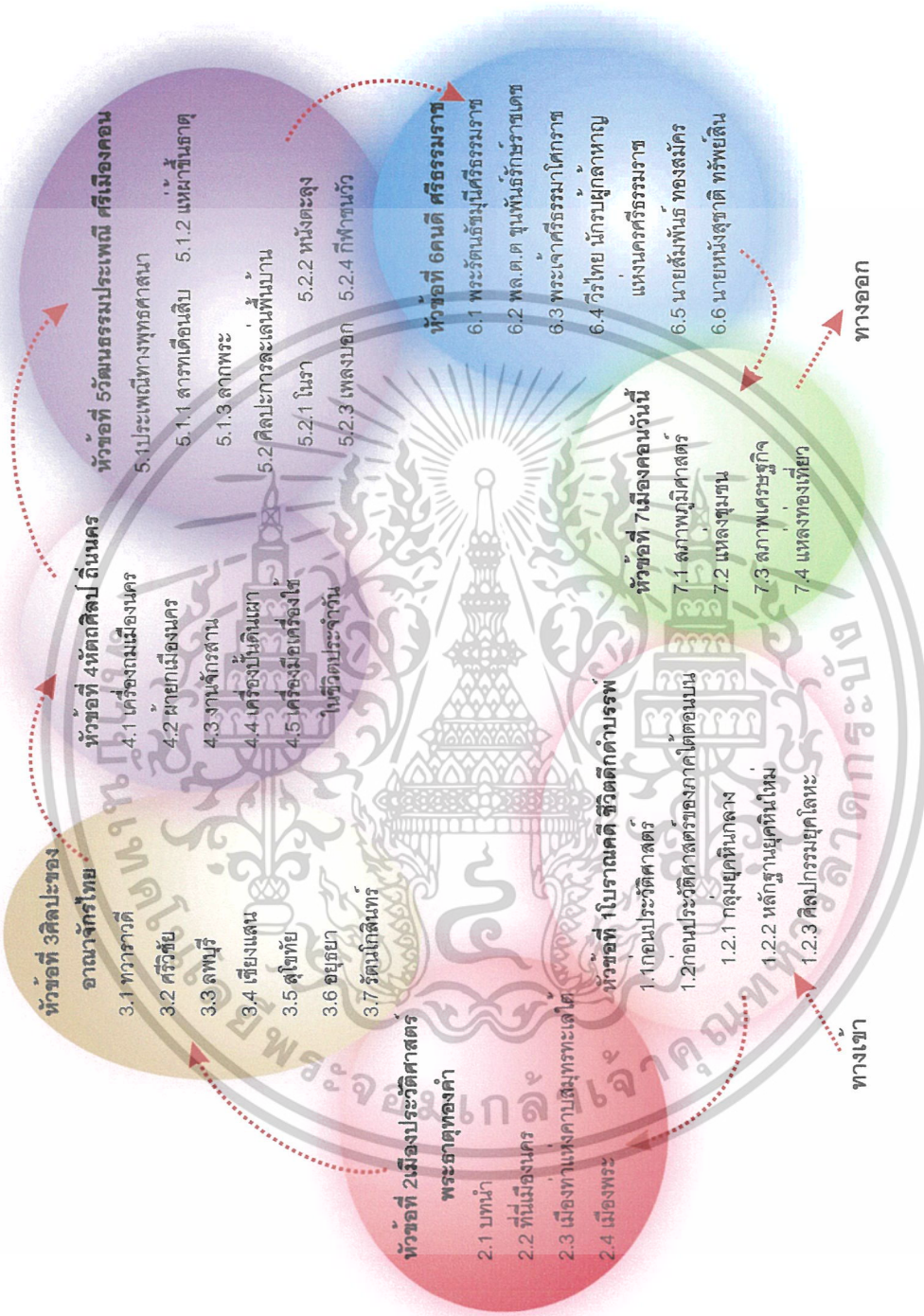

แผนภูมิที่ 4. 34 แสดงเนื้อเรื่องจัดแสดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายละเอียด และเทคนิคการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช

หัวข้อที่ 1 โบราณคดี ชีวิตดึกดำบรรพ์

1.1 ก่อนประวัติศาสตร์

- ตู้จัดแสดงพร้อมบอร์ดจัดแสดง

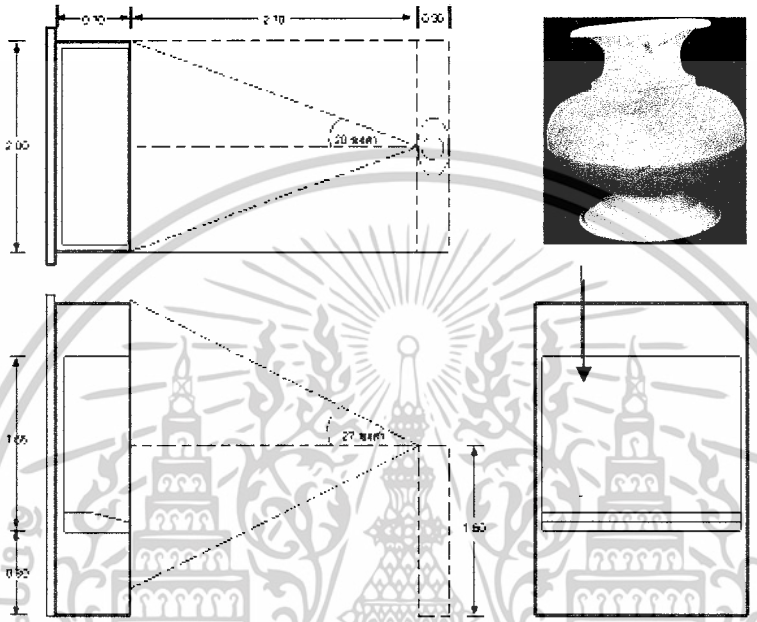

ความต้องการพื้นที่ 2.00 x 2.80 = 5.60 **ตารางเมตร / หน่วย**

1.2 ก่อนประวัติศาสตร์ของภาคใต้ตอนบน

- แท่นจัดแสดงจำลองแผนที่แหล่งโบราณคดีและยุคสมัยของภาคใต้ตอนบน

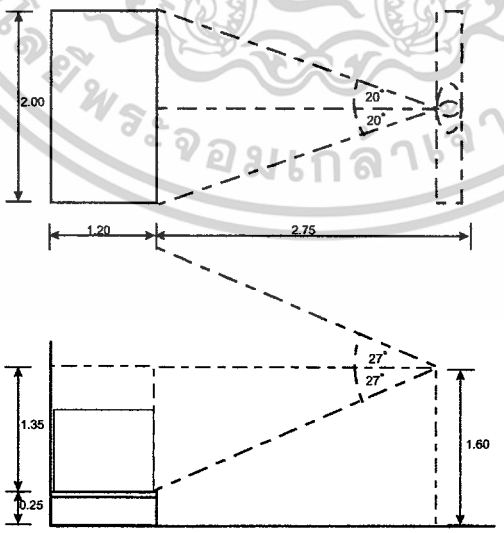

ความต้องการพื้นที่ 2.00 x 2.40 = 8.40 **ตารางเมตร / หน่วย**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ตู้จัดแสดงหุ่นจำลองและโบราณวัตถุ

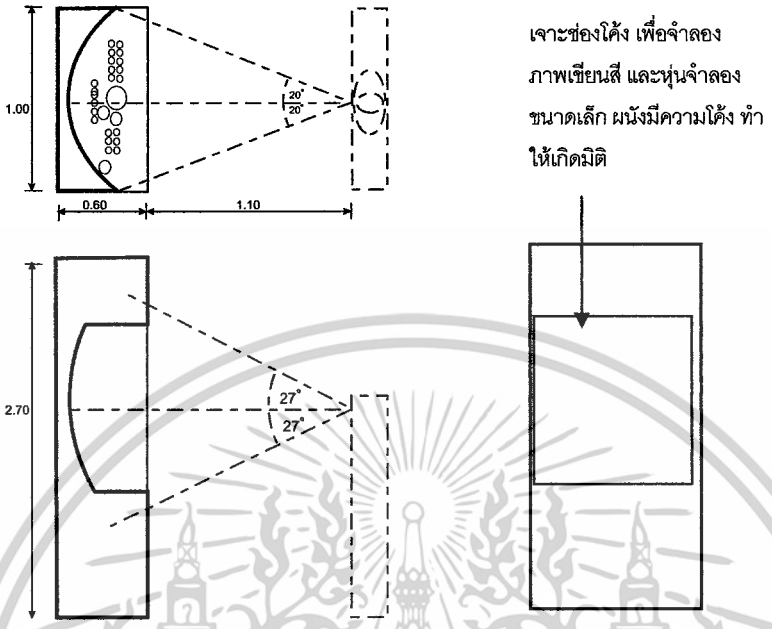

ความต้องการพื้นที่ 1.00 x 1.70 = 1.70 **ตารางเมตร / หน่วย**

- บอร์ดจัดแสดง

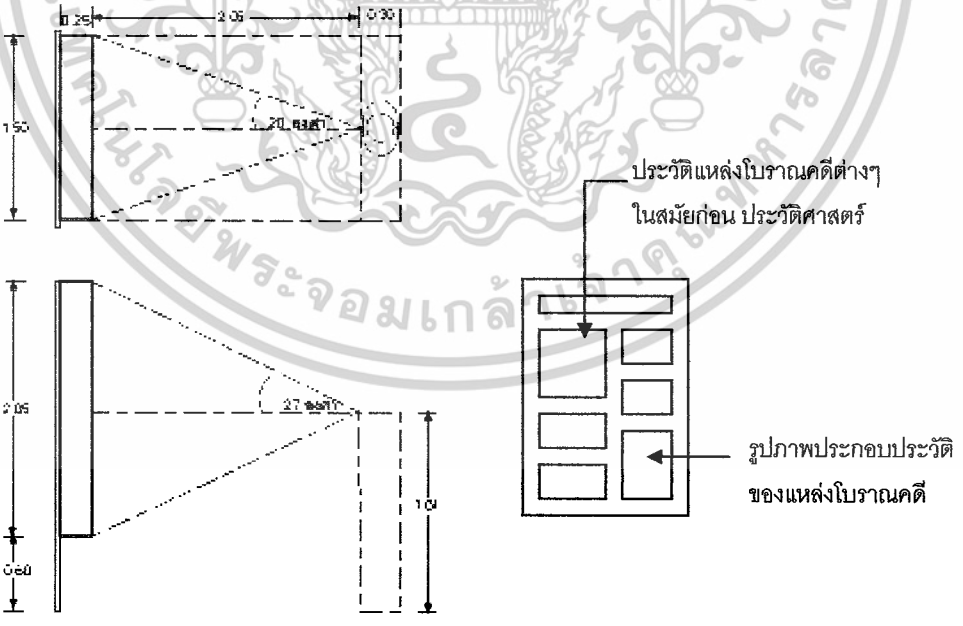

ความต้องการพื้นที่ 1.50 x 2.10 = 3.15 **ตารางเมตร / หน่วย**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- แท่นจัดแสดงโบราณวัตถุ

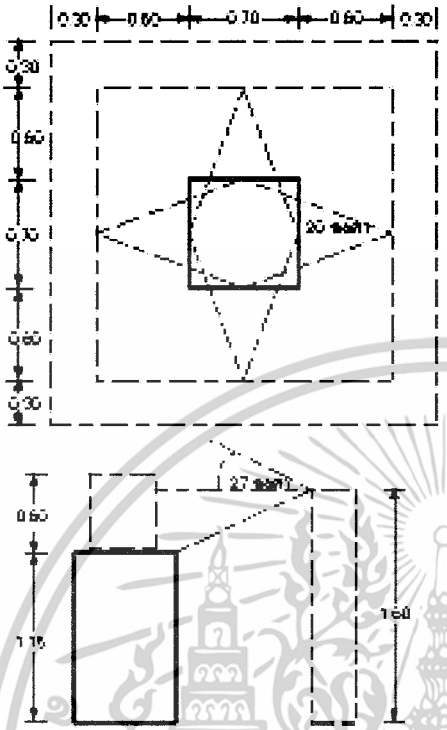

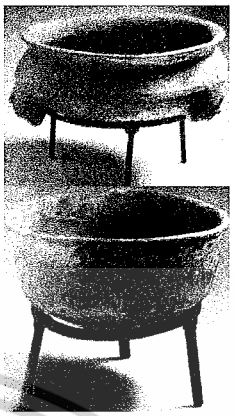

แท่นจัดแสดงวัตถุโบราณ
เช่น ภาชนะดินเผาในสมัยก่อน
ประวัติศาสตร์

ความต้องการพื้นที่ 3.60 x 3.60 = 12.96 **ตารางเมตร / หน่วย**

- แท่นจัดแสดงโบราณวัตถุ

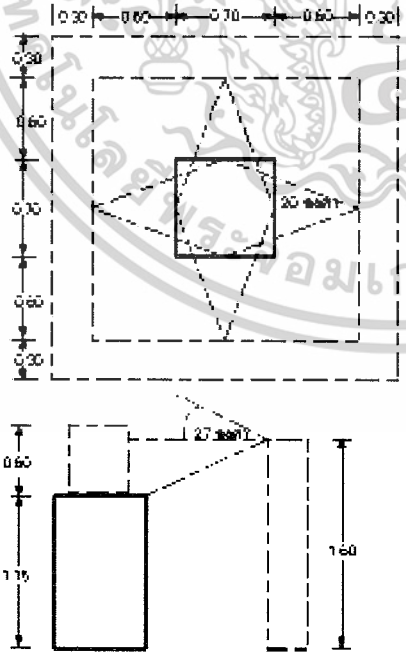

แท่นจัดแสดงวัตถุโบราณ
กลองมโหระทึก สำริด

ความต้องการพื้นที่ 2.60 x 2.80 = 7.28 **ตารางเมตร / หน่วย**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ตู้จัดแสดงพร้อมบอร์ดจัดแสดง

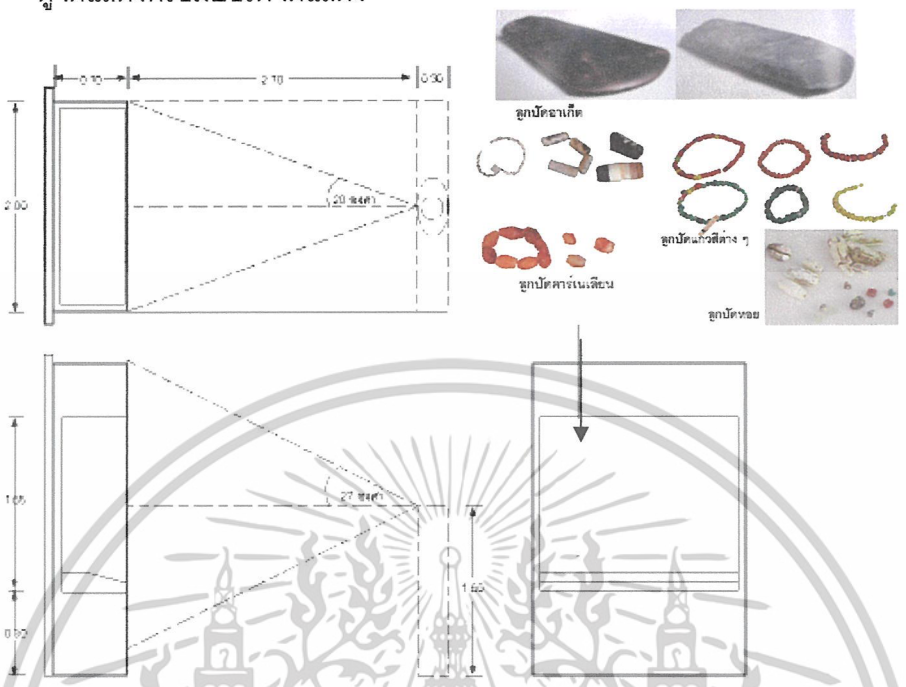

ความต้องการพื้นที่ 2.00 x 2.80 = 5.60 **ตารางเมตร / หน่วย**

- บอร์ดจัดแสดง

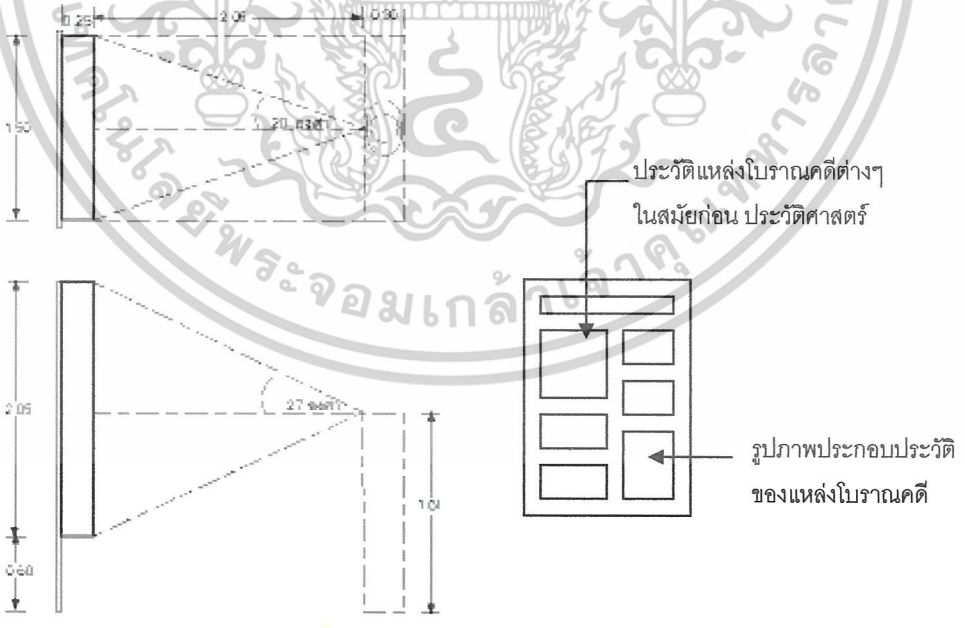

ความต้องการพื้นที่ 2.00 x 2.80 = 5.60 **ตารางเมตร / หน่วย**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อที่ 2 เมืองประวัติศาสตร์ พระธาตุทองคำ

2.1 บทนำ

- ตู้จัดแสดง DIORAMA

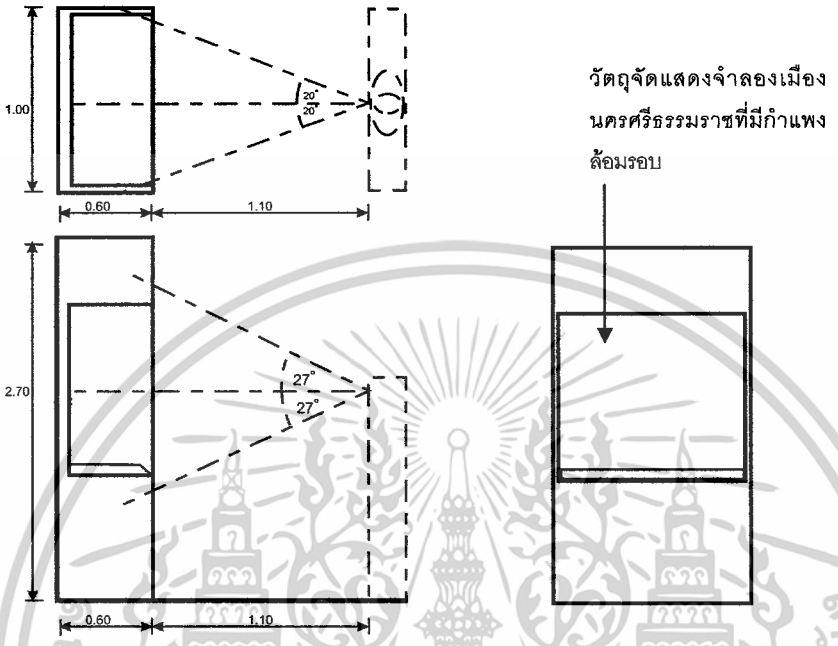

ความต้องการพื้นที่ 1.50 x 2.60 = 3.90 **ตารางเมตร / หน่วย**

- ตู้วีดีทัศน์

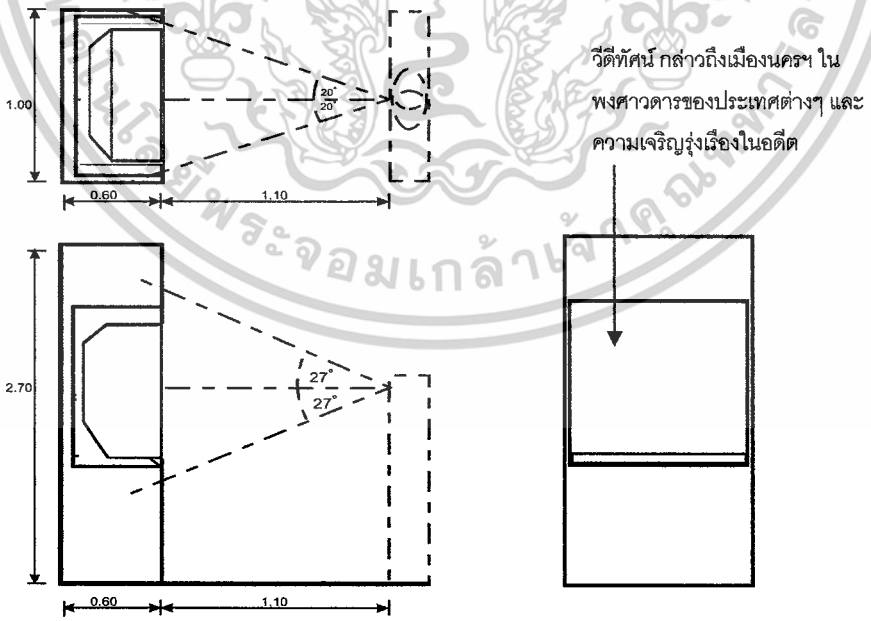

ความต้องการพื้นที่ 1.00 x 1.80 = 1.80 **ตารางเมตร / หน่วย**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 ที่นี่เมืองนคร

- บอร์ดจัดแสดง

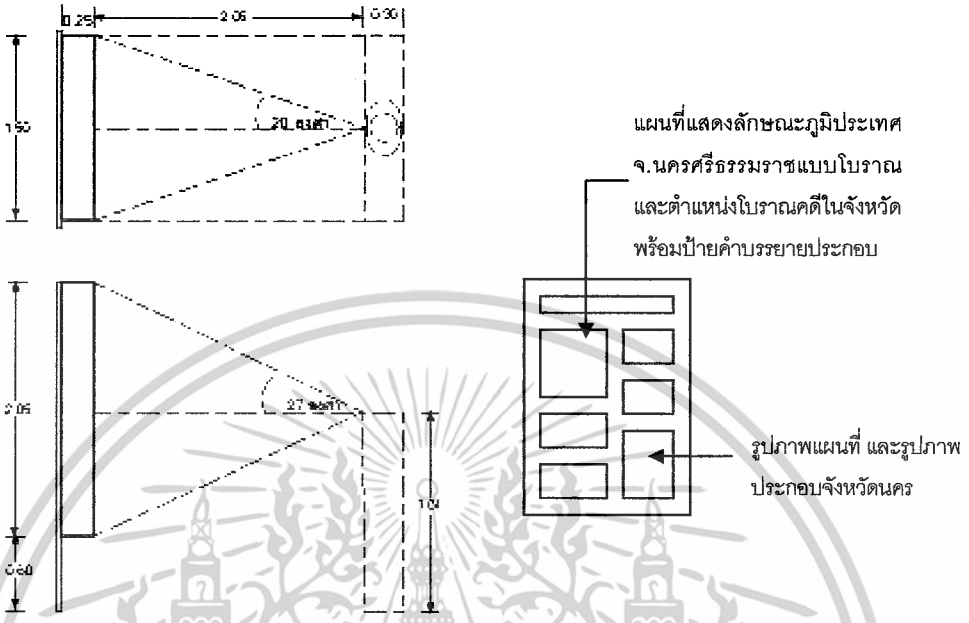

ความต้องการพื้นที่ 2.00 x 2.80 = 5.60 ตารางเมตร / หน่วย

2.3 เมืองท่าแห่งคาบสมุทรทะเลใต้

- ตู้จัดแสดงแผนที่ วงจรไฟฟ้า FIBER OBTIC พร้อมตู้จัดแสดง

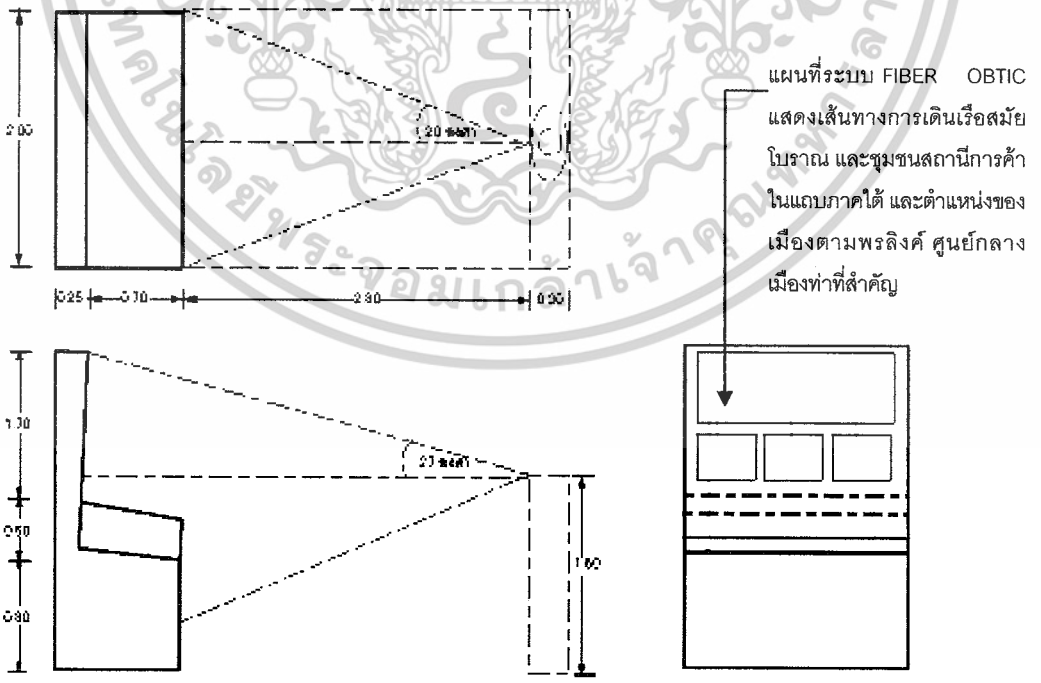

ความต้องการพื้นที่ 2.00 x 3.00 = 6.00 ตารางเมตร / หน่วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- COMPUTER TOUCH SCREEN

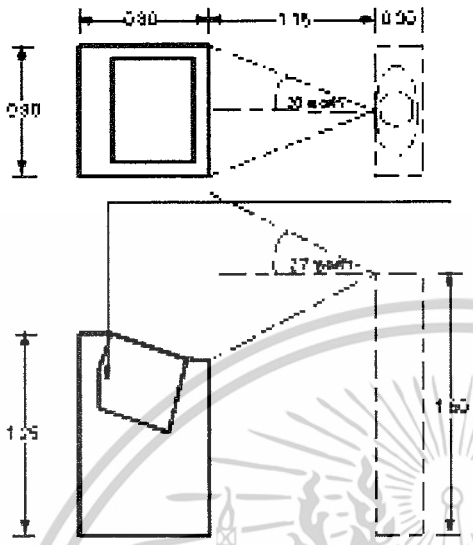

COMPUTER TOUCH SCREEN ใช้สำหรับสืบค้นข้อมูล รายละเอียดเกี่ยวกับเอกสาร มิลินทปัญหาของอินเดียเอกสารของอาหรับ และจีน ที่กล่าวถึงตามพรลิงค์

ความต้องการพื้นที่ 0.80 x 1.60 = 1.28 **ตารางเมตร / หน่วย**

- ตู้จัดแสดง DIORAMA

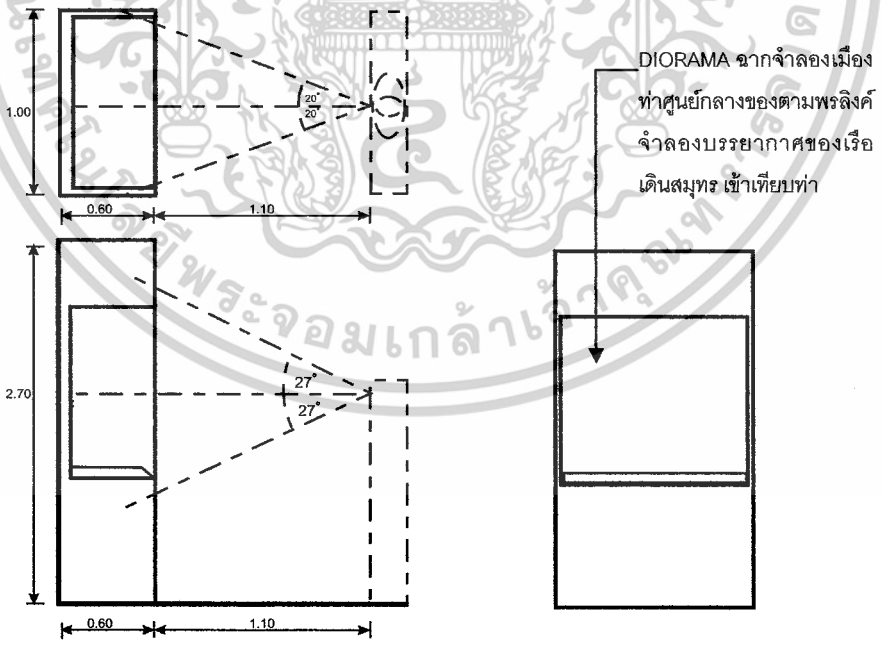

ความต้องการพื้นที่ 1.50 x 2.60 = 3.90 **ตารางเมตร / หน่วย**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 เมืองพระ

- ตู้วีดีทัศน์

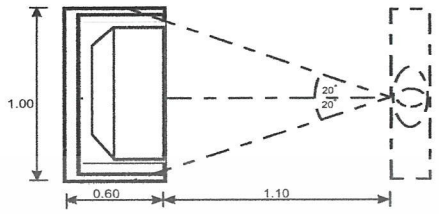

วีดีทัศน์ เรื่องการแผ่อิทธิพล ของพุทธศาสนาจากอาณาจักรศรีวิชัยมายังตามพรลิงค์

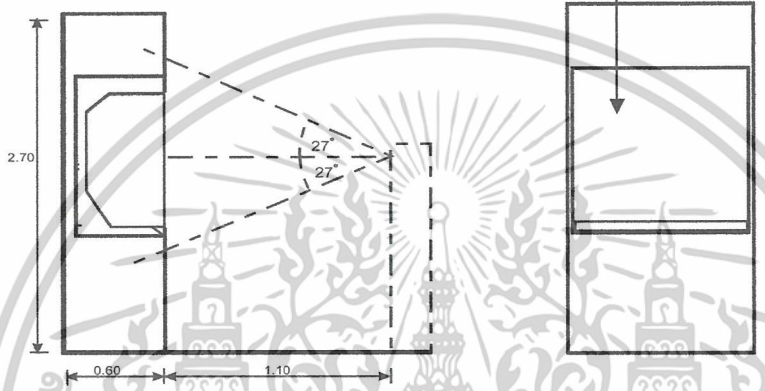

ความต้องการพื้นที่ 1.00 x 1.80 = 1.80 **ตารางเมตร / หน่วย**

- COMPUTER TOUCH SCREEN

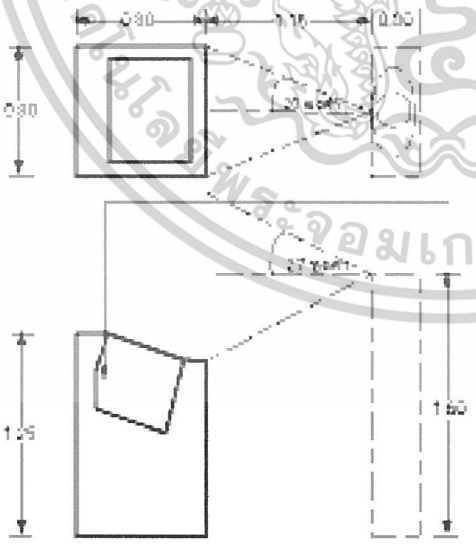

COMPUTER TOUCH SCREEN ใช้สำหรับสืบค้นข้อมูล รายละเอียดเกี่ยวกับประวัติ ตำนานขององค์พระบรมธาตุเจดีย์

ความต้องการพื้นที่ 0.80 x 1.60 = 1.28 **ตารางเมตร / หน่วย**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ตู้จัดแสดงวัตถุโบราณ

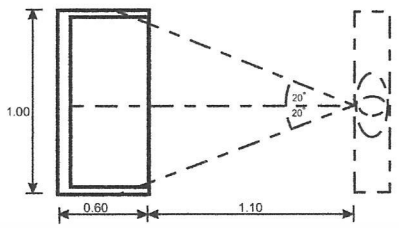

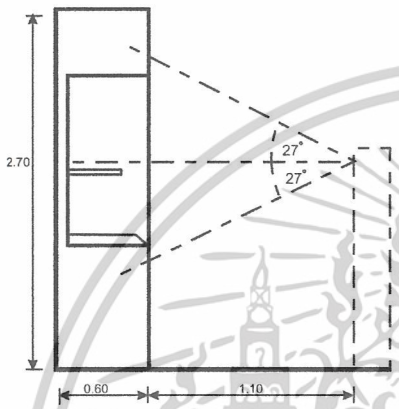

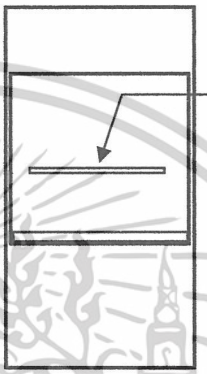

วัตถุจัดแสดงพระพุทธรูปสำริด เศียรพระพุทธรูป ชินส่วนพระธรรมจักร พระพิมพ์ดินดิบ ศิลปะศรีวิชัยอิทธิพลอินเดีย ศิลปภาคใต้และศิลปะในประเทศไทย

ความต้องการพื้นที่ 2.00 x 3.10 = 6.20 ตารางเมตร / หน่วย

- แท่นจัดแสดงมองเห็นได้ 4 ด้าน

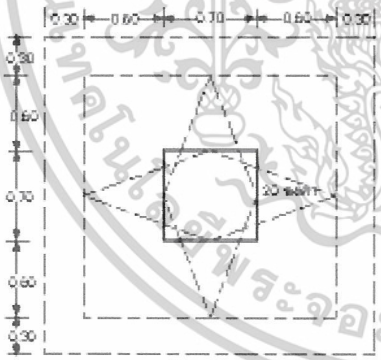

องค์พระพุทธรูป ศิลปภาคใต้อิทธิพลอู่ทองสำริด สูง 55 ซม. และ พระพุทธรูปทรงเครื่อง ศิลปภาคใต้สูง 96 ซม.

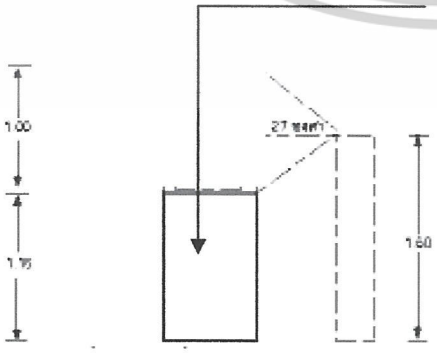

ความต้องการพื้นที่ 1.40 x 1.30 = 1.82 ตารางเมตร / หน่วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- บอร์ดจัดแสดงพร้อมคำบรรยายประกอบภาพ

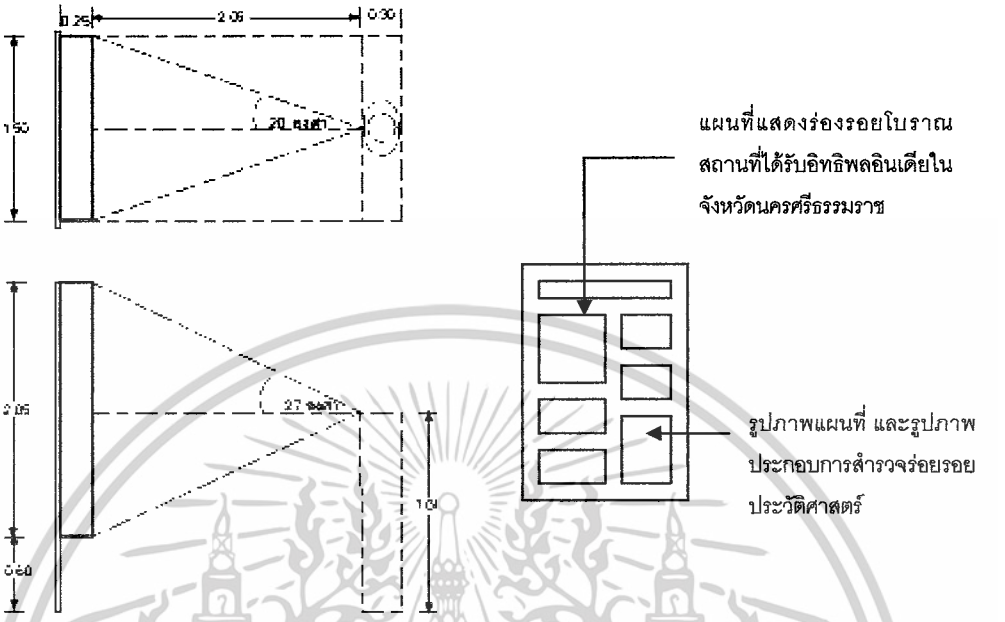

ความต้องการพื้นที่ 1.50 x 2.10 = 3.15 ตารางเมตร / หน่วย

- ตู้จัดแสดงโบราณวัตถุ พร้อมบอร์ดจัดแสดงและคำบรรยาย

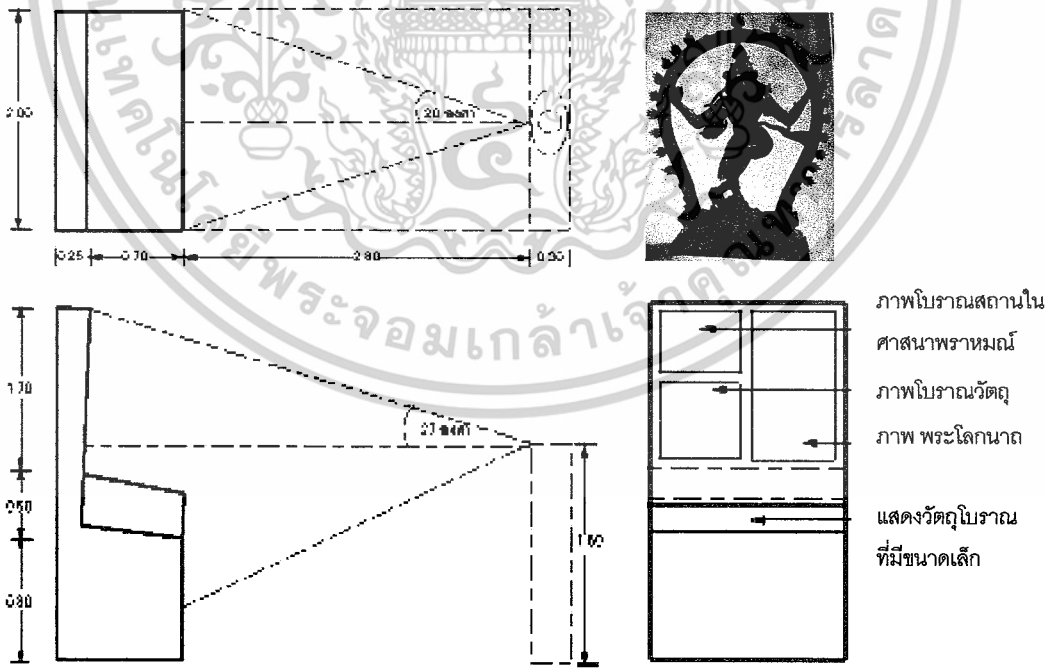

ความต้องการพื้นที่ 2.00 x 2.80 = 5.60 ตารางเมตร / หน่วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- แท่นจัดแสดง มองเห็นได้ 3

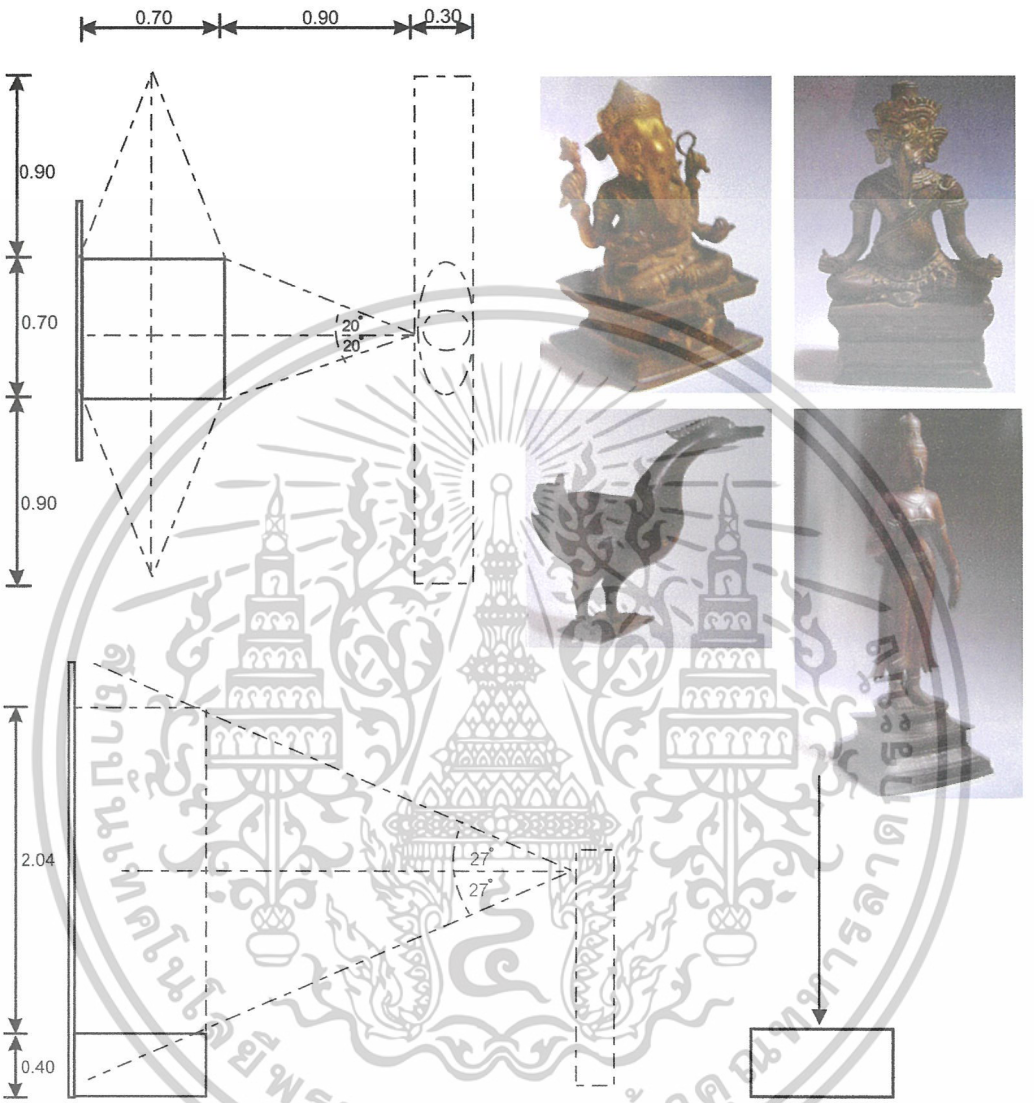

ความต้องการพื้นที่ 2.50 x 1.90 = 4.75 ตารางเมตร / หน่วย

จัดแสดง

- พระพิฆเณศวร์ สำริด ศิลปภาคใต้ สูง 46.5 ซม.
- หงส์สำริด ยาว 51.5 ซม.
- พระวิษณุศิลา สูง 68.5 ซม.
- เทวสตรี ศิลา สูง 47 ซม.
- พระนางอุมา สูง 45.5 ซม.
- ศิวลึงค์ศิลา สูง 19.5 ซม. และ 56 ซม.
- องค์พระวิษณุ ศิลปภาคใต้ สูง 40 ซม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อที่ 3 ศิลปะของอาณาจักรไทย

3.1 ทวาราวดี

- บอร์ดจัดแสดงพร้อมคำบรรยายประกอบภาพ

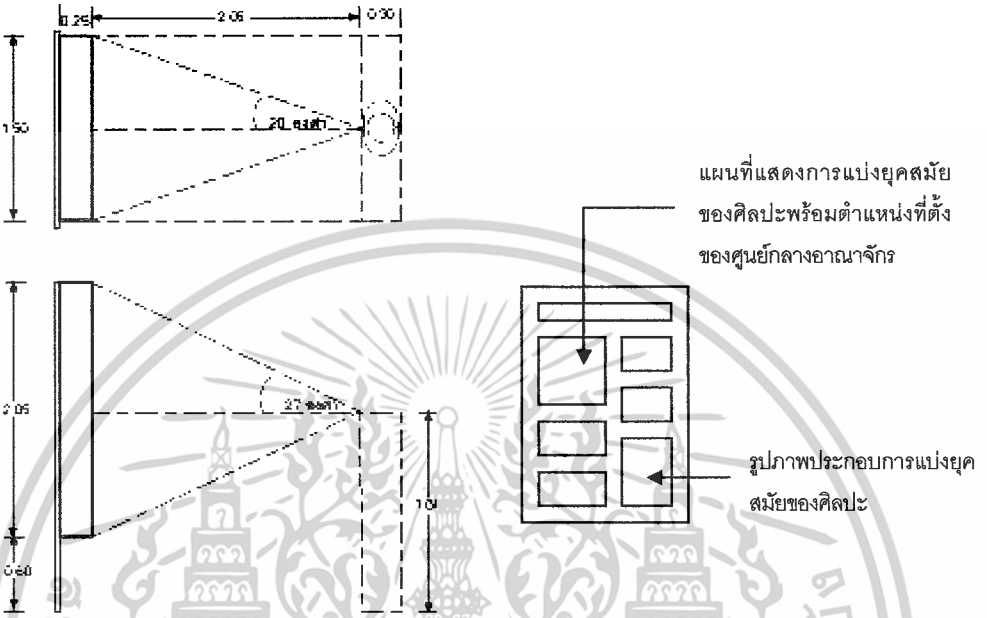

ความต้องการพื้นที่ 1.50 x 1.50 = 1.50 **ตารางเมตร / หน่วย**

- บอร์ดจัดแสดงพร้อมคำบรรยายประกอบภาพ

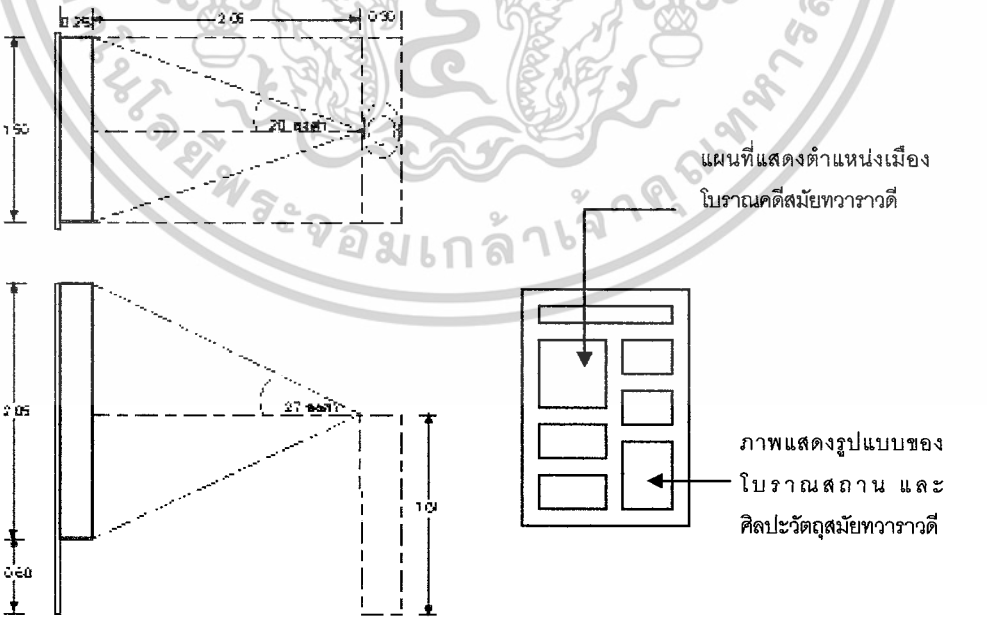

ความต้องการพื้นที่ 1.50 x 1.50 = 1.50 **ตารางเมตร / หน่วย**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ตู้จัดแสดงโบราณวัตถุ

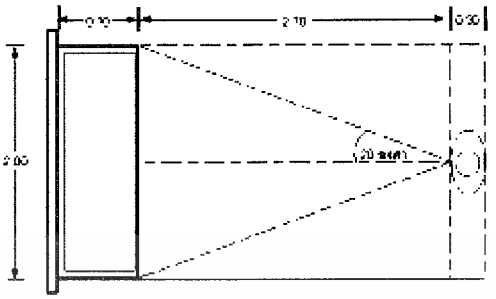

- เศียรพระพุทธรูปสูง ปูนปั้น สูง 15 ซม.
- เศียรพระโพธิสัตว์ สูง 28 ซม. พระพิมพ์ขนาดต่างๆ จำนวน 10 ชิ้น
- คนแคระปูนปั้น สูง 25 ซม.

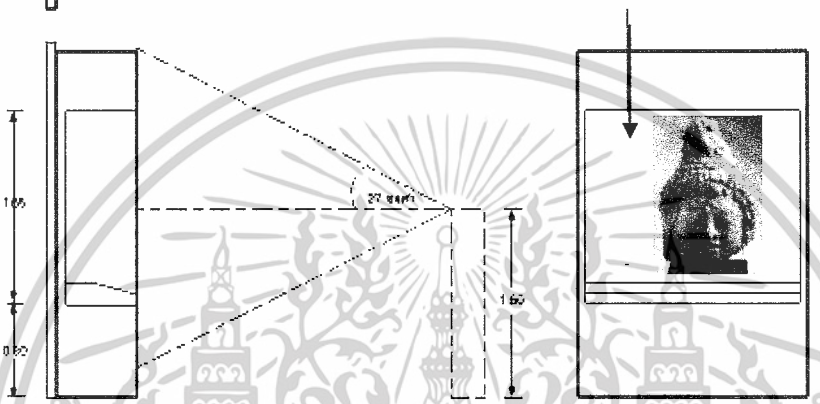

ความต้องการพื้นที่ 1.50 x 2.40 = 3.60 **ตารางเมตร / หน่วย**

3.2 **ศรีวิชัย**

- บอร์ดจัดแสดง

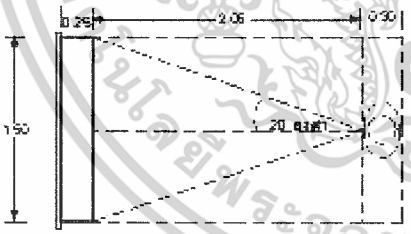

แผนที่แสดงตำแหน่งโบราณในสมัยศรีวิชัย

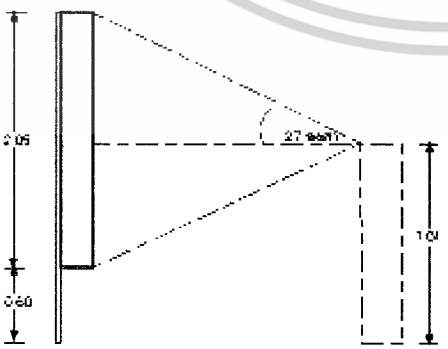

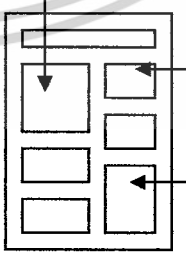

ภาพพระโพธิสัตว์อวโลติเกศวร หล่อสำริด

ภาพถ่ายพระบรมธาตุไชยา

ภาพถ่ายเจดีย์ทรงลังกาที่นครศรีธรรมราช

ความต้องการพื้นที่ 1.50 x 2.10 = 3.15 **ตารางเมตร / หน่วย**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ตู้จัดแสดง

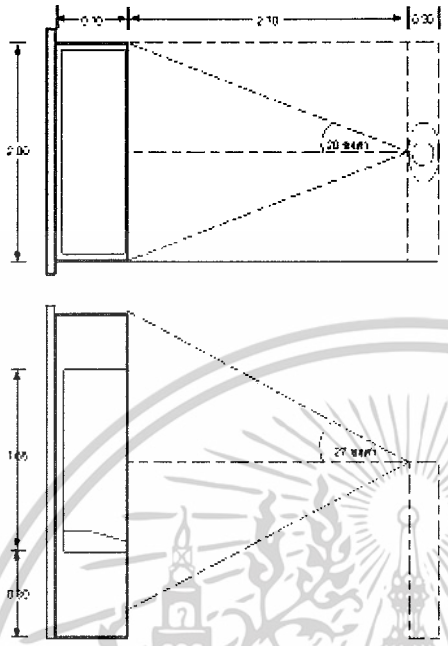

เศียรพระพุทธรูป ศิลาสูง 30 ซม.
พระพิมพ์ดินดิบ 10 ชิ้น และ
ชิ้นส่วนพระธรรมจักรดินเผา สูง 19

ความต้องการพื้นที่ 1.00 x 1.70 = 1.70 **ตารางเมตร / หน่วย**

- แท่นจัดแสดง

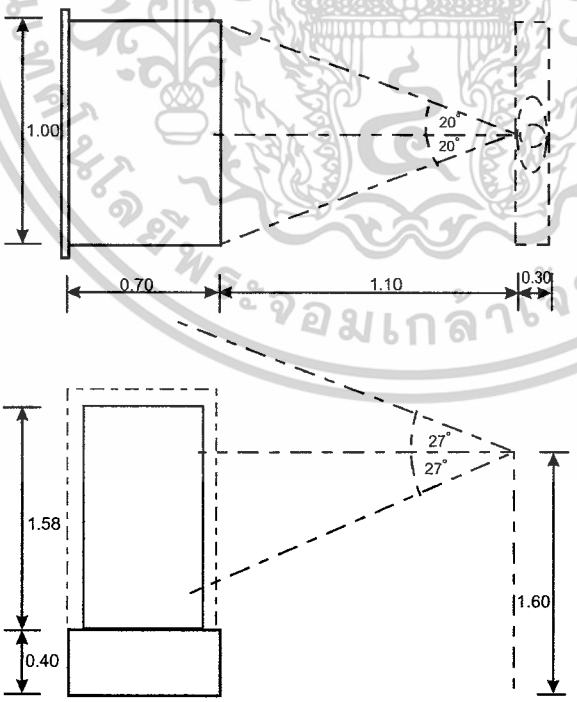

จัดแสดง
- พระวิษณุ สูง 242 ซม.
- เทพบริวาร สูง 111 ซม.
กว้าง 73.5 ซม.

ความต้องการพื้นที่ 2.00 x 2.10 = 4.20 **ตารางเมตร / หน่วย**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 ลพบุรี

- บอร์ดจัดแสดง

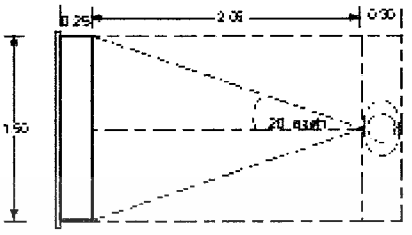

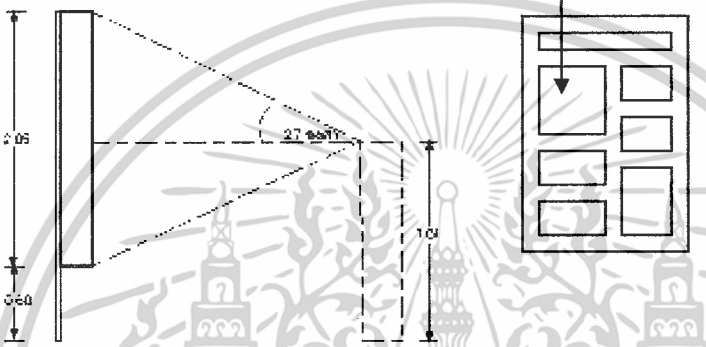

ความต้องการพื้นที่ 1.50 x 2.10 = 3.15 **ตารางเมตร / หน่วย**

- ตู้จัดแสดงโบราณวัตถุ

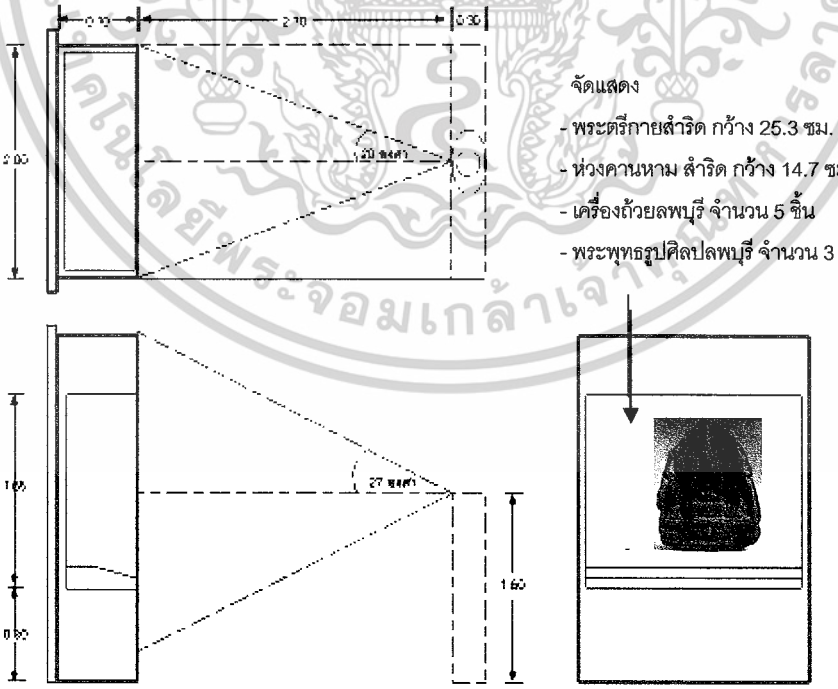

ความต้องการพื้นที่ 1.50 x 2.40 = 3.60 **ตารางเมตร / หน่วย**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 เชียงแสน

- บอร์ดจัดแสดง

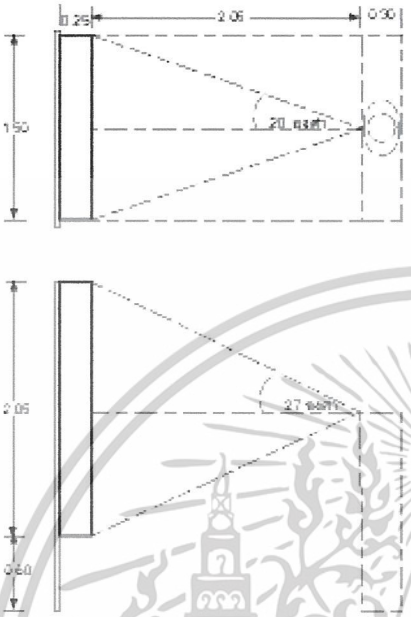

แผนที่แสดงตำแหน่ง
โบราณสถานสมัยเชียงแสน

รูปเจดีย์ศิลปะเชียงแสน
ขนาด 20 x 30 จำนวน
3 รูป

ความต้องการพื้นที่ 1.00 x 1.50 = 1.50 **ตารางเมตร / หน่วย**

- ตู้จัดแสดงโบราณวัตถุ

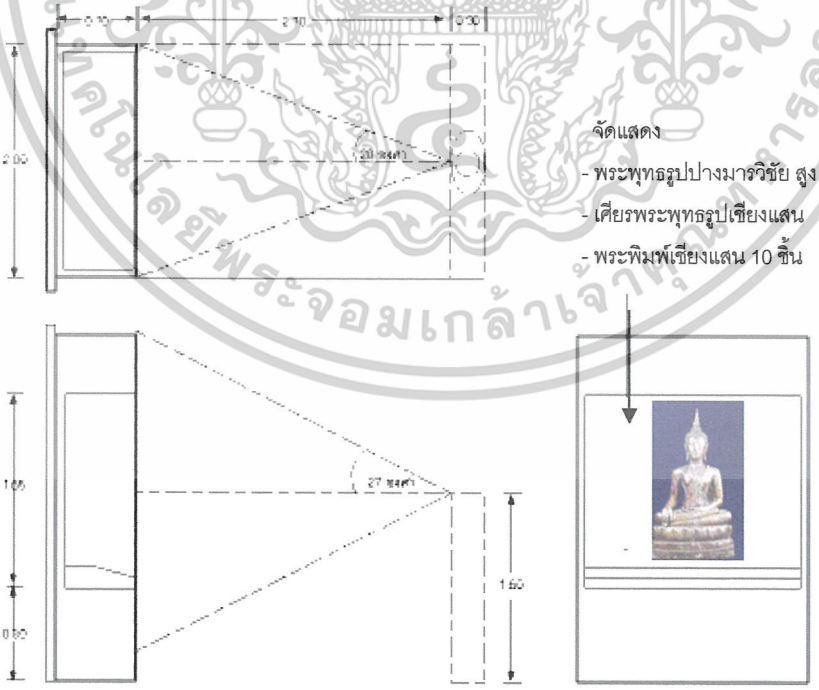

จัดแสดง
- พระพุทธรูปปางมารวิชัย สูง 19 ซม.
- เศียรพระพุทธรูปเชียงแสน 3 เศียร
- พระพิมพ์เชียงแสน 10 ชิ้น

ความต้องการพื้นที่ 1.50 x 2.40 = 3.60 **ตารางเมตร / หน่วย**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5 สุโขทัย

- ตู้จัดแสดงพร้อมบอร์ดจัดแสดง

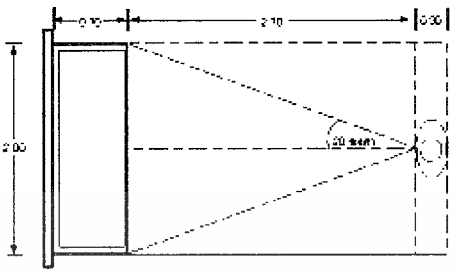

จัดแสดง

- แผนผังเมืองเก่าของสุโขทัย
- ภาพเจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ จากวัดต่างๆ ในสุโขทัย
- เศียรพระพุทธรูปสุโขทัย สูง 15 ซม. และ 17 ซม.
- เศียรพระพุทธรูป สูง 10,12,12.5,13.2 ซม.
- เครื่องสังคโลกสุโขทัย 12 ชิ้น

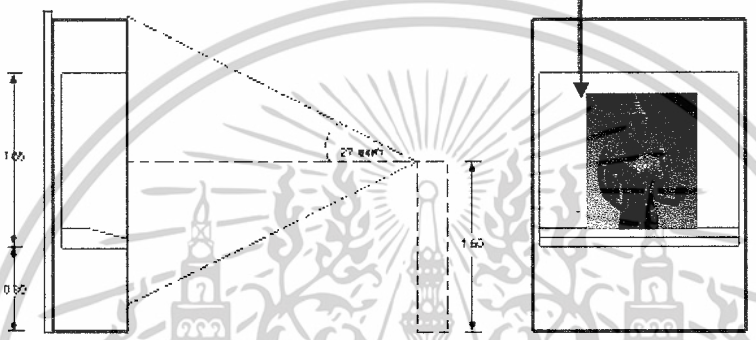

ความต้องการพื้นที่ 2.00 x 3.10 = 6.20 **ตารางเมตร / หน่วย**

3.6 อยุธยา

- บอร์ดจัดแสดง

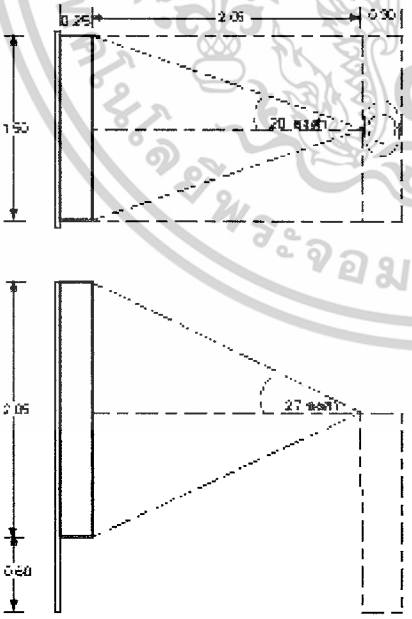

แผนผังเกาะเมืองเก่าอยุธยา แบบโบราณ

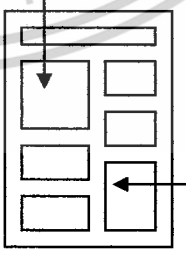

- ภาพวัดไชยวัฒนาราม, วัดราชบูรณะ, วัดพระศรีสรรเพชญ ขนาด 40x60 ซม.

ความต้องการพื้นที่ 1.00 x 1.50 = 1.50 **ตารางเมตร / หน่วย**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ตู้จัดแสดงโบราณวัตถุ

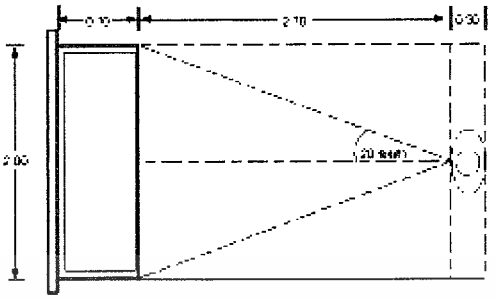

จัดแสดง

- พระพุทธรูปประทับยืน สูง 25 ซม. 1 องค์
- พระพุทธรูปสำริดศิลปอยุธยา 7 องค์
- เศียรพระพุทธรูปศิลปอยุธยา 4 เศียร

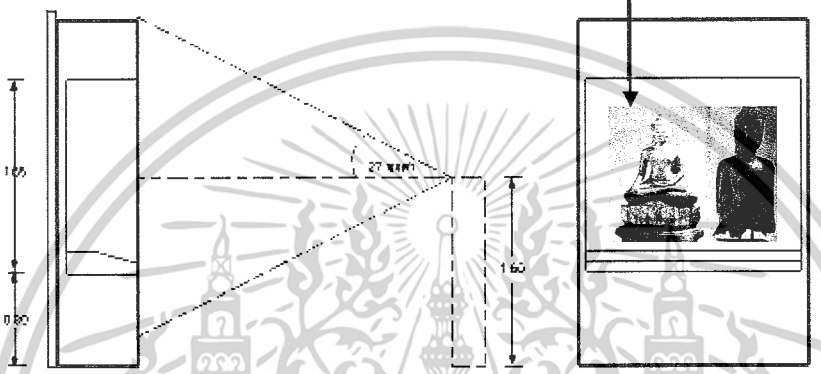

ความต้องการพื้นที่ 1.50 x 2.40 = 3.60 **ตารางเมตร / หน่วย**

3.7 **รัตนโกสินทร์**

- ตู้จัดแสดงพร้อมบอร์ดจัดแสดง

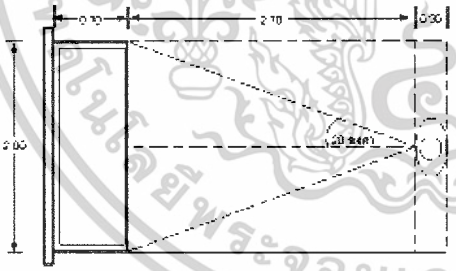

จัดแสดง

- แผนผังเกาะรัตนโกสินทร์
- ภาพพระบรมมหาราชวัง, ภาพวัดสำคัญๆ ต่างๆ ในยุครัตนโกสินทร์ รวม 6 ภาพ ขนาด 20x30 ซม.
- พระพุทธรูปสำริด สูง 15 ซม. 1 องค์
- องค์พระพุทธรูปสำริด สูง 35 ซม.
- พระพิมพ์ดินดิบ 15 ชิ้น

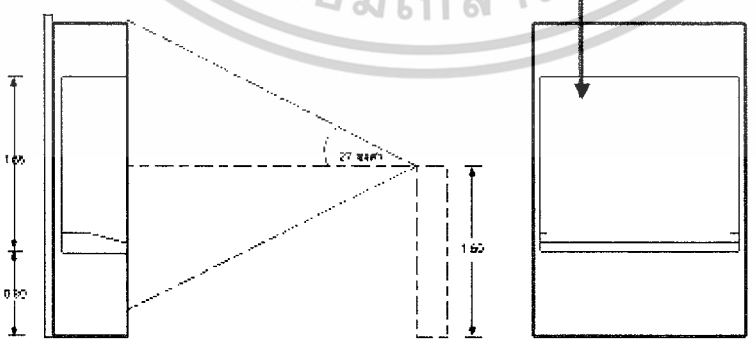

ความต้องการพื้นที่ 2.50 x 3.70 = 9.25 **ตารางเมตร / หน่วย**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อที่ 4 หัตถศิลป์ ถิ่นนคร

4.1 เครื่องถมเมืองนคร

- COMPUTER TOUCH SCREEN

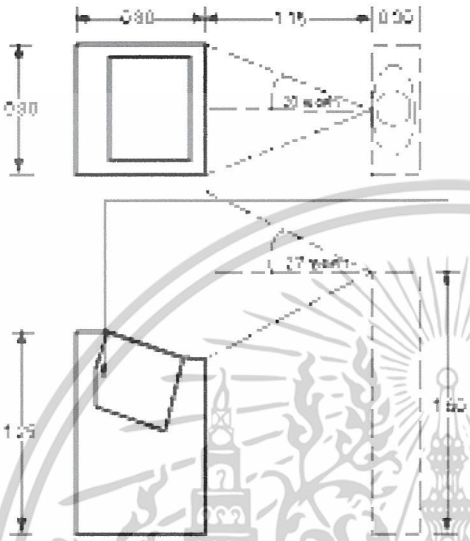

COMPUTER TOUCH SCREEN ใช้สำหรับสืบค้นข้อมูล รายละเอียดเกี่ยวกับความเป็นมาของเครื่องถมในประเทศไทย

ความต้องการพื้นที่ 0.80 x 1.60 = 1.28 ตารางเมตร / หน่วย

- ตู้จัดแสดงพร้อมบอร์ดจัดแสดง

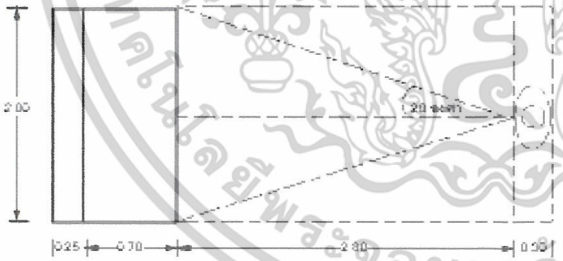

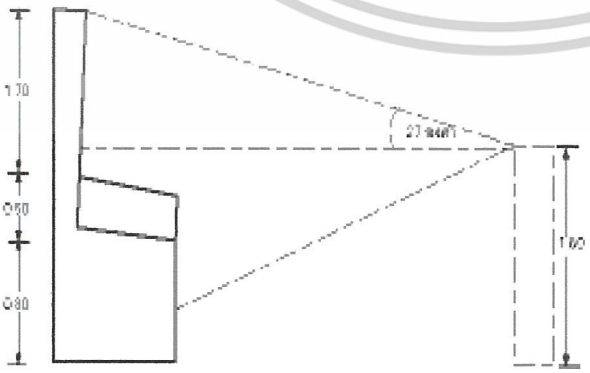

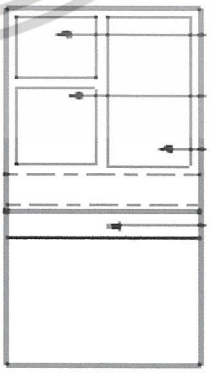

- ภาพการทำเครื่องถม จำนวน 5 ภาพ ขนาด 8x10 นิ้ว
- ชุดเชี่ยนหมาก 1 ชุด
- เครื่องใช้ต่างๆ ที่ทำจากการถมเงิน ถมทอง จำนวน 12 ชิ้น

ความต้องการพื้นที่ 1.50 x 2.60 = 3.90 ตารางเมตร / หน่วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 ผ้ายกเมืองนคร

- ตู้วีดีทัศน์

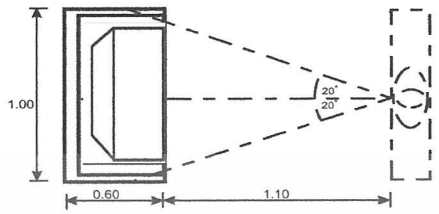

วีดีทัศน์เกี่ยวกับความเป็นมาของผ้า, วิธีการทอ, เครื่องทอและลวดลายเด่นๆ ของผ้ายกเมืองนคร

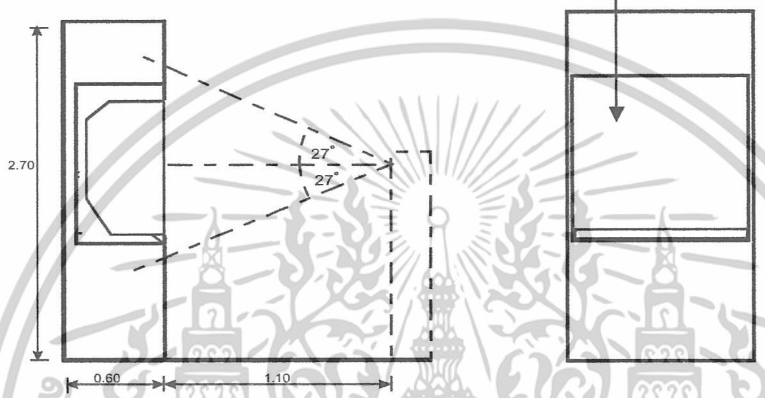

ความต้องการพื้นที่ 1.00 x 1.80 = 1.80 **ตารางเมตร / หน่วย**

- บอร์ดจัดแสดง

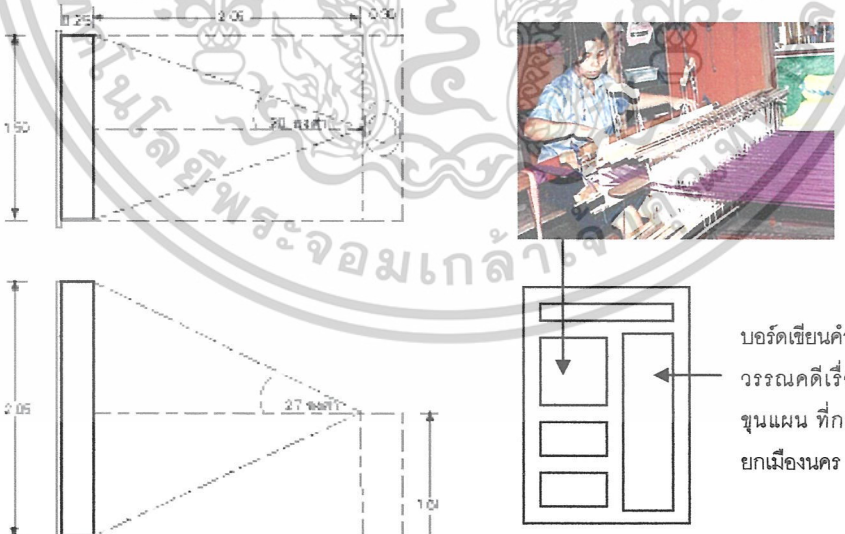

บอร์ดเขียนคำกลอน ในวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน ที่กล่าวถึงผ้ายกเมืองนคร

ความต้องการพื้นที่ 1.00 x 1.50 = 1.50 **ตารางเมตร / หน่วย**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- แท่นจัดแสดง

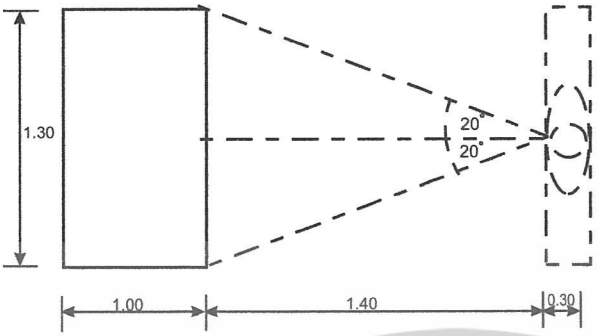

หุ่นจำลองคนแต่งชุดผ้ายกเมืองนคร จำนวน 3 ตัว ขนาดเท่าคนจริง

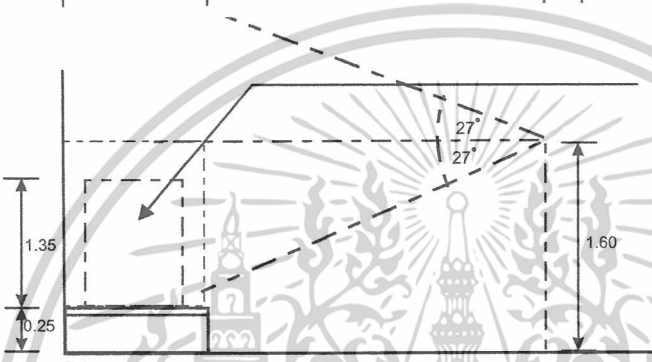

ความต้องการพื้นที่ 2.00 x 4.20 = 8.40 **ตารางเมตร / หน่วย**

- ตู้จัดแสดงพร้อมบอร์ดจัดแสดง

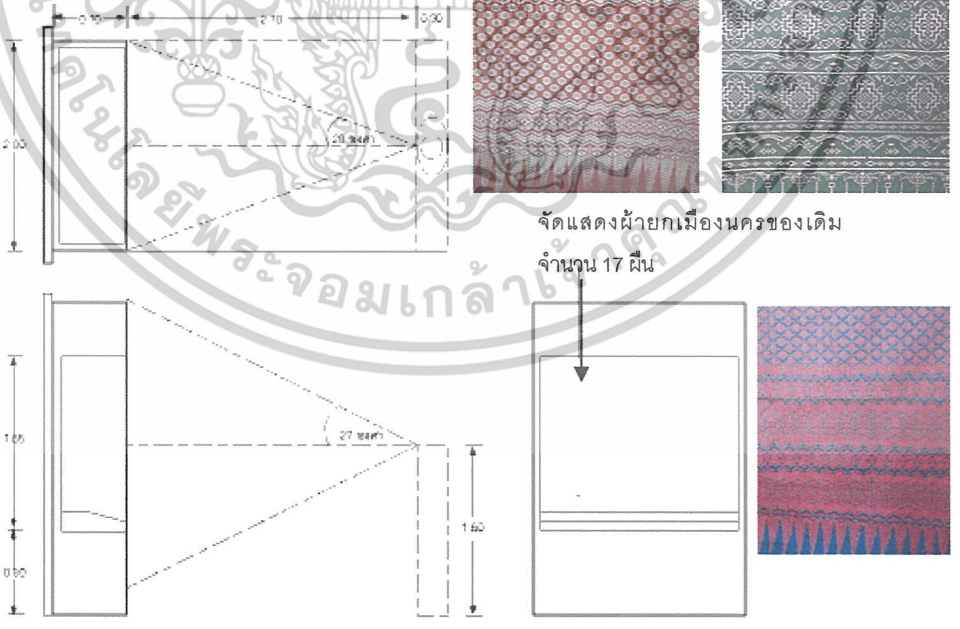

จัดแสดงผ้ายกเมืองนครของเดิม จำนวน 17 ผืน

ความต้องการพื้นที่ 2.00 x 3.10 = 6.20 **ตารางเมตร / หน่วย**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 งานจักรสาน

- แท่นจัดแสดง

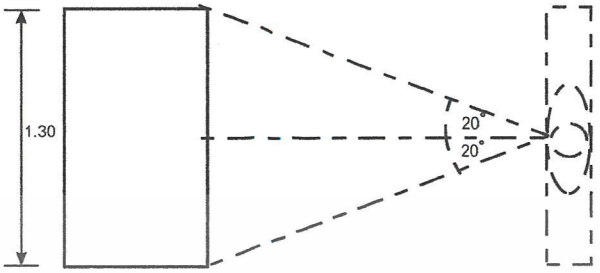

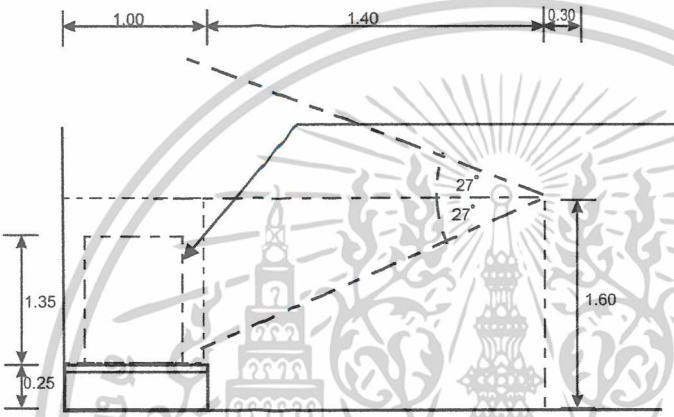

หุ่นจำลองคนกำลังนั่งทำเครื่องจักรสานย่านลิเพา, กระจูด, พัดใบพ้อ, อย่างละตัวขนาดเท่าคนจริง

ความต้องการพื้นที่ 2.00 x 4.20 = 8.40 **ตารางเมตร / หน่วย**

- COMPUTER TOUCH SCREEN

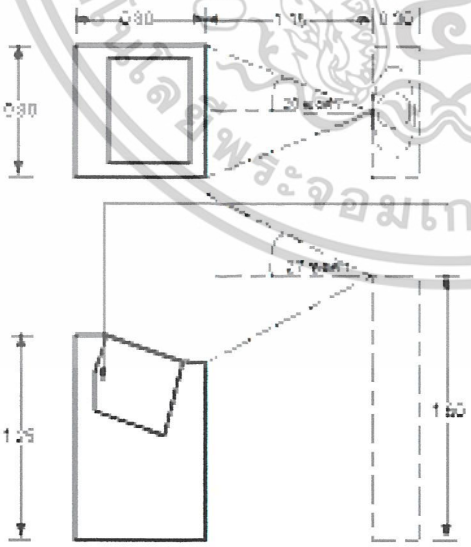

COMPUTER TOUCH SCREEN ใช้สำหรับสืบค้นข้อมูล รายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุดิบ, วิธีการทำ, ลวดลายต่างๆ ของงานจักรสานและผลิตภัณฑ์ต่างๆ

ความต้องการพื้นที่ 0.80 x 1.60 = 1.28 **ตารางเมตร / หน่วย**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ตู้จัดแสดงพร้อมบอร์ดจัดแสดง

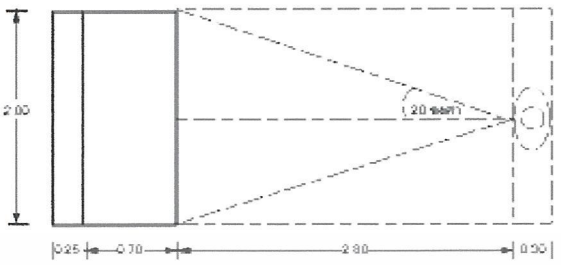

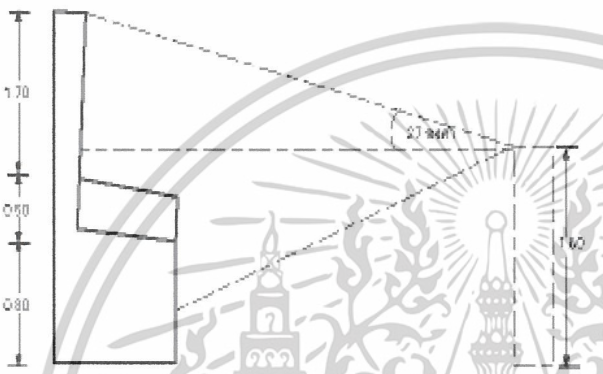

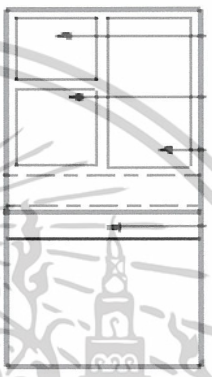

ผลิตภัณฑ์ย่านลิเพา 10 ชิ้น, กระจูด 3 ชิ้น, ใบพ้อ 2 ชิ้น พร้อมภาพประกอบลวดลายเด่นๆ ของย่านลิเพา และกระจูด 10 ภาพ

ความต้องการพื้นที่ 1.50 x 2.10 = 3.15 **ตารางเมตร / หน่วย**

4.4 เครื่องปั้นดินเผา

- ตู้วีดีทัศน์

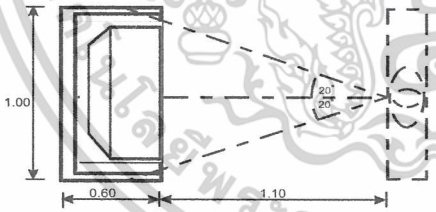

วีดีทัศน์เกี่ยวกับการทำเครื่องปั้นดินเผาในจังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน

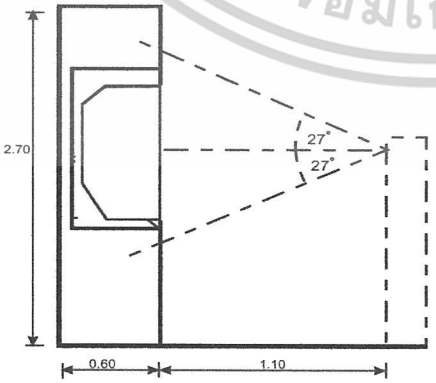

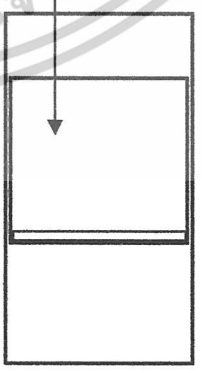

ความต้องการพื้นที่ 1.00 x 1.80 = 1.80 **ตารางเมตร / หน่วย**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ตู้จัดแสดงพร้อมบอร์ดจัดแสดง

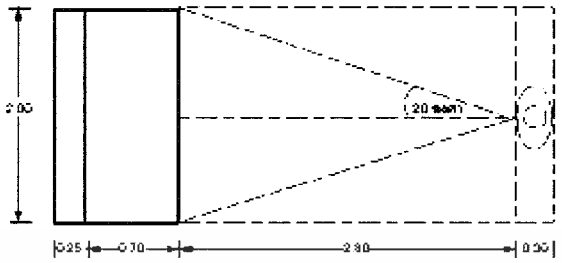

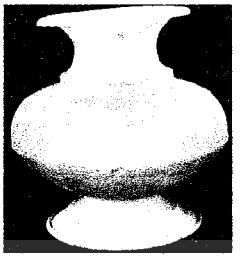

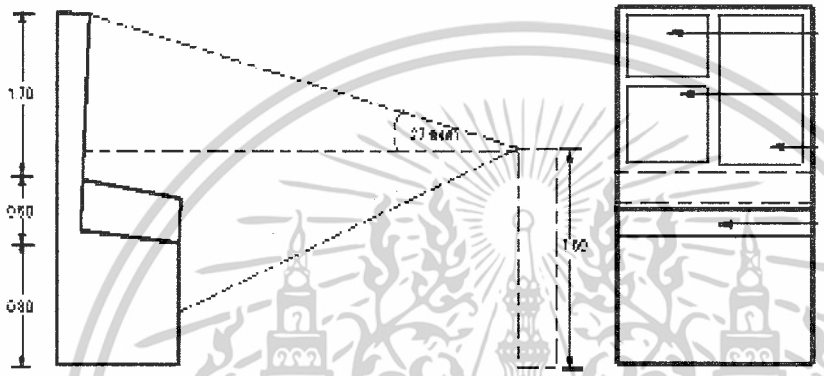

- แผนที่แหล่งการทำเครื่องปั้นดินเผาสมัยโบราณ ในจังหวัดและบริเวณใกล้เคียง
- จัดแสดงเครื่องปั้นดินเผาที่ขุดพบจากปากพะยิงและเครื่องปั้นดินเผาปัจจุบัน อย่างละ 10 ชิ้น

ความต้องการพื้นที่ 1.50 x 2.60 = 3.90 **ตารางเมตร / หน่วย**

4.5 เครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

- ตู้จัดแสดง DIORAMA

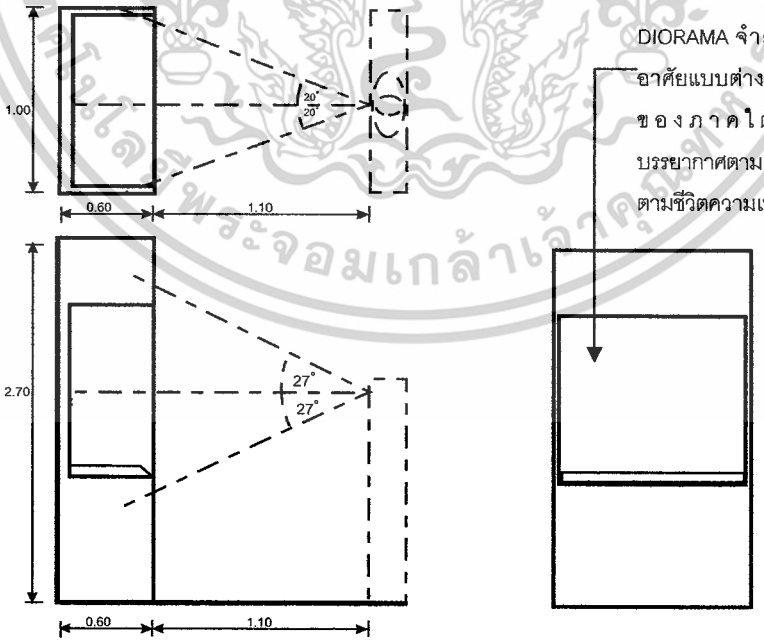

DIORAMA จำลองบ้านพักอาศัยแบบต่างๆ ทั้ง 4 แบบของภาคใต้ โดยจัดบรรยากาศตามความเป็นจริงตามชีวิตความเป็นอยู่เทคนิค

ความต้องการพื้นที่ 1.50 x 2.60 = 3.90 **ตารางเมตร / หน่วย**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ตู้จัดแสดง DIORAMA ขนาดใหญ่

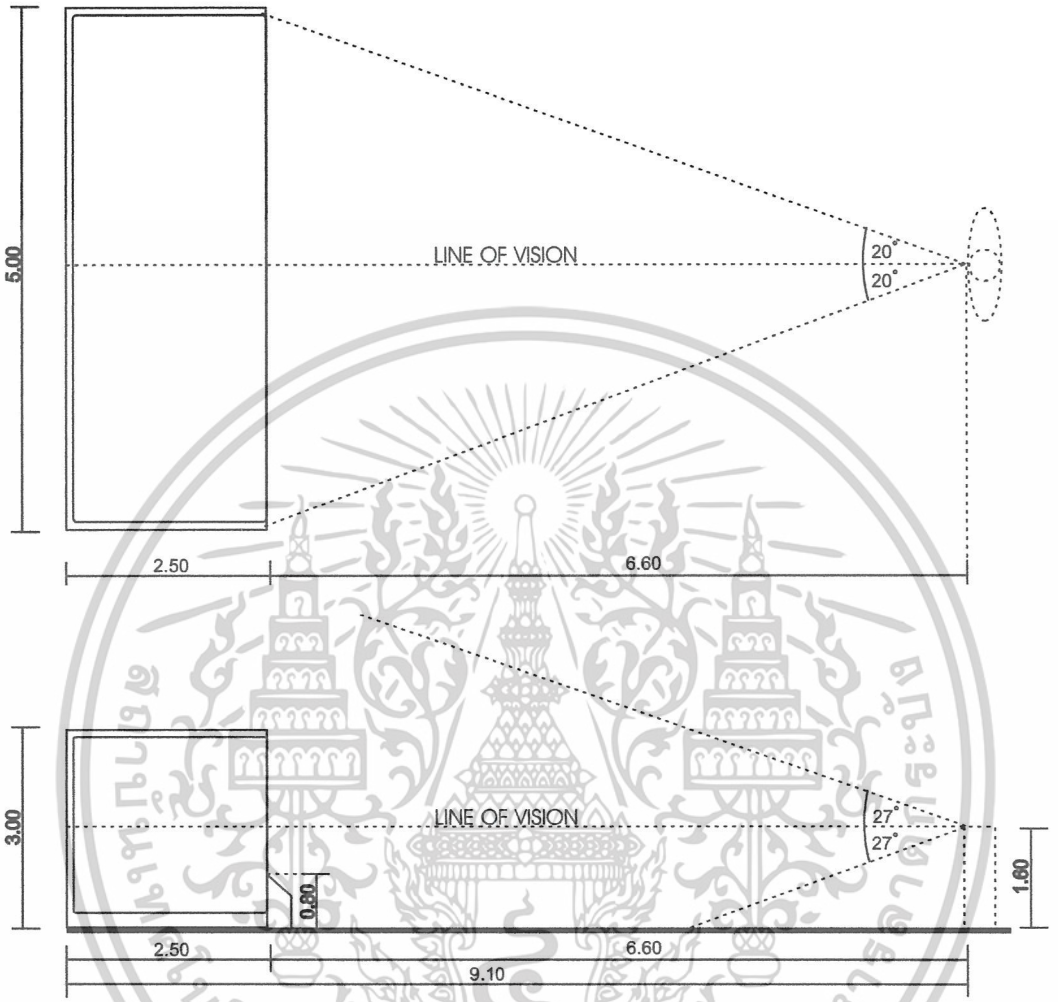

ความต้องการพื้นที่ 5.00 x 9.10 = 45.50 ตารางเมตร / หน่วย

- จัดแสดงเครื่องมือจับสัตว์, เครื่องมือทางการเกษตร, เครื่องใช้ในครัวเรือนในลักษณะการจัดแบบ DISPLAY จำลองบรรยากาศใต้ถุนบ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อที่ 5 วัฒนธรรมประเพณี ศรีเมืองคอน

5.1ประเพณีทางพุทธศาสนา

- ตู้วีดีทัศน์

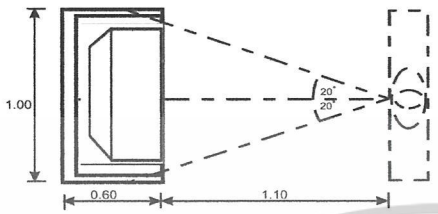

วีดีทัศน์เกี่ยวกับประเพณีสารทเดือนสิบ
ของจังหวัดนครศรีธรรมราช

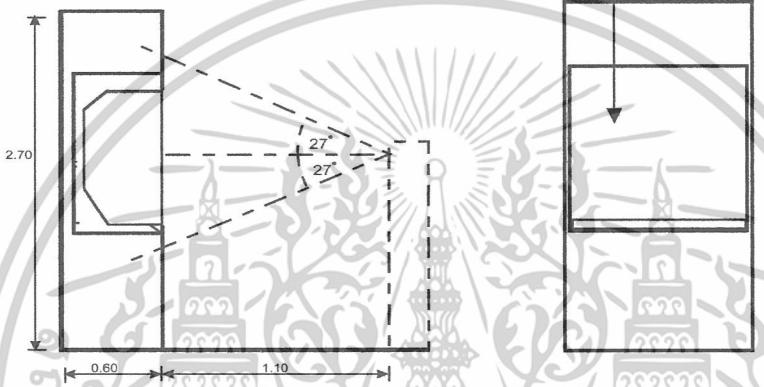

ความต้องการพื้นที่ 1.00 x 1.80 = 1.80 ตารางเมตร / หน่วย

- บอร์ดจัดแสดง

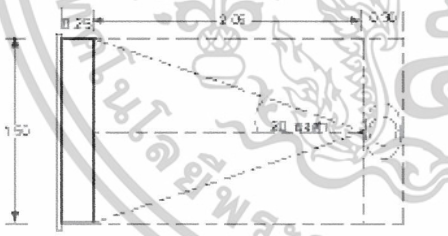

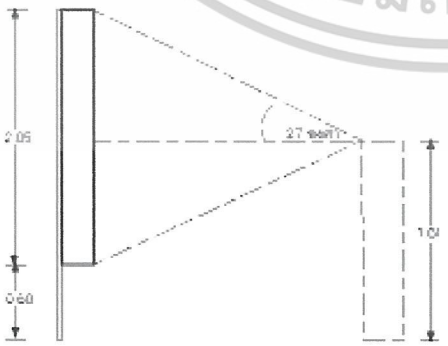

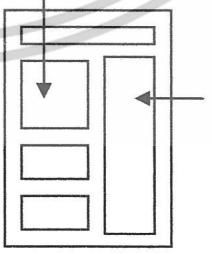

- ภาพพิธีการแห่ขนม
ขนาด 8x10 นิ้ว 5 ภาพ
- ภาพพิธีการชิงเปรต
พร้อมคำบรรยาย

ความต้องการพื้นที่ 1.00 x 1.50 = 1.50 ตารางเมตร / หน่วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- COMPUTER TOUCH SCREEN

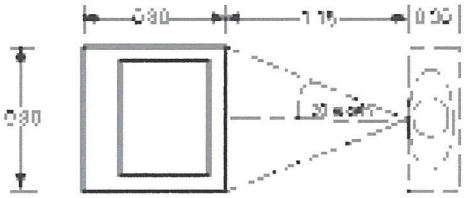

COMPUTER TOUCH SCREEN เรื่อง
เกี่ยวกับขนมสารทเดือนสิบ

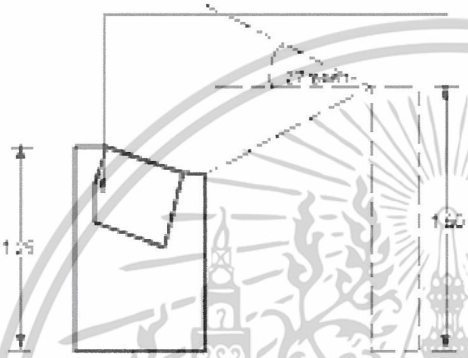

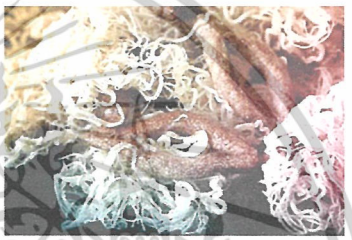

ความต้องการพื้นที่ 0.80 x 1.60 = 1.28 ตารางเมตร / หน่วย

- ตู้จัดแสดง DIORAMA

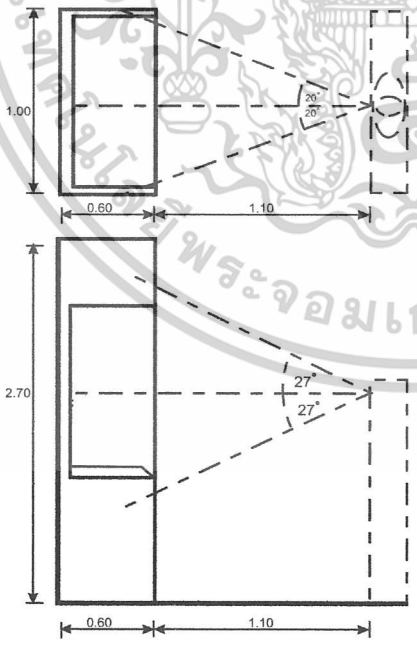

DIORAMA จำลองการแห่ผ้า
ขึ้นธาตุ ที่วัดพระมหาธาตุ
โดยจำลองแบบเหมือนจริง
ตามแบบโบราณ

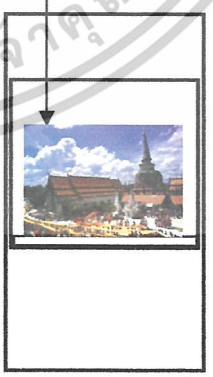

ความต้องการพื้นที่ 1.50 x 2.60 = 3.90 ตารางเมตร / หน่วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ตู้วีดีทัศน์

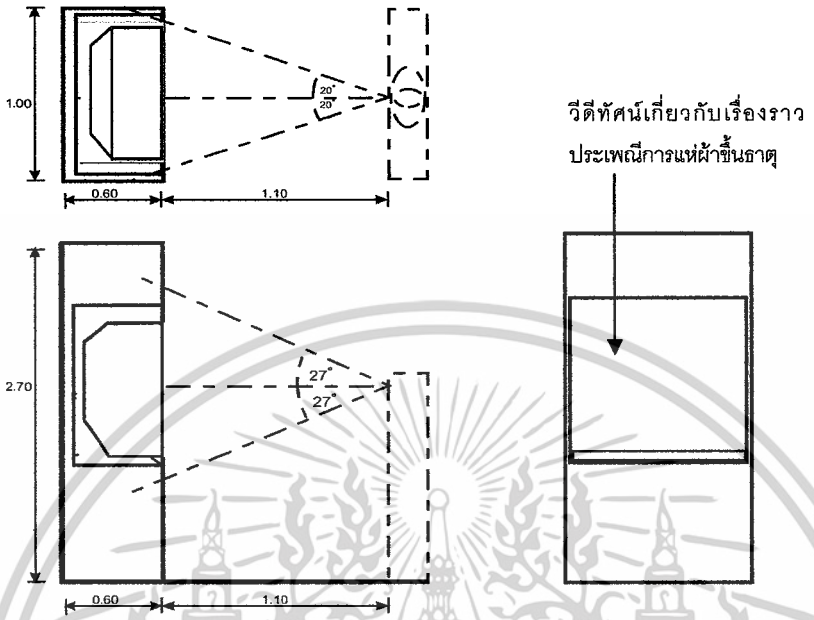

ความต้องการพื้นที่ 1.00 x 1.80 = 1.80 **ตารางเมตร / หน่วย**

- ตู้จัดแสดง DIORAMA

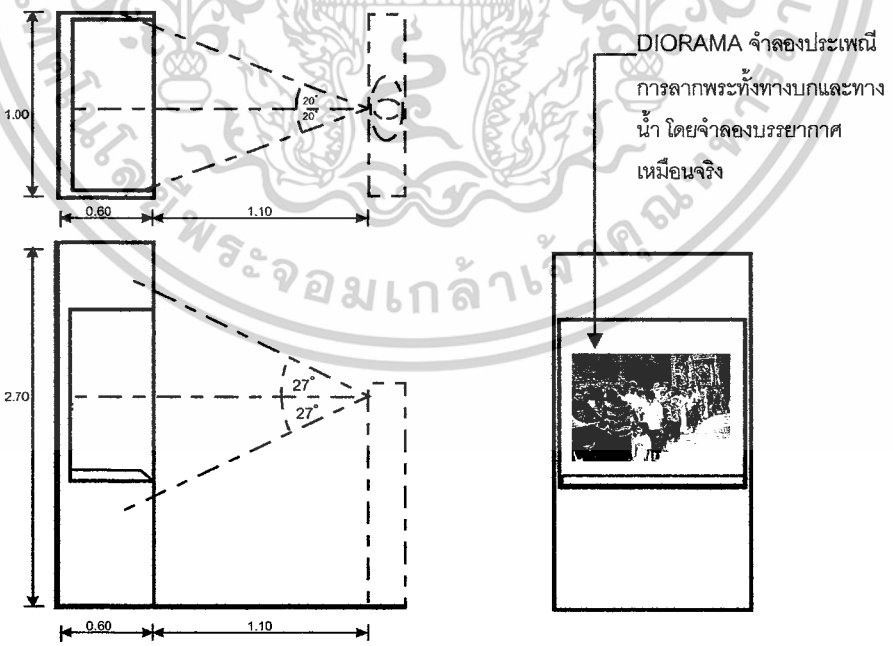

ความต้องการพื้นที่ 1.50 x 2.60 = 3.90 **ตารางเมตร / หน่วย**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- บอร์ดจัดแสดง

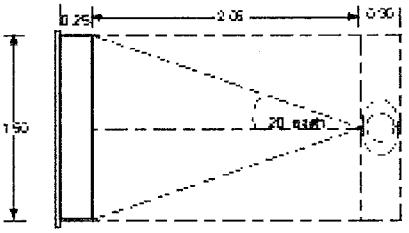

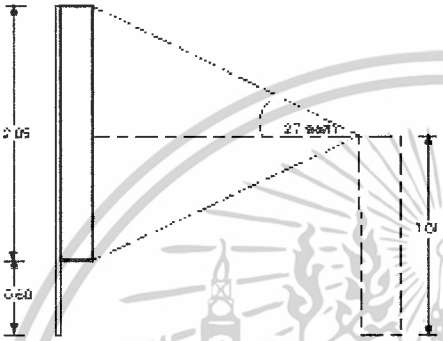

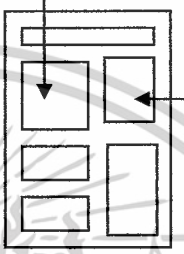

ภาพถ่ายประเพณีลากพระ
จากชุมชนต่างๆ 10 ภาพ

ความต้องการพื้นที่ 1.00 x 1.50 = 1.50 ตารางเมตร / หน่วย

5.2 ศิลปะการละเล่นพื้นบ้าน

- แท่นจัดแสดง

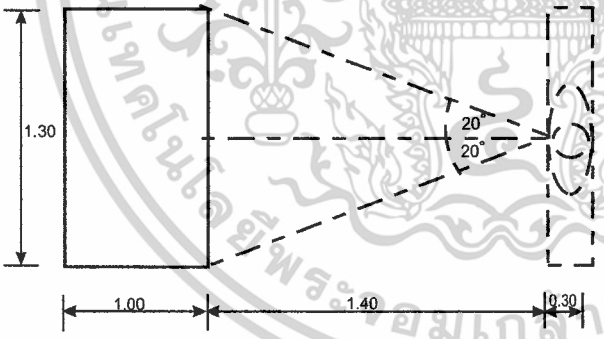

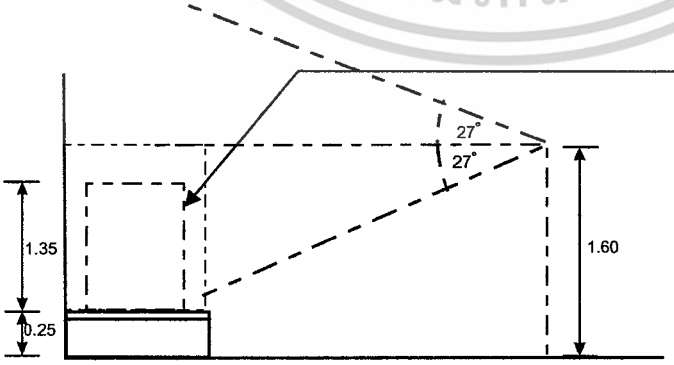

หุ่นจำลองคนขนาดเท่าจริง
แต่งกายชุดโนรา พร้อม
ประกอบท่ารำ 1 ตัว

ความต้องการพื้นที่ 2.00 x 4.20 = 8.40 **ตารางเมตร / หน่วย**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- บอร์ดจัดแสดง

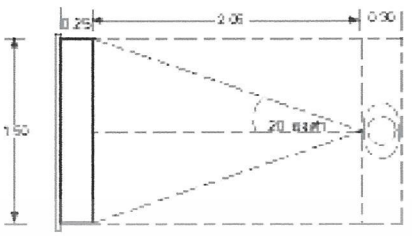

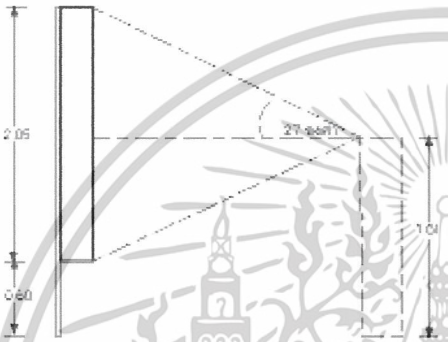

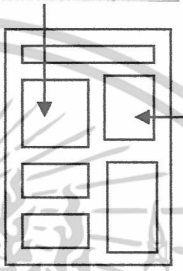

ภาพถ่ายท่าร่าย
รำต่างๆ พร้อมคำ
บรรยาย 4 ภาพ

ความต้องการพื้นที่ 1.00 x 1.50 = 1.50 **ตารางเมตร / หน่วย**

- COMPUTER TOUCH SCREEN

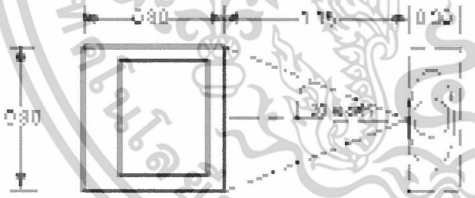

COMPUTER TOUCH SCREEN เกี่ยวกับท่า
ร่ายรำต่างๆ และเครื่องแต่งกายของโนรา

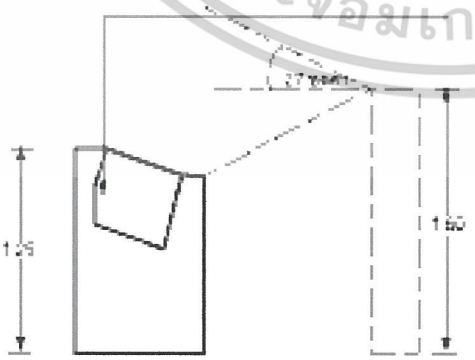

ความต้องการพื้นที่ 0.80 x 1.60 = 1.28 **ตารางเมตร / หน่วย**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- VDO. WALL

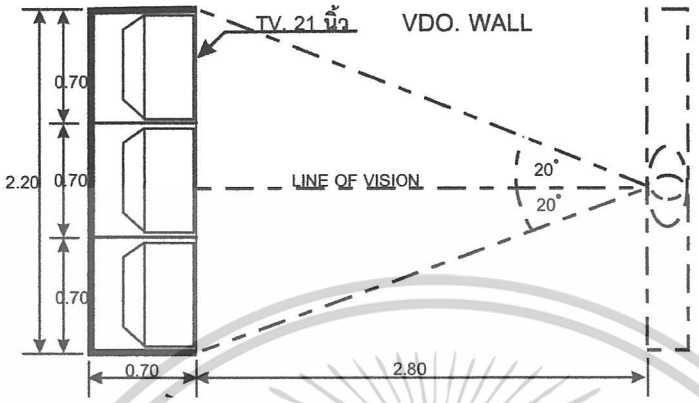

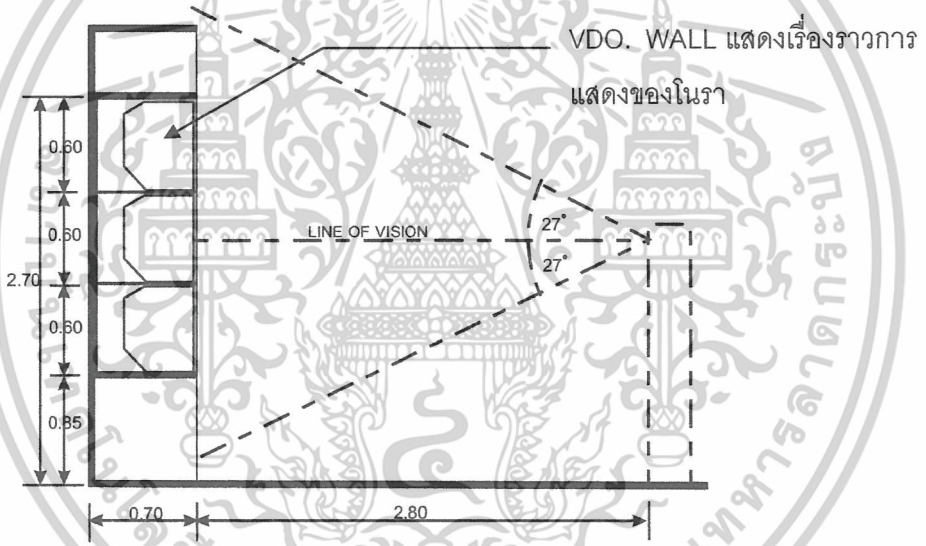

ความต้องการพื้นที่ 2.20 x 3.50 = 7.7 ตารางเมตร / หน่วย

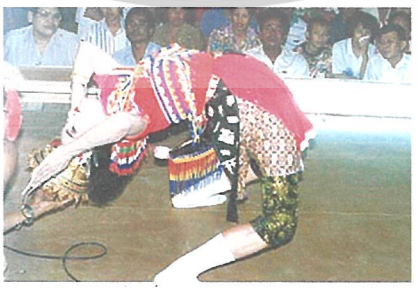

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- จอPROJECTER

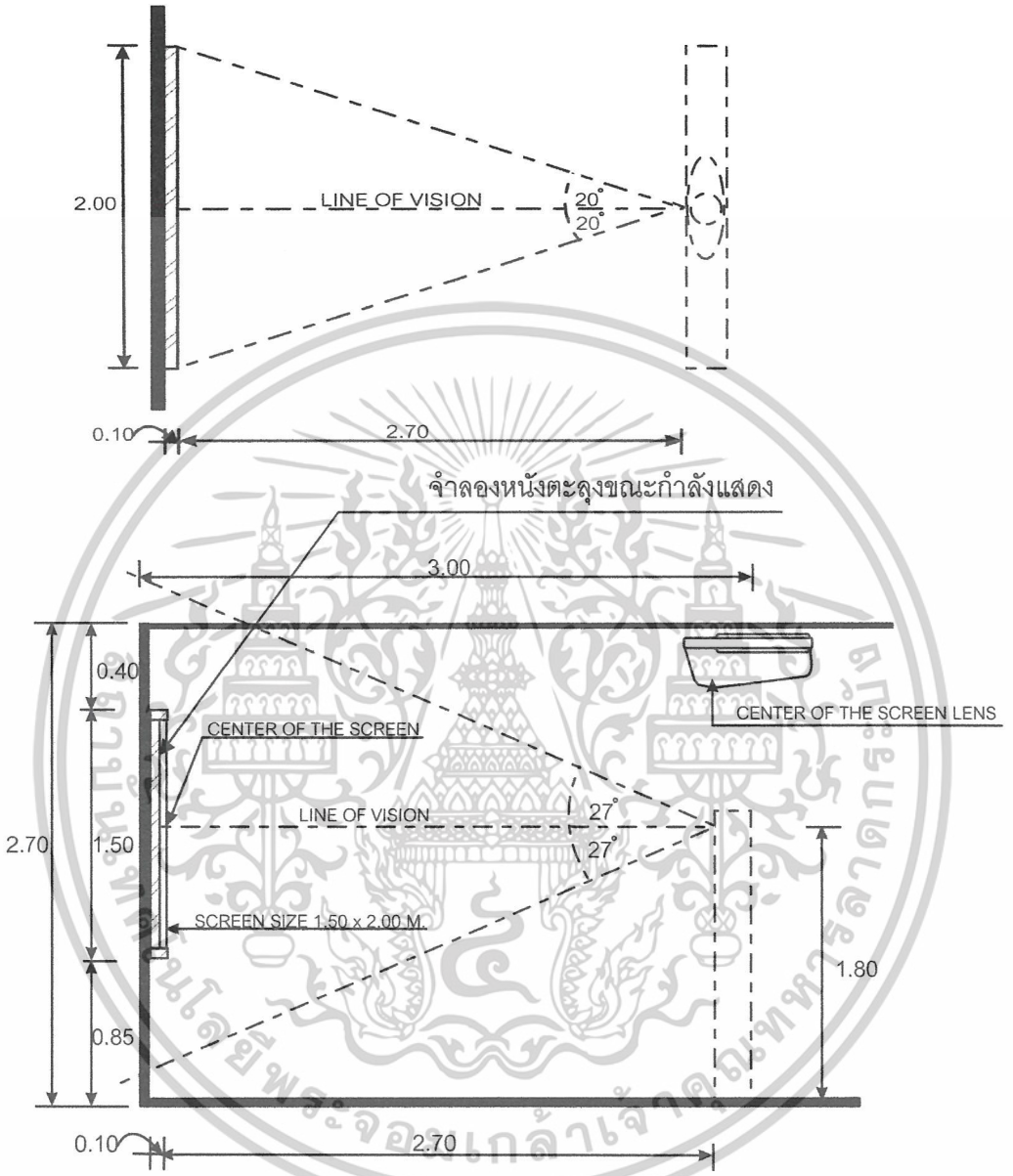

ความต้องการพื้นที่ 2.00 x 2.80 = 5.60 ตารางเมตร / หน่วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- บอร์ดจัดแสดง

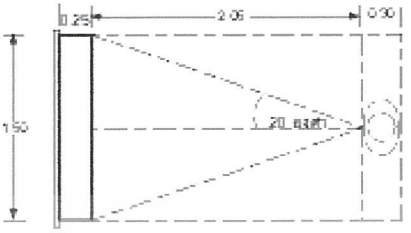

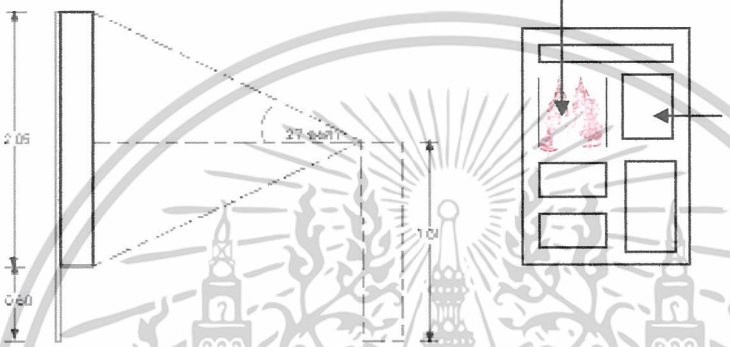

รูปตัวละครหนังตะลุง
ของจริง จำนวน 16 ตัว

ความต้องการพื้นที่ 1.00 x 1.50 = 1.50 **ตารางเมตร / หน่วย**

- COMPUTER TOUCH SCREEN

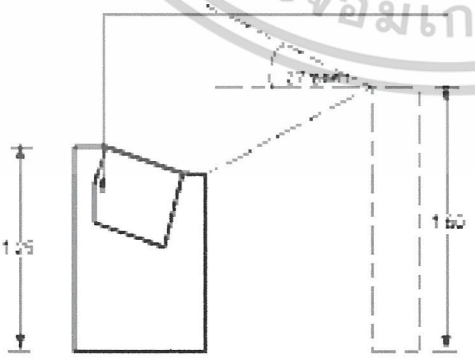

COMPUTER TOUCH SCREEN เกี่ยวกับชื่อ
และนิสัย บุคลิกของตัวหนังตะลุง

ความต้องการพื้นที่ 0.80 x 1.60 = 1.28 **ตารางเมตร / หน่วย**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- บอร์ดจัดแสดง

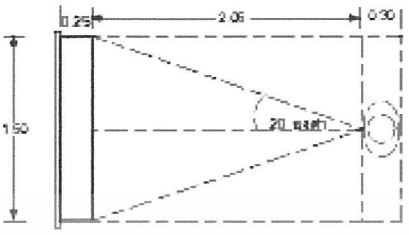

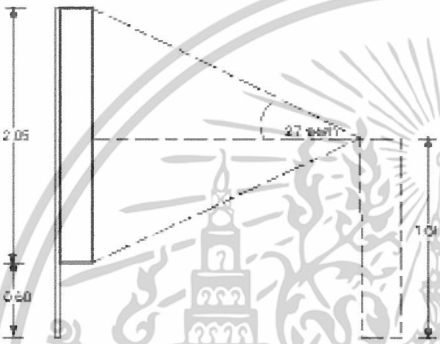

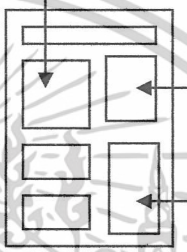

ภาพประกอบการร้องเพลงบอก 2 ภาพ พร้อมคำบรรยาย

จัดแสดงตัวอย่างบทร้องเพลงบอก 3 บท

ความต้องการพื้นที่ 1.00 x 1.50 = 1.50 ตารางเมตร / หน่วย

- ตู้วีดีทัศน์

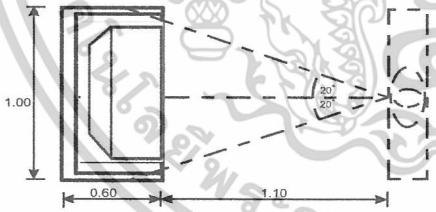

วีดีทัศน์ การร้องเพลงบอก พร้อมเสียงประกอบ

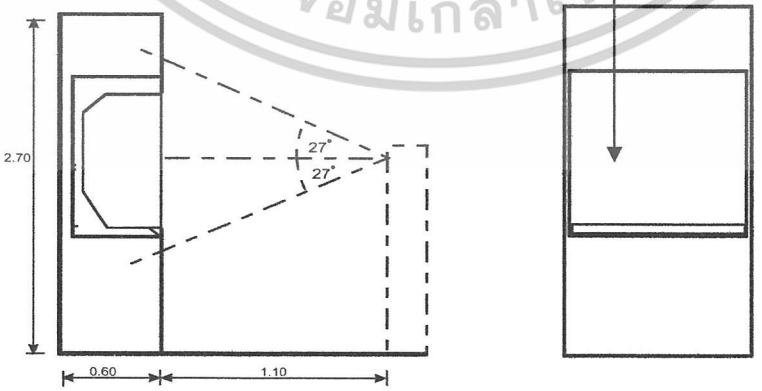

ความต้องการพื้นที่ 1.00 x 1.80 = 1.80 ตารางเมตร / หน่วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ตู้จัดแสดง DIORAMA

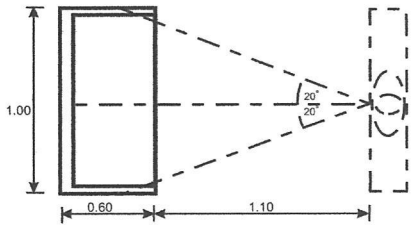

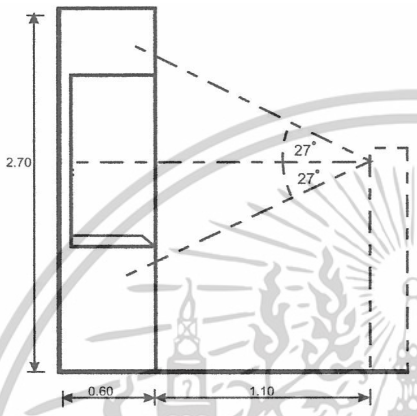

DIORAMA แสดงหุ่นจำลอง บรรยากาศในสนามชนวัว ขณะมีการแข่งขันกัน

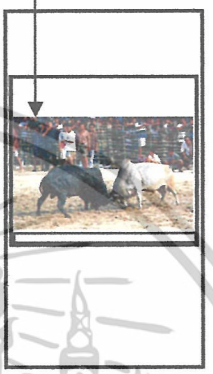

ความต้องการพื้นที่ 1.00 x 1.90 = 1.90 **ตารางเมตร / หน่วย**

- COMPUTER TOUCH SCREEN

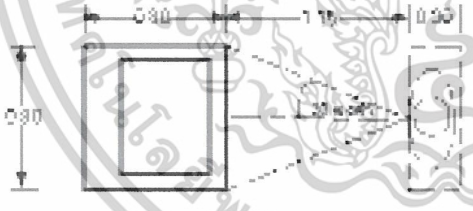

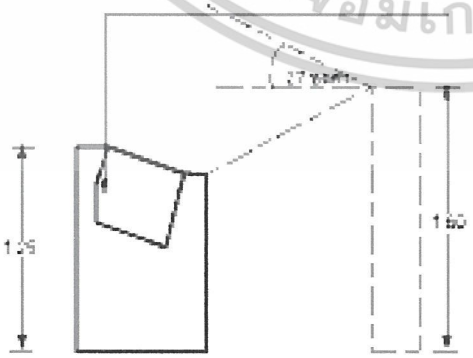

COMPUTER TOUCH SCREEN เกี่ยวกับ เรื่องราวของกีฬาชนวัว, ลักษณะของวัวพันธุ์ดี, การเลี้ยงดูวัว ของชาวบ้าน

ความต้องการพื้นที่ 0.80 x 1.60 = 1.28 **ตารางเมตร / หน่วย**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อที่ 6 คนดี ศรีธรรมราช

6.1 พระรัตนธัชมุนีศรีธรรมราช

- แท่นจัดแสดงมองเห็นได้ 3 ด้าน

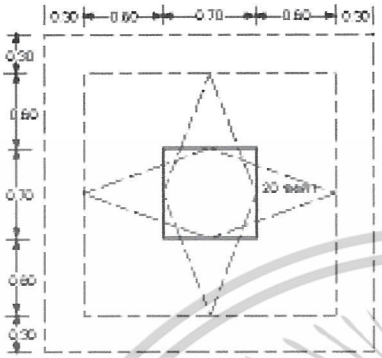

แท่นจัดแสดงรูปหล่อครึ่งตัวพระรัตนธัชมุนีศรีธรรมราช
ขนาดเท่าจริง

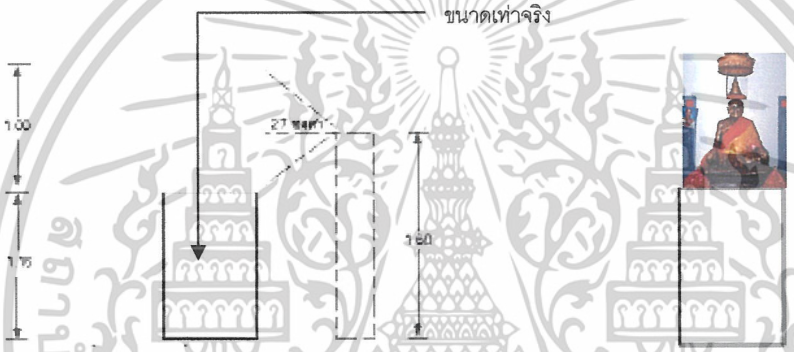

ความต้องการพื้นที่ 1.00 x 1.42 = 1.42 ตารางเมตร / หน่วย

- บอร์ดจัดแสดง

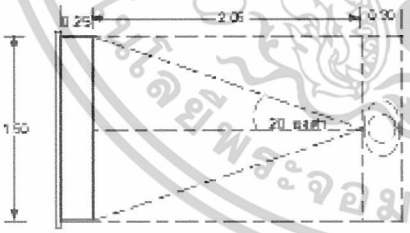

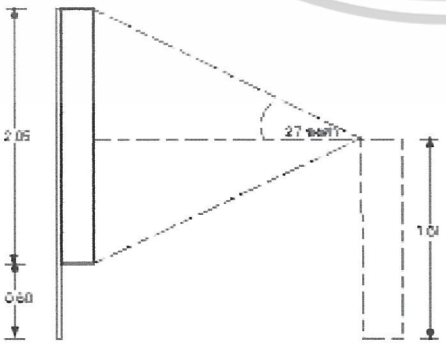

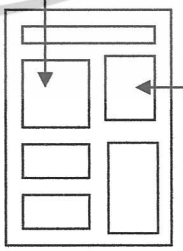

ภาพถ่ายเต็มตัวขณะนั่ง
สมาธิ ขนาด 80x100 ซม.

ความต้องการพื้นที่ 1.00 x 1.50 = 1.50 ตารางเมตร / หน่วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- COMPUTER TOUCH SCREEN

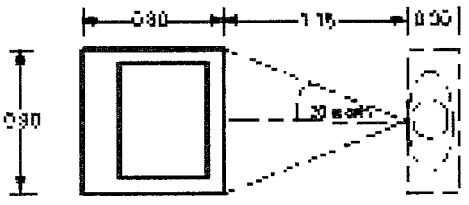

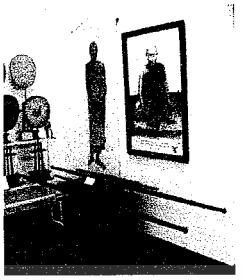

COMPUTER TOUCH SCREEN เกี่ยวกับเรื่องราวประวัติความเป็นมาและผลงานของพระรัตนธัชมุนีศรีธรรมราช

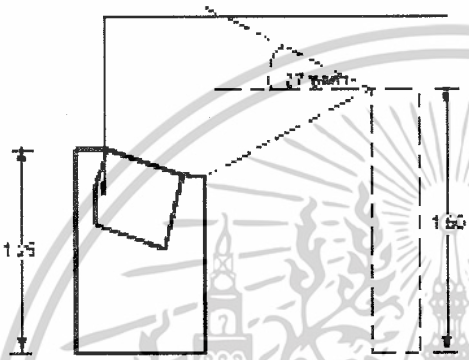

ความต้องการพื้นที่ 0.80 x 1.60 = 1.28 ตารางเมตร / หน่วย

- ตู้จัดแสดงพร้อมบอร์ดจัดแสดง

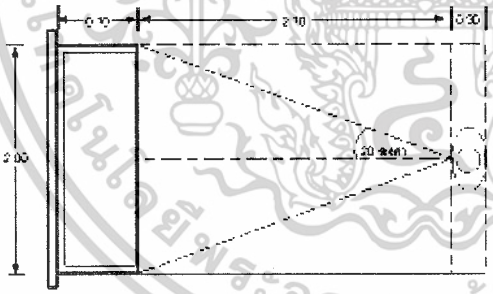

ตู้จัดแสดงข้าวของเครื่องใช้ส่วนตัวพระรัตนธัชมุนีศรีธรรมราช

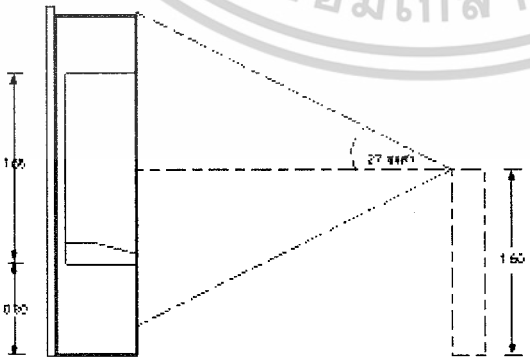

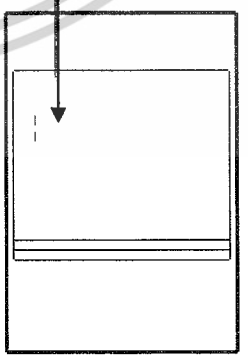

ความต้องการพื้นที่ 2.00 x 3.10 = 6.20 ตารางเมตร / หน่วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- แท่นจัดแสดง

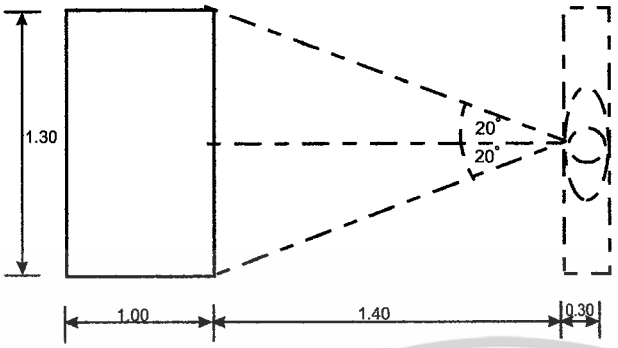

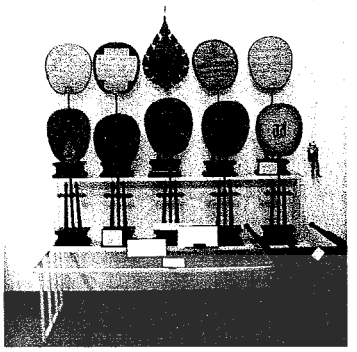

แท่นจัดแสดง ตาลปัตรแบบ
ต่างๆ จำนวน 10 ชิ้น

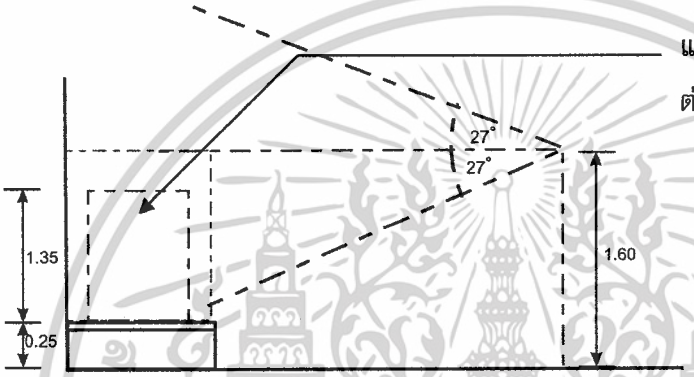

ความต้องการพื้นที่ 1.50 x 2.80 = 4.20 **ตารางเมตร / หน่วย**

6.2 พล.ต.ต ขุนพันธ์รักษ์ราชเดช

- บอร์ดจัดแสดง

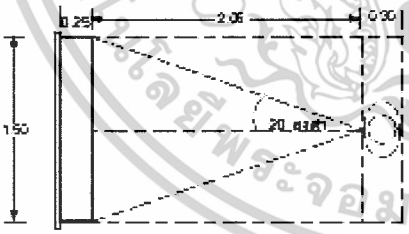

ภาพถ่ายครึ่งตัวของพล.ต.ต ขุนพันธ์รักษ์ราชเดช
(ภาพปัจจุบัน) ขนาด 45x60 ซม.

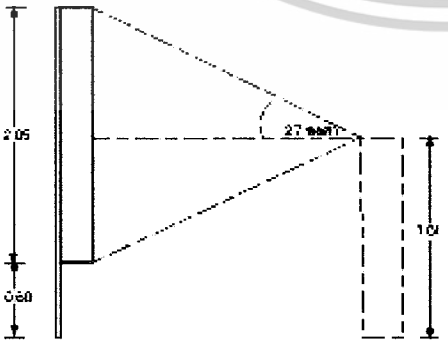

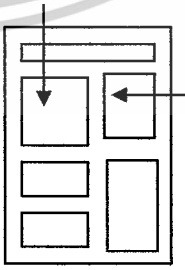

ภาพถ่ายในอดีต จำนวน 8
ภาพ ขนาด 5x6 นิ้ว

ความต้องการพื้นที่ 1.00 x 1.50 = 1.50 **ตารางเมตร / หน่วย**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ตู้วีดีทัศน์

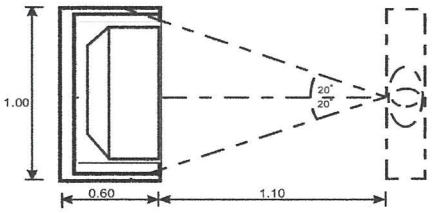

วีดีทัศน์ บทสัมภาษณ์ พล.ต.ต ขุนพันธ์รักษ์ราชเดช
เกี่ยวกับประวัติส่วนตัวและประวัติการทำงาน

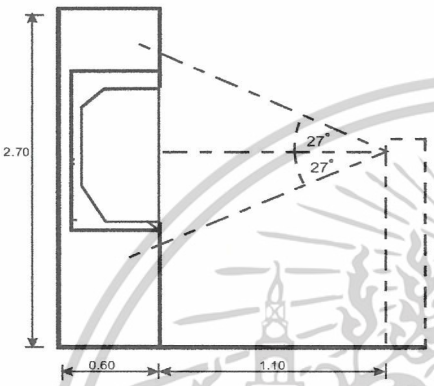

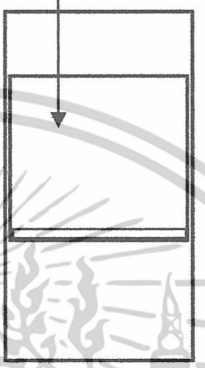

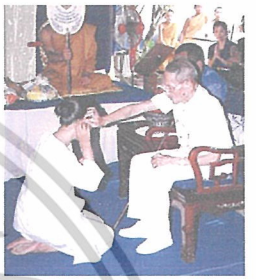

ความต้องการพื้นที่ 1.00 x 1.80 = 1.80 **ตารางเมตร / หน่วย**

6.3 **พระเจ้าศรีธรรมาโศกราช**

- บอร์ดจัดแสดง

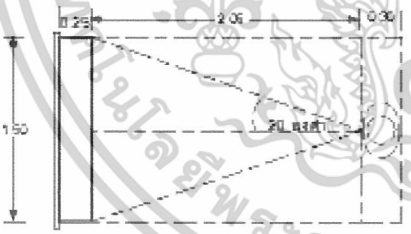

ภาพถ่ายเต็มตัวขณะนั่งสมาธิ ขนาด 80x100 ซม.

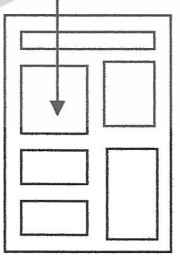

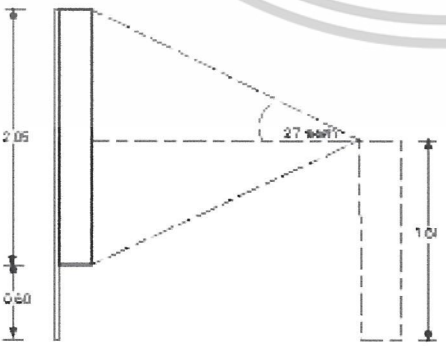

ความต้องการพื้นที่ 1.00 x 1.50 = 1.50 **ตารางเมตร / หน่วย**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- บอร์ดจัดแสดง

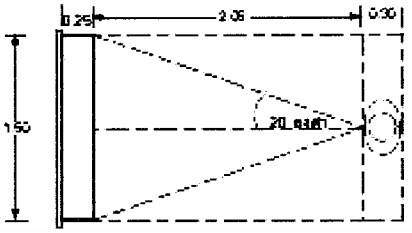

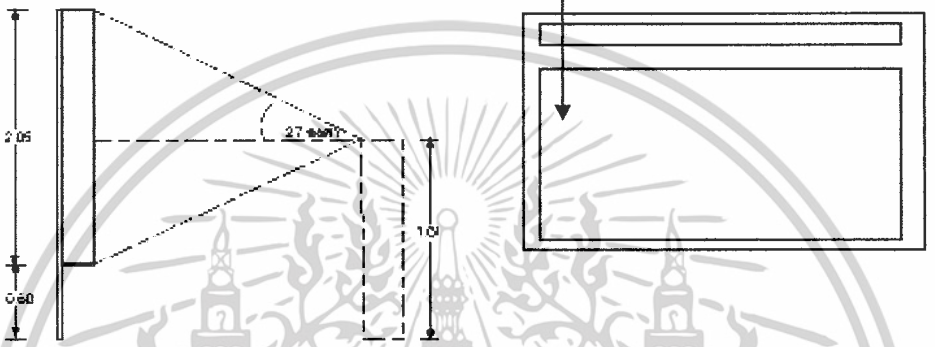

ความต้องการพื้นที่ 1.50 x 2.10 = 3.15 **ตารางเมตร / หน่วย**

- ตู้วีดีทัศน์

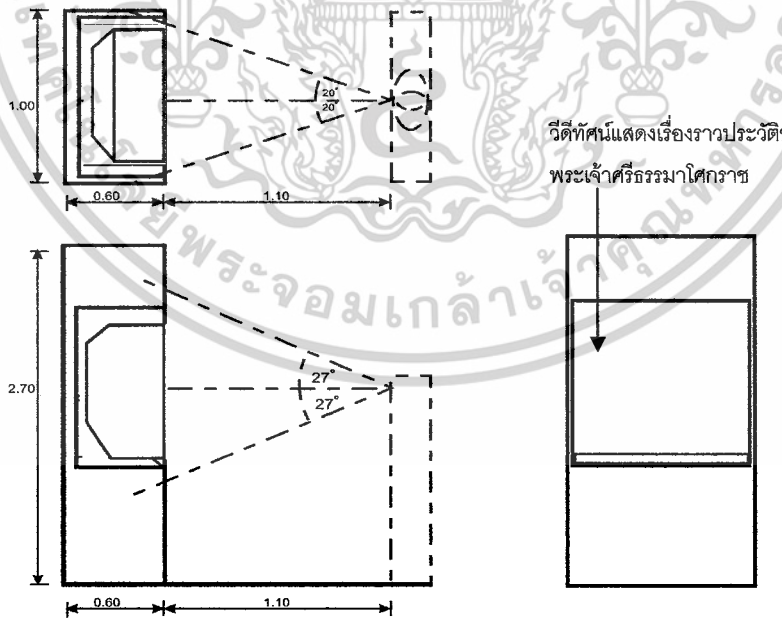

ความต้องการพื้นที่ 1.00 x 1.80 = 1.80 **ตารางเมตร / หน่วย**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.4 วีรไทย นักรบผู้กล้าหาญแห่งนครศรีธรรมราช

- บอร์ดจัดแสดง

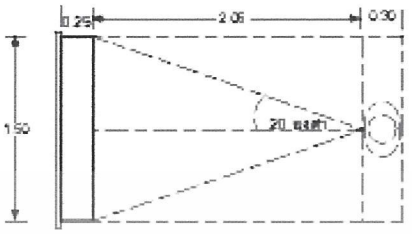

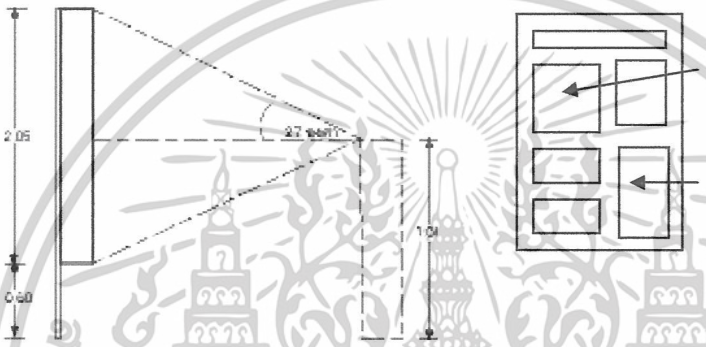

ภาพถ่ายวีรไทย นักรบผู้กล้าหาญแห่งนครศรีธรรมราช

ภาพถ่ายในอดีต ตอนสงครามโลกครั้งที่ 2 และอนุสาวรีของวีรไทย นักรบผู้กล้าหาญแห่งนครศรีธรรมราช

ความต้องการพื้นที่ 1.00 x 1.50 = 1.50 **ตารางเมตร / หน่วย**

- ตู้วีดีทัศน์

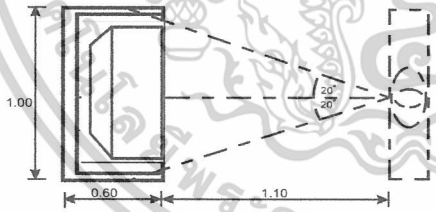

วีดีทัศน์ เกี่ยวกับ ประวัติวีรไทย นักรบผู้กล้าหาญแห่งนครศรีธรรมราช

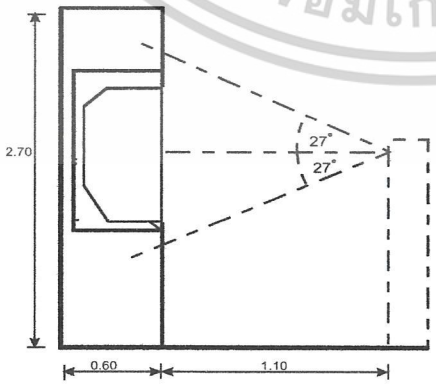

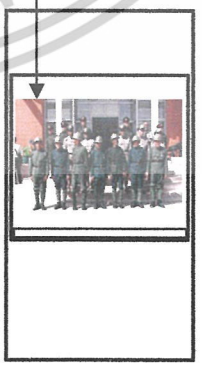

ความต้องการพื้นที่ 1.00 x 1.80 = 1.80 **ตารางเมตร / หน่วย**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.5 นายสัมพันธ์ ทองสมัคร

- บอร์ดจัดแสดง

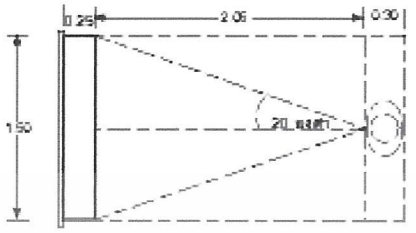

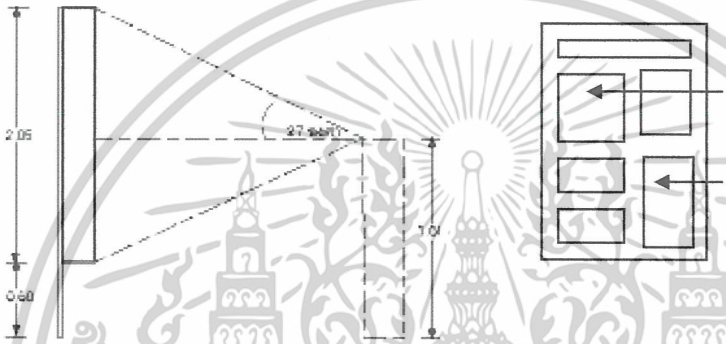

ภาพถ่ายครึ่งตัวของ
คุณ สัมพันธ์ ทองสมัคร

ภาพถ่ายผลงานที่ท่าน
ได้สร้างชื่อเสียงให้แก่
บ้านเมือง และภาพพระ
ตำหนักเมืองนคร

ความต้องการพื้นที่ 1.00 x 1.50 = 1.50 ตารางเมตร / หน่วย

- ตู้วีดีทัศน์

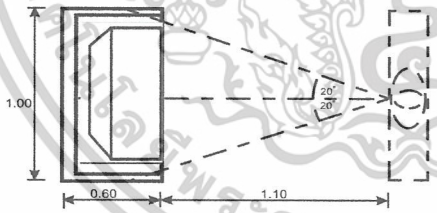

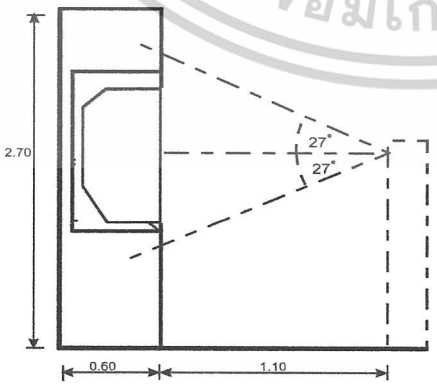

วีดีทัศน์ เกี่ยวกับ บทสัมภาษณ์
คุณ นายสัมพันธ์ ทองสมัคร
เกี่ยวกับประวัติของท่าน

ความต้องการพื้นที่ 1.00 x 1.80 = 1.80 ตารางเมตร / หน่วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.6 นายหนังสุชาติ ทรัพย์สิน

- บอร์ดจัดแสดง

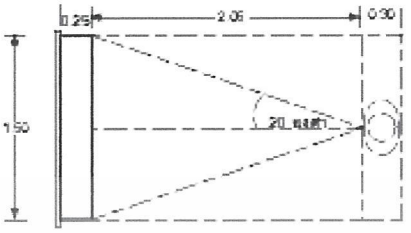

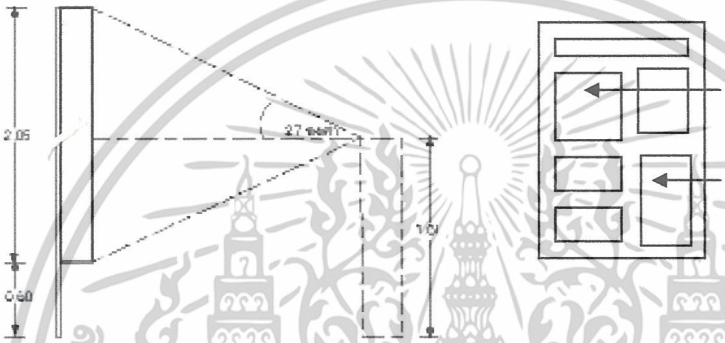

ภาพถ่ายครึ่งตัวของ
คุณ สุชาติ ทรัพย์สิน

ภาพถ่ายขณะนั่งเล่นหนัง
ตะลุง 3 ภาพ และขณะรับ
พระราชทานรางวัลศิลปิน
แห่งชาติ 1 ภาพ

ความต้องการพื้นที่ 1.00 x 1.50 = 1.50 ตารางเมตร / หน่วย

- ตู้วีดีทัศน์

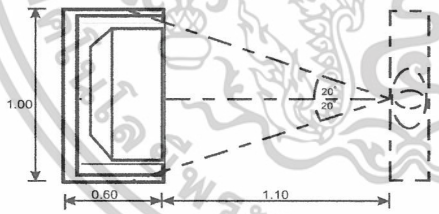

วีดีทัศน์ เกี่ยวกับ บทสัมภาษณ์
คุณ สุชาติ ทรัพย์สิน เกี่ยวกับ
ประวัติของท่าน

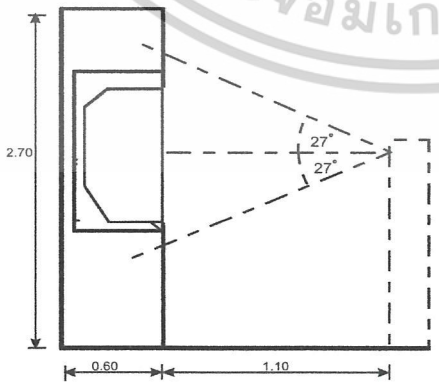

ความต้องการพื้นที่ 1.00 x 1.80 = 1.80 ตารางเมตร / หน่วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อที่ 7 เมืองคอนวันนี้

7.1 สภาพภูมิศาสตร์

- ตู้จัดแสดงแผนที่

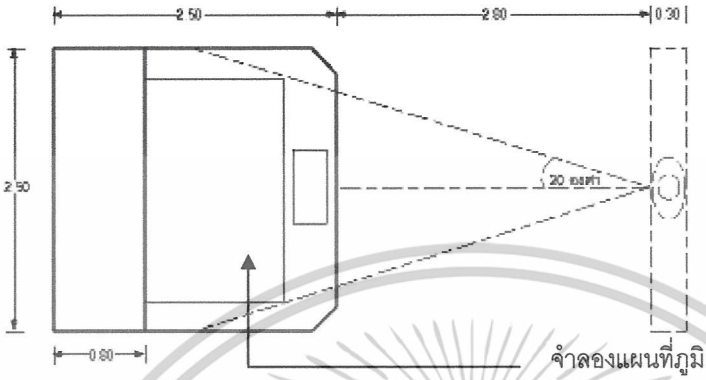

จำลองแผนที่ภูมิศาสตร์เมืองนครศรีธรรมราช ในปัจจุบัน

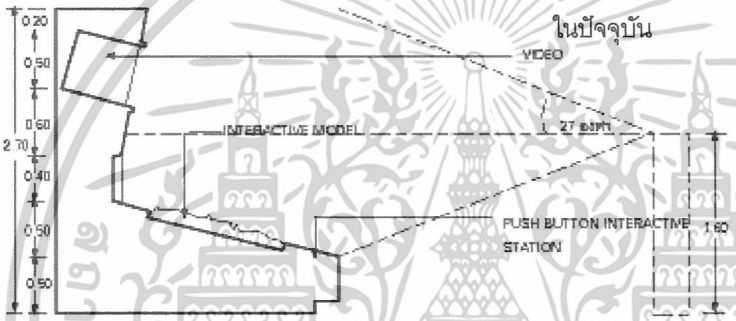

ความต้องการพื้นที่ 2.00 x 4.50 = 9.00 ตารางเมตร / หน่วย

- บอร์ดจัดแสดง

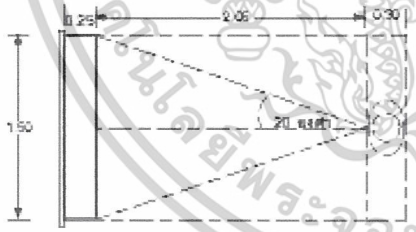

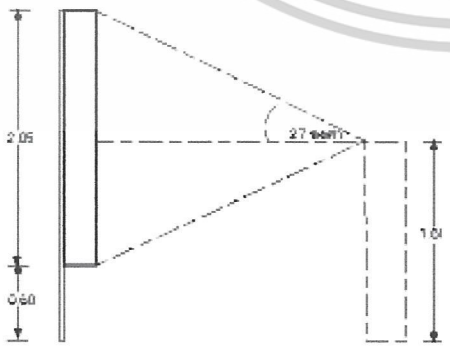

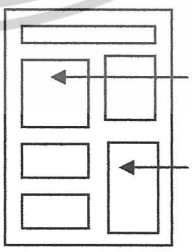

ภาพถ่ายครึ่งตัวของ
คุณ สุชาติ ทรัพย์สิน

ภาพถ่ายขณะนั่งเล่นหนังตะลุง 3 ภาพ และขณะรับพระราชทานรางวัลศิลปินแห่งชาติ 1 ภาพ

ความต้องการพื้นที่ 1.00 x 1.50 = 1.50 ตารางเมตร / หน่วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- COMPUTER TOUCH SCREEN

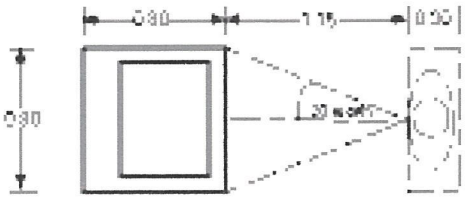

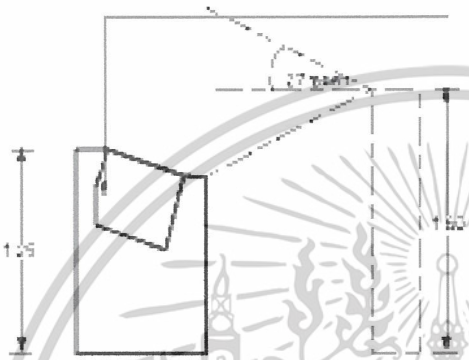

COMPUTER TOUCH SCREEN เกี่ยวกับความเป็นมาของตรา, ชื่อจังหวัด, ชื่ออำเภอ พร้อมความหมายและประวัติ

ความต้องการพื้นที่ 0.80 x 1.60 = 1.28 ตารางเมตร / หน่วย

7.2 แหล่งชุมชน

- ตู้จัดแสดง DIORAMA

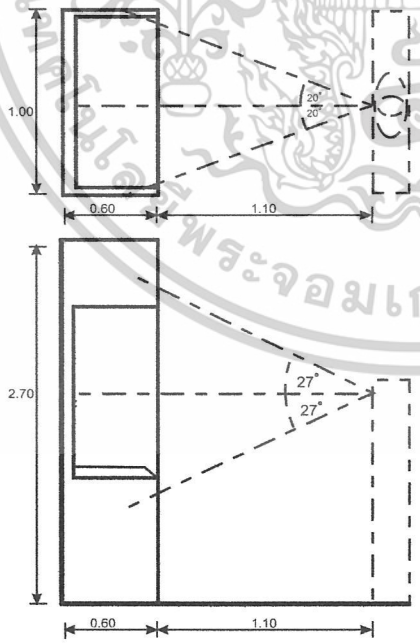

DIORAMA จำลองแหล่งชุมชนลุ่มน้ำปากพนัง

ความต้องการพื้นที่ 1.50 x 2.60 = 3.90 ตารางเมตร / หน่วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- บอร์ดจัดแสดง

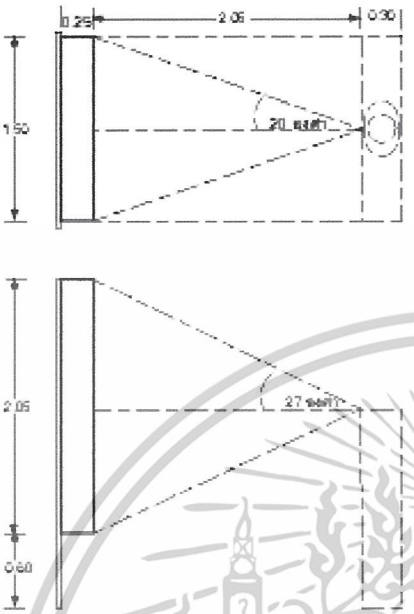

ภาพดูราแทนชุมชนกรุง
ชิงและพรุควนเคร็ง

ภาพชุมชนในเมืองรอบๆ
วัดพระมหาธาตุในสมัย
หลังสงครามโลกครั้งที่ 2

ความต้องการพื้นที่ 1.50 x 2.10 = 3.15 ตารางเมตร / หน่วย

7.3 สภาพเศรษฐกิจ

- บอร์ดจัดแสดง

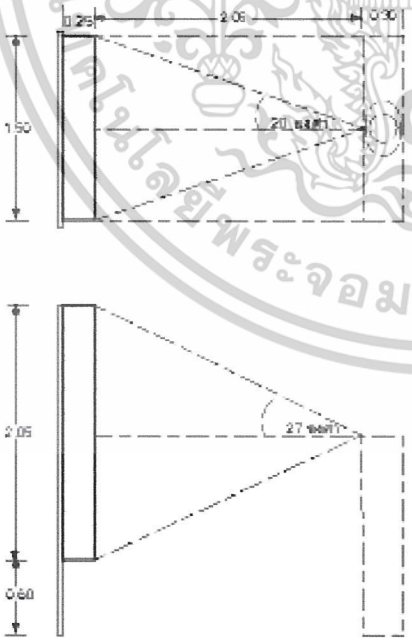

- ภาพการประกอบอาชีพต่างๆ ของชาว
จังหวัดนครศรีธรรมราช ขนาด 8 x10 นิ้ว
จำนวน 10 ภาพ
- ภาพแร่ธาตุชนิดต่างๆ ที่เป็นแร่
เศรษฐกิจของจังหวัด
- ภาพผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ
ของจังหวัด

ความต้องการพื้นที่ 2.00 x 2.80 = 5.60 ตารางเมตร / หน่วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.4 แหล่งท่องเที่ยว

- VDO. WALL

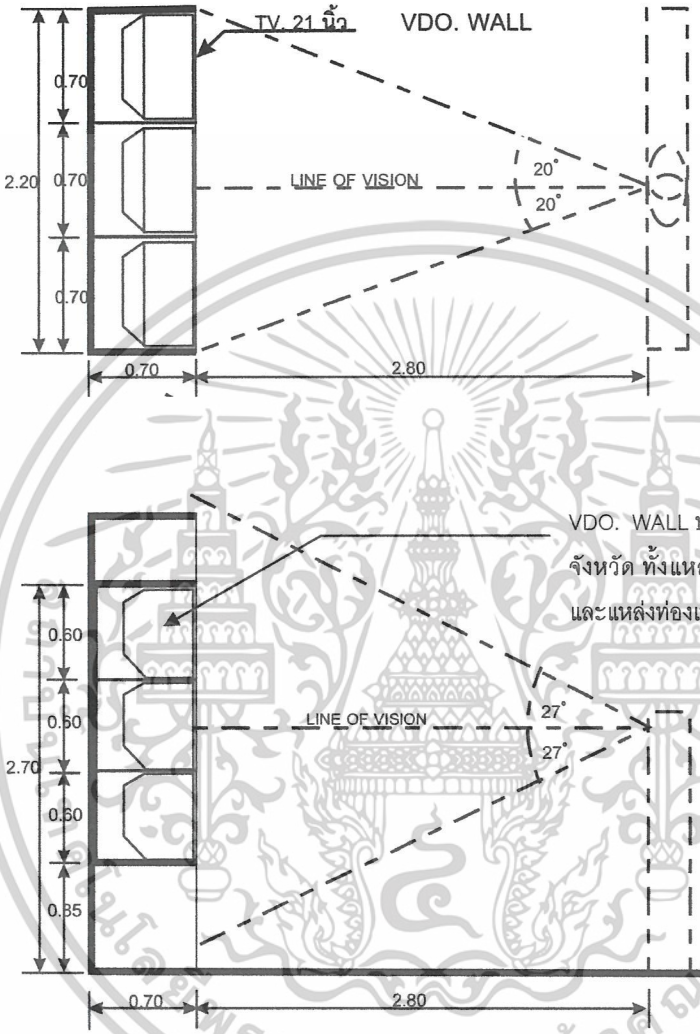

ความต้องการพื้นที่ 2.20 x 3.50 = 7.7 ตารางเมตร / หน่วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- COMPUTER TOUCH SCREEN

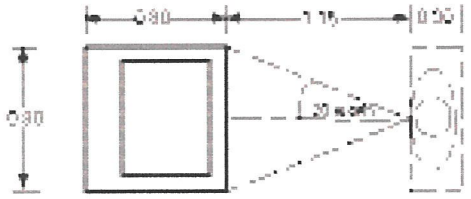

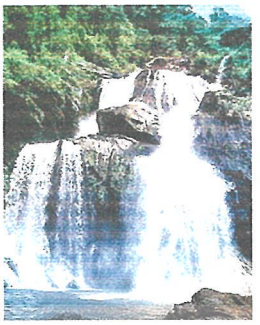

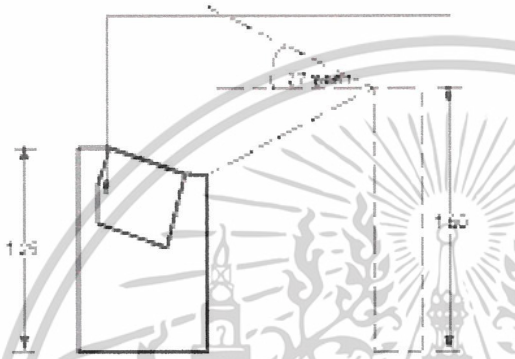

COMPUTER TOUCH SCREEN เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ความต้องการพื้นที่ 0.80 x 1.60 = 1.28 **ตารางเมตร / หน่วย**

- บอร์ดจัดแสดง

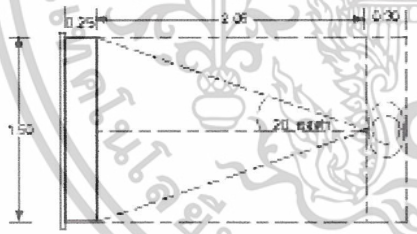

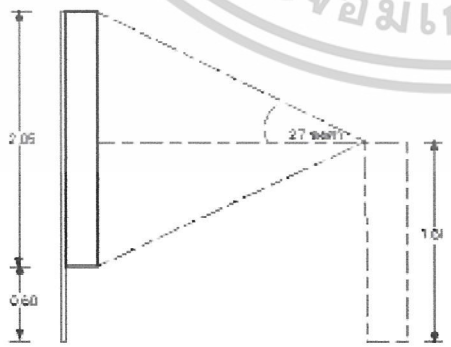

บอร์ดจัดแสดงภาพแหล่งท่องเที่ยว ที่สำคัญในจังหวัดนครศรีธรรมราช

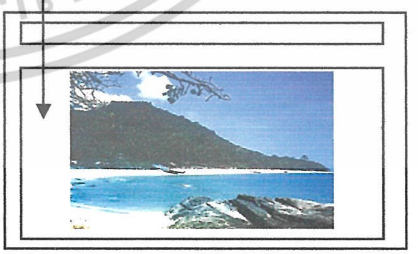

ความต้องการพื้นที่ 2.00 x 2.80 = 5.60 **ตารางเมตร / หน่วย**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อที่ 1 โบราณคดีชีวิตดึกดำบรรพ์

ตารางที่ 4.25 ตารางแสดงรายละเอียดหัวข้อการจัดแสดงและความต้องการใช้พื้นที่

เนื้อหาการจัดแสดง	ลักษณะสื่อการจัดแสดง	เทคนิควิธีการนำเสนอ	จำนวน	พท./หน่วย (ตรม.)	พท./รวม (ตรม.)
1.1 ก่อนประวัติศาสตร์ในไทย 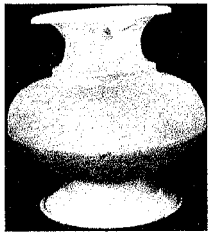	- แผนที่แสดงแหล่งโบราณคดีและการแบ่งยุคสมัย พร้อมคำบรรยาย - ภาพเขียนสี sepia ของมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ในชาติไทย - โบราณวัตถุและเครื่องปั้นดินเผาจากบ้านเชียง และบ้านเก่า จำนวน 5 ชิ้น	- ตู้จัดแสดงโบราณวัตถุ ขนาด 0.50x1.20x0.60 ม. พร้อมบอร์ดจัดแสดง ประกอบคำบรรยาย ขนาด 2.00 ม. สูง 2.50 ม.	1	5.60	5.60
1.2 ก่อนประวัติศาสตร์ของภาคใต้ตอนบน 1.2.1 กลุ่มชนยุคหินกลาง 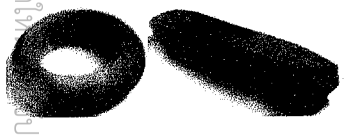	- แผนที่แสดงแหล่งโบราณคดีและยุคสมัยของภาคใต้ตอนบน - หุ่นจำลองการดำรงชีวิตของมนุษย์ยุคหินกลาง 2 ตัว กำลังทำเครื่องมือล่าสัตว์ พร้อมป้ายบรรยาย - โบราณวัตถุเครื่องมือหิน เช่นหอกขวาน กำไลหิน ท่อนหินแกะสลัก จำนวน 10 ชิ้น พร้อมป้ายบรรยาย	- แท่นจัดแสดงโบราณวัตถุ ขนาด 1.40x2.00 ม. - ตู้จัดแสดงโบราณวัตถุ ขนาด 0.60x1.00x2.50 ม.	1 1	8.40 1.70	8.40 1.70

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

เนื้อหาการจัดแสดง	ลักษณะสื่อการจัดแสดง	เทคนิควิธีการนำเสนอ	จำนวน	พท./หน่วย (ตรม.)	พท./รวม (ตรม.)
1.2.2 หลักฐานยุคหินใหม่ 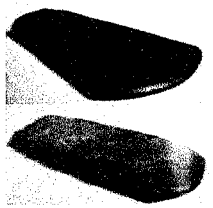	- จัดแสดงขวานหิน และภาชนะดินเผา จำนวน 8 ชิ้น พร้อมป้ายคำบรรยาย	- ตู้จัดแสดงโบราณวัตถุ ขนาด 0.60x1.00x2.50 ม.	1	1.70	1.70
	- ภาพแสดงลวดลายธรรมดาและภาพเขียนสีดำและแดงของภาชนะดินเผา พร้อมคำบรรยาย	- บอร์ดจัดแสดง ประกอบคำบรรยาย ขนาด 1.00 x 1.50 ม.	1	3.15	3.15
	- ภาพเปรียบเทียบภาชนะดินเผา 3 ขา กับภาชนะของบ้านเก่า และไทรบุรี	- แท่นจัดแสดง 3.60x3.60 ม.	1	12.96	12.96
1.2.3 ศิลปกรรมยุคโลหะ 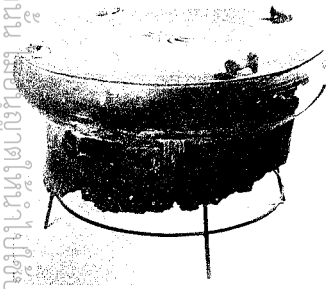	- จัดแสดงกลองมโหระทึกสำริด จำนวน 2 ใบ ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 51 ซม. สูง 44.5 ซม. และ 81.5 ซม. สูง 48.5 ซม.	- แท่นจัดแสดง 2.60x2.80 ม.	1	7.28	7.28
	- แผนที่แสดงแหล่งค้นพบกลองมโหระทึกในเอเซีย	- ตู้จัดแสดงโบราณวัตถุ ขนาด 0.50x1.20x0.60 ม. พร้อมบอร์ดจัดแสดง ประกอบคำบรรยาย ขนาด 2.00 ม. สูง 2.50 ม.	1	5.60	5.60
	- ภาพแสดงลักษณะหน้ากลอง พร้อมคำบรรยาย				
	- จัดแสดงสร้อยลูกปัด ที่ค้นพบในภาคใต้ พร้อมภาพเปรียบเทียบลูกปัดที่ค้นพบในภาคใต้กับแหล่งอารยธรรมทั่วโลก				

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

เนื้อหาการจัดแสดง	ลักษณะสื่อการจัดแสดง	เทคนิควิธีการนำเสนอ	จำนวน	พท./หน่วย (ตรม.)	พท./รวม (ตรม.)
	- จัดแสดงโบราณวัตถุที่อยู่ในกลองมโหระทึก ได้แก่ ภาชนะที่คล้ายพาน สูง 26 ซม. กว้าง 21.5 ซม. และรูปสัตว์ ส่วนฐานของภาชนะสูง 5 ซม. - ฉากจำลองผนังถ้ำ ได้แก่ ถ้ำผีหัวโต ถ้ำพญานาค - แผนที่แสดงแหล่งค้นพบศิลปะถ้ำในภาคใต้	- บอร์ดจัดแสดง ประกอบคำบรรยาย ขนาด 2.00 x 2.80 ม.	2	5.60	11.20

รวมพื้นที่จัดแสดงในหัวข้อที่ 1 = 57.90 ตารางเมตร

หัวข้อที่ 2 เมืองประวัติศาสตร์ พระธาตุทองคำ

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

เนื้อหาการจัดแสดง	ลักษณะสื่อการจัดแสดง	เทคนิควิธีการนำเสนอ	จำนวน	พท./หน่วย (ตรม.)	พท./รวม (ตรม.)
2.1 บทนำ	- MODEL จำลองเมืองนครศรีธรรมราชโบราณ ที่มีกำแพงเมืองล้อมรอบ - ภาพแผนผังเมืองนครฯ และวัดพระมหาธาตุ	- ตู้จัดแสดง DIORAMA	1	3.90	3.90
	- วีดีทัศน์ กล่าวถึงเมืองนครฯ ในพงศาวดารของประเทศต่างๆ และความเจริญรุ่งเรืองในอดีต	- ตู้วีดีทัศน์	1	1.80	1.80
2.2 ที่นี่เมืองนคร	- แผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศ จ.นครศรีธรรมราช แบบโบราณ และตำแหน่งโบราณคดีในจังหวัดพร้อมป้ายคำบรรยายประกอบ	- บอร์ดจัดแสดงประกอบคำบรรยาย ขนาด 2.00 x 2.80 ม.	1	5.60	5.60
2.3 เมืองท่าแห่งคาบสมุทรทะเลใต้	- แผนที่ระบบ FIBER OBTIC แสดงเส้นทางการเดินเรือสมัยโบราณ และชุมชนสถานีการค้าในแถบภาคใต้ และตำแหน่งของเมืองตามพรลิงค์ ศูนย์กลางเมืองท่าที่สำคัญ	- ตู้จัดแสดงแผนที่ วงจรไฟฟ้า FIBER OBTIC พร้อมตู้จัดแสดง	1	6.00	6.00

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

เนื้อหาการจัดแสดง	ลักษณะสื่อการจัดแสดง	เทคนิควิธีการนำเสนอ	จำนวน	พท./หน่วย (ตรม.)	พท./รวม (ตรม.)
	- ตู้จัดแสดงเครื่องถ้วยจีน 15 ชิ้น เครื่องสังคโลก 10 ชิ้น เงินตราต่างประเทศ 29 ชิ้น - COMPUTER TOUCH SCREEN เกี่ยวกับเอกสาร มิลินทปัญหาของอินเดียเอกสารของอาหรับ และจีน ที่กล่าวถึงตามพรลิงค์ - DIORAMA ฉากจำลองเมืองท่าศูนย์กลางของตามพรลิงค์ จำลองบรรยากาศของเรือเดินสมุทร เข้าเทียบท่า	- COMPUTER TOUCH SCREEN - ตู้จัดแสดง DIORAMA	1 1	1.28 3.90	1.28 3.90
2.4 เมืองพระ 	- วีดีทัศน์ เรื่องการแผ่อิทธิพล ของพุทธศาสนาจากอาณาจักรศรีวิชัยมายังตามพรลิงค์ - MODEL จำลองวัดพระมหาธาตุและองค์พระบรมธาตุเจดีย์ - COMPUTER TOUCH SCREEN เกี่ยวกับประวัติตำนานขององค์พระบรมธาตุเจดีย์	- ตู้วีดีทัศน์ - COMPUTER TOUCH SCREEN	1 1	1.80 1.28	1.80 1.28

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

เนื้อหาการจัดแสดง	ลักษณะสื่อการจัดแสดง	เทคนิควิธีการนำเสนอ	จำนวน	พท./หน่วย (ตรม.)	พท./รวม (ตรม.)
	- ตู้จัดแสดง พระพุทธรูปสำริด เศียรพระพุทธรูป ชิ้นส่วนพระธรรมจักร พระพิมพ์ดินดิบ ศิลปะศรีวิชัย อิทธิพลอินเดีย ศิลปภาคใต้และศิลปะในประเทศไทย	- ตู้จัดแสดงวัตถุโบราณ	1	6.20	6.20
	- องค์พระพุทธรูป ศิลปภาคใต้อิทธิพลอู่ทองสำริด สูง 55 ซม. และ พระพุทธรูปทรงเครื่อง ศิลปภาคใต้สูง 96 ซม.	- แท่นจัดแสดง	2	1.10	2.20
	- แผนที่แสดงร่องรอยโบราณสถานที่ได้รับอิทธิพลอินเดียในจังหวัดนครศรีธรรมราช	- บอร์ดจัดแสดงพร้อมคำบรรยายประกอบภาพ	1	3.15	3.15
	- ภาพโบราณสถานในศาสนาพราหมณ์ 5 ภาพ ขนาด 10x12 นิ้ว และภาพโบราณวัตถุในศาสนาพราหมณ์ 4 ภาพ พระโลกนาถ สูง 17.3 ซม. เศียรพระวิษณุ สูง 14 ซม. นางปรัชญาปารมิต สูง 11 ซม. และพระคเณศสำริด สูง 8 ซม. ฐานกว้าง 5 ซม.	- ตู้จัดแสดงโบราณวัตถุ พร้อมบอร์ดจัดแสดงและคำบรรยาย	1	2.00	2.00

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

เนื้อหาการจัดแสดง	ลักษณะสื่อการจัดแสดง	เทคนิควิธีการนำเสนอ	จำนวน	พท./หน่วย (ตรม.)	พท./รวม (ตรม.)
	- พระพิฆเณศวร์ สำริด ศิลปภาคใต้ สูง 46.5 ซม. - พระนางอุมา สูง 45.5 ซม. - หงส์สำริด ยาว 51.5 ซม. - ศิวลึงค์ศิลา สูง 19.5 ซม. และ 56 ซม. - พระวิษณุศิลา สูง 68.5 ซม. - องค์พระวิษณุ ศิลปภาคใต้ สูง 40 ซม. - เทวสตรี ศิลา สูง 47 ซม.	- แท่นจัดแสดง มองเห็นได้ 3 ด้าน ขนาด 1.40x1.30 ม.	10	1.10	11.00

รวมพื้นที่จัดแสดงในหัวข้อที่ 2 = 50.11 ตารางเมตร

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

เนื้อหาการจัดแสดง	ลักษณะสื่อการจัดแสดง	เทคนิควิธีการนำเสนอ	จำนวน	พท./หน่วย (ตรม.)	พท./รวม (ตรม.)
3.1 ทวาราวดี 	- แผนที่แสดงการแบ่งยุคสมัยของศิลปะพร้อมตำแหน่งที่ตั้งของศูนย์กลางอาณาจักร - แผนที่แสดงตำแหน่งเมืองโบราณคดีสมัยทวาราวดี - ภาพแสดงรูปแบบของโบราณสถาน และศิลปะวัตถุสมัยทวาราวดี - เศียรพระพุทธรูปสูง ปูนปั้น สูง 15 ซม. - เศียรพระโพธิสัตว์ สูง 28 ซม. พระพิมพ์ขนาดต่างๆ จำนวน 10 ชิ้น - คนแคระปูนปั้น สูง 25 ซม.	- บอร์ดจัดแสดง ขนาด 1.00 x 1.50 ม. - บอร์ดจัดแสดง ขนาด 1.00 x 1.50 ม. - ตู้จัดแสดงโบราณวัตถุ ขนาด 1.50 x2.40 ม.	1 1 1	1.50 1.50 3.60	1.50 1.50 3.60
3.2 ศรีวิชัย 	- แผนที่แสดงตำแหน่งโบราณในสมัยศรีวิชัย - ภาพถ่ายพระบรมธาตุไชยา ภาพถ่ายเจดีย์ทรงลังกาที่นครศรีธรรมราช	- บอร์ดจัดแสดงประกอบคำบรรยาย ขนาด 1.50 x 2.10 ม.	1	3.15	3.15

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

เนื้อหาการจัดแสดง	ลักษณะสื่อการจัดแสดง	เทคนิควิธีการนำเสนอ	จำนวน	พท./หน่วย (ตรม.)	พท./รวม (ตรม.)
	- ภาพพระโพธิสัตว์อวโลติเกศวร หล่อสำริด - เศียรพระพุทธรูป ศิลาสูง 30 ซม. พระพิมพ์ดินดิบ 10 ชิ้น และชิ้นส่วนพระธรรมจักรดินเผา สูง 19 ซม. - พระวิษณุ สูง 242 ซม. - เทพบริวาร สูง 111 ซม. กว้าง 73.5 ซม.	- ตู้จัดแสดงโบราณวัตถุ ขนาด 1.00 x 1.70 ม. - แท่นจัดแสดง	1 2	1.70 4.20	1.70 8.40
3.3 ลพบุรี 	- แผนที่แสดงแหล่งที่ตั้งของอาณาจักรลพบุรี พร้อมภาพของโบราณสถานต่างๆ 7 ภาพ - พระตรีกายสำริด กว้าง 25.3 ซม. สูง 31.2 ซม. - ห่วงคานหาม สำริด กว้าง 14.7 ซม. สูง 17.5 ซม. - เครื่องถ้วยลพบุรี จำนวน 5 ชิ้น - พระพุทธรูปศิลปลพบุรี จำนวน 3 ชิ้น	- บอร์ดจัดแสดง ขนาด 1.50 x 2.10 ม. - ตู้จัดแสดง ขนาด 1.50 x 2.40 ม.	1 1	3.15 3.60	3.15 3.60
3.4 เชียงแสน 	- แผนที่แสดงตำแหน่งโบราณสถานสมัยเชียงแสน - รูปเจดีย์ศิลปะเชียงแสน ขนาด 20 x 30 จำนวน 3 รูป - พระพุทธรูปปางมารวิชัย สูง 19 ซม.	- บอร์ดจัดแสดง ขนาด 1.00 x 1.50 ม. - ตู้จัดแสดง	1 1	1.50 3.60	1.50 3.60

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

เนื้อหาการจัดแสดง	ลักษณะสื่อการจัดแสดง	เทคนิควิธีการนำเสนอ	จำนวน	พท./หน่วย (ตรม.)	พท./รวม (ตรม.)
	- เศียรพระพุทธรูปเชียงแสน 3 เศียร - พระพิมพ์เชียงแสน 10 ชิ้น				
3.5 สุโขทัย 	- แผนผังเมืองเก่าของสุโขทัย - ภาพเจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ จากวัดต่างๆ ในสุโขทัย - เศียรพระพุทธรูปสุโขทัย สูง 15 ซม. และ 17 ซม. - เศียรพระพุทธรูป สูง 10,12,12.5,13.2 ซม. - เครื่องสังคโลกสุโขทัย 12 ชิ้น	- ตู้จัดแสดงวัตถุโบราณ พร้อมบอร์ดคำบรรยาย	1	6.20	6.20
3.6 อยุธยา 	- แผนผังเกาะเมืองเก่าอยุธยาแบบโบราณ - ภาพวัดไชยวัฒนาราม, วัดราชบูรณะ, วัดพระศรีสรรเพชญ ขนาด 40x60 ซม. - พระพุทธรูปประทับยืน สูง 25 ซม. 1 องค์ - พระพุทธรูปสำริดศิลปอยุธยา 7 องค์ - เศียรพระพุทธรูปศิลปอยุธยา 4 เศียร	- บอร์ดจัดแสดง ขนาด 1.00 x 1.50 ม. - ตู้จัดแสดงโบราณวัตถุ ขนาด 1.50 x 2.40 ม.	2 1	1.50 3.60	3.00 3.60

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

เนื้อหาการจัดแสดง	ลักษณะสื่อการจัดแสดง	เทคนิควิธีการนำเสนอ	จำนวน	พท./หน่วย (ตรม.)	พท./รวม (ตรม.)
3.7 รัตนโกสินทร์	- แผนผังเกาะรัตนโกสินทร์ - ภาพพระบรมมหาราชวัง, ภาพวัดสำคัญๆ ต่างๆ ในยุครัตนโกสินทร์ รวม 6 ภาพ ขนาด 20x30 ซม. - พระพุทธรูปสำริด สูง 15 ซม. 1 องค์ - องค์พระพุทธรูปสำริด สูง 35 ซม. - พระพิมพ์ดินดิบ 15 ชิ้น	- ตู้จัดแสดงโบราณวัตถุพร้อมบอร์ดจัดแสดง ขนาด 2.50 x 3.70 ม.	1	9.25	9.25

รวมพื้นที่จัดแสดงในหัวข้อที่ 3 = 55.85 ตารางเมตร

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

เนื้อหาการจัดแสดง	ลักษณะสื่อการจัดแสดง	เทคนิควิธีการนำเสนอ	จำนวน	พท./หน่วย (ตรม.)	พท./รวม (ตรม.)
4.1 เครื่องถมเมืองนคร 	- COMPUTER TOUCH SCREEN เกี่ยวกับความเป็นมาของเครื่องถมในประเทศไทย - ภาพการทำเครื่องถม จำนวน 5 ภาพ ขนาด 8x10 นิ้ว - ชุดเชี่ยนหมาก 1 ชุด - เครื่องใช้ต่างๆ ที่ทำจากการถมเงิน ถมทอง จำนวน 12 ชิ้น	- COMPUTER TOUCH SCREEN - บอร์ดจัดแสดง พร้อมตู้จัดแสดง	1 1	1.28 3.90	1.28 3.90
4.2 ผ้ายกเมืองนคร 	- วีดีทัศน์เกี่ยวกับความเป็นมาของผ้า, วิธีการทอ, เครื่องทอและลวดลายเด่นๆ ของผ้ายกเมืองนคร - บอร์ดเขียนคำกลอน ในวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน ที่กล่าวถึงผ้ายกเมืองนคร - หุ่นจำลองคนแต่งชุดผ้ายกเมืองนคร จำนวน 3 ตัว ขนาดเท่าคนจริง - จัดแสดงผ้ายกเมืองนครของเดิม จำนวน 17 ผืน	- ตู้วีดีทัศน์ - บอร์ดจัดแสดง ขนาด 1.00 x1.50 ม. - แท่นจัดแสดง ขนาด 2.00 x 4.20 ม. - ตู้จัดแสดงขนาด 2 .00x3.10 ม.	1 1 1 1	1.80 1.50 8.40 6.20	1.80 1.50 8.40 6.20

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

เนื้อหาการจัดแสดง	ลักษณะสื่อการจัดแสดง	เทคนิควิธีการนำเสนอ	จำนวน	พท./หน่วย (ตรม.)	พท./รวม (ตรม.)
4.3 งานจักรสาน 	- หุ่นจำลองคนกำลังนั่งทำเครื่องจักรสานย่านลิเพา, กระจูด, พัดใบพ้อ, อย่างละตัวขนาดเท่าคนจริง	- แท่นจัดแสดง ขนาด 2.00 x 4.20 ม.	1	8.40	8.40
	- COMPUTER TOUCH SCREEN เกี่ยวกับวัตถุดิบ, วิธีการทำ, ลวดลายต่างๆ ของงานจักรสานและผลิตภัณฑ์ต่างๆ	- COMPUTER TOUCH SCREEN	1	1.28	1.28
	- ผลิตภัณฑ์ย่านลิเพา 10 ชิ้น, กระจูด 3 ชิ้น, ใบพ้อ 2 ชิ้น พร้อมภาพประกอบลวดลายเด่นๆ ของย่านลิเพาและกระจูด 10 ภาพ	- ตู้จัดแสดง พร้อมบอร์ดจัดแสดง	3	3.15	9.85
4.4 เครื่องปั้นดินเผา 	- วีดีทัศน์เกี่ยวกับการทำเครื่องปั้นดินเผา ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน	- ตู้วีดีทัศน์	1	1.80	1.80
	- แผนที่แหล่งการทำเครื่องปั้นดินเผาสมัยโบราณ ในจังหวัดและบริเวณใกล้เคียง - จัดแสดงเครื่องปั้นดินเผาที่ขุดพบจากปากพะยิง และเครื่องปั้นดินเผาปัจจุบัน อย่างละ 10 ชิ้น	- ตู้จัดแสดง	1	3.90	3.90

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

เนื้อหาการจัดแสดง	ลักษณะสื่อการจัดแสดง	เทคนิควิธีการนำเสนอ	จำนวน	พท./หน่วย (ตรม.)	พท./รวม (ตรม.)
4.5 เครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน 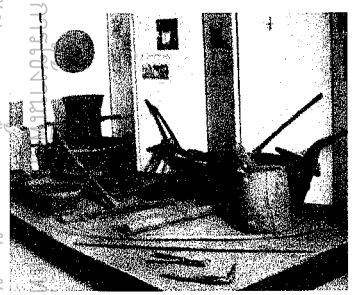	- จำลองบ้านพักอาศัยแบบต่างๆ ทั้ง 4 แบบ ของภาคใต้ โดยจัด บรรยากาศตามความเป็นจริงตามชีวิตความเป็นอยู่เทคนิค DIORAMA - จัดแสดงเครื่องมือจับสัตว์, เครื่องมือทางการเกษตร, เครื่องใช้ในครัวเรือนในลักษณะการจัดแบบ DISPLAY จำลองบรรยากาศใต้ถุนบ้าน	- ตู้จัดแสดง DIORAMA ขนาด 1.50x2.60 ม. - ตู้จัดแสดง DIORAMA ขนาด 5.00x9.10 ม.	1 1	3.90 45.50	3.90 45.50

รวมพื้นที่จัดแสดงในหัวข้อที่ 4 = 97.10 ตารางเมตร

หัวข้อที่ 5 วัฒนธรรมประเพณี ศรีเมืองคอน

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

เนื้อหาการจัดแสดง	ลักษณะสื่อการจัดแสดง	เทคนิควิธีการนำเสนอ	จำนวน	พท./หน่วย (ตรม.)	พท./รวม (ตรม.)
5.1 ประเพณีทางพุทธศาสนา					
5.1.1 สารทเดือนสิบ	- วีดีทัศน์เกี่ยวกับประเพณีสารทเดือนสิบ	- ตู้วีดีทัศน์	1	1.80	1.80
	- ภาพพิธีการแห่ขนม ขนาด 8x10 นิ้ว 5 ภาพ พร้อม COMPUTER TOUCH SCREEN เรื่องเกี่ยวกับขนมสารทเดือนสิบ	- บอร์ดจัดแสดง 1.00x1.50 ม. - COMPUTER TOUCH SCREEN	2 1	1.50 1.28	3.00 1.28
	- ภาพพิธีการชิงเปรต พร้อมคำบรรยาย				
5.1.2 แห่ผ้าขึ้นธาตุ	- จำลองการแห่ผ้าขึ้นธาตุ ที่วัดพระมหาธาตุ โดยจำลองแบบเหมือนจริงตามแบบโบราณ	- ตู้จัดแสดง DIORAMA	1	3.90	3.90
	- วีดีทัศน์เกี่ยวกับเรื่องราวประเพณีการแห่ผ้าขึ้นธาตุ	- ตู้วีดีทัศน์	1	1.80	1.80
5.1.3 ลากพระ	- จำลองประเพณีการลากพระทั้งทางบกและทางน้ำ โดยจำลองบรรยากาศเหมือนจริง	- ตู้จัดแสดง DIORAMA	1	3.90	3.90
	- วีดีทัศน์เกี่ยวกับประเพณีลากพระ	- ตู้วีดีทัศน์	1	1.80	1.80
	- ภาพถ่ายประเพณีลากพระจากชุมชนต่างๆ 10 ภาพ	- บอร์ดจัดแสดง 1.00x1.50 ม.	2	1.50	3.00

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

เนื้อหาการจัดแสดง	ลักษณะสื่อการจัดแสดง	เทคนิควิธีการนำเสนอ	จำนวน	พท./หน่วย (ตรม.)	พท./รวม (ตรม.)
5.2 ศิลปการละเล่นพื้นบ้าน					
5.2.1 โนรา 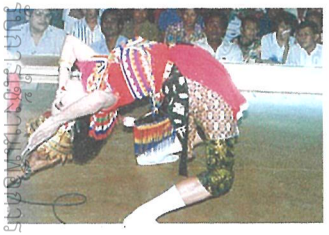	- หุ่นจำลองคนขนาดเท่าจริงแต่งกายชุดโนรา พร้อมประกอบท่ารำ 1 ตัว	- แท่นจัดแสดง	1	8.40	8.40
	- ภาพถ่ายท่าร่ายรำต่างๆ พร้อมคำบรรยาย 4 ภาพ	- บอร์ดจัดแสดง 1.00x1.50 ม.	1	1.50	1.50
	- COMPUTER TOUCH SCREEN เกี่ยวกับท่าร่ายรำต่างๆ และเครื่องแต่งกายของโนรา	- COMPUTER TOUCH SCREEN	1	1.28	1.28
	- VDO.WALL การแสดงของโนรา	- VDO.WALL	1	7.70	7.70
5.2.2 หนังตะลุง 	- จำลองหนังตะลุงขณะกำลังแสดง	- จอPROJECTER 1.50x2.00 ม.	1	5.60	5.60
	- รูปตัวละครหนังตะลุงของจริง จำนวน 16 ตัว	- บอร์ดจัดแสดง	8	1.50	12.00
	- COMPUTER TOUCH SCREEN เกี่ยวกับชื่อและนิสัย บุคลิกของตัวหนังตะลุง	- COMPUTER TOUCH SCREEN	1	1.28	1.28
5.2.3 เพลงบอก 	- ภาพประกอบการร้องเพลงบอก 2 ภาพ พร้อมคำบรรยาย	- บอร์ดจัดแสดง	1	1.50	1.50
	- บอร์ดจัดแสดงตัวอย่างบทร้องเพลงบอก 3 บท				

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

เนื้อหาการจัดแสดง	ลักษณะสื่อการจัดแสดง	เทคนิควิธีการนำเสนอ	จำนวน	พท./หน่วย (ตรม.)	พท./รวม (ตรม.)
5.2.4 กีฬาชนวัว 	- วีดีทัศน์ การร้องเพลงบอก พร้อมเสียงประกอบ - หุ่นจำลองบรรยากาศในสนามชนวัว ขณะมีการแข่งขันกัน - COMPUTER TOUCH SCREEN เกี่ยวกับเรื่องราวของกีฬาชนวัว, ลักษณะของวัวพันธุ์ดี, การเลี้ยงดูวัวของชาวบ้าน	- ตู้วีดีทัศน์ - ตู้จัดแสดง DIORAMA - COMPUTER TOUCH SCREEN	1 1 1	1.80 1.90 1.28	1.80 1.90 1.28

รวมพื้นที่จัดแสดงในหัวข้อที่ 5 = 55.85 ตารางเมตร

หัวข้อที่ 6 คนดี ศรีธรรมราช

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

เนื้อหาการจัดแสดง	ลักษณะสื่อการจัดแสดง	เทคนิควิธีการนำเสนอ	จำนวน	พท./หน่วย (ตรม.)	พท./รวม (ตรม.)
6.1 พระรัตนธัชมุนีศรีธรรมราช 	- รูปหล่อครึ่งตัวพระรัตนธัชมุนีศรีธรรมราช ขนาดเท่าจริง	- แท่นจัดแสดง	1	1.42	1.42
	- ภาพถ่ายเต็มตัวขณะนั่งสมาธิ ขนาด 80x100 ซม.	- บอร์ดจัดแสดง 1.00 x1.50 ม.	1	1.50	1.50
	- COMPUTER TOUCH SCREEN เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและผลงาน	- COMPUTER TOUCH SCREEN	1	1.28	1.28
	- ข้าวของเครื่องใช้ส่วนตัวพระรัตนธัชมุนีศรีธรรมราช	- ตู้จัดแสดง	1	3.60	3.60
	- ตาลปัตรแบบต่างๆ จำนวน 10 ชิ้น	- แท่นจัดแสดง	1	4.20	4.20
6.2 พล.ต.ต ขุนพันธ์รักษ์ราชเดช 	- ภาพถ่ายครึ่งตัวของพล.ต.ต ขุนพันธ์รักษ์ราชเดช (ภาพปัจจุบัน) ขนาด 45x60 ซม.	- บอร์ดจัดแสดง ขนาด 1.00 x1.50 ม.	2	1.50	3.00
	- ภาพถ่ายในอดีต จำนวน 8 ภาพ ขนาด 5x6 นิ้ว				
	- วีดีทัศน์ บทสัมภาษณ์ พล.ต.ต ขุนพันธ์รักษ์ราชเดช เกี่ยวกับ ประวัติส่วนตัวและประวัติการทำงาน	- ตู้วีดีทัศน์	1	1.80	1.80

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

เนื้อหาการจัดแสดง	ลักษณะสื่อการจัดแสดง	เทคนิควิธีการนำเสนอ	จำนวน	พท./หน่วย (ตรม.)	พท./รวม (ตรม.)
6.3 พระเจ้าศรีธรรมาโศกราช 	- ภาพถ่ายเต็มตัวขณะนั่งสมาธิ ขนาด 80x100 ซม. - ภาพถ่ายในอดีตเล่าเรื่องราวประวัติความเป็นมาของพระเจ้าศรีธรรมาโศกราช อดีตกษัตริย์เมืองนครศรีธรรมราช - วีดีทัศน์แสดงเรื่องราวประวัติของพระเจ้าศรีธรรมาโศกราช	- บอร์ดจัดแสดง 1.00 x1.50 ม. - บอร์ดจัดแสดง - ตู้วีดีทัศน์	2 1 1	1.50 3.15 1.80	3.00 3.15 1.80
6.4 วีรไทย นักรบผู้กล้าหาญแห่งนครศรีธรรมราช 	- ภาพถ่ายวีรไทย นักรบผู้กล้าหาญแห่งนครศรีธรรมราช - ภาพถ่ายในอดีต ตอนสงครามโลกครั้งที่ 2 และอนุสาวรีของวีรไทย นักรบผู้กล้าหาญแห่งนครศรีธรรมราช - วีดีทัศน์ เกี่ยวกับ ประวัติวีรไทย นักรบผู้กล้าหาญแห่งนครศรีธรรมราช	- บอร์ดจัดแสดง ขนาด 1.00 x1.50 ม. - ตู้วีดีทัศน์	2 1	1.50 1.80	3.00 1.80

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

เนื้อหาการจัดแสดง	ลักษณะสื่อการจัดแสดง	เทคนิควิธีการนำเสนอ	จำนวน	พท./หน่วย (ตรม.)	พท./รวม (ตรม.)
6.5 นายสัมพันธ์ ทองสมัคร 	- ภาพถ่ายครึ่งตัว คุณ สัมพันธ์ ทองสมัคร (ภาพปัจจุบัน) ขนาด 45x60 ซม. - ภาพถ่ายผลงานที่ท่านได้สร้างชื่อเสียงให้แก่บ้านเมือง และภาพพระตำหนักเมืองนคร - วีดีทัศน์ สัมภาษณ์ คุณ นายสัมพันธ์ ทองสมัคร เกี่ยวกับประวัติของท่าน	- บอร์ดจัดแสดง 1.00 x1.50 ม. - ตู้วีดีทัศน์	2 1	1.50 1.80	3.00 1.80
6.6 นายหนัง สุชาติ ทรัพย์สิน 	- ภาพถ่ายครึ่งตัว คุณ สุชาติ ทรัพย์สิน (ภาพปัจจุบัน) ขนาด 45x60 ซม. - ภาพถ่ายขณะนั่งเล่นหนังตะลุง 3 ภาพ และขณะรับพระราชทานรางวัลศิลปินแห่งชาติ 1 ภาพ - วีดีทัศน์ สัมภาษณ์ คุณ สุชาติ ทรัพย์สิน เกี่ยวกับประวัติของท่าน	- บอร์ดจัดแสดง ขนาด 1.00 x1.50 ม. - ตู้วีดีทัศน์	2 1	1.50 1.80	3.00 1.80

รวมพื้นที่จัดแสดงในหัวข้อที่ 6 = 39.80 ตารางเมตร

หัวข้อที่ 7 เมืองคอนวันนี้

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

เนื้อหาการจัดแสดง	ลักษณะสื่อการจัดแสดง	เทคนิควิธีการนำเสนอ	จำนวน	พท./หน่วย (ตรม.)	พท./รวม (ตรม.)
7.1 สภาพภูมิศาสตร์ 	- แผนที่ประเทศไทยแสดงที่ตั้ง จ. นครศรีธรรมราช และเส้นทางคมนาคม	- ตู้จัดแสดงแผนที่	1	9.00	9.00
	- แผนที่ จ. นครศรีธรรมราช แสดงที่ตั้งอำเภอต่างๆ	- บอร์ดจัดแสดง 1.00 x1.50 ม.	1	1.80	1.80
	- บอร์ดจัดแสดง ตราประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช พร้อม COMPUTER TOUCH SCREEN เกี่ยวกับความเป็นมาของตรา, ชื่อจังหวัด, ชื่ออำเภอพร้อมความหมายและประวัติ	- COMPUTER TOUCH SCREEN	1	1.28	1.28
7.2 แหล่งชุมชน 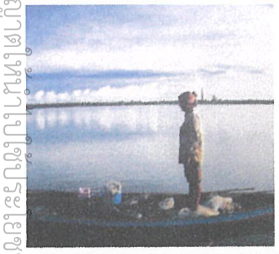	- จำลองแหล่งชุมชนลุ่มน้ำปากพนัง	- ตู้จัดแสดง DIORAMA	1	3.90	3.90
	- ภาพดูราแทนชุมชนกรุงชิงและพรุควนเคร็ง ขนาด 8 x10 นิ้ว 4 ภาพ และ 5 x6 นิ้ว 2 ภาพ	- บอร์ดจัดแสดง	1	3.15	3.15
	- ภาพชุมชนในเมืองรอบๆ วัดพระมหาธาตุในสมัยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ขนาด 8 x10 นิ้ว 3 ภาพ				

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

เนื้อหาการจัดแสดง	ลักษณะสื่อการจัดแสดง	เทคนิควิธีการนำเสนอ	จำนวน	พท./หน่วย (ตรม.)	พท./รวม (ตรม.)
7.3 สภาพเศรษฐกิจ 	- ภาพการประกอบอาชีพต่างๆ ของชาวจังหวัดนครศรีธรรมราช ขนาด 8 x10 นิ้ว จำนวน 10 ภาพ - ภาพแร่ธาตุชนิดต่างๆ ที่เป็นแร่เศรษฐกิจของจังหวัด - ภาพผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	- บอร์ดจัดแสดง	2	5.60	11.20
7.4 แหล่งท่องเที่ยว 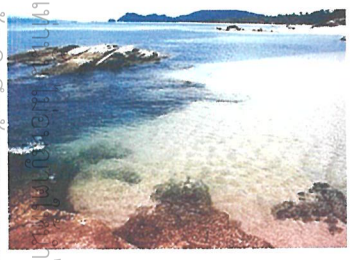	- VDO. WALL บรรยายแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัด ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม - COMPUTER TOUCH SCREEN เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช - บอร์ดจัดแสดงภาพแหล่งท่องเที่ยว ที่สำคัญในจังหวัดนครศรีธรรมราช	- VDO. WALL - COMPUTER TOUCH SCREEN - บอร์ดจัดแสดง	1 1 2	7.70 1.28 5.60	3.90 1.28 11.20

รวมพื้นที่จัดแสดงในหัวข้อที่ 7 = 50.51 ตารางเมตร

ตารางที่ 4.26 ตารางวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยส่วนจัดแสดง ชั้น 1

องค์ประกอบ	พื้นที่วิเคราะห์	พื้นที่ทางสัญจร 50 %	พื้นที่รวม
หัวข้อที่ 1 โบราณคดี ชีวิตดึกดำบรรพ์			
1.1 ก่อนประวัติศาสตร์	5.60	2.80	8.40
1.2 ก่อนประวัติศาสตร์ ของภาคใต้ตอนบน	51.99	25.995	77.958
รวมพื้นที่หัวข้อที่ 1	57.59	28.759	86.385
หัวข้อที่ 2 เมืองประวัติศาสตร์ พระธาตุทองคำ			
2.1 บทนำ	5.70	2.85	8.55
2.2 ที่นี่เมืองนคร	5.60	2.80	8.40
2.3 เมืองท่าแห่งคาบสมุทรทะเลใต้	11.18	5.59	16.77
2.4 เมืองพระ	27.63	13.815	41.445
รวมพื้นที่หัวข้อที่ 2	50.11	25.055	75.165
หัวข้อที่ 3 ศิลปะของอาณาจักรไทย	1.50	0.75	2.251
3.1 ทวาราวดี	6.75	3.375	0.125
3.2 ศรีวิชัย	4.85	2.475	7.275
3.3 ลพบุรี	10.35	5.175	15.525
3.4 เชียงแสน	5.10	2.55	7.65
3.5 สุโขทัย	6.20	3.10	9.30
3.6 อยุธยา	6.60	3.30	9.90
3.7 รัตนโกสินทร์	9.25	4.625	13.875
รวมพื้นที่หัวข้อที่ 3	50.60	25.30	75.90
หัวข้อที่ 4 หัตถศิลป์ ถิ่นนคร	1.80	0.90	2.70
4.1 เครื่องถมเมืองนคร	3.90	1.95	5.85
4.2 ผ้ายกเมืองนคร	17.90	8.95	26.85
4.3 งานจักรสาน	29.38	14.69	44.07
4.4 เครื่องปั้นดินเผา	5.70	2.85	8.55
4.5 เครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน	49.40	2.47	74.10
รวมพื้นที่หัวข้อที่ 4	108.08	54.04	162.12
รวมพื้นที่ต้องการจัดแสดงชั้น 1	226.38	133.154	399.57

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รวมพื้นที่ต้องการ	399.57	ตารางเมตร
พื้นที่จริงส่วนจัดแสดงชั้น 1	858.8	ตารางเมตร
เหลือพื้นที่	459.23	ตารางเมตร

เหลือพื้นที่ในส่วนจัดแสดงชั้น 1 459.23 ตารางเมตร และนำมาแบ่งในส่วนต่างๆ ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.27 ตารางวิเคราะห์พื้นที่เฉลี่ยคืนส่วนจัดแสดงชั้น 1

องค์ประกอบ	พื้นที่ต้องการ	พื้นที่เพิ่มเติม	พื้นที่รวม
หัวข้อที่ 1 โบราณคดี ชีวิตดึกดำบรรพ์			
1.1 ก่อนประวัติศาสตร์	8.40	9.60	18.00
1.2 ก่อนประวัติศาสตร์ ของภาคใต้ตอนบน	77.958	89.042	167.00
รวมพื้นที่เพิ่มเติม หัวข้อที่ 1	86.385	98.615	**185**
หัวข้อที่ 2 เมืองประวัติศาสตร์ พระธาตุทองคำ			
2.1 บทนำ	8.55	9.83	18.38
2.2 ที่นี่เมืองนคร	8.40	9.60	18.00
2.3 เมืองท่าแห่งคาบสมุทรทะเลใต้	16.70	19.20	35.90
2.4 เมืองพระ	41.045	47.175	88.22
รวมพื้นที่เพิ่มเติม หัวข้อที่ 2	75.165	85.335	**160.5**
หัวข้อที่ 3 ศิลปะของอาณาจักรไทย	2.251	3.589	5.84
3.1 ทวาราวดี	0.125	1.125	1.25
3.2 ศรีวิชัย	7.275	9.525	16.80
3.3 ลพบุรี	15.525	17.965	33.49
3.4 เชียงแสน	7.65	8.95	16.60
3.5 สุโขทัย	9.30	10.90	20.20
3.6 อยุธยา	9.90	11.40	21.30
3.7 รัตนโกสินทร์	13.875	15.945	29.82
รวมพื้นที่เพิ่มเติม หัวข้อที่ 3	75.90	69.4	**145.3**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.27 (ต่อ)

องค์ประกอบ	พื้นที่ต้องการ	พื้นที่เพิ่มเติม	พื้นที่รวม
หัวข้อที่ 4 หัตถศิลป์ ถิ่นนคร	2.70	4.20	6.90
4.1 เครื่องถมเมืองนคร	5.85	7.84	13.69
4.2 ผ้ายกเมืองนคร	26.85	32.97	59.82
4.3 งานจักรสาน	44.07	55.86	99.93
4.4 เครื่องปั้นดินเผา	8.55	9.83	18.38
4.5 เครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน	74.10	95.18	169.28
รวมพื้นที่เพิ่มเติม หัวข้อที่ 4	162.12	205.88	**368**
รวม	399.57	459.23	858.8

ตารางที่ 4.28 ตารางวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยส่วนจัดแสดง ชั้น 2

องค์ประกอบ	พื้นที่วิเคราะห์	พื้นที่ทางสัญจร 50 %	พื้นที่รวม
หัวข้อที่ 5 วัฒนธรรมประเพณี ศรีเมืองคอน			
5.1 ประเพณีทางพุทธศาสนา	20.48	10.24	30.72
5.2 ศิลปะการละเล่นพื้นบ้าน	45.52	22.76	68.28
รวมพื้นที่หัวข้อที่ 5	66.00	33.00	99.00
หัวข้อที่ 6 คนดี ศรีธรรมราช			
6.1 พระรัตนธัชมุนีศรีธรรมราช	12.00	6.00	18.00
6.2 พล.ต.ต ขุนพันธ์รักษ์ราชเดช	4.80	2.40	7.20
6.3 พระเจ้าศรีธรรมาโศกราช	7.95	3.975	11.925
6.4 วีรไทย นักรบผู้กล้าหาญแห่งนครศรีธรรมราช	4.80	2.40	7.20
6.5 นายสัมพันธ์ ทองสมัคร	4.10	2.05	6.15
6.6 นายหนังสุชาติ ทรัพย์สิน	6.15	3.075	9.225
รวมพื้นที่หัวข้อที่ 6	39.80	19.90	59.70

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

องค์ประกอบ	พื้นที่วิเคราะห์	พื้นที่ทางสัญจร 50 %	พื้นที่รวม
หัวข้อที่ 7 เมืองคอนวันนี้			
7.1 สภาพภูมิศาสตร์	12.08	6.04	18.12
7.2 แหล่งชุมชน	7.05	3.525	10.575
7.3 สภาพเศรษฐกิจ	11.20	5.60	16.80
7.4 แหล่งท่องเที่ยว	8.98	4.49	13.47
รวมพื้นที่หัวข้อที่ 7	39.31	19.655	58.965
รวมพื้นที่ต้องการจัดแสดงชั้น 2	145.11	72.555	217.665

รวมพื้นที่ต้องการ 217.665 ตารางเมตร

พื้นที่จริงส่วนจัดแสดงชั้น 2 616 ตารางเมตร

เหลือพื้นที่ 398.335 ตารางเมตร

เหลือพื้นที่ในส่วนจัดแสดงชั้น 2 398.335 ตารางเมตร และนำมาแบ่งในส่วนต่างๆ ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.29 ตารางวิเคราะห์พื้นที่เฉลี่ยคืนส่วนจัดแสดงชั้น 2

องค์ประกอบ	พื้นที่ต้องการ	พื้นที่เพิ่มเติม	พื้นที่รวม
หัวข้อที่ 5 วัฒนธรรมประเพณี ศรีเมืองคอน			
5.1 ประเพณีทางพุทธศาสนา	30.72	56.28	87.00
5.2 ศิลปะการละเล่นพื้นบ้าน	68.28	124.72	193.00
รวมพื้นที่เพิ่มเติม หัวข้อที่ 5	99.00	181.00	280
หัวข้อที่ 6 คนดี ศรีธรรมราช			
6.1 พระรัตนธัชมุนีศรีธรรมราช	18.00	32.94	50.94
6.2 พล.ต.ต ขุนพันธ์รักษ์ราชเดช	7.20	13.17	20.37
6.3 พระเจ้าศรีธรรมาโศกราช	11.925	21.825	33.75
6.4 วีรไทย นักรบผู้กล้าหาญแห่งนครศรีธรรมราช	7.20	13.17	20.37
6.5 นายสัมพันธ์ ทองสมัคร	6.15	11.25	17.40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

องค์ประกอบ	พื้นที่ต้องการ	พื้นที่เพิ่มเติม	พื้นที่รวม
6.6 นายหนังสุชาติ ทรัพย์สิน	9.225	16.88	26.10
รวมพื้นที่เพิ่มเติม หัวข้อที่ 6	59.70	109.30	**169**
หัวข้อที่ 7 เมืองคอนวันนี้			
7.1 สภาพภูมิศาสตร์	18.12	33.16	51.28
7.2 แหล่งชุมชน	10.585	19.425	29.93
7.3 สภาพเศรษฐกิจ	16.80	30.74	47.54
7.4 แหล่งท่องเที่ยว	13.47	24.68	38.15
รวมพื้นที่เพิ่มเติม หัวข้อที่ 7	58.965	108.035	**167**
รวม	217.665	398.335	616

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.8 สรุปการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยส่วนต่าง ๆ ของโครงการ

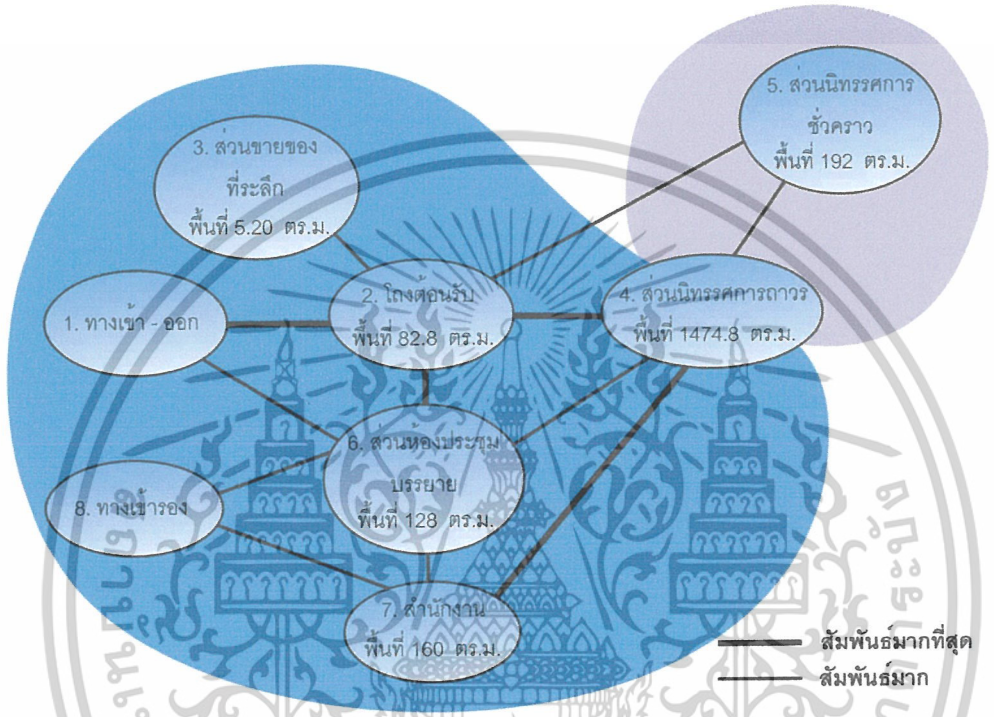

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยส่วนต่าง ๆ ของโครงการ

ตารางที่ 4.30 สรุปการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยชั้นที่ 1

องค์ประกอบ	พื้นที่วิเคราะห์	พื้นที่จริง	พื้นที่เพิ่มเติม	รวม
1. ส่วนสำนักงาน	93.77	160	66.23	160
2. ห้องประชุมบรรยาย	108.19	128	19.81	128
3. ส่วนโถงต้อนรับ	57.64	88	30.36	88
4. ส่วนนิทรรศการ หัวข้อที่ 1	86.385	185	98.615	185
5. ส่วนนิทรรศการ หัวข้อที่ 2	75.165	160.5	85.335	160.5
6. ส่วนนิทรรศการ หัวข้อที่ 3	75.90	145.3	69.40	145.3
7. ส่วนนิทรรศการ หัวข้อที่ 4	162.12	368	205.88	368
รวม	659.17	1234.8	575.63	1234.8

ตารางที่ 4.31 สรุปการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยชั้นที่ 2

องค์ประกอบ	พื้นที่วิเคราะห์	พื้นที่จริง	พื้นที่เพิ่มเติม	รวม
1. ส่วนนิทรรศการ หัวข้อที่ 5	99	280	181	280
2 ส่วนนิทรรศการ หัวข้อที่ 6	59.70	169	109.30	169
3 ส่วนนิทรรศการ หัวข้อที่ 7	58.965	167	108.035	167
4 ส่วนนิทรรศการชั่วคราว	104.4	192	87.60	192
รวม	322.065	808	485.935	808

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.9 การจัดแบ่งพื้นที่ภายในโครงการ

จากการวิเคราะห์พื้นที่ส่วนใช้สอย และประโยชน์ของพื้นที่ แล้วนำมาจัดแบ่งลงในพื้นที่ของโครงการ สามารถแบ่งพื้นที่ออกเป็นส่วนต่าง ๆ ได้ดังนี้

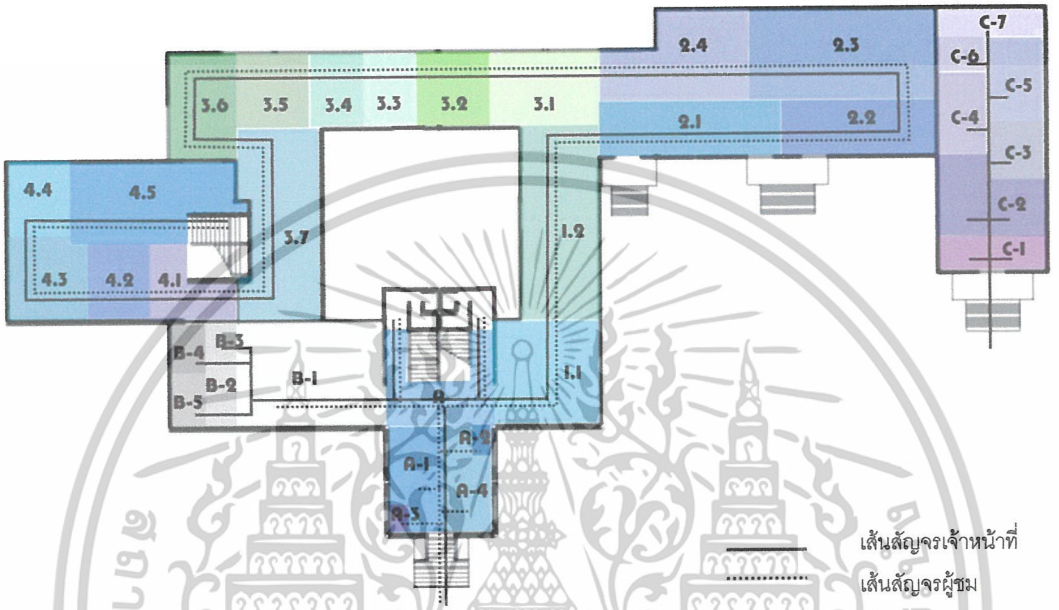

การแบ่งพื้นที่ใช้สอยชั้นที่ 1

A. โถงต้อนรับ

A-1 เคาร์เตอร์บริการ, ติดต่อสอบถาม, ฝากของ, จำหน่ายของที่ระลึก

A-2 ผังพิพิธภัณฑ์

A-3 โทรศัพท์สาธารณะ

A-4 พักคอย

1. โบราณคดี ชีวิตดึกดำบรรพ์

1.1 ก่อนประวัติศาสตร์

1.2 ก่อนประวัติศาสตร์ของภาคใต้ตอนบน

2. เมืองประวัติศาสตร์ พระธาตุทองคำ

2.1 บทนำ

2.2 ที่นี่เมืองนคร

2.3 เมืองท่าแห่งคาบสมุทรทะเลใต้

2.4 เมืองพระ

3. ศิลปะของอาณาจักรไทย

3.1 ทวาราวดี 3.2 ศรีวิชัย

3.3 ลพบุรี 3.4 เชียงแสน

3.5 สุโขทัย 3.6 อยุธยา

3.7 รัตนโกสินทร์

B. ห้องประชุมบรรยาย

B-1 ส่วนนั่งฟังบรรยาย

B-2 แท่นบรรยาย B-3 ห้องพัก

B-4 เวที B-5 ห้องเก็บของ

C. สำนักงาน

C-1 ส่วนพักคอย

C-2 ฝ่ายบริหารและธุรการ

C-3 ฝ่ายวิชาการ C-4 ส่วนที่ทำงานผอ.

C-5 ส่วนประชุม C-6 PANTRY

C-7 ห้องน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

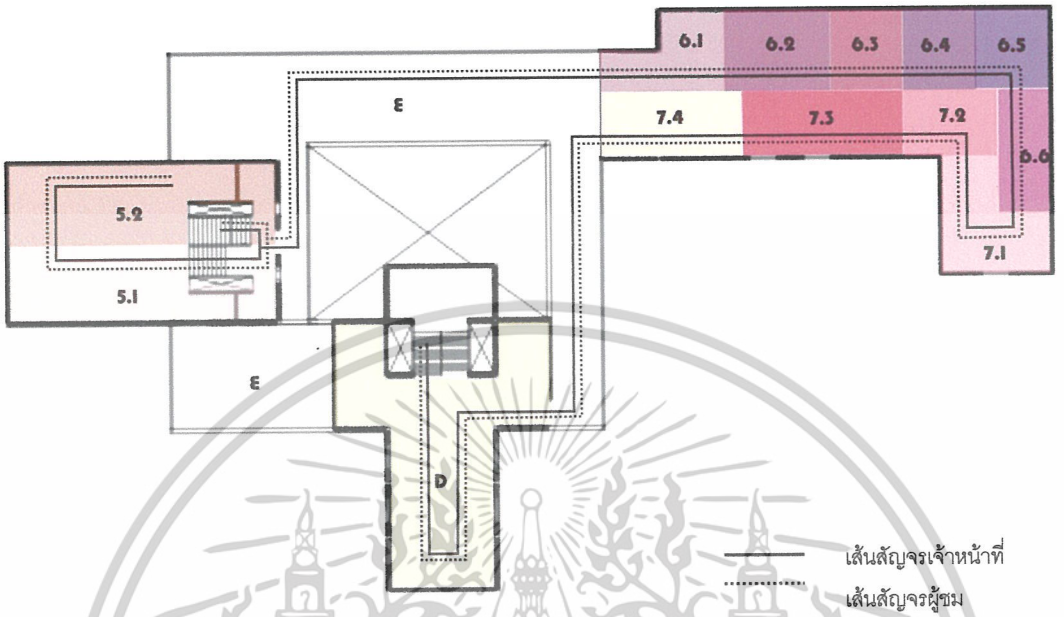

การแบ่งพื้นที่ใช้สอยชั้นที่ 2

4. หัตถศิลป์ ถิ่นนคร
4.1 เครื่องถมเมืองนคร
4.2 ผ้ายกเมืองนคร
4.3 งานจักรสาน
4.4 เครื่องปั้นดินเผา
4.5 เครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน
5. วัฒนธรรมประเพณี ศรีเมืองคอน
5.1 ประเพณีทางพุทธศาสนา
5.2 ศิลปะการละเล่นพื้นบ้าน
6. คนดี ศรีธรรมราช
6.1 พระรัตนธัชมุนีศรีธรรมราช
6.2 พล.ต.ต ขุนพันธ์รักษ์ราชเดช
6.3 พระเจ้าศรีธรรมาโศกราช
6.4 วีรไทย นักรบผู้กล้าหาญแห่งนครศรีธรรมราช
6.5 นายสัมพันธ์ ทองสมัคร
6.6 นายหนังสุชาติ ทรัพย์สิน
7. เมืองคอนวันนี้
7.1 สภาพภูมิศาสตร์
7.2 แหล่งชุมชน
7.3 สภาพเศรษฐกิจ
7.4 แหล่งท่องเที่ยว
D. นิทรรศการชั่วคราว
E. ดาดฟ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดแบ่งพื้นที่ใช้ภายในโครงการ

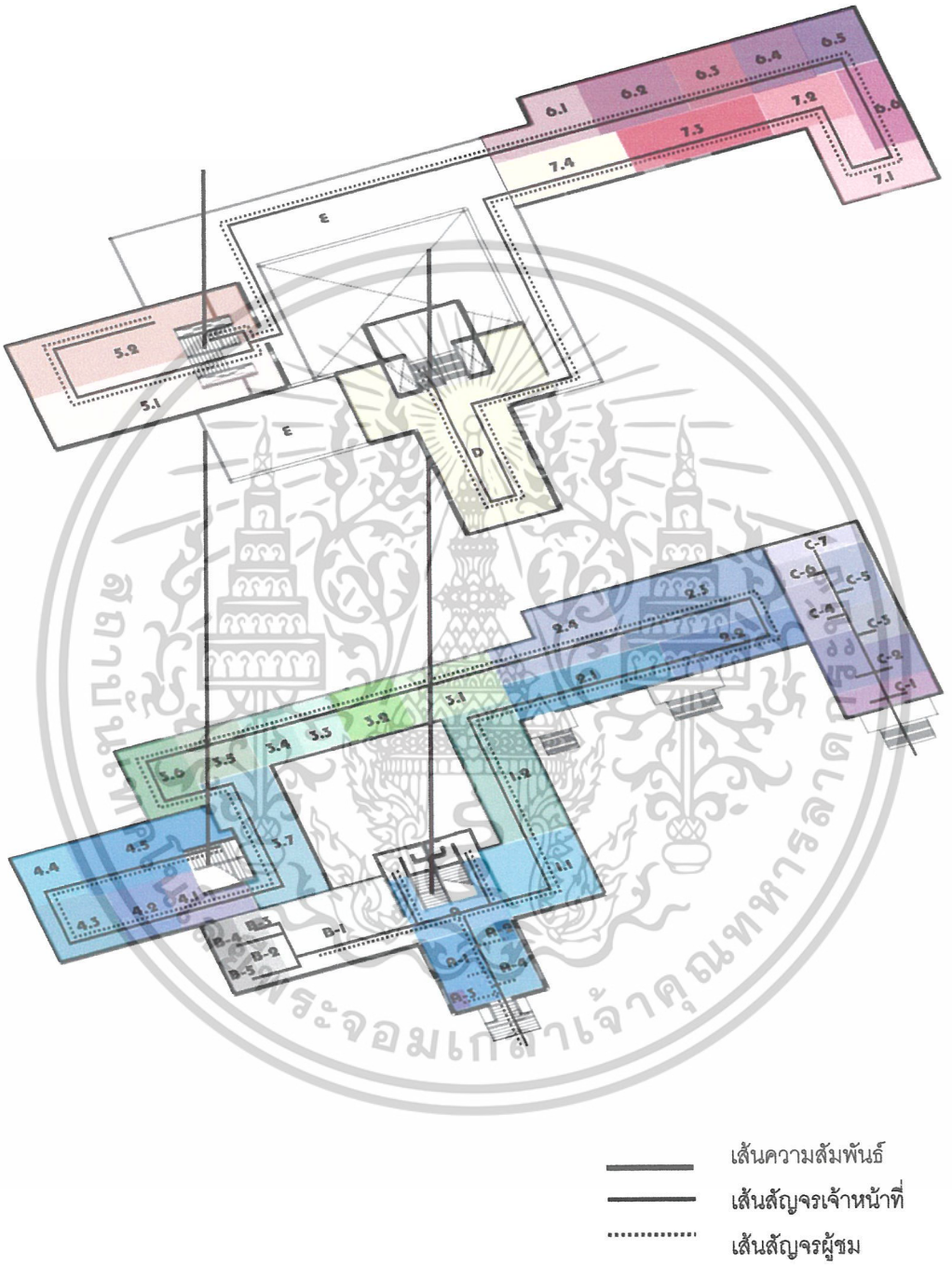

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการออกแบบ

5.1 สรุปผลเพื่อหาแนวคิดในการออกแบบ

โครงการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช เดิมเป็นพิพิธภัณฑ์ประเภทศิลปประวัติศาสตร์ และโบราณคดี เน้นการจัดแสดงโบราณวัตถุเป็นส่วนใหญ่ ในโครงการปรับปรุงพิพิธภัณฑ์แห่งชาติ นครศรีธรรมราช จะมุ่งเน้นวัตถุประสงค์ให้เป็นไปตามหลักการของพิพิธภัณฑ์ประจำเมือง คือต้องการให้ประชาชนรับทราบ และได้เรียนรู้ถึงศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และมรดกของเมือง ให้ได้มากที่สุด เพื่อให้เกิดความสำนึกหวงแหนและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง

สิ่งที่นำมาพิจารณาร่วมเพื่อสรุปเป็นแนวคิดในการออกแบบ

1. เนื้อเรื่องจัดแสดง
2. ความต้องการทางด้านเทคโนโลยี
3. ความต้องการทางด้านความรู้สึก
4. ความต้องการด้านประโยชน์ใช้สอย และพื้นที่ว่างภายใน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวกับโครงการสามารถสรุปผลการออกแบบเป็นลำดับขั้นตอนได้ดังนี้คือ

1. เนื้อเรื่องจัดแสดง

เนื้อเรื่องจัดแสดงเป็นสิ่งที่สำคัญ ที่จะทำให้ทราบว่าในห้องจัดแสดงหนึ่งๆ มีความต้องการด้านต่างๆ อย่างไรบ้าง เนื้อเรื่องจะเป็นตัวกำหนด

2. ความต้องการทางด้านเทคโนโลยี

เทคโนโลยีการจัดแสดงเป็นสิ่งจำเป็นในพิพิธภัณฑ์ ซึ่งจะทำให้เกิดความน่าสนใจความสะดวกสบายในการชม กระตุ้นให้ประชาชนมาใช้บริการพิพิธภัณฑ์ เช่น การติดตั้งระบบมัลติมีเดีย, ระบบไฟฟ้า

3. ความต้องการทางด้านความรู้สึก

พิพิธภัณฑ์เป็นสถานที่บริการทางด้านการศึกษา และให้ความเพลิดเพลิน โดยจะมุ่งเน้นผู้ชมมีส่วนร่วมกับการจัดแสดงเพื่อให้ได้รับความเข้าใจที่ถูกต้องหลังจากเข้าชม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ความต้องการด้านประโยชน์ใช้สอย

เนื่องจากโครงการเดิมจะมีปัญหาทางด้านนี้ค่อนข้างมาก ดังนั้นการใช้พื้นที่ในแต่ละส่วนจึงต้องแก้ไขปัญหาให้มีความเหมาะสมเพื่อตอบสนองความต้องการด้านประโยชน์ใช้สอย และความงามให้มากที่สุด

5.2 แนวความคิดในการออกแบบ

แนวความคิดในการออกแบบการจัดแสดงรวม ในส่วนของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาตินครศรีธรรมราชแห่งนี้ มีแนวความคิดมาจากศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ของจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งทั้งหมดจะรวมเอา เอกลักษณ์ และ ลักษณะของวัฒนธรรมต่างๆ ของจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยบรรยากาศภายในทั้งหมดจะออกมาในลักษณะของกลิ่นอายของความเป็นพื้นบ้าน ของชุมชนชาวนครศรีธรรมราช ซึ่งจะดึงเอาเอกลักษณ์ สำคัญต่างๆ มาตัดทอนให้ดูเข้ากับบรรยากาศภายนอกของตัวอาคาร คือ จะผสมผสานเอาความเป็นสมัยใหม่ ความทันสมัยเข้ารวมกัน รวมไปถึงสีสัน วัสดุ และเทคโนโลยีที่นำมาใช้

ภาพที่ 5.1 แสดงภาพศิลปวัฒนธรรมของจังหวัดนครศรีธรรมราช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวความคิดในการออกแบบสามารถแยกออกเป็นส่วนๆ ดังนี้

ตารางที่ 5.1 แสดงลักษณะความต้องการของการใช้งานและแนวความคิดในการออกแบบ

ส่วนที่ทำการออกแบบ	ความต้องการ	แนวความคิดในการออกแบบ
1. ส่วนโถงต้อนรับ	สิ่งที่ต้องการ ความโอ่โถง น่าประทับใจ เป็นจุดศูนย์รวมของผู้เข้าชม เป็นจุดที่คอยแจกจ่ายผู้เข้าชมจากส่วนนี้ ไปยังส่วนต่างๆ ของโครงการ	แนวความคิดในการออกแบบ คือ อุโบสถ ซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของผู้คน และชาวพุทธทั้งหลาย
2. ส่วนสำนักงาน	สิ่งที่ต้องการ ต้องการให้เกิดความรู้สึกน่าเชื่อถือ และมีความมั่นคงต่อองค์กร	แนวความคิดในการออกแบบ คือ วัฒนธรรมต่างๆ ในส่วนท้องถิ่นของชาวนครศรีธรรมราช
3. ส่วนห้องบรรยายสัมมนา	สิ่งที่ต้องการ แสดงให้ผู้ที่เข้าชมได้เห็นถึงเอกลักษณ์ที่โดดเด่น และสวยงามของศิลปวัฒนธรรมทางภาคใต้	แนวความคิดในการออกแบบ คือ การแสดงมโนรา ที่เต็มไปด้วยความสวยงามของศิลปวัฒนธรรมของชาวใต้ ไม่ว่าจะเป็นท่วงท่าในการร่ายรำ และลวดลายของชุดเครื่องแต่งกายของตัวละคร
4. ส่วนจัดแสดงนิทรรศการชั่วคราว	สิ่งที่ต้องการ เป็นการแลกเปลี่ยนความต้องการ เปิดกว้างต่อการแสดง ความคิดเห็น ผลงานต่างๆ มีความเป็นกลางของงาน DESIGN มีความรู้สึกอบอุ่น และอยากอยู่นานๆ	แนวความคิดในการออกแบบ คือ การแสดงหนังตะลุง เป็นแหล่งพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของชาวบ้าน มีการเล่นแสงสีที่ดูแล้วสวยงาม ในศาสตร์และศิลป์ของการเล่นแสงเงา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.2 แสดงแนวความคิดส่วนจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

ส่วนที่ทำการออกแบบ	ความต้องการ	แนวความคิดในการออกแบบ
1. **ส่วนจัดแสดงที่ 1** ห้องโบราณคดี ชีวิตดึกดำบรรพ์	สิ่งที่ต้องการ บรรยากาศที่ดูลึกลับ โดยแสดงให้เห็นถึงการขุดค้นพบวัตถุโบราณต่างๆ	แนวความคิดในการออกแบบ คือ ถ้ำ และลวดลายของเครื่องถ้วย ไห ของใช้ต่างๆ ที่ขุดค้นพบ
2. **ส่วนจัดแสดงที่ 2** ห้องเมืองประวัติศาสตร์ พระธาตุทองคำ	สิ่งที่ต้องการ คือ บรรยากาศที่ดูสบายๆ นิ่งสงบ หรูหราโอ่อ่า ดูแล้วแข็งแรง เหมือนประวัติศาสตร์ที่เคยรุ่งเรืองของหัวเมืองภาคใต้	แนวความคิดในการออกแบบ คือ กำแพงเมืองเดิมของจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีพื้นที่ว่างภายในรั้วกำแพงวัด
3. **ส่วนจัดแสดงที่ 3** ห้องศิลปะของอาณาจักรไทย	สิ่งที่ต้องการ คือ บรรยากาศที่ดูแล้วน่าสนใจ แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองเมื่อครั้งอดีตการ	แนวความคิด คือ สถาปัตยกรรมของวัด ที่พักอาศัยของแหล่งชุมชนต่างๆ และเน้นใช้วัสดุที่ดูทันสมัย ร่วมกับวัสดุเดิมๆ ซึ่งทำให้เห็นถึงความเจริญเมื่อครั้งในอดีตการของไทยได้เป็นอย่างดี
4. **ส่วนจัดแสดงที่ 4** ห้องหัตถศิลป์ ถิ่นนคร	สิ่งที่ต้องการ คือ ต้องการแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิต ของชาวบ้านในจังหวัด การใช้ชีวิตประจำวัน กับแหล่งชุมชน	ทำบรรยากาศภายในให้ดูเหมือนแหล่งชุมชน โดยการนำเอาสถาปัตยกรรมของที่อยู่อาศัยมาใช้ในการออกแบบ ไม่ว่าจะเป็นฝาผนัง หลังคา ประตู หน้าต่าง และพื้น
5. **ส่วนจัดแสดงที่ 5** ห้องวัฒนธรรมประเพณีศรีเมืองคอน	สิ่งที่ต้องการ คือ ต้องการแสดงให้เห็นถึง วัฒนธรรมประเพณีของเมืองนครศรีธรรมราช ไม่ว่าจะเป็นการละเล่นหนังตะลุง มโนราห์ งานบุญเดือนสิบ เพลงบอก และกีฬาชนวัว เป็นต้น	แนวความคิดในการออกแบบ คือ การ DESIGN ที่ดูแล้วร่วมสมัย โดยมีจุดส่วนรวมจุดหนึ่ง ที่ให้ข้อมูลกับประชาชน เหมือนกับการละเล่นหนังตะลุง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

ส่วนที่ทำการออกแบบ	ความต้องการ	แนวความคิดในการออกแบบ
6. **ส่วนจัดแสดงที่** 6 ห้องคนดี ศรีธรรมราช	สิ่งที่ต้องการ คือ ความโอ่อ่าหรูหรา ดูแล้วสบายตา ดูภูมิฐาน เหมาะสมกับการที่จะนำเสนอถึง คุณความดี ของบุคคลสำคัญต่างๆ ที่จัดแสดงภายในห้อง	แนวความคิดในการออกแบบ คือ นำเอาสถาปัตยกรรมของอาคารเก่า ภายในแหล่งชุมชนตัวเมือง โดยใช้โทนสีภายในห้อง ให้ดูสะอาด เรียบง่าย และมีการใช้แสงสีที่ดูแล้วอบอุ่น อีกด้วย
7. **ส่วนจัดแสดงที่** 7 ห้องเมืองคอน วันนี้	สิ่งที่ต้องการ คือ ต้องการแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของชาวจังหวัดนครศรีธรรมราชในปัจจุบัน	แนวความคิดในการออกแบบ คือ นำเอาสถาปัตยกรรมของบ้านที่อยู่อาศัย และอาคารทางศาสนามาคลี่คลาย โดยการเน้นบรรยากาศภายในห้อง ให้ดูเหมือนกับการใช้ชีวิตประจำวันของผู้เข้าชม เพื่อสร้างอารมณ์ร่วมให้แก่ผู้เข้าชม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 สรุปแนวทางการออกแบบในส่วนต่าง ๆ

สามารถแบ่งออกเป็นส่วนต่างๆ ได้ดังนี้

1. โถงต้อนรับ
2. ส่วนห้องบรรยายสัมมนา
3. ส่วนสำนักงาน
4. ส่วนนิทรรศการชั่วคราว
5. ส่วนนิทรรศการถาวร

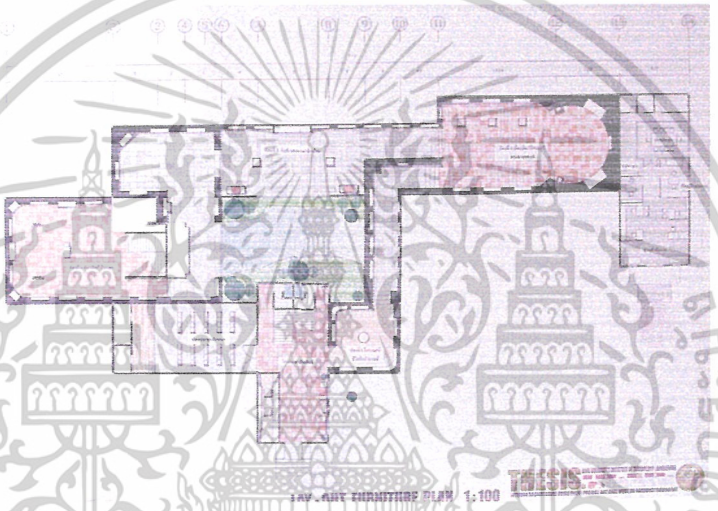

ภาพที่ 5.2 แสดงการจัดวางผังภายในโครงการชั้นที่ 1

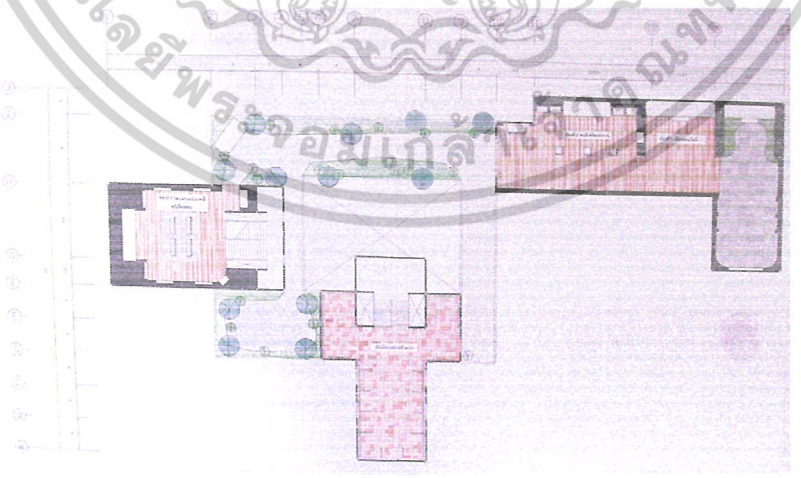

ภาพที่ 5.3 แสดงการจัดวางผังภายในโครงการชั้นที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

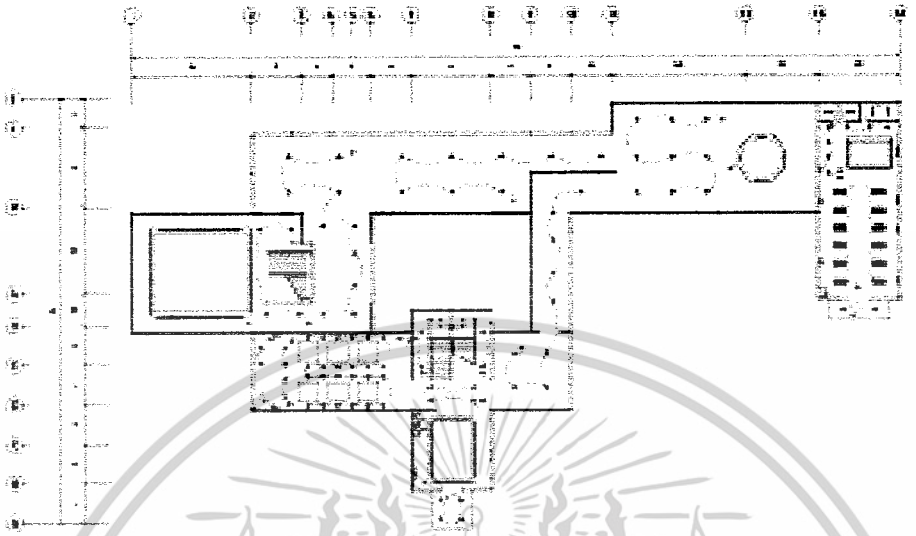

ภาพที่ 5.4 แสดงการจัดวางผังไฟฟ้าและฝ้าเพดานภายในโครงการชั้นที่ 1

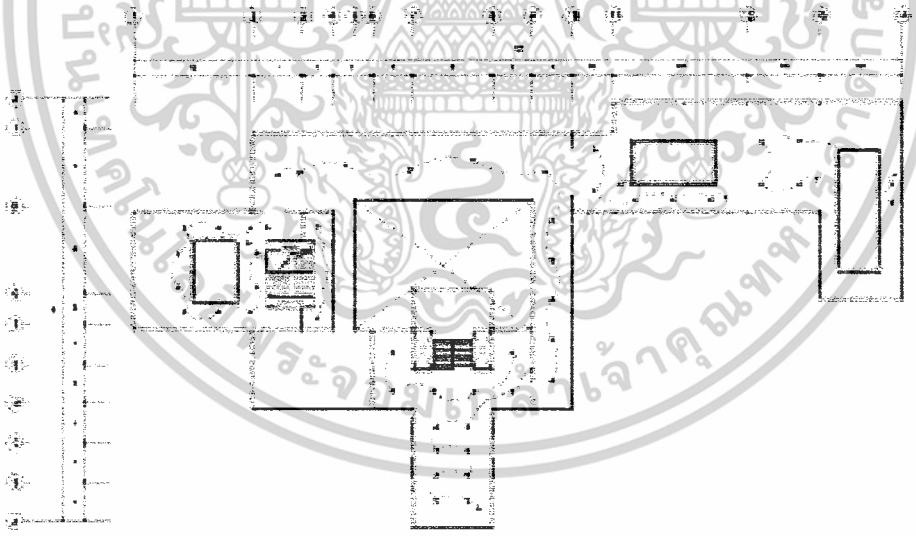

ภาพที่ 5.5 แสดงการจัดวางผังไฟฟ้าและฝ้าเพดานภายในโครงการชั้นที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

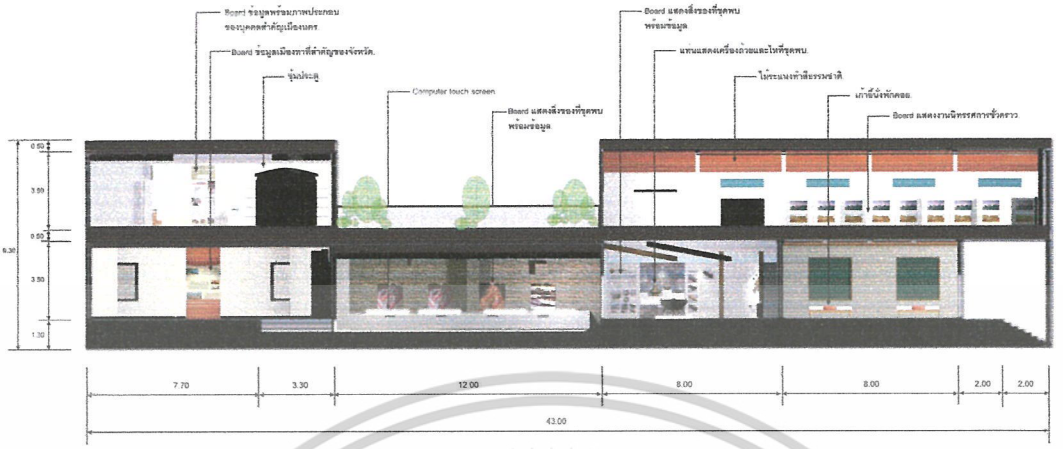

ภาพที่ 5.6 แสดงภาพตัดโดยรวมของโครงการด้าน A-A

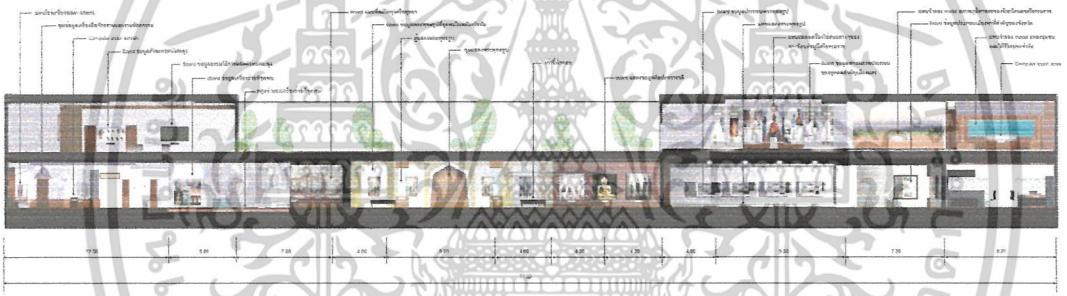

ภาพที่ 5.7 แสดงภาพตัดโดยรวมของโครงการด้าน B-B

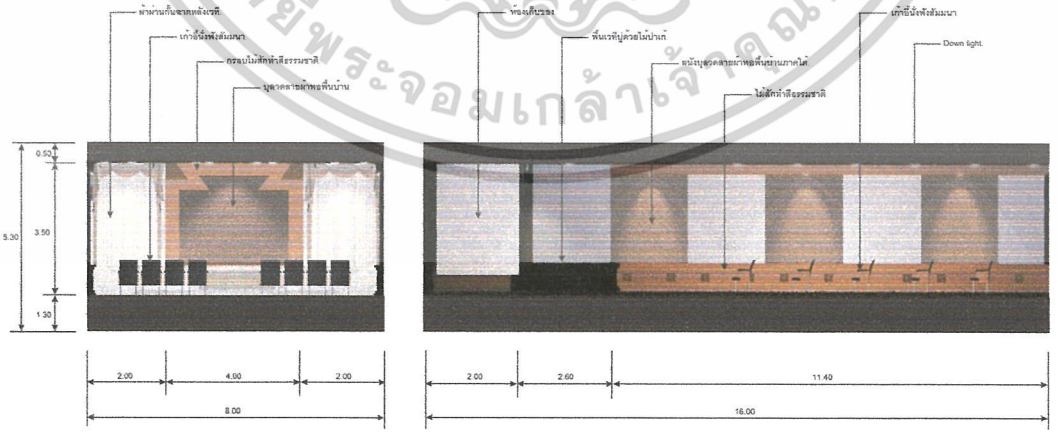

ภาพที่ 5.8 แสดงภาพตัดโดยรวมของโครงการส่วนห้องบรรยายสัมมนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.9 แสดงแนวความคิดในการออกแบบโดยรวมของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.10 แสดงแนวความคิดในการออกแบบส่วนพิพิธภัณฑ์

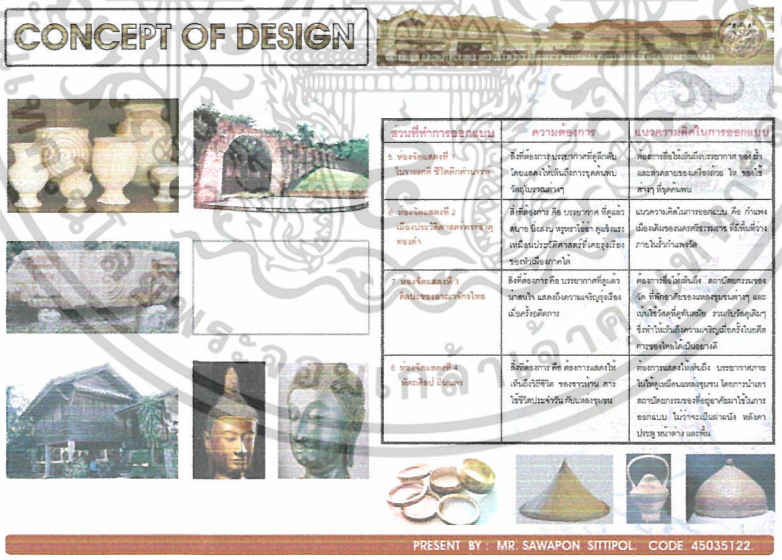

ภาพที่ 5.11 แสดงแนวความคิดในการออกแบบห้องที่ 1 – 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

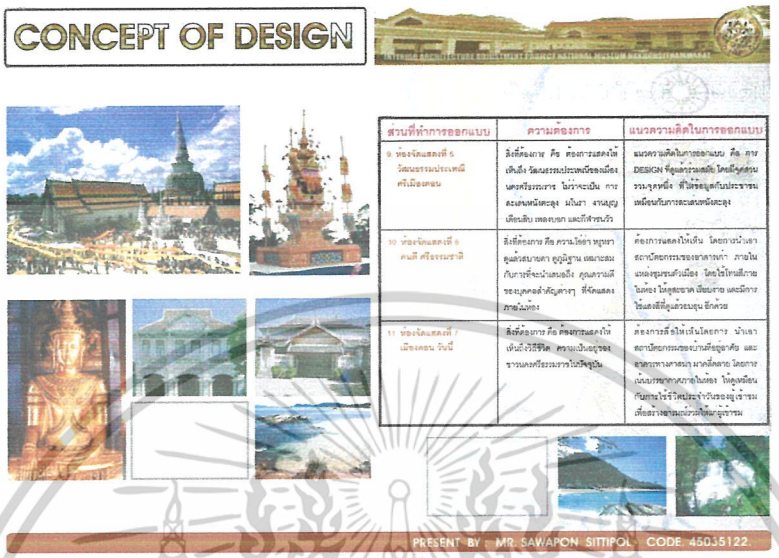

ภาพที่ 5.12 แสดงแนวความคิดในการออกแบบห้องที่ 5 - 7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3.1 การออกแบบส่วนโถงต้อนรับ

แนวคิดในการออกแบบเน้นการสร้างภาพลักษณ์ใหม่ให้กับพิพิธภัณฑ์ ให้ดูทันสมัย น่าสนใจ แต่แฝงไปด้วยกลิ่นอายวัฒนธรรมพื้นถิ่น ด้วยการนำอุโบสถ ซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของผู้คน และชาวพุทธทั้งหลาย มาสื่อในการออกแบบ

อุโบสถ เป็นสื่อที่ผู้คนให้ความสนใจ และเป็นศูนย์รวม แสดงถึงความโอ่โถง น่าประทับใจ เป็นจุดศูนย์รวมของผู้เข้าชม เป็นจุดที่คอยแจกจ่ายผู้เข้าชมจากส่วนนี้ ไปยังส่วนต่างๆ ของโครงการ

วัสดุที่ใช้ในการออกแบบ

เพดาน กรุยิปซัมบอร์ด เจาะช่อง ติดDOWN LIGHT

ผนัง ชั้นในทาสีขาว ตีโครงไม้กรุลวดลายผ้าพื้นถิ่น

พื้น ปูกระเบื้องดินเผา สีน้ำตาลแดง

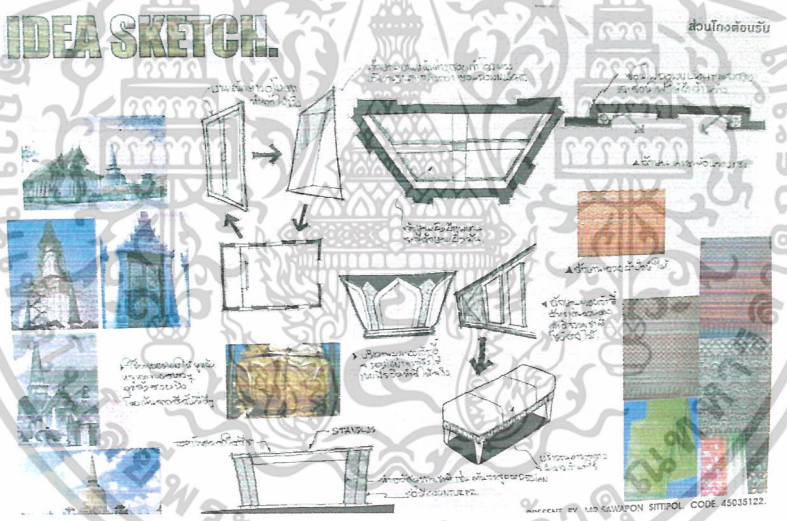

ภาพที่ 5.13 แสดง แนวทางการออกแบบส่วนโถงต้อนรับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.14 แสดงทัศนียภาพส่วนโถงต้อนรับ

5.3.2 การออกแบบส่วนห้องบรรยายสัมมนา

แนวความคิดในการออกแบบ คือ การแสดงมโนรา ที่เต็มไปด้วยความสวยงามของศิลปวัฒนธรรมของชาวใต้ ไม่ว่าจะเป็นท่วงท่าในการร่ายรำ และลวดลายของชุดเครื่องแต่งกายของตัวละคร แสดงให้ผู้ที่เข้าชมได้เห็นถึงเอกลักษณ์ที่โดดเด่น และสวยงามของศิลปวัฒนธรรมทางภาคใต้ เพื่อสร้างบรรยากาศศิลปวัฒนธรรมของภาคใต้ และจังหวัดนครศรีธรรมราช

วัสดุที่ใช้ในการออกแบบ

เพดาน กรุยิปซัมบอร์ด เจาะช่อง ติดDOWN LIGHT

ผนัง ชั้นในทาสีขาว ตีโครงไม้ กรุด้วยลายผ้าพื้นถิ่นสีน้ำตาล

พื้น ปูพรหมสีเทา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

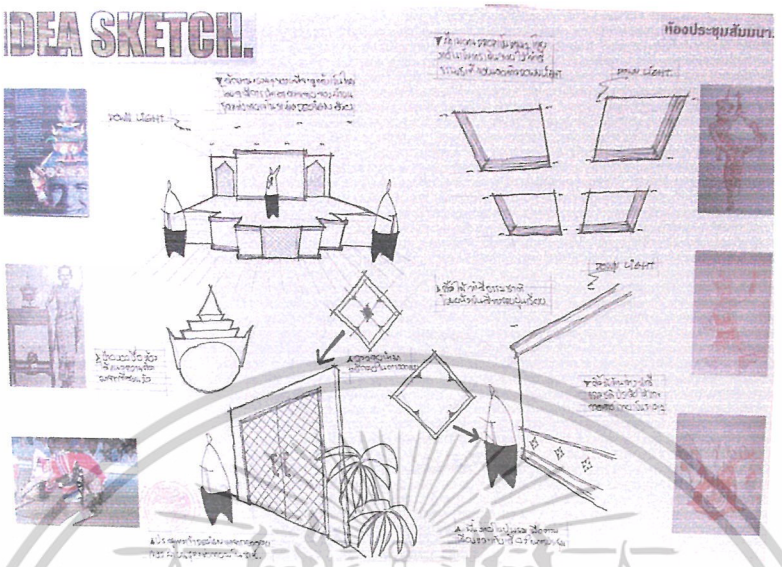

ภาพที่ 5.15 แสดง แนวทางการออกแบบส่วนห้องบรรยายสัมมนา

ภาพที่ 5.16 แสดงทัศนียภาพส่วนห้องบรรยายสัมมนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3.3 การออกแบบส่วนสำนักงาน

สำนักงานมีหน้าที่เป็นส่วนบริหารงานกิจการพิพิธภัณฑ์ เป็นที่ที่ใช้ในการติดต่อประสานงานภายในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงาน

แนวความคิดในการออกแบบ คือ วัฒนธรรมต่างๆ ในส่วนท้องถิ่น ของชาวนครศรีธรรมราช เพื่อต้องการสร้างบรรยากาศให้เกิดความรู้สึกน่าเชื่อถือ เรียบง่าย และมีความมั่นคงต่อองค์กร

วัสดุที่ใช้ในการออกแบบ

เพดาน กรุฝ้าโครงคร่าวสีขาว ติดไฟฟลูออเรสเซนต์, แผ่นยิปซัมบอร์ดทาสีขาว

ผนัง ชั้นในทาสีขาว, หินแม่น้ำ ส่วนหน้าต่างติดกระจก SUN SCREEN กันรังสียูวี

พื้น ปูด้วยกระเบื้องหินอ่อนสีขาว, พรหมสีเทา

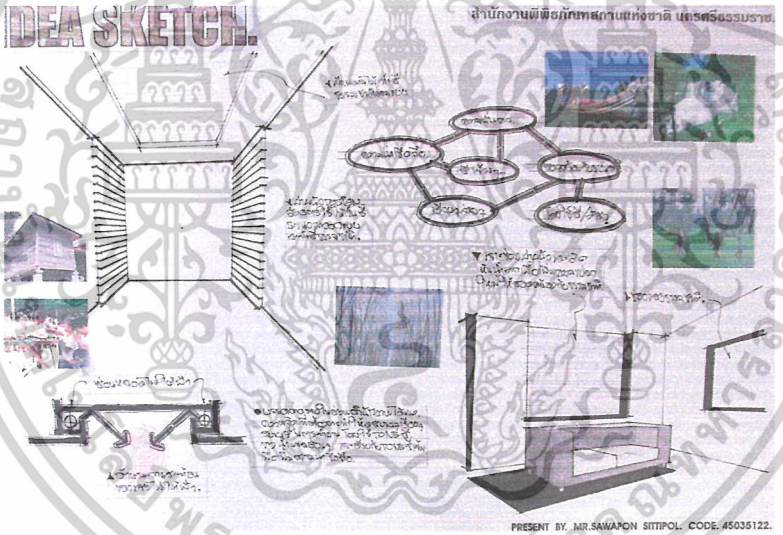

ภาพที่ 5.17 แสดง แนวทางการออกแบบส่วนสำนักงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.18 แสดงทัศนียภาพส่วนสำนักงานโดยรวม

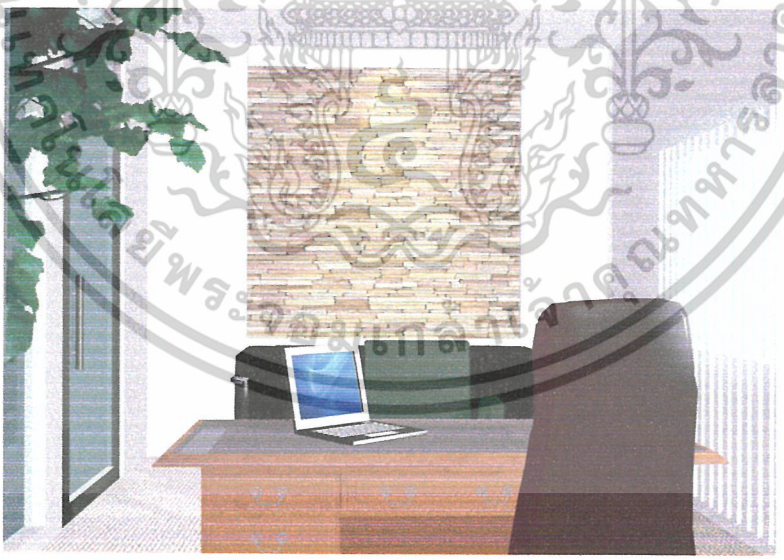

ภาพที่ 5.19 แสดงทัศนียภาพส่วนห้องผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.20 แสดงทัศนียภาพส่วนห้องประชุมสำนักงาน

5.3.4 การออกแบบส่วนจัดแสดงนิทรรศการชั่วคราว

การตกแต่งภายในจะเน้นความเรียบง่าย ใช้วัสดุที่ทันสมัย และสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดแสดงได้ตลอดเวลา

แนวความคิดในการออกแบบ คือการแสดงหนังตะลุง เป็นแหล่งพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของชาวบ้าน มีการเล่นแสงสีที่ดูแล้วสวยงาม ในศาสตร์และศิลป์ของการเล่นแสงเงา

วัสดุที่ใช้ในการออกแบบ

เพดาน ดีโครงคร่าวไม้ระแนงสีแดง, แผ่นยิปซัมบอร์ด ติด DOWN LIGHT

ผนัง ชั้นในทาสีขาว ส่วนหน้าต่างติดกระจก SUN SCREEN กันแดด

พื้น ปูด้วยกระเบื้องดินเผาสีน้ำตาลแดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.21 แสดงส่วนจัดแสดงนิทรรศการชั่วคราว

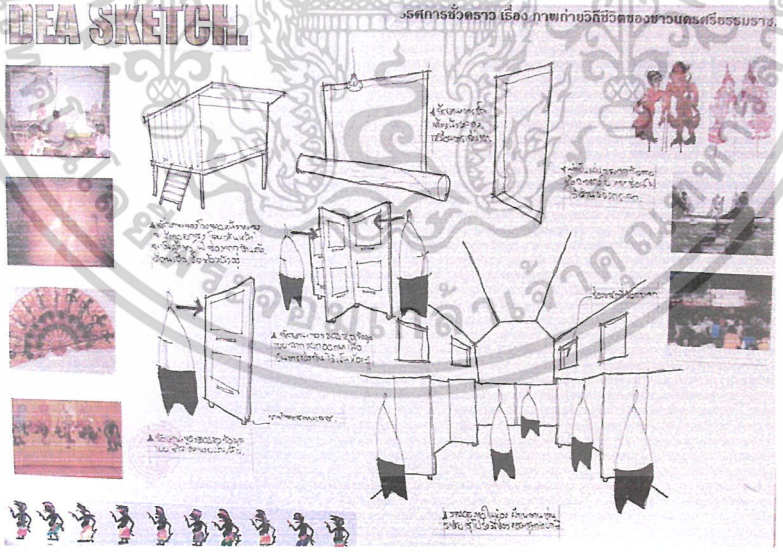

ภาพที่ 5.22 แสดง แนวทางการออกแบบส่วนนิทรรศการชั่วคราว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.23 แสดงทัศนียภาพส่วนห้องนิทรรศการชั่วคราว

5.3.5 การออกแบบส่วนจัดแสดงนิทรรศการถาวร

ห้องจัดแสดงที่ 1 โบราณคดีชีวิตดึกดำบรรพ์

ลักษณะการออกแบบการจัดแสดง เน้นจัดให้เห็นตามสภาพความเป็นจริง เช่น การขุดค้นพบวัตถุโบราณต่างๆ แนวความคิดในการออกแบบ คือ ถ้ำ และลวดลายของเครื่องถ้วย ไห ของใช้ต่างๆ ที่ขุดค้นพบ

ลักษณะการออกแบบ

พื้น ใช้กระเบื้อง เพื่อสร้างลวดลายของเครื่องถ้วย เพื่อให้ดูเป็นธรรมชาติสื่อถึงยุคก่อนประวัติศาสตร์

ผนัง ออกแบบให้เป็นตู้และบอร์ดจัดแสดงตลอดผนัง และกรุด้วยลวดลายผนังการขุดค้นแทนด้วยหิน ซ่อนไฟที่ผนัง

เพดาน ตีโครงคร่าวไม้, ส่วนเพดานทั้งหมดติดด้วยแผงอลูมิเนียม ซ่อนไฟ DOWN LIGHT ระหว่างช่องเป็นช่วงๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.24 แสดงหัวข้อจัดแสดงที่ 1

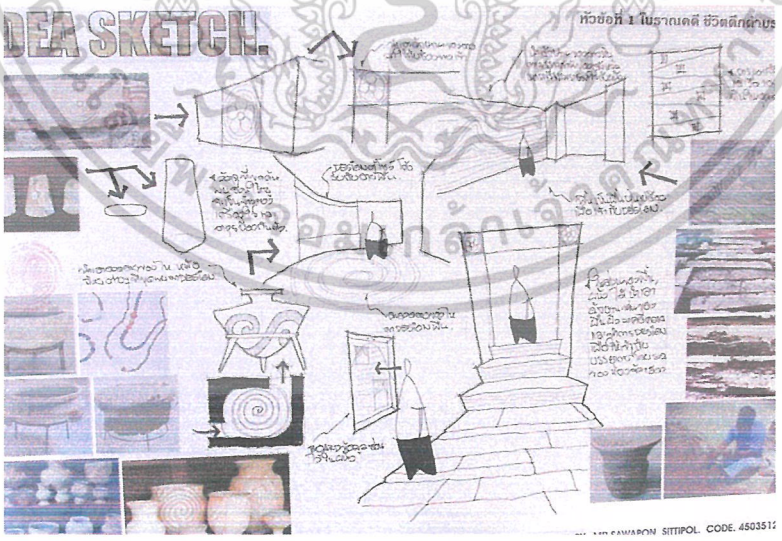

ภาพที่ 5.25 แสดง แนวทางการออกแบบห้องจัดแสดงที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.26 แสดงทัศนียภาพส่วนห้องจัดแสดงที่ 1

ภาพที่ 5.27 แสดงทัศนียภาพทางเดินในส่วนของห้องจัดแสดงที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องจัดแสดงที่ 2 เมืองประวัติศาสตร์ พระธาตุทองคำ

จัดแสดงเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่เคยเจริญรุ่งเรืองในอดีต การออกแบบจึงเน้นรูปแบบที่ทันสมัย และเลือกใช้วัสดุที่เป็นธรรมชาติ บรรยากาศ ที่ดูสบายๆ นิ่งสงบ หรูหราโอ่อ่า ดูแล้วแข็งแรง เหมือนประวัติศาสตร์ที่เคยรุ่งเรือง ของหัวเมืองภาคใต้ โดยมีแนวความคิดในการออกแบบ คือ กำแพงเมืองเดิมของจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีพื้นที่ว่างภายในรั้วกำแพงวัด

ลักษณะการออกแบบ

พื้น ใช้กระเบื้องดินเผาสีน้ำตาลแดง

ผนัง โครงไม้ทาสีขาว ไม้ทำสีธรรมชาติ ออกแบบให้เป็นตู้และบอร์ดจัดแสดงตลอดแนว

เพดาน แผ่นยิปซั่มบอร์ดเรียบ ทาสีขาว และมีการ DORP เขียนลวดลายท้องฟ้า

ภาพที่ 5.28 แสดงหัวข้อจัดแสดงที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

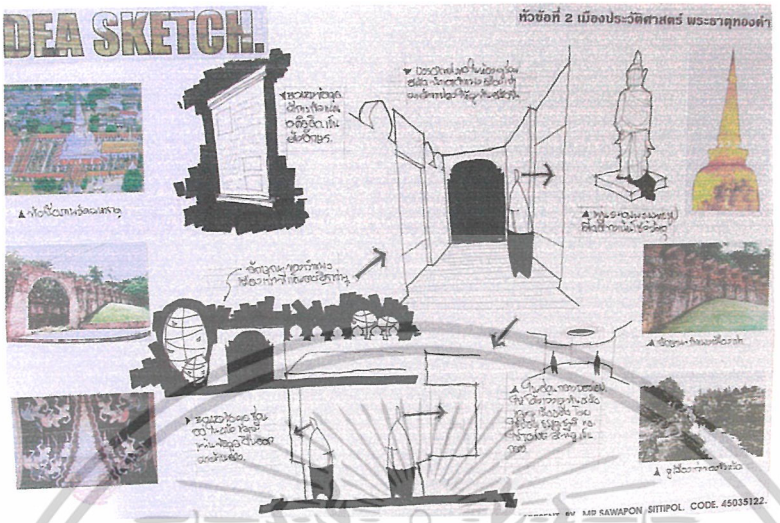

ภาพที่ 5.29 แสดง แนวทางการออกแบบห้องจัดแสดงที่ 2

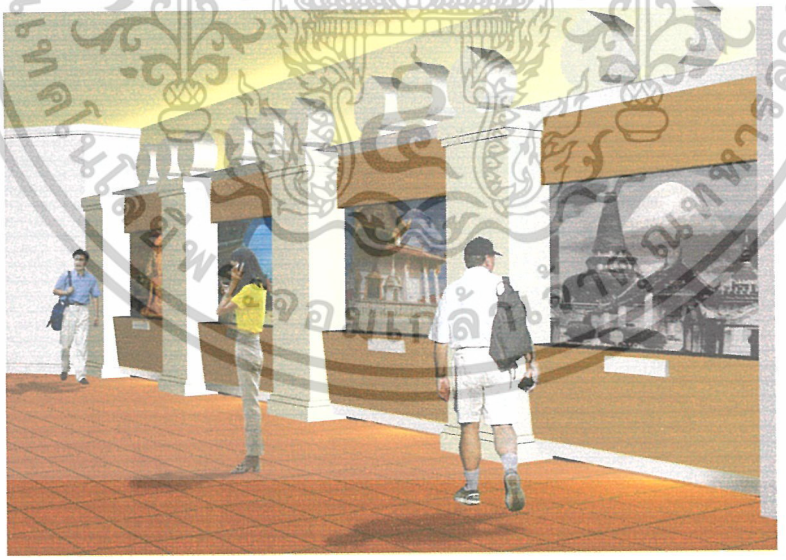

ภาพที่ 5.30 แสดง ทัศนียภาพบทนำห้องจัดแสดงที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.31 แสดง ทัศนียภาพภายในห้องจัดแสดงที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องจัดแสดงที่ 3 ศิลปะของอาณาจักรไทย

วัตถุประสงค์ คือต้องการเปรียบเทียบศิลปะในยุคต่างๆ ของไทย สื่อถึงบรรยากาศที่ดูแล้วน่าสนใจ แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองเมื่อครั้งอดีตการ แนวความคิด คือ สถาปัตยกรรมของวัด ที่พักอาศัยของแหล่งชุมชนต่างๆ และเน้นใช้วัสดุที่ดูทันสมัย ร่วมกับวัสดุเดิมๆ ซึ่งทำให้เห็นถึงความเจริญเมื่อครั้งในอดีตการของไทยได้เป็นอย่างดี

ลักษณะการออกแบบ

พื้น ปูด้วยกระเบื้องหินแกรนิตสีเทา

ผนัง ผนังด้านในก่อด้วยอิฐฉาบปูนเป็นส่วนๆ เว้นกัน และผนังสีทาสีขาว

เพดาน แผ่นยิปซั่มบอร์ดเรียบ ทาสีขาว และมีการ DORP เขียนลวดลายท้องฟ้า ติดไฟ DOWN LIGHT

ภาพที่ 5.32 แสดงหัวข้อจัดแสดงที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

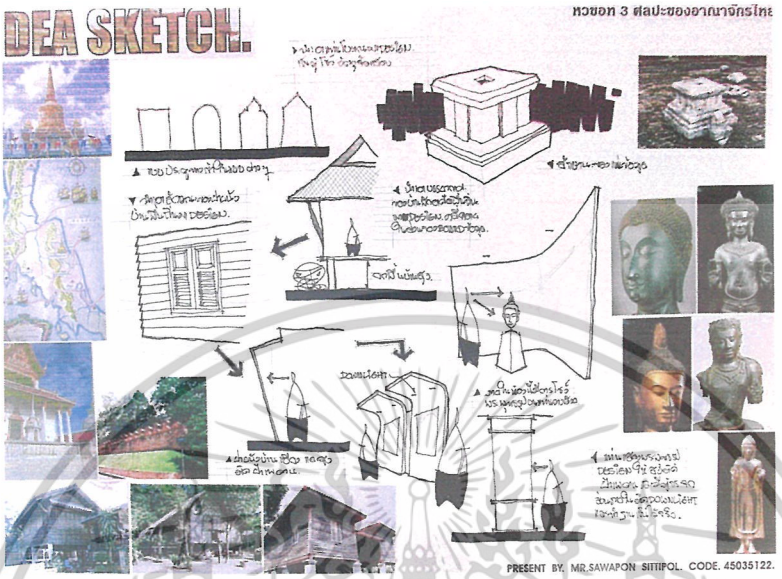

ภาพที่ 5.33 แสดง แนวทางการออกแบบห้องจัดแสดงที่ 3

ภาพที่ 5.34 แสดง ทัศนียภาพห้องจัดแสดงที่ 3 แสดงศิลปะทวารวดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.35 แสดง ทัศนียภาพห้องจัดแสดงที่ 3 แสดงศิลปะศรีวิชัยและสุโขทัย

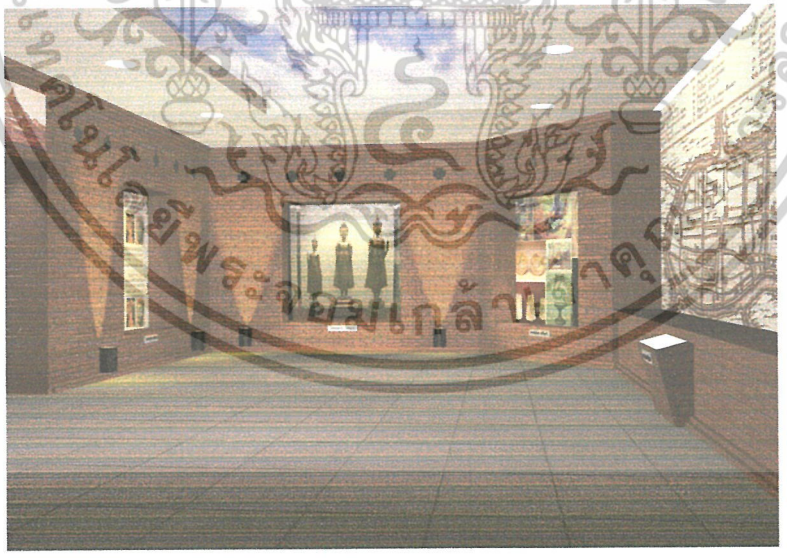

ภาพที่ 5.36 แสดง ทัศนียภาพห้องจัดแสดงที่ 3 แสดงศิลปะอยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

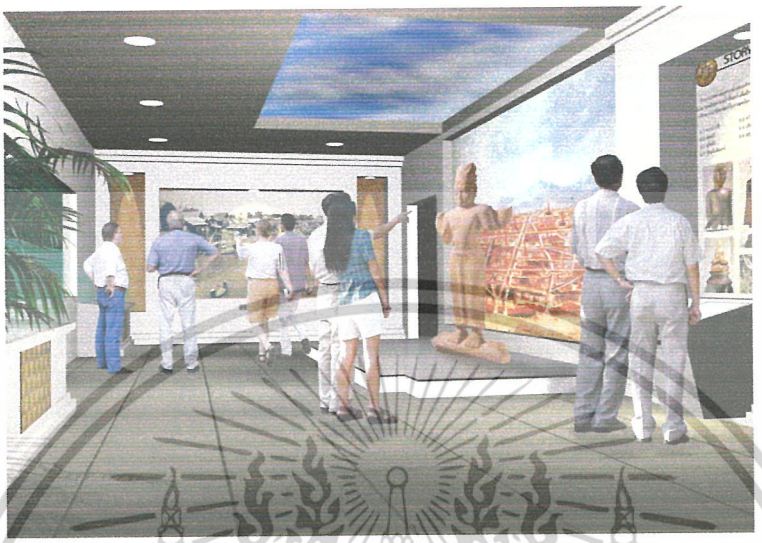

ภาพที่ 5.37 แสดง ทัศนียภาพห้องจัดแสดงที่ 3 แสดงศิลปะรัตนโกสินทร์

ห้องจัดแสดงที่ 4 หัตถศิลป์ ถิ่นนคร

เนื้อหาการจัดแสดงที่พูดถึงงานศิลปหัตถกรรมของจังหวัด เพื่อให้ผู้ชมได้รับทราบถึงงานหัตถกรรมที่มีคุณค่า สิ่งที่ต้องการ คือ ต้องการแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิต ของชาวบ้าน การใช้ชีวิตประจำวัน กับแหล่งชุมชน ทำบรรยากาศภายในให้ดูเหมือนแหล่งชุมชน โดยการนำเอาสถาปัตยกรรมของที่อยู่อาศัยมาใช้ในการออกแบบ ไม่ว่าจะเป็นฝาผนัง หลังคา ประตู หน้าต่าง และพื้น

ลักษณะการออกแบบ

พื้น กระเบื้องดินเผาสีน้ำตาลแดง

ผนัง ผนังฉาบปูนเรียบทาสีขาว สลับกับการเลียนแบบฝาผนังบ้านพักอาศัยพื้นถิ่น ทำจากไม้ธรรมชาติ และแผ่นหินผิวหยาบสีขาว

เพดาน แผ่นยิปซั่มบอร์ดเรียบ ทาสีขาว และมีการ DORP เขียนลวดลายท้องฟ้า ติดไฟ DOWN LIGHT

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.38 แสดงหัวข้อจัดแสดงที่ 4

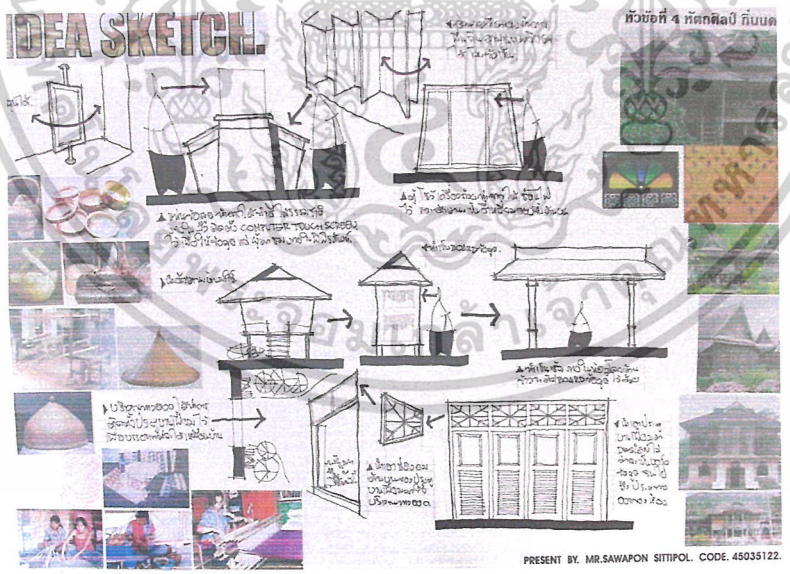

ภาพที่ 5.39 แสดง แนวทางการออกแบบห้องจัดแสดงที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.40 แสดง ทัศนียภาพห้องจัดแสดงที่ 4 แสดงเครื่องถ้วย

ภาพที่ 5.41 แสดง ทัศนียภาพห้องจัดแสดงที่ 4 แสดงหัตถกรรมผ้าทอพื้นถิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

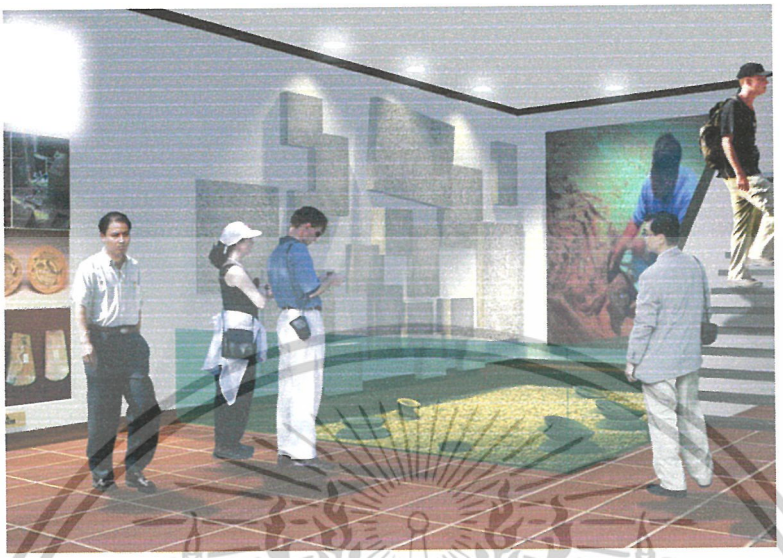

ภาพที่ 5.42 แสดง ทัศนียภาพห้องจัดแสดงที่ 4 แสดงเครื่องถ้วยที่ขุดพบ

ห้องจัดแสดงที่ 5 วัฒนธรรมประเพณี ศรีเมืองคอน

ลักษณะเนื้อหาการจัดแสดงเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีของจังหวัด โดยมีสิ่งที่ต้องการ คือ ต้องการแสดงให้เห็นถึง วัฒนธรรมประเพณีของเมืองนครศรีธรรมราช ไม่ว่าจะเป็น การละเล่น หนังตะลุง มโนรา งานบุญเดือนสิบ เพลงบอก และกีฬาชนวัว เป็นต้น แนวความคิดในการออกแบบ คือ การ DESIGN ที่ดูแล้วร่วมสมัย โดยมีจุดส่วนรวมจุดหนึ่ง ที่ให้ข้อมูลกับประชาชน เหมือนกับการละเล่นหนังตะลุง

ลักษณะการออกแบบ

พื้น ปูไม้ปาเก้ ในส่วนของพื้นที่ยกระดับ ปูด้วยกระเบื้องหินสีเทาด้าน

ผนัง ผนังฉาบปูนเรียบทาสีขาว และแผ่นไม้ตีเป็นลักษณะบานเกร็ดทำสีธรรมชาติ

เพดาน แผ่นยิปซั่มบอร์ดเรียบ ทาสีขาว และมีการ DORP ติดไฟ DOWN LIGHT

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.43 แสดงหัวข้อจัดแสดงที่ 5

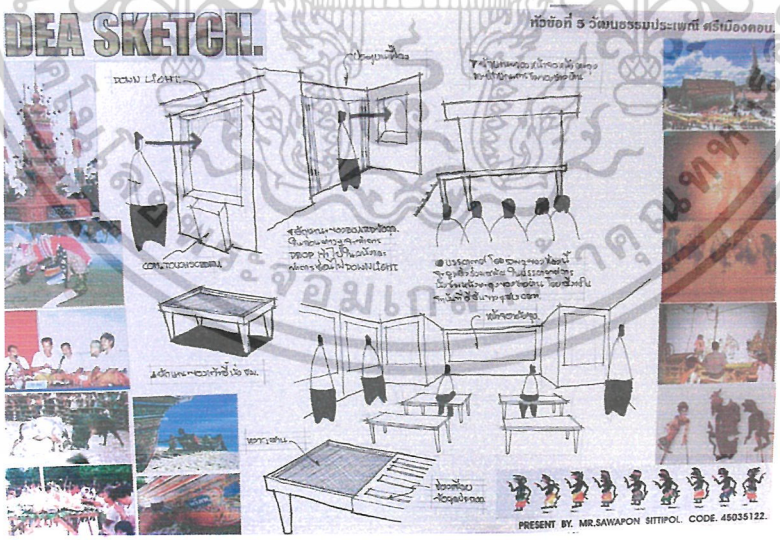

ภาพที่ 5.44 แสดง แนวทางการออกแบบห้องจัดแสดงที่ 5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.45 แสดง ทัศนียภาพห้องจัดแสดงที่ 5 แสดงวัฒนธรรมประเพณี

ห้องจัดแสดงที่ 6 คนดี ศรีธรรมราช

เป็นการจัดแสดงเรื่องราวประวัติบุคคลสำคัญของจังหวัดที่เป็นที่เคารพ นับถือของคนในจังหวัด และมีผลงานโดดเด่นเป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยสื่อถึง ความโอ่อ่า หรูหรา ดูแล้วสบายตา ดูภูมิฐาน เหมาะสมกับการที่จะนำเสนอถึง คุณความดี ของบุคคลสำคัญต่างๆ ที่จัดแสดงภายในห้อง แนวความคิดในการออกแบบ คือ นำเอาสถาปัตยกรรมของอาคารเก่า ภายในแหล่งชุมชนตัวเมือง โดยใช้โทนสีภายในห้อง ให้ดูสะอาด เรียบง่าย และมีการใช้แสงสีที่ดูแล้วอบอุ่น อีกด้วย

ลักษณะการออกแบบ

พื้น ปูด้วยไม้ปาเก้ ตลอดทั้งห้อง

ผนัง กรุด้วยบอร์ดไม้ ทำสีขาว และมีการผสมผสานโดยการนำเอากระจูด มากรุในส่วนของตู้ติดผนัง

เพดาน แผ่นยิปซั่มบอร์ดเรียบ ทาสีขาว และมีการ DORP ติดไฟ DOWN LIGHT

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.46 แสดงหัวข้อจัดแสดงที่ 6

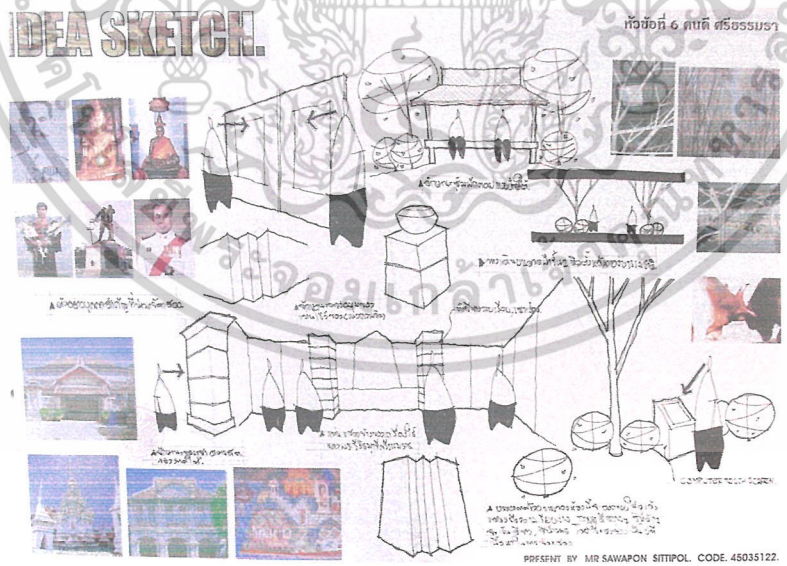

ภาพที่ 5.47 แสดง แนวทางการออกแบบห้องจัดแสดงที่ 6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.48 แสดง ทัศนียภาพห้องจัดแสดงที่ 6 แสดงบุคคลสำคัญ

ห้องจัดแสดงที่ 7 เมืองคอน วันนี้

เนื้อหาการจัดแสดงซึ่งจัดแสดงเรื่องราวต่างๆ ของจังหวัด ที่แสดงถึงการพัฒนาในด้านต่างๆ ทั้งเศรษฐกิจ การเมือง สังคม แนวความคิดในการออกแบบ คือ นำเอาสถาปัตยกรรมของบ้านที่อยู่อาศัย และอาคารทางศาสนา มาคลี่คลาย โดยการเน้นบรรยากาศภายในห้อง ให้ดูเหมือนกับการใช้ชีวิตประจำวันของผู้เข้าชม เพื่อสร้างอารมณ์ร่วมให้แก่ผู้เข้าชม

ลักษณะการออกแบบ

พื้น ปูด้วยไม้ปาเก้ และกระเบื้องหินสีเทาด้าน

ผนัง กรุด้วยบอร์ดไม้ ทำสีขาว และมีการเขียนลวดลายสภาพภูมิศาสตร์ของจังหวัดนครศรีธรรมราชในส่วนของผนังแบบจำลอง และไม้จริงทำเป็นฝาบ้าน ทำด้วยสีธรรมชาติ

เพดาน แผ่นยิปซั่มบอร์ดเรียบ ทาสีขาว และมีการ DORP และเขียนลวดลายท้องฟ้า ติดไฟ DOWN LIGHT

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.49 แสดงหัวข้อจัดแสดงที่ 7

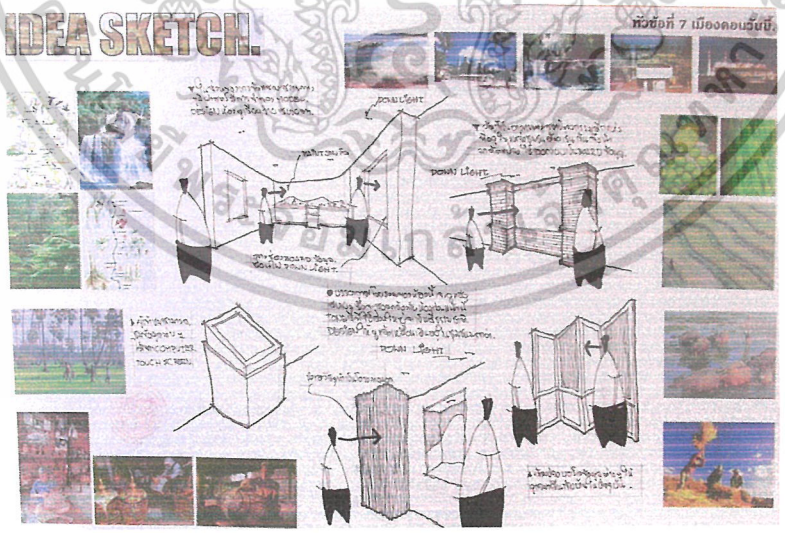

ภาพที่ 5.50 แสดง แนวทางการออกแบบห้องจัดแสดงที่ 7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

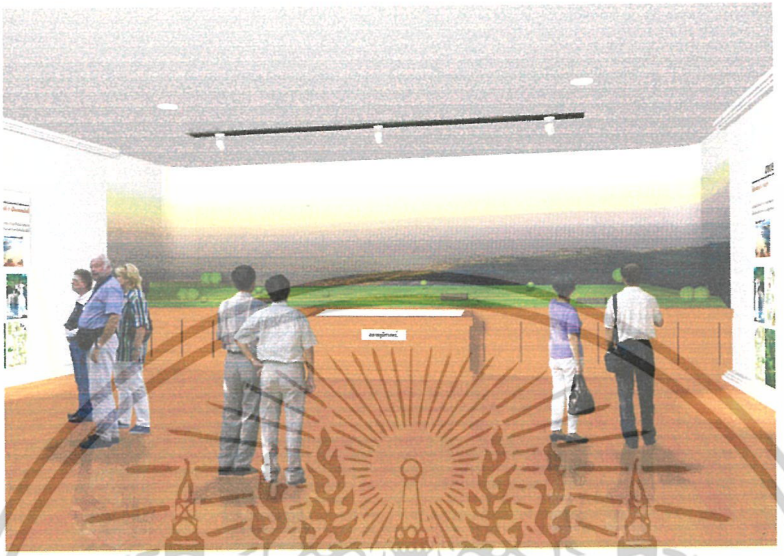

ภาพที่ 5.51 แสดง ทัศนียภาพห้องจัดแสดงที่ 7 แสดงสภาพภูมิศาสตร์

ภาพที่ 5.52 แสดง ทัศนียภาพห้องจัดแสดงที่ 7 แสดงแหล่งชุมชนและเมืองคอนวันนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

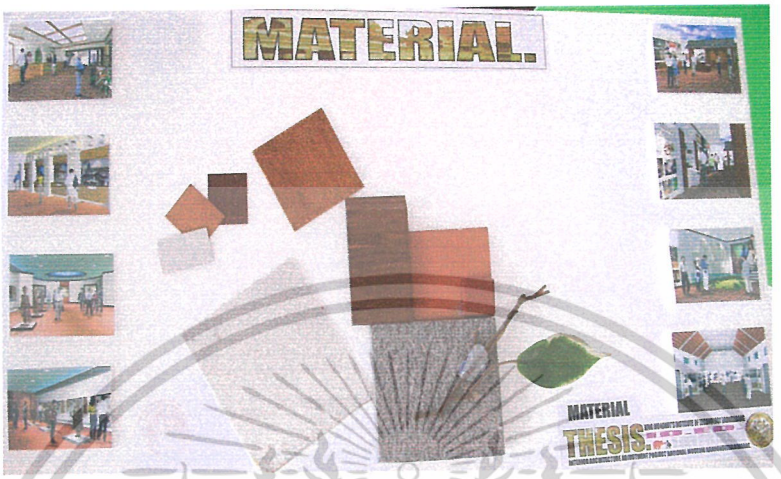

ภาพที่ 5.53 แสดงวัสดุในการตกแต่ง ส่วนโถงต้อนรับ และส่วนจัดแสดง

ภาพที่ 5.54 แสดงวัสดุในการตกแต่ง ส่วนห้องจัดแสดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

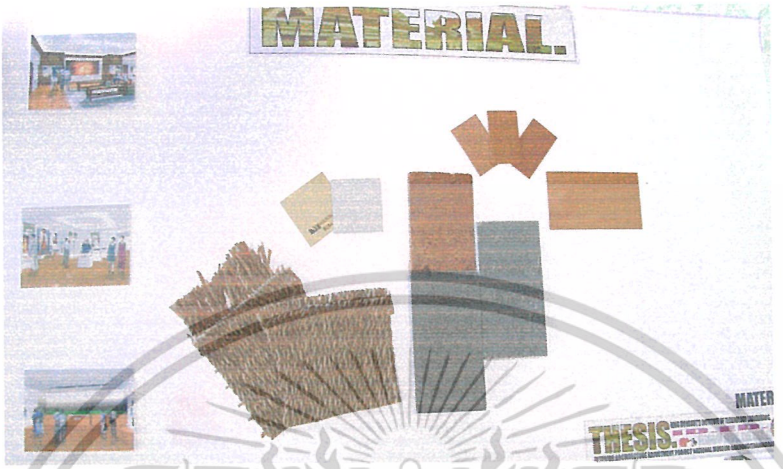

ภาพที่ 5.55 แสดงวัสดุในการตกแต่ง ส่วนห้องจัดแสดงที่ 6 - 7

ภาพที่ 5.56 แสดงวัสดุในการตกแต่ง ส่วนสำนักงาน และส่วนบรรยายสัมมนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

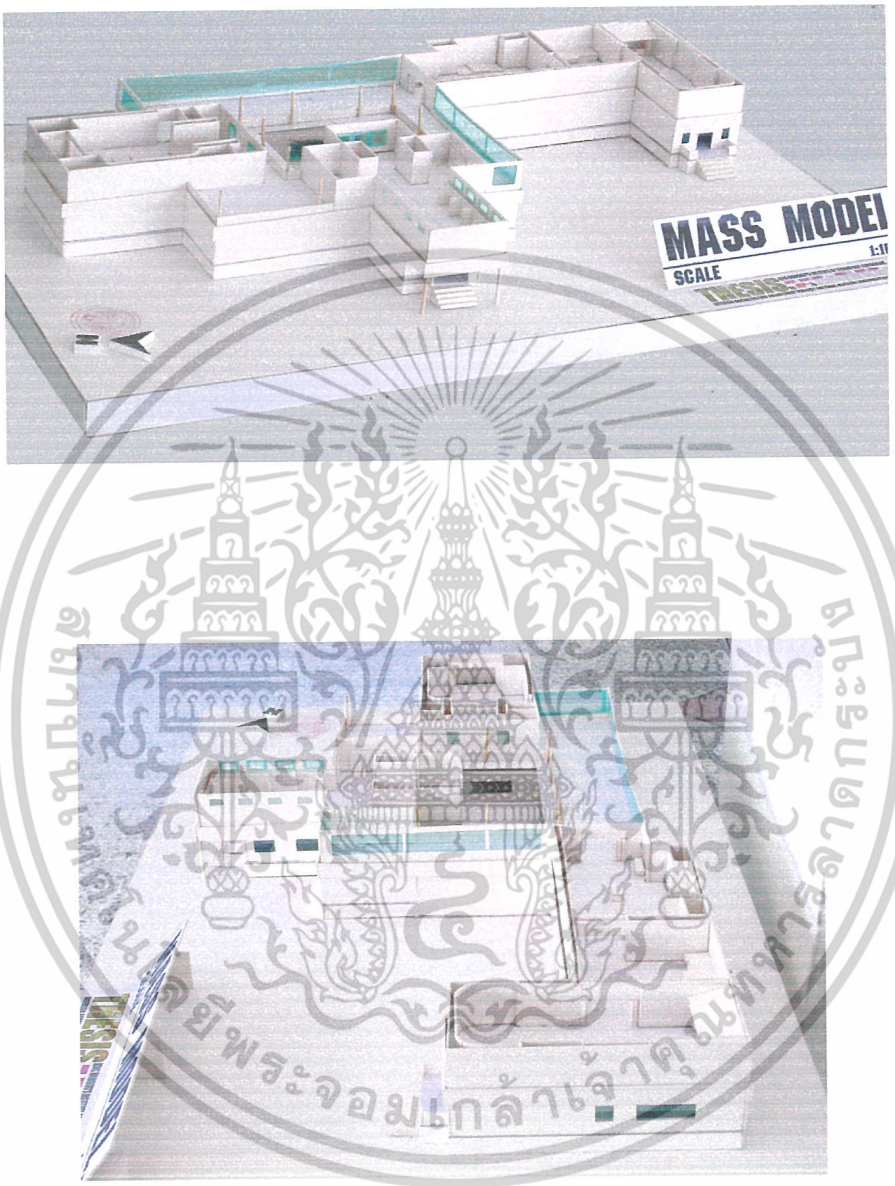

ภาพที่ 5.57 แสดง MASS MODEL อาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

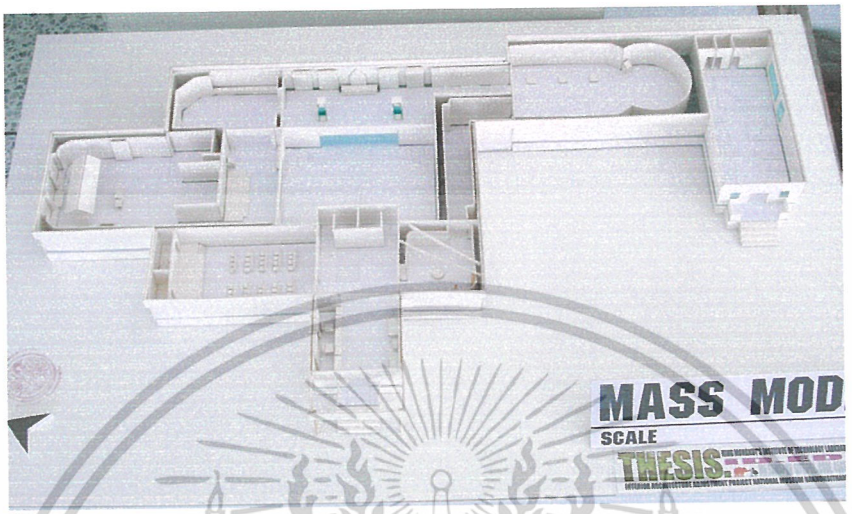

ภาพที่ 5.58 แสดง MASS MODEL อาคารชั้น 1

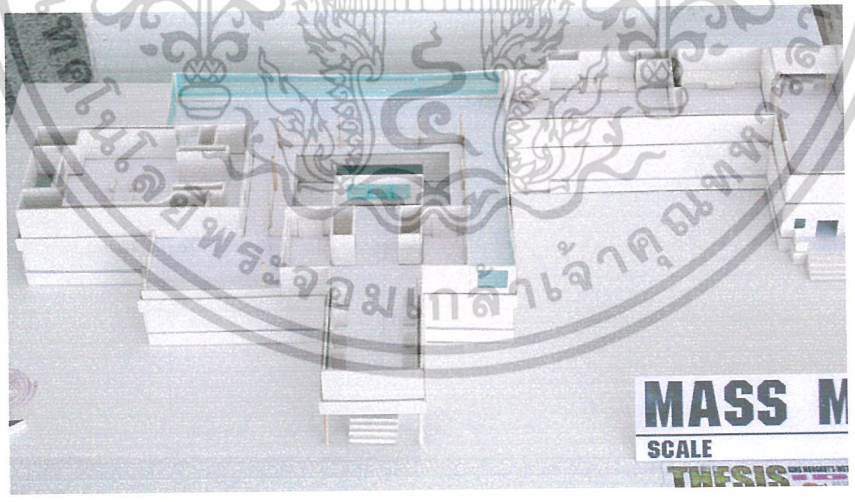

ภาพที่ 5.59 แสดง MASS MODEL อาคารชั้น 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

ชิดม มูลิกะคามะ และคณะ กรมศิลปากร, **การปฏิบัติงานของภัณฑารักษ์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร**, พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพฯ : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัดมหาชน, 2536

กรมศิลปากร, **หนังสือนำชม พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครศรีธรรมราช**, พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ : บริษัทรุ่งศิลป์การพิมพ์ (1977) จำกัด, 2543

จิรา จงกล, **พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติในประเทศไทย**, พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพฯ : 2532

สำนักพิมพ์สารคดี, **นครศรีธรรมราช**, พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพฯ : ด่านสุทธาการพิมพ์, 2537

สำนักงานโบราณคดี และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 11 นครศรีธรรมราช, **ประวัติศาสตร์ และโบราณคดี นครศรีธรรมราช**, พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ : บริษัท เอ. พี. กราฟิคดีไซด์ และการพิมพ์ จำกัด, 2543

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, **ข้อมูลวัฒนธรรมภาคใต้**, กรุงเทพฯ : บริษัท จิณดา อีเลคทรอนิคส์ พับลิศชิ่ง จำกัด, 2545

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้จัดทำปริญญานิพนธ์

ชื่อ – นามสกุล	นาย สวพล สิทธิผล ชื่อเล่น ปอนด์
ภูมิลำเนา	49 หมู่ 4 ซอย 3 ถนนกาญจนวานิช ตำบลคอหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110
	โทร. 074–211-287 , 01-543-967-0
วัน/เดือน/ปี เกิด	26 เมษายน 2525
อายุ	22 ปี
ประวัติการศึกษา	
2535	ระดับประถมศึกษา โรงเรียนพลวิทยา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
2536 – 2539	ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียน เซนต์ โทมัส (แสงทองวิทยา) อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
2540 – 2542	ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ คณะวิชา สถาปัตยกรรม แผนกวิชา สถาปัตยกรรม เรงเรียนสงขลา เทคโนโลยี อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
2543 – 2544	ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง คณะวิชาสถาปัตยกรรม แผนกวิชา สถาปัตยกรรมภายใน สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตวังไกล กังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2545 – 2547	ระดับปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้